

ΑΡΧΗ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2013

ΑΘΗΝΑ 2014

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2013

ΑΘΗΝΑ 2014

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	13
1.1.	ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ	14
1.2.	ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ	14
1.3.	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	15
1.4.	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	17
1.5.	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	18
2.	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	21
3.	ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	39
3.1.	ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ	40
	3.1.1. Έλεγχος του εθνικού τμήματος του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν και του Εθνικού Καταλόγου Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών	42
3.2.	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	44
	3.2.1. Πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα	44
	3.2.2. Διαβίβαση στοιχείων μεταξύ υπηρεσιών	45
	3.2.3. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων από τη Δημόσια Διοίκηση	46
	3.2.4. Φορολογικά	49
	3.2.5. Πόθεν έσχες βουλευτών	51
	3.2.6. Περιστατικά παραβίασης δεδομένων	51
	α) ΓΓΠΣ	51
	β) Διαρροή δεδομένων στο ΙΚΥ	54
	3.2.7. Δήμοι	54
	3.2.8. Παιδεία και έρευνα	57
	3.2.9. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση	60
	3.2.9.1. Διαύγεια	60
	3.2.9.2. Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ανοικτή Διακυβέρνηση	61
3.3.	ΥΓΕΙΑ	62
	3.3.1. Αποδέκτες δεδομένων υγείας/στοιχείων ιατρικού φακέλου	62
3.4.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	73
	3.4.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από ασφαλιστικά ταμεία - Περιστατικά παραβίασης δεδομένων	73
	3.4.2. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από τον ΟΑΕΔ	73
	3.4.3. Σύστημα Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης	74
3.5.	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75
3.6.	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	75
	3.6.1. Συλλογή και επεξεργασία δεδομένων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	75
	3.6.1.1. Επιβολή προστίμου σε τράπεζα για πρόσβαση υπαλλήλων της στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ	75
	3.6.1.2. Επιβολή προστίμου σε τράπεζα και ιδιωτική εταιρεία για παράνομη συλλογή και χρήση δεδομένων από τα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ	75

3.6.1.3. Θεμιτή αλλαγή σκοπού επεξεργασίας από τράπεζα δεδομένων που ελήφθησαν από αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ	76
3.6.1.4. Αίτημα για γνωμοδότηση από ίδρυμα πληρωμών για πρόσβαση στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ	77
3.6.2. Εταιρείες Ενημέρωσης Οφειλετών	78
3.6.3. Παρατηρήσεις της Αρχής στο σχέδιο συμφωνίας μεταξύ ΕΛΤΕ και PCAOB	81
3.6.4. Ενημέρωση δια του Τύπου	82
3.6.5. Μαύρη λίστα δεδομένων ασφαλιστικών διαμεσολαβητών με παράτυπη συμπεριφορά	83
3.6.6. Δικαίωμα πρόσβασης σε αρχεία καταγεγραμμένων συνομιλιών	84
3.6.7. Υπηρεσίες Διαδικτύου – Νέες Τεχνολογίες	86
3.6.7.1. Υπηρεσία Street View εικονικής περιήγησης στους δρόμους ελληνικών περιοχών από την εταιρεία Google, Inc.	86
3.6.7.2. Υπηρεσίες ψηφιακών χωρικών δεδομένων	87
3.6.7.3. Συστήματα ανάλυσης και μέτρησης ακροατηρίου	87
3.6.7.4. Υπηρεσία ηλεκτρονικών λογαριασμών	88
3.6.7.5. Επαλήθευση στοιχείων με βάσει το ΑΦΜ	88
3.6.7.6. Ανάρτηση φωτογραφίας ανήλικου τέκνου σε διαδικτυακή σελίδα υπηρεσίας κοινωνικής δικτύωσης από γονέα χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του έτερου γονέα	89
3.6.8. Διενέργεια ελέγχων σε εμπορικές εταιρείες	89
3.6.8.1. Εταιρείες διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας	89
3.6.8.2. Εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εμπορίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	89
3.6.9. Συλλογή ευαίσθητων δεδομένων κατά τη διέλευση ΑΜΕΑ από σταθμό διοδίων	90
3.6.10. Διαβίβαση δεδομένων μεταξύ οργανισμών	91
3.6.10.1	91
3.6.10.2.	92
3.6.11 Διαβίβαση δεδομένων εκτός ΕΕ βάσει Εταιρικών Δεσμευτικών Κανόνων (BCR)	93
3.7. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	94
3.7.1. Καταγραφή τηλεφωνικών κλήσεων	94
3.7.2. Κατάλογοι συνδρομητών	94
3.7.2.1. Καταχώριση στοιχείων σε κατάλογο συνδρομητών	94
3.7.2.2. Παροχή πληροφορίας αναφορικά με στοιχεία συνδρομητή	95
3.7.3. Τήρηση δεδομένων για τον σκοπό της εξακρίβωσης ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων	96
3.7.4. Πολιτική Επικοινωνία	97
3.7.5. Αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία	99
3.8. ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	100
3.8.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων στο πλαίσιο εργασιακών σχέσεων	100
3.8.2. Έλεγχος εργαζομένου από αναρτήσεις στο διαδίκτυο	101
3.9. ΣΩΜΑΤΕΙΑ, ΑΣΤΙΚΕΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ	102
3.9.1. Δικηγορικοί Σύλλογοι	102

3.9.2.	Άδεια τήρησης αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα	102
3.9.3.	Παροχή υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα	103
3.10.	ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	104
3.10.1.	Δημοσιεύματα σε εφημερίδες	104
3.10.2.	Ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές	105
3.11.	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΝΤΕΟΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ	106
3.11.1.	Συστήματα βιντεοεπιτήρησης για τον σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών	106
3.11.2.	Επεξεργασία δεδομένων εικόνας για σκοπούς διαφορετικούς από την προστασία προσώπων και αγαθών.....	112
3.11.3.	Προδικαστική υπόθεση ΔΕΕ C-212/13 – Λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης με σκοπό την προστασία προσώπων και αγαθών ιδιοκτητών κατοικίας όταν η κάμερα λαμβάνει εικόνα δημόσιου χώρου	113
3.11.4.	Σχέδιο προεδρικού διατάγματος για τις κάμερες κατ' εφαρμογή του Ν. 3917/2011	114
3.12.	ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ	114
3.12.1.	Αναρμοδιότητα της Αρχής για την κρίση της νομιμότητας επίδοσης εγγράφων στο πλαίσιο του ΚΠολΔ	114
3.12.2.	Εξουσία της Αρχής επί αιτήσεων πρόσβασης τρίτων σε προσωπικά δεδομένα	115
3.12.3.	Αναρμοδιότητα της Αρχής για την κρίση της νομιμότητας συλλογής και χρήσης προσωπικών δεδομένων που έχουν περιληφθεί σε φάκελο δικογραφίας	115
3.12.4.	Εξουσία της Αρχής επί αιτήσεων άρσης απορρήτου επικοινωνιών και διευκόλυνσης διεξαγωγής εκκρεμούς ποινικής διαδικασίας	116
3.13.	ΛΟΙΠΑ ΘΕΜΑΤΑ	117
4.	ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ	119
4.1	ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 29 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 95/46/ΕΚ	120
4.2.	ΚΟΙΝΗ ΑΡΧΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΕΝΓΚΕΝ	124
4.3.	ΚΟΙΝΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ	126
4.4.	ΚΟΙΝΗ ΑΡΧΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ	129
4.4.1.	Ομάδα Συντονισμού Εποπτείας του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών	131
4.5.	ΟΜΑΔΑ ΕΛΕΓΧΟΥ EURODAC	131
4.6.	ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΟΔΟΣ	133
4.7.	ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ	134
4.8.	ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (CASE HANDLING WORKSHOP)	136
5.	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	139

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	149
ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ - ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΝ	
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	151
Απόφαση 9/2013	152
Άδεια σε δήμο για χορήγηση στοιχείων σε τρίτο, στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς για τον προσδιορισμό του ύψους της διατροφής ανήλικου τέκνου.	
Απόφαση 10/2013	155
Απόρριψη αιτήματος της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος (ΕΑΕΕ) για τη δημιουργία και τήρηση αρχείου με δεδομένα ασφαλιστικών διαμεσολαβητών με παράτυπη συμπεριφορά (δεδομένα μαύρης λίστας).	
Απόφαση 15/2013	161
Καταγγελία πολιτικού υπαλλήλου του ΓΕΣ για παράνομη διαβίβαση ιατρικής βεβαίωσης από το 251 ΓΝΑ στο ΓΕΣ.	
Απόφαση 19/2013	167
Επιβολή χρηματικού προστίμου σε πάροχο τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών για παράβαση του Άρθρου 8 παρ. 2 του Ν. 2774/1999.	
Απόφαση 24/2013	171
Συλλογή και επεξεργασία από την Ενιαία Αρχή Πληρωμής του ΑΜΚΑ φυσικών προσώπων που ανήκουν στο προσωπικό του Δημοσίου, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ.	
Απόφαση 33/2013	179
Αίτηση θεραπείας Δικηγορικού Συλλόγου κατά της 181/2012 Απόφασης της Αρχής.	
Απόφαση 36/2013	181
Απόρριψη αιτήματος ΟΑΕΔ για χορήγηση βεβαίωσης για επίδομα ανεργίας στον πρώην εργοδότη του ανέργου για αντίκρουση αγωγής για καταβολή μισθών υπερημερίας.	
Απόφαση 38/2013	183
Χορήγηση άδειας στην Εμπορική Τράπεζα Α.Ε. για τη δια του Τύπου ενημέρωση των πελατών της για τη διαβίβαση των δεδομένων τους στην Τράπεζα Alpha Bank Α.Ε.	
Απόφαση 49/2013	186
Απόρριψη αιτήσεων εξαιρέσεως από την εφαρμογή του Άρθρου 18 της Οδηγίας 1/2011 της Αρχής (Κάμερες σε χώρους φροντιστηρίων).	

Απόφαση 56/2013	188
Απόρριψη ως αβάσιμης της υπό κρίση προσφυγής πρώην εργαζόμενης κατά της πρώην εργοδότης της εταιρείας, ως υπευθύνου επεξεργασίας, για παράνομη συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων της προσωπικού χαρακτήρα σε ηλεκτρονική μορφή, που τηρούνται σε διάφορα αρχεία στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, που της είχε διατεθεί για την παροχή της εργασίας της.	
Απόφαση 57/2013	192
Επιβολή προστίμου σε τράπεζα για παράνομη πρόσβαση υπαλλήλων της στα αρχεία της Τειρεσίας και για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης.	
Απόφαση 58/2013	196
Καταγγελία ΑΜΕΑ κατά της εταιρείας Νέα Οδός σχετικά με τη νομιμότητα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων για το σκοπό της απαλλαγής της διέλευσης των ΑΜΕΑ από την καταβολή διοδίου τέλους.	
Απόφαση 59/2013	202
Εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο Δήμο Πύργου με σκοπό την προστασία της δημόσιας περιουσίας από ενέργειες βανδαλισμού.	
Απόφαση 61/2013	205
Απόδοση ΑΦΜ και καταχώριση στο σχετικό μητρώο του ονοματεπωνύμου και των λοιπών προσωπικών στοιχείων ομογενών αλβανικής υπηκοότητας με ελληνικούς και λατινικούς χαρακτήρες.	
Απόφαση 63/2013	207
Προϋποθέσεις νομιμότητας λειτουργίας συστημάτων ανάλυσης και μέτρησης ακροατηρίου.	
Απόφαση 70/2013	212
Παροχή στο Ελληνικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, της άδειας να χορηγήσει στον αιτούντα τρίτο τα ζητηθέντα από τον ίδιο αντίγραφα ιατρικού πιστοποιητικού ή γνωμάτευσης, σχετικά με την αιτία εισαγωγής και εξέτασης της πρώην συζύγου του στο εν λόγω ίδρυμα, το διάστημα αυτής, τη διάγνωση που τέθηκε και την αγωγή που ακολουθήθηκε, συμπεριλαμβανομένης της φαρμακευτικής αγωγής, για δικαστική χρήση.	
Απόφαση 71/2013	216
Επιβολή κυρώσεων σε συνεταιρισμό ραδιοταξί για μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης. Νομιμότητα χορήγησης δεδομένων σε μέλη του συνεταιρισμού και σε τρίτους. Αναρμοδιότητα της Αρχής για τη νομιμότητα επίδοσης εγγράφων στο πλαίσιο του ΚΠολΔ.	
Απόφαση 72/2013	225
Νομιμότητα υποχρεωτικής καταγραφής τηλεφωνικών συνομιλιών από εταιρεία παροχής επενδυτικών υπηρεσιών. Αυστηρή προειδοποίηση για παράνομη άρνηση ικανοποίησης του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου.	

Απόφαση 73/2013	231
Δημοσίευση φωτογραφίας χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων σε δημοσίευμα σχετικό με ορκωμοσία.	
Απόφαση 76/2013	237
Απόρριψη της αίτησης της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής για χορήγηση άδειας συλλογής (από ασφαλιστικούς φορείς) και επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, ευαίσθητων και μη, ενεργών ασφαλισμένων και συνταξιούχων με σκοπό τη σύνταξη αναλογιστικής έκθεσης λόγω έλλειψης επαρκούς νομικής βάσης.	
Απόφαση 86/2013	239
Η Αρχή επιβάλλει σε εταιρεία καταστροφή του συνόλου αρχείου το οποίο περιέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που δεν ανήκουν σε κατάλογο του ΟΤΕ και σύσταση για την τήρηση των επιταγών του Άρθρου 11 του Ν.3471/2006, όταν πραγματοποιείται προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών μέσω τηλεφωνικών κλήσεων.	
Απόφαση 87/2013	242
Περίπτωση μη επανεξετάσεως της υπό κρίσης προσφυγής και επιβολής κυρώσεως στο Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών , ως υπεύθυνο επεξεργασίας, λόγω παρόδου του εύλογου χρονικού διαστήματος από την τέλεση της καταγγελλόμενης παραβάσεως.	
Απόφαση 97/2013	244
Η Αρχή δέχεται αίτηση θεραπείας, ανακαλεί προηγούμενη εκδοθείσα πράξης της και απευθύνει σύσταση σε διευθυντή σχολικής μονάδας σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων των εκπαιδευτικών που υπηρετούν στη σχολική μονάδα και την διαβίβασή τους σε τρίτους.	
Απόφαση 98/2013	250
Επιβολή προστίμου στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων για τη μη λήψη μέτρων ασφαλείας που οδήγησε ήδη σε περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων.	
Απόφαση 99/2013	262
Παράνομη συλλογή και περαιτέρω χρήση προσωπικών δεδομένων για τον σκοπό της απευθείας εμπορικής προώθησης και διαφήμισης μέσω της αποστολής ρ αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας (spam).	
Απόφαση 108/2013	264
Αντίρρηση κατά εκθέσεων αξιολόγησης.	
Απόφαση 109/2013	268
Διοικητικός έλεγχος στην τράπεζα HSBC BANK PLC Ελλάδος για τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τους Ν. 2472/1997 και 3471/2006.	

Απόφαση 110/2013	276
Απόρριψη αιτήσεως τρίτου για πρόσβαση σε ευαίσθητα δεδομένα που τηρούνται σε αρχείο του υπευθύνου επεξεργασίας, λόγω έλλειψης νομιμοποίησης του να ζητήσει την σχετική άδεια από την Αρχή καθόσον προς τούτο νομιμοποιείται μόνο ο υπεύθυνος επεξεργασίας.	
Απόφαση 126/2013	279
Απόρριψη αιτήματος του Υπουργείου Υγείας για έκδοση άδειας συλλογής και επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων υγείας, λόγω έλλειψης νομικής βάσης.	
Απόφαση 130/2013	282
Δικαίωμα πρόσβασης γονέα σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του ανήλικου γιου του, του οποίου ασκεί από κοινού με την εν διαστάσει σύζυγό του τη γονική μέριμνα.	
Απόφαση 135/2013	288
Ανάρτηση στο διαδίκτυο αθωωτικής πειθαρχικής απόφασης πολιτικού διοικητικού υπαλλήλου.	
Απόφαση 136/2013	289
Υπηρεσία Street View εικονικής περιήγησης στους δρόμους ελληνικών περιοχών από την εταιρεία Google Inc.	
Απόφαση 137/2013	292
Απόρριψη αιτήματος της εταιρείας «Σταθερές συγκοινωνίες Α.Ε.» για την εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο εσωτερικό του μετρό της Αθήνας.	
Απόφαση 146/2013	297
Απόρριψη αίτησης για την ανάκληση απόφασης της Αρχής με την οποία η Αρχή είχε χορηγήσει σε ψυχίατρο ως υπεύθυνο επεξεργασίας, άδεια για τη διαβίβαση σε αιτούντες τρίτους ιατρικής βεβαίωσης, για το σκοπό της αναγνώρισης, άσκησης και υπεράσπισης των δικαιωμάτων τους ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων.	
Απόφαση 154/2013	303
Επιβολή προστίμων σε τράπεζα και ιδιωτικής εταιρεία για παράνομη συλλογή και χρήση δεδομένων πιστοληπτικής ικανότητας από τα αρχεία της Τειρεσίας Α.Ε. Προειδοποίηση σε φυσικό πρόσωπο για παράνομη ανακοίνωση δεδομένων τραπεζικού λογαριασμού σε τρίτο πρόσωπο.	
Απόφαση 155/2013	309
Πρόσβαση τρίτου σε στοιχεία υπαλλήλων που εξαιρέθηκαν από το μέτρο της διαθεσιμότητας για λόγους υγείας.	

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ	313
Γνωμοδότηση 1/2013	314
Διαβατήρια - Μεταγραφή του ονόματος με λατινικούς χαρακτήρες.	
Γνωμοδότηση 2/2013	316
Δημοσιοποίηση στο διαδικτυακό τόπο του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. των οφειλών προσώπων από ασφαλιστικές εισφορές και αγγελιόσημο προς τον Οργανισμό.	
Γνωμοδότηση 4/2013	320
Προϋποθέσεις νομιμότητας συλλογής και περαιτέρω επεξεργασίας από ασφαλιστική εταιρεία αντιγράφου ποινικού μητρώου γενικής χρήσης εργαζόμενων και υπευθύνων δηλώσεων για άλλες κατηγορίες εργαζομένων, όπου θα δηλώνει ο εργαζόμενος ότι δεν έχει καταδικαστεί για εγκλήματα που είναι σχετικά με το αντικείμενο εργασίας του. Προϋποθέσεις νομιμότητας συλλογής και περαιτέρω επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υποψηφίων προς εργασία.	
Γνωμοδότηση 5/2013	330
Σύστημα μητρώων τραπεζικών λογαριασμών και λογαριασμών πληρωμών.	
Γνωμοδότηση 6/2013	335
Πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα.	
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	339
ΝΟΜΟΙ	340
N. 4139/2013 (ΦΕΚ 74 Α/2013)	340
«Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις» -Άρθρο 79 «Δημοσιοποίηση προσωπικών δεδομένων κατηγορουμένων».	
N. 4152/2013 (ΦΕΚ 107 Α/2013)	343
«Επείγοντα μέτρα εφαρμογής των νόμων 4046/2012, 4093/2012 και 4127/2013» -Άρθρο Πρώτο, παράγραφος ΣΤ', υποπαράγραφος ΣΤ.11, ΠΕΡ.2. «Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης»	

Οι ετήσιες εκθέσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Αρχής

www.dpa.gr

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη Αρχή και έχει ως αποστολή της την εποπτεία της εφαρμογής του Ν. 2472/1997 και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά. Εξυπηρετείται από δική της Γραμματεία και έχει δικό της προϋπολογισμό.

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 19 του Ν. 2472/1997, ασκεί μια σειρά αρμοδιοτήτων, οι οποίες μπορούν να διακριθούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες, τις ρυθμιστικές εν ευρεία έννοια και τις ελεγκτικές.

Ρυθμιστικές αρμοδιότητες

Η Αρχή εκδίδει οδηγίες προς τον σκοπό ενιαίας εφαρμογής των ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κανονιστικές πράξεις για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, καλεί και επικουρεί τα επαγγελματικά σωματεία και τις λοιπές ενώσεις φυσικών ή νομικών προσώπων που διατηρούν αρχεία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας. Εξετάζει αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας, με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας και απευθύνει συστάσεις και υποδείξεις στους υπευθύνους επεξεργασίας. Συνεργάζεται με τις Αρχές άλλων κρατών-μελών της ΕΕ στο πλαίσιο διαφόρων επιτροπών και ομάδων εργασίας, από τις οποίες σπουδαιότερη είναι η ομάδα εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Τέλος, η Αρχή γνωμοδοτεί για κάθε νομοθετική ή κανονιστική ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Ελεγκτικές αρμοδιότητες

Η Αρχή εξετάζει προσφυγές, καταγγελίες, αντιρρήσεις και παράπονα των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή του νόμου και την προστασία των δικαιωμάτων τους. Διενεργεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας διοικητικούς ελέγχους, στο πλαίσιο των οποίων ελέγχονται η τεχνολογική υποδομή και άλλα, αυτοματοποιημένα ή μη, μέσα που υποστηρίζουν την επεξεργασία των δεδομένων. Εξετάζει τις γνωστοποιήσεις που υποβάλλονται και χορηγεί τις άδειες που προβλέπονται, δηλαδή άδειες ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου ευαίσθητων δεδομένων, διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ και διασύνδεσης αρχείων στις περιπτώσεις ευαίσθητων δεδομένων ή χρήσης ενιαίου κωδικού. Εξετάζει αιτήσεις για πρόσβαση σε δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα που περιέχουν προσωπικά δεδομένα τρίτων. Αποφαίνεται επί αιτήσεων διαγραφής από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και τον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (ΕΚΑΝΑ).

1.2. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Πρόεδρος και Αναπληρωτής Πρόεδρος κατά το έτος 2013 διετέλεσαν οι κάτωθι:

Πέτρος Χριστόφορος, Επίτιμος Σύμβουλος της Επικρατείας, **Πρόεδρος**, με **αναπληρωτή** του τον **Γεώργιο Μπατζαλέξη**, Επίτιμο Αρεοπαγίτη.

Μετά τη λήξη της θητείας των τακτικών μελών **Αναστάσιου Πράσσου**, Επίτιμου Αρεοπαγίτη, με αναπληρωτή του τον **Πέτρο Τσαντίλα**, Δικηγόρο, Διδάκτορα Νομικής και της **Γραμματής Πάντζιου**, Καθηγήτριας ΤΕΙ με αναπληρωτή της τον **Αντώνιο Συμβώνη**, Καθηγητή Πολυτεχνείου, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 289/25.1.2013 (ΦΕΚ ΥΟΔΔ/34/30.1.2013)

απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η παρούσα σύνθεση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα διαμορφώθηκε ως ακολούθως:

Πέτρος Χριστόφορος, Επίτιμος Σύμβουλος της Επικρατείας, **Πρόεδρος**, με αναπληρωτή του τον **Γεώργιο Μπατζαλέξη**, Επίτιμο Αρεοπαγίτη.

Τακτικά και αναπληρωματικά μέλη:

Λεωνίδας Κοτσαλής, Καθηγητής Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον **Σπυρίδωνα Βλαχόπουλο**, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου.

Αναστάσιος-Ιωάννης Μεταξάς, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον **Γρηγόριο Λαζαράκο**, Δικηγόρο, Διδάκτορα Νομικής.

Δημήτριος Μπριόλας, Επίτιμος Σύμβουλος της Επικρατείας, με αναπληρωτή του τον **Χαράλαμπο Ανθόπουλο**, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου.

Αντώνιος Συμβώνης, Καθηγητής Πολυτεχνείου, με αναπληρωτή του τον **Παναγιώτη Ροντογιάννη**, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου.

Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου.

Πέτρος Τσαντίλας, Δικηγόρος, Διδάκτωρ Νομικής.

1.3. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 20 του ιδρυτικού της νόμου 2472/1997, εξυπηρετείται από Γραμματεία, η οποία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης, και αποτελείται από τρία Τμήματα: **1. Το Τμήμα Ελεγκτών**, **2. Το Τμήμα Επικοινωνίας** και **3. Το Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων**.

1. Τμήμα Ελεγκτών

Έχει αρμοδιότητες καθοριστικού χαρακτήρα για την εκπλήρωση της αποστολής της Αρχής. Ενδεικτικά, στο τμήμα αυτό ανήκει η διενέργεια διοικητικών ελέγχων σε κάθε αρχείο, η προπαρασκευή της έκδοσης κανονιστικών πράξεων για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, η σύνταξη σχεδίων οδηγιών με σκοπό την ενιαία εφαρμογή της προστατευτικής νομοθεσίας για το άτομο, η εξέταση προσφυγών και καταγγελιών, η προπαρασκευή εισηγήσεων και η απάντηση σε ερωτήματα πολιτών και υπευθύνων επεξεργασίας. Ακόμη, το Τμήμα Ελεγκτών ασχολείται με τη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων της Αρχής και αφιερώνει σημαντικό χρόνο στην εξέταση αιτήσεων και τη διαδικασία χορήγησης αδειών τήρησης και επεξεργασίας αρχείων προσωπικών δεδομένων. Επίσης, οι ελεγκτές υποβοηθούν κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας στην κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας και υποστηρίζουν την ενημέρωσή τους σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων με εισηγήσεις σε συνέδρια και ημερίδες. Εκπροσωπούν την Αρχή σε όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς επίσης και σε διεθνείς ομάδες εργασίας και συνέδρια. Τέλος, στις αρμοδιότητες του τμήματος υπάγονται η προετοιμασία φακέλων, η εκπόνηση μελετών, η υποβολή εισηγήσεων και η εν γένει συνδρομή της Αρχής κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Το τμήμα στελεχώνεται από ειδικούς επιστήμονες νομικής και πληροφορικής, μετά τη μετατροπή των οργανικών θέσεων του επιστημονικού προσωπικού κατηγορίας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης σε θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, σύμφωνα με τον Ν. 4055/2012. Οι συμπληρωμένες οργανικές του θέσεις ανέρχονται σε είκοσι πέντε (25). Ειδικότερα, ο αριθμός των υπηρετούντων δικηγόρων-ελεγκτών ανερχόταν σε δεκατέσσερις (14), όπου συμπεριλαμβάνονται μία (1) δικηγόρος-ελέγκτρια που απουσίαζε με μακρόχρονη άδεια άνευ αποδοχών και η προϊσταμένη του τμήματος ελεγκτών. Αντίστοιχα, ο αριθμός των υπηρετούντων πληροφορικών ελεγκτών ανερχόταν σε έντεκα

(11), συμπεριλαμβανομένου του διευθυντή της Γραμματείας της Αρχής, ο οποίος σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία προέρχεται υποχρεωτικά από το Τμήμα Ελεγκτών. Εξ αυτών, με άδεια άνευ αποδοχών απουσίαζαν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους μία (1) δικηγόρος-ελέγκτρια και επιπλέον δύο (2) πληροφορικοί ελεγκτές ενώ δύο (2) δικηγόροι-ελέγκτριες απουσίαζαν κατά ένα μικρό μέρος του 2013 με άδεια για ανατροφή ανήλικου τέκνου.

Ακόμη, στο πλαίσιο βελτίωσης της λειτουργίας της Αρχής και αναβάθμισης της ποιότητας του έργου της, το Τμήμα Ελεγκτών λειτουργεί από τον Νοέμβριο 2008, κατόπιν απόφασης του Προέδρου της Αρχής, ατύπως σε τέσσερα (4) γραφεία με τα ακόλουθα θεματικά αντικείμενα:

Α' γραφείο: δημόσια διοίκηση, εθνική άμυνα, διωκτικές αρχές και δημόσια τάξη, αυτοδιοίκηση, κρατική δράση γενικά.

Β' γραφείο: υγεία, κοινωνική και ιδιωτική ασφάλιση, εργασιακές σχέσεις στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, λοιπά θέματα.

Γ' γραφείο: ιδιωτική οικονομία, χρηματοπιστωτικά, ηλεκτρονικές επικοινωνίες (πλην ανεπιθύμητων), μέσα μαζικής επικοινωνίας.

Δ' γραφείο: έλεγχος πληροφοριακών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων, κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, ανεπιθύμητες ηλεκτρονικές επικοινωνίες, παρακολούθηση και εκπόνηση μελετών στα αντικείμενα των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών και της ασφάλειας δεδομένων, συμβολή στην ανάπτυξη των υπολογιστικών και επικοινωνιακών συστημάτων της Αρχής.

Στο τμήμα απασχολήθηκαν επίσης τρεις (3) εκπαιδευόμενες φοιτήτριες του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στο πλαίσιο τρίμηνης πρακτικής άσκησης.

2. Τμήμα Επικοινωνίας

Το Τμήμα Επικοινωνίας στελεχώνεται από εξειδικευμένους επιστήμονες των κλάδων επικοινωνίας και μετάφρασης. Στις αρμοδιότητές του ανήκουν ιδίως η συνδρομή της Αρχής στη διαμόρφωση και άσκηση της επικοινωνιακής πολιτικής της, η διοργάνωση ενημερωτικών και επιστημονικών ημερίδων, σεμιναρίων και συνεδρίων για θέματα σχετικά με το αντικείμενο της Αρχής, η μέριμνα των δημοσίων σχέσεων με άλλες δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς, ιδιώτες και υπηρεσίες του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η κατάρτιση ενημερωτικών δελτίων, φυλλαδίων και καταχωρίσεων στον Τύπο, καθώς και ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών μηνυμάτων για την Αρχή, τις αρμοδιότητες και το έργο της, η δημιουργία και επιμέλεια περιεχομένου για την ιστοσελίδα της Αρχής καθώς και η παρακολούθηση των ΜΜΕ για θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Στις αρμοδιότητες του τμήματος υπάγονται, επίσης, η μετάφραση κειμένων, η τήρηση της βιβλιοθήκης της Αρχής και η υπό τον συντονισμό του Διευθυντή Γραμματείας επιμέλεια της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων, καθώς και η μέριμνα για την έκδοση και δημοσιοποίησή της.

Οι συμπληρωμένες οργανικές θέσεις του τμήματος ανέρχονταν σε (5), συμπεριλαμβανομένης της θέσης της προϊσταμένης αυτού. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2013 υπηρέτησαν δύο (2) υπάλληλοι, ενώ μία (1) υπάλληλος απουσίασε με άδεια ανατροφής ανήλικου τέκνου κατά μεγάλο μέρος του έτους και μία (1) υπάλληλος επίσης απουσίασε λόγω απόσπασης κατά το μεγαλύτερο μέρος του και στη συνέχεια μετατάχθηκε σε άλλη υπηρεσία. Η προϊσταμένη του Τμήματος Επικοινωνίας παραιτήθηκε λόγω συνταξιοδότησης τον Σεπτέμβριο 2013. Στο τμήμα απασχολήθηκε επίσης ένας (1) εκπαιδευόμενος φοιτητής του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στο πλαίσιο τρίμηνης πρακτικής άσκησης.

3. Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων

Το Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων αποτελείται από προσωπικό πανεπιστημιακής, τεχνολογικής, δευτεροβάθμιας και υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Το προσωπικό πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης κατέχει πτυχία και σε ορισμένες περιπτώσεις και μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών στη δημόσια διοίκηση, τις οικονομικές επιστήμες και την πληροφορική. Οι υπάλληλοι του τμήματος είναι επιφορτισμένοι με τη γραμματειακή υποστήριξη της Αρχής (ηλεκτρονική τήρηση πρωτοκόλλου, τήρηση πρακτικών συνεδριάσεων, δακτυλογράφηση κειμένων, ταξινόμηση και ενημέρωση αρχείων και διαχείριση θεμάτων προσωπικού). Στα καθήκοντα του τμήματος υπάγονται, επίσης, η κατάρτιση και η μέριμνα για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Αρχής, η διαχείριση των οικονομικών υποθέσεων της (μισθοδοσία, διαχείριση δαπανών, έκδοση εντολών πληρωμής, προμήθεια υλικών), καθώς και η διαχείριση της υπολογιστικής και δικτυακής υποδομής της Αρχής.

Οι οργανικές θέσεις του Διοικητικού-Οικονομικού Τμήματος ανέρχονται σε δεκαέξι (16), συμπεριλαμβανομένης και της θέσης της προϊσταμένης αυτού, οι δε υπηρετούντες υπάλληλοι κατά το έτος 2013 δεκατέσσερις (14).

Επισημαίνεται ότι το 2013 ολοκληρώθηκε η διαδικασία μετάταξης σε άλλη υπηρεσία μίας (1) υπαλλήλου του τμήματος τον Αύγουστο 2013, ενώ ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο 2013 η διαδικασία μετάταξης στην Αρχή μίας (1) υπαλλήλου η οποία από το 2009 υπηρετούσε ήδη ως αποσπασμένη στην Αρχή από άλλη υπηρεσία. Τέλος, μία (1) υπάλληλος, επίσης, απουσίασε με άδεια κύησης, λοχείας και ανατροφής ανήλικου τέκνου.

Στο τμήμα μετατάχθηκαν σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις με το καθεστώς της κινητικότητας-διαθεσιμότητας δυνάμει της υπ' αριθμ. ΔΙΠΙΔ/Β.1.1/142/οικ.15762/03.06.2013 απόφασης του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 609/Γ/17.06.2013, από τον Ιούλιο 2013, τρεις (3) υπάλληλοι κατηγορίας ΔΕ με σχέση εργασίας ΙΔΑΧ και κλάδου Διοικητικού-Λογιστικού προερχόμενοι από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων οι δύο, από το Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας η τρίτη υπάλληλος και έκτοτε υπηρετούν κανονικά οι δύο, ενώ η μία εξ αυτών ζήτησε και έλαβε άδεια άνευ αποδοχών από τον Δεκέμβριο του 2013 έως και τον Μάιο 2014.

Οι κενές οργανικές θέσεις όλων των τμημάτων της Αρχής ανέρχονται συνολικά σε τριάντα μία (31), εξ αυτών: είκοσι μία (21) Ελεγκτών, δύο (2) Επικοινωνίας και οκτώ (8) Διοικητικού-Οικονομικού.

1.4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ως ανεξάρτητη δημόσια Αρχή, έχει δικό της προϋπολογισμό, ο οποίος εγγράφεται υπό ίδιο φορέα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 3051/2002, που αφορά «Συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες Αρχές, τροποποίηση και συμπλήρωση του συστήματος προσλήψεων στο δημόσιο τομέα και συναφείς ρυθμίσεις», τον προϋπολογισμό της Αρχής εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών ο Πρόεδρός της, ο οποίος σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις είναι και ο διατάκτης των δαπανών της.

Κατά το οικονομικό έτος 2013, ο προϋπολογισμός της υπηρεσίας διαμορφώθηκε στο ποσό του ενός εκατομμυρίου οκτακοσίων δεκαέξι χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ (1.816.500€) μειωμένος κατά περίπου 18% σε σύγκριση με τον τελικά διαμορφωμένο προϋπολογισμό έτους 2012 και κατά περίπου 38% σε σύγκριση με τον προϋπολογισμό έτους 2010.

Ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός της υπηρεσίας για το έτος 2014 ανέρχεται στο ποσό του ενός εκατομμυρίου οκτακοσίων τριάντα τριών χιλιάδων ευρώ (1.833.000€).

1.5. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Το σοβαρό πρόβλημα της ελλιπούς στελέχωσης που χαρακτηρίζει την Αρχή από ιδρύσεώς της επιδεινώθηκε τα τελευταία έτη λόγω αποχώρησης κυρίως ειδικών επιστημόνων και της αδυναμίας αναπλήρωσής τους. Επίσης, ένα ακόμα πρόβλημα το οποίο επιτείνεται είναι αυτό της συνεχούς μείωσης των διαθέσιμων πιστώσεων. Σε αναντιστοιχία με την πληθώρα των ρυθμιστικών, ελεγκτικών και γνωμοδοτικών αρμοδιοτήτων της, η Αρχή δεν έχει το αναγκαίο σε αριθμό ανθρώπινο δυναμικό ούτε τους χρηματικούς πόρους ή άλλα μέσα που θα της επέτρεπαν να εκπληρώσει αποτελεσματικά το σύνολο των αρμοδιοτήτων της. Ο σχεδιαζόμενος νέος Κανονισμός προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε αντικατάσταση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ θα επαυξήσει σημαντικά τις υποχρεώσεις της Αρχής, συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης συνεργασίας με αρχές άλλων κρατών μελών εντός αυστηρώς τηρούμενων μικρών χρονικών προθεσμιών. Με δεδομένα τα προβλήματα αυτά, η προσπάθεια της Αρχής επικεντρώνεται στην καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και των διαθέσιμων πόρων για την εκπλήρωση της αποστολής της, με γνώμονα το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα στη διαμόρφωση ενός φιλικού στην προστασία δεδομένων περιβάλλοντος στη χώρα μας.

Ως προς τον εισερχόμενο όγκο νέων υποθέσεων, τη διετία 2012-13 παρατηρείται μάλλον μια τάση σταθεροποίησης του αριθμού των προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων, ο αριθμός όμως αυτός παραμένει σημαντικά μεγαλύτερος από τους αντίστοιχους αριθμούς των ετών πριν από το 2011, ενώ ο αριθμός εισερχομένων υποθέσεων του 2011 είναι ο μέγιστος που έχει σημειωθεί μέχρι σήμερα. Το 2013, μετά από ομαδοποίηση και συστηματική εξέταση εκκρεμών και νέων υποθέσεων, η Αρχή κατόρθωσε να αυξήσει τον αριθμό των διεκπεραιωμένων υποθέσεων σε ποσοστό μεγαλύτερο του 10% σε σύγκριση με το 2012 και σε ποσοστό μεγαλύτερο του 20% σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Ωστόσο, ο ρυθμός των εισερχομένων υποθέσεων παραμένει σημαντικά μεγαλύτερος του ρυθμού διεκπεραίωσής τους, με αποτέλεσμα την περαιτέρω συσσώρευση εκκρεμοτήτων.

Εκτός από την εξέταση των εισερχομένων υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων, η Αρχή έχει πολλές ακόμα αρμοδιότητες η άσκηση των οποίων απαιτεί σημαντική επιβάρυνση του ανθρώπινου δυναμικού της, όπως η πραγματοποίηση διοικητικών ελέγχων και η συνδρομή των υπευθύνων επεξεργασίας στον προσδιορισμό μέτρων προστασίας και ασφάλειας δεδομένων ή την κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας, η κατάρτιση οδηγίων και εκθέσεων, η εκπόνηση ειδικών μελετών και η συνεργασία με άλλες υπηρεσίες ή αρχές προστασίας δεδομένων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ρύθμιση για την αύξηση των οργανικών θέσεων της Γραμματείας της Αρχής κατά 25, όπως και η ρύθμιση για την απόσπαση στην Αρχή μέχρι 10 υπαλλήλων κατηγορίας ΠΕ από δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ΟΤΑ και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι οποίες αναφέρονται στις ετήσιες εκθέσεις των ετών 2010, 2011 και 2012, δεν κατέστη δυνατό να εφαρμοστούν μέχρι τέλους του 2013.

Όπως προαναφέρθηκε, ένα ακόμα σοβαρό πρόβλημα που προκαλεί δυσχέρειες στη λειτουργία της Αρχής είναι η σοβαρή μείωση των διαθέσιμων πιστώσεων. Ενώ ήδη ο προϋπολογισμός του έτους 2013 υπολείπονταν του προϋπολογισμού του 2010 κατά περίπου 38%, ο δε προϋπολογισμός του έτους 2014 παραμένει περίπου στο ίδιο ύψος με αυτόν του προηγούμενου έτους. Οι εγκεκριμένες για το έτος 2014 πιστώσεις δεν επαρ-

κούν για την καταβολή της προβλεπόμενης ετησίως αμοιβής του προσωπικού και των μελών και παρά τις επισημάνσεις και τις σχετικές ενέργειες της Αρχής το πρόβλημα αυτό δεν είχε αντιμετωπιστεί μέχρι την ολοκλήρωση της έκθεσης. Οι διαθέσιμες για τις λειτουργικές δαπάνες πιστώσεις παραμένουν επίσης δραστικά μειωμένες, με τις επιπτώσεις τους να αμβλύνονται κάπως από τις επιτυχείς προσπάθειες της Αρχής για την περαιτέρω μείωση άλλων δαπανών, όπως μισθωμάτων, κοινοχρήστων, προμήθειας χαρτιού και γραφικών ειδών και τηλεφωνίας, οι οποίες και συνεχίζονται. Όμως, το 2014 θα προστεθούν και νέες ανάγκες δαπανών, κυρίως για τη συντήρηση της πληροφορικής και δικτυακής υποδομής της, λόγω παλαίωσης στοιχείων υλικού, απόσυρσης συστημικού λογισμικού και εφαρμογών και λήξης της επταετούς περιόδου δωρεάν εγγύησης και συντήρησης του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος.

Με βασικό στόχο τη μέγιστη δυνατή αποτελεσματικότητα στην εκπλήρωση της αποστολής της, υπό τους προαναφερόμενους δυσμενείς όρους, η Αρχή επικεντρώνεται στην ομαδοποίηση και συστηματική εξέταση υποθέσεων και στο βαθμό που είναι εφικτό στην προληπτική δράση και την ενημέρωση των πολιτών και των υπευθύνων επεξεργασίας. Απαιτείται ωστόσο περαιτέρω ενδυνάμωση του προληπτικού της έργου, ιδίως σε σχέση με κρίσιμους από την οπτική της προστασίας δεδομένων τομείς επεξεργασίας, όπως της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και της ψηφιακής οικονομίας. Ο αριθμός και το εύρος των διοικητικών ελέγχων που πραγματοποιούνται σε υπευθύνους επεξεργασίας κρίσιμης σημασίας θα πρέπει να αυξηθεί σημαντικά, όπως για παράδειγμα στα Υπουργεία Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών, Μεταφορών και Υποδομών και Κοινωνικής Ασφάλισης, στις εταιρείες της ψηφιακής οικονομίας και τα νοσοκομεία και στις ασφαλιστικές εταιρείες. Στο προληπτικό έργο της Αρχής εντάσσεται και η έκδοση οδηγιών, η υποστήριξη υπευθύνων επεξεργασίας στην κατάρτιση πλαισίων προστασίας προσωπικών δεδομένων και κωδίκων δεοντολογίας, αλλά και η εκπόνηση ειδικών μελετών για την αποτίμηση των επιπτώσεων νέων τεχνολογιών και ηλεκτρονικών υπηρεσιών στην προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Όπως επισημάνθηκε και στις εκθέσεις περασμένων ετών, θα πρέπει να αναληφθεί νομοθετική πρωτοβουλία για την προώθηση των ακόλουθων θεμάτων:

α) Τροποποίηση του ιδρυτικού νόμου της Αρχής, λαμβάνοντας υπόψη την πολυετή εφαρμογή του και τις νομοθετικές αλλαγές που επήλθαν την τελευταία διετία σχετικά με τις συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές και το επιστημονικό προσωπικό που εκτελεί την κύρια αποστολή τους. Ενδεικτικά αναφέρεται η ενίσχυση της ανεξαρτησίας και ευελιξίας της Αρχής στην κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού και την πρόσληψη του προσωπικού της, η αναδιοργάνωση της Γραμματείας, η σαφέστερη και αποδοτικότερη κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ του συλλογικού οργάνου, του Προέδρου και της Γραμματείας, ο καθορισμός στόχων και ο προγραμματισμός των εργασιών της σε ετήσια ή διετή βάση, η κατάργηση ή τροποποίηση διατάξεων που δημιουργούν χωρίς αποχρώντα λόγο γραφειοκρατική επιβάρυνση, ως και η ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στα ανοικτά και μεγάλα δεδομένα και τις νέες τεχνολογίες.

β) Νομοθετική κωδικοποίηση των διατάξεων πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα. Το θέμα ρυθμίζεται από το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, τα άρθρα 5 και 7 του Ν. 2472/1997 της Αρχής, το άρθρο 25 του Κώδικα Οργανισμού των Δικαστηρίων και άλλες ειδικές διατάξεις με συνέπεια να δημιουργούνται συγκρούσεις αρμοδιοτήτων και τελικά παράβαση των διατάξεων περί προστασίας προσωπικών δεδομένων.

γ) Σαφής διαχωρισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ των ανεξαρτήτων αρχών και κρατικών οργάνων ώστε να αποφεύγονται οι επικαλύψεις και οι συντρέχουσες αρμοδιότητες ιδίως μεταξύ των Ανεξαρτήτων Αρχών.

δ) Ανεξάρτητα από την ψήφιση του νέου Κανονισμού να καθιερωθεί ως υποχρεωτικός ο ορισμός φυσικού προσώπου ως υπευθύνου προστασίας δεδομένων στις δημόσιες υπηρεσίες, τους δημόσιους φορείς και τις μεγάλες επιχειρήσεις, που θα παρακολουθεί την εξέλιξη της νομοθεσίας των προσωπικών δεδομένων και των πρακτικών που ακολουθούνται και θα ενημερώνει τους φορείς του, αλλά και θα συνεργάζεται ευχερέστερα με τα μέλη και το προσωπικό της Αρχής.

Και τέλος,

ε) Ο προϋπολογισμός των συνταγματικά κατοχυρωμένων αρχών να ενταχθεί στον προϋπολογισμό της Βουλής. Τούτο αποτελεί κοινό αίτημα των πέντε αρχών για την ενίσχυση της ανεξαρτησίας τους και την αποτελεσματικότερη εκτέλεση των εργασιών διαχείρισεως.

2. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

2. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Το 2013, το σύνολο των διεκπεραιωμένων υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών, ερωτημάτων και γνωστοποιήσεων αρχείων και επεξεργασιών ανήλθε σε 2.486, εμφανίζοντας αύξηση μεγαλύτερη του 10% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο αριθμό του προηγούμενου έτους. Σε 158 περιπτώσεις η εξέταση των υποθέσεων ολοκληρώθηκε με την έκδοση απόφασης από την Ολομέλεια ή το Τμήμα. Επίσης, το 2013, η Αρχή εξέδωσε 6 γνωμοδοτήσεις.

Ειδικότερα, η Αρχή εξέτασε 692 προσφυγές/καταγγελίες και 1.144 ερωτήματα υπευθύνων επεξεργασίας ή πολιτών σχετικά με τη νομιμότητα συγκεκριμένης επεξεργασίας ή τον τρόπο εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας. Ερεύνησε 650 υποθέσεις γνωστοποιήσεων αρχείων και επεξεργασιών, από τις οποίες οι 381 αφορούσαν στην εγκατάσταση και λειτουργία κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης και οι 269 σε τήρηση αρχείων ή επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Χορήγησε ή ανανέωσε 127 άδειες τήρησης αρχείων ευαίσθητων δεδομένων, διασύνδεσης αρχείων και διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ. Στις ανωτέρω διεκπεραιωθείσες υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων περιλαμβάνονται και 40 υποθέσεις πρόσβασης και αντίρρησης σχετικά με το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν.

Το 2013, η Αρχή πραγματοποίησε συνολικά 10 ελέγχους σε 9 υπευθύνους επεξεργασίας του ιδιωτικού τομέα, εκ των οποίων οι 6 τακτικοί και οι 4 έκτακτοι. Ειδικότερα, 4 τακτικοί έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν στις εταιρείες INFOBANK SA, ICAP AE, HELLASTAT AE και TRUST CENTER AE προκειμένου να διερευνηθούν οι πρακτικές τους και εν γένει η νομιμότητα της συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών διαπίστωσης της πιστοληπτικής ικανότητας νομικών και φυσικών προσώπων. Με βάση ευρήματα ελέγχου του έτους 2012 σχετικά με πιθανολογούμενη διαρροή δεδομένων από υπευθύνους επεξεργασίας, προγραμματίστηκαν και πραγματοποιήθηκαν 2 ακόμα τακτικοί έλεγχοι στις εταιρείες Τράπεζα Eurobank Ergasias AE και Eurobank Υπηρεσίες Προώθησης και Διαχείρισης Προϊόντων Καταναλωτικής και Στεγαστικής Πίστης AE, χωρίς ωστόσο να προκύψουν ευρήματα που επιβεβαιώνουν τις υποθέσεις διαρροής δεδομένων. Μετά από καταγγελίες για αποστολή ανεπιθύμητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας (spam), ελέγχθηκαν οι υπεύθυνοι επεξεργασίας MIX. ΛΕΒΗΣ AE και ΜΗΤΡΟΥ ΤΡΥΦΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ (Strategy Mentor) ως προς τη νομιμότητα συλλογής διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και χρήση τους για την αποστολή αιτήσεων μηνυμάτων προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών. Επίσης, μετά από καταγγελίες σχετικά με τη λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε χώρους εργασίας με σκοπό την επιτήρηση, παρακολούθηση και έλεγχο της συμπεριφοράς και της αποδοτικότητας των εργαζομένων, πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι σε 2 υποκαταστήματα της εταιρείας Pizza Fan.

Τέλος, η Αρχή συνέδραμε την Υποδιεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Ελληνικής Αστυνομίας σε δύο περιπτώσεις ελέγχων. Στην πρώτη περίπτωση, ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε σε γραφεία εταιρείας για ενδεχόμενη εμπλοκή σε υπόθεση διαρροής δεδομένων που είχε γνωρίσει ευρεία δημοσιότητα το προηγούμενο χρονικό διάστημα και είχε αποτελέσει και αντικείμενο έρευνας της Αρχής. Στη δεύτερη περίπτωση, ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε σε ιδιωτική κατοικία που αποτελούσε και την έδρα εταιρείας εμπλεκόμενης σε παράνομη διακίνηση προσωπικών δεδομένων μέσω του διαδικτυακού της τόπου.

Σε 26 από τις αποφάσεις της Αρχής επιβάλλονται κυρώσεις σε υπευθύνους επεξεργασίας. Σε 4 περιπτώσεις επιβλήθηκε η κύρωση της προειδοποίησης για συμμόρφωση

με τις συστάσεις των πορισμάτων μετά από τακτικό έλεγχο που πραγματοποιήθηκε, σε 2 περιπτώσεις επιβλήθηκε η κύρωση της προειδοποίησης για συμμόρφωση μετά από καταγγελία και ακρόαση και σε 20 περιπτώσεις επιβλήθηκε πρόστιμο. (Διευκρινίζεται ότι σε 6 από τις 20 αυτές αποφάσεις, εκτός του χρηματικού προστίμου επιβλήθηκε και η κύρωση της προειδοποίησης). Συνολικά, επιβλήθηκαν πρόστιμα ύψους 315.000 ευρώ. Η Αρχή επέβαλε τις κυρώσεις για παραβίαση των διατάξεων που αναφέρονται στις προϋποθέσεις επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, την ενημέρωση και το δικαίωμα πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων, το απόρρητο και την ασφάλεια των δεδομένων, αλλά και διατάξεων σχετικά με τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών (οδηγία 1122/2000, όπως αντικαταστάθηκε από την οδηγία 1/2011). Οι ανωτέρω αποφάσεις της Αρχής κατηγοριοποιούνται στους κύριους θεματικούς τομείς ως εξής: 3 στη Δημόσια Διοίκηση, 3 στην Προώθηση Προϊόντων και Υπηρεσιών, 4 στον Χρηματοπιστωτικό Τομέα, 2 στην Παράβαση Βασικών Εννοιών του Ν. 2472/1997, 1 στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, 2 στα Κλειστά Κυκλώματα Τηλεόρασης, 1 στην Παιδεία και Έρευνα και 10 στις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες.

Το έτος 2013 προσβλήθηκαν 3 αποφάσεις της Αρχής στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Από την άλλη πλευρά, το Συμβούλιο Επικρατείας συζήτησε 3 αιτήσεις ακυρώσεως αποφάσεων της Αρχής προηγούμενων ετών, για τις οποίες δεν εκδόθηκε ακόμη απόφαση. Ακόμη το 2013 εκδόθηκαν 4 αποφάσεις του Συμβουλίου Επικρατείας επί υποβληθεισών αιτήσεων ακυρώσεως προηγούμενων ετών κατά αποφάσεων της Αρχής, εκ των οποίων η πρώτη κατέργησε τη σχετική δίκη λόγω ανακλήσεως της αποφάσεως της Αρχής, η δεύτερη κατέργησε τη δίκη λόγω μη υπάρξεως εννόμου συμφέροντος που να δικαιολογεί τη συνέχιση της δίκης, η τρίτη κατέργησε τη δίκη λόγω παραίτησης του αιτούντος από το δικόγραφο και η τέταρτη απέρριψε την υποβληθείσα αίτηση ακυρώσεως ως απαράδεκτη, επειδή στη συζήτηση δεν παρέστη η αιτούσα δια νομίμου εκπροσώπου ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου.

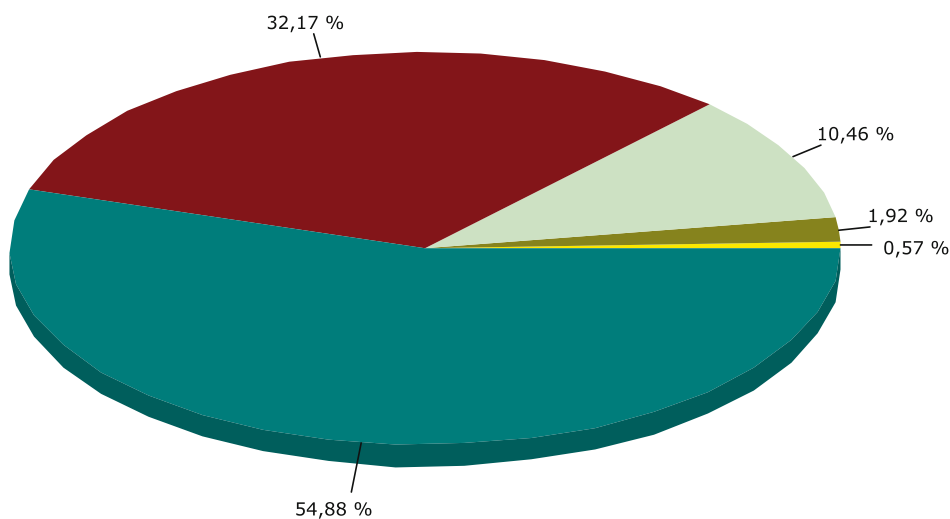
Στην ενότητα αυτή ακολουθούν στατιστικά στοιχεία τα οποία αναφέρονται στα εισερχόμενα έγγραφα, την κατηγοριοποίηση και τον τρόπο υποβολής τους και στην ανάλυση των εισερχομένων, διεκπεραιωμένων και εκκρεμών υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων σε θεματικούς τομείς, καθώς και συγκριτικοί πίνακες των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων, των αποφάσεων της Αρχής και των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13 για το διάστημα 1999 ή 2000 έως 2013. Επίσης, περιέχονται ειδικότερα στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των εισερχομένων και των διεκπεραιωμένων το έτος 2013 αιτήσεων που σχετίζονται με καταχωρίσεις αλλοδαπών στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και για τη χώρα προέλευσης των αιτούντων. Τέλος περιλαμβάνονται και στοιχεία σχετικά με την κατηγοριοποίηση των σημαντικών γνωστοποιήσεων που υποβλήθηκαν το έτος 2013 και των αδειών που χορηγήθηκαν από την Αρχή, σύμφωνα με τον κλάδο δραστηριότητας του υπευθύνου επεξεργασίας, καθώς και συγκριτικά στοιχεία για το διάστημα 1999-2013.

Στα ακόλουθα στατιστικά στοιχεία δεν περιλαμβάνονται οι προαναφερόμενες έξι γνωμοδοτήσεις που εξέδωσε η Αρχή το 2013, εκ των οποίων οι πέντε παρατίθενται στο Παράρτημα.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

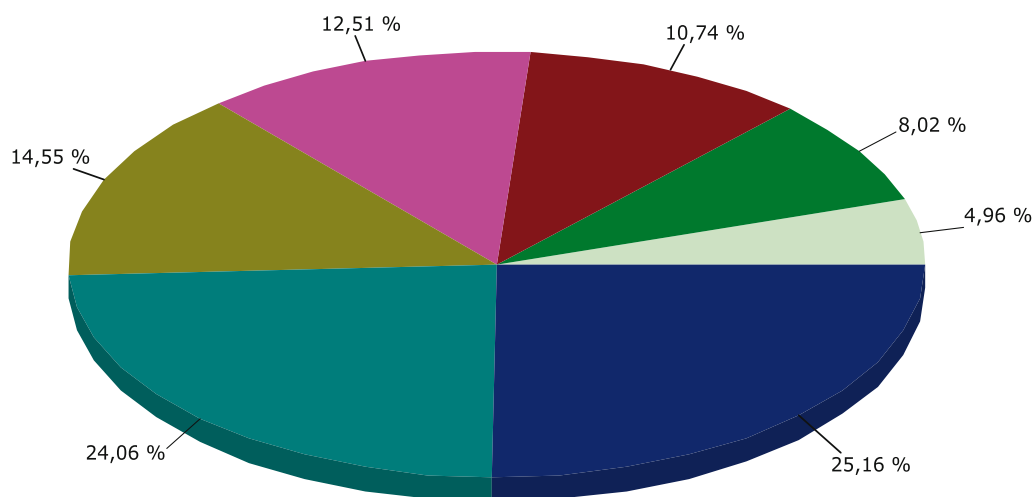
Εισερχόμενα Έγγραφα

Προσφυγές / Ερωτήματα / Αιτήσεις	2492
Γνωστοποιήσεις Τήρησης Αρχείων	810
Απόρρητα Εισερχόμενα	44
Λοιπά Εισερχόμενα	4251
Λοιπά Απόρρητα Εισερχόμενα	149
Σύνολο	7746

Τρόπος υποβολής

Ταχυδρομείο	832
Courier	384
Συστημένα	621
Ιδιοχείρως	1864
Δικτυακή πύλη	1127
E-mail	1949
FAX	969
Σύνολο	7746

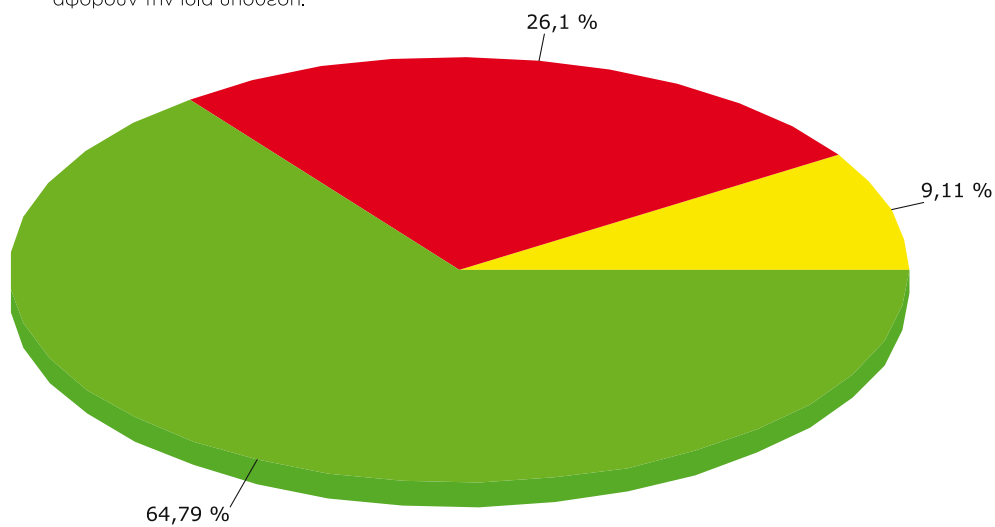

Κατηγοριοποίηση εισερχομένων εγγράφων επί προσφυγών/καταγγελιών, ερωτημάτων και αιτήσεων στη λίστα του άρθρου 13

	Προσφυγές / Καταγγελίες	662
	Ερωτήματα	1643
	Αιτήσεις καταχώρησης σε λίστα άρθρου 13	231
Σύνολο		2536

Παρατηρήσεις:

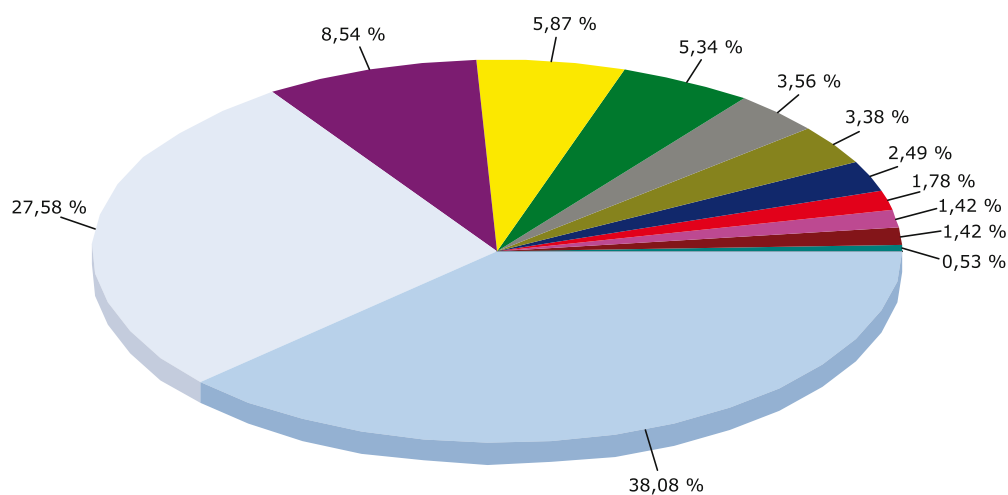
1. Στο παραπάνω σύνολο Προσφυγών/Καταγγελιών προσμετρώνται και οι απόρρητες προσφυγές/καταγγελίες.
2. Ο αριθμός των εισερχομένων κατά κατηγορία εγγράφων δεν συμπίπτει με τον αριθμό των υποθέσεων που εμφανίζονται στους επόμενους πίνακες, διότι ορισμένα έγγραφα αφορούν την ίδια υπόθεση.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ/ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

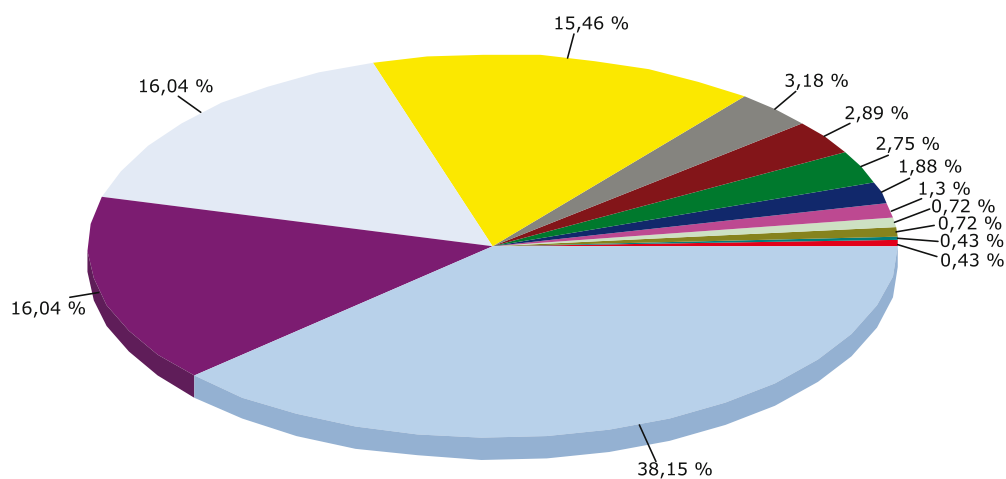
Εισερχόμενες υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών το 2013

Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	8
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	30
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	3
Τομέας Υγείας	19
Τομέας Ασφάλισης	14
Παιδεία και Έρευνα	8
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	48
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	33
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	214
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	20
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	10
Λοιπά	155
Σύνολο	562

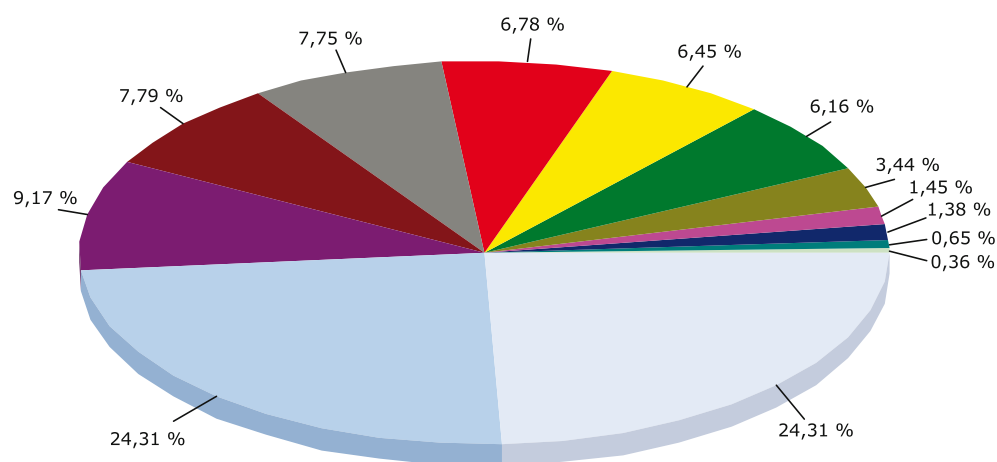
Διεκπεραιωμένες υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών το 2013

Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	20
Τομέας Εθνικής Άμυνας	5
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	19
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	3
Τομέας Υγείας	5
Τομέας Ασφάλισης	13
Παιδεία και Έρευνα	9
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	111
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	107
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	264
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	22
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	3
Λοιπά	111
Σύνολο	692

Εκκρεμείς υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών την 31/12/2013

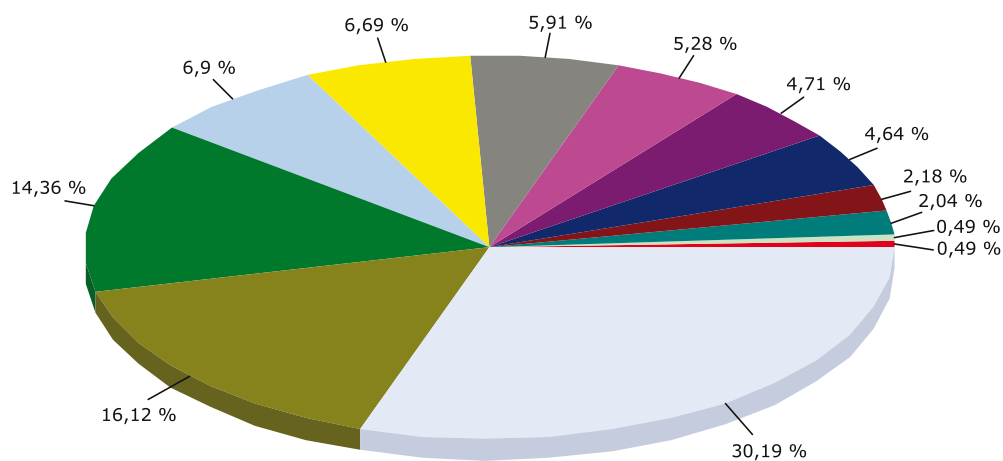
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	215
Τομέας Εθνικής Άμυνας	10
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	170
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	18
Τομέας Υγείας	95
Τομέας Ασφάλισης	38
Παιδεία και Έρευνα	40
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	253
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	178
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	671
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	214
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	187
Λοιπά	671
Σύνολο	2760

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

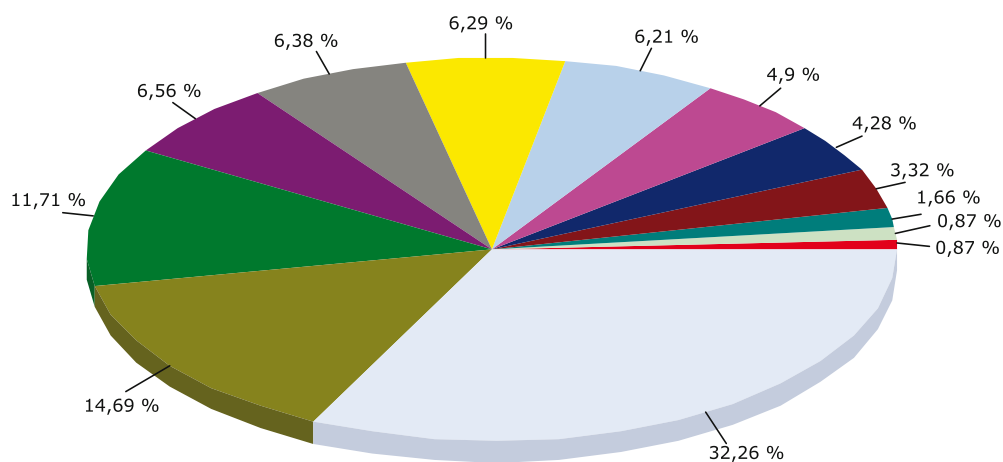
Εισερχόμενες υποθέσεις Ερωτημάτων το 2013

Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	31
Τομέας Εθνικής Άμυνας	7
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	204
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	29
Τομέας Υγείας	229
Τομέας Ασφάλισης	66
Παιδεία και Έρευνα	75
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	67
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	95
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	98
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	84
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	7
Λοιπά	429
Σύνολο	1421

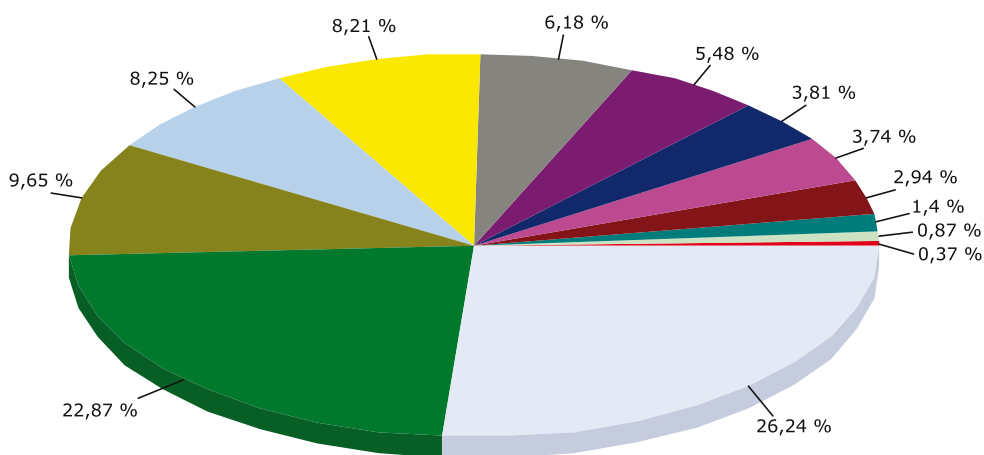
Διεκπεραιωμένες υποθέσεις Ερωτημάτων το 2013

Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	38
Τομέας Εθνικής Άμυνας	10
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	134
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	19
Τομέας Υγείας	168
Τομέας Ασφάλισης	49
Παιδεία και Έρευνα	56
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	75
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	72
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	71
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	73
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	10
Λοιπά	369
Σύνολο	1144

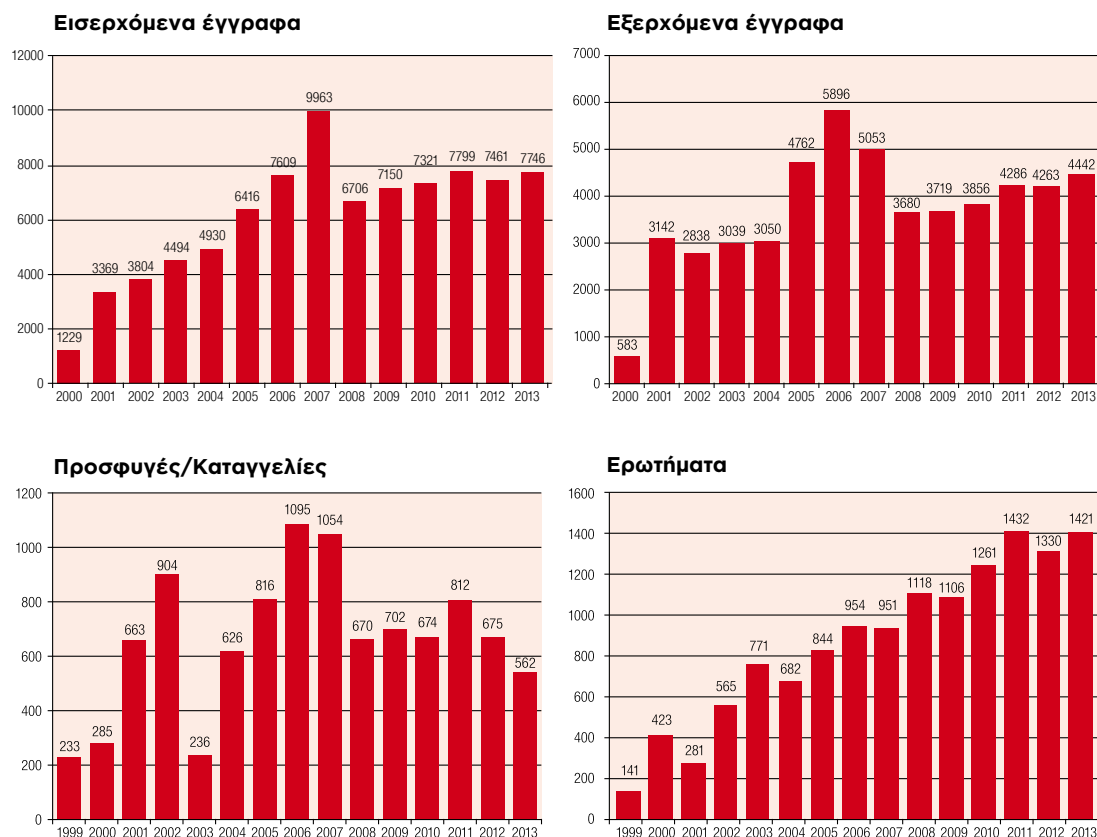
Εκκρεμείς υποθέσεις Ερωτημάτων την 31/12/2013

Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	88
Τομέας Εθνικής Άμυνας	26
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	685
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	42
Τομέας Υγείας	289
Τομέας Ασφάλισης	114
Παιδεία και Έρευνα	112
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	164
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	246
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	247
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	185
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	11
Λοιπά	786
Σύνολο	2995

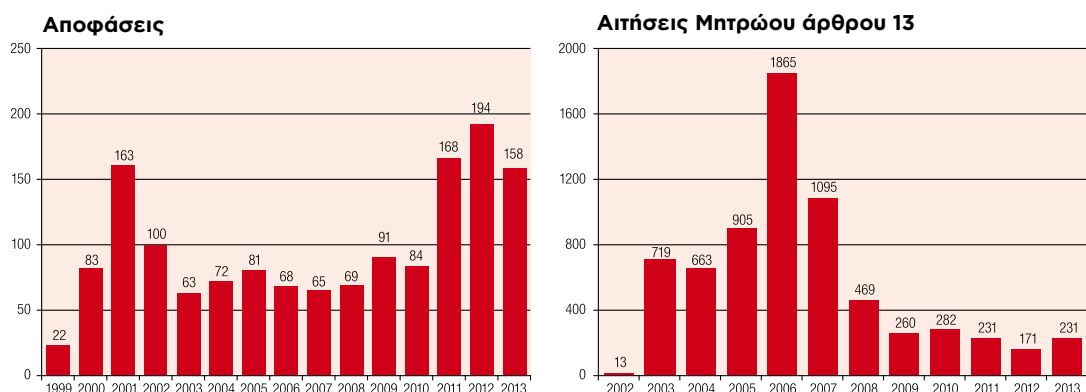

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα ακόλουθα διαγράμματα απεικονίζουν τους ετήσιους αριθμούς των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, των υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων, των αποφάσεων της Αρχής και των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13 για το διάστημα 1999/2000-2013.

Παρατήρηση: Από το 2008, τα στατιστικά στοιχεία των προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων αντλούνται από το νέο Πληροφοριακό Σύστημα της Αρχής το οποίο επιτρέπει την καταχώριση των εισερχομένων εγγράφων κατά υποθέσεις.

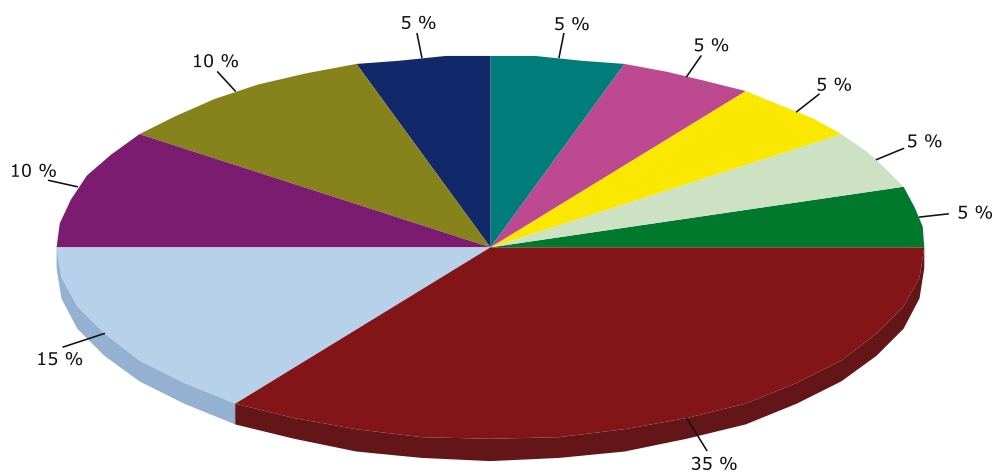

ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ

Αιτήσεις διαγραφής από το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν το 2013

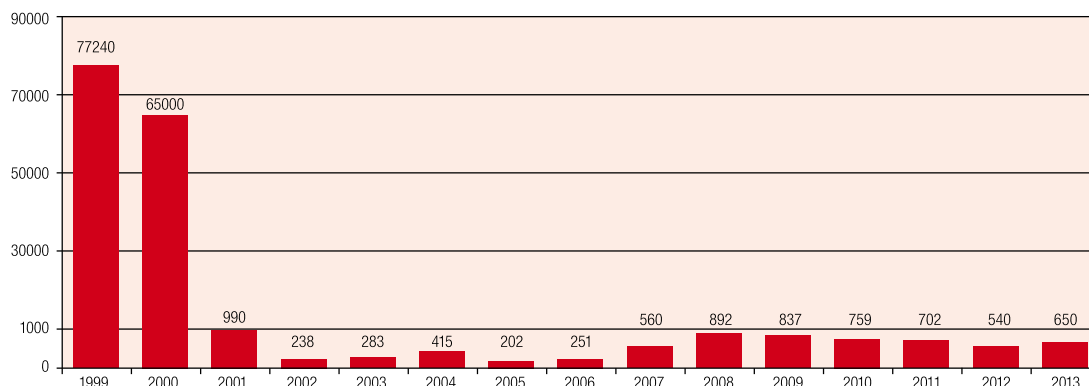
Κατατεθείσες αιτήσεις	20
Αιτήσεις που διεκπεραιώθηκαν	40

Αιτήσεις ανά χώρα προέλευσης	
Αλβανία	7
Ελλάδα	1
Ινδία	1
Κίνα	1
Μαρόκο	2
Μολδαβία	1
Ουκρανία	1
Πακιστάν	2
Ρωσία	1
Τουρκία	3
Σύνολο	20

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΔΕΙΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΕΙΩΝ

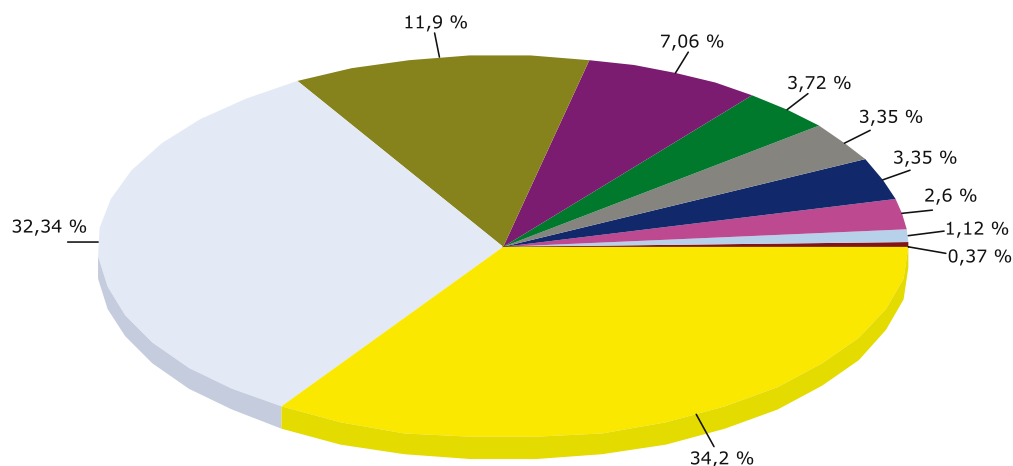
Γνωστοποιήσεις 1999-2013

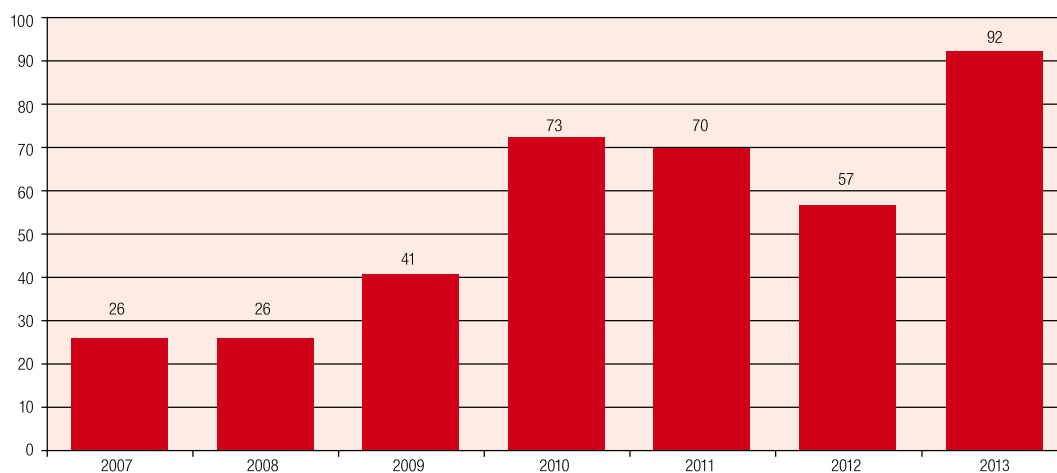
Παρατήρηση: Από το 2008, τα στατιστικά στοιχεία των γνωστοποιήσεων αντλούνται από το νέο πληροφοριακό σύστημα της Αρχής, το οποίο επιτρέπει την καταχώριση των εισερχομένων εγγράφων γνωστοποιήσεων κατά υποθέσεις. Επίσης, στον επίστιο συνολικό αριθμό των υποθέσεων γνωστοποιήσεων δεν περιλαμβάνονται οι υποθέσεις διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ, επειδή συνήθως δημιουργούνται με εισερχόμενα συμπληρωματικά έγγραφα σε ήδη υπάρχουσες υποθέσεις γνωστοποίησης.

Κατηγοριοποίηση νέων γνωστοποιήσεων τήρησης αρχείου το 2013

Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	1
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	10
Τομέας Υγείας	32
Τομέας Ασφάλισης	9
Παιδεία και Έρευνα	7
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	19
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	92
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	3
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	9
Λοιπά	87
Σύνολο	269

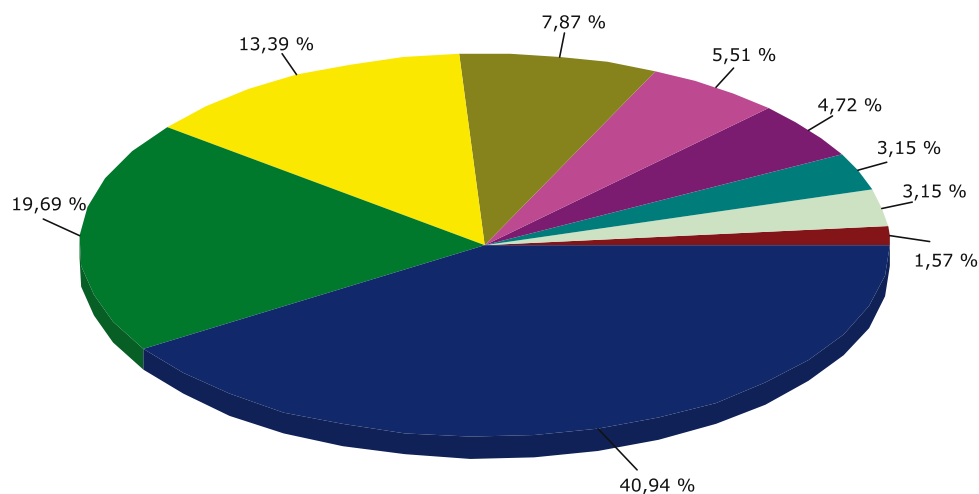

Γνωστοποιήσεις διαβίβασης σε χώρα εκτός ΕΕ 2007-2013

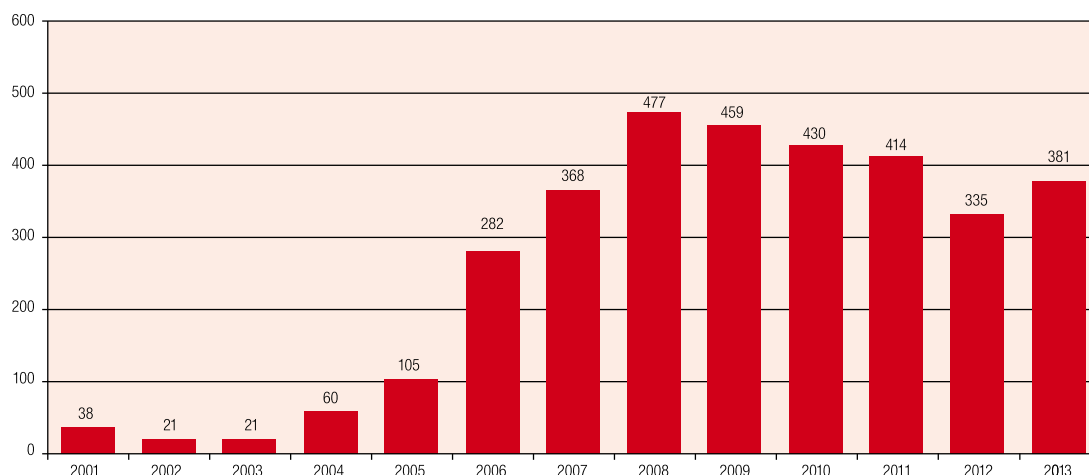

Κατηγοριοποίηση αδειών που χορηγήθηκαν το 2013

Ασφαλιστικές εταιρείες	2
Διαβίβαση δεδομένων σε χώρες εκτός Ε.Ε.	4
Ερευνητικό κέντρο - Ερευνητές	25
Εταιρείες Ερευνών	4
Κοινωνικές Υπηρεσίες Ιδιωτικού Τομέα	10
Νοσοκομεία - Ιατρικά Κέντρα - Κέντρα Περίθαλψης	52
Φαρμακευτικές	7
Δημόσιος Τομέας - Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης	6
Ανανεώσεις αδειών	17
Σύνολο	127

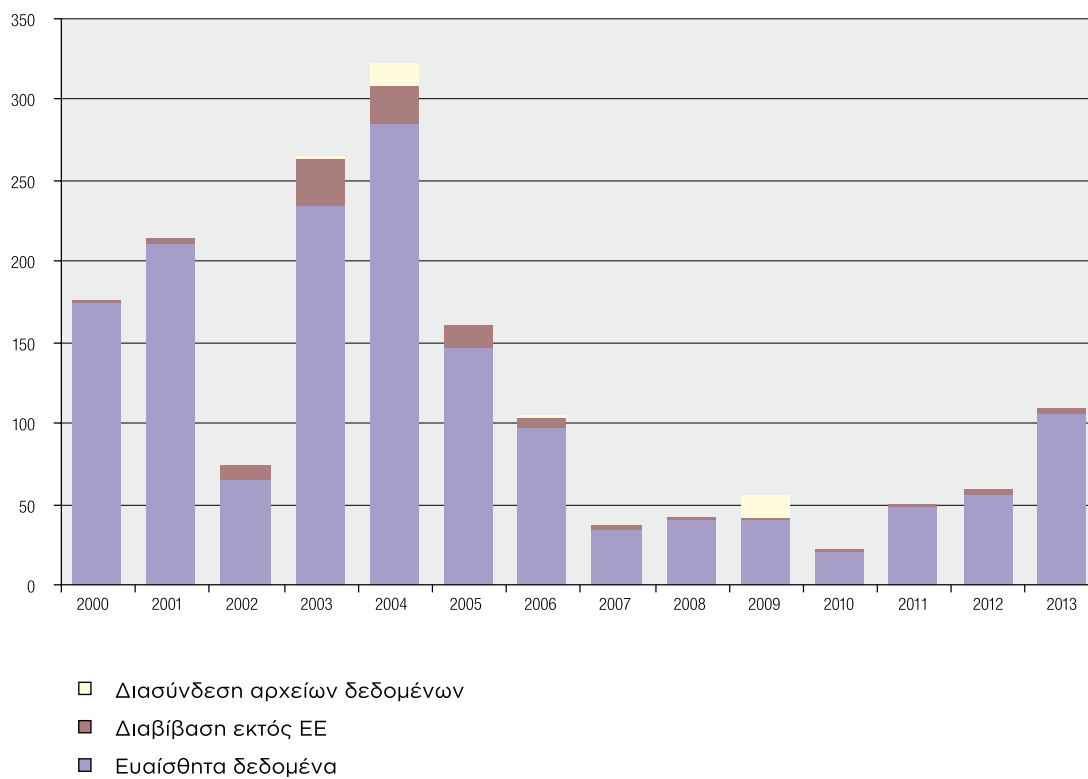

Εξέλιξη γνωστοποιήσεων συστημάτων βιντεοεπιτήρησης 2001-2013

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΕΤΗΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΝΕΩΝ ΑΔΕΙΩΝ

Έτος	Ευαίσθητα δεδομένα	Διαβίβαση δεδομένων εκτός ΕΕ	Διασύνδεση αρχείων δεδομένων	Σύνολο
2000	174	2	-	176
2001	212	3	-	215
2002	64	10	-	74
2003	234	30	1	265
2004	286	22	15	323
2005	146	14	-	160
2006	97	7	1	105
2007	34	3	-	37
2008	40	2	-	42
2009	40	1	15	56
2010	22	2	-	24
2011	50	1	-	51
2012	62	3	-	65
2013	106	4	-	110

Παρατήρηση: στον ανωτέρω πίνακα, όπως και στον αντίστοιχο πίνακα των στατιστικών των ετών 2011 και 2012, σε σύγκριση με τους αντίστοιχους πίνακες προηγούμενων ετών, δεν εμφανίζονται πλέον οι άδειες παράτασης χρόνου τήρησης δεδομένων σχετικά με κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, αφού κατ' αρχάς δεν προβλέπεται η δυνατότητα χορήγησης σχετικής άδειας από τη νέα οδηγία 1/2011.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

3. ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

3.1. ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ

Στο πλαίσιο της ανωτέρω θεματικής η Αρχή εξέτασε σειρά ετερόκλητων ζητημάτων που τέθηκαν ενώπιόν της από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη (Ελληνική Αστυνομία) και από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Το πρώτο από αυτά αφορά στην πρόσβαση του καταγγέλλοντος πειθαρχικό παράπτωμα αστυνομικού υπαλλήλου στον φάκελο της διενεργηθείσας σε βάρος του αστυνομικού Προφορικής/Ενορκης Διοικητικής Εξέτασης. Κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους, όπως και των προηγούμενων, η Αρχή εξέτασε πλήθος σχετικών αιτημάτων και, εφαρμόζοντας την απόφαση 57/2009, κρίνει παγίως πως επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων η χορήγηση του πορίσματος διοικητικής εξέτασης στον καταγγέλλοντα πειθαρχικό παράπτωμα αστυνομικού υπαλλήλου ως υποχρέωση που προβλέπεται από το νόμο και ειδικά από το πειθαρχικό δίκαιο του αστυνομικού προσωπικού (π.δ. 120/2008 και προΐσχυαν π.δ. 22/1996). Ωστόσο, για τη χορήγηση των συνοδευόντων το πόρισμα στοιχείων απαιτείται η συνδρομή υπέρτερου έννομου συμφέροντος, το οποίο πρέπει να επικαλείται και να αποδεικνύει ο αιτών. Η δε χορήγηση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, που τυχόν περιέχονται στη δικογραφία της ΠΔΕ/ΕΔΕ, είναι νόμιμη μόνο μετά από άδεια της Αρχής και εφόσον τα έγγραφα που περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου. Εφαρμόζοντας τις ανωτέρω παραδοχές η Αρχή με τις αποφάσεις 140/2013, 149/2013 και 153/2013 (εν μέρει, καθώς απαγορεύθηκε η χορήγηση ιατρικών δεδομένων) παρείχε άδεια χορήγησης στους αιτούντες (καταγγέλλοντες πειθαρχικά παραπτώματα αστυνομικών υπαλλήλων) ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που περιέχονταν στη δικογραφία των συγκεκριμένων διοικητικών εξετάσεων, καθώς έκρινε ότι συνέτρεχε στο πρόσωπό τους υπέρτερο έννομο συμφέρον για τη λήψη των συγκεκριμένων εγγράφων. Με την απόφαση 157/2013 η Αρχή απέρριψε αντιρρήσεις του υποκειμένου των δεδομένων, ασκηθείσες ενώπιόν της κατά το άρθρο 13 παρ. 2 του Ν. 2472/1997, καθώς έκρινε ότι στο πρόσωπο του αιτούντος πρόσβαση στα στοιχεία διοικητικής δικογραφίας που περιέχουν «απλά» προσωπικά δεδομένα συντρέχει υπέρτερο έννομο συμφέρον. Αντίθετα, με την απόφαση 111/2013 η Αρχή απέρριψε αίτηση θεραπείας και ενέμεινε στην κρίση που είχε εκφράσει με απαντητικό έγγραφό της ότι ο αιτών δεν νομιμοποιείται να έχει πρόσβαση στο υλικό της διοικητικής δικογραφίας, καθώς δεν θεμελιώνει με συγκεκριμένα στοιχεία προσωπικό έννομο συμφέρον γνωστοποίησης των αιτούμενων λοιπών (πλην του πορίσματος) εγγράφων του φακέλου της διενεργηθείσας ΕΔΕ.

Εξετάζοντας μία εντελώς διαφορετική θεματική, η Αρχή με τη γνωμοδότηση 1/2013 διέγραψε τους κανόνες μεταγραφής του ονοματεπωνύμου από ελληνικούς σε λατινικούς χαρακτήρες στα υπό έκδοση/εκδοθέντα διαβατήρια, ζήτημα το οποίο είχε απασχολήσει την Αρχή και κατά το παρελθόν. Συγκεκριμένα, η Αρχή είχε εκδώσει τη με αριθμό 88/2002 απόφασή της επί προσφυγής συγκεκριμένου προσώπου καθώς και τη με αριθμό 2/2003 οδηγία, με την οποία έκρινε ότι ο τρόπος μεταγραφής των ονομάτων σε λατινικούς χαρακτήρες ρυθμίζεται από δεσμευτικούς νομικούς κανόνες, οι οποίοι όμως δεν μπορούν να είναι ανεξάρτητοι καθώς κάτι τέτοιο θα παραβίαζε τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997 περί ακρίβειας των δεδομένων στις περιπτώσεις που οι εν λόγω κανόνες οδηγούν σε διαφορετική γραφή του ονόματος ενός προσώπου από αυτή που είχε μέχρι τη συγκεκριμένη στιγμή καθιερωθεί, γεγονός που επιπλέον θα δημιουργούσε σημαντικά προβλήματα στην κοινωνική και οικονομική δρα-

στηριότητα του ενδιαφερόμενου προσώπου. Η Αρχή ως εκ τούτου είχε δεχθεί ότι εξαίρεση από τους νομικούς κανόνες που ρυθμίζουν τη μεταγραφή των ονομάτων σε λατινικούς χαρακτήρες πρέπει να γίνεται δεκτή στις περιπτώσεις που η διαφορετική αναγραφή του ονόματος προκύπτει από παλαιότερα δημόσια ή ιδιωτικά έγγραφα.

Το ζήτημα αυτό (του τρόπου μεταγραφής των ονομάτων σε λατινικούς χαρακτήρες) τέθηκε εκ νέου με την έκδοση της με αριθμό 9/2010 γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Με την εν λόγω γνωμοδότηση γίνεται καταρχήν δεκτό ότι απόκλιση από τους σταθερούς κανόνες, που θέτει ο νομοθέτης για τη μεταγραφή του ονοματεπωνύμου σε λατινικούς χαρακτήρες στα υπό έκδοση διαβατήρια, δικαιολογείται μόνο στην περίπτωση που το αιτούν πρόσωπο έχει γίνει γνωστό και επί ικανό χρονικό διάστημα εξατομικεύεται στο πλαίσιο των σχέσεων και των συναλλαγών του στην αλλοδαπή με ονοματεπώνυμο μεταγεγραμμένο στο διαβατήριο του με τρόπο διαφορετικό από αυτόν που επιβάλλουν οι ισχύοντες κατά το χρόνο υποβολής του αιτήματος έκδοσης διαβατηρίου κανόνες. Κατά την ίδια γνωμοδότηση, εντούτοις, η κατά τα ως άνω διαφορετική αναγραφή δεν δύναται να εξικνεϊται μέχρι του σημείου να «αλλοιώνεται» το επώνυμο ή όνομα, λαμβανομένου υπόψη ότι η αναγραφή κατά παρέκκλιση των ισχυόντων κανόνων προϋποθέτει αφενός την ύπαρξη στα ονοματεπωνυμικά στοιχεία των γραμμάτων τα οποία πρόκειται να μεταγραφούν κατά παρέκκλιση των προαναφερθέντων κανόνων και αφετέρου τη διαφορετική αναγραφή τους σε αλλοδαπά ή ημεδαπά δημόσια έγγραφα. Ως εκ τούτου δεν θεωρείται σύμμορη η απόκλιση όταν προστίθενται ανύπαρκτα γράμματα ή καταλήξεις, αποκόπονται ή συντέμνονται ονόματα ή επώνυμα, καθώς τότε πρόκειται για αλλαγή ονόματος/επωνύμου για την οποία πρέπει να ακολουθηθεί η νόμιμη διοικητική οδός. Ακολούθως το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους επανήλθε στο ανωτέρω ζήτημα και με τη με αριθμό 401/2011 γνωμοδότησή του επικαλούμενο την αρχή της χρηστής διοίκησης έκρινε ότι, υπό τους όρους της γνωμοδότησης 9/2010 (ύπαρξη αλλοδαπού ή ημεδαπού δημοσίου εγγράφου), είναι επιτρεπτή η αναγραφή του ονοματεπωνύμου και με τους δύο τρόπους γραφής με την προσθήκη ανάμεσα τους του αγγλικού όρου «OR» (= ή).

Η Αρχή ερμηνεύοντας τις ισχύουσες διατάξεις, κατά τις οποίες απόκλιση από τους κανόνες μεταγραφής του ονοματεπωνύμου σε λατινικούς χαρακτήρες σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ 743 στα υπό έκδοση διαβατήρια δικαιολογείται μετά από αίτημα του ενδιαφερόμενου προσώπου, όταν αυτό στηρίζεται σε διαφορετικό έγγραφο που υφίσταται σε δημόσιο έγγραφο ημεδαπής ή αλλοδαπής αρχής, και λαμβάνοντας υπόψη ότι το όνομα αποτελεί στοιχείο της προσωπικότητας ενός ατόμου έκρινε ότι:

- Διπλή αναγραφή του ονόματος, δηλαδή τόσο κατά το πρότυπο ΕΛΟΤ 743 όσο και κατά τον τρόπο μεταγραφής σε παλαιότερο δημόσιο έγγραφο με την προσθήκη ανάμεσα στους δύο τρόπους γραφής του αγγλικού διαζευκτικού όρου «OR», μπορεί να γίνει δεκτή μόνο στην περίπτωση που η διπλή αναγραφή στη μηχανικώς αναγνώσιμη ζώνη του διαβατηρίου είναι τεχνικά δυνατή.
- Στην περίπτωση μεταγραφής στα λατινικά ονόματος αλλοδαπής προέλευσης θα πρέπει να ακολουθείται αποκλειστικά η εγγραφή που υφίσταται στο αλλοδαπό δημόσιο έγγραφο, που προσκομίζει το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, καθώς σε αυτήν την περίπτωση δεν πρόκειται για μεταγραφή του ονόματος σε λατινικούς χαρακτήρες αλλά ουσιαστικά για καταγραφή αυτού.
- Ειδικά για τους ανηλίκους το αίτημα για μεταγραφή του ονοματεπωνύμου τους σε λατινικούς χαρακτήρες κατά παρέκκλιση του προτύπου ΕΛΟΤ 743 μπορεί να στηρίζεται όχι μόνο σε δημόσια έγγραφα που αφορούν τον ίδιο τον ανήλικο αλλά και σε δημόσια έγγραφα που αφορούν τους γονείς του.

Στο πλαίσιο της ίδιας ενότητας η Αρχή εξέτασε καταγγελία αναφορικά με τη χρήση του αυτόματου συστήματος σάρωσης, ανάγνωσης και αναγνώρισης/ελέγχου πινακίδων οχημάτων που διαθέτει η Ελληνική Αστυνομία για σκοπούς άλλους από την ταυτοποίηση κλεμμένων οχημάτων, όπως για την αναζήτηση/ταυτοποίηση οδηγών λόγω οφειλής τους προς το Δημόσιο. Η Αρχή, αφού έλαβε υπόψη τις έγγραφες απόψεις της καθ' ης η καταγγελία Ελληνικής Αστυνομίας, κατά την οποία το εν λόγω σύστημα -το οποίο είχε ήδη γνωστοποιηθεί στην Αρχή- δεν αναζητά φορολογικά δεδομένα των Ελλήνων φορολογουμένων, αλλά επεξεργάζεται αποκλειστικά τις πληροφορίες των απασχολούμενων οχημάτων (κλεμμένες πινακίδες ή κλεμμένα οχήματα), απέρριψε με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/141-2/07-05-2013 έγγραφό της την καταγγελία ως ουσία αβάσιμη.

Για το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, εκδόθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας θεματικής δύο αποφάσεις. Με την πρώτη από αυτές, τη με αριθμό 88/2013 (η οποία εκδόθηκε μετά την ανάκληση της απόφασης 10/2008), η Αρχή επανέλαβε την κρίση της ότι στο προστατευτικό πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Ν. 2472/1997 υπάγονται μόνο τα φυσικά πρόσωπα (δηλαδή μόνο τα ευρισκόμενα εν ζωή πρόσωπα) και ως εκ τούτου απέρριψε προσφυγή προσώπου που εν τω μεταξύ απεβίωσε ως άνευ αντικειμένου. Με τη δεύτερη απόφαση (119/2013) η Αρχή παρείχε άδεια στο Γενικό Επιτελείο Στρατού να χορηγήσει σε τρίτο απλά και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα συγκεκριμένου φυσικού προσώπου και ειδικότερα δεδομένα που περιέχονται στη δικογραφία διοικητικής εξέτασης (εκτός από το φύλλο μητρώου του υποκειμένου των δεδομένων), καθώς έκρινε ότι στο πρόσωπο του αιτούντος συντρέχει υπέρτερο έννομο συμφέρον λήψης των εν λόγω δεδομένων, το οποίο συνίσταται στην αντίκρουση εκκρεμύσεων εναντίον του αγωγής αποζημίωσης.

3.1.1. Έλεγχος του εθνικού τμήματος του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν και του Εθνικού Καταλόγου Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών

Η Συμφωνία Σένγκεν του 1985 και η Σύμβαση Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν (στο εξής και ΣΕΣΣ), η οποία τέθηκε σε εφαρμογή το 1995, οδήγησαν στην κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα των κρατών που την είχαν υπογράψει, καθώς και στη δημιουργία ενιαίων εξωτερικών συνόρων, στα οποία οι έλεγχοι εισόδου στο «χώρο Σένγκεν» πραγματοποιούνται με βάση τις ίδιες διαδικασίες. Με την ίδια Σύμβαση καθιερώθηκαν κοινοί κανόνες για την έκδοση θεωρήσεων, την παροχή ασύλου και τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα, ώστε να είναι εφικτή η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων στο εσωτερικό του «χώρου Σένγκεν» χωρίς παράλληλα να διαταράσσεται η δημόσια ασφάλεια.

Το σημαντικότερο από τα αποκαλούμενα «αντισταθμιστικά» μέτρα στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων αποτελεί η δημιουργία και λειτουργία ενός κοινού συστήματος πληροφοριών, του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν [(Schengen Information System - SIS) στο εξής και ΣΠΣ], το οποίο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της βελτίωσης της συνεργασίας μεταξύ των αστυνομικών και δικαστικών αρχών. Το ΣΠΣ είναι μια βάση δεδομένων που επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές των κρατών Σένγκεν την ανταλλαγή δεδομένων αναφορικά με ορισμένες κατηγορίες προσώπων και πραγμάτων. Ειδικότερα στο ΣΠΣ καταχωρούνται πληροφορίες σχετικά με πρόσωπα που καταζητούνται από τις δικαστικές αρχές, με ανεπιθύμητους αλλοδαπούς, με πρόσωπα που έχουν εξαφανισθεί καθώς και με πρόσωπα τα οποία τίθενται υπό διακριτική παρακολούθηση. Στις 9 Απριλίου 2013 τέθηκε σε λειτουργία το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης

γενιάς (SIS II), το οποίο χαρακτηρίζεται από βελτιωμένες λειτουργίες, όπως από τη δυνατότητα χρήσης βιομετρικών δεδομένων, τη δυνατότητα δημιουργίας νέου τύπου καταχωρίσεων, καθώς και τη δυνατότητα σύνδεσης διάφορων καταχωρίσεων μεταξύ τους (όπως για παράδειγμα τη σύνδεση μίας καταχώρισης για ένα πρόσωπο με την καταχώριση για ένα όχημα). Ο Κανονισμός 1987/2006 (SIS II) συνιστά την αναγκαία νομοθετική βάση, η οποία διέπει τη λειτουργία του ΣΠΣ δεύτερης γενιάς όσον αφορά τις διαδικασίες καταχωρίσεων που εμπíπτον στο πεδίο εφαρμογής του τίτλου IV της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, δηλαδή αναφορικά με τις καταχωρίσεις που εμπíπτον στον πρώην πρώτο πυλώνα. Ο εν λόγω Κανονισμός συμπληρώνεται από την Απόφαση 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου, η οποία ρυθμίζει τις διαδικασίες καταχωρίσεων που εμπíπτον στον πρώην τρίτο πυλώνα, στο πεδίο εφαρμογής δηλαδή του τίτλου IV της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και η οποία περιλαμβάνει διατάξεις όμοιες με εκείνες του Κανονισμού.

Ως εγγύηση των δικαιωμάτων των πολιτών, και ειδικότερα αυτού της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, τα δύο ανωτέρω κείμενα (Κανονισμός και Απόφαση), προβλέπουν, μεταξύ άλλων, τη λειτουργία μιας ανεξάρτητης Αρχής Ελέγχου σε κάθε συμβαλλόμενο κράτος, η οποία είναι αρμόδια να εξετάζει αν από την επεξεργασία τίγονται τα δικαιώματα των ενδιαφερομένων προσώπων (άρθρο 44 του Κανονισμού 1987/2006 και άρθρο 60 της Απόφασης 2007/533/ΔΕΥ). Στην Ελλάδα η αρμοδιότητα αυτή έχει ανατεθεί με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. ιε' του Ν. 2472/1997 στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Παράλληλα, με βάση τη νομοθεσία για την είσοδο και διαμονή αλλοδαπών στην Ελλάδα (άρθρο 82 του Ν. 3386/2005), τηρείται και ο Εθνικός Κατάλογος Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (στο εξής και ΕΚΑΝΑ). Τα κριτήρια και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτό καθορίζονται με την υπ' αριθμ. 4000/4/32- λα' /5.10.2012 (ΦΕΚ Β' 2805/17.10.2012) απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη. Η Αρχή είναι αρμόδια να ελέγχει (στο πλαίσιο εξέτασης των αντιρρήσεων των υποκειμένων των δεδομένων - άρθρο 13 του Ν. 2472/1997) και τη νομιμότητα των καταχωρίσεων στον ΕΚΑΝΑ.

Στην Αρχή υποβάλλεται κάθε έτος ένας ικανός αριθμός αιτήσεων αλλοδαπών, οι οποίοι αιτούνται τη διαγραφή τους από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και από τον ΕΚΑΝΑ (98 αιτήσεις το 2006, 84 το 2007, 79 το 2008, 90 το 2009, 83 το 2010, 81 το 2011, 48 το 2012 και 20 το 2013). Αντικείμενο όλων των αιτήσεων αποτελεί η διαγραφή καταχωρίσεων που έλαβαν χώρα βάσει του άρθρου 96 της ΣΕΣΣ (νυν άρθρο 24 του Κανονισμού 1987/2006). Για το λόγο αυτό η Αρχή εξέδωσε τη γνωμοδότηση 3/2012, η οποία ερμηνεύοντας τις σχετικές διατάξεις κατέληξε σε μια σειρά συμπερασμάτων (βλ. Ετήσια Έκθεση 2012, ενότητα 3.1.1).

Η Αρχή με την απόφαση 96/2013 εφάρμοσε τα πορίσματα της γνωμοδότησης 3/2012, η οποία είχε εκδοθεί υπό την ισχύ των διατάξεων της ΣΕΣΣ και των διατάξεων του Κανονισμού 1987/2006 (άρθρα 24 και 29) λόγω του εν πολλοίς όμοιου περιεχομένου τους. Δέχθηκε, κατά συνέπεια, ότι ακόμα και σε περιπτώσεις νόμιμης αρχικής καταχώρισης, η παράλειψη έκδοσης αιτιολογημένης απόφασης διατήρησης της καταχώρισης εντός μίας τριετίας (χρονικού διαστήματος που αποτελεί την περίοδο επανεξέτασης της ανάγκης διατήρησης μιας καταχώρισης), συνεπάγεται την αυτόματη διαγραφή της καταχώρισης.

Επιπλέον, η Αρχή με την απόφαση 60/2013 απέρριψε προσφυγή για τη διαγραφή καταχώρισης που είχε λάβει χώρα βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, καθώς

έκρινε ότι αιτιάσεις κατά της νομιμότητας των ενεργειών των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργιών αναρμοδίως υποβάλλονται ενώπιόν της, ενώ αντίθετα μπορούν να προβληθούν κατά τη διαδικασία εκτελέσεως του εντάλματος σύλληψης σύμφωνα με τις προβλέψεις του Ν. 3251/2004, με τον οποίο μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο η απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών.

3.2. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

3.2.1. Πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα

Η Αρχή δέχεται κάθε χρόνο πλήθος ερωτημάτων από δημόσιες υπηρεσίες σχετικά με τη νομιμότητα χορήγησης σε διοικούμενους δημόσιων εγγράφων/πληροφοριών που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τρίτων προσώπων. Για τον λόγο αυτό και προκειμένου να υπάρξει ενιαία αντιμετώπιση του θέματος, η Αρχή εξέδωσε τον Οκτώβριο του 2013 τη γνωμοδότηση 6/2013, η οποία ρυθμίζει τα ζητήματα της πρόσβασης τρίτου σε δημόσια έγγραφα που περιέχουν προσωπικά δεδομένα.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τη συγκεκριμένη γνωμοδότηση, η επεξεργασία των «απλών» προσωπικών δεδομένων διέπεται από τη διάταξη του άρθρου 5 του Ν. 2472/1997, σύμφωνα με την παράγραφο 1 της οποίας «επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του». Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων τους είναι κατ' εξαίρεση επιτρεπτή μόνο στην περίπτωση που συντρέχει κάποια από τις εξαιρετικές βάσεις νομιμότητας της επεξεργασίας της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, η οποία ορίζει ότι: «Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν:... β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπευθύνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο...». Τέτοια υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 5 ΚΔΔιαδ για το δικαίωμα (και αντίστοιχη αξίωση) πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα, υπό τις προϋποθέσεις που η εν λόγω διάταξη θέτει. Η σχετική κρίση περί συνδρομής των προϋποθέσεων του άρθρου 5 παρ. 1 ΚΔΔιαδ, όπως κατά λογική αναγκαιότητα και η ερμηνεία των σχετικών διατάξεών του, ανατίθεται από τον νομοθέτη του Ν. 2472/1997 αποκλειστικά στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος θα ερμηνεύσει τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 5 ΚΔΔιαδ και του άρθρου 5 του Ν. 2472/1997 με βάση τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και τις γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, στο οποίο, αν είναι δημόσια αρχή ή ΝΠΔΔ, μπορεί και να προστρέξει.

Κατά συνέπεια, όταν πρόκειται για πρόσβαση τρίτου σε δημόσια έγγραφα ή σε ιδιωτικά έγγραφα, τα οποία φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και τα οποία περιέχουν απλά προσωπικά δεδομένα, αρμόδιος να σταθμίσει και να κρίνει εάν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις για τη χορήγησή τους στον τρίτο αιτούντα είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας και όχι η Αρχή. Στην περίπτωση, όμως, που στα δημόσια έγγραφα περιλαμβάνονται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997, η χορήγησή τους σε «ενδιαφερόμενο» -ενέργεια που συνιστά επεξεργασία- επιτρέπεται υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 3 ΚΔΔιαδ και του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997. Απαιτείται, δηλαδή, η χορήγηση προηγούμενης άδειας της Αρχής, η οποία στην περίπτωση αυτή ασκεί αρμοδιότητα που ρητά της ανατίθεται από το άρθρο 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997.

3.2.2. Διαβίβαση στοιχείων μεταξύ υπηρεσιών

Πολλές από τις υποθέσεις που απασχόλησαν την Αρχή αφορούν αιτήματα υπηρεσιών του ευρύτερου δημόσιου τομέα για πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα που τηρούνται σε άλλες υπηρεσίες. Στις περιπτώσεις αυτές η Αρχή εξετάζει εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την κατ' εξαίρεση επεξεργασία των δεδομένων χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων και εάν οι υπηρεσίες δύνανται να διαβιβάσουν τα αιτούμενα στοιχεία νομίμως. Επιπλέον, εξετάζεται εάν τηρείται η υποχρέωση του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 για την ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων σχετικά με τη διαβίβαση των δεδομένων του.

Ειδικότερα, σε ερώτημα που υποβλήθηκε από την Ενιαία Αρχή Πληρωμής σχετικά με τη νομιμότητα διαβίβασης στη Διεύθυνση Πολιτικής Εισπράξεων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων και Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών στοιχείων πληρωμών (ονοματεπώνυμο δικαιούχου, αριθμός φορολογικού μητρώου, πιστωτικό ίδρυμα, αριθμός τραπεζικού λογαριασμού, ποσό) των πάσης φύσεως αποδοχών ή πρόσθετων αμοιβών, αποζημιώσεων και λοιπών καταβαλλόμενων απολαβών ανά υπάλληλο, καθώς και τους εκκαθαριστές (φορείς) των υπηρεσιακών τους μονάδων, για λόγους ταχύτερης επιβολής μέτρων για την είσπραξη ληξιπρόθεσμων οφειλών, μετά τη διενέργεια διασταυρώσεων με στοιχεία οφειλετών ληξιπρόθεσμων οφειλών, η Αρχή απάντησε ότι η εν λόγω χορήγηση είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι δεν συνιστά διαβίβαση προσωπικών δεδομένων, εφόσον πρόκειται περί υπηρεσιών υπαγομένων στο Υπουργείο Οικονομικών. Κατά συνέπεια δεν τίθεται ζήτημα ιδιαίτερης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων. Άλλωστε και σε περίπτωση που εθεωρείτο ότι υφίσταται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. β' και δ' του Ν. 2472/1997 και τις διατάξεις του άρθρου 6 της ΚΥΑ 2/37345/004/4.6.2010, σχετικά με τις αρμοδιότητες της Ενιαίας Αρχής Πληρωμής, όπου ορίζεται ότι μεταξύ άλλων η Ενιαία Αρχή Πληρωμής είναι αρμόδια και για την παροχή στοιχείων για την άσκηση της δημοσιονομικής πολιτικής και των ελέγχων μισθοδοσίας καθώς και για τη μηχανογραφημένη παροχή στοιχείων προς φορείς που έχουν έννομο συμφέρον, η συγκεκριμένη επεξεργασία θα εθεωρείτο νόμιμη, εφόσον τα στοιχεία ζητούνται από την αρμόδια Δ/νση του Υπουργείου Οικονομικών στο πλαίσιο της εκτέλεσης έργου δημοσίου συμφέροντος και είσπραξης και αύξησης των δημοσίων εσόδων και, ειδικότερα, για την είσπραξη των ληξιπρόθεσμων οφειλών του προσωπικού του Δημοσίου, των ΝΠΔΔ και των ΟΤΑ, και η Ενιαία Αρχή Πληρωμής είναι αρμόδια εκ του νόμου να παρέχει τα στοιχεία αυτά.

Επίσης κατόπιν αιτήματος του Βρετανικού Συμβουλίου για χορήγηση άδειας ενημέρωσης δια του Τύπου των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με τη διαβίβαση των στοιχείων τους στο Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, στο πλαίσιο ελέγχου που διενεργείται με αντικείμενο την εξέταση των δικαιολογητικών που υπέβαλαν οι επιτυχόντες σε διαγωνισμούς για την πλήρωση θέσεων ειδικού ένστολου προσωπικού της Δημοτικής Αστυνομίας διαφόρων δήμων της χώρας, και ειδικότερα της επαλήθευσης ή μη της γνησιότητας πιστοποιητικών αγγλικής γλώσσας των επιτυχόντων στους προαναφερόμενους διαγωνισμούς, η Αρχή με τη με αριθμ. 150/2013 απόφαση χορήγησε άδεια στο Βρετανικό Συμβούλιο για τη δια του Τύπου ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων για τη διαβίβαση των δεδομένων τους στο Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης τηρουμένων των όρων της με αριθμ. 1/1999 Κανονιστικής Πράξης της Αρχής.

3.2.3. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων από τη Δημόσια Διοίκηση

Στο πλαίσιο της ανωτέρω θεματικής, την Αρχή απασχόλησε σε αρκετές αποφάσεις της η εφαρμογή της αρχής της νομιμότητας στην επεξεργασία δεδομένων που πραγματοποιείται από δημόσιες αρχές. Στη με αριθμ. 24/2013 απόφασή της η Αρχή έκρινε ότι το Υπουργείο Οικονομικών, και δη η Ενιαία Αρχή Πληρωμής, νομίμως συλλέγει και επεξεργάζεται τον ΑΜΚΑ κάθε προσώπου που ανήκει στο προσωπικό του δημοσίου, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και των ΟΤΑ α' και β' βαθμού με σκοπό την καταβολή μέσω τραπεζικού λογαριασμού των αποδοχών ή προσθέτων αμοιβών, αποζημιώσεων και με οποιαδήποτε άλλη ονομασία καταβαλλομένων απολαβών για το λόγο ότι πρόκειται για επεξεργασία που προβλέπεται σε νόμο, αλλά είναι και αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημοσίου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση της δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια εξουσία (άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. β' και δ' Ν. 2472/1997). Συνεπώς και το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας νομίμως διαβιβάζει στο Υπουργείο Οικονομικών, και δη την Ενιαία Αρχή Πληρωμών, τέτοια δεδομένα των προσώπων που υπάγονται οργανικά σε αυτό για τον σκοπό της πληρωμής των αποδοχών τους.

Επίσης, αναφορικά με το ζήτημα της ανάρτησης στο διαδίκτυο αμετάκλητων αθωωτικών πειθαρχικών αποφάσεων πολιτικού διοικητικού υπαλλήλου, η Αρχή έκρινε ότι μια τέτοια δημοσιοποίηση είναι καταρχήν νόμιμη, καθώς προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 144 παρ. 6 του Ν. 3528/2007 (Υπαλληλικός Κώδικας). Ωστόσο, προκειμένου η ανωτέρω διάταξη να μη θίγει την αρχή της αναλογικότητας, η επικείμενη δημοσιοποίηση της απόφασης θα πρέπει να γνωστοποιείται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας στον απαλλαγέντα υπάλληλο και να παρέχεται σ' αυτόν εύλογη προθεσμία, ώστε, αν το επιθυμεί, να δύναται να αντισταχθεί στην εν λόγω δημοσιοποίηση (απόφαση 135/2013).

Αντίθετα, με τη με αριθμ. 3/2013 γνωμοδότησή της η Αρχή έκρινε ότι ελλείπει διάταξη τυπικού νόμου, που να ρυθμίζει ρητά και ειδικά τη δυνατότητα διενέργειας ελέγχων περιουσιακής κατάστασης από τους Οικονομικούς Επιθεωρητές με βάση διοικητική εντολή ελέγχου σε βάρος προσώπων, τα οποία έχουν απολέσει την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου, η διενέργεια του ελέγχου από τους εν λόγω Οικονομικούς Επιθεωρητές σε βάρος προσώπων, τα οποία έχουν πλέον απολέσει την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου, και η συνακόλουθη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των προσώπων αυτών αντίκεινται στη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της νομιμότητας που διέπει τη δράση της δημόσιας διοίκησης, υπό την έννοια ότι η αρμοδιότητα των δημοσίων αρχών πρέπει να προβλέπεται από νόμο και να ασκείται σύμφωνα με τον νόμο.

Με το ίδιο σκεπτικό η Αρχή έκρινε και το ζήτημα της συλλογής και επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων τόσο ενεργών ασφαλισμένων όσο και συνταξιούχων από την Εθνική Αναλογιστική Αρχή, προκειμένου η τελευταία να συντάξει αναλογιστική έκθεση. Συγκεκριμένα, η Αρχή έκρινε ότι δεν υφίσταται επαρκής νομική βάση, καθώς από το ισχύον νομοθετικό καθεστώς, δηλαδή από τον συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 9 παρ. 15 στοιχ. θ' του Ν. 3029/2002 και της υπουργικής απόφασης που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διάταξης (με αριθμό 19357/202/1.9.2003, ΦΕΚ Β' 1294/12.09.2003), συνάγεται σαφώς ότι τα πρωτογενή δεδομένα των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων παραμένουν στους ασφαλιστικούς οργανισμούς, ενώ στην Εθνική Αναλογιστική Αρχή διαβιβάζονται μόνο στατιστικά στοιχεία, οπότε δεν τίθεται θέμα διαβίβασης προσωπικών δεδομένων από τους κατ' ιδίαν φορείς στην Εθνική Αναλογιστική Αρχή και περαιτέρω επεξεργασίας τους από αυτήν (απόφαση 76/2013). Τον Νοέμβριο 2013 κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων και ψηφίσθηκε σχέδιο νόμου (ήδη

N. 4225/2014) που το άρθρο 9 αυτού περιέχει διάταξη με την οποία εξαιρείται η Εθνική Αναλογιστική Αρχή από τις διατάξεις του Ν. 2472/1997. Η διάταξη αυτή δεν υποβλήθηκε προηγουμένως στην Αρχή προς γνωμοδότηση, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον Ν. 2472/1997. Η Αρχή απευθύνθηκε κατόπιν τούτων στη Βουλή των Ελλήνων και τα αρμόδια υπουργεία επισημαίνοντας ότι η αποθετική αυτή ρύθμιση α) δεν καθιστά επιτρεπτή την επεξεργασία καθώς η δημόσια διοίκηση διέπεται από την αρχή της νομιμότητας και νόμος πρέπει να προβλέπει την αρμοδιότητά της να συλλέγει και επεξεργάζεται προσωπικά δεδομένα, τηρουμένης πάντα της αρχής της αναλογικότητας, β) οι ασφαλιστικοί φορείς, από τους οποίους ζητούνται στοιχεία, διέπονται από τον Ν. 2472/1997 και συνεπώς χωρίς ειδική διάταξη δεν επιτρέπεται η εκ μέρους τους διαβίβαση των δεδομένων προς την Εθνική Αναλογιστική Αρχή, και γ) έρχεται σε αντίθεση με το άρθρο 9Α του Συντάγματος και το ενωσιακό δίκαιο, δηλαδή την Οδηγία 95/46/ΕΚ, η οποία σύμφωνα και με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζεται πλήρως σε ανάλογες περιπτώσεις. Ωστόσο, στο έγγραφο της Αρχής δεν υπήρξε ανταπόκριση και κατά την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας Έκθεσης η διάταξη του άρθρου 9 Ν. 4225/2014 παραμένει σε ισχύ.

Στο πλαίσιο της ίδιας θεματικής, την Αρχή απασχόλησε σε δύο αποφάσεις το ζήτημα της πρόσβασης σε δεδομένα συνυποψηφίων. Συγκεκριμένα, με τη με αριθμ. 44/2013 απόφασή της, η Αρχή χορήγησε άδεια στο Υπουργείο Παιδείας για διαβίβαση σε αιτούντες υποψήφιους σε διαδικασία για την πλήρωση θέσεων πολύτεκνων εκπαιδευτικών ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιείχονταν σε δικαιολογητικά που κατέθεσαν συγκεκριμένοι συνυποψήφιοι, προκειμένου να τα χρησιμοποιήσουν για την υπεράσπισή τους ενώπιον αρμόδιου δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997, υπογραμμίζοντας την υποχρέωση του Υπουργείου Παιδείας για προηγούμενη ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων. Το ίδιο σκεπτικό εφάρμοσε η Αρχή και στη με αριθμ. 46/2013 απόφασή της, με την οποία τροποποίησε την προγενέστερη με αριθμ. 136/2012 απόφαση.

Περαιτέρω, επί των αιτημάτων του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Θεσσαλονίκης για πρόσβαση στην ηλεκτρονική βάση αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας, όπου περιλαμβάνονται και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, με σκοπό την ενημέρωση των εν λόγω αρχών σχετικά με την πρόσφατη νομολογία του Δικαστηρίου, η Αρχή έκρινε ότι δεν συντρέχει καμία από τις νομιμοποιητικές της επεξεργασίας βάση του άρθρου 7 και ειδικότερα δεν συντρέχει η βάση της επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων για ερευνητικούς και επιστημονικούς σκοπούς, καθώς οι αιτούσες αρχές επιθυμούσαν πρόσβαση στην ηλεκτρονική βάση αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας για καθαρά ενημερωτικούς επί της πρόσφατης, αλλά και παλαιότερης, νομολογίας του Δικαστηρίου σκοπούς, προκειμένου να τη χρησιμοποιήσουν όχι για τη διεξαγωγή κάποιας επιστημονικής έρευνας, αλλά κατά τον χειρισμό διαφόρων υποθέσεων (απόφαση 79/2013).

Στο πλαίσιο της ίδιας ως άνω θεματικής, την Αρχή απασχόλησαν ποικίλα και διάφορα μεταξύ τους θέματα. Ειδικότερα, κατόπιν σχετικού αιτήματος γονέα, η Αρχή χορήγησε άδεια στο ΝΠΔΔ «Παιδικοί Σταθμοί Άνω Λιοσίων» του Δήμου Φυλής προκειμένου να επιτραπεί στον γονέα πρόσβαση σε όλα εκείνα τα στοιχεία τα οποία ελήφθησαν υπόψη για τη διαμόρφωση της τελικής λίστας με τα ονόματα των παιδιών που επρόκειτο να φιλοξενηθούν συγκεκριμένη χρονιά στον παιδικό σταθμό Αγ. Νικολάου του Δήμου Φυλής, στα στοιχεία των οκτώ προηγηθέντων στη λίστα επιλαχόντων, καθώς και σε εκείνα τα στοιχεία που αφορούν σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των παιδιών αυτών και των μελών των οικογενειών τους αποκλειστικά και μόνο για τον σκοπό της προσβολής

της σχετικής απόφασης επιλογής, τηρώντας την υποχρέωση προηγούμενης ενημέρωσης των υποκειμένων. Επισημαίνεται ότι α) η σχετική άδεια αφορούσε μόνο στα δεδομένα των παιδιών (και των οικογενειών τους) που έγιναν δεκτά, καθώς και των προηγμένων στην λίστα οκτώ επιλαχόντων (και όχι όλων των παιδιών για τα οποία υποβλήθηκε αίτηση εγγραφής), και β) από τα φορολογικά στοιχεία που τυχόν είχαν κατατεθεί, ο αιτών θα είχε πρόσβαση μόνο σε αυτά που δεν εμπίπτουν στο φορολογικό απόρρητο. Λαμβάνοντας, μάλιστα, υπόψη την αρχή της αναλογικότητας και αναγκαιότητας, η Αρχή προχώρησε στην κρίση ότι όσον αφορά στα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα υγείας των μαθητών, η πρόσβαση του αιτούντος στα αιτούμενα δικαιολογητικά έπρεπε να γίνει με επιτόπια μελέτη και όχι με τη χορήγηση αντιγράφων αυτών (απόφαση 53/2013).

Στην περίπτωση της καταγγελίας ομογενούς αλβανικής υπηκοότητας ότι η ΔΟΥ Ν. Ηρακλείου, ενώ για δώδεκα χρόνια ανέγραφε τα ατομικά φορολογικά στοιχεία του καταγγέλλοντος στην ελληνική γλώσσα, από την έναρξη ατομικής επιχείρησης του προσφεύγοντος η αναγραφή των εν λόγω στοιχείων γινόταν με λατινικούς χαρακτήρες, η Αρχή αποφάνθηκε ότι η ΔΟΥ Ν. Ηρακλείου όφειλε να καταχωρίσει στο τηρούμενο Μητρώο το όνομα, το επώνυμο καθώς και τα λοιπά προσωπικά στοιχεία του προσφεύγοντος ομογενούς αλβανικής υπηκοότητας με ελληνικούς και λατινικούς χαρακτήρες σύμφωνα και με τη με αριθμ. 66/2011 απόφασή της (απόφαση 61/2013).

Επίσης, στο πλαίσιο της ίδιας ενότητας, η Αρχή ανακάλεσε προηγούμενη εκδοθείσα πράξη της, κατόπιν αίτησης θεραπείας, απευθύνοντας σύσταση σε διευθυντή σχολικής μονάδας για τον λόγο ότι προέβη σε παράνομη επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων εκπαιδευτικού, αφού τα χρησιμοποίησε για σκοπό διάφορο εκείνου για τον οποίο τηρούνταν στον υπηρεσιακό του φάκελο, και ο οποίος συνίστατο στη γνώση της υπηρεσίας για την κατάσταση υγείας του εκπαιδευτικού. Ειδικότερα, θεωρήθηκε παράνομη η γνωστοποίηση των ευαίσθητων δεδομένων του εκπαιδευτικού σε άλλη υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας, στο πλαίσιο διοικητικής έρευνας που ως αντικείμενο είχε την κρίση των υπεραριθμιών (απόφαση 97/2013).

Στο πλαίσιο εξέτασης αντιρρήσεων κατά έκθεσης αξιολόγησης δημοσίου υπαλλήλου, η Αρχή αποφάσισε ότι γεγονότα, που, κατά τους ισχυρισμούς του αιτούντος, διαλαμβάνονται στην αιτιολογία της έκθεσης αξιολόγησής του ως υπαλλήλου, δεν αποτελούν αντικείμενο διόρθωσης κατά το άρθρο 13 του Ν. 2472/1997, αλλά μπορούν να διαγραφούν μόνο με βάση τη σχετική ένσταση διαγραφής που περιέχει και αίτημα διορθώσεως της βαθμολογίας και προβλέπεται στο άρθρο 19 παρ. 1 περ. δ' του π.δ. 318/1992, αρμόδιο δε για την έρευνά της τυχάνει το Υπηρεσιακό Συμβούλιο. Τη διαδικασία αυτή οφείλει να ακολουθήσει ο αξιολογηθείς υπάλληλος, κατ' εφαρμογή της εν λόγω διάταξης, η οποία ρυθμίζει ειδικά και εξαντλητικά το ζήτημα της διαγραφής ανακριβών περιστατικών και της διορθώσεως της βαθμολογίας υπό τις προβλεπόμενες στο άρθρο αυτό προϋποθέσεις και εντός της νομίμου προθεσμίας και ως ειδική κατισχύει κάθε άλλης διατάξεως που αναφέρεται γενικά στο θέμα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, όπως η διάταξη του άρθρου 13 του Ν. 2472/1997, η οποία προβλέπει μεταξύ των άλλων και υποβολή ειδικού αιτήματος προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας για διόρθωση ή διαγραφή προσωπικών του δεδομένων που έτυχαν επεξεργασίας. Δεν είναι δε επιτρεπτό εκείνο που αποκλείει η ειδική ως άνω διάταξη (άρθρο 19 παρ. 1 δ' π.δ. 318/1992) να επιδιώκεται με τη γενική ρύθμιση του άρθρου 13 Ν. 2472/1997 (απόφαση 108/2013).

Η Αρχή, επίσης, απέρριψε αίτηση ενδιαφερόμενης για χορήγηση άδειας στο Υπουργείο Παιδείας προκειμένου να χορηγηθούν στην πρώτη ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα τρίτου, για το λόγο ότι όφειλε το αίτημα προς την Αρχή να το απευθύνει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και όχι η τρίτη (απόφαση 110/2013). Στη συνέχεια, το αίτημα υποβλήθηκε

στην Αρχή από τον υπεύθυνο επεξεργασίας και η Αρχή εξέδωσε τη με αριθμ. 141/2013 απόφαση, σύμφωνα με την οποία χορηγήθηκε η αιτούμενη άδεια. Συγκεκριμένα, χορηγήθηκε άδεια στο Υπουργείο Παιδείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997, προκειμένου να χορηγήσει στην αιτούσα για την υπεράσπισή της σε πειθαρχικό συμβούλιο αντίγραφο του αιτούμενου εγγράφου της Διεθνούς Αμνηστίας, που απευθύνεται στον Υπουργό Παιδείας για το θέμα διεμφυλικού μαθητή Γυμνασίου Αθηνών, αφού προηγουμένως το Υπουργείο εκπλήρωνε την υποχρέωση για ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων για τη διαβίβαση αυτή (141/2013).

Τέλος, η Αρχή χορήγησε άδεια ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα στην Αναπτυξιακή Σύμπραξη «ΑΡΤΤΑΑ» (Αρχή Τοπικής Τουριστικής Ανάπτυξης & Απασχολησιμότητας). Σύμφωνα με την εν λόγω άδεια, μεταξύ άλλων προσωπικών δεδομένων, θα γίνεται επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων κοινωνικής πρόνοιας των υποψηφίων και των ωφελουμένων του ανωτέρου τοπικού σχεδίου δράσης, και συγκεκριμένα θα τηρείται το στοιχείο ότι τα υποκείμενα είναι άνεργοι (ΓΝ/ΕΞ/1030/24-07-2013).

3.2.4. Φορολογικά

Η Αρχή γνωμοδότησε μετά από ερώτημα του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων επί του σχεδίου υπουργικής απόφασης για την ενεργοποίηση και λειτουργία του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών. Το εν λόγω σύστημα, όπως ορίζεται στο άρθρο 62 του Ν. 4170/2013, αποσκοπεί στη διευκόλυνση της διαβίβασης αιτημάτων άρσης του τραπεζικού απορρήτου από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες (συγκεκριμένα από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, την Οικονομική Αστυνομία, τον Οικονομικό Εισαγγελέα, τον Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς και την Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες) προς τα πιστωτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα πληρωμών και στην άμεση λήψη των σχετικών απαντήσεων. Η πρόσβαση των δημόσιων αρχών και υπηρεσιών στο εν λόγω σύστημα πραγματοποιείται μέσω της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών.

Η Αρχή διαπίστωσε ότι στις παραγράφους 2 και 6 του άρθρου 62 παρέχεται ευρεία εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να ρυθμίσει κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου και τόσο το σχέδιο υπουργικής απόφασης όσο και το σχέδιο κανονισμού διαχείρισης και λειτουργίας του συστήματος που της απεστάλησαν από το Υπουργείο περιείχαν ουσιώδεις ρυθμίσεις στα παραρτήματά τους. Η Αρχή έκρινε ότι, στο βαθμό που η προβλεπόμενη επεξεργασία συνιστά περιορισμό του ατομικού δικαιώματος του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού, είναι απαραίτητο η σκοπούμενη επεξεργασία να προβλέπεται σε νομοθετική διάταξη, η οποία θα αναφέρει τα βασικά χαρακτηριστικά της επεξεργασίας, δηλαδή τον υπεύθυνο επεξεργασίας, τον σκοπό αυτής, τα δεδομένα τα οποία θα τύχουν επεξεργασίας και τον χρόνο τήρησης αυτών, καθώς και τους αποδέκτες των δεδομένων. Τα διαβιβαζόμενα και τηρούμενα στοιχεία από τα πιστωτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα πληρωμών, καθώς και ο χρόνος τήρησης των στοιχείων των τραπεζικών λογαριασμών στο συγκροτούμενο σύστημα, συνιστούν ουσιώδη στοιχεία της επεξεργασίας και ως εκ τούτου ο προσδιορισμός τους θα πρέπει να λάβει χώρα με τυπικό νόμο και όχι σε παραρτήματα υπουργικής απόφασης ή κείμενο τεχνικών προδιαγραφών, όπως είχε μέχρι τότε προβλεφθεί από το Υπουργείο.

Η ρύθμιση ειδικότερων, τεχνικών ή λεπτομερειακών θεμάτων, όπως τα εν γένει οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων, επιτρέπεται να ανατεθεί με νομοθετική εξουσιοδότηση στον κανονιστικό νομοθέτη, υπό την έννοια ότι στην κανονιστική απόφαση θα τίθενται οι στόχοι της ασφάλειας της επεξεργασίας, οι οποίοι δύναται να εξειδικεύονται με την υιοθέτηση πολιτικής και σχεδίου ασφαλείας, τα οποία με τη σειρά τους επιβάλλεται να επικαιροποιούνται. Ο περιγραφόμενος μηχανισμός αυθεντικοποίησης των χρηστών του συστήματος που βασίζεται στη χρήση των κωδικών πρόσβασης που οι ίδιοι χρησιμοποιούν για τις υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών (κωδικοί TAXISnet), χωρίς να περιγράφεται συμπληρωματικός μηχανισμός αυθεντικοποίησής τους, θεωρήθηκε προβληματικός, και κρίθηκε ότι πρέπει να αποφεύγεται η χρήση κωδικού πρόσβασης που ήδη χρησιμοποιείται από τους ίδιους χρήστες στο διαδίκτυο για άλλους σκοπούς, και μάλιστα και από σταθμούς εργασίας εκτός των χώρων εργασίας τους.

Περαιτέρω, η Αρχή θώρησε ότι δεν καθίσταται πλήρως εφικτός ο εκ των υστέρων έλεγχος της ορθής χρήσης του συστήματος – και τούτο διότι στα αρχεία καταγραφής (όπου και αποτυπώνονται οι αναζητήσεις που έλαβαν χώρα μέσω του συστήματος) δεν τηρείται η κρίσιμη πληροφορία αναφορικά με το πρόσωπο στο οποίο αφορά η κάθε αναζήτηση καθώς και το περιεχόμενο της απάντησης του πιστωτικού ιδρύματος. Ως πλέον πρόσφορη λύση που εξυπηρετεί την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την παροχή αποτελεσματικής έννομης προστασίας, η υποχρέωση τήρησης αυτής της πληροφορίας θα πρέπει να βαρύνει τα πιστωτικά ιδρύματα και όχι τη ΓΓΠΣ, η οποία λειτουργεί ως απλός κόμβος διασύνδεσης και επικοινωνίας, και για τον λόγο αυτό τα στοιχεία θα πρέπει να διαγράφονται από το σύστημα αμέσως μόλις διαπιστώνεται η λήψη της απάντησης από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες. Επίσης, κατά την αρχή του χρονικού περιορισμού, θα πρέπει να προβλεφθεί ο χρόνος τήρησης των αρχείων καταγραφής από τα εμπλεκόμενα μέρη, ο οποίος θα πρέπει να προσδιορίζεται ευλόγως ώστε να συνάδει με τη συνταγματικώς κατοχυρωμένη αρχή της αποτελεσματικής έννομης προστασίας.

Η απαλλαγή των δημοσίων αρχών και υπηρεσιών, βάσει της παραγράφου 5 του άρθρου 62 του Ν. 4170/2013, από την ευθύνη σε περίπτωση διαβίβασης δεδομένων τα οποία δεν περιλαμβάνονται στα σχετικά αιτήματα πρέπει, κατ' ορθή ερμηνεία της σχετικής διάταξης, να διευκρινισθεί ότι για λόγους ισότητας αφορά και στις τράπεζες, μόνο όμως στην περίπτωση που η διαβίβαση διαφορετικών από τα αιτηθέντα δεδομένων οφείλεται στον αλγόριθμο που οφείλουν αυτές να εφαρμόσουν. Σε καμία περίπτωση όσον αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων η προαναφερθείσα διάταξη δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προβλέπει την απαλλαγή των τραπεζών από την ευθύνη τους για τη μη λήψη των κατάλληλων μέτρων αποτροπής απαγορευμένης πρόσβασης ή απαγορευμένης διαβίβασης δεδομένων κατά τη λειτουργία του Μητρώου Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών, καθώς κάτι τέτοιο θα ήταν αντίθετο με το ενωσιακό δίκαιο περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων και ειδικότερα με τα άρθρα 6 και 17 της Οδηγίας 95/46/EK.

Η Αρχή διευκρίνισε, τέλος, ότι ναι μεν δεν απαιτείται προηγούμενη άδειά της για την έκδοση από τον Υπουργό Οικονομικών κανονισμού διαχείρισης της λειτουργίας, όπως ορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 62 του Ν. 4170/2013, αφού αυτό δεν συνιστά προαπαιτούμενο όρο υπό το καθεστώς του Ν. 2472/1997 για επεξεργασία μη ευαίσθητων δεδομένων, παραμένει ωστόσο η γενική γνωμοδοτική αρμοδιότητα της Αρχής, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. θ' του Ν. 2472/1997, αλλά και η εκ του άρθρου 6 του ίδιου νόμου υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας να γνωστοποι-

ήσει στην Αρχή την πραγματοποιούμενη επεξεργασία και μάλιστα πριν από την έναρξη αυτής (γνωμοδότηση 5/2013).

3.2.5. Πόθεν έσχες βουλευτών

Η Αρχή, με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3220-1/18-07-2013 έγγραφό της, απάντησε σε καταγγελία αναφορικά με τους ειδικούς όρους χρήσης στο διαδικτυακό τόπο της Βουλής των Ελλήνων, οι οποίοι έθεταν περιορισμούς ως προς την επεξεργασία δεδομένων των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Ν. 3213/2003. Στο ως άνω έγγραφό της, το οποίο κοινοποιήθηκε και στη Βουλή των Ελλήνων, η Αρχή επισήμανε ότι ο Ν. 2472/1997 τής απονέμει αρμοδιότητα να κρίνει τη συνδρομή των προϋποθέσεων του επιτρεπτού της εν λόγω επεξεργασίας –συμπεριλαμβανομένης της τυχόν δημοσιοποίησης– το οποίο όμως δεν σημαίνει ότι η Αρχή έχει αρμοδιότητα να επιβάλει στον υπεύθυνο επεξεργασίας υποχρέωση δημοσιοποίησης προσωπικών δεδομένων και πολλώ δε μάλλον κύρωση για μη συμμόρφωση με την υποχρέωση αυτή. Μια τέτοια αρμοδιότητα της Αρχής θα έπρεπε να προβλέπεται ρητώς στον νόμο (βλ. και τη με αριθμ. 4/2009 γνωμοδότηση της Αρχής). Κατά συνέπεια, η Αρχή δεν μπορεί να επιβάλει στον υπεύθυνο επεξεργασίας (εν προκειμένω, στη Βουλή των Ελλήνων) την τροποποίηση των όρων χρήσης ή τη λήψη μέτρων, έτσι ώστε να καθίσταται ευχερέστερη η πρόσβαση των πολιτών στα περιουσιακά στοιχεία πολιτικών προσώπων, καθώς και κάθε περαιτέρω επεξεργασία των στοιχείων αυτών, ακόμα και στην περίπτωση που μια τέτοια τροποποίηση δεν είναι αντίθετη με τα όσα έχει προδιαγράψει η Αρχή στις σχετικές γνωμοδοτήσεις της 7/2011 και 5/2012, αναφορικά με τις προϋποθέσεις νομιμότητας της ανάρτησης στο διαδίκτυο των δηλώσεων «πόθεν έσχες». Η Αρχή, ωστόσο, ενημέρωσε τη Βουλή των Ελλήνων, με το ως άνω έγγραφό της, ότι σε κάθε περίπτωση δεν υφίσταται κώλυμα για την επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις νομιμότητας που τίθενται στις ανωτέρω γνωμοδοτήσεις της.

3.2.6. Περιστατικά παραβίασης δεδομένων

Στο άρθρο 10 του Ν. 2472/1997 ορίζεται ότι κάθε υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων που επεξεργάζεται. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων. Η ολοένα και αυξανόμενη τάση για ηλεκτρονική επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από φορείς του δημοσίου τομέα, σε συνδυασμό με την τεχνολογική πρόοδο δημιουργεί ανάγκη για τη λήψη αυξημένων μέτρων προστασίας για την αποφυγή περιστατικών παραβίασης δεδομένων. Στις περιπτώσεις που τέτοια περιστατικά έχουν λάβει χώρα, η Αρχή επεμβαίνει τόσο κατασταλτικά, με σκοπό τη διερεύνηση του περιστατικού και την επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων, όσο και προληπτικά με σκοπό την αποφυγή ανάλογων μελλοντικών περιστατικών και την ενδυνάμωση των λαμβανόμενων μέτρων ασφάλειας.

α) ΓΓΠΣ

Στην απόφαση 98/2013 η Αρχή εξέτασε περιστατικό παραβίασης που αφορά τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών (ΓΓΠΣ).

Από τη διενέργεια διοικητικών ελέγχων κλιμακίων ελεγκτών της Αρχής σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εμπορίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σε συνεργασία και με την Υποδιεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος σε κάποιες περιπτώσεις, διαπιστώθηκε ότι ορισμένες εξ αυτών είχαν στην κατοχή τους μεγάλο όγκο φορολογικών δεδομένων φυσικών προσώπων. Ο έλεγχος επεκτάθηκε στη ΓΓΠΣ και προέκυψαν κυρίως τα ακόλουθα, που συνιστούν περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων:

α) Τα ευρεθέντα κατά τους ελέγχους των προαναφερόμενων εταιριών προσωπικά (φορολογικά) δεδομένα προέρχονται από τα τηρούμενα στη ΓΓΠΣ στοιχεία και συνοπτικά περιλαμβάνουν: i) στοιχεία του εντύπου Ε1 για τα οικονομικά έτη από το 2003 έως και το 2009 και εν μέρει για το 2012, ii) στοιχεία του εντύπου Ε2 για το οικονομικό έτος 2006, iii) στοιχεία του εντύπου Ε9, iv) στοιχεία του ΕΤΑΚ, v) στοιχεία της έκτακτης εισφοράς του Ν. 3986/2011 για το οικονομικό έτος 2011, vi) στοιχεία του μητρώου φορολογουμένων, vii) στοιχεία των σημειωμάτων περαίωσης του έτους 2010, και viii) στοιχεία τελών κυκλοφορίας οχημάτων για τα έτη από το 2006 έως και το 2012.

β) Τα δεδομένα που αφορούν έτη από το 2010 και μετά προέρχονται από το σύστημα που χρησιμοποιείται, μεταξύ άλλων, για την εκτύπωση εκκαθαριστικών σημειωμάτων και λοιπών ειδοποιητηρίων (π.χ. πληρωμής τελών κυκλοφορίας, ΕΤΑΚ, κ.λπ). Δεν κατέστη δυνατό να διαπιστωθεί από ποια συστήματα προέρχονται τα δεδομένα προηγούμενων ετών. Επιπλέον, ανεξαρτήτως έτους αναφοράς, τα δεδομένα των εντύπων Ε9 και Ε2, καθώς και τα στοιχεία μητρώου, δεν μπορεί να προέρχονται από το σύστημα εκτυπώσεων, καθώς δεν αποστέλλονται σε σχέση με αυτά σχετικά σημειώματα ή ειδοποιητήρια στους φορολογούμενους.

γ) Η ΓΓΠΣ δεν έχει πραγματοποιήσει ολοκληρωμένη αποτίμηση των ευπαθειών ως προς τα συστήματα που διαχειρίζεται, ενώ παράλληλα τα μέτρα που προβλέπονται στην υφιστάμενη πολιτική και το οριζόντιο σχέδιο ασφάλειας δεν εφαρμόζονται πλήρως. Η πολιτική αυτή μάλιστα αναθεωρήθηκε μετά από προηγούμενο περιστατικό κατά το έτος 2010, ενώ τότε δημιουργήθηκε και το οριζόντιο σχέδιο ασφάλειας.

Η Αρχή έκρινε ότι η ίδια η Γενική Γραμματεία συνιστά τον υπεύθυνο επεξεργασίας των δεδομένων που διαχειρίζεται, λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι αυτοτελής υπηρεσία με δική της γραφειοκρατική οργάνωση και από τις αρμοδιότητες που της έχουν ανατεθεί συνάγεται ότι καθορίζει πρωτοτύπως ουσιαστικά στοιχεία του τρόπου της επεξεργασίας, δηλαδή θέτει καταρχήν τους στόχους της ασφάλειας της επεξεργασίας στα εκάστοτε πληροφοριακά συστήματα και προσδιορίζει τους απαιτούμενους γι' αυτό ανθρώπινους, οικονομικούς και λοιπούς πόρους, ενώ επιπλέον σχεδιάζει, υλοποιεί και ελέγχει τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφάλειας, χωρίς να προβλέπεται ως προς τούτα ο έλεγχος της από άλλη υπηρεσία.

Ακολούθως η Αρχή, ερμηνεύοντας το άρθρο 10 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, έκρινε ότι η υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας για τη λήψη και εφαρμογή κατάλληλων μέτρων ασφάλειας έχει τόσο προληπτικό όσο και κατασταλτικό χαρακτήρα. Προληπτικό ώστε τα εφαρμοστέα μέτρα να αποτρέψουν περιστατικά παραβίασης προσωπικών δεδομένων, κατασταλτικό ώστε τυχόν περιστατικό να μπορεί να ανιχνευθεί και να διερευνηθεί.

Η Αρχή έκρινε ότι η ΓΓΠΣ δεν εφαρμόζει κατάλληλα μέτρα ασφάλειας, γεγονός που οδήγησε ήδη σε περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων, συνεπώς παραβιάζει την υποχρέωση του άρθρου 10 παρ. 3 Ν. 2472/1997. Λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τον όγκο των δεδομένων που διέρρευσαν και τις ενδεχόμενες και πραγματικές συνέπειες για τα υποκείμενα των δεδομένων, η Αρχή επέβαλε στη ΓΓΠΣ το ανώτατο

προβλεπόμενο πρόστιμο. Παράλληλα της επέβαλε να εφαρμόζει στο εξής κατάλληλα μέτρα ασφάλειας.

Τα μέτρα ασφάλειας που ζητά η Αρχή προσανατολίζονται σε δύο κατευθύνσεις. Αφενός μέτρα για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση της ασφάλειας κατά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, τα οποία όμως απαιτούν χρόνο για την πλήρη εφαρμογή τους, και αφετέρου μέτρα τα οποία η ΓΓΠΣ οφείλει να λάβει αμελλητί και μειώνουν σημαντικά την πιθανότητα να συμβεί νέο περιστατικό παραβίασης, έως την πλήρη εφαρμογή των ολοκληρωμένων μέτρων.

Αναλυτικότερα, για την πρώτη κατεύθυνση των μέτρων, η Αρχή επισήμανε ότι η ΓΓΠΣ πρέπει καταρχήν να εφαρμόζει πλήρως την εγκεκριμένη πολιτική ασφάλειας, την οποία και πρέπει να αναθεωρεί μετά από ολοκληρωμένη μελέτη ανάλυσης επικινδυνότητας και ευπαθειών. Παράλληλα, οφείλει να προχωρήσει στην κατάρτιση, εφαρμογή και αξιολόγηση των επιμέρους σχεδίων ασφάλειας. Η Αρχή επέβαλε να προβλεφθούν στο πλαίσιο των ανωτέρω ενεργειών και τα ακόλουθα: α) Η σταδιακή διερεύνηση του ενδεχομένου λήψης πιστοποίησης σε θέματα διαδικασιών ασφάλειας. β) Ο έλεγχος από ανεξάρτητο οργανισμό, σε τακτική βάση τουλάχιστον ετησίως, της ασφάλειας των συστημάτων και διαδικασιών. γ) Ο περιοδικός έλεγχος από τη ΓΓΠΣ, τουλάχιστον ετησίως, των τυχόν εκτελούντων την επεξεργασία ως προς τη λήψη των κατάλληλων μέτρων ασφάλειας.

Η ΓΓΠΣ υποχρεώθηκε να συντάξει σχετικό χρονοδιάγραμμα εντός δύο μηνών, στο οποίο να προσδιορίζονται οι διαδικασίες για την κατάρτιση, την υλοποίηση, την επίβλεψη και την επικαιροποίηση των μέτρων ασφάλειας και ο χρόνος εκτέλεσής τους. Το χρονοδιάγραμμα αυτό γνωστοποιήθηκε στην Αρχή (Γ/ΕΙΣ/6856/29-10-2013) στο προβλεπόμενο από την απόφαση χρονικό διάστημα.

Ως προς τη δεύτερη κατεύθυνση των μέτρων, η Αρχή επισήμανε ότι για την αποφυγή, ανίχνευση και διερεύνηση περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων θα πρέπει να προβλεφθούν και να εφαρμοστούν αμελλητί τα εξής: α) Ελεγχόμενη, μέσω κατάλληλων εξουσιοδοτήσεων, διαδικασία εξαγωγής ή/και λήψης δεδομένων από τα τερματικά που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων ή/και να αποκλειστεί η χρήση αποσπώμενων μέσων και η σύνδεση στο διαδίκτυο από συγκεκριμένα τερματικά. β) Μέτρα για την προστασία της ακεραιότητας των αρχείων καταγραφής, τον έλεγχο της απομακρυσμένης πρόσβασης και την ενεργοποίηση συστηματικής διαδικασίας χρήσης και ελέγχου συνθηματικών σε κάθε σύστημα. γ) Αναθεώρηση της διαδικασίας καταγραφής ενεργειών τύπου ερωτημάτων (SELECT) σε πίνακες της βάσης δεδομένων ή συστήματα που επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα και λήψη μέτρων για τον αυτοματοποιημένο, προληπτικό, έλεγχο των αρχείων καταγραφής.

Για την εξειδίκευση των τελευταίων μέτρων πραγματοποιήθηκε στις 22-11-2013 συνάντηση με εκπροσώπους της ΓΓΠΣ, παρουσία του Γενικού Γραμματέα κ. Χ. Τσαβδάρη, όπου στελέχη της Αρχής και στελέχη της ΓΓΠΣ κατέληξαν σε συμφωνία για τα ειδικά μέτρα που μπορούν να ληφθούν άμεσα, ώστε να ικανοποιηθεί η απαίτηση της Αρχής. Τα ειδικά μέτρα αυτά αποτυπώθηκαν στο συνοπτικό πρακτικό της συνάντησης (Γ/ΕΙΣ/8106/20-12-2013).

Είναι άξιο αναφοράς ότι η Αρχή κατά την εξέταση της υπόθεσης αυτής ενήργησε σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες αρχές ή υπηρεσίες. Έλαβε από τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές, μετά από άδεια του αρμόδιου ανακριτή και εισαγγελέα, αντίγραφα των ψηφιακών πειστηρίων που συλλέχθηκαν κατά τους ελέγχους που διεξήχθησαν με την Υπηρεσία Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος ενώ απέστειλε στον αρμόδιο ανακριτή περιγραφή των πειστηρίων που συνέλεξε η ίδια και σχετίζονται με υποθέσεις περιστατι-

κών παραβίασης δεδομένων (Α/ΕΞ/9/30-01-2013). Παράλληλα, καθώς από τον Υπουργό Οικονομικών διατάχθηκε σε δύο περιπτώσεις Προκαταρκτική Εξέταση-Ενορκη Διοικητική Εξέταση για τη διερεύνηση των περιστατικών παραβίασης, παρέιχε κάθε αναγκαία πληροφορία στους διενεργούντες την έρευνα.

β) Διαρροή δεδομένων στο ΙΚΥ

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία για τον διαδικτυακό τόπο του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ), σύμφωνα με την οποία υπήρχε η δυνατότητα για κάποιον χρήστη που είχε πραγματοποιήσει εγγραφή στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος να έχει πρόσβαση (δυνατότητα ανάγνωσης) σε προσωπικά δεδομένα άλλων χρηστών, όπως στα πλήρη βιογραφικά σημειώματα όσων υπέβαλαν αίτηση για λήψη υποτροφίας, αλλά και στις αξιολογήσεις που έλαβαν οι σχετικές αιτήσεις.

Μόλις η Αρχή έλαβε γνώση της ανωτέρω καταγγελίας, και αφού επιβεβαιώθηκαν τα καταγγελλόμενα με εξέταση των σχετικών διαδικτυακών διευθύνσεων (URL), ενημέρωσε το Ίδρυμα τόσο μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας όσο και εγγράφως, ζητώντας να εξετάσει άμεσα το εν λόγω ζήτημα και να αποστείλει τις απόψεις του επ' αυτού. Το πρόβλημα αποκαταστάθηκε άμεσα και κατόπιν των εγγράφων εξηγήσεων του Ιδρύματος, η Αρχή, απέστειλε προς αυτό το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/654/31-01-2013 έγγραφο με συστάσεις σε θέματα ασφάλειας. Προς τούτο ελήφθη υπόψη και το γεγονός ότι δεν υπήρξε ευρεία διάδοση των δεδομένων, καθώς μόνο εγγεγραμμένοι χρήστες (ήτοι οι έχοντες υποβάλει αίτηση στο Ίδρυμα για λήψη υποτροφίας) μπορούσαν να αποκτήσουν πρόσβαση σε αυτά, καθώς επίσης και το ότι για να αποκτήσει κάποιος χρήστης πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα άλλου χρήστη, θα έπρεπε να έχει εξειδικευμένες γνώσεις σε θέματα τεχνολογίας διαδικτύου.

Η Αρχή κάλεσε το ΙΚΥ να εφαρμόσει τα εξής: α) Να καταρτίσει και να υποβάλει στην Αρχή, εντός τριών (3) μηνών, κείμενα πολιτικής και σχεδίου ασφάλειας. β) Να διενεργεί ανά τακτά χρονικά διαστήματα κατάλληλους ελέγχους προκειμένου να επαληθεύεται η τήρηση και αποτελεσματικότητα των υπάρχοντων μέτρων ασφάλειας, γ) Να ορίσει ένα πρόσωπο ως εσωτερικό υπεύθυνο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 2 του Ν. 3979/2011 περί ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, ο οποίος θα μεριμνά για τη λήψη όλων των αναγκαίων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για την τήρηση των αρχών και των υποχρεώσεων ως προς την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων στις σχετικές εφαρμογές.

3.2.7. Δήμοι

Κατά το έτος 2013 υποβλήθηκαν στην Αρχή αιτήσεις από δήμους οι οποίες αφορούσαν στην έκδοση άδειας για χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε αιτούντες τρίτους. Σε μια χαρακτηριστική περίπτωση η αρμόδια υπηρεσία του Δήμου Αθηναίων ζήτησε την άδεια της Αρχής προκειμένου να διαβιβάσει σε αιτούσα τρίτη πληροφορίες σχετικά με το συνολικό ύψος των επιδομάτων, που χορηγούνται μέσω του προγράμματος Βαριάς Αναπηρίας -λόγω αναπηρίας ποσοστού 67% εξαιτίας ψυχικής ασθένειας- στον ενήλικο υιό του εν διαστάσει συζύγου της από προηγούμενο γάμο, καθώς, επίσης, και το χρονικό διάστημα της καταβολής των επιδομάτων αυτών, με σκοπό η αιτούσα τρίτη να τα προσκομίσει ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς, που είχε με τον εν διαστάσει σύζυγό της για τον προσδιορισμό του ύψους της διατροφής του ανήλικου τέκνου τους. Η Αρχή, διαπιστώνοντας

αφενός ότι τα επίμαχα στοιχεία αποτελούν ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, αφετέρου δε ότι ενδέχεται να συνιστούν πληροφορίες για την περιουσία και τα εισοδήματα του εν διαστάσει συζύγου της, χρήσιμες για τον καθορισμό του ύψους της διατροφής που οφείλει να καταβάλει προς το ανήλικο τέκνο τους, σε σχέση και με την υποχρέωση διατροφής του ενήλικου τέκνου του από προηγούμενο γάμο, στο πλαίσιο της μεταξύ τους δικαστικής διαμάχης, έκρινε ότι συντρέχει η περίπτωση του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997. Για τον λόγο αυτό χορήγησε άδεια στον Δήμο Αθηναίων για τη διαβίβαση των αιτούμενων στοιχείων, ορίζοντας παράλληλα ότι ο Δήμος θα πρέπει να χορηγήσει στην αιτούσα τρίτη βεβαίωση, στην οποία θα αναγράφεται ότι οι πληροφορίες αυτές της χορηγούνται προκειμένου να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τον προαναφερόμενο σκοπό επεξεργασίας. Επίσης, η Αρχή τόνισε ότι ο δήμος υποχρεούται να ενημερώσει το υποκείμενο των δεδομένων, πριν από τη διαβίβαση των εν λόγω ευαίσθητων δεδομένων του στην αιτούσα τρίτη, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει την ικανότητα να αντιληφθεί την έννοια και τις συνέπειες της διαβίβασης αυτής (απόφαση 9/2013).

Σε παρόμοια υπόθεση που απασχόλησε την Αρχή, το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών υπέβαλε αίτηση για έκδοση άδειας του άρθρου 7 του Ν. 2472/1997 προκειμένου να χορηγήσει σε αιτούντα τρίτο το αιτούμενο από αυτόν ιατρικό πιστοποιητικό ή ιατρική γνωμάτευση σχετικά με την εξέταση της πρώην συζύγου του, την κατάσταση της υγείας αυτής και τους λόγους της παραπομπής της για περαιτέρω εξετάσεις στο Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών, που εδρεύει στην Αθήνα. Ο αιτών τρίτος ζητούσε τις πληροφορίες αυτές προς αντίκρουση των σε βάρος του κατηγοριών, αλλά και εν γένει στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς που είχε με την πρώην σύζυγό του για τη ρύθμιση του δικαιώματος επικοινωνίας του με το ανήλικο τέκνο τους ή, άλλως, την ανάθεση της επιμέλειάς του στον ίδιο. Και στην περίπτωση αυτή, η Αρχή έκρινε ότι πληρούται η προϋπόθεση του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997 για την επεξεργασία των αιτούμενων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Στη συνέχεια, αφού υπενθύμισε ότι και οι σχετικές διατάξεις του Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας δεν καθιερώνουν απόλυτη προστασία του ιατρικού απορρήτου, καθώς και το ότι προβλέπουν την κατ' εξαίρεση χορήγηση ιατρικού πιστοποιητικού σε τρίτο πρόσωπο εφόσον έχει έννομο συμφέρον, προχώρησε στη χορήγηση άδειας στο Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών, επιτρέποντας τη διαβίβαση των αιτούμενων στοιχείων στον αιτούντα τρίτο προκειμένου να τα προσκομίσει ενώπιον των δικαστηρίων. Η Αρχή σημείωσε περαιτέρω ότι το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών οφείλει να χορηγήσει, επίσης, στον αιτούντα τρίτο βεβαίωση, στην οποία θα αναγράφεται ότι τα προαναφερόμενα έγγραφα του χορηγούνται προκειμένου να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τον προαναφερόμενο σκοπό επεξεργασίας, καθώς και ότι υποχρεούται να ενημερώσει το υποκείμενο των δεδομένων, πριν από τη διαβίβαση των εν λόγω ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων του στον αιτούντα τρίτο (απόφαση 69/2013).

Στο πλαίσιο της ίδιας θεματικής υποβλήθηκε στην Αρχή αριθμός γνωστοποιήσεων και αιτήσεων χορήγησης αδειών επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων από δήμους της χώρας σχετικά με την ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων παροχής υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας, μέριμνας και φροντίδας σε ευπαθείς ομάδες δημοτών με χρήση σύγχρονων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, που περιλαμβάνουν υπηρεσίες όπως τηλεφροντίδας, τηλεϊδοποίησης, τηλεμετρίας βασικών βιολογικών ιατρικών παραμέτρων, κ.λπ. Οι πράξεις που αφορούν την ανάπτυξη των εν λόγω πληροφοριακών συστημάτων εντάσσονται, με απόφαση της αρμόδιας Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση». Ανάδοχες εταιρείες, στις οποίες

κατοχυρώνεται κάθε φορά ο σχετικός διαγωνισμός, αναλαμβάνουν την ανάπτυξη, συντήρηση και φιλοξενία των πληροφοριακών συστημάτων των παραπάνω έργων.

Η αρμοδιότητα των δήμων στον τομέα της Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης προβλέπεται στο άρθρο 75 εδ. ε' περ. 2 του Ν. 3463/2006 (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων) και περιλαμβάνει την εφαρμογή πολιτικών ή τη συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή της ψυχικής υγείας, όπως δημιουργία δημοτικών και κοινοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών.

Επιπλέον, στο άρθρο 83 παρ. 2 εδ. ια' του Ν. 3852/7-6-2010 (Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης), προβλέπεται ότι το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας εκφράζει γνώμες και διατυπώνει προτάσεις είτε με δική του πρωτοβουλία είτε κατόπιν παραπομπής, από τα αρμόδια όργανα του δήμου, μεταξύ άλλων, σχετικά με θέματα που αφορούν τη μέριμνα για την υγεία, την πρόνοια και την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και γενικά τη φροντίδα ώστε η λειτουργία και ανάπτυξη της περιοχής της δημοτικής κοινότητας να αποβλέπει στην καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων της. Ακόμα, στο άρθρο 94 Κεφ. Β' παρ. 20 στοιχ. β' και γ' του παραπάνω νόμου προβλέπεται ότι μεταξύ των λοιπών αρμοδιοτήτων τους, οι δήμοι είναι αρμόδιοι για την υλοποίηση προγραμμάτων δημόσιας υγείας, τα οποία εκτελούνται με έκτακτη χρηματοδότηση και προγραμμάτων δημόσιας υγείας που χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 96 του ιδίου νόμου, οι δήμοι και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου αυτών, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του ή του οικείου οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου, μπορούν να συμμετέχουν και να συγχρηματοδοτούν την κατάρτιση και εκτέλεση οποιασδήποτε κατηγορίας προγραμμάτων και μέτρων, εφόσον οι δράσεις τους, ανεξαρτήτως εάν συνάπτονται με αρμοδιότητες των δήμων, συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική πρόνοια και συνοχή, την περιβαλλοντική προστασία και την εν γένει βελτίωση της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας.

Το 2013 η Αρχή χορήγησε την πρώτη άδεια τήρησης και επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων στον Δήμο Ξυλοκάστρου-Ευρωστίνης για το σκοπό της παροχής υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας, πρόνοιας και ειδικότερων υπηρεσιών υγείας στους δημότες του, με προτεραιότητα τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες δημοτών, όπως ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρία. Στο πλαίσιο του σκοπού αυτού, πραγματοποιούνται μετρήσεις των βασικών παραμέτρων της υγείας των ωφελουμένων δημοτών με χρήση ειδικών ηλεκτρονικών, φορητών και σταθερών, ιατρικών συσκευών. Τα στοιχεία των μετρήσεων μεταδίδονται στην κεντρική βάση δεδομένων του υπευθύνου επεξεργασίας μέσω συστημάτων τηλεμετρίας και τηλεματικής. Ο παραπάνω δήμος, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, προσκόμισε στην Αρχή απόφαση ανάθεσης της εκτέλεσης του έργου ανάπτυξης ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος για την υποστήριξη του παραπάνω σκοπού σε συγκεκριμένη εταιρεία καθώς και απόφαση με την οποία έκανε δεκτή την τεχνική προσφορά της εταιρείας αυτής.

Η άδεια που εκδόθηκε από την Αρχή περιλαμβάνει όρους και προϋποθέσεις σχετικά με την επεξεργασία, την προστασία και την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων των δημοτών. Ειδικότερα, για την επίτευξη του σκοπού της επεξεργασίας θα αναπτυχθούν ηλεκτρονικές υπηρεσίες όπως κατ' οίκον και προληπτικής παρακολούθησης και φροντί-

δας (απομακρυσμένη πραγματοποίηση μετρήσεων βασικών παραμέτρων της υγείας δημοτών που έχουν εφοδιαστεί με ειδικές ιατρικές συσκευές, ενίσχυση της δράσης «Βοήθεια στο Σπίτι» και ανάπτυξη Κέντρων Προληπτικής Ιατρικής), καταγραφής και συλλογής ιατρικών δεδομένων (καταχώριση των δεδομένων από μετρήσεις που πραγματοποιούνται στους δημότες μέσω των ειδικών ιατρικών συσκευών με τις οποίες εξοπλίζονται τα στελέχη του «Βοήθεια στο Σπίτι») και φροντίδας υγείας (καταχώριση των δεδομένων υγείας των ωφελουμένων δημοτών στον φάκελο φροντίδας δημότη). Η συμμετοχή των ωφελουμένων δημοτών στο σχετικό πρόγραμμα του δήμου επιτρέπεται κατόπιν της ειδικής έγγραφης συγκατάθεσής τους, ανεξάρτητα από την εξυπηρέτησή τους από τις κοινωνικές υπηρεσίες του δήμου. Τα δεδομένα που συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 2472/1997, να είναι πρόσφορα και αναγκαία για την επίτευξη του παραπάνω προσδιορισμένου σκοπού της επεξεργασίας. Ειδικότερα, τα δεδομένα υγείας που συλλέγονται για την επίτευξη του σκοπού αυτού πρέπει να τεκμηριώνονται με βεβαιώσεις ή γενικότερα να πρόκειται για στοιχεία προερχόμενα από γιατρούς και παρέχοντες υπηρεσίες υγείας. Ο δημότης, ως χρήστης του συστήματος, ή τα εξουσιοδοτημένα από αυτόν πρόσωπα, επίσης ως χρήστες, δεν επιτρέπεται να επεμβαίνουν με οποιονδήποτε τρόπο στα δεδομένα που τηρούνται στο σύστημα για τον εκάστοτε δημότη. Επιπλέον, ο δήμος, ως υπεύθυνος επεξεργασίας και η ανάδοχος εταιρεία, ως εκτελούσα την επεξεργασία, πρέπει να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 2472/1997 και να διατηρούν τα δεδομένα των δημοτών κρυπτογραφημένα, με χρήση των πλέον ισχυρών και σύγχρονων αλγόριθμων κρυπτογράφησης, κατά την αποθήκευσή τους, καθώς και κατά τη διαβίβασή τους μέσω δικτύων/διαδικτύου (ΓΝ/ΕΞ/1871/19.12.2013 - αριθμ. άδειας 1252).

3.2.8. Παιδεία και έρευνα

Υπό τη θεματική αυτή η Αρχή εξέτασε ετερόκλητες υποθέσεις (καταγγελίες, ερωτήματα, αιτήσεις για χορήγηση άδειας), στις οποίες εμπλέκονται ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα καθώς και το Υπουργείο Παιδείας. Ειδικότερα, η Αρχή μετά την ανάκληση της με αριθμ. 63/2005 απόφασής της εξέτασε εκ νέου καταγγελίες κατά της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Ξενοδοχεία Φαληρέα ΑΕ» και κατά του τότε πρύτανη του Πανεπιστημίου Πειραιώς σχετικά με α) παράνομη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς, β) παράνομη χρήση προσωπικών δεδομένων σε δίκη, γ) διαρροή-αθέμιτη διάδοση προσωπικών δεδομένων από το Πανεπιστήμιο Πειραιώς, και δ) παράνομη τήρηση προσωπικών δεδομένων από την πληρεξούσια δικηγόρο της καθ' ης ανώνυμης εταιρείας. Με τη με αριθμ. 8/2013 απόφασή της η Αρχή έκρινε σχετικά με το πρώτο θέμα ότι εφόσον η νόμιμη εκπρόσωπος της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Ξενοδοχεία Φαληρέα Α.Ε.» έχει ήδη καταδικαστεί αμετάκλητα από τα ποινικά δικαστήρια για τα αυτά πραγματικά περιστατικά, ως εκ τούτου, περατώνεται άνευ ετέρου κάθε διαδικασία ελέγχου της εταιρείας με την επωνυμία «Ξενοδοχεία Φαληρέα ΑΕ» λόγω εφαρμογής της αρχής non bis in idem. Σχετικά με το δεύτερο θέμα έγινε δεκτό ότι η καταγγελλόμενη δικαστική χρήση των παραπάνω στοιχείων και η υποβολή αυτών σε ποινική δικογραφία από τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Πειραιώς, ανεξαρτήτως εάν είναι δικαιολογημένη και νόμιμη, κρίνεται σε κάθε περίπτωση από τον αρμόδιο δικαστικό λειτουργό ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η υπόθεση. Ως προς το τρίτο ζήτημα της ύπαρξης περιστατικού παραβίασης προσωπικών δεδομένων, η Αρχή δέχθηκε ότι υπήρξε και επέβαλε στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς ως υπεύθυνο επεξεργασίας πρόστιμο

ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, για τη μη λήψη των απαραίτητων μέτρων ασφαλείας, ώστε να αποφευχθεί η παράνομη διαβίβαση (αθέμιτη διάδοση-διαρροή) του καταλόγου των τηλεφωνημάτων των μελών ΔΕΠ στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ξενοδοχεία Φαληρέα ΑΕ». Τέλος, σχετικά με το τέταρτο ζήτημα έκρινε ότι η απειλή και η χρήση των τυχόν υπάρχουσών στη διάθεση της πληρεξούσιας δικηγόρου της καθ' ης ανώνυμης εταιρείας προσωπικών δεδομένων είναι μη νόμιμη και τα τυχόν υπάρχοντα στοιχεία πρέπει να καταστραφούν.

Περαιτέρω, η Αρχή διενήργησε διοικητικό έλεγχο στην Ηλεκτρονική Υπηρεσία Έκδοσης Δελτίου Ειδικού Εισιτηρίου/Απόκτησης Ακαδημαϊκής Ταυτότητας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού. Η υπηρεσία αναπτύχθηκε προκειμένου να επιτρέψει την κεντρική διαχείριση, βελτίωση και έλεγχο των παρεχόμενων υπηρεσιών. Βασικό χαρακτηριστικό της αποτελεί η συγκέντρωση των προσωπικών δεδομένων των φοιτητών που απαιτούνται για την παροχή της σε κεντρική βάση δεδομένων που διαχειρίζεται από την ΕΔΕΤ ΑΕ και φιλοξενείται σε κέντρο δεδομένων στις εγκαταστάσεις του Υπουργείου. Οι φοιτητές έχουν πρόσβαση στην εν λόγω βάση μέσω σχετικής διαδικτυακής εφαρμογής, η οποία για τους προπτυχιακούς φοιτητές χρησιμοποιεί μηχανισμό πρόσβασης που βασίζεται στην αυθεντικοποίησή τους μέσω των οικείων ιδρυμάτων τους. Η Αρχή διαπίστωσε την -σε ικανοποιητικό βαθμό- εφαρμογή συγκεκριμένων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων καθώς και μέτρων φυσικής ασφάλειας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων που επεξεργάζονται. Ωστόσο, τα μέτρα πρέπει να συμπληρωθούν σύμφωνα με τις προτεινόμενες συστάσεις του πορίσματος. Για τον λόγο αυτό, με τη με αριθμ. 27/2013 απόφασή της η Αρχή απνύθυε προειδοποίηση στον υπεύθυνο επεξεργασίας να συμμορφωθεί με τις συστάσεις που αναφέρονται στο πόρισμα του ελέγχου.

Ακόμη, η Αρχή με τη με αριθμ. 43/2013 απόφασή της απέρριψε αίτηση θεραπείας που υπέβαλε ο καταγγέλλων κατά προγενέστερης εκδοθείσας πράξεώς της, με την οποία η Αρχή έκρινε α) ότι η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων του καταγγέλλοντος καθηγητή ΤΕΙ από το ΤΕΙ και ειδικότερα η συλλογή στοιχείων στο πλαίσιο του προκαταρκτικού ελέγχου νομιμότητας για την εξέλιξή του από τη βαθμίδα του Αναπληρωτή Καθηγητή σε αυτή του Καθηγητή ήταν νόμιμη, και β) απνύθυε σύσταση στο ΤΕΙ στο εξής να ενημερώνει τα υποκείμενα των δεδομένων πριν από την επεξεργασία προσωπικών τους δεδομένων με βάση τις διατάξεις του Ν. 2472/1997.

Επίσης, η Αρχή με τη με αριθμ. 155/2013 απόφασή της χορήγησε άδεια στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης να παρέχει σε τρίτο, υπάλληλο του ΑΠΘ -που ετέθη σε καθεστώς διαθεσιμότητας- πρόσβαση στο προσωπικό μητρώο των υπαλλήλων που εξαιρέθηκαν από το μέτρο της διαθεσιμότητας και ειδικά στα ευαίσθητα δεδομένα υγείας που περιλαμβάνονται σε αυτό, εφόσον η πρόσβαση στα ανωτέρω στοιχεία είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορη για την άσκηση των δικαιωμάτων του αιτούντος τρίτου, καθώς τα εν λόγω στοιχεία ελήφθησαν υπόψη για την κατάρτιση των πινάκων κατάταξης και ειδικότερα για την εξαίρεση από το μέτρο της διαθεσιμότητας των υπαλλήλων που περιλαμβάνονται στις αναφερόμενες στο άρθρο 90 παρ. 2 Δ του Ν. 4172/2013 περιπτώσεις.

Άδεια παρείχε επίσης η Αρχή με την απόφαση 55/2013 στη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β' Αθήνας, ως υπεύθυνη επεξεργασίας, να χορηγήσει στην Αγροτική Ασφαλιστική αντίγραφο των ιατροκοπαιδαγωγικών γνωματεύσεων μαθητή που έχουν υποβληθεί στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση για δικαστική χρήση με την προϋπόθεση της προηγούμενης ενημέρωσης του μαθητή, ως υποκειμένου των δεδομένων, για τη διαβίβαση αυτή.

Τέλος, στον τομέα της παιδείας, η Αρχή εξέτασε το αίτημα του ΤΕΙ Αθήνας σχετικά με τη νομιμότητα χορήγησης σε αιτούντα τρίτο του πρακτικού εκλεκτορικού σώματος του Τμήματος Φυσικοθεραπείας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας για δικαστική χρήση, ήτοι προκειμένου να προσφύγει ο αιτών τρίτος στη δικαιοσύνη και στη διοίκηση εναντίον της απόρριψης αίτησής του για μετατροπή της προσωποπαγούς θέσης του Επίκουρου Καθηγητή που κατέχει σε Αναπληρωτή. Η Αρχή με την απόφαση 158/2013 έκρινε ότι εναπόκειται στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ήτοι στο ΤΕΙ Αθηνών, να σταθμίσει εάν ο αιτών έχει ειδικό έννομο συμφέρον να λάβει γνώση των αιτούμενων στοιχείων και γενικότερα να εξετάσει τη συνδρομή των νομίμων προϋποθέσεων, ενόψει των ειδικών ισχυρισμών που προβάλλει ο αιτών.

Τομέας έρευνας

Στον τομέα της έρευνας η Αρχή με την απόφαση 28/2013, επαναλαμβάνοντας τη μέχρι εκείνη τη χρονική στιγμή νομολογία της, χορήγησε στο Πρωτοδικείο Ηρακλείου την προβλεπόμενη στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. στ' του Ν. 2472/1997 άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων για επιστημονικούς και ερευνητικούς σκοπούς, προκειμένου να επιτρέψει σε υποψήφιο διδάκτορα την πρόσβαση στο αρχείο του με τους εξής όρους: η πρόσβαση να γίνει στον τόπο που αυτό τηρείται σήμερα και ο ερευνητής να εξάγει μόνο τα δεδομένα που, κατά την επιστημονική του κρίση, είναι απαραίτητα για την ολοκλήρωση της μελέτης του, να καταγράψει μόνο το ιστορικό της υπόθεσης και όχι τα στοιχεία που ταυτοποιούν το ιστορικό με συγκεκριμένα πρόσωπα, να εξάγει τα στοιχεία σε ανώνυμη μορφή και να τηρήσει την ανωνυμοποίηση σε κάθε μεταγενέστερη χρήση των δεδομένων αυτών.

Σε πολλές περιπτώσεις παρατηρήθηκε, εντούτοις, ότι η αποτελεσματικότερη διεξαγωγή της ιστορικής και επιστημονικής έρευνας απαιτεί πρόσβαση του ερευνητή στα ονομαστικά στοιχεία του αρχείου του υπευθύνου επεξεργασίας προκειμένου ο πρώτος να είναι σε θέση να επαληθεύει τα επιμέρους συμπεράσματα και το τελικό συμπέρασμα πριν από την ανωνυμοποίηση και τελική παρουσίαση της έρευνάς του. Για τον λόγο αυτό, με την απόφαση 31/2013 σημειώθηκε στροφή στη νομολογία της Αρχής. Ειδικότερα, η Αρχή έκρινε ότι και ο ερευνητής υπό τις ανωτέρω συνθήκες καθίσταται υπεύθυνος επεξεργασίας και πρέπει να λάβει άδεια κατά το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. στ' του Ν. 2472/1997 προσβάσεως και χρήσεως για επιστημονικούς και ερευνητικούς σκοπούς των προσωπικών δεδομένων ζώντων φυσικών προσώπων υπό τους εξής όρους: α) η πρόσβαση στα σχετικά αρχεία θα γίνεται στο χώρο τήρησής τους, ώστε να μην εκφεύγουν από τη σφαίρα επιρροής του υπεύθυνου κατόχου του αρχείου β) ο ερευνητής θα θέτει υπό επεξεργασία από το αρχείο μόνον όσα στοιχεία είναι κατά την επιστημονική κρίση του απαραίτητα για την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου ερευνητικού έργου, και γ) κατά την ολοκλήρωση της έρευνας και πριν από τη δημοσίευση, ή καθ' οιονδήποτε άλλο τρόπο χρήση των αποτελεσμάτων της, ο ερευνητής θα προβαίνει στην ανωνυμοποίηση των προσωπικών δεδομένων που έχει συλλέξει και θα καταστρέφει το τυχόν υπάρχον ονομαστικό αρχείο. Τούτο δε ανεξάρτητα από τη γενική ή ειδική άδεια την οποία οφείλει να έχει λάβει ή να λάβει ο κάτοχος του σχετικού αρχείου, προκειμένου να επιτρέψει την πρόσβαση του ερευνητή στα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των ζώντων φυσικών προσώπων. Η λύση αυτή θεωρήθηκε προτιμότερη γιατί αφενός διατηρεί την ευθύνη του κατόχου του αρχείου να φροντίζει ώστε τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα να μην εξέλθουν της σφαίρας επιρροής του πριν ανωνυμοποιηθούν, αφετέρου δε δημιουργεί αυτοτελή ευθύνη του ερευνητή, ώστε κατά τη διάρκεια της έρευνάς του να

κάνει χρήση με φειδώ και κατά το αναγκαίο μέτρο των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων και να προβαίνει σε ανωνυμοποίηση αυτών, όταν επαληθεύονται μερικώς ή ολικώς τα συμπεράσματα της επιστημονικής ή ιστορικής του έρευνας. Για τους λόγους αυτούς, με την ανωτέρω απόφαση 31/2013 χορηγήθηκε άδεια όχι μόνο στο Στρατοδικείο Αθηνών (υπεύθυνο επεξεργασίας του αρχικού αρχείου) αλλά και στον ερευνητή, με τους όρους που αναφέρθηκαν παραπάνω. Η ανωτέρω απόφαση εφαρμόζεται έκτοτε σε όλες τις περιπτώσεις επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας.

Τέλος, η Αρχή με το με αριθμ. πρωτοκόλλου Γ/ΕΞ/3454-1/2013 έγγραφό της απάντησε σε ερώτημα του Τμήματος Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου σχετικά με την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με θέμα «Διερεύνηση της σκοπιμότητας εφαρμογής του θεσμού του συντονιστή χειρουργείου στα ελληνικά νοσοκομεία» και τη διανομή σε νοσοκομεία των επτά (7) Υγειονομικών Περιφερειών (ΥΠΕ) της χώρας ερωτηματολογίου, το οποίο θα συμπληρώνεται από τους συντονιστές διαχείρισης των χειρουργείων (ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α) ή, όπου αυτοί δεν υπάρχουν, απευθείας από τους ιατρούς και νοσηλευτές χειρουργείων (ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Β). Το ερωτηματολόγιο περιελάμβανε απλά προσωπικά δεδομένα, πληροφορίες δηλαδή αναφορικά με τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα των συντονιστών χειρουργείων, τους τρόπους για την καλύτερη οργάνωση των χειρουργείων και τον βαθμό ικανοποίησης από τον υφιστάμενο τρόπο λειτουργίας των χειρουργείων, καθώς και δημογραφικά στοιχεία των συντονιστών των χειρουργείων (φύλο, ηλικία, οικογενειακή κατάσταση, εκπαίδευση, προϋπηρεσία στο νοσοκομείο και στο χειρουργείο, καθώς και τη θέση εργασίας). Η Αρχή σε σχέση με την προπεριγραφείσα επεξεργασία έκρινε ότι α) η διενέργεια επιστημονικής έρευνας συνιστά νόμιμο σκοπό επεξεργασίας, κατά την έννοια του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997, μεταξύ άλλων και λόγω του ότι σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 1 του Συντάγματος, η ανάπτυξη και η προαγωγή της έρευνας αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, β) προκειμένου η επεξεργασία να είναι νόμιμη θα πρέπει να υπάρχει προηγούμενη ενημέρωση και συγκατάθεση των ενδιαφερομένων υποκειμένων, ιατρών ή/και νοσηλευτών, για τη συμμετοχή στην έρευνα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 2 στοιχ. γ' και ια' και 5 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, γ) ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να τηρεί απαρεγκλίτως τα απαραίτητα μέτρα ασφάλειας σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, δ) απαγορεύεται η διαβίβαση δεδομένων σε τρίτους, ε) επιτρέπεται η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της έρευνας, στατιστικών ή ανωνυμοποιημένων στοιχείων σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. στ' του Ν. 2472/97, και στ) το αρχείο με τα προσωπικά δεδομένα των συμμετεχόντων στην έρευνα ενδιαφερομένων προσώπων, ιατρών ή/και νοσηλευτών, δύναται να τηρηθεί μέχρι την ολοκλήρωση της διδακτορικής διατριβής και πάντως όχι πέραν της πενταετίας.

3.2.9. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

3.2.9.1. Διαύγεια

Η Αρχή με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/6371/09-10-2013 έγγραφό της συμμετείχε στη δημόσια διαβούλευση για το άρθρο 20 του σχεδίου νόμου «Ρυθμίσεις Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις», με το οποίο προτείνονταν τροποποιήσεις του Ν. 3861/2010 για την ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια». Με την αφορμή αυτή η Αρχή επανέφερε τις επισημάνσεις και προτάσεις που είχε ήδη απευθύνει στο Υπουρ-

γείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης το προηγούμενο έτος και οι οποίες συνοψίζονται εκ νέου ως εξής:

- Η γενική επιφύλαξη υπέρ της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, που περιέχεται στη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 1 του Ν. 3861/2010, θα πρέπει να απαλειφθεί, καθώς δημιουργεί την εσφαλμένη εντύπωση ότι τα διοικητικά όργανα τα οποία καλούνται να εφαρμόσουν τη σχετική διάταξη θα πρέπει να κρίνουν *ad hoc* εάν η ανάρτηση μιας συγκεκριμένης πράξης είναι σύμφωνη με τις διατάξεις περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων, δηλαδή με τον Ν. 2472/1997, ενώ αντίθετα οι υπόλοιπες διατάξεις του Ν. 3861/2010 ορίζουν τις αναρτητέες πράξεις.
- Σκόπιμη κρίνεται η τροποποίηση του άρθρου 2 του Ν. 3861/2010, ώστε να καθίσταται εφικτή η ανάρτηση περίληψης ή αποσπάσματος για κάποιες από τις κατηγορίες των αναρτητέων πράξεων. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η αποφυγή περιπτώσεων πρόδηλης παραβίασης της αρχής της αναλογικότητας, η οποία κατοχυρώνεται και στο άρθρο 25 Σ., όπως για παράδειγμα η δημοσίευση του αριθμού φορολογικού μητρώου, του αριθμού δελτίου αστυνομικής ταυτότητας αλλά και του τραπεζικού λογαριασμού που περιέχονται στα χρηματικά εντάλματα πληρωμής (αναρτητέα πράξη). Η δημοσίευση τέτοιων στοιχείων δεν ενισχύει διόλου την αρχή της διαφάνειας και συνεπώς θίγει αδικαιολογήτως το ατομικό δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων.
- Για μια πιο ολοκληρωμένη τροποποίηση του άρθρου 2 του Ν. 3861/2010, που θα κατατείνει στον περιορισμό των αναρτητέων πράξεων σε όσες ουσιαστικά εξυπηρετούν τη διαφάνεια, απαραίτητη είναι η θέση κριτηρίων για την επιλογή των αναρτητέων πράξεων, όπως επιτάσσει και η νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Απαραίτητη κρίνεται η πρόβλεψη στον Ν. 3861/2010 χρονικού περιορισμού της ανάρτησης, καθώς βασική αρχή της προστασίας των προσωπικών δεδομένων αποτελεί η χρονικώς περιορισμένη επεξεργασία, ενώ και η διαφάνεια συνδέεται έντονα με την επικαιρότητα.

Παράλληλα, η Αρχή σχολίασε τη διαφαινόμενη από τη διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 20 διεύρυνση του σκοπού του προγράμματος «Διαύγεια». Ειδικότερα επισήμανε ότι μια τυχόν διεύρυνση του σκοπού θα έπρεπε να εξετασθεί εκ νέου υπό το πρίσμα της συμβατότητάς του με την Οδηγία 95/46/ΕΚ και προς τούτο απαραίτητη είναι η προηγούμενη γνωμοδότηση της Αρχής.

3.2.9.2. Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ανοικτή Διακυβέρνηση

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ανοικτή Διακυβέρνηση βασίζεται σε τρεις άξονες:

- στην ενθάρρυνση της δημόσιας συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων
- στην ενίσχυση της διαφάνειας/λογοδοσίας, και
- στην αξιοποίηση των ανοικτών δεδομένων.

Το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ζήτησε από την Αρχή τις απόψεις της επί των στόχων που έχουν τεθεί για την Ανοικτή Διακυβέρνηση στο πλαίσιο συμμετοχής της χώρας μας στη σχετική διεθνή πρωτοβουλία του ΟΗΕ Open Government Partnership. Οι απόψεις της Αρχής αποτυπώθηκαν αρχικά στο με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5517-1/13-09-2013 έγγραφό της, το οποίο επαναλάμβανε την πάγια θέση της Αρχής, κατά την οποία στην περίπτωση που η συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της φανεράς δράσης της Διοίκησης βρίσκεται σε γνήσια σύγκρουση με το δικαί-

ωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, ο περιορισμός του τελευταίου θα πρέπει να προβλέπεται νομοθετικά και να σέβεται την αρχή της αναλογικότητας, όπως απαιτείται από την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας αλλά και του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ακολούθως, η Αρχή συμμετείχε, τη 17η Δεκεμβρίου 2013, σε σχετική συνάντηση στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία επικεντρώθηκε στην προβληματική της ανοικτής διάθεσης της πληροφορίας. Στο πλαίσιο της συζήτησης τέθηκε το ζήτημα της νωθρότητας της δημόσιας διοίκησης ως προς τη χορήγηση δεδομένων με το πρόσχημα της παραβίασης της νομοθεσίας περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Για τη διευκόλυνση επίλυσης σχετικών προβλημάτων η Αρχή επανέλαβε την πρότασή της για τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου της πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα/δημόσια πληροφορία, η οποία θα διακρίνει τις προϋποθέσεις πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα, που περιέχουν προσωπικά δεδομένα, ανάλογα με το εάν την πρόσβαση αιτούνται τα μέρη μιας διοικητικής διαδικασίας ή τρίτοι. Στα μέρη της διοικητικής διαδικασίας θεωρείται, κατά την Αρχή, επιβεβλημένη η αναγνώριση ευρύτερου δικαιώματος πρόσβασης. Η συζήτηση σχετικά με τους δύο υπόλοιπους άξονες του Εθνικού Σχεδίου επικεντρώθηκε στην ενίσχυση του προγράμματος «Διαύγεια», η οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί στις αρχές του 2014 (ισχυρή μηχανή αναζήτησης που διευκολύνει την αναζήτηση των αναρτημένων πράξεων, μεγαλύτερη ασφάλεια των δεδομένων και πλήρης πρόσβαση από ΑμεΑ). Η Αρχή επανέλαβε τις παρατηρήσεις της, όπως αυτές είχαν αποτυπωθεί σε προηγούμενο έγγραφό της προς το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (βλ. Ενότητα 3.2.9.1). Ακολούθησε η διεξαγωγή τριών θεματικών εργαστηρίων στις 30.1.2014, 6.2.2014 και 13.2.2014, στα οποία η Αρχή συμμετείχε και επανέλαβε τις θέσεις της.

3.3. ΥΓΕΙΑ

Μεγάλο μέρος των υποθέσεων που απασχολούν την Αρχή αφορά αιτήσεις νοσοκομείων, κλινικών ή άλλων φορέων που παρέχουν υπηρεσίες υγείας και ως εκ τούτου τηρούν ιατρικούς φακέλους ασθενών, με τις οποίες ζητούν άδεια της Αρχής για χορήγηση στοιχείων ιατρικών φακέλων σε τρίτα πρόσωπα που έχουν σχετικό έννομο συμφέρον. Η Αρχή έχει επίσης εξετάσει καταγγελίες για παράνομη επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων υγείας.

3.3.1. Αποδέκτες δεδομένων υγείας/στοιχείων ιατρικού φακέλου

Πολιτικός υπάλληλος του Γενικού Επιτελείου Στρατού κατήγγειλε στην Αρχή ότι η Διεύθυνση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ και το 251 Γενικό Νοσοκομείο Αεροπορίας προέβησαν σε παράνομη επεξεργασία προσωπικών του δεδομένων και συγκεκριμένα ότι το 251 ΓΝΑ εξέδωσε, χωρίς την προηγούμενη ενημέρωσή του, ιατρική βεβαίωση σχετικά με την κατάσταση της υγείας του και την απέστειλε στην Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ μετά από αίτησή της. Η Αρχή έκρινε ότι η Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ είχε, ως αρμόδια προϊστάμενη αρχή, την εξουσία, δυνάμει της σχετικής νομοθεσίας του Υπαλληλικού Κώδικα, να συγκεντρώσει κάθε χρήσιμο στοιχείο που αφορά στην κατάσταση της υγείας του συγκεκριμένου υπαλλήλου για να τον παραπέμψει στην αρμόδια υγειονομική επιτροπή για την εκτίμηση της ικανότητάς του προς εργασία, καθώς και ότι η υπηρεσία αυτή δεν λογίζεται τρίτος και δεν απαιτείται άδεια της Αρχής για τη διαβίβαση της επίμαχης ιατρικής βεβαίωσης. Επίσης έκρινε ότι η χορήγη-

ση της βεβαίωσης αυτής από το 251 ΓΝΑ στη Δ/ση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ δεν συνιστά παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, επειδή η τελευταία υπηρεσία δεν λογίζεται τρίτος, καθώς από τις οικείες διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα προβλέπεται η δυνατότητα διαβίβασης σε αυτήν ευαίσθητων δεδομένων. Για τους λόγους αυτούς η Αρχή απέρριψε την καταγγελία (απόφαση 15/2013).

Στην Αρχή υποβλήθηκαν αιτήσεις νοσηλευτικών ιδρυμάτων, με την ιδιότητα των υπευθύνων επεξεργασίας, προκειμένου να τους χορηγηθεί η απαιτούμενη από το άρθρο 7 του Ν. 2472/1997 άδεια πρόσβασης τρίτων στα τηρούμενα αρχεία τους ενόψει συγκεκριμένης εκκρεμούς δίκης. Ειδικότερα, η Αρχή παρείχε την άδεια σε νοσηλευτικά ιδρύματα να προβούν στη χορήγηση ιατρικών πιστοποιητικών που αφορούν στην κατάσταση υγείας ασθενών σε τρίτα πρόσωπα, προκειμένου τα τελευταία να υποστηρίξουν τις αιτήσεις που έχουν καταθέσει ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων για την υποβολή των ασθενών σε δικαστική συμπαράσταση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 1666 επ. ΑΚ (αποφάσεις 7/2013, 21/2013, 23/2013, 30/2013, 74/2013, 92/2013, 93/2013, 94/2013, 106/2013, 134/2013 και 139/2013). Με την απόφαση 102/2013, η Αρχή απέρριψε εν μέρει το αίτημα των νοσηλευτικών ιδρυμάτων για τη χορήγηση στοιχείων του ιατρικού φακέλου στην κόρη του ασθενούς, καθώς η αίτηση για την υποβολή σε δικαστική συμπαράσταση είχε κατατεθεί ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων από την έτερη κόρη του ασθενούς, ενώ με την ίδια απόφαση η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας των δεδομένων ενόψει του προβαλλομένου σκοπού επεξεργασίας, περιόρισε το αίτημα χορήγησης αντιγράφων του ιατρικού φακέλου ασθενούς στη χορήγηση σχετικού ιατρικού πιστοποιητικού.

Ένας άλλος μεγάλος αριθμός υποθέσεων που απασχόλησαν την Αρχή αφορούσαν στη χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων υγείας από νοσηλευτικά ιδρύματα σε τρίτους προκειμένου οι τελευταίοι να υποστηρίξουν/αντικρούσουν ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων για την προσωρινή ρύθμιση της επικοινωνίας και αγωγές για τη ρύθμιση του δικαιώματος επικοινωνίας με τα ανήλικα τέκνα τους (άρθρα 735ΚΠολΔ και 1520 ΑΚ). Η Αρχή με τις αποφάσεις 4/2013, 11/2013, 50/2013, 52/2013, 62/2013, 103/2013, 104/2013, 115/2013, 123/2013, 145/2013 και 148/2013 παρείχε την άδεια σε νοσηλευτικά ιδρύματα και τον ΟΚΑΝΑ (απόφαση 115/2013) να χορηγούν ιατρικά πιστοποιητικά σχετικά με την κατάσταση ιδίως της ψυχικής υγείας ενός εκ των δύο γονέων, προκειμένου να κριθεί από τα αρμόδια δικαστήρια η ικανότητα άσκησης των γονεϊκών δικαιωμάτων. Με τις αποφάσεις 65/2013, 70/2013, 120/2013, 121/2013 και 144/2013 η Αρχή παρείχε την αιτούμενη από τα νοσηλευτικά ιδρύματα άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, περιορίζοντας, ωστόσο, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας το σχετικό αίτημα χορήγησης αντιγράφων του ιατρικού φακέλου στη χορήγηση σχετικού ιατρικού πιστοποιητικού. Με τις αποφάσεις 84/2013 και 124/2013 η Αρχή παρείχε την άδεια στα νοσηλευτικά ιδρύματα να χορηγήσουν σε εν διαστάσει/πρώην σύζυγο τα αιτούμενα ιατρικά πιστοποιητικά που αφορούν στην κατάσταση ψυχικής υγείας της μητέρας του εν διαστάσει/πρώην συζύγου, η οποία de facto ασκεί την επιμέλεια του ανήλικου τέκνου, προκειμένου να κριθεί από τα αρμόδια δικαστήρια η ανάθεση της επιμέλειας του ανήλικου τέκνου. Με την απόφαση 117/2013 η Αρχή, εξετάζοντας από κοινού τις αιτήσεις νοσηλευτικού ιδρύματος και της Στρατολογικής Υπηρεσίας σχετικά με την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων υγείας, απέρριψε την αίτηση της Στρατολογικής Υπηρεσίας για χορήγηση πιστοποιητικού στρατολογικής κατάστασης τύπου Α', στο οποίο θα αναφέρεται ο λόγος της απαλλαγής, καθώς όπως έχει ήδη κριθεί με την απόφαση 1620/2000 της Αρχής, στα πιστοποιητικά στρατολογικής κατάστασης τύπου Α', στις περιπτώσεις που συντρέχει απαλλαγή από την εκπλήρωση των

στρατιωτικών υποχρεώσεων, θα πρέπει να αναγράφεται ότι συντρέχει νόμιμος λόγος απαλλαγής, χωρίς αυτός να εξειδικεύεται. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η απόφαση 37/2013 με την οποία η Αρχή εξέδωσε άδεια σε δύο ιδιώτες ψυχιάτρους και μια ψυχοθεραπεύτρια να χορηγήσουν ευαίσθητα δεδομένα ψυχικής υγείας της συζύγου στον σύζυγο, προκειμένου ο τελευταίος να υποστηρίξει την αίτηση που έχει καταθέσει ενώπιον του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την επιστροφή των τέκνων του από την αλλοδαπή στην Ελλάδα κατ' εφαρμογή της Σύμβασης για τα αστικά θέματα της διεθνούς απαγωγής παιδιών (Σύμβαση της Χάγης του 1980) και στη συνέχεια να ρυθμιστεί από τα αρμόδια δικαστήρια η άσκηση της επιμέλειας των ανήλικων τέκνων.

Ακόμα, η Αρχή με τις αποφάσεις 12/2013, 13/2013, 39/2013 και 51/2013 παρείχε την άδεια σε νοσηλευτικά ιδρύματα να χορηγήσουν αντίγραφα του ιατρικού φακέλου των ασθενών σε ιατρούς, προκειμένου οι τελευταίοι να αντικρούσουν αγωγές αποζημίωσης λόγω ιατρικού σφάλματος που έχουν εγερθεί ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων από ασθενείς. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι ιατροί στις υποθέσεις αυτές δεν παρείχαν, κατά τον κρίσιμο χρόνο και υπό οιαδήποτε σχέση εργασίας, τις υπηρεσίες τους στα αιτούμενα νοσηλευτικά ιδρύματα, και συνεπώς δεν μετείχαν στην παροχή ιατρικής φροντίδας από τα νοσηλευτικά αυτά ιδρύματα για να δικαιούνται να ζητήσουν με την ιδιότητά τους αυτή αντίγραφα του ιατρικού φακέλου των ασθενών (βλ. απόφαση 74/2010). Η Αρχή με τις αποφάσεις 40/2013, 54/2013 και 107/2013 παρείχε την άδεια σε τοπικό υποκατάστημα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ να χορηγήσει ευαίσθητα δεδομένα υγείας ασφαλισμένου σε ιατρούς του ιδρύματος, προκειμένου να αντικρούσουν την αγωγή αποζημίωσης λόγω αδικοπραξίας (άρθρα 914 και 932 ΑΚ, 314 ΠΚ και 8, 9, 11, 20 και 28 Ν. 3418/2005) που έχει εγείρει ο ασφαλισμένος ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων, περιορίζοντας, κατά περίπτωση, τα σχετικά αιτήματα των ιατρών στη χορήγηση μόνο των αναγκαίων ενόψει του προβαλλόμενου σκοπού επεξεργασίας, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Η Αρχή με την απόφαση 116/2013 παρείχε την άδεια στο νοσηλευτικό ίδρυμα και τον ιατρό του νοσηλευτικού ιδρύματος να χρησιμοποιήσουν στοιχεία του ιατρικού φακέλου ασθενούς ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων προκειμένου να αντικρούσουν αγωγή αποζημίωσης λόγω ιατρικού σφάλματος που έχει ασκήσει σε βάρος τους η ασθενής και ο σύζυγός της, καθώς δεν έχει εκδοθεί από την Αρχή η σχετική άδεια τήρησης αρχείου ευαίσθητων δεδομένων, η οποία θα περιλαμβάνει τους όρους της απόφασης 74/2010. Με την ίδια απόφαση η Αρχή επανέλαβε την κρίση ότι η χορήγηση δεδομένων υγείας αποβίωσαντος δεν εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του Ν. 2472/1997 (βλ. αποφάσεις 100/2001, 32/2006 και 38/2010). Με την απόφαση 122/2013 η Αρχή παρείχε την άδεια σε νοσηλευτικό ίδρυμα να διαβιβάσει αντίγραφα του ιατρικού φακέλου ασθενούς σε άλλο νοσηλευτικό ίδρυμα προκειμένου το τελευταίο να αντικρούσει την αγωγή αποζημίωσης λόγω ιατρικού σφάλματος που έχει ασκήσει ο ασθενής κατά του νοσηλευτικού ιδρύματος (άρθρα 105 και 106 ΕισΝ ΑΚ).

Η Αρχή παρείχε την άδεια σε νοσηλευτικό ίδρυμα να χορηγήσει σε ιατρό του νοσηλευτικού ιδρύματος στοιχεία του ιατρικού φακέλου ασθενούς σε άλλο ιατρό του ιδρύματος, προκειμένου ο τελευταίος να αντικρούσει την αγωγή αποζημίωσης λόγω αδικοπραξίας (προσβολή της προσωπικότητας, άρ. 57 και 914 ΑΚ) που έχει ασκήσει ο συνάδελφός του ιατρός ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου για υποτιμητικά και ειρωνικά σχόλια που ανέγραψε σε ιατρική γνωμάτευση ασθενούς, αφού προηγουμένως το νοσηλευτικό ίδρυμα ενημερώσει την ασθενή (απόφαση 22/2013).

Η Αρχή παρείχε την άδεια σε νοσηλευτικά ιδρύματα να χορηγήσουν στοιχεία από τον ιατρικό φάκελο ασθενών σε τρίτα πρόσωπα και ασφαλιστική εταιρεία, προκειμένου οι τελευταίοι να αντικρούσουν την αγωγή αποζημίωσης λόγω αδικοπραξίας (συνεπεία

τροχαίου ατυχήματος άρ. 914 ΑΚ) που έχει ασκηθεί από τους ασθενείς ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων (αποφάσεις 80/2013, 131/2013 και 133/2013), περιορίζοντας, κατά περίπτωση, το αίτημα χορήγησης αντιγράφων του πλήρους ιατρικού φακέλου στη χορήγηση σχετικού ιατρικού πιστοποιητικού (αποφάσεις 81/2013 και 118/2013).

Η Αρχή παρείχε την άδεια σε νοσηλευτικά ιδρύματα να χορηγήσουν ιατρικά πιστοποιητικά ασθενών σε τρίτους, οι οποίοι με την ιδιότητα των κατηγορουμένων για τα αδικήματα της σωματικής βλάβης θέλουν να υπερασπιστούν τους εαυτούς τους ενώπιον των αρμοδίων εισαγγελικών και δικαστικών αρχών, καθώς και να αντικρούσουν τις σε βάρος τους εγερθείσες αγωγές αποζημίωσης λόγω αδιοπραξίας (αποφάσεις 3/2013, 14/2013 και 35/2013). Η Αρχή με την απόφαση 77/2013 παρείχε την άδεια στο νοσηλευτικό ίδρυμα να χορηγήσει ιατρικό πιστοποιητικό σε τρίτο πρόσωπο, προκειμένου το τελευταίο να αντικρούσει την αγωγή αποζημίωσης λόγω αδιοπραξίας (συνεπεία σωματικής βλάβης) που έχει ασκηθεί σε βάρος του, απορρίπτοντας με την ίδια απόφαση το αίτημα χορήγησης δεδομένων υγείας της παθούσας για την αντίκρουση της υποβληθείσας έγκλησης για τα αδικήματα της σωματικής βλάβης και εξύβρισης (άρθρα 308 και 361 ΠΚ), καθώς από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης δεν προέκυψε ότι έχει ασκηθεί ποινική δίωξη σε βάρος του και συνεπώς δεν υφίσταται εκκρεμής ποινική δίκη.

Επιπλέον, η Αρχή παρείχε την άδεια σε νοσηλευτικά ιδρύματα να χορηγήσουν ιατρικά πιστοποιητικά σχετικά με την υγεία του ασθενούς σε εργοδότες, φυσικά και νομικά πρόσωπα, προκειμένου οι τελευταίοι να αντικρούσουν καταγγελία ενώπιον του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, να υποστηρίξουν την ασκηθείσα έφεση κατά απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών περί συντρέχοντος πταίσματος του εργαζομένου και να αντικρούσουν ασκηθείσα σε βάρος τους αγωγή αποζημίωσης συνεπεία εργατικού ατυχήματος, αντίστοιχα (αποφάσεις 1/2013, 48/2013 και 151/2013).

Η Αρχή παρείχε την άδεια σε νοσηλευτικό ίδρυμα να χορηγήσει σε ασφαλιστική εταιρεία αντίγραφο του ιατρικού φακέλου νοσηλείας του ασθενούς, ο οποίος ήταν ασφαλισμένος στη συγκεκριμένη ασφαλιστική εταιρεία. Η Αρχή έκρινε, εν προκειμένω, ότι η συγκατάθεση που παρείχε ο ασφαλισμένος δυνάμει συγκεκριμένου όρου του ασφαλιστηρίου συμβολαίου ήταν σύμφωνη με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. ια' του Ν. 2472/1997 και ότι αυτή συνιστά τη νομιμοποιητική βάση για την επεξεργασία των ευαίσθητων δεδομένων για τον σκοπό της καταβολής αποζημίωσης λόγω επέλευσης του ασφαλιστέου κινδύνου (άρ. 7 παρ. 2 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997) (απόφαση 45/2013).

Στην Αρχή υποβλήθηκε καταγγελία από τον σύλλογο προσωπικού μιας εταιρείας ότι η εργοδότης εταιρεία ασκεί πιέσεις στους εργαζομένους του σωματείου για τη συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου, στο οποίο περιλαμβάνονται και ευαίσθητα δεδομένα υγείας και κατήγγειλε την πρακτική αυτή ως παράνομη. Η Αρχή με έγγραφο έκρινε ότι η συλλογή και τήρηση αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα υγείας των εργαζομένων για τη διασφάλιση της υγείας και της ασφάλειάς τους συνιστά νόμιμη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Ν. 3850/2010, για την οποία συντρέχει απαλλαγή της εργοδότης εταιρείας, ως υπευθύνου επεξεργασίας, από την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας από την Αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 7^α παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997. Η Αρχή επισήμανε, περαιτέρω, ότι η απαλλαγή αυτή δεν συνεπάγεται επ' ουδενί απαλλαγή του υπευθύνου επεξεργασίας από τις υπόλοιπες αρχές και υποχρεώσεις που έχει η εργοδότης εταιρεία, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, ιδίως όσον αφορά την τήρηση των άρθρων 4 και 10 του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/2795-2/01-10-2013).

Δικηγορική εταιρεία, ως πληρεξούσιος δικηγόρος εταιρειών με αντικείμενο δραστηριότητας την παροχή υπηρεσιών υγείας που αφορούν στην ιατρική υποβοήθηση στην ανθρώπινη αναπαραγωγή, υπέβαλε ερώτημα στην Αρχή αναφορικά με τη νομιμότητα αναγραφής προσωπικών δεδομένων στα παραστατικά που κατά τον νόμο οφείλουν να εκδίδουν οι Μονάδες Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής. Η Αρχή έκρινε ότι η διαβίβαση των αποδείξεων παροχής υπηρεσιών από τις Μονάδες Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής (ΜΙΥΑ) στις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες (ΔΟΥ, ΣΔΟΕ, κ.λπ.) συνιστά επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, για την οποία συντρέχει απαλλαγή των ΜΙΥΑ, ως υπευθύνων επεξεργασίας, από την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας από την Αρχή, δυνάμει του άρθρου 7^Α παρ. 1 στοιχ. δ' εδ. β' του Ν. 2472/1997. Η Αρχή επισήμανε ότι όλες οι ΜΙΥΑ οφείλουν να γνωστοποιούν την τήρηση αρχείου με προσωπικά δεδομένα για την παροχή υπηρεσιών υγείας και να ζητούν τη σχετική άδεια της Αρχής και να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την τήρηση του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας (Γ/ΕΞ/4937-1/30-09-2013).

Στην Αρχή υποβλήθηκε καταγγελία από εργαζόμενη ότι η υπηρεσία της δεν της χορήγησε αντίγραφο ιατρικής γνωμάτευσης που την αφορά, ούτε της γνωστοποίησε τον τρόπο που αυτή περιήλθε στην υπηρεσία, ενώ ζήτησε από την Αρχή να διατάξει την ανάκληση της επίμαχης ιατρικής γνωμάτευσης. Η Αρχή έκρινε ότι η χορήγηση αντιγράφου της ιατρικής γνωμάτευσης, καθώς και η γνωστοποίηση του τρόπου με τον οποίο αυτή περιήλθε στην υπηρεσία, συνιστούν ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης, κατά το άρθρο 12 του Ν. 2472/1997, καλώντας τη συγκεκριμένη υπηρεσία να το ικανοποιήσει. Όσον αφορά το αίτημα περί ανάκλησης της επίμαχης ιατρικής γνωμάτευσης, η Αρχή σημείωσε ότι δεν έχει εκ του νόμου 2472/1997 τέτοια αρμοδιότητα (Γ/ΕΞ/4925/22-07-2013 και Γ/ΕΞ/4670-2/23-09-2013).

Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης ΑΕ (ΗΔΙΚΑ ΑΕ) υπέβαλε ερώτημα σχετικά με τη νομιμότητα χορήγησης αντιγράφου ολόκληρης της βάσης δεδομένων του συστήματος ηλεκτρονικής συνταγογράφησης στην Υποδιεύθυνση της Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, στο πλαίσιο διενεργούμενης προκαταρκτικής εξέτασης επί κακουργήματος, σε εκτέλεση εκδοθείσας από την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών παραγγελίας. Η Αρχή έκρινε ότι η χορήγηση αντιγράφου της βάσης δεδομένων του συστήματος ηλεκτρονικής συνταγογράφησης συνιστά επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, υπογραμμίζοντας ότι συγκεκριμένος όρος της χορηγηθείσας από την Αρχή (υπ' αρ. πρωτ. ΓΝ/ΕΞ/350/31-03-2011 και με α/α 1039) άδειας στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας για τη συλλογή και την περαιτέρω επεξεργασία ιατρικών συνταγών, παραπεμπτικών ιατρικών εξετάσεων, ιατρικών διαγνώσεων, στο πλαίσιο της εφαρμογής της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης κατά τα προβλεπόμενα στον Ν. 3892/2010, προβλέπει ότι αποδέκτες των δεδομένων που συλλέγονται στο πλαίσιο εφαρμογής της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης είναι, μεταξύ άλλων, οι αρμόδιες εισαγγελικές και δικαστικές αρχές εφόσον η διαβίβαση δεδομένων προβλέπεται από διάταξη νόμου ή δικαστική απόφαση. Η αναζήτηση εγγράφων από τον Εισαγγελέα και τις ανακριτικές αρχές κατά το στάδιο προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης ή κύριας ανάκρισης, είναι νόμιμη και κρίνεται με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, οι οποίες ως ειδικές κατ'εξουσιοδότηση του Ν. 2472/1997 (βλ. Γνμδ. Αρχής 3/2009 και απόφαση ΑΠ 49/2011). Η Υποδιεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος που ενεργεί ως γενικός ανακριτικός υπάλληλος (άρθρο 33 ΚΠΔ) προκαταρκτική εξέταση (άρθρα 31 παρ. 2, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 5 του Ν. 3346/2005 και 240-241 ΚΠΔ) έχει δικαίωμα και υποχρέωση να συγκεντρώσει όλα τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία (251 ΚΠΔ) χωρίς να

απαιτείται προηγούμενη άδεια της Αρχής, προκειμένου να τα υποβάλει στον εισαγγελέα, που παρήγγειλε τη διενέργεια της προκαταρκτικής εξέτασης, για να κριθεί απ' αυτόν αν συντρέχει περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης, για συγκεκριμένες αξιόποινες πράξεις ή αρχειοθέτησης της υπόθεσης (άρθρο 43 ΚΠΔ). Η Αρχή πάντως επέστησε την προσοχή στην εκπλήρωση της υποχρέωσης τήρησης του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας (άρθρο 10 του Ν. 2472/1997 και όροι 1 και 2 της προαναφερθείσας άδειας) καθ' όλα τα στάδια της επεξεργασίας (Γ/ΕΞ/5628-1/04-09-2013).

Νοσηλευτικό ίδρυμα διαβίβασε στην Αρχή εξώδικη διαμαρτυρία-δήλωση της Ένωσης Νοσοκομειακών Ιατρών Θεσσαλονίκης (ΕΝΙΘ), με την οποία η τελευταία ζητούσε να λάβει τα προγράμματα των εφημεριών του έτους 2012 που πραγματοποιήσαν οι ιατροί (ειδικοί και ειδικευόμενοι) μέλη της ΕΝΙΘ που υπηρετούν στο νοσοκομείο, καθώς και τα προγράμματα των εφημεριών που οι κλινικές, τμήματα, κ.λπ., του νοσοκομείου υπέβαλαν προς έγκριση για το ίδιο διάστημα. Η Αρχή ενημέρωσε το νοσηλευτικό ίδρυμα ότι η χορήγηση πληροφοριών με τις εφημερίες που πραγματοποιήσαν οι ιατροί του νοσοκομείου συνιστά επεξεργασία απλών προσωπικών δεδομένων για θεμιτό σκοπό που συνιστάται στον έλεγχο της τήρησης της αρχής της χρηστής διοίκησης εκ μέρους της Διοίκησης του νοσοκομείου. Περαιτέρω, η χορήγηση πληροφοριών σχετικά με τα προγράμματα των εφημεριών που υπέβαλαν οι κλινικές ή τα τμήματα του νοσοκομείου στην αρμόδια επιτροπή δεν συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο μέτρο που στα σχετικά προγράμματα δεν αποκαλύπτονται τα ονόματα των ιατρών-εργαζομένων (Γ/ΕΞ/1889-1/18-04-2013).

Στην Αρχή υποβλήθηκε ερώτημα του ΕΚΑΒ σχετικά με τη νομιμότητα γνωστοποίησης προσωπικών στοιχείων των υπαλλήλων κλάδου ΔΕ Πληρωμάτων Ασθενοφόρων, που αποτελούσαν μέλη πληρώματος ασθενοφόρου του ΕΚΑΒ που εκτέλεσε διακομιδή ασθενούς, σε τρίτο, χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων, σε εκτέλεση διαβιβασθέντος αιτήματος με εισαγγελική παραγγελία σύμφωνα με την οποία παραγγέλλονται «ενέργειες κατ' εκτίμηση». Η Αρχή ενημέρωσε το ΕΚΑΒ ότι η γνωστοποίηση των πληροφοριών αυτών συνιστά, καταρχήν, επεξεργασία απλών προσωπικών δεδομένων, η νομιμότητα της οποίας τελεί υπό την προϋπόθεση της επίκλησης και απόδειξης του εννόμου συμφέροντος από τον αιτούντα τρίτο (Γ/ΕΞ/1164-1/08-03-201).

Νοσηλευτικό ίδρυμα ζήτησε την έκδοση άδειας από την Αρχή προκειμένου να προβεί στη συλλογή δεδομένων υγείας υπαλλήλου-ιατρού από δημόσιες υπηρεσίες και νοσοκομεία για να προωθηθούν στην αρμόδια πρωτοβάθμια υγειονομική επιτροπή, η οποία θα αποφανθεί ύστερα από ερώτημα του νοσηλευτικού ιδρύματος για την παροχή γνωμάτευσης για την κατάσταση υγείας του υπηρετούντος υπαλλήλου, σύμφωνα με το άρθρο 165 παρ. 1 εδ. δ' του Ν. 3528/2007. Η Αρχή ενημέρωσε το νοσηλευτικό ίδρυμα ότι η συλλογή δεδομένων υγείας σχετικά με την κατάσταση της υγείας υπαλλήλου-ιατρού συνιστά επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, για την οποία συντρέχει απαλλαγή του νοσηλευτικού ιδρύματος, ως υπευθύνου επεξεργασίας, από την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας της Αρχής (άρ. 7^Α παρ. 1 στοιχ. δ' του Ν. 2472/1997 και 165 παρ. 1 του Ν. 3528/2007), επαναλαμβάνοντας επί της ουσίας την κρίση της στην υπ' αριθμ. 15/2013 απόφαση (Γ/ΕΞ/525-1/13-02-2013).

Η Αρχή χορήγησε άδεια σε πρώην σύζυγο να χρησιμοποιήσει ενώπιον δικαστηρίου στη δίκη για την επιμέλεια του τέκνου τους προσωπικά δεδομένα της πρώην συζύγου του και συγκεκριμένα οπτικοακουστικό υλικό αποθηκευμένο σε dvd, που καταγράφει σκηνές κοινών διακοπών τους και της κοινωνικής τους ζωής, από τις οποίες προκύπτουν εκδηλώσεις της επισφαλούς ψυχικής ισορροπίας της πρώην συζύγου του. Η Αρχή έκρινε ότι η πρόσβαση του πρώην συζύγου στα ως άνω ευαίσθητα προσωπικά δεδομέ-

να της πρώην συζύγου του συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, η οποία πραγματοποιείται από φυσικό πρόσωπο για την άσκηση δραστηριοτήτων αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών τα οποία συνέλεξε και επεξεργάστηκε ο ίδιος κατά τη διάρκεια της εγγάμου συμβιώσεώς τους. Στο μέτρο όμως που τα δεδομένα αυτά ελήφθησαν και απετέλεσαν σύνολο προορισμένο να χρησιμοποιηθεί για σκοπό που εκφεύγει της αποκλειστικής οικιακής/προσωπικής χρήσεως (δικαστική χρήση), γι' αυτή την περαιτέρω επεξεργασία απαιτείται άδεια της Αρχής (απόφαση 132/2013).

Η Αρχή έκρινε ότι ο ένας εκ των δύο εν διαστάσει γονέων έχει δικαίωμα πρόσβασης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του ανήλικου γιου του, του οποίου τη γονική μέριμνα ασκεί από κοινού με την εν διαστάσει σύζυγό του, όχι όμως και σε στοιχεία του φακέλου που αναφέρονται σε ευαίσθητα δεδομένα της εν διαστάσει συζύγου του (απόφαση 130/2013).

Η Αρχή έδωσε άδεια στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών να χορηγήσει σε τρίτο πρόσωπο στοιχεία από φάκελο που τηρείται στο αρχείο της Εισαγγελίας και αφορούν εισαγγελική παραγγελία με την οποία διατάσσεται η ακούσια νοσηλεία προσώπου, για το σκοπό της υποστήριξης δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου. Στην περίπτωση αυτή η αιτούσα τα στοιχεία κατηγορείτο για δυσφήμιση και συκοφαντική δυσφήμιση διευθύνοντος συμβούλου ιδιωτικής κλινικής γιατί κατά την ετήσια Γ.Σ. των μετόχων της κλινικής δήλωσε ότι υπάρχουν πληροφορίες ότι αυτός δίδει εξιτήρια προ της ολοκλήρωσης της θεραπείας και διοχετεύει ασθενείς της κλινικής στην προσωπική του επιχείρηση. Η αιτούσα ισχυρίστηκε ότι εδόθη εισαγγελική παραγγελία για αναγκαστική νοσηλεία ασθενούς στη συγκεκριμένη κλινική, αλλά ο ασθενής νοσηλεύτηκε τελικά στην ιδιωτική κλινική του διευθύνοντος συμβούλου και για τον λόγο αυτό η Αρχή έκρινε ότι τα στοιχεία που ζητούσε από την Εισαγγελία ήταν αναγκαία και πρόσφορα για την υποστήριξη των ισχυρισμών της αιτούσας (απόφαση 20/2013).

Η Αρχή σε πολλές περιπτώσεις απέρριψε αιτήσεις για χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων υγείας σε τρίτους για τον σκοπό της υποστήριξης δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου.

Σε μία περίπτωση η Αρχή απέρριψε αίτηση μητέρας που ζητούσε άδεια να προσκομίσει αντίγραφο του ατομικού βιβλιαρίου υγείας του εν διαστάσει συζύγου της σε δίκη για τον καθορισμό της άσκησης της γονικής μέριμνας του τέκνου τους, γιατί σχετικές άδειες χορηγούνται, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997 μόνο προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας ο οποίος υποχρεούται και να υποβάλει τη σχετική αίτηση και όχι σε τρίτον, όπως στην προκειμένη περίπτωση (απόφαση 2/2013).

Η Αρχή απέρριψε αιτήσεις φορέων για χορήγηση σε τρίτα πρόσωπα ευαίσθητων δεδομένων υγείας προκειμένου να τα προσκομίσουν σε δίκη περί δικαστικής συμπαράστασης, όταν οι αιτούντες τα στοιχεία δεν περιλαμβάνονται στα πρόσωπα που νομιμοποιούνται κατά το άρθρο 1667 ΑΚ να ζητήσουν τη θέση κάποιου σε δικαστική συμπαράσταση, καθόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997 (αποφάσεις 32/2013, 125/2013).

Η Αρχή απέρριψε αίτηση υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας να χορηγήσει σε υπάλληλο της υπηρεσίας αυτής στοιχεία αναρρωτικών αδειών και ιατρικές γνωματεύσεις που τηρούνται στον υπηρεσιακό φάκελο άλλης υπαλλήλου της ίδιας υπηρεσίας για τον σκοπό της αντίκρουσης αγωγής που έχει ασκήσει η μία υπάλληλος κατά της αιτούσας τα στοιχεία και στην οποία η ενάγουσα επικαλείτο επιδείνωση της κατάστασης της υγείας της λόγω της πιεστικής συμπεριφοράς της αντιδίκου της για όσο χρόνο συνυπηρετούσαν. Η Αρχή έκρινε ότι από τον φάκελο της υπόθεσης δεν προκύπτει η προσφορότητα και αναγκαιότητα της χορηγήσεως των αιτηθέντων δεδομένων για την αντίκρουση της ανωτέρω αγωγής, καθώς η αιτούσα ζητούσε ιατρικές γνωματεύσεις για

χρονικό διάστημα κατά το οποίο δεν φαίνεται βάσει της αγωγής να συνυπηρετεί με την αντιδίκό της και ως εκ τούτου η χορήγηση δεδομένων για το μετέπειτα της συνυπηρετήσεώς τους διάστημα δεν αποδεικνύει ούτε μάλλον πιθανολογεί ότι τα προβλήματα της υγείας προϋπήρχαν και δεν επιδεινώθηκαν (απόφαση 41/2013).

Η Αρχή απέρριψε αίτηση νοσοκομείου να χορηγήσει στοιχεία από το βιβλίο συμβάντων σε τρίτον προκειμένου να τα χρησιμοποιήσει προς υποστήριξη δικαιώματός του ενώπιον δικαστηρίου όπου δικαζόταν για σωματικές βλάβες. Συγκεκριμένα ο κατηγορούμενος για σωματικές βλάβες ζητούσε να του χορηγήσει το νοσοκομείο την ημερομηνία και την ώρα της επισκέψεως σε αυτό των αντιδίκων-θυμάτων διότι στα αναγνωστέα έγγραφα της δικογραφίας δεν αναγράφονται οι ώρες και οι ημερομηνίες της επισκέψεώς τους, όπως ακριβώς αναγράφονται στη δική του επίσκεψη. Η Αρχή έκρινε ότι η χορήγηση των αιτούμενων στοιχείων δεν είναι ούτε συναφής ούτε πρόσφορη ούτε αναγκαία για την υποστήριξη του δικαιώματος του αιτούντος ενώπιον του ποινικού δικαστηρίου για την απόδειξη της αθωότητάς του, αφού η ώρα επίσκεψης των τραυματιών-θυμάτων δεν έχει καμία επίπτωση στην απόδειξη της αντικειμενικής υπόστασης των αδικημάτων για τα οποία κατηγορείται ούτε η γνώση της μπορεί να συμβάλει στη δικαστική κρίση και συνεπώς υπερβαίνει τον προβαλλόμενο σκοπό επεξεργασίας (απόφαση 67/2013).

Η Αρχή απέρριψε αιτήσεις νοσοκομείων για χορήγηση ιατρικών πιστοποιητικών σε τρίτον για υπεράσπιση δικαιώματός του ενώπιον δικαστηρίου, κρίνοντας ότι η χορήγηση δεν είναι αναγκαία και πρόσφορη όταν τα αιτούμενα πιστοποιητικά περιλαμβάνονται στον κατάλογο των αναγνωστέων εγγράφων του φακέλου και αποτελούν ήδη περιεχόμενο της σχετικής δικογραφίας (αποφάσεις 75/2013, 101/2013, 128/2013).

Η Αρχή απέρριψε αίτηση νοσοκομείου για χορήγηση στοιχείων από ιατρικό φάκελο ασθενούς δόκιμου μοναχού στον αδελφό του, ο οποίος τα ζήτησε προκειμένου να υποστηρίξει μηνύσεις κατά του ηγούμενου της μονής για ενέργειες και παραλείψεις που θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή και την υγεία του αδελφού του. Η Αρχή έκρινε ότι ο σκοπός της υποστήριξης δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου δεν υφίσταται γιατί μόνη η υποβολή μηνύσεως κατ' άρθρο 42 ΚΠΔ, επί της οποίας δεν υπήρξε κρίση του αρμόδιου εισαγγελέως μετά τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης περί ασκήσεως ποινικής δίωξης ή αρχειοθετήσεώς της και όχι εγκλήσεως κατ' άρθρο 46 ΚΠΔ, δεν δημιουργεί δικαίωμα του αιτούντος/μηνυτή ώστε να απαιτείται η καθ' οιονδήποτε τρόπο υπεράσπισή του ενώπιον των δικαστηρίων, αφού δεν απέκτησε την ιδιότητα του πολιτικώς ενάγοντος, η οποία και θα του παρέιχε το δικαίωμα να υπερασπισθεί την σε βάρος του κατηγορουμένου κατηγορία (απόφαση 83/2013).

Η Αρχή απέρριψε αίτηση του Υπουργείου Υγείας για χορήγηση άδειας για τη σύσταση και έναρξη λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα που αφορούν την υγεία των ωφελούμενων χρηστών/ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας από μονάδες ψυχικής υγείας, δυνάμει της υπ' αριθμ. Υ5α,β/ΓΠ.οικ.39321 απόφασης της Υφυπουργού Υγείας (ΦΕΚ 453/Τεύχος Β/16-04-2010) για τον σκοπό του ελέγχου των δαπανών των χρηματοδοτούμενων από το Υπουργείο μονάδων ψυχικής υγείας, γιατί οι διατάξεις τις οποίες επικαλείται ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν περιέχουν ειδική νομοθετική πρόβλεψη για τη σκοπούμενη επεξεργασία, όπως αυτή περιγράφεται στη σχετική γνωστοποίηση για τη σύσταση ειδικής ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων μέσω της οποίας θα λαμβάνει χώρα η επεξεργασία αυτή, πολλώ δε μάλλον δεν αναφέρονται ειδικώς τα διαβιβαζόμενα προσωπικά δεδομένα των ωφελουμένων ούτε παρέχεται νόμιμη ειδική εξουσιοδότηση για την έκδοση κανονιστικής υπουργικής απόφασης και ως εκ τούτου οι σχετικές υπουργικές αποφάσεις που ρυθμίζουν τις ουσιαστικές και τεχνικές λεπτομέρειες του ελέγχου

δεν μπορεί να θεωρηθούν ότι συνιστούν την απαραίτητη νομική βάση διαβίβασης των ανωτέρω στοιχείων. Η Αρχή αποφάνθηκε ότι για να είναι νόμιμη η αιτούμενη επεξεργασία πρέπει να προβλέπεται σε διάταξη τυπικού νόμου, όπου θα περιγράφονται οι αρμοδιότητες ελέγχου και εποπτείας των μονάδων ψυχικής υγείας και τα βασικά χαρακτηριστικά της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων των ωφελουμένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, ο σκοπός της επεξεργασίας, τα συγκεκριμένα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που είναι αναγκαίο να τύχουν επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων, κατά τρόπο ώστε να προκύπτει σαφώς ότι τα συγκεκριμένα δεδομένα είναι αναγκαία και πρόσφορα σε σχέση με τον σκοπό της επιδιωκόμενης επεξεργασίας, κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, ο χρόνος τήρησης των δεδομένων, οι τυχόν αποδέκτες των δεδομένων αυτών και να παρέχεται ειδικώς η αναγκαία νομοθετική εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση ειδικότερων, τεχνικών ή λεπτομερειακών θεμάτων, όπως ο σχεδιασμός του συγκεκριμένου συστήματος και τα εν γένει οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων (απόφαση 126/2013).

Η Αρχή έκρινε ότι υφίσταται υποχρέωση κλινικής να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης ασθενούς και να της χορηγήσει βεβαίωση ότι υποβλήθηκε σε ρήξη υμένα, παρά την πιθανότητα να συναχθεί το συμπέρασμα για τον σύζυγό της ότι αντιμετωπίζει ιατρικό πρόβλημα (Γ/ΕΞ/454/23-1-2014).

Σε ερώτημα οροθετικού υπαλλήλου σώματος ασφαλείας, ο οποίος ήθελε να ζητήσει μετάθεση για τον συγκεκριμένο λόγο υγείας και ερωτούσε με ποιον τρόπο μπορεί να υποβάλει τη σχετική αίτηση ώστε να μην καταστεί γνωστή η ασθένειά του σε ευρύτερο αριθμό ατόμων του επαγγελματικού του περιβάλλοντος, η Αρχή απάντησε ότι η σχετική διαδικασία προβλέπεται από τις διατάξεις του ΠΔ 33/2009 και ως εκ τούτου είναι νόμιμη, πλην όμως οι αρμόδιοι υπάλληλοι που είναι επιφορτισμένοι με την εξέταση των σχετικών αιτήσεων δεσμεύονται από το υπηρεσιακό απόρρητο (Γ/ΕΞ/457/23-1-2013).

Σε ερώτημα αν πλαστικός χειρουργός, που διατηρεί ιατρείο υπό μορφή μονοπρόσωπης εταιρείας και ο οποίος κατέθεσε στο δικαστήριο, σε δίκη με αντικείμενο το αποτέλεσμα των πλαστικών επεμβάσεων που είχε διενεργήσει σε πελάτισσά του, φωτογραφίες του πλήρως γυμνού σώματος της ασθενούς, παραβίασε τον Ν. 2472/1997 περί προσωπικών δεδομένων, η Αρχή απάντησε ότι η προσκόμιση στοιχείων από τον ιατρικό φάκελο ασθενούς ενώπιον δικαστηρίου συνιστά επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων υγείας που επιτρέπεται μόνο μετά από άδεια της Αρχής όταν εκτελείται από πρόσωπο που ασχολείται κατ' επάγγελμα με την παροχή υπηρεσιών υγείας και υπό τον όρο ότι είναι απαραίτητη για την ιατρική πρόληψη, διάγνωση, περίθαλψη ή τη διαχείριση υπηρεσιών υγείας. Η εξαίρεση από την υποχρέωση γνωστοποίησης του σχετικού αρχείου και λήψης της ως άνω αδείας που υφίσταται για τους ιατρούς, η οποία θεσπίζεται με το άρθρο 7^Α παρ. 1 περ. δ' του Ν. 2472/1997, δεν εφαρμόζεται στα νομικά πρόσωπα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, εφόσον ο ιατρός παρέχει τις υπηρεσίες του υπό τη μορφή μονοπρόσωπης ΕΠΕ δεν εμπίπτει στην ως άνω εξαίρεση και έχει υποχρέωση να γνωστοποιήσει στην Αρχή το ιατρικό του αρχείο και να λάβει σχετική άδεια για την επεξεργασία των ευαίσθητων δεδομένων υγείας των ασθενών του. Επίσης, η υποστήριξη δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου συνιστά άλλο σκοπό επεξεργασίας για τον οποίο απαιτείται ειδική άδεια της Αρχής και μπορεί να λάβει χώρα μετά από σχετική ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων, δηλαδή του ασθενούς (άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997). Πάντως, όταν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα έχουν προσκομιστεί ενώπιον δικαστηρίου και αποτελούν μέρος δικογραφίας, η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα και ο δικαστικός λειτουργός είναι αρμόδιος να κρίνει, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των απο-

δεικτικών μέσων, αν η επεξεργασία των δεδομένων είναι νόμιμη, δεδομένου μάλιστα ότι το δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων κατοχυρώνεται και συνταγματικά (9^Α Σ) (Γ/ΕΞ/4854/18-7-2013).

Κατόπιν καταγγελίας γονέων για μερική ικανοποίηση από μονάδα ψυχικής υγείας νοσοκομείου του δικαιώματός τους πρόσβασης σε φάκελο συμβουλευτικών συνεδριών που αφορούσαν τους ίδιους και το ανήλικο τέκνο τους, τα οποία ήθελαν για υποστήριξη δικαιώματός τους ενώπιον δικαστηρίου, η Αρχή απάντησε ότι, όσον αφορά τα δεδομένα των ιδίων και του τέκνου τους, το νοσοκομείο υποχρεούται να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης, όσο δε αφορά τυχόν δεδομένα τρίτων προσώπων, όπως στη συγκεκριμένη περίπτωση τις συνομιλίες των ιατρών με τη διευθύντρια του σχολείου, αποτελούν ταυτόχρονα προσωπικά δεδομένα τόσο των συνομιλούντων προσώπων όσο και των προσώπων που συμμετείχαν στις συνεδρίες. Ως εκ τούτου, στο μέτρο που τα δεδομένα των συνομιλούντων προσώπων (ιατρών και διευθύντριας) δεν συνιστούν ευαίσθητα δεδομένα (υγείας) των προσώπων αυτών, δεν απαιτείται άδεια της Αρχής για τη χορήγησή τους και αντίγραφα αυτών μπορούν να χορηγηθούν στον καταγγέλλοντα, βάσει του άρθρου 5 παρ. 2 περ. ε' του Ν. 2472/1997, καθόσον η χορήγηση είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος του καταγγέλλοντος, αφού προηγουμένως ενημερωθούν τα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται βάσει του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/6216-1/11-10-2013).

Η Αρχή αποφάνθηκε ότι σε περιπτώσεις που τρίτος ζητεί πρόσβαση σε ιατρικό φάκελο έχοντας νομίμως εξουσιοδοτηθεί προς τούτο από το υποκείμενο των δεδομένων, ο τρίτος θεωρεί ότι ασκεί το δικαίωμα πρόσβασης για λογαριασμό του υποκειμένου των δεδομένων (Γ/ΕΞ/6115-1/17-10-2013, Γ/ΕΞ/6078-1/13-12-2013).

Η Αρχή αποφάνθηκε ότι πατέρας, ο οποίος με δικαστική απόφαση δεν ασκεί την επιμέλεια των τέκνων, έχει δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα των ανηλίκων τέκνων του, γιατί σύμφωνα με τα άρθρα 1510 και 1513 ΑΚ, ο πατέρας ασκεί από κοινού με την πρώην σύζυγό του τη γονική μέριμνα των ανηλίκων τέκνων τους, χωρίς να απαιτείται περαιτέρω η συνδρομή στο πρόσωπό του συγκεκριμένου εννόμου συμφέροντος (Γ/ΕΞ/4938-1/18-10-2013).

Σε ερώτημα ιατρού που απασχολήθηκε με σύμβαση εργασίας σε νοσοκομείο κατά του οποίου άσκησε αγωγή λόγω υπερημερίας του νοσοκομείου να τον εξοφλήσει και ερωτά αν απαιτείται άδεια της Αρχής προκειμένου να προσκομίσει στο δικαστήριο τα σχετικά λογιστικά έγγραφα-αμοιβολόγια, που έχει εκδώσει το νοσοκομείο και αφορούν τις μη εισπραχθείσες αμοιβές του, τα οποία νομίμως κατέχει, η Αρχή απάντησε ότι τα σχετικά έγγραφα, παρά το γεγονός ότι δεν αναφέρουν το είδος της ασθένειας ή της θεραπείας, παρά μόνο το ονοματεπώνυμο του ασθενούς, συνιστούν, κατά πάγια νομολογία της Αρχής, ευαίσθητα δεδομένα που αφορούν την υγεία, εφόσον συνδέονται με τον αντίστοιχο ιατρικό φάκελο κάθε ασθενούς. Όμως, στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο ιατρός απαλλάσσεται από την υποχρέωση λήψης αδείας από την Αρχή για την αιτούμενη νόμιμη επεξεργασία των δεδομένων αυτών, καθόσον η επεξεργασία αφορά δεδομένα υγείας που γίνεται από ιατρό και τα δεδομένα διαβιβάζονται σε δικαστήριο, το οποίο δεν θεωρείται τρίτος, κατ' εφαρμογή του άρθρου 7^Α παρ. 1 περ. δ' του Ν. 2472/1997. Σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφασίσει κυριαρχικά για τη νομιμότητα του αποδεικτικού μέσου (Γ/ΕΞ/5771-1/22-10-2013).

Η Αρχή αποφαινεται ότι επί αιτήσεων νοσοκομείων για χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων υγείας σε τρίτο πρόσωπο, το οποίο όμως έχει οριστεί από το αρμόδιο δικαστήριο δικαστικός συμπαραστάτης (προσωρινός ή οριστικός) του ασθενούς, δεν απαιτείται άδεια της Αρχής, καθόσον ο συμπαραστάτης θεωρείται ότι ασκεί το δικαίωμα πρόσβα-

σης σε σχέση με τον συμπαραστατούμενο (Γ/ΕΞ/855/7-2-2013, Γ/ΕΞ/1761/11-3-2013, Γ/ΕΞ/2460/5-4-2-13, Γ/ΕΞ/6453/11-10-2013).

Η Αρχή αποφαινεται ότι επί αιτήσεων νοσοκομείων για χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων υγείας σε τρίτο πρόσωπο στο πλαίσιο νομίμως διενεργουμένης προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης ή κυρίας ανάκρισης δεν απαιτείται άδεια της Αρχής, καθόσον η διαδικασία λαμβάνει χώρα με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, οι οποίες, ως ειδικότερες, κατισχύουν του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/2223/28-3-2013, Γ/ΕΞ/2962/11-7-2013, Γ/ΕΞ/6732-1/4-11-2013).

Η Αρχή χορήγησε δύο άδειες για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων στο πλαίσιο διπλωματικής εργασίας σε μεταπτυχιακό φοιτητή της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και στο νοσοκομείο Σισμανόγλειο, ως υπεύθυνο επεξεργασίας. Η συλλογή των δεδομένων θα ελάμβανε χώρα με βιντεοσκόπηση νοσηλευομένων σε ξενώνα του νοσοκομείου, με υπογραφή εντύπου συγκατάθεσης. Οι όροι της άδειας περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, να τηρούνται κατάλληλα μέτρα ασφαλείας, η πρόσβαση να γίνει στον τόπο που τηρείται το αρχείο, ο ερευνητής να εξάγει μόνο τα δεδομένα που είναι απαραίτητα για την ολοκλήρωση της έρευνάς του και, πριν από τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων, να προβεί στην ανωνυμοποίηση των προσωπικών δεδομένων που έχει συλλέξει και να καταστρέψει το τυχόν ονομαστικό αρχείο που έχει δημιουργηθεί (Γ/ΕΞ/1226/2013, Γ/ΕΞ/1227/2013).

Η Αρχή χορήγησε άδεια στην εταιρεία Pfizer Hellas ΑΕ και τον εκτελούντα την επεξεργασία αυτής, την εταιρεία Outcome Europe Sàrl, για την πρόσβαση στο αρχείο τριών δημόσιων νοσοκομείων και τη συλλογή ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων υγείας για την εκπόνηση αναδρομικής μη-παρεμβατικής μετεγχειρητικής κλινικής μελέτης παρακολούθησης της ασφάλειας, αναφορικά με συνταγογραφούμενο φαρμακευτικό προϊόν (Γ/ΕΞ/5433-1/25-11-2013 και Γ/ΕΞ/253-1/25-11-2013).

Η Αρχή χορήγησε στην ΣΕΛΛΑΣ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΕ άδεια ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα για την εκπλήρωση του σκοπού της διενέργειας κλινικών μελετών και επιστημονικών ερευνών. Η άδεια παρουσιάζει ενδιαφέρον όσον αφορά τον όρο 5 όπου, μεταξύ άλλων, αναφέρεται ότι σε περίπτωση δημοσίευσης των αποτελεσμάτων της κλινικής έρευνας σε πάσης φύσης επιστημονικά περιοδικά αυτή θα γίνεται σε ανωνυμοποιημένη μορφή. Σε περίπτωση αποστολής, κατόπιν ρητής συγκατάθεσης των συμμετεχόντων στη μελέτη, φωτογραφιών στον χορηγό της μελέτης και ενδεχόμενης μετέπειτα δημοσίευσης τους, αυτή θα πρέπει να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η μη αναγνωρισιμότητα των συμμετεχόντων (π.χ. με συγκάλυψη ή αλλοίωση των χαρακτηριστικών του προσώπου) (Βλ. και απόφαση 95/2002 της Αρχής). Επίσης, ενδιαφέρον παρουσιάζει ο όρος 8, όπου αναφέρεται ότι τα στοιχεία που συλλέγονται κατά τη διαδικασία επιλογής των ασθενών αναφορικά με τους μη τελικώς συμμετέχοντες στην έρευνα θα πρέπει να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την κρίση της Αρχής, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους. Εν προκειμένω, τα στοιχεία θα πρέπει να τηρούνται για εκείνο το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο μπορεί να προκύψει ανάγκη αντικατάστασης κάποιου από τους συμμετέχοντες στη μελέτη (π.χ. δεν μπορεί η μελέτη να διαρκεί 2 χρόνια και το αρχείο με τους μη τελικώς συμμετέχοντες στην έρευνα να τηρείται για 3 χρόνια) (ΓΝ/ΕΞ/1057/29-07-2013).

Η Αρχή χορήγησε άδεια εγκατάστασης κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στην κλινική «Αγία Φωτεινή», σύμφωνα με το άρθρο 7, παρ. 2 εδ. α' και δ' του Ν. 2472/1997. Η άδεια αφορά την τήρηση ευαίσθητων δεδομένων υγείας των ασθενών της κλινικής.

Στα δεδομένα περιλαμβάνονται και δεδομένα εικόνας των ασθενών, όπως αυτά λαμβάνονται από κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης εγκατεστημένο στους χώρους της κλινικής. Τα στοιχεία τηρούνται για την εκπλήρωση του σκοπού της παροχής υπηρεσιών υγείας (ΓΝ/ΕΞ/683/23-05-2013 και α/α Μητρώου Αδειών 1178).

3.4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Με σειρά αποφάσεων που εξέδωσε η Αρχή καθ' όλο το έτος 2013 εξέτασε τις ειδικές προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από ασφαλιστικά ταμεία και οργανισμούς.

3.4.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από ασφαλιστικά ταμεία - Περιστατικά παραβίασης δεδομένων

Η Αρχή έκρινε μη νόμιμη την ανάρτηση στο διαδικτυακό τόπο του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφάλισης και Περίθαλψης (ΕΔΟΕΑΠ) των οφειλών φυσικών προσώπων από ασφαλιστικές εισφορές προς τον ΕΔΟΕΑΠ και αγγελιόσημο γιατί συνιστά επεξεργασία απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με έντονο περιορισμό του ατομικού δικαιώματος του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού, εν όψει των ιδιαίτερων κινδύνων του διαδικτύου και ως εκ τούτου θα έπρεπε να ρυθμίζεται με τυπικό νόμο (γνωμοδότηση 2/2013).

Επίσης, η Αρχή, με σειρά αποφάσεών της, χορήγησε άδεια σε φορείς κοινωνικής ασφάλισης (ΙΚΑ, Διεύθυνση Επιθεώρησης του Υπ. Εργασίας, ΕΤΑΑ, κ.λπ.) για διαβίβαση ευαίσθητων δεδομένων υγείας (πιστοποιητικού νοσηλείας, βιβλιαρίου υγείας, κ.λπ.) σε τρίτο για δικαστική χρήση (αποφάσεις 26/2013, 32/2013, 40/2013, 54/2013, 107/2013).

Η Αρχή απέρριψε αίτηση τρίτου για την προσκόμιση και χρήση βιβλιαρίου υγείας του εν διαστάσει συζύγου ενώπιον Πρωτοδικείου, γιατί η αίτηση δεν υποβλήθηκε από τον υπεύθυνο επεξεργασίας (απόφαση 2/2013).

Η Αρχή έκρινε ότι η χορήγηση από το ΙΚΑ στοιχείων που αφορούν καταβολή εισφορών επί πολεοδομικής διαφοράς συνιστά επεξεργασία απλών δεδομένων και κρίνεται επί τη βάση των διατάξεων του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999 για την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα (Γ/ΕΞ/256/16-1-2013).

3.4.2. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από τον ΟΑΕΔ

Η Αρχή απέρριψε αίτημα χορήγησης άδειας στην αρμόδια υπηρεσία του ΟΑΕΔ για τη διαβίβαση στον αιτούντα τρίτο βεβαίωσης από την οποία να προκύπτει εάν το υποκείμενο των δεδομένων ελάμβανε επίδομα ανεργίας κατά το έτος 2009, για το λόγο ότι η εγγραφή ενός προσώπου ως ανέργου στα σχετικά μητρώα του ΟΑΕΔ ούτε δύναται να αποκλείσει την ύπαρξη σχέσης εργασίας, που να τον συνδέει με συγκεκριμένο εργοδότη, ούτε επιδρά στο κύρος της εν λόγω σχέσης εργασίας και γι' αυτό δεν συνιστά πρόσφορο και αναγκαίο αποδεικτικό μέσο, μη πληρουμένης, συνεπώς, της αρχής της αναλογικότητας σε σχέση με τον σκοπό της υποστήριξης δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου (απόφαση 36/2013).

Η Αρχή χορήγησε άδεια στον ΟΑΕΔ για τη διαβίβαση σε τρίτο ευαίσθητων δεδομένων συνυποψήφιων του για θέσεις σε Δημόσιο Τομέα, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ προστατευόμενων προσώπων του Ν. 2643/1998, και τα οποία τηρούνται έκτοτε στα αρχεία του ΟΑΕΔ, για τον σκοπό της άσκησης και υπεράσπισης των δικαιωμάτων του (απόφαση 47/2013).

Η Αρχή έκρινε ότι αντιβαίνει καταρχήν στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 η διαβίβαση από τον ΟΑΕΔ σε τρίτη πληροφοριών σχετικά με την ενδεχόμενη εγγραφή στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ συνυποψηφίου της σε δημόσια προκήρυξη για την πλήρωση θέσης, για συγκεκριμένο επίμαχο διάστημα και ότι επιτρέπεται να της χορηγηθούν μόνο αντίγραφα αναγγελίας πρόσληψης/αναγγελίας αποχώρησης του συνυποψηφίου της (απόφαση 129/2013).

3.4.3. Σύστημα Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης

Η Αρχή πραγματοποίησε επιτόπιο έλεγχο στο Σύστημα Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης (ΣΗΣ), αναφορικά με την προστασία και την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων που καταχωρούνται στο σύστημα αυτό. Τα ευρήματα που προέκυψαν κατά την πραγματοποίηση του ελέγχου κατεγράφησαν στο πόρισμα του ελέγχου, το οποίο κοινοποιήθηκε στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΓΓΚΑ-υπεύθυνος επεξεργασίας) και στην ΗΔΙΚΑ (εκτελών την επεξεργασία). Επί των ευρημάτων η ΗΔΙΚΑ απέστειλε υπόμνημα παρέχοντας διευκρινίσεις αλλά και επισημαίνοντας διορθωτικά μέτρα που έχει λάβει. Η Αρχή, κάλεσε τον υπεύθυνο επεξεργασίας (ΓΓΚΑ) να υποβάλει, εντός διμήνου από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης, αναλυτικό χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση των συστάσεων που αναφέρονται στο σκεπτικό της απόφασης, καθώς επίσης και για την αντιμετώπιση των ειδικότερων ζητημάτων που τίθενται στο εμπιστευτικό παράρτημα αυτής. Το χρονοδιάγραμμα θα πρέπει, επίσης, να αφορά και όλα τα διορθωτικά μέτρα που προβλέπονται στον εν εξελίξει διαγωνισμό για το νέο ΣΗΣ και τα οποία δεν έχουν ακόμα ληφθεί. Περαιτέρω, η Αρχή κάλεσε τον υπεύθυνο επεξεργασίας να υποβάλλει ανά τρίμηνο περιοδικές εκθέσεις παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης του ανωτέρω χρονοδιαγράμματος. Τέλος, η Αρχή κάλεσε τον υπεύθυνο επεξεργασίας, με την αίτηση που θα υποβάλει για ανανέωση της άδειας λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα για το Σύστημα Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης, να περιγράψει και τα νέα μέτρα που θα έχουν εν τω μεταξύ ληφθεί (απόφαση 138/2013).

Η ΗΔΙΚΑ ΑΕ, με έγγραφό της προς την Αρχή, ζήτησε να ενημερωθεί αν υποχρεούται από τον Ν. 2472/1997 στο πλαίσιο και της εκδοθείσας από την Αρχή προς τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας άδειας τήρησης αρχείου με ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα για το Σύστημα Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης, να χορηγήσει αντίγραφο ολόκληρης της βάσης δεδομένων του συστήματος αυτού (το οποίο τηρεί με την ιδιότητα του εκτελούντος την επεξεργασία) στην Υποδιεύθυνση της Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, στο πλαίσιο διενεργούμενης προκαταρκτικής εξέτασης επί κακούργηματος σε εκτέλεση παραγγελίας της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών. Η Αρχή ενημέρωσε την ΗΔΙΚΑ ΑΕ ότι η διαβίβαση των αιτουμένων στοιχείων από τα αρχεία που τηρεί με την ιδιότητα του εκτελούντος την επεξεργασία στην Υποδιεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος στο πλαίσιο διενεργούμενης προκαταρκτικής εξέτασης κρίνεται με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (βλ. γνμδ. 3/2009, αλλά και ΑΠ 49/2011) και δεν απαιτείται προς τούτο προηγούμενη ειδική άδεια της Αρχής. Η Αρχή επέστησε επίσης την προσοχή στην εκπλήρωση της υποχρέωσης τήρησης του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας (άρθρο 10 του Ν. 2472/1997 και όροι 1 και 2 της προαναφερθείσας άδειας) καθ' όλα τα στάδια της επεξεργασίας (Γ/ΕΞ/5628-1/04-09-2013).

3.5. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Η Αρχή έχει επανειλημμένα εξετάσει καταγγελίες που αφορούν επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων υγείας από ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες.

Η Αρχή χορήγησε άδεια σε ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία να διαβιβάσει σε άλλη ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία βεβαίωση από την οποία να προκύπτει αν κάποιο πρόσωπο έχει συνάψει ασφάλεια ζωής ή προσωπικών ατυχημάτων όπου να εμφανίζονται οι παρεχόμενες καλύψεις και από την οποία να προκύπτει αν η διαβιβάζουσα τα στοιχεία ασφαλιστική εταιρεία έχει προβεί σε καταβολή οιασδήποτε αποζημίωσης σχετικά με περιστατικό που αναφέρεται σε αγωγή του ασφαλισμένου κατά της ασφαλιστικής εταιρείας που ζήτησε τα στοιχεία, προκειμένου η τελευταία να τη χρησιμοποιήσει για την υποστήριξη των δικαιωμάτων της ενώπιον του δικαστηρίου (απόφαση 34/2013).

3.6. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

3.6.1 Συλλογή και επεξεργασία δεδομένων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

3.6.1.1. Επιβολή προστίμου σε τράπεζα για πρόσβαση υπαλλήλων της στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ

Η Αρχή με την απόφαση 57/2013 επέβαλε στην Εμπορική Τράπεζα χρηματικό πρόστιμο για παράβαση του άρθρου 5 παρ. 1 και 2 και του άρθρου 12 του Ν. 2472/97 διότι έκρινε ότι υπήρξε αθέμιτη πρόσβαση στα στοιχεία που αφορούσαν τον προσφεύγοντα και τηρούνται από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ καθώς και μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης και απηύθυνε προειδοποίηση στην τράπεζα να εξετάσει και να λάβει μέτρα για την πρόληψη παρόμοιων περιστατικών.

Η Αρχή έκρινε ότι κάθε πρόσβαση θα πρέπει, για να είναι νόμιμη, να συνάδει με τους σκοπούς επεξεργασίας του διατραπεζικού αρχείου της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ στο πλαίσιο αξιολόγησης των αντλούμενων πληροφοριών για τη διασφάλιση της ομαλής εξέλιξης των χρηματοπιστωτικών συμβάσεων που συνάπτουν οι τράπεζες με πελάτες τους. Η Εμπορική Τράπεζα, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, δεν ήταν σε θέση να ελέγξει εάν αναζητήσεις στο σύστημα της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ από τους υπαλλήλους της έχουν γίνει νόμιμα ή όχι, αφού δεν έχει θεσπίσει συγκεκριμένη διαδικασία που να της παρέχει δυνατότητα ελέγχου και απόδειξης των νόμιμων λόγων αναζήτησης προκειμένου να είναι ευχερής ο προσδιορισμός της οικείας εντολής αναζήτησης πληροφορίας και, ως εκ τούτου, ο εκάστοτε σκοπός της κάθε πρόσβασης.

Η Αρχή απέρριψε και τους ισχυρισμούς της τράπεζας ότι η επίμαχη πρόσβαση και άντληση στοιχείων αναφορικά με τον προσφεύγοντα διενεργήθηκαν στο πλαίσιο σύμβασης, βάσει του άρθρου 5 παρ. 2 α', είτε ότι αυτές ήταν αναγκαίες για τη «διαχείριση κινδύνων», βάσει του άρθρου 5 παρ. 2 ε', αφού η συμβατική σχέση με τον προσφεύγοντα είχε λήξει από το 2005 και δεν υπήρχε ανάγκη λήψης κάποιων μέτρων διερεύνησης και αξιολόγησης πληροφοριών για το σκοπό λήψης κάποιας χρηματοδοτικής απόφασης.

3.6.1.2 Επιβολή προστίμου σε τράπεζα και ιδιωτική εταιρεία για παράνομη συλλογή και χρήση δεδομένων από τα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ

Η Αρχή συνεξέτασε με την απόφαση 154/2013 δύο προσφυγές λόγω συνάφειας. Στην πρώτη, που αφορούσε προσφυγή δικαστικού λειτουργού κατά τράπεζας και ιδιωτι-

κής εταιρείας για παράνομη συλλογή και χρήση δεδομένων πιστοληπτικής της ικανότητας από τα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, η Αρχή επέβαλε πρόστιμο στην τράπεζα και στην εταιρεία διότι έκρινε ότι οι εν λόγω επεξεργασίες πραγματοποιήθηκαν για παράνομο σκοπό, καθώς δεν είχε προσκομιστεί σχετικό αποδεικτικό έγγραφο (αντίγραφο επιταγής εκδόσεως της προσφεύγουσας), ώστε να νομιμοποιείται η τράπεζα να ελέγξει την πιστοληπτική της ικανότητα από το αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ και να ανακοινώσει, έστω και εμμέσως, το δεδομένο της αφερεγγυότητας της προσφεύγουσας στην ιδιωτική εταιρεία-πελάτη της τράπεζας. Αν και διαπίστωσε ότι η Τράπεζα Κύπρου έχει λάβει κατ' αρχάς κατάλληλα οργανωτικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 2472/1997 τόσο προς τεκμηρίωση των αναζητήσεων στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ όσο και προς έλεγχο και απόδειξη των νόμιμων λόγων αναζήτησης, η Αρχή απηύθυνε σύσταση στην τράπεζα να λάβει αυστηρότερα οργανωτικά μέτρα ώστε να αποφευχθούν στο μέλλον παρόμοια περιστατικά αναφορικά με πρόσβαση στα εν λόγω αρχεία χωρίς νόμιμο λόγο, δεδομένου ότι σε καμία περίπτωση η τράπεζα δεν νομιμοποιείται να ενεργεί ως «εταιρεία επιχειρηματικής πληροφόρησης/πιστοληπτικής ικανότητας» παρέχοντας στους πελάτες της, ανταποκρινόμενη μάλιστα σε απλά τηλεφωνικά ερωτήματα, οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με τη φερεγγυότητα ενός άλλου φυσικού προσώπου.

Στη δεύτερη προσφυγή ο νόμιμος εκπρόσωπος της ιδιωτικής εταιρείας κατήγγειλε, ως φυσικό πρόσωπο, παράνομη ανακοίνωση δεδομένων τραπεζικού του λογαριασμού μέσω προσωπικής επιστολής σε τρίτα πρόσωπα, καθώς και παράνομη συλλογή και χρήση ευαίσθητων δεδομένων του σχετικών με ποινική δίωξη. Η Αρχή έκρινε ότι η καθ' ου συνέλεξε νομίμως τα υπό κρίση δεδομένα, αφού αυτά είχαν κατατεθεί από τον ίδιο σε φάκελο εκδοθείσας σε βάρος της διαταγής πληρωμής, ωστόσο, η πραγματοποιηθείσα ανακοίνωση δεδομένων σχετικά με περιοδικές καταθέσεις χρημάτων σε τραπεζικό του λογαριασμό πραγματοποιήθηκε χωρίς νόμιμο σκοπό και για τον λόγο αυτό επέβαλε την κύρωση της προειδοποίησης. Η Αρχή απέρριψε την προσφυγή ως προς το σκέλος της πρόσβασης της καθ' ου στο αρχείο της Εισαγγελίας και της περαιτέρω χρήσης των δεδομένων αυτών. Σύμφωνα με το σκεπτικό της, τα δεδομένα σχετικά με ποινική δίωξη του προσφεύγοντος, ήτοι αντικείμενο κατηγορίας και ημερομηνία δικασίμου, αποτελούν μεν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα και η συλλογή τους συνιστά επεξεργασία που επιτρέπεται κατ' εξαίρεση ύστερα από άδεια της Αρχής, ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 5 του Ν. 2472/1997, η Αρχή δεν ασκεί εποπτεία στο ποινικό μητρώο και στα υπηρεσιακά αρχεία που τηρούνται από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές για την εξυπηρέτηση των αναγκών της ποινικής δικαιοσύνης και στο πλαίσιο της λειτουργίας της. Επιπρόσθετα, εφόσον η καθ' ου ανέφερε τα εν λόγω δεδομένα σε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που απευθυνόταν αποκλειστικά από εκείνη προς τον προσφεύγοντα και σε κανέναν άλλο τρίτο, η εν λόγω ανακοίνωση αποτελεί αποκλειστικά προσωπική χρήση κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 και, ως εκ τούτου, εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής του νόμου αυτού.

3.6.1.3 Θεμιτή αλλαγή σκοπού επεξεργασίας από τράπεζα δεδομένων που ελήφθησαν από αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ

Η Αρχή, στην απόφαση 66/2013, απέρριψε προσφυγή κατά της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος διότι έκρινε ότι η περαιτέρω επεξεργασία των δεδομένων, πέραν του σκοπού για τον οποίο αρχικά νομίμως συλλέχθηκαν, για τον σκοπό του πειθαρχικού ελέγχου του υπαλλήλου της διενεργούσης την επεξεργασία τράπεζας συνιστά θεμιτή μεταβολή του σκοπού της αρχικής συλλογής και επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος.

Στην προκειμένη υπόθεση, ο προσφεύγων κατήγγειλε ότι ασκήθηκε εις βάρος του έλεγχος από επιθεωρητή τράπεζας σχετικά με τακτοποίηση οφειλών του σχετικά με συμβάσεις που είχε ο προσφεύγων στην εν λόγω τράπεζα, αλλά και σε άλλες τράπεζες σε διάφορα καταναλωτικά προϊόντα με σημαντικότερες καθυστερήσεις. Τα στοιχεία αυτά βρήκε ο ανωτέρω επιθεωρητής μετά από αναζήτηση στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ με την εν λόγω ιδιότητά του και στο πλαίσιο ελέγχου για αντικανονική συμμετοχή υπαλλήλου σε πιστοδότηση πελάτη. Η Αρχή έκρινε ότι ο προσφεύγων πελάτης της τράπεζας που έχει παράλληλα και την ιδιότητα του υπαλλήλου του υποκαταστήματος που δανειοδοτεί δεν μπορεί να έχει εύλογη προσδοκία προστασίας της ιδιωτικότητάς του με την έννοια ότι προσωπικά του δεδομένα που συλλέγονται λόγω της ιδιότητάς του ως πελάτη της τράπεζας δεν θα χρησιμοποιηθούν περαιτέρω ευθύς ως διαπιστωθεί ότι φέρει και την ιδιότητα του υπαλλήλου της τράπεζας, εφόσον ενήργησε κατά τρόπο αντίθετο προς τις υποχρεώσεις του ως υπαλλήλου της τράπεζας, όπως αυτές απορρέουν από τον οργανισμό προσωπικού της Εμπορικής Τράπεζας. Η φύση των δεδομένων του προσφεύγοντος που συλλέχθηκαν είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον αρχικό σκοπό αναζήτησης και συλλογής τους ενόψει της ιδιότητάς του ως πιστολήπτη, η δε περαιτέρω χρήση των δεδομένων, κατά τον έλεγχο της επιδράσεως της συμπεριφοράς του ως υπαλλήλου της τράπεζας, τυγχάνει ευλόγως αναμενόμενη από το υποκείμενο των δεδομένων στο πρόσωπο του οποίου συμπίπτουν οι δύο αυτές ιδιότητες, όπως αναμενόμενη είναι και η οποιαδήποτε τυχόν επιβλαβής επίδραση της περαιτέρω αυτής επεξεργασίας των δεδομένων.

3.6.1.4. Αίτημα για γνωμοδότηση από ίδρυμα πληρωμών για πρόσβαση στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ

Η Αρχή έλαβε αίτημα από ίδρυμα πληρωμών σχετικά με δυνατότητα πρόσβασης στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ Από τη συνδυαστική εφαρμογή του σχετικού νομοθετικού πλαισίου και των Πράξεων Διοικητή της ΤτΕ προέκυψε ότι τα ιδρύματα πληρωμών δεν μπορούν να είναι αποδέκτες των δεδομένων του αρχείου της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ επειδή: α) δεν παρέχουν πίστωση, άρα δεν έχουν έννομο συμφέρον, β) ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι έχουν το δικαίωμα να παρέχουν πίστωση, τούτο θα μπορούσε να ισχύει μόνο υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία και τις οποίες δεν προέκυψε ότι πληρούσε η αιτούσα εταιρεία, γ) η πρόσβαση των εταιριών παροχής πιστώσεων σε αρχεία πιστοληπτικής ικανότητας αποτελεί μια από τις προϋποθέσεις για την παροχή άδειας ίδρυσης και λειτουργίας τους, ήτοι συστατική τους υποχρέωση, ενώ παρόμοια υποχρέωση δεν υφίσταται για τα ιδρύματα πληρωμών, και δ) ακόμη και αν γίνει δεκτή η άποψη ότι σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί πρόληψης και καταστολής της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών, στους οποίους περιλαμβάνονται τόσο τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα όσο και τα ιδρύματα πληρωμών, οφείλουν να διευκολύνουν την πρόληψη της απάτης και να προωθούν την εξυγίανση των οικονομικών συναλλαγών και ότι προς επίτευξη του στόχου αυτού απαιτείται η ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ τους. Η δε πρόσβαση των ιδρυμάτων πληρωμών στα δεδομένα του αρχείου της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ θα μπορούσε να επιτραπεί καταρχήν μόνο κατά περίπτωση ή υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις που θα μπορούσε ενδεχομένως να ορίσει η ΤτΕ, εφόσον κρίνει ότι τούτο είναι απαραίτητο για την εκπλήρωση των ανωτέρω υποχρεώσεων.

3.6.2. Εταιρείες Ενημέρωσης Οφειλετών

Στις αρχές του 2013, το Υπουργείο Δικαιοσύνης κοινοποίησε στην Αρχή ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου, η οποία αφορούσε στη νομιμότητα επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών, και πιο συγκεκριμένα στην τήρηση των στοιχείων επικοινωνίας των οφειλετών, σε τυχόν περιστατικά παράβασης της νομοθεσίας για τα προσωπικά δεδομένα από τις ως άνω εταιρείες και σε σχετικές ενέργειες της Αρχής. Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού εγγράφου, η Αρχή με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/73-1/28-01-2013 έγγραφό της ενημέρωσε το Υπουργείο για τα ακόλουθα:

α) Σχετικά με τη νομιμότητα τήρησης και χρήσης των στοιχείων επικοινωνίας των οφειλετών από τις εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών, διευκρινίστηκε ότι με τον Ν. 3758/2009 «Εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις και άλλες διατάξεις», πέραν του ότι προβλέπεται ότι οι δανειστές έχουν δικαίωμα υπό συγκεκριμένους όρους να χορηγούν στις εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών στοιχεία σχετικά με ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις έναντι των τελευταίων, ρυθμίζονται το πλαίσιο λειτουργίας των εταιριών ενημέρωσης οφειλετών και οι ειδικότερες υποχρεώσεις που συνεπάγεται η υπηρεσία αυτή, τόσο για τις ως άνω εταιρείες όσο και για τους δανειστές. Επί επιτροπής επεξεργασίας, όπως στην περίπτωση του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997 (επεξεργασία αναγκαία για την εκτέλεση σύμβασης), η χορήγηση/ανακοίνωση των στοιχείων οφειλετών από τον δανειστή-υπεύθυνο επεξεργασίας προς την εκάστοτε συνεργαζόμενη με αυτόν εταιρεία ενημέρωσης οφειλετών-εκτελούσα την επεξεργασία επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του οφειλέτη-υποκειμένου των δεδομένων, με την προϋπόθεση ότι ο δανειστής έχει ενημερώσει με σαφήνεια τον οφειλέτη για την κατηγορία αυτή αποδεκτών των δεδομένων του. Σε κάθε περίπτωση, οι υποχρεώσεις για το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας πρέπει να τηρούνται απαρεγκλίτως και τα προσωπικά δεδομένα να μην χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς.

β) Σχετικά με τις προσφυγές/καταγγελίες και τα ερωτήματα που έχουν υποβληθεί στην Αρχή και τις ενέργειες της τελευταίας, αναφέρθηκε ότι η Αρχή έχει λάβει από πολίτες μεγάλο αριθμό προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων. Όλες οι υποθέσεις έχουν ομαδοποιηθεί κατά αντικείμενο και η Αρχή, για αυτές που υπάγονται στην εξαιρετική αρμοδιότητά της, έχει απευθύνει έγγραφα προς τις καταγγελλόμενες τράπεζες και εταιρείες πιστωτικών καρτών, με τα οποία ζητήθηκαν διευκρινίσεις επί των αιτιάσεων που διατυπώθηκαν από τους οφειλέτες (πρβλ. Ετήσια Έκθεση Αρχής 2012 – 3.6.3.). Οι υποθέσεις, οι οποίες δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα της Αρχής, διαβιβάζονται στη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης που έχει τη γενική αρμοδιότητα παρακολούθησής της δραστηριότητας των εταιριών ενημέρωσης οφειλετών (άρθρο 10 παρ. 1 εδαφ. α' Ν. 3758/2009).

γ) Σχετικά με το ζήτημα ενδεχόμενης τροποποίησης του σχετικού θεσμικού πλαισίου που αναφέρεται στην ως άνω υποβληθείσα στη Βουλή ερώτηση, δεν αφορά την Αρχή, αφού η νομοθετική πρωτοβουλία δεν ανήκει σε αυτή, ανεξάρτητα όμως τούτου εστάλησαν στο Υπουργείο οι παρατηρήσεις της Αρχής σχετικά με τις τότε προταθείσες τροποποιήσεις στο Ν. 3758/2009 για τις «Εταιρείες Ενημέρωσης Οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις και άλλες διατάξεις» (πρβλ. Ετήσια Έκθεση Αρχής 2011 – 3.6.4.), τροποποίηση που τελικά έγινε με το άρθρο 36 του Ν. 4038/2012.

Εν αναμονή των απαντήσεων των δέκα (10) συνολικά καταγγελλόμενων τραπεζών, πραγματοποιήθηκε μια άτυπη συνάντηση με στελέχη της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή προκειμένου να συζητηθούν κάποιοι προβληματισμοί που ανέκυψαν από την

εφαρμογή του τροποποιηθέντος κατά τα ανωτέρω Ν. 3758/2009 και να αποφευχθεί η επικάλυψη αρμοδιοτήτων. Στη συνέχεια, αφού εξέτασε τις απαντήσεις των ως άνω τραπεζών, η Αρχή στο με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4744/12-07-2013 έγγραφό της επισήμανε τα ακόλουθα:

α) Ο δανειστής οφείλει να επεξεργάζεται ακριβή στοιχεία για τον οφειλέτη. Τούτο σημαίνει ότι ο δανειστής πρέπει να επιβεβαιώνει τις οφειλές και να έχει προβεί σε ταυτοποίηση του οφειλέτη πριν από οποιαδήποτε ενέργεια ενημέρωσης οφειλετών από τον ίδιο ή πριν από την ανακοίνωση των στοιχείων σε εταιρεία ενημέρωσης οφειλετών. Η επικαιροποίηση του σχετικού αρχείου μπορεί να γίνει με κάθε πρόσφορο τρόπο, όπως για παράδειγμα με διασταύρωση των στοιχείων από δημόσια προσβάσιμες πηγές, με τηλεφωνική επικοινωνία με τον οφειλέτη ή με αποστολή σχετικής επιστολής για την επιβεβαίωση των στοιχείων. Σε περίπτωση δε που διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που είχαν δηλωθεί στον δανειστή είναι λανθασμένα ή ψευδή (για παράδειγμα, όταν ο καλούμενος πολίτης δηλώνει στο δανειστή ότι ουδεμία σχέση έχει με τον οφειλέτη ή την οφειλή ή ότι ο οφειλέτης δεν διαμένει πια στη συγκεκριμένη οικία), το βάρος για την εύρεση των αληθών στοιχείων του οφειλέτη φέρει ο δανειστής. Συνεπώς, δεν επιτρέπεται να ζητείται από τους πολίτες να προσκομίζουν έγγραφα για να αποδείξουν ότι πράγματι δεν έχουν καμία σχέση με τον οφειλέτη ή την οφειλή. Ως απόδειξη για την ανακρίβεια των στοιχείων και μέχρι την εύρεση των αληθών μπορεί να τηρείται από τον δανειστή η συνομιλία με το πρόσωπο που δήλωσε π.χ. ότι δεν είναι ο ίδιος οφειλέτης ή ότι ο συγκεκριμένος αριθμός τηλεφώνου δεν ανήκει πια στον οφειλέτη επειδή διαμένει αλλού.

β) Ο δανειστής οφείλει να ενημερώνει προηγουμένως τον οφειλέτη για την ανακοίνωση των δεδομένων του σε εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών. Η ενημέρωση αυτή μπορεί να πραγματοποιείται εναλλακτικά: α) Κατά τη σύναψη της σύμβασης με τον πελάτη, δηλαδή η ενημέρωση πρέπει να συμπεριληφθεί στο ίδιο το κείμενο της σύμβασης, στο οποίο πρέπει να καθίσταται σαφές ότι ο δανειστής έχει δικαίωμα με βάση το Ν. 3758/2009, σε περίπτωση που η οφειλή καταστεί ληξιπρόθεσμη, να ανακοινώσει τα δεδομένα του πελάτη σε εταιρεία ενημέρωσης οφειλετών με σκοπό τη σχετική ενημέρωσή του σύμφωνα με τους όρους του ως άνω νόμου. Συνεπώς, οι όροι συμβάσεων που περιέχουν αόριστες ή ανακριβείς διατυπώσεις πρέπει να τροποποιηθούν αναλόγως. Επισημαίνεται δε ότι οι παλαιοί πελάτες, δηλαδή εκείνοι που υπέγραψαν συμβάσεις με τους δανειστές πριν από την έναρξη ισχύος του Ν. 3758/2009, πρέπει να ενημερώνονται για την εν λόγω νέα επεξεργασία με τρόπο πρόσφορο και σαφή, για παράδειγμα με συστημένη επιστολή που θα περιλαμβάνει την ανωτέρω πληροφόρηση ή με ενσωμάτωση της σχετικής πληροφόρησης στα αντίγραφα λογαριασμών. β) Κατά την τελευταία έγγραφη ενημέρωση του οφειλέτη ότι η οφειλή του κατέστη ληξιπρόθεσμη και ότι, σε περίπτωση μη τακτοποίησης αυτής, τα δεδομένα του θα ανακοινωθούν σε εταιρεία ενημέρωσης οφειλετών με σκοπό τη σχετική ενημέρωσή του σύμφωνα με τον Ν. 3758/2009. Στο στάδιο αυτό, προτείνεται να ζητείται από τον οφειλέτη να διατυπώσει τυχόν αντιρρήσεις του σχετικά με την ακρίβεια των στοιχείων του, ιδίως ύψος της οφειλής και στοιχεία επικοινωνίας, εντός ευλόγου προθεσμίας, έτσι ώστε να πραγματοποιείται ταυτόχρονα και η ενημέρωση των δεδομένων στο αρχείο που τηρεί ο δανειστής.

γ) Στην περίπτωση ανάθεσης της δικαστικής επιδίωξης της απαίτησης από δικηγорικά γραφεία, επειδή δεν υπάρχει ειδική εκ του νόμου υποχρέωση για την καταγραφή των συνομιλιών και έτσι δεν μπορεί να αποδειχθεί ευχερώς αν πραγματοποιήθηκε παράνομη όχληση στο πλαίσιο εκτέλεσης της εντολής για δικαστική επιδίωξη της απαίτησης, την ευθύνη τόσο για την ακρίβεια των στοιχείων που ανακοινώνουν στους δικηγόρους τους όσο και για λοιπές παραβάσεις του Ν. 3758/2009 σε συνδυασμό με τη νομοθεσία

για την προστασία προσωπικών δεδομένων κατά την επικοινωνία φέρουν οι ίδιοι οι δανειστές ως υπεύθυνοι επεξεργασίας. Συνεπώς, οι δανειστές θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι α) χορήγησαν στους δικηγόρους τους ακριβή στοιχεία, ήτοι ότι τα φερόμενα στην εκάστοτε καταγγελία ως ανακριβή στοιχεία είναι ακριβή, ή ότι διόρθωσαν αμέσως τα ανακριβή και ενημέρωσαν σχετικά και τον δικηγόρο τους, και β) ότι η εντολή που έδωσαν στον δικηγόρο τους περιορίστηκε στη δικαστική επιδίωξη της απαίτησης και ότι ουδεμία ενέργεια πραγματοποιήθηκε κατά παράβαση της νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων ή/και του Ν. 3758/2009. Μετά την εκ μέρους του δανειστή κοινοποίηση στο δικηγόρο της δήλωσής του ότι η εντολή περιορίζεται στη δικαστική και μόνο επιδίωξη της απαίτησης και εφεξής, ο εντολοδόχος θα υπέχει ίδια ευθύνη για οποιαδήποτε επεξεργασία επιχειρήσει πέραν της εντολής.

Σε περίπτωση που η Αρχή διαπιστώσει τη μη συμμόρφωση των καταγγελλόμενων τραπεζών με τις προαναφερόμενες συστάσεις, θα προχωρήσει στις απαραίτητες διαδικασίες για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Περαιτέρω, δυο εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών και μια τράπεζα υπέβαλαν στην Αρχή ερωτήματα σχετικά με τη νομιμότητα επεξεργασίας δεδομένων τρίτων προσώπων-μη οφειλετών στο πλαίσιο ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις. Σε δυο από τα ως άνω ερωτήματα επισυνάφθηκαν και οι σχετικές έγγραφες απόψεις της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή. Η Αρχή, κοινοποιώντας τη σχετική απάντησή της στη ΓΓΚ και στον Ελληνικό Σύνδεσμο Εταιρειών Ενημέρωσης και Διαπραγμάτευσης Απαιτήσεων (ΕΣΕΔΑ) με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1325-1/12-07-2013 έγγραφό της, διασαφήνισε ότι τόσο η υποχρέωση τήρησης ηλεκτρονικού αρχείου με τα εξωτερικά στοιχεία κάθε πραγματοποιηθείσας επικοινωνίας, όσο και η υποχρέωση τήρησης αρχείου με το περιεχόμενο των καταγεγραμμένων συνομιλιών, έχουν θεσμοθετηθεί με σκοπό να καταστεί πρακτικά δυνατός ο έλεγχος της συμμόρφωσης των δανειστών και των εταιριών ενημέρωσης οφειλετών με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, καθώς και ότι η καταγραφή των ως άνω δεδομένων είναι νόμιμη σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις του Ν. 3758/2009, αποτελεί δηλαδή εκ του νόμου υποχρέωση, κατά τη διατύπωση του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997. Με βάση όλα τα παραπάνω:

α) Η καταγραφή κάθε επικοινωνίας με τρίτο πρόσωπο-μη οφειλέτη συνιστά επεξεργασία που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση της εκ του Ν. 3758/2009 υποχρέωσης του υπευθύνου επεξεργασίας να παρέχει στη ΓΓΚ κάθε στοιχείο που αποδεικνύει τη συμμόρφωσή του με τις επιταγές του νόμου αυτού, ήτοι αν πραγματοποίησε την εν λόγω επικοινωνία σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 4 του Ν. 3758/2009, αλλά και αν κατά την επικοινωνία αυτή όχλησε ή όχι οικεία πρόσωπα του οφειλέτη.

β) Ο καλών οφείλει να ενημερώνει τόσο για την ιδιότητά του και τα λοιπά στοιχεία που προβλέπονται στο Ν. 3758/2009 όσο και το γεγονός της καταγραφής πριν από την έναρξη κάθε επικοινωνίας από οποιοδήποτε πρόσωπο και αν απαντηθεί η κλήση, δηλαδή είτε αυτή απαντηθεί από τον ίδιο τον οφειλέτη είτε από τρίτο πρόσωπο. Η καλούσα εταιρεία οφείλει κατ' αρχάς να βεβαιωθεί για την ταυτότητα του καλούμενου, δηλαδή αν πρόκειται για τον ίδιο τον οφειλέτη ή τρίτο πρόσωπο, και μόνο στην πρώτη περίπτωση να προβεί σε ενημέρωση σχετικά με την οφειλή, ενώ στη δεύτερη περίπτωση θα πρέπει να διακόψει τη συνομιλία. Ειδικότερα, στην τελευταία περίπτωση πρέπει να αποκαλύπτονται στο τρίτο πρόσωπο μόνο όσα στοιχεία είναι αναγκαία για τον σκοπό της ενημέρωσής του σχετικά με την καταγραφή και απαγορεύεται να ανακοινώνονται περαιτέρω στοιχεία σχετικά με την ίδια την οφειλή.

γ) Το ηλεκτρονικό αρχείο με τα εξωτερικά στοιχεία των τηλεφωνικών επικοινωνιών, αλλά και το αρχείο με τις ηχογραφημένες συνομιλίες περιέχουν απλά προσωπικά δε-

δομένα τόσο του τρίτου προσώπου όσο και του οφειλέτη, καθώς στην πρώτη περίπτωση (τρίτο πρόσωπο-οικείος του οφειλέτη) πρόκειται για το ίδιο το πρόσωπο που συνομιλεί, ενώ στη δεύτερη περίπτωση (οφειλέτης) το περιεχόμενο της συνομιλίας αφορά κατεξοχήν στον οφειλέτη και δη στην αναζήτησή του. Συνεπώς, το τρίτο πρόσωπο-οικείος του οφειλέτη και ο οφειλέτης, ως υποκείμενα των δεδομένων, έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα που τους αφορούν και περιέχονται στο σύνολο των ηχογραφημένων αυτών συνομιλιών.

δ) Δεδομένου ότι ο σκοπός του Ν. 3758/2009 όπως ισχύει είναι, όπως προαναφέρθηκε, η κατά το δυνατόν αποτελεσματικότερη εποπτεία των δανειστών και των εταιριών ενημέρωσης οφειλετών και κατά συνέπεια η μέγιστη δυνατή προστασία του οφειλέτη, η καταγραφή μηνυμάτων στον αυτόματο τηλεφωνητή του οφειλέτη δεν αντίκειται στη νομοθεσία για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Συνεπώς, εφόσον η ΓΓΚ, στην οποία ανήκει και η γενική αρμοδιότητα εποπτείας της εφαρμογής του Ν. 3758/2009, κρίνει ότι τα ως άνω μηνύματα συνιστούν «επικοινωνία» με την έννοια του ίδιου νόμου, τότε θα πρέπει να χορηγούνται αντίγραφα των εξωτερικών στοιχείων των επικοινωνιών αυτών, αλλά και ηλεκτρονικά αντίγραφα των καταγεγραμμένων σχετικών μηνυμάτων, τόσο στον οφειλέτη, ως υποκείμενο των δεδομένων, όσο και στη ΓΓΚ, ως εποπτεύουσα αρχή, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω.

Τέλος, η Αρχή δημιούργησε μια νέα θεματική ενότητα στην ιστοσελίδα της υπό τον τίτλο «Εταιρείες Ενημέρωσης Οφειλετών», μέσω της οποίας παρουσιάζεται στο κοινό το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο, διατίθενται ηλεκτρονικά οι σχετικές αποφάσεις και πράξεις της και απαντώνται μέσω του συνδέσμου «Συχνές Ερωτήσεις» οι συχνότερα υποβληθείσες απορίες των πολιτών σχετικά με τη νομιμότητα επεξεργασίας των δεδομένων τους στον συγκεκριμένο τομέα.

3.6.3. Παρατηρήσεις της Αρχής στο σχέδιο συμφωνίας μεταξύ ΕΛΤΕ και PCAOB

Η Αρχή με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4897-1/31-7-2013 έγγραφο υπέβαλε στην Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ), κατόπιν σχετικού αιτήματος, τις παρατηρήσεις της επί δύο σχεδίων συμφωνίας για τη διασυννοριακή ανταλλαγή δεδομένων με την αντίστοιχη αρχή δημόσιας εποπτείας των ΗΠΑ (PCAOB), ήτοι μία συμφωνία «Δήλωση Πρωτοκόλλου Συνεργασίας» (ΔΠΣ) για τον σκοπό της συνεργασίας, το πλαίσιο για την ανταλλαγή των πληροφοριών και τη διενέργεια κοινών ελέγχων και μία συμφωνία σχετικά με τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων που περιλαμβάνονται σε έγγραφα που διαβιβάζονται. Η Αρχή διαπίστωσε ότι και στα δύο κείμενα έχουν περιληφθεί κάποιες εγγυήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των υποκειμένων των οποίων τα δεδομένα πρόκειται να διαβιβαστούν στις ΗΠΑ.

Ως προς τη «Δήλωση Πρωτοκόλλου Συνεργασίας», η Αρχή εξέφρασε τη γνώμη να γίνει ειδική μνεία στον Ν. 2472/1997 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και να διατυπωθεί ως ξεχωριστός όρος πριν από κάθε διαβίβαση ότι τηρήθηκαν οι αρχές της ελαχιστοποίησης και ανωνυμοποίησης των δεδομένων. Όσον αφορά τις κοινές επιθεωρήσεις, η επιλογή της ΕΛΤΕ να προϋσταται της επιθεώρησης, όταν αυτή διεξάγεται στη δικαιοδοσία της, θεωρήθηκε από την Αρχή ότι έχει το πλεονέκτημα της δυνατότητας ελέγχου ως προς τη συμμόρφωση των διαδικασιών σε σχέση με το ελληνικό δίκαιο και κατά προέκταση με το δίκαιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Ως προς το σχέδιο συμφωνίας για τη διαβίβαση των προσωπικών δεδομένων παρατηρήθηκε ότι στο κείμενο αναφέρονται το είδος των δεδομένων που θα ανταλλάσσονται, οι αρχές επεξεργασίας που θα εφαρμόζονται, δηλαδή περιορισμός του σκοπού,

αναγκαιότητα και αναλογικότητα των δεδομένων σε σχέση με τον σκοπό, ασφάλεια και εμπιστευτικότητα, διαφάνεια της επεξεργασίας με ενημέρωση των υποκειμένων, αποτελεσματική διαδικασία άσκησης δικαιωμάτων πρόσβασης, διόρθωσης και διαγραφής καθώς και δικαίωμα αναφοράς στις υπηρεσίες των ΗΠΑ της εικαζόμενης παράβασης, απαγόρευση επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων παρά μόνο με συγκατάθεση, περιορισμός περαιτέρω διαβιβάσεων μόνο υπό τους όρους που προβλέπονται στη «Δήλωση Πρωτοκόλλου Συνεργασίας».

Η Αρχή ζήτησε να γίνουν ορισμένες προσθήκες στο εν λόγω σχέδιο συμφωνίας, όπως α) σαφής αναφορά του Ν. 2472/1997, β) η ΕΛΤΕ θα εφαρμόζει στην εξέταση κάθε αιτήματος διαβίβασης προς το PCAOB, αλλά και στο πλαίσιο κοινών επιθεωρήσεων, τις αρχές της ανωνυμοποίησης, στις περιπτώσεις που δεν είναι αναγκαία η αποστολή προσωπικών δεδομένων για την επίτευξη των σκοπών της ΔΠΣ, και σε κάθε περίπτωση της ελαχιστοποίησης των δεδομένων πριν από κάθε διαβίβαση, γ) τα μέρη πρέπει να έχουν κατάλληλες διαδικασίες καταστροφής για όλα τα δεδομένα που λαμβάνουν βάσει της συμφωνίας και ότι η ΕΛΤΕ δύναται να ζητήσει τη διαγραφή δεδομένων που είχε αποστείλει, εάν η διαγραφή τους δεν έγινε από το PCAOB, δ) η ενημέρωση του υποκειμένου πρέπει να περιλαμβάνει την ταυτότητα των υπευθύνων επεξεργασίας, τον σκοπό, τους αποδέκτες των δεδομένων, ε) ο περιορισμός του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου στα δεδομένα του που τηρούνται στο PCAOB δεν πρέπει να είναι ο κανόνας, αλλά πρέπει να αναγράφεται ρητά ότι γίνεται ανάλογα με την περίπτωση, στ) αναγνώριση ευθύνης και από τα δύο μέρη σχετικά με την εμπιστευτικότητα των δεδομένων, καθώς και συνεπειών σε περίπτωση παράνομης ανακοίνωσης μη δημόσιων ή εμπιστευτικών πληροφοριών ή εικαζόμενων παραβιάσεων των νόμων και κανονισμών. Παρατηρήθηκε ακόμη ότι απουσιάζει η ρητή αναφορά στην αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης (mutual reliance), παρότι υπάρχει σχετική πρόβλεψη σε πρόσφατη τροποποίηση της νομοθεσίας των ΗΠΑ.

Η Αρχή επισήμανε ότι θα πρέπει να καθορισθεί η αρμόδια για τη συλλογή και διαβίβαση δεδομένων ελληνική δημόσια υπηρεσία (ΕΛΤΕ), η οποία σύμφωνα με τον Ν. 2472/1997 καθίσταται υπεύθυνος επεξεργασίας και φέρει όλες τις υποχρεώσεις του νόμου αυτού και ότι για τις εν λόγω διαβιβάσεις θα απαιτηθεί άδεια της Αρχής η οποία θα εκδοθεί, εφόσον διαπιστωθεί ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των θεμελιωδών ελευθεριών και την άσκηση των σχετικών δικαιωμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 του Ν. 2472/97. Ακόμα πρέπει να υπάρξει σχετική πρόβλεψη στην πολιτική ασφαλείας του υπευθύνου για τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ασφαλείας σχετικά με τη συγκεκριμένη επεξεργασία, τα δε μέτρα στη συνέχεια πρέπει να εξειδικευθούν σε ειδικό κείμενο, όπως για παράδειγμα στο σχέδιο ασφαλείας.

3.6.4. Ενημέρωση δια του Τύπου

Η Αρχή εξέτασε αιτήσεις τριών τραπεζών για τη δια του Τύπου ενημέρωση των πελατών τους σχετικά με τη διαβίβαση των δεδομένων τους στις τράπεζες με τις οποίες οι αιτούσες επρόκειτο να συγχωνευθούν. Ειδικότερα, με την απόφαση 38/2013 εξετάστηκε σχετική αίτηση της Εμπορικής Τράπεζας ΑΕ λόγω συγχώνευσής της με την τράπεζα Alpha Bank, ενώ με την απόφαση 127/2013 εξετάστηκε σχετική αίτηση των τραπεζών Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Ελλάδος ΑΤΕ και Νέα Proton Τράπεζα ΑΕ λόγω συγχώνευσής τους με την Eurobank Ergasias ΑΕ Με τις ως άνω αποφάσεις επισημάνθηκαν τα ακόλουθα:

1) Τα στοιχεία των πελατών των υπό συγχώνευση τραπεζών, ήτοι στοιχεία ταυτοποίησης, καταναλωτικής πίστης, στεγαστικής πίστης και επαγγελματικής-επιχειρηματικής πίστης, εμπίπτουν στην έννοια των απλών προσωπικών δεδομένων. Περαιτέρω, οι υπό συγχώνευση τράπεζες τελούν, μέχρι την απορρόφησή τους από την αποκτώσα τράπεζα, σε σχέση θυγατρικών-μητρικής, ενώ σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο εποπτείας σε ενοποιημένη βάση της Τράπεζας της Ελλάδος, η μητρική τράπεζα, ως εποπτευόμενο πιστωτικό ίδρυμα από την ΤτΕ, υποχρεούται να υποβάλλει οικονομικές καταστάσεις και για τις θυγατρικές της. Σε κάθε περίπτωση, όπως μπορεί να συναχθεί από το ίδιο θεσμικό πλαίσιο, η μητρική τράπεζα μπορεί και ενδοομιλικά να ζητήσει από τη θυγατρική της τα σχετικά στοιχεία, προκειμένου να διαπιστώσει τη σωστή τήρηση των κανόνων χρηματοδότησης για τους σκοπούς εσωτερικού ελέγχου. Ως εκ τούτου, διαβιβάσεις των εν λόγω στοιχείων από τον έναν υπεύθυνο επεξεργασίας στον άλλον για τους ως άνω συμβατούς σκοπούς είναι επιτρεπτές και χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των αντίστοιχων δεδομένων, καθώς πρόκειται για συμμόρφωση των τραπεζών αυτών με τις υποχρεώσεις εποπτείας τους. Επίσης, εφόσον α) η γνωστοποιούμενη διαβίβαση των υπό κρίση δεδομένων πρόκειται να γίνει για σκοπούς ενοποίησης των αρχείων των τριών τραπεζών ενόψει της επικείμενης απορρόφησης και τελικά της περιέλευσης των δεδομένων σε έναν υπεύθυνο επεξεργασίας, β) για την περιέλευση των σχετικών δεδομένων από τις υπό απορρόφηση τράπεζες μέχρι την ικανοποιητική επεξεργασία αυτών από την αποκτώσα τράπεζα για την ομαλή εξυπηρέτηση των υποκειμένων-πελατών θα απαιτηθεί χρονικό διάστημα τουλάχιστον 3-4 μηνών, και γ) τα δικαιώματα των υποκειμένων και οι θεμελιώδεις ελευθερίες τους δεν θίγονται από την εν λόγω επεξεργασία, συντρέχει νόμιμη περίπτωση για τη χορήγηση άδειας για τη δια του Τύπου ενημέρωση αναφορικά με τη διαβίβαση των υπό κρίση προσωπικών δεδομένων των πελατών των υπό συγχώνευση τραπεζών στην αποκτώσα τράπεζα πριν από το στάδιο της απορρόφησης.

2) Η ενημέρωση των πελατών των υπό συγχώνευση τραπεζών αφορά σε μεγάλο αριθμό υποκειμένων και, ως εκ τούτου, η ατομική και έγκαιρη ενημέρωσή τους καθίσταται δυσχερής, ενώ παράλληλα το κόστος σε χρόνο και τέλη των ατομικών ταχυδρομικών επιστολών είναι υψηλό. Συνεπώς, πληρούνται οι όροι σύμφωνα με τους οποίους επιτρέπεται η ενημέρωση των υποκειμένων δια του Τύπου (άρθρα 11 και 24 παρ. 3 εδ. β' και γ' του Ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με τις Κανονιστικές Πράξεις 1/1999 και 408/1998 της Αρχής), με την επισήμανση ότι η εν λόγω ενημέρωση θα πρέπει να δημοσιευθεί σε δύο πανελλαδικής κυκλοφορίας εφημερίδες (μία καθημερινή και μία Κυριακής).

Για τους παραπάνω λόγους, η Αρχή χορήγησε τις σχετικές άδειες στις αιτούσες και έκρινε ότι η ως άνω ενημέρωση πρέπει να αναρτηθεί και στους διαδικτυακούς τόπους όλων των εμπλεκόμενων τραπεζών.

3.6.5. Μαύρη λίστα δεδομένων ασφαλιστικών διαμεσολαβητών με παράτυπη συμπεριφορά

Η Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος (ΕΑΕΕ) ζήτησε από την Αρχή να αποφανθεί σχετικά με τη νομιμότητα ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με δεδομένα ασφαλιστικών διαμεσολαβητών με παράτυπη συμπεριφορά, όπως μη απόδοση στις εταιρείες των ασφαλιστρών που έχουν εισπραχθεί από τους ασφαλισμένους, αυθαίρετη μεταβολή ποσών συναλλαγών, έκδοση ασφαλιστηρίων που δεν έχουν εγκριθεί από την ασφαλιστική εταιρεία, άσκηση δραστηριότητας ασφαλιστικού διαμεσολαβητή χωρίς την απαιτούμενη από το νόμο άδεια, κ.ά.

Η Αρχή, με την απόφαση 10/2013, επανέλαβε τις βασικές θέσεις της (βλ. απόφαση 7/2010 και Ετήσια Έκθεση Αρχής 2010 – 3.6.2.) σχετικά με τους εγγενείς κινδύνους μιας τέτοιας επεξεργασίας, όπως δημιουργία αρνητικού προφίλ καταναλωτή, αποκλεισμός από καίριες υπηρεσίες και την ανάγκη απόδειξης της ζημίας (η μαύρη λίστα μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο αν η ζημία είναι τόσο μεγάλη, που ο περιορισμός στην ιδιωτικότητα καθίσταται πλέον αναγκαίος) και εξέτασε το ειδικό νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τόσο την άσκηση ασφαλιστικής διαμεσολάβησης όσο και την εποπτεία του ασφαλιστικού κλάδου από την Τράπεζα της Ελλάδος. Από τα στοιχεία δε που υποβλήθηκαν, διαπιστώθηκε ότι η ΕΑΕΕ δεν απέδειξε ότι η ζημία της ασφαλιστικής αγοράς οφείλεται στη μη απόδοση ασφαλίσεων από διαμεσολαβητές, ώστε να απειλείται η εύρυθμη λειτουργία του κλάδου. Άλλωστε, η σχέση μεταξύ διαμεσολαβητή και ασφαλιστικής εταιρείας δεν αφορά στην εξυγίανση των συναλλαγών αυτών καθ'αυτών, αλλά στην αμιγώς μη νόμιμη ή αντισυμβατική επαγγελματική συμπεριφορά συνεργατών, καθώς ο πελάτης έχει ήδη πληρώσει τα ασφάλιστρα στον διαμεσολαβητή. Ακολούθως, η εν λόγω ζημία αποτελεί ενδεχόμενο επιχειρηματικό κίνδυνο που αναλαμβάνει οποιοσδήποτε ασκεί εμπορική δραστηριότητα και χρησιμοποιεί συνεργάτες. Τέλος, η ΕΑΕΕ δεν εξέτασε αν είναι εφικτή η πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού με τη χρήση μέσων λιγότερο επαχθών και εάν αυτά τα μέσα δεν είχαν την αναμενόμενη αποτελεσματικότητα. Συγκεκριμένα, ηπιότερα μέσα θα μπορούσαν να είναι α) η αυστηρότερη εμπορική πολιτική των εταιριών, π.χ. αποκλεισμός διαμεσολαβητών από είσπραξη ασφαλίσεων και κατάθεση αυτών από τον πελάτη απευθείας σε λογαριασμό της εταιρείας, και β) η αυστηρότερη άσκηση εποπτείας από την ΤτΕ δεδομένης της ευρείας ρυθμιστικής, ελεγκτικής και κυρωτικής της αρμοδιότητας, όπως σύνταξη κώδικα δεοντολογίας που ακόμη δεν είχε τεθεί σε εφαρμογή.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, κρίθηκε, τουλάχιστον προς το παρόν, ότι δεν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας του υπό κρίση αρχείου και η αίτηση απορρίφθηκε.

3.6.6. Δικαίωμα πρόσβασης σε αρχεία καταγεγραμμένων συνομιλιών

Η Αρχή εξέτασε αιτήσεις πολιτών σχετικά με μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασής τους σε καταγεγραμμένες τηλεφωνικές συνομιλίες τους και κάλεσε τους υπευθύνους επεξεργασίας να ικανοποιήσουν αμέσως το δικαίωμα αυτό στο σύνολο των καταγεγραμμένων συνομιλιών που αφορούν τους αιτούντες με κάθε πρόσφορο μέσο και να ενημερώσουν σχετικά την Αρχή. Ειδικότερα:

α) Πρώην μέλος Συνεταιρισμού Ραδιοταξί κατήγγειλε, μεταξύ άλλων, τη μη συμμόρφωση του συνεταιρισμού με την υπ' αριθμ. 65/2010 απόφαση της Αρχής που αφορούσε στον ίδιο συνεταιρισμό σχετικά με ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασής της σε ηχογραφημένες συνομιλίες. Η Αρχή με την απόφαση 71/2013 διαπίστωσε ότι ο συνεταιρισμός παρανόμως αρνήθηκε να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης της προσφεύγουσας και επέβαλε πρόστιμο 1.500 ευρώ στον Συνεταιρισμό για την εν μέρει μη συμμόρφωση με την υπ' αριθμ. 65/2010 απόφασή της με την έννοια της μη θέσπισης μιας σαφούς διαδικασίας για την αποδεδειγμένη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης σε ηχογραφημένες συνομιλίες που τηρεί στο αρχείο του, καθώς και την κύρωση της προειδοποίησης.

β) Ιδιώτης είχε συνάψει με την καταγγελλόμενη εταιρεία τρεις συμβάσεις παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και, με αφορμή το χρεωστικό υπόλοιπο που εμφανίστηκε στο λογαριασμό της, ζήτησε από την εταιρεία το σύνολο των καταγεγραμμένων από την

τελευταία τηλεφωνικών συνομιλιών της με υπάλληλο της εταιρείας από την έναρξη της πρώτης μεταξύ τους σύμβασης έως και την ημέρα της αίτησης (συνολικά δυο χρόνια συνομιλιών). Η εταιρεία απάντησε στην προσφεύγουσα με τρόπο αόριστο και αρνήθηκε να ικανοποιήσει το δικαίωμα αυτό χωρίς να κοινοποιήσει την απάντησή της στην Αρχή και χωρίς να ενημερώσει την προσφεύγουσα ότι μπορεί να προσφύγει σε αυτήν. Η Αρχή, στην απόφαση 72/2013, διαπίστωσε ότι η εταιρεία παρανόμως αρνήθηκε να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης της προσφεύγουσας για τους ακόλουθους λόγους: i) Η διάταξη του άρθρου 18 του Ν. 3340/2005 «Για την προστασία της Κεφαλαιαγοράς από πράξεις προσώπων που κατέχουν προνομιακές πληροφορίες και πράξεις χειραγώγησης της αγοράς», σχετικά με την υποχρέωση καταγραφής συνομιλιών από πρόσωπα που διαμεσολαβούν κατ' επάγγελμα στην κατάρτιση συναλλαγών εφαρμόζεται παράλληλα με τον Ν. 2472/1997 και τον Ν. 3471/2006. ii) Η ως άνω επεξεργασία επιτρέπεται, καθώς πραγματοποιείται στο πλαίσιο νόμιμης επαγγελματικής πρακτικής με σκοπό την παροχή αποδεικτικών στοιχείων επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα και είναι μάλιστα αναγκαία για την εκπλήρωση νόμιμης υποχρέωσης της εταιρείας, ως υπευθύνου επεξεργασίας. iii) Το δικαίωμα πρόσβασης της προσφεύγουσας δεν μπορεί να υπαχθεί σε κάποιον από τους περιορισμούς που προβλέπονται στον Ν. 2472/1997 και στην Οδηγία 95/46/EK για κανέναν από τους λόγους που επικαλείται η εταιρεία. iv) Ο ισχυρισμός της εταιρείας περί καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης της προσφεύγουσας δεν μπορεί να γίνει δεκτός επειδή, πρώτον, δεν αποδείχθηκε ότι χρειάζεται κάποια επιμέρους χρονοβόρα επεξεργασία για τη χορήγησή τους ως συνόλου στην προσφεύγουσα, δεύτερον, το ενδεχόμενο κόστος αποθήκευσης και χορήγησης επιτρέπεται να καλυφθεί με καταβολή σχετικού παραβόλου σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με την υπ' αριθμ. 122/2001 Κανονιστική Πράξη της Αρχής, και τρίτον, το γεγονός ότι η προσφεύγουσα λάμβανε σε καθημερινή βάση έγγραφη ενημέρωση των κινήσεων του χαρτοφυλακίου της δεν αίρει την υποχρέωση της εταιρείας να παρέχει πρόσβαση στα στοιχεία της προσφεύγουσας και να απαντήσει με πληρότητα και ορθότητα προς αυτήν. v) Το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου σε τηλεφωνικές συνομιλίες, οι οποίες καταγράφονται για σκοπούς απόδειξης εμπορικής συναλλαγής ή άλλης επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα εκτείνεται και στα δεδομένα του εκάστοτε συνομιλητή του, καθώς σε αυτές ιδίως τις περιπτώσεις το υποκείμενο επιθυμεί να διαπιστώσει αν έδωσε εντολή πραγματοποίησης ή όχι μιας συναλλαγής, και κυρίως ποια ακριβώς δεδομένα τηρεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας για την απόδειξη της συναλλαγής αυτής, εφόσον μάλιστα η χρήση των δεδομένων αυτών στο σύνολό τους έχει επιπτώσεις στα δικαιώματα και τα συμφέροντα του υποκειμένου. Για όλους τους παραπάνω λόγους, η Αρχή επέβαλε την κύρωση της προειδοποίησης.

γ) Σε τρεις περιπτώσεις (Γ/ΕΞ/2270/29-03-2013, Γ/ΕΞ/4911/22-07-2013, Γ/ΕΞ/1982-3/15-10-2013), όπου ο υπεύθυνος επεξεργασίας είτε δεν είχε απαντήσει καθόλου είτε είχε απαντήσει αλλά εκπρόθεσμα ή μετά από μήνες, η Αρχή επισήμανε πως ακόμη και αν τα δεδομένα καταγεγραμμένων συνομιλιών έχουν διαγραφεί, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να απαντήσει στο υποκείμενο ακόμη και με αυτή την αιτιολόγηση. Περαιτέρω, στην πρώτη περίπτωση (αίτηση καταναλωτή κατά παρόχου υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών), ετέθη το ζήτημα ότι, εφόσον η εταιρεία ενημερώνει τους καταναλωτές ότι καταγράφει τις συνομιλίες με σκοπό την παροχή αποδεικτικών στοιχείων εμπορικής συναλλαγής ή άλλης επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα, μπορεί να δημιουργείται στους καταναλωτές η εύλογη πεποίθηση ότι θα τις τηρεί τουλάχιστον μέχρι να επιλυθεί το πρόβλημα για το οποίο επικοινωνούν με την υπηρεσία εξυπηρέτησης πελατών ή οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία του παρόχου, ενώ ο χρόνος τήρησης των

σχετικών δεδομένων από τον πάροχο ήταν 45 ημέρες. Παρ' όλα αυτά, η υποχρέωση ενημέρωσης που βαρύνει τον πάροχο ως υπεύθυνο επεξεργασίας δεν περιλαμβάνει την ενημέρωση του υποκειμένου σχετικά με τον χρόνο τήρησης των δεδομένων του. Συνεπώς, το ζήτημα αυτό θα πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο συμμόρφωσης του παρόχου με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από την ειδική νομοθεσία για την παροχή ποιοτικών ηλεκτρονικών υπηρεσιών στους πελάτες-καταναλωτές και για τον λόγο αυτό ο φάκελος της υπόθεσης διαβιβάστηκε στην ΕΕΤΤ για δικές της τυχόν ενέργειες που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της. Στη δεύτερη περίπτωση, η οποία αφορά αίτηση πελάτη κατά ασφαλιστικής εταιρείας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας κλήθηκε να υποβάλει γνωστοποίηση, ως όφειλε, καθώς είναι ασφαλιστική εταιρεία και δεν εξαιρείται της υποχρέωσης αυτής. Τέλος, στην τρίτη περίπτωση, η οποία αφορά αίτημα πρώην εργαζόμενης κατά εργοδότη-σωματείου ραδιοταξί, ο υπεύθυνος επεξεργασίας κλήθηκε να ενημερώσει εγγράφως όλους τους εργαζομένους του στο τηλεφωνικό κέντρο σχετικά με την καταγραφή των τηλεφωνικών τους συνομιλιών με τους πελάτες του σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν. 2472/1997, όπως αυτό εξειδικεύεται με το Κεφ. Η' παρ. 1 της οδηγίας 115/2001 της Αρχής για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων.

3.6.7. Υπηρεσίες Διαδικτύου-Νέες Τεχνολογίες

3.6.7.1. Υπηρεσία Street View εικονικής περιήγησης στους δρόμους ελληνικών περιοχών από την εταιρεία Google, Inc.

Η εταιρεία Google, Inc., το έτος 2008 είχε γνωστοποιήσει στην Αρχή την έναρξη επεξεργασίας για την παροχή της υπηρεσίας τρισδιάστατης περιήγησης σε οδούς πόλεων «Street View» και στη χώρα μας, σε απάντηση της οποίας η Αρχή είχε ζητήσει τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων προστασίας προσωπικών δεδομένων. Το έτος 2011, η εταιρεία τροποποίησε την αρχική γνωστοποίηση, ορίζοντας ως νέο σκοπό τη χαρτογράφηση δρόμων ελληνικών περιοχών, που θα χρησιμοποιηθεί και σε άλλες υπηρεσίες της, όπως την υπηρεσία παροχής οδηγιών για τη μετάβαση από μια τοποθεσία σε άλλη (Google Maps). Αναφορικά με τον σκοπό αυτό της χαρτογράφησης δρόμων, η Αρχή εξέδωσε την υπ' αριθμ. 53/2011 απόφαση (πρβλ. Ετήσια Έκθεση Αρχής 2011- 3.6.7).

Το 2013, η εταιρεία γνωστοποίησε εκ νέου την πρόθεσή της να επεξεργασθεί τις εικόνες δρόμων ελληνικών περιοχών για την παροχή της υπηρεσίας Street View. Η Αρχή, σε συνέχεια των ανωτέρω, εξέδωσε την υπ' αριθμ 136/2013 απόφαση, με την οποία έκρινε ότι η παροχή υπηρεσίας εικονικής περιήγησης στους δρόμους ελληνικών περιοχών είναι σύμφωνη με τον Ν. 2472/1997, εφόσον η εταιρεία τηρεί τους όρους που έθετε η υπ' αριθμ. 53/2011 απόφαση, καθώς και νέους όρους, οι οποίοι προσδιορίζονται στην υπ' αριθμ. 136/2013 απόφαση. Συγκεκριμένα, η Αρχή ορίζει ότι η εταιρεία οφείλει να ενημερώσει τα υποκείμενα των δεδομένων ως προς τον σκοπό της τρισδιάστατης περιήγησης στους δρόμους ελληνικών περιοχών, πριν από την έναρξη της υπηρεσίας, δια του Τύπου και μέσω σχετικής με τη συγκεκριμένη υπηρεσία ιστοσελίδας.

Καθόσον αφορά στο δικαίωμα αντίρρησης του υποκειμένου των δεδομένων, αυτό ασκείται οποτεδήποτε σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 1 Ν. 2472/1997. Συνεπώς, η άσκησή του είναι επιτρεπτή πριν και μετά την έναρξη της υπηρεσίας, καθώς η εταιρεία επεξεργάζεται τα δεδομένα και για τον σκοπό της παροχής της υπηρεσίας περιήγησης στους δρόμους ελληνικών πόλεων. Ωστόσο, η άσκηση του δικαιώματος αντίρρησης πριν από την έναρξη της υπηρεσίας περιορίζεται πλέον μόνο στις οικίες, καθώς οι εικό-

νες προσώπων και πινακίδων οχημάτων έχουν ήδη μονίμως θολωθεί. Εξάλλου, η εταιρεία δήλωσε ότι, με την έναρξη της υπηρεσίας και τη δημοσίευση των σχετικών φωτογραφιών, παρέχει ειδικό ηλεκτρονικό εργαλείο μέσω του οποίου κάθε χρήστης μπορεί να ζητά τη θόλωση εικόνων προσώπων και πινακίδων οχημάτων, ενώ το υποκείμενο των δεδομένων και τη θόλωση της οικίας του. Τα δε αιτήματα ικανοποιούνται εντός πενθημέρου. Συνεπώς, τυχόν υποβληθέντα αιτήματα θόλωσης οικίας πριν από την έναρξη της υπηρεσίας, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει προσκομίσει επαρκή στοιχεία εντοπισμού, πρέπει να έχουν ικανοποιηθεί εντός πενθημέρου από την έναρξη της υπηρεσίας. Η προθεσμία των πέντε ημερών ισχύει και για αιτήματα θόλωσης που υποβάλλονται μετά την έναρξη της υπηρεσίας, από την ημερομηνία υποβολής τους.

3.6.7.2. Υπηρεσίες ψηφιακών χωρικών δεδομένων

Με σχετικό έγγραφό της, η εταιρεία ΦΩΤΟΠΟ ΑΕ (μελετών ανάπτυξης και γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών) γνωστοποίησε στην Αρχή την έναρξη επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων μέσω της φωτογράφισης δρόμων ελληνικών περιοχών, προκειμένου να παραχθούν από τις φωτογραφίες αυτές ψηφιακά χωρικά δεδομένα, κυρίως τοπογραφικά υπόβαθρα. Στη γνωστοποίηση η εταιρεία ανέφερε ότι οι φωτογραφίες αυτές και τα σχετικά τοπογραφικά υπόβαθρα θα χρησιμοποιηθούν κυρίως στη συνεργασία της εταιρείας με άλλα νομικά πρόσωπα ή φορείς, στο πλαίσιο σχετικών συμβάσεων.

Η Αρχή, εξετάζοντας τη γνωστοποίηση αυτή, απάντησε με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΞ/622/10-05-2013 έγγραφο, με το οποίο ενημέρωνε την εταιρεία ότι, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 53/2011 απόφασή της που αφορούσε σε παρόμοια περίπτωση επεξεργασίας, δηλαδή τη νομιμότητα της λήψης και επεξεργασίας φωτογραφιών δρόμων ελληνικών περιοχών από την εταιρεία Google, Inc. για σκοπούς χαρτογράφησης δρόμων και παροχής συναφών υπηρεσιών, θα πρέπει να διασφαλίζει την τήρηση των προϋποθέσεων νομιμότητας που τίθενται στην απόφαση αυτή, στο μέτρο που οι επεξεργασίες αυτές παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά.

3.6.7.3. Συστήματα ανάλυσης και μέτρησης ακροατηρίου

Η Αρχή, με την απόφαση 63/2013, προσδιόρισε, κατόπιν σχετικού ερωτήματος που της υποβλήθηκε, τις προϋποθέσεις νομιμότητας της λειτουργίας συστήματος ανάλυσης και μέτρησης ακροατηρίου. Το εν λόγω σύστημα αποτελείται από ειδικές κάμερες-αισθητήρες, μέσω των οποίων εξάγονται βασικά στατιστικά στοιχεία του κοινού που διέρχεται από τους χώρους όπου βρίσκονται, όπως το πλήθος, το φύλο, η ηλικιακή ομάδα και ο χρόνος στάσης σε σημεία προβολής προϊόντων. Ειδικότερα, οι εν λόγω κάμερες συνδέονται μέσω ομοαξονικού καλωδίου με έναν επεξεργαστή video που μετατρέπει το εισερχόμενο σήμα-βίντεο που λαμβάνει σε ψηφιακές εικόνες, οι οποίες ακολούθως υφίστανται επεξεργασία μέσω κατάλληλου λογισμικού που βρίσκεται εγκατεστημένο στη μνήμη «flash» του επεξεργαστή, προκειμένου να εξαχθούν οι ανωτέρω στατιστικές πληροφορίες. Η μνήμη «flash» του επεξεργαστή τηρεί τις ψηφιακές εικόνες που υφίστανται επεξεργασία για χρονικό διάστημα που αντιστοιχεί σε κλάσμα του δευτερολέπτου, αφού οι εικόνες ανανεώνονται συνεχώς με καινούριες. Δεν πραγματοποιείται από το εν λόγω σύστημα άλλη αποθήκευση εικόνας ή βίντεο σε κανένα στάδιο της επεξεργασίας, ενώ επίσης από τα στατιστικά δεδομένα που εξάγονται είναι αδύνατος ο προσδιορισμός των υποκειμένων των δεδομένων. Σκοπός της εν λόγω επεξεργασίας είναι η διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών μάρκετινγκ από τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Το εν λόγω

σύστημα ανάλυσης ακροατηρίου μπορεί επίσης να συνεργαστεί με συστήματα ψηφιακής σήμανσης για την προβολή κατάλληλων διαφημιστικών μηνυμάτων σε οθόνες για το κοινό που διέρχεται από τα σημεία όπου οι κάμερες είναι τοποθετημένες.

Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που ενέχει η συγκεκριμένη επεξεργασία για την ιδιωτικότητα των υποκειμένων των δεδομένων, δηλαδή των φυσικών προσώπων που στέκονται μπροστά στις κάμερες-αισθητήρες, λόγω των διαφόρων τεχνολογικών ή μη μέσων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή από τρίτο για την αναγνώρισή τους με χρήση των δεδομένων του εν λόγω συστήματος, έκρινε ότι για την εν λόγω επεξεργασία απαιτείται η συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων, βάσει του άρθρου 5 παρ. 1 του Ν. 2472/1997. Σημειώνεται ότι μια διέλευση του υποκειμένου των δεδομένων από τα σημεία που βρίσκονται εγκατεστημένες κάμερες του εν λόγω συστήματος δεν υποδηλώνει, κατ' αρχάς, ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως περί έγκρισής του για την εν λόγω επεξεργασία, ακόμα και αν είναι ενήμερος για αυτήν. Η Αρχή στην εν λόγω απόφαση προσδιόρισε τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες η διέλευση προσώπων από τα σημεία τοποθέτησης των καμερών-αισθητήρων μπορεί να εκληφθεί ως συγκατάθεση, με βάση την επιλογή των σημείων τοποθέτησης των καμερών ή/και οθονών προβολής του συστήματος και την κατάλληλη ενημέρωση των διερχομένων, καθώς επίσης και λοιπές προϋποθέσεις για τη νομιμότητα του συστήματος.

3.6.7.4. Υπηρεσία ηλεκτρονικών λογαριασμών

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία για τη διαδικτυακή υπηρεσία ηλεκτρονικών λογαριασμών (e-bill) που παρέχει η ΔΕΗ ΑΕ, αναφορικά με το ζήτημα της αποθήκευσης των συνθηματικών των χρηστών της υπηρεσίας. Ειδικότερα, στην καταγγελία επισημάνθηκε ότι αν κάποιος χρήστης επιχειρήσει ανάκτηση του συνθηματικού του μέσω της σχετικής δυνατότητας που παρέχει η ως άνω υπηρεσία, θα το λάβει αυτούσιο, σε αναγνώσιμη μορφή (plaintext), μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/514-1/25-02-2013 έγγραφο, επισήμανε στη ΔΕΗ ΑΕ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, ότι, στο πλαίσιο λήψης των κατάλληλων μέτρων ασφαλείας που αποτελεί υποχρέωσή του βάσει του άρθρου 10 του Ν. 2472/1997, τα συνθηματικά των χρηστών της διαδικτυακής υπηρεσίας δεν πρέπει να τηρούνται σε πρωτογενή, αλλά σε μη αναγνώσιμη μορφή (για παράδειγμα, με χρήση αλγόριθμου κατακερματισμού-hash). Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται η εμπιστευτικότητά τους, περιορίζοντας σημαντικά –σε συνδυασμό πάντα με τη χρήση κρυπτογράφησης κατά τη μετάδοση και ανταλλαγή δεδομένων– την πιθανότητα διαρροής τους. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας προέβη, κατόπιν του ανωτέρω εγγράφου της Αρχής, στην κατάλληλη τροποποίηση της υπηρεσίας.

3.6.7.5. Επαλήθευση στοιχείων με βάση το ΑΦΜ

Η Αρχή έλαβε τρεις διαφορετικές καταγγελίες σχετικά με εφαρμογή επαλήθευσης στοιχείων με βάση το ΑΦΜ επιτηδευματιών που λειτουργούσε μέσω της ιστοσελίδας www.greekafm.com. Η ιστοσελίδα αυτή, η οποία παρείχε τα ανωτέρω στοιχεία αξιοποιώντας υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (ΓΓΠΣ) του Υπουργείου Οικονομικών, συνέχιζε να παρέχει τα στοιχεία ακόμα και μετά τη διακοπή της υπηρεσίας από τη ΓΓΠΣ, έχοντας προχωρήσει σε αποθήκευση των στοιχείων. Μετά από παρέμβαση της Αρχής αφαιρέθηκαν από τα αρχεία της ιστοσελίδας τα στοιχεία επιτηδευματιών φυσικών προσώπων και στο Γ/ΕΞ/6182/01-10-2013 έγγραφο της Αρχής επιβεβαι-

ώνεται ότι δεν τίθεται πλέον θέμα εφαρμογής των διατάξεων του Ν. 2472/1997, εφόσον η ιστοσελίδα περιορίζεται πλέον σε επεξεργασία δεδομένων νομικών προσώπων.

3.6.7.6. Ανάρτηση φωτογραφίας ανήλικου τέκνου σε διαδικτυακή σελίδα υπηρεσίας κοινωνικής δικτύωσης από γονέα χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του έτερου γονέα

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία σύμφωνα με την οποία φωτογραφία του ανήλικου τέκνου της καταγγέλλουσας έχει αναρτηθεί από τον πατέρα του ανήλικου στην περιοχή του προσωπικού του «προφίλ» στο διαδικτυακό τόπο της υπηρεσίας κοινωνικής δικτύωσης Facebook, χωρίς τη σύμφωνη γνώμη της ίδιας, η οποία ασκεί την αποκλειστική επιμέλεια του τέκνου αυτού.

Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1215-1/18-04-2013 έγγραφο-σύσταση προς τον καταγγελλόμενο, τον ενημέρωσε ότι, εφόσον η πρόσβαση στο αναρτηθέν υλικό (φωτογραφίες και βίντεο), δεν περιορίζεται στους, κατά τη σχετική ορολογία, «φίλους» (επαφές) ενός χρήστη μιας υπηρεσίας κοινωνικής δικτύωσης, αλλά το υλικό είναι προσβάσιμο από έναν ιδιαίτερα μεγάλο αριθμό τρίτων επαφών ή είναι γενικώς προσβάσιμο σε όλους τους χρήστες της υπηρεσίας, τότε η εξαίρεση της προσωπικής ή οικιακής χρήσης δεν εφαρμόζεται και η συγκεκριμένη περίπτωση επεξεργασίας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 2472/1997. Η Αρχή επίσης σημείωσε ότι η ανάρτηση και δημοσίευση φωτογραφίας ανήλικου σε έναν διαδικτυακό τόπο, εν προκειμένω στον διαδικτυακό τόπο της υπηρεσίας κοινωνικής δικτύωσης Facebook, εμπίπτει στις περιπτώσεις των αποφάσεων οι οποίες θα πρέπει να λαμβάνονται από κοινού από τους γονείς που ασκούν τη γονική μέριμνα των ανήλικων τέκνων τους, και παραπέμπει σε σχετική απόφαση μονομελούς (βλ. ΜΠρΘεσ. 34697/2010).

3.6.8. Διενέργεια ελέγχων σε εμπορικές εταιρείες

3.6.8.1. Εταιρείες διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας

Η Αρχή εντός του 2013 πραγματοποίησε τακτικούς ελέγχους με σκοπό την αποτίμηση του βαθμού συμμόρφωσης με το θεσμικό πλαίσιο προστασίας δεδομένων των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον τομέα του ελέγχου πιστοληπτικής ικανότητας νομικών και φυσικών προσώπων. Ελέγχθηκαν οι εταιρείες: Ελληνική Εταιρεία Στατιστικών και Οικονομικών Πληροφοριών ΑΕ (Hellastat), Infobank ΑΕ, Trust Center ΑΕ και ICAP Group. Εντός του 2014 αναμένεται η ολοκλήρωση των πορισμάτων και η έκδοση των σχετικών αποφάσεων.

3.6.8.2. Εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εμπορίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Η Αρχή πραγματοποίησε, το 2012, διοικητικούς ελέγχους στις εταιρείες Πειραιώς Direct Services ΑΕ και HSBC BANK PLC Ελλάδος, μετά από στοιχεία που προέκυψαν στο πλαίσιο έλεγχου σε τρίτη εταιρεία, καθώς και στην εταιρεία ανώνυμη διαφημιστική εταιρεία ΑΤΤΡ μετά από στοιχεία που προέκυψαν κατά τον προηγηθέντα έλεγχο της HSBC BANK PLC Ελλάδος. Τα πορίσματα των ελέγχων ολοκληρώθηκαν το 2013 και εκδόθηκαν οι κατωτέρω αποφάσεις.

Με την 86/2013 απόφασή της, η Αρχή επέβαλε στην Πειραιώς Direct Services ΑΕ καταστροφή του συνόλου αρχείου το οποίο περιέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτή-

ρα, τα οποία δεν ανήκουν στον ενοποιημένο δημόσια προσβάσιμο τηλεφωνικό κατάλογο (παραβίαση του άρθρου 4, παρ. 1, εδ. α' του Ν. 2472/1997). Επέβαλε επίσης σύσταση για την τήρηση των επιταγών του άρθρου 11 του Ν. 3471/2006, όταν πραγματοποιείται προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών μέσω τηλεφωνικών κλήσεων.

Με την 109/2013 απόφασή της, η Αρχή επέβαλε πρόστιμο 75.000 ευρώ στην τράπεζα HSBC BANK PLC Ελλάδος για διαπιστωθείσα παραβίαση των διατάξεων των άρθρων 4 και 5 του Ν. 2472/1997. Η παραβίαση αφορούσε αγορά και τήρηση αρχείων με παρανόμως συλλεχθέντα προσωπικά δεδομένα, για οικονομικούς σκοπούς της τράπεζας (προωθητικές ενέργειες). Ειδικότερα, από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, ιδίως τα ευρήματα του επιτόπιου διοικητικού ελέγχου, προκύπτει σαφώς ότι δεν είχε ληφθεί η συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων για την εν λόγω συλλογή δεδομένων, τα δεδομένα δεν ελήφθησαν από πηγές δημόσια προσβάσιμες που προορίζονται για την παροχή πληροφοριών στο ευρύ κοινό, ούτε τα ίδια τα υποκείμενα είχαν δημοσιοποιήσει τα δεδομένα τους για συναφείς σκοπούς – και αυτά ήταν σε γνώση της τράπεζας. Η Αρχή, επίσης, επέβαλε στην τράπεζα καταστροφή κάθε σχετικής λίστας. Η HSBC BANK PLC Ελλάδος κατέθεσε αίτηση θεραπείας για την ανάκληση ή τροποποίηση της απόφασης της Αρχής. Με την ίδια απόφαση, η Αρχή απηύθυνε σύσταση για την τήρηση των επιταγών του άρθρου 11 του Ν. 3471/2006, όταν πραγματοποιείται προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών μέσω τηλεφωνικών κλήσεων.

Τέλος, με την 114/2013 απόφασή της, η Αρχή επέβαλε πρόστιμο 2.500 ευρώ στην ανώνυμη διαφημιστική εταιρεία ΑΤΤΡ για διαπιστωθείσα παραβίαση των διατάξεων των άρθρων 4 και 5 του Ν. 2472/1997. Η παραβίαση αφορούσε διαβίβαση σε πελάτη της αρχείων με παρανόμως συλλεχθέντα προσωπικά δεδομένα. Ειδικότερα, από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, ιδίως τα ευρήματα του επιτόπιου διοικητικού ελέγχου, προκύπτει σαφώς ότι δεν είχε ληφθεί η συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων για την εν λόγω συλλογή δεδομένων, τα δεδομένα δεν ελήφθησαν από πηγές δημόσια προσβάσιμες που προορίζονται για την παροχή πληροφοριών στο ευρύ κοινό, αλλά ούτε και τα ίδια τα υποκείμενα είχαν δημοσιοποιήσει τα δεδομένα τους για συναφείς σκοπούς. Η Αρχή επίσης επέβαλε στην εταιρεία καταστροφή κάθε σχετικής λίστας.

3.6.9. Συλλογή ευαίσθητων δεδομένων κατά τη διέλευση ΑΜΕΑ από σταθμό διοδίων

Στην Αρχή υποβλήθηκε καταγγελία από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Νεφροπαθών για το γεγονός ότι η εταιρεία Νέα Οδός, η οποία διαχειρίζεται σταθμούς διοδίων στον οδικό άξονα ΠΑΘΕ, προβαίνει σε παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με τη συμπλήρωση ειδικού εντύπου κατά τη διέλευση ΑΜΕΑ, ώστε να βεβαιώνεται απέναντι στο ελληνικό Δημόσιο η ελεύθερη διέλευση των προσώπων αυτών. Η Αρχή, με την απόφαση 58/2013, έκρινε ότι η συλλογή και η τήρηση προσωπικών δεδομένων, μέσω της συμπλήρωσης του ειδικού «Εντύπου εξαίρεσης πληρωμής ΑΜΕΑ», καθώς και η περαιτέρω επεξεργασία πληροφοριών σχετικά με τις διελεύσεις ΑΜΕΑ από τους σταθμούς διοδίων της εταιρείας Νέα Οδός συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, απλών και ευαίσθητων, που εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του Ν. 2472/1997. Η Αρχή έκρινε, περαιτέρω, λαμβάνοντας υπόψη τη συνταγματική υποχρέωση του κράτους για την προστασία των δικαιωμάτων των ΑΜΕΑ (άρ. 21 παρ. 6 Συντάγματος), ότι η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων απλών και ευαίσθητων για τον σκοπό της κατ' εξαίρεση απαλλαγής των ΑΜΕΑ από την υποχρέωση καταβολής διοδίων τελών, είτε για λόγους κοινωνικής ευαισθησίας είτε σε αναζήτηση της ρύθμισης της δαπάνης από το Δημόσιο, συνιστά θεμιτό σκοπό επεξεργασίας, κατά τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 4 παρ.

1 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997, παρόλο που τα ΑΜΕΑ δεν εντάσσονται στην κατηγορία των χρηστών που απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής διοδίων τελών, σύμφωνα με τη σύμβαση παραχώρησης. Ωστόσο, ο ανωτέρω σκοπός επεξεργασίας δεν απαιτεί τη συλλογή και τήρηση των ακόλουθων πληροφοριών: εκδούσα αρχή της μπλε κάρτας στάθμευσης, ημερομηνία έκδοσής της, διεύθυνση κατοικίας του οδηγού του οχήματος, πόλη, ταχυδρομικός κώδικας, χώρα, αριθμός τηλεφώνου, αριθμός δελτίου ταυτότητας, αριθμός κυκλοφορίας οχήματος, κατηγορία οχήματος, είδος-μάρκα-χρώμα οχήματος. Για την επίτευξη του ως άνω σκοπού επεξεργασίας απαιτούνται μόνον το ονοματεπώνυμο του ΑΜΕΑ, το ονοματεπώνυμο του οδηγού του οχήματος σε περίπτωση που οδηγός δεν είναι το επιβαίνον ΑΜΕΑ, ο αριθμός της μπλε κάρτας στάθμευσης, η ημερομηνία διέλευσης και η υπογραφή του οδηγού. Η Αρχή έκρινε περαιτέρω με την απόφαση αυτή ότι η εταιρεία Νέα Οδός απαλλάσσεται, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, από την υποχρέωση γνωστοποίησης σύστασης και λειτουργίας αρχείου με προσωπικά δεδομένα των πελατών της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 7^Α παρ. 1 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997, καθώς δεν διαβιβάζονται προσωπικά δεδομένα των πελατών της σε τρίτους, ωστόσο διατηρεί τις λοιπές υποχρεώσεις που καθιερώνει ο Ν. 2472/1997, ιδίως αναφορικά με την προσήκουσα ενημέρωση των πελατών της ΑΜΕΑ για τη συλλογή προσωπικών τους δεδομένων, καθώς και για την τήρηση του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας. Τέλος, η Αρχή επισήμανε ότι η επίδειξη στον εισπράκτορα των διοδίων της αστυνομικής ταυτότητας, στην περίπτωση που στην μπλε κάρτα στάθμευσης δεν υπάρχει φωτογραφία του κατόχου, δεν συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του Ν. 2472/1997, στο μέτρο που δεν καταγράφεται κάποια σχετική πληροφορία σε αρχείο.

3.6.10. Διαβίβαση δεδομένων μεταξύ οργανισμών

3.6.10.1

Υποβλήθηκε στην Αρχή ερώτημα από την εταιρεία Ανταποδοτική Ανακύκλωση ΑΕ σχετικά με τη δυνατότητα χορήγησης στον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης προσωπικών δεδομένων τρίτων φυσικών και νομικών προσώπων χωρίς τη συγκατάθεσή τους στο πλαίσιο διαχειριστικού και οικονομικού ελέγχου που διενεργείται από τον ως άνω Οργανισμό, ως συλλογικό σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης και ανακύκλωσης συσκευασιών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 Ν. 2939/2001.

Η Αρχή, στο υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2510-1/26-04-2013 έγγραφό της έλαβε υπόψη ότι η εταιρεία Ανταποδοτική Ανακύκλωση ΑΕ αποτελεί εγκεκριμένο συλλογικό σύστημα ανταποδοτικής εναλλακτικής διαχείρισης και ανακύκλωσης συσκευασιών και αποβλήτων, διεπόμενο από τον Ν. 2939/2001, ο δε Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης (πρώην Εθνικός Οργανισμός Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων-ΕΟΕΔΣΑΠ) αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, υπαγόμενο στην εποπτεία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και αρμόδιο για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της πολιτικής για την εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και των άλλων προϊόντων. Στις ειδικότερες αρμοδιότητες του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης ανήκει, σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 3 στοιχ. β', θ' Ν. 2939/2001, η χορήγηση των εγκρίσεων των συστημάτων ατομικής ή συλλογικής εναλλακτικής διαχείρισης και ανακύκλωσης συσκευασιών και αποβλήτων, καθώς και η οργάνωση τακτικών και εκτάκτων ελέγχων που αναφέρονται στα οικονομικά στοιχεία της λειτουργίας των συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης. Κατά την άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων του ο Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης απο-

τελεί διφυές νομικό πρόσωπο που ασκεί δημόσια εξουσία και εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον και ειδικότερα την εφαρμογή της πολιτικής για την εναλλακτική διαχείριση συσκευασιών και άλλων προϊόντων.

Κατά την κρίση της Αρχής, από τις διατάξεις του Ν. 2939/2001 προκύπτει υποχρέωση της εταιρείας Ανταποδοτική Ανακύκλωση ΑΕ να χορηγεί και δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σχετικά με προσωπικές εταιρείες (ως στοιχεία που αφορούν φυσικά πρόσωπα) στην εταιρεία ορκωτών λογιστών, η οποία δρα κατ' εντολή και για λογαριασμό του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης και συνεπώς η επεξεργασία καθίσταται νόμιμη (άρθρο 5 παρ. 2 β' Ν. 2472/1997).

Στη συνέχεια, η εταιρεία Ανταποδοτική Ανακύκλωση ΑΕ, θεωρώντας ότι υπήρξε ηθελημένη παρανόηση της γνωμοδότησης της Αρχής από τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης, ο οποίος εξέλαβε ότι η Αρχή συνέστησε στην αιτούσα να του παραδώσει και στοιχεία αναφερόμενα σε νομικά πρόσωπα, άσκησε κατά του ανωτέρω εγγράφου της Αρχής αίτηση θεραπείας, με την οποία ζήτησε την ανάκληση ή τροποποίησή του. Η Αρχή απέρριψε τη συγκεκριμένη αίτηση θεραπείας με την υπ' αριθμ. 112/2013 απόφασή της με το σκεπτικό ότι τα ζητήματα τα οποία προβλήθηκαν έχουν ήδη εξεταστεί και κριθεί διεξοδικά με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2510-1/26-04-2013 έγγραφο της Αρχής, περαιτέρω η αιτούσα δεν επικαλέστηκε νέα στοιχεία, που συνιστούν νομικά ή πραγματικά ελαττώματα της προσβαλλόμενης πράξης. Το αν το ως άνω περιεχόμενο του εγγράφου της Αρχής παρερμηνεύθηκε από τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης, κατά τον τρόπο που ισχυρίστηκε η αιτούσα, δεν μπορεί να αποτελέσει περιεχόμενο της με την ανωτέρω έννοια αίτησης θεραπείας.

3.6.10.2.

Ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας απύθυνε ερώτημα στην Αρχή σχετικά με τη δυνατότητά του να χορηγεί στον Οργανισμό Συλλογικής Διαχείρισης Συγγενικών Δικαιωμάτων με την επωνυμία ΓΕΑ τις άδειες μουσικών οργάνων οι οποίες του κοινοποιούνται βάσει κοινής υπουργικής απόφασης για την «απλούστευση διαδικασίας έκδοσης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Καταστήματος Υγειονομικού Ενδιαφέροντος, Θεάτρου και Κινηματογράφου» από τους εκδίδοντες αυτές δήμους. Εν προκειμένω η ζητούμενη χορήγηση των αδειών μουσικών οργάνων έχει σκοπό την είσπραξη της αμοιβής που οφείλεται στους δικαιούχους συγγενικών δικαιωμάτων επί μουσικών έργων δυνάμει του άρθρου 49 παρ. 1 έως 3 Ν. 2121/1993.

Η Αρχή έκρινε ότι ο ΟΠΙ αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, το οποίο ιδρύθηκε σύμφωνα με το άρθρο 69 Ν. 2121/1993 και εποπτεύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και σκοπός του είναι, μεταξύ άλλων, η προστασία των πνευματικών δημιουργών και δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων και η εποπτεία των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης. Ο Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Συγγενικών Δικαιωμάτων με την επωνυμία ΓΕΑ διέπεται από τις διατάξεις των άρ. 54 έως 58 Ν. 2121/1993.

Από τις παραπάνω διατάξεις του Ν. 2121/1993 και του π.δ. 311/1994 που προσδιορίζουν τους σκοπούς του ΟΠΙ και των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης συγγενικών δικαιωμάτων, μπορεί, όπως έκρινε η Αρχή με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2216-1/1-11-2013 έγγραφό της να υποστηριχθεί -θέμα το οποίο θα κρίνει τελικά ο ΟΠΙ ως υπεύθυνος επεξεργασίας- ότι θεμελιώνεται έννομο συμφέρον του ΟΠΙ, το οποίο υπερτερεί των συμφερόντων των υποκειμένων των δεδομένων στο πλαίσιο της προστασίας των δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων, να χορηγήσει τις άδειες μουσικών οργάνων που κατέχει στον Οργανισμό Συλλογικής Διαχείρισης Συγγενικών Δικαιωμάτων με την επωνυ-

μία GEA, σκοπός του οποίου εκ του νόμου είναι να μεριμνά για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων των μελών του.

3.6.11 Διαβίβαση δεδομένων εκτός ΕΕ βάσει Εταιρικών Δεσμευτικών Κανόνων (BCR)

Οι Εταιρικοί Δεσμευτικοί Κανόνες (εφεξής BCR), όπως διαμορφώθηκαν από την Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις για τη διαβίβαση δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 2 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Με αυτή τη βάση, εταιρείες ενός ομίλου δύνανται να διαβιβάζουν μεταξύ τους (προς εταιρείες δηλαδή εκτός ΕΕ) προσωπικά δεδομένα και να λειτουργούν είτε ως υπεύθυνοι είτε ως εκτελούντες την επεξεργασία. Τα BCR εγκρίνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο σύμφωνα με τη διαμορφωμένη από την Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ διαδικασία συνεργασίας των εθνικών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ, στα οποία έχουν εγκατάσταση οι εταιρείες του ομίλου που συμμετέχουν στη διαβίβαση. Μετά το πέρας της διαδικασίας αυτής, οι εταιρείες του ομίλου υποβάλλουν ενώπιον των εθνικών αρχών (η καθεμιά στη χώρα εγκατάστασής της), με βάση τα BCR του ομίλου και ανάλογα με τις απαιτήσεις του εθνικού δικαίου, είτε αίτημα για χορήγηση άδειας για διαβίβαση δεδομένων εκτός ΕΕ είτε απλή γνωστοποίηση διαβίβασης. Ακολούθως, η κάθε εθνική αρχή εξετάζει το αίτημα ή τη γνωστοποίηση διαβίβασης με βάση τα BCR και το εθνικό της δίκαιο, το οποίο δύναται να προβλέπει επιπλέον προϋποθέσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή εξέτασε αιτήσεις δυο εταιρειών που ανήκουν στον ίδιο όμιλο (αποφάσεις 143/2013 και 152/2013) για διαβίβαση δεδομένων εκτός ΕΕ βάσει των BCR του ομίλου. Ειδικότερα, οι εν λόγω διαβιβάσεις αφορούν σε δεδομένα πρώην και εν ενεργεία υπαλλήλων, πελατών, προμηθευτών, συνεργατών, συμβούλων, μετόχων και προσώπων που έχουν επικοινωνήσει με την εταιρεία για διάφορους λόγους, όπως π.χ. τη διατύπωση ερωτήματος ή παραπόνου. Ειδικά σε σχέση με τους υπαλλήλους (πρώην και εν ενεργεία), η διαβίβαση αφορά και σε ευαίσθητα δεδομένα (φυλετική ή εθνική προέλευση, θρησκευτικές πεποιθήσεις, συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, υγεία και ποινικές διώξεις ή καταδίκες) και καλύπτει και τα προστατευόμενα μέλη αυτών (π.χ. τέκνα, σύζυγος), καθώς και όποιο άλλο τρίτο πρόσωπο (π.χ. γονέα, αδέρφια) υποδείξει ο υπάλληλος κάθε εταιρείας ως δικαιούχο του προγράμματος ιδιωτικής ασφάλισης που η εταιρεία προσφέρει στους υπαλλήλους της. Τα ως άνω δεδομένα θα διαβιβάζονται προς τον σκοπό της διοίκησης προσωπικού, της διαχείρισης των σχέσεων με τους πελάτες της εταιρείας, της παροχής των υπηρεσιών της και της εν γένει εκπλήρωσης άλλων επιχειρηματικών σκοπών, ιδίως δημιουργία ηλεκτρονικού τηλεφωνικού καταλόγου στον οποίο έχουν πρόσβαση όλοι οι εργαζόμενοι για να επικοινωνούν με συναδέλφους τους παγκοσμίως, επίβλεψη υπαλλήλων (έλεγχος αποδοτικότητας, αυξήσεις μισθών, προαγωγές, απολύσεις, κ.λπ.) και επιχειρησιακή συνέχεια (business continuity) σε εξαιρετικές περιπτώσεις ανωτέρας βίας, π.χ. σεισμού κ.λπ., όπου η ομαλή λειτουργία μιας θυγατρικής μπορεί να αναληφθεί από άλλη θυγατρική του ομίλου.

Η Αρχή έκρινε ότι η διαβίβαση με βάση τα BCR επιτρέπεται, καθώς πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 9 παρ. 2 στοιχ. στ' του Ν. 2472/1997 υπό συγκεκριμένους όρους, κοινούς και για τις δυο, κυριότεροι από τους οποίους είναι οι ακόλουθοι: α) Η άδεια χορηγείται για όσο χρονικό διάστημα παραμένουν αμετάβλητοι οι εγκριθέντες δεσμευτικοί εταιρικοί κανόνες και με την επιφύλαξη τυχόν τροποποίησης του ισχύοντος δικαίου, ενώ σε περίπτωση μεταβολής της δομής του ομίλου ή της σχέσης της αιτούσας

εταιρείας με αυτόν, καθώς και σε περίπτωση οποιασδήποτε μεταβολής των όρων που περιλαμβάνονται στα BCR, η αιτούσα εταιρεία οφείλει να ενημερώσει την Αρχή, η οποία θα αποφασίσει για την ανάγκη ενδεχόμενης ανάκλησης ή τροποποίησης της χορηγηθείσας άδειας. β) Η αιτούσα εταιρεία οφείλει να ενημερώσει τα υποκείμενα των δεδομένων πριν από τη διαβίβαση των δεδομένων τους. Επιπλέον, επειδή οι διαβιβάσεις αφορούν σε BCR που ισχύουν για τις εταιρείες που δρουν με την ιδιότητα του υπευθύνου επεξεργασίας και όχι με την ιδιότητα του εκτελούντος την επεξεργασία, η Αρχή διευκρίνισε ότι στην περίπτωση που η ελληνική εταιρεία τηρεί δεδομένα ως εκτελούσα, εν προκειμένω ως εταιρεία ενημέρωσης οφειλετών, απαγορεύεται –με βάση τα BCR– η διαβίβαση των προσωπικών δεδομένων οφειλετών που επεξεργάζεται δυνάμει του Ν. 3758/2009 «Εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει. Σε συνέχεια, των παραπάνω αποφάσεων πρόκειται να εκδοθούν εντός του 2014 οι απαιτούμενες άδειες για τις δύο εταιρείες, στις οποίες μπορούν να προβλεφθούν όροι που προκύπτουν από το εθνικό δίκαιο, καθώς και άδειες σε άλλες εταιρείες ομίλων, αιτήσεις των οποίων εκκρεμούν ενώπιον της Αρχής.

3.7. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

3.7.1. Καταγραφή τηλεφωνικών κλήσεων

Η Αρχή, με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/596-1/07-03-2013 έγγραφο, απάντησε αρνητικά στον Οργανισμό Λιμένος Πειραιώς σχετικά με τη νομιμότητα καταγραφής του περιεχομένου τηλεφωνικών κλήσεων πολιτών στη γραμμή 14541, η οποία παρέχει υπηρεσία τηλεφωνικών πληροφοριών για δρομολόγια πλοίων.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 και 3 του Ν. 3471/2006 απαγορεύεται η ακρόαση, υποκλοπή, αποθήκευση ή άλλο είδος παρακολούθησης ή επιτήρησης των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και των συναφών δεδομένων κίνησης και θέσης, εκτός αν προβλέπεται άλλως από τον νόμο, ενώ επιτρέπεται η καταγραφή συνδιαλέξεων και των συναφών δεδομένων κίνησης, όταν πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια νόμιμης επαγγελματικής πρακτικής με σκοπό την παροχή αποδεικτικών στοιχείων εμπορικής συναλλαγής ή άλλης επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα.

Οι υπηρεσίες που παρέχονται μέσω της γραμμής 14541 έχουν αμιγώς ενημερωτικό χαρακτήρα, οπότε δεν προκύπτει ότι ο σκοπός της καταγραφής τηλεφωνικών συνδιαλέξεων είναι η παροχή αποδεικτικών στοιχείων εμπορικής συναλλαγής ή άλλης επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα.

3.7.2. Κατάλογοι συνδρομητών

3.7.2.1. Καταχώριση στοιχείων σε κατάλογο συνδρομητών

Η Αρχή επανεξέτασε τρεις υποθέσεις λόγω αναπομπής από το Συμβούλιο Επικρατείας ή οίκοθεν ανάκλησης και επέβαλε πρόστιμο 5.000 ευρώ ανά περίπτωση στην εταιρεία Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδας ΑΕ (ΟΤΕ), διότι συμπεριέλαβε κατά παράβαση του άρθρου 8 παρ. 2 του Ν. 2774/1999 και 10 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 σε τηλεφωνικό κατάλογο τα προσωπικά δεδομένα του συνδρομητή, δηλαδή τον τηλεφωνικό αριθμό που ο συνδρομητής είχε δηλώσει ως μη ανακοινώσιμη σύνδεση (για την οποία μάλιστα κατέβαλε και τέλη μη ανακοίνωσης) (απόφαση 16/2013, απόφαση 17/2013, απόφαση 19/2013).

Επίσης, λόγω αναπομπής από το Συμβούλιο Επικρατείας η Αρχή επανεξέτασε προσφυγή και επέβαλε πρόστιμο 5.000 ευρώ στον ΟΤΕ, διότι συμπεριέλαβε σε τηλεφωνικό κατάλογο τα προσωπικά δεδομένα του προσφεύγοντος συνδρομητή κατά παράβαση του άρθρου 8 παρ. 2 του Ν. 2774/1999. Στην προκειμένη περίπτωση, ο προσφεύγων ζήτησε να μεταβιβαστεί στο όνομά του προϋπάρχουσα σύνδεση και στη συνέχεια, μέσω της υπηρεσίας 134, να μετατραπεί η σύνδεση αυτή από ανακοινώσιμη σε μη ανακοινώσιμη. Ο τηλεπικοινωνιακός φορέας τον ενημέρωσε ότι η αλλαγή θα γινόταν με την έκδοση νέου τηλεφωνικού καταλόγου τον Μάρτιο του 2000. Εντούτοις, λόγω μη έγκαιρης επεξεργασίας των δεδομένων κατά την έκδοση του νέου CD ROM του ΟΤΕ, τα προσωπικά στοιχεία του προσφεύγοντος περιελήφθησαν στους νέους καταλόγους και κατά συνέπεια, ανακοινώνονταν και μέσω του 131 και μέσω του διαδικτύου (απόφαση 18/2013).

3.7.2.2. Παροχή πληροφορίας αναφορικά με στοιχεία συνδρομητή

Στη συγκεκριμένη περίπτωση ο αιτών επανήλθε στην Αρχή για δεύτερη φορά (η Αρχή είχε απαντήσει το πρώτον με υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5301/03-08-2012 έγγραφο) ζητώντας να διαπιστώσει η Αρχή ότι η χορήγηση στοιχείων συνδρομητή από την εταιρεία Vodafone επιτρέπεται σύμφωνα με τον Ν. 2472/1997 και να υποχρεώσει την εταιρεία να του χορηγήσει την πληροφορία σε ποιον συνδρομητή, ο οποίος κατά τους ισχυρισμούς του αιτούντος πραγματοποίησε εισερχόμενη κλήση προς αυτόν, ανήκε συγκεκριμένος τηλεφωνικός αριθμός σε συγκεκριμένη ημερομηνία. Το στοιχείο αυτό ζήτησε ο αιτών προκειμένου να προσβάλει σε επόμενο δικαιοδοτικό βαθμό απόφαση του Εφετείου Αθηνών.

Η Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5301/03-08-2012 έγγραφο επανέλαβε τη θέση ότι, κατ' αρχήν δεδομένου ότι οι Ν. 2472/1997 και 3471/2006 δεν θεμελιώνουν αξίωση τρίτου προς παροχή πληροφόρησης, δεν είναι αρμόδια να διατάζει την ικανοποίηση σχετικών αιτημάτων τρίτων. Περαιτέρω, ανέφερε ότι η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ρυθμίστηκε ειδικότερα, κατ' αρχάς από τον Ν. 2774/1999 και πλέον από τον Ν. 3471/2006, οι οποίοι προβλέπουν περιοριστικώς τις νομιμοποιητικές βάσεις της επεξεργασίας, στις οποίες δεν περιλαμβάνεται το έννομο συμφέρον του τρίτου, όπως κατά τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' Ν. 2472/1997, ως προς την επεξεργασία δεδομένων κίνησης (πρβλ. και Εισηγητική Έκθεση του προϋσχύσαντος νόμου 2774/1999, Κώδικας ΝοΒ, τμ. 47, σελ. 2709 επ. (2710)). Ο Ν. 2472/1997 εφαρμόζεται μόνο για κάθε ζήτημα που δεν ρυθμίζεται ειδικότερα (βλ. άρθρο 1 Ν. 2774/1999, άρθρο 3 παρ. 2 Ν. 3471/2006). Βάσει των ανωτέρω προκύπτει ότι ο αιτών, ως τρίτος σε σχέση με τα δεδομένα του συνδρομητή, επιτρέπεται να πληροφορηθεί τον συνδρομητή του συγκεκριμένου αριθμού, μόνον υπό τις προϋποθέσεις της ειδικότερης αυτής νομοθεσίας, και εν προκειμένω, στο μέτρο που δεν είναι δυνατή η επίκληση του έννομου συμφέροντος, μόνον εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος για τους δημόσιους καταλόγους, αφού τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτούς μπορεί να τα πληροφορηθεί ο κάθε ενδιαφερόμενος. Ειδικότερα, η χορήγηση των στοιχείων του συνδρομητή σύμφωνα με τις διατάξεις περί δημόσιων καταλόγων δεν αντίκειται στο νόμο, εφόσον α) δεν πρόκειται για στοιχεία που δεν καταχωρίζονται σε δημόσιους καταλόγους, δηλαδή συνδέσεις καρτοκινητής τηλεφωνίας και αριθμό που ο συνδρομητής έχει δηλώσει ως απόρρητο, και β) η εταιρεία για τη νόμιμη συμπερίληψη στο δημόσιο κατάλογο είχε ενημερώσει προηγουμένως τον συνδρομητή καθώς και για τις λειτουργίες του καταλόγου, συμπεριλαμβανομένης της αντίστροφης αναζήτησης, και ο

ίδιος δεν είχε εναντιωθεί στην καταχώριση αυτή. Για παράδειγμα, εάν η εταιρεία είχε ενημερώσει τους συνδρομητές για τη λειτουργία της αντίστροφης αναζήτησης επιτρέπεται να χορηγήσει τα στοιχεία του συνδρομητή, ακόμη και αν κατά την κρίσιμη περίοδο δεν είχε ενεργοποιήσει τη λειτουργία αυτή. Η Αρχή επισήμανε ότι ο έλεγχος της συνδρομής των ανωτέρω προϋποθέσεων εναπόκειται στον υπεύθυνο επεξεργασίας, εν προκειμένω την εταιρεία Vodafone, και πρέπει καταρχήν να πραγματοποιηθεί σύμφωνα με την ισχύουσα στην κρίσιμη ημερομηνία διάταξη του άρθρου 8 Ν. 2774/1999, η οποία όμως δεν διαφέρει ουσιωδώς ως προς τα ανωτέρω σημεία από την ισχύουσα διάταξη του άρθρου 10 Ν. 3471/2006. Εφόσον μετά τη θέση σε ισχύ του Ν. 3471/2006 ο συγκεκριμένος συνδρομητής εξακολουθούσε να έχει σύνδεση στην εταιρεία με τον ίδιο αριθμό και η εταιρεία επανέλαβε ή για πρώτη φορά ενημέρωσε για την καταχώριση στο δημόσιο κατάλογο και τις λειτουργίες του, για τον έλεγχο της συνδρομής των ανωτέρω προϋποθέσεων εφαρμόζεται το άρθρο 10 του Ν. 3471/2006. Επιπλέον, στην περίπτωση της χορήγησης η εταιρεία θα πρέπει να ενημερώσει προηγουμένως τον συνδρομητή σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 11 παρ. 3 Ν. 2472/1997.

3.7.3. Τήρηση δεδομένων για τον σκοπό της εξακρίβωσης ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 3917/2011 «Διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιων δικτύων επικοινωνιών, χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους και συναφείς διατάξεις» (ΦΕΚ Α 22/21-02-2011), οι δύο αρμόδιες Αρχές, δηλαδή η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) και η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ), εξέδωσαν Κοινή Πράξη (ΦΕΚ Β 3433/31-12-2013) ως προς τις υποχρεώσεις των παρόχων για την προστασία και την ασφάλεια των δεδομένων που διατηρούνται ώστε να διαβιβάζονται στις διωκτικές αρχές κατά τη διαδικασία του Ν. 2225/1994 για τον σκοπό εξιχνίασης σοβαρών αξιόποινων πράξεων. Επισημαίνεται ότι με τον Ν. 3917/2011 ενσωματώθηκε η Οδηγία 2006/24/ΕΚ. Σχέδιο της Κοινής Πράξης τέθηκε προηγουμένως σε δημόσια διαβούλευση.

Για την ανάγκη της Κοινής Πράξης εισάγεται ο ορισμός του «Συστήματος Διατήρησης Δεδομένων (ΣΔΙΔΕ)», το οποίο είναι η αποτελούμενη από υλικό και λογισμικό εξοπλισμό υποδομή του παρόχου που χρησιμοποιείται για τη διατήρηση των δεδομένων του άρθρου 5 του Ν. 3917/2011.

Στην Κοινή Πράξη εξειδικεύονται οι υποχρεώσεις των παρόχων αναφορικά με την κατάρτιση και την εφαρμογή του ειδικού σχεδίου πολιτικής ασφάλειας, όπως αυτό ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 7 του Ν. 3917/2011. Το σχέδιο αποτελείται από ειδική πολιτική και μέτρα ασφάλειας και οφείλει να διασφαλίζει την τήρηση των ακόλουθων αρχών ασφάλειας: α) τα διατηρούμενα δεδομένα είναι ίδιας ποιότητας και έχουν την ίδια προστασία και ασφάλεια με τα δεδομένα που περιέχει το δίκτυο, β) λαμβάνονται τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προστασίας των δεδομένων κατά τυχαίας ή παράνομης καταστροφής τους ή τυχαίας απώλειας, αλλοίωσης, μη εξουσιοδοτημένης ή παράνομης αποθήκευσης, επεξεργασίας, πρόσβασης ή αποκάλυψης, γ) λαμβάνονται τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για να διασφαλισθεί ότι στα δεδομένα έχει πρόσβαση μόνον ειδικά εξουσιοδοτημένο προσωπικό.

Μια βασική αρχή της Κοινής Πράξης περιγράφεται στο άρθρο 4 αυτής, σύμφωνα με την οποία ενώ δεν απαιτείται φυσικά διαχωρισμένη υλική υποδομή για το ΣΔΙΔΕ ορίζε-

ται ότι ο πάροχος εφαρμόζει σε σχέση με όλες τις λειτουργίες του λογικό διαχωρισμό επί των τηρούμενων δεδομένων του άρθρου 5 του Ν. 3917/2011. Κατά τον λογικό διαχωρισμό, έννοια που διευκρινίζεται στην Κοινή Πράξη, το λογισμικό, όλων των επιπέδων που χρησιμοποιείται για πρόσβαση στα δεδομένα του ΣΔΙΔΕ είναι διακριτό και λογικά απομονωμένο από το λογισμικό που χρησιμοποιείται για πρόσβαση σε δεδομένα που τηρούνται για άλλους σκοπούς. Με τη διάταξη αυτή επιδιώκεται η απομόνωση των συστημάτων και ο διαχωρισμός των διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την πρόσβαση στα τηρούμενα δεδομένα από αυτά που τηρούνται για άλλους (εμπορικούς) σκοπούς. Η προστασία των τηρούμενων δεδομένων ενισχύεται και με την υποχρέωση εφαρμογής ισχυρών μηχανισμών κρυπτογράφησης.

Επιπλέον, οι πάροχοι υποχρεώνονται να λαμβάνουν ειδικά μέτρα ασφάλειας όσον αφορά: α) το προσωπικό που χειρίζεται τα δεδομένα του ΣΔΙΔΕ, β) τη φυσική πρόσβαση στους τόπους εγκατάστασης, γ) τον έλεγχο της λογικής πρόσβασης τόσο σε επίπεδο αναγνώρισης και αυθεντικοποίησης των χρηστών, όσο και ελέγχου της δικτυακής πρόσβασης, δ) την πολιτική τήρησης αντιγράφων ασφαλείας, ε) την καταστροφή των δεδομένων, στ) την καταγραφή και παρακολούθηση των συμβάντων, ώστε να εξασφαλίζεται σε κάθε περίπτωση η ιχνηλασιμότητα των ενεργειών που τροποποιούν ή δύνανται να τροποποιήσουν τα τηρούμενα δεδομένα, ζ) τις εργασίες ανάπτυξης, συντήρησης και υποστήριξης του ΣΔΙΔΕ, η) τη διαχείριση περιστατικών ασφαλείας, θ) την κατάρτιση σχεδίου ανάκαμψης από καταστροφές, και ι) τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου της τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από την Κοινή Πράξη.

3.7.4. Πολιτική Επικοινωνία

Υποβλήθηκε στην Αρχή προσφυγή, σύμφωνα με την οποία κομματικό στέλεχος απέστειλε στην προσφεύγουσα μήνυμα πολιτικής επικοινωνίας με τίτλο «ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΝΟΨΕΙ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ» μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, χωρίς τη συγκατάθεσή της.

Το ζήτημα που εξετάστηκε είναι εάν η αποστολή του επίμαχου μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου εμπίπτει στην έννοια της πολιτικής επικοινωνίας που εξομοιώνεται προς διαφημιστική δραστηριότητα, υπαγόμενη στις περιοριστικές ρυθμίσεις του άρθρου 11 Ν. 3471/2006. Κατ' αρχάς, σύμφωνα με την ερμηνεία της ανωτέρω διάταξης από την Αρχή, αυτή καταλαμβάνει την πολιτική επικοινωνία, η οποία πραγματοποιείται σε οποιαδήποτε χρονική περίοδο, πέραν της προεκλογικής περιόδου, «από πολιτικά κόμματα, βουλευτές, ευρωβουλευτές, παρατάξεις και κατόχους αιρετών θέσεων στην τοπική αυτοδιοίκηση ή υποψηφίους στις βουλευτικές εκλογές, τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις εκλογές της τοπικής αυτοδιοίκησης» (άρθρο 1 παρ. 1 της με αριθ. 1/2010 οδηγίας της Αρχής σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων προς τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας). Από την ερμηνεία αυτή προκύπτει ευθέως ότι «πολιτική επικοινωνία», κατά την ανωτέρω έννοια, είναι αυτή που γίνεται υπέρ ενός πολιτικού κόμματος ή υποψηφίου σε αιρετή θέση και ότι η πολιτική επικοινωνία αυτή καταλαμβάνεται από τις διατάξεις του άρθρου 11 Ν. 3471/2006 εφόσον γίνεται από το ίδιο το πολιτικό αυτό κόμμα ή τον υποψήφιο ή για λογαριασμό τους. Αντιθέτως, δεν εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 11 Ν. 3471/2006 η πολιτική επικοινωνία που γίνεται από πρόσωπο το οποίο στοχεύει απλώς στη γνωστοποίηση μιας θέσης του σχετικά με κάποιο θέμα (πολιτικό, κομματικό, προσωπικό), εφόσον το πρόσωπο αυτό δεν ενεργεί για λογαριασμό του κόμματος ή κάποιου υποψηφίου αυτού. Για παράδειγμα, αν ένας Έλληνας πολίτης αποστέλλει μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε άλλους Έλληνες πολίτες

γνωστοποιώντας τους λόγους υποστήριξης της υποψηφιότητας του Χ, αυτό δεν μπορεί να συνιστά πολιτική επικοινωνία εμπίπτουσα στο άρθρο 11 Ν. 3471/2006. Στην πραγματικότητα δεν συνιστά διαφημιστική δραστηριότητα.

Ο καθ' ου η προσφυγή υποστήριξε ότι στην προκειμένη περίπτωση στο πλαίσιο του προσυνεδριακού διαλόγου που διεξαγόταν εντός του κόμματος, οι συνυπογράφωντες το πολιτικό κείμενο και ο ίδιος, ο οποίος και απέστειλε το επίμαχο μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, εξέφρασαν την άποψή τους σχετικά με συγκεκριμένες θέσεις για την προεδρία του κόμματος, χωρίς να ενεργούν για λογαριασμό οποιουδήποτε. Επομένως, δεν πρόκειται για «πολιτική διαφήμιση» εμπίπτουσα στο άρθρο 11 Ν. 3471/2006, αλλά για έκφραση προσωπικής πολιτικής άποψης και συμμετοχή στην πολιτική ζωή που έλαβε χώρα με σεβασμό προς το Σύνταγμα, τα χρηστά ήθη και τα δικαιώματα των άλλων. Σε ό,τι αφορά στα στοιχεία των παραληπτών, αυτά, όπως υποστήριξε, αντλήθηκαν από το αρχείο του κόμματος, και ως εκ τούτου είχε την πεποίθηση ότι επρόκειτο για στελέχη, μέλη ή φίλους του κόμματος. Επίσης, ότι με δεδομένη την πεποίθησή του ότι επρόκειτο για μέλη/φίλους του κόμματος ή/και των πολυάριθμων οργανώσεων, παρατάξεων κ.λπ. αυτού, που ενδιαφέρονταν να ενημερωθούν, καθώς και την εδραιωμένη πρακτική της αθρόας ανταλλαγής τέτοιου είδους μηνυμάτων προς τον σκοπό της ανταλλαγής πολιτικών απόψεων, θεωρούσε ότι η αποστολή αυτή ήταν σε κάθε περίπτωση νόμιμη ή εν πάση περιπτώσει στηριζόταν σε σιωπηρή συγκατάθεση των παραληπτών, συναγόμενη εκ της οικειοθελούς παραχώρησης των προσωπικών ηλεκτρονικών διευθύνσεών τους στο κόμμα γι' αυτές ακριβώς τις μορφές επικοινωνίας. Άλλωστε, δεν υπήρξε ποτέ άλλοτε ανάλογο παράπονο.

Η Αρχή, με το με αριθμ. πρωτ. 1713/07-03-2013 έγγραφο, αποφάνθηκε ότι στις περιοριστικές ρυθμίσεις του άρθρου 11 του Ν. 3471/2006 εμπίπτει και η πολιτική επικοινωνία, η οποία εξομοιώνεται με διαφημιστική δραστηριότητα, δεδομένου ότι διαφήμιση πραγματοποιούν όχι μόνο εμπορικές επιχειρήσεις αλλά και ενώσεις πολιτικού χαρακτήρα. Ως πολιτική επικοινωνία νοείται, όπως ορθώς επισήμανε και ο καθ' ου η προσφυγή, αυτή που πραγματοποιείται σε οποιαδήποτε χρονική περίοδο, δηλαδή προεκλογικώς ή κατά τη διάρκεια του χρόνου εκλογής τους, «από πολιτικά κόμματα, βουλευτές, ευρωβουλευτές, παρατάξεις και κατόχους αιρετών θέσεων στην τοπική αυτοδιοίκηση ή υποψηφίους στις βουλευτικές εκλογές, τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις εκλογές της τοπικής αυτοδιοίκησης» ή για λογαριασμό τους (άρθρο 1 παρ. 1 της με αριθμ. 1/2010 οδηγίας της Αρχής σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων προς τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας). Αντίθετα, επικοινωνία που δεν πραγματοποιείται για εμπορικούς ή κάθε είδους διαφημιστικούς σκοπούς δεν εμπίπτει στην εμβέλεια του άρθρου 11 του Ν. 3471/2006.

Ωστόσο, στην προκειμένη περίπτωση λαμβάνοντας υπόψη όλες τις πραγματικές συνθήκες της υπόθεσης: α) ότι η αποστολή του επίμαχου μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου πραγματοποιήθηκε από τον καθ' ου η προσφυγή με την ιδιότητα του κομματικού στελέχους, β) ότι η αποστολή του κειμένου έλαβε χώρα με σκοπό την υποστήριξη των δραστηριοτήτων του κόμματος, τη διαμόρφωση πολιτικής συμπεριφοράς, καθώς και την έμμεση στήριξη συγκεκριμένου υποψηφίου για τη θέση του Προέδρου του κόμματος ενόψει των επικείμενων εσωκομματικών εκλογών, και γ) ότι τα στοιχεία επικοινωνίας αντλήθηκαν από το αρχείο του κόμματος, η Αρχή αποφάνθηκε ότι δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι ο καθ' ου η προσφυγή ενήργησε για λογαριασμό του συγκεκριμένου υποψηφίου και συνεπώς ότι προέβη σε πολιτική επικοινωνία. Άλλως, χωρίς να τεκμηριώνεται η εξαίρεση από την εμβέλεια του άρθρου 11 του Ν. 3471/2006, θα καταστρατηγείτο ο σκοπός της διάταξης αυτής, όπως εξειδικεύεται και στη με αριθμ. 1/2010 οδηγία

της Αρχής (στο ίδιο πνεύμα είναι και η Διακήρυξη της Διεθνούς Συνόδου των Επιτρόπων Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων για τη χρήση προσωπικών δεδομένων προς τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας, 27^ο Διεθνές Συνέδριο, Montreux Ελβετίας, 14-16/09/2005).

Κατόπιν τούτων, και δεδομένου ότι πρόκειται για ένα μεμονωμένο παράπονο και ότι δεν υπάρχει άλλη σχετική καταγγελία, η Αρχή προέβη σε σύσταση στο εξής να εφαρμόζονται όσα αναλυτικά αναφέρονται στην προαναφερόμενη οδηγία 1/2010 σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων προς τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας, τόσο ως προς το σκέλος της συλλογής των στοιχείων καθώς και της επικοινωνίας με τους αποδέκτες.

3.7.5. Αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία

Η Αρχή απέστειλε, μετά από προσφυγές, ογδόντα (80) έγγραφα εντός του έτους 2013 για την ενημέρωση και συμμόρφωση των υπευθύνων επεξεργασίας με τις διατάξεις του άρθρου 11 Ν. 3471/2006 αναφορικά με την αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας.

Επιπλέον, επί τη βάσει των πορισμάτων των διοικητικών ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν εντός του έτους 2012 στις εταιρείες Suntech ΑΕ και Airtouch (πρώην Airconnection) (βλ. Ετήσια έκθεση 2012, ενότητα 3.7.6), η Αρχή εξέδωσε την απόφαση 25/2013 με την οποία επέβαλε στην εταιρεία Suntech ΑΕ πρόστιμο 15.000 ευρώ και την απόφαση 42/2013 με την οποία επέβαλε στην εταιρεία Airtouch πρόστιμο 2.000 ευρώ. Επίσης, η Αρχή με την απόφαση 99/2013 επέβαλε στην Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών πρόστιμο 5.000 ευρώ, σε συνέχεια στοιχείων που προέκυψαν από τον έλεγχο στην προαναφερθείσα εταιρεία Airtouch, και προσφυγών οι οποίες είχαν υποβληθεί στην Αρχή για λήψη μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σχετικά με την προώθηση του επαγγελματικού προγράμματος CSAP. Για το ύψος του προστίμου ελήφθη υπόψη, μεταξύ άλλων, η συνεργασία των εταιρειών με την Αρχή κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου και η οικονομική τους κατάσταση. Επίσης, η Αρχή επέβαλε στις εταιρείες την καταστροφή του αρχείου των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που τηρούν.

Στις προαναφερθείσες υποθέσεις τα διοικητικά πρόστιμα επιβλήθηκαν για παράνομη συλλογή και περαιτέρω χρήση προσωπικών δεδομένων προς τον σκοπό της απευθείας εμπορικής προώθησης και διαφήμισης μέσω της αποστολής αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας, κατά παράβαση του άρθρου 11 Ν. 3471/2006. Η Αρχή έκρινε ότι ακόμη και όταν η αποστολή των μηνυμάτων γίνεται για λογαριασμό τρίτων (των πελατών), οι εταιρείες οι οποίες προβαίνουν σε μη νόμιμη συλλογή διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, όπως μέσω ιστοσελίδων του διαδικτύου, και περαιτέρω χρήση τους για τον σκοπό της απευθείας εμπορικής προώθησης και διαφήμισης μέσω αποστολής μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, καθίστανται συνυπεύθυνοι της επεξεργασίας (μαζί με τους πελάτες), καθώς εκείνες ορίζουν αποκλειστικά τα μέσα της επεξεργασίας και ιδίως τη λίστα των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αποτελεί την απαραίτητη προϋπόθεση της όλης επεξεργασίας.

Η Αρχή, με την 100/2013 απόφασή της, και σε συνέχεια διοικητικού ελέγχου (βλ. Ετήσια έκθεση 2012, ενότητα 3.6.8) επέβαλε πρόστιμο 1.500 ευρώ στην εταιρεία Groupon Greece ΜΕΠΕ για παραβίαση του άρθρου 11 του Ν. 3471/2006, εν προκειμένω λόγω αποστολής αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας σε πελάτες που είχαν πραγματοποιήσει αγορά μέσω του διαδικτυακού τόπου της εταιρείας και είχαν δηλώσει ότι δεν επιθυμούν τη λήψη τέτοιων μηνυμάτων.

Η Αρχή πραγματοποίησε, τέλος, διοικητικούς ελέγχους στις εταιρείες Mix. Λέβης ΑΕ και Μήτρου Τρύφων Γρηγόριος (Strategy Mentor) που εστιάστηκαν σε θέματα αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας (συλλογή διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και χρήση τους για αποστολή μη ζητηθείσας ηλεκτρονικής επικοινωνίας). Αναμένεται η ολοκλήρωση των πορισμάτων και η έκδοση των σχετικών αποφάσεων εντός του 2014.

Επισημαίνεται ότι η αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας αποτέλεσε μέρος και άλλων γενικότερων ελέγχων στον τομέα της ιδιωτικής οικονομίας (βλ. ενότητα 3.6).

3.8. ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Η Αρχή έχει εξετάσει υποθέσεις που αφορούν τη νομιμότητα επεξεργασίας στοιχείων εργαζομένων είτε εκ μέρους του εργοδότη είτε στο πλαίσιο του ελέγχου διαδικασίας πρόσληψης μέσω πρόσβασης σε στοιχεία συνυποψηφίων.

3.8.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων στο πλαίσιο εργασιακών σχέσεων

Υποψήφιος για την πλήρωση θέσης ΔΕΠ ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος κατήγγειλε στην Αρχή ότι ο Πρόεδρος της Σχολής προέβη σε παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, αποκαλύπτοντας το υπόμνημα που υπέβαλε στο εκλεκτορικό σώμα, στο οποίο περιλαμβάνονταν πληροφορίες σχετικά με θέματα υγείας της οικογενείας του σε συνυποψήφιού του. Η Αρχή, επαναλαμβάνοντας την κρίση παλαιότερων αποφάσεών της (υπ' αριθμ. 100/2001, 32/2006 και 38/2010 αποφάσεις), επισήμανε ότι η αποκάλυψη δεδομένων υγείας αποβιώσαντος δεν εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του Ν. 2472/1997. Περαιτέρω, η Αρχή έκρινε ότι η πληροφορία ότι ένα πρόσωπο αντιμετωπίζει σωματική και ψυχική κούραση συνιστά καταρχήν απλό προσωπικό δεδομένο (άρθρο 2 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997). Τέλος, η Αρχή έκρινε ότι η ανακοίνωση στοιχείων συνυποψηφίων σε άλλον υποψήφιο είναι νόμιμη και χωρίς τη συγκατάθεσή τους, υπό τις προϋποθέσεις που έχει ήδη θέσει, ιδίως με τις αποφάσεις 17/2002, 56/2003, 40/2005 και 75/2011 (Γ/ΕΞ/4889/19-07-2013).

Εργαζόμενος και μέλος του οικείου σωματείου ρώτησε την Αρχή σχετικά με τη νομιμότητα γνωστοποίησης από την εργοδότητρια εταιρεία πληροφοριών σχετικά με τις αποδοχές όλων των εργαζομένων (μελών του σωματείου και μη) καθώς και το σκεπτικό βάσει των οποίων η Διοίκηση της εταιρείας προχώρησε στις εν λόγω περικοπές μισθού των εργαζομένων κατ' εφαρμογή των νόμων 3833/2010, 4024/2011 και 4093/2012. Η Αρχή ενημέρωσε τον εργαζόμενο ότι χορήγηση πληροφοριών σχετικά με τη μισθοδοσία εργαζομένων και τις τυχόν μεταβολές αυτής συνιστά επεξεργασία, καταρχήν, απλών προσωπικών δεδομένων, καθώς και ότι ο προβαλλόμενος σκοπός επεξεργασίας για τον έλεγχο της τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης εκ μέρους της Διοίκησης της εταιρείας κατά τις μεταβολές του μισθολογικού καθεστώτος που επήλθαν κατόπιν των πρόσφατων νομοθετικών ρυθμίσεων στους εργαζόμενους της εταιρείας, ανεξαρτήτως του αν είναι μέλη του σωματείου, συνιστά θεμιτό σκοπό επεξεργασίας (Γ/ΕΞ/1681-1/05-04-2013).

Αναπτυξιακή εταιρεία ΟΤΑ ρώτησε την Αρχή για τη νομιμότητα διαβίβασης στον οικείο δήμο, κατόπιν σχετικού αιτήματος, πληροφοριών σχετικά με τα έτη απασχόλησης πρώην εργαζομένου στην αναπτυξιακή εταιρεία ΟΤΑ, καθώς και το ύψος των αποδοχών του κατά τα συγκεκριμένα έτη. Ο δήμος ζητούσε τη χορήγηση των στοιχείων προκειμένου να αντικρούσει την αίτηση του εργαζομένου ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων

για πλημμελή συμμόρφωση της Διοίκησης σε απόφαση δικαστηρίου, με τον ισχυρισμό ότι παρέλειψε να προσδώσει αναδρομική ισχύ στον διορισμό του και να του καταβληθούν αντιστοίχως αναδρομικές αποδοχές. Η Αρχή επισήμανε ότι χορήγηση βεβαίωσης απασχόλησης εργαζομένου, καθώς και το ύψος των αποδοχών που ελάμβανε, συνιστά επεξεργασία καταρχήν απλών προσωπικών δεδομένων και έκρινε εν προκειμένω ότι ο δήμος έχει υπέρτερο έννομο συμφέρον να λάβει τις αιτηθείσες πληροφορίες που αφορούν στον εργαζόμενο από την αναπτυξιακή εταιρεία ΟΤΑ (Γ/ΕΞ/883-1/08-03-2013).

Η Αρχή έκρινε ότι δεν έχει αρμοδιότητα να αποφανθεί αν υπήρξε παραβίαση του νόμου περί προσωπικών δεδομένων, κατόπιν αιτήματος του υποκειμένου των δεδομένων και προκειμένου αυτός να χρησιμοποιήσει την απάντηση της Αρχής για να αντικρούσει αναίρεση κατ' αποφάσεως που τον δικαιώνει, γιατί το ζήτημα που αφορούσε το ερώτημα εκκρεμεί ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων, τα οποία μάλιστα τόσο πρωτοδίκως όσο και κατ' έφεση έχουν αποφανθεί επ' αυτού και δεδομένου ότι η προστασία των προσωπικών δεδομένων κατοχυρώνεται και συνταγματικά σε συνδυασμό με τη συνταγματική αρχή της διάκρισης των εξουσιών (Γ/ΕΞ/453/23-1-2013).

Η Αρχή γνωμοδότησε για τις προϋποθέσεις νομιμότητας της συλλογής και περαιτέρω επεξεργασίας από ασφαλιστική εταιρεία αντιγράφου ποινικού μητρώου γενικής χρήσης για συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων και υπεύθυνων δηλώσεων για άλλες κατηγορίες εργαζομένων, καθώς και δεδομένων υποψηφίων προς εργασία, όπου θα δηλώνει ο εργαζόμενος ότι δεν έχει καταδικαστεί για εγκλήματα που είναι σχετικά με το αντικείμενο εργασίας του. Σύμφωνα με την Αρχή στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει σαφής, ρητή και ειδική νομοθετική πρόβλεψη για την απουσία ποινικής καταδίκης για συγκεκριμένα εγκλήματα, η συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από υποψήφιους προς εργασία ή προς κατάληψη θέσης σχετικά με απουσία ποινικής καταδίκης είναι δυνατό να γίνει ανεκτή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997, υπό τις προϋποθέσεις ότι (α) οι πληροφορίες σχετικά με την απουσία ποινικής καταδίκης πρέπει να συλλέγονται απευθείας από τον εργαζόμενο ή υποψήφιο, (β) αποκλείεται η συλλογή αντιγράφων ποινικού μητρώου γενικής χρήσης, καθόσον υπερβαίνει τον σκοπό της επεξεργασίας, λόγω του ότι δύναται να αποκαλύψει την ύπαρξη ποινικών καταδικών που δεν έχουν σχέση με την κύρια δραστηριότητα της εργοδότης εταιρείας, (γ) επιτρέπεται η συλλογή υπεύθυνων δηλώσεων των υποψηφίων για την απουσία ποινικών καταδικών για συγκεκριμένα εγκλήματα που έχουν σχέση με την κύρια δραστηριότητα της εργοδότης εταιρείας, (π.χ. οικονομικά εγκλήματα), (δ) η επεξεργασία των ανωτέρω στοιχείων επιτρέπεται όχι για όλες τις κατηγορίες προσωπικού, αλλά μόνο για εκείνες που έχουν σχέση με την κύρια δραστηριότητα της εργοδότης εταιρείας, και (ε) ο χρόνος τήρησης των δεδομένων για τους ήδη εργαζομένους πρέπει να προσδιοριστεί στα πέντε έτη από τη λήξη της εργασιακής σχέσης, ενώ για τους υποψήφιους προς εργασία στους έξι μήνες από την ολοκλήρωση της διαδικασίας πρόσληψης (γνωμοδότηση 4/2013).

3.8.2. Έλεγχος εργαζομένου από αναρτήσεις στο διαδίκτυο

Ο έλεγχος των εργαζομένων μέσω της συμπεριφοράς τους στο διαδίκτυο ή μέσω των ηλεκτρονικών επικοινωνιών τους έχει απασχολήσει επίσης την Αρχή.

Η Αρχή έκρινε ότι εάν το προφίλ κάποιου χρήστη είναι ανοιχτό στο κοινό, δηλαδή ο χρήστης δημοσιοποιεί με τη θέλησή του τα περιεχόμενα εκεί δεδομένα του ή εάν ο αριθμός των φίλων είναι ιδιαιτέρως μεγάλος, τότε καθίσταται εφικτή η ευρεία διασπορά

των εν λόγω δεδομένων. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, χρήστης στην υπηρεσία κοινωνικής δικτυώσεως Facebook κατήγγειλε ότι ο εργοδότης της χρησιμοποίησε για την άσκηση πειθαρχικής διώξεως αναρτήσεις από το απόρρητο, όπως ισχυρίζεται, «προφίλ» της στην εν λόγω υπηρεσία. Η Αρχή διευκρίνισε ότι από τα στοιχεία του φακέλου της υποθέσεως δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί ότι έλαβε χώρα παράνομη πρόσβαση εκ μέρους του εργοδότη στον λογαριασμό της υπαλλήλου στο Facebook, καθώς δεν είναι δυνατόν να ελεγχθεί με ποιο τρόπο η πληροφορία αναφορικά με τις αναρτήσεις της ιδίας διαβιβάστηκε στον εργοδότη, αφού είχε μεγάλο αριθμό φίλων (Γ/ΕΞ/5118/31-07-2013).

Η βιντεοσκόπηση, εφόσον περιλαμβάνει εικόνα φυσικού προσώπου το οποίο μπορεί να αναγνωριστεί άμεσα ή έμμεσα, συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που εμπίπτει στις διατάξεις του Ν. 2472/97. Μάλιστα, εφόσον διαπιστωθεί ότι η βιντεοσκόπηση επιτεύχθηκε ακριβώς λόγω της υπηρεσιακής σχέσης ή εξάρτησης και δεν πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο οικιακής δραστηριότητας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 2472/97. Περαιτέρω, επεξεργασία συνιστά και η ανάρτηση του βίντεο σε δημόσια θέα. Κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για να είναι θεμιτή πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 4 του Ν. 2472/97 και με την ελεύθερη και ενημερωμένη συγκατάθεση του υποκειμένου κατά το άρθρο 5 παρ. 1 του ανωτέρω νόμου, άλλως να υπάγεται στις εξαιρέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 του νόμου αυτού. Εφόσον δε, στην παρούσα περίπτωση, ως εκ της ισχυρής υπηρεσιακής εξάρτησης και της μη πληροφόρησης για τη μελλοντική ανάρτηση, δεν υπήρξε συγκατάθεση των υποκειμένων για τη βιντεοσκόπηση ή άδεια της οικείας υπηρεσίας και το ληφθέν υλικό αναρτήθηκε στο διαδίκτυο και διαδόθηκε σε αόριστο αριθμό προσώπων, οι εν λόγω πράξεις επεξεργασίας είναι παράνομες (Γ/ΕΞ/1467-1/09-04-2013).

3.9. ΣΩΜΑΤΕΙΑ, ΑΣΤΙΚΕΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ

Η Αρχή έχει κληθεί να αποφανθεί σε σχέση με τις προϋποθέσεις νομιμότητας της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων μελών τους από σωματεία.

3.9.1. Δικηγορικοί Σύλλογοι

Η Αρχή αποφάσισε υπέρ της μη επανεξετάσεως προσφυγής και επιβολής κυρώσεως στο ΔΣΑ λόγω παρόδου του ευλόγου χρονικού διαστήματος από την τέλεση της καταγγελλόμενης παραβάσεως (απόφαση 87/2013).

3.9.2. Άδεια τήρησης αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα

Υποβλήθηκε στην Αρχή αίτηση για χορήγηση άδειας τήρησης αρχείου με ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα από μη κυβερνητικό οργανισμό, δευτεροβάθμιο σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που αποτελεί τον ενωτικό φορέα των εκπατρισμένων παρά τη θέλησή τους Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης που υπάγονταν στη Συνθήκη της Λωζάνης (24.7.1923) και εξαιρούνταν της Ανταλλαγής των πληθυσμών μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας. Συγκεκριμένα, το σωματείο αυτό, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ελληνικός πληθυσμός της Κωνσταντινούπολης έχει συρρικνωθεί δραματικά και ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης σήμερα ζει σε συνθήκες εκπατρισμού στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες, στην προσπάθειά του να συμβάλει στην αποκατάστα-

ση της ελληνικής κοινότητας της Κωνσταντινούπολης θέλησε να προβεί σε απογραφή, σε εθελοντική βάση, των Κωνσταντινουπολιτών που υπάγονταν στη Συνθήκη της Λωζάνης. Η Αρχή χορήγησε στο σωματείο άδεια τήρησης αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα εθνικής καταγωγής και θρησκείας των Ελλήνων κατοίκων της νομαρχίας της Κωνσταντινούπολης, υπό τους εξής όρους: τα δεδομένα θα τηρούνται από το σωματείο, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για την εκπλήρωση των καταστατικών σκοπών του, δηλαδή του σκοπού της προάσπισης και προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ειδικότερα των δικαιωμάτων των Κωνσταντινουπολιτών, των Ιμβρίων και Τενεδίων, όπως αυτά προστατεύονται από τις σχετικές διατάξεις της Συνθήκης της Λωζάνης, και άλλες σύγχρονες διεθνείς συνθήκες και συμβάσεις προστασίας δικαιωμάτων του ανθρώπου, καθώς και του σκοπού της προώθησης και διασφάλισης των συνθηκών για τη διατήρηση του ελληνισμού της Κωνσταντινούπολης στην εστία του. Περαιτέρω, επιτράπηκε στο σωματείο, λαμβανομένης υπόψη της δραματικής μείωσης, με τη διέλευση του χρόνου, του πληθυσμού που υπαγόταν στη Συνθήκη της Λωζάνης και την ανάγκη αποκατάστασης της ελληνικής κοινότητας της Κωνσταντινούπολης, να δημιουργήσει, όπως προβλέπει το καταστατικό του, κεντρικό μητρώο των ανά τον κόσμο Κωνσταντινουπολιτών, Ιμβρίων και Τενεδίων, κατόπιν γραπτής συγκαταθέσεως αυτών προκειμένου να συμπεριληφθούν σε αυτό, και συγκεκριμένα να προχωρήσει σε εθελοντική απογραφή των Κωνσταντινουπολιτών που υπάγονταν στη Συνθήκη της Λωζάνης, ιδίως αυτών που εκπατρίστηκαν. Ειδικότερα, προβλέφθηκε, μεταξύ άλλων, ότι η συλλογή των προσωπικών δεδομένων των συμμετεχόντων στην αναφερόμενη απογραφή επιτρέπεται μόνο με την προηγούμενη έγγραφη, ειδική, ρητή και ελεύθερη συγκατάθεση είτε των ιδίων είτε του νόμιμου αντιπροσώπου τους (άρθρα 128 επ. ΑΚ) ή των νομίμως εξουσιοδοτημένων από αυτά προσώπων. Της συγκατάθεσης προηγείται κατάλληλη ενημέρωση για τον σκοπό συλλογής και επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων των φυσικών προσώπων, των οποίων τα δεδομένα συλλέγονται, τους τυχόν αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων και τα λοιπά στοιχεία κατά το άρθρο 2 στοιχ ια' του Ν. 2472/1997 (βλ. και άρθρο 11 του ιδίου νόμου). Επίσης, προβλέφθηκε ότι τα αποτελέσματα της αναφερόμενης απογραφής θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά από τον υπεύθυνο επεξεργασίας στο πλαίσιο των εγκεκριμένων καταστατικών σκοπών του. Η δημοσιοποίησή τους επιτρέπεται μόνο με ανωνυμοποιημένα ή συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία (α/α μητρώου αδειών 1191 με αρ. πρωτ. ΓΝ/ΕΞ/222-1/27-06-2013).

3.9.3. Παροχή υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα

Η Αρχή εξέτασε αιτήσεις των μη κυβερνητικών οργανώσεων (εφεξής ΜΚΟ) «Το Χαμόγελο του Παιδιού» και «Ελληνικό Κέντρο Έρευνας & Δράσης επί του Κοινωνικού Φαινομένου της Εξαφάνισης Φυσικών Προσώπων - OMNIBUS» για χορήγηση άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα ιδίως σε ανήλικους και στις οικογένειές τους (από την πρώτη αιτούσα) και σε πρόσωπα ηλικίας 18-60 ετών (από τη δεύτερη αιτούσα). Για τις ως άνω ΜΚΟ εκδόθηκαν δυο άδειες για την καθεμία, δηλαδή μία για τον σκοπό «παροχή κοινωνικών υπηρεσιών/ υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και συμβουλευτικής» (ΓΝ/ΕΞ/1009/20-07-2012 και ΓΝ/ΕΞ/330-2/18-07-2013 αντίστοιχα) και μία με σκοπό «συνεργασία με την ΕΛΑΣ στον τομέα της αναζήτησης εξαφανισθέντων/απαχθέντων φυσικών προσώπων με έμφαση στην έκδοση συναγερμών (alerts)» (ΓΝ/ΕΞ/1460/10-10-2013 και ΓΝ/ΕΞ/330-2/18-07-2013 αντίστοιχα). Αναφορικά με τις άδειες της δεύτερης κατηγορίας («κοινωνικοί συναγερμοί-alerts»), τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να ενεργο-

ποιηθεί η διαδικασία αναζήτησης προσώπων από την εκάστοτε ΜΚΟ είναι εκείνα που προκύπτουν από όσα έχει δηλώσει στην Αρχή ο συγκεκριμένος υπεύθυνος επεξεργασίας και από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο για την αναζήτηση εξαφανισθέντων προσώπων, το οποίο η ΕΛΑΣ γνωστοποίησε στην Αρχή. Ειδικότερα, από το προαναφερόμενο κανονιστικό πλαίσιο, ιδίως από τη συγκεκριμένη διαδικασία που ακολουθείται από την ΕΛΑΣ τόσο για την αναζήτηση εξαφανισθέντων ηλικιωμένων όσο και για την αναζήτηση εξαφανισθέντων ανηλίκων, διαπιστώθηκε ότι η ΕΛΑΣ είναι ο κύριος (αν όχι ο μόνος) αρμόδιος φορέας για την αναζήτηση εξαφανισθέντων προσώπων. Για τον λόγο αυτό, κρίθηκε ότι βασική προϋπόθεση για τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων εξαφανισθέντων προσώπων από ΜΚΟ, ιδίως για τη δημοσιοποίηση στοιχείων των προσώπων αυτών μέσω έκδοσης συναγερμών με σκοπό την αναζήτηση και τον εντοπισμό τους, είναι η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της ΕΛΑΣ (ή/και άλλων αρμόδιων αρχών, όπως η Εισαγγελία), η οποία έχει την κατεξοχήν αρμοδιότητα να κρίνει αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη θέση του εν λόγω μηχανισμού σε ισχύ προς υποβοήθηση του έργου της, δεδομένου μάλιστα ότι ενδέχεται να υπάρχουν αστυνομικής φύσεως λόγοι που να επιβάλλουν τη μη γνωστοποίηση της εξαφάνισης στο ευρύ κοινό. Με βάση όλα τα παραπάνω, η ύπαρξη σχετικής σύμφωνης γνώμης της ΕΛΑΣ για κάθε ενεργοποίηση διαδικασίας αναζήτησης ενός εξαφανισθέντος προσώπου μέσω έκδοσης συναγερμού είναι υποχρεωτική για κάθε ΜΚΟ που παρέχει τη συνδρομή της στην ΕΛΑΣ για τον σκοπό αυτό. Επιπρόσθετα, δεδομένου ότι, στην περίπτωση που η φωτογραφία και τα λοιπά στοιχεία των εξαφανισθέντων αναρτώνται στην ιστοσελίδα του υπευθύνου επεξεργασίας, αποδέκτες των δεδομένων είναι το ευρύ κοινό, κρίθηκε ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να αναρτήσει στην ιστοσελίδα του ειδικό κείμενο, στο οποίο να διευκρινίζεται ότι η αναδημοσίευση των δεδομένων αυτών επιτρέπεται αποκλειστικά με σκοπό την εύρεση του υποκειμένου των δεδομένων και για όσο διάστημα διαρκεί η αναζήτηση. Η ανάρτηση δεδομένων στην ιστοσελίδα του υπευθύνου επεξεργασίας πρέπει να παύει αμέσως μόλις βρεθεί το εξαφανισθέν πρόσωπο. Τέλος, ειδικά για την ενεργοποίηση του κοινωνικού συναγερμού προς αναζήτηση ανηλίκων («Amber Alert»), κρίθηκε ότι, σε περίπτωση ενηλικίωσης του αναζητούμενου προσώπου, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται μόνο κατόπιν νέας ρητής σύμφωνης γνώμης ή εντολής της ΕΛΑΣ ή/και άλλων αρμόδιων αρχών για τη συνέχιση της διαδικασίας αναζήτησης.

3.10. ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

3.10.1. Δημοσιεύματα σε εφημερίδες

Υποβλήθηκε στην Αρχή προσφυγή κατά εκδοτικής εταιρείας, που δημοσίευσε σε έντυπο/περιοδικό άρθρο με τίτλο «Η ορκωμοσία του Μ.- και η απουσία της Ε.» συνοδευόμενο με φωτογραφία του Μ.Π. που ελήφθη εντός του στρατοπέδου, στο φόντο της οποίας απεικονίζεται η προσφεύγουσα, στρατιωτικός, η οποία βρισκόταν στο χώρο του στρατοπέδου, προκειμένου να παρευρεθεί, όπως ισχυρίστηκε, σε τελετή ορκωμοσίας νεοσυλλέκτων. Η επίμαχη δε φωτογραφία ελήφθη και δημοσιεύτηκε χωρίς τη συγκατάθεση της προσφεύγουσας. Η εκδοτική εταιρεία παραδέχθηκε ότι για τη λήψη και τη δημοσίευση της φωτογραφίας δεν είχε ληφθεί η προηγούμενη συγκατάθεση της προσφεύγουσας. Επίσης, δήλωσε ότι ο σκοπός του περιοδικού ήταν η δημοσίευση της φωτογραφίας του Μ.Π. και η δημοσίευση της φωτογραφίας της προσφεύγουσας στο φόντο της κύριας φωτογραφίας του Μ.Π. έγινε από αμέλεια, καθώς η εικόνα της προσφεύγουσας δεν συνεισφέρει στην ενημέρωση.

Η Αρχή, με την απόφαση 73/2013, έκρινε ότι πράγματι η επίμαχη φωτογραφία δεν συνιστά ουσιώδες στοιχείο της πληροφόρησης του κοινού για τη δημοσιογραφική κάλυψη του γεγονότος της ορκωμοσίας του Μ.Π. και ως εκ τούτου δεν μπορεί να δικαιολογήσει παράπλευρη απώλεια της ιδιωτικότητας της προσφεύγουσας, διότι θα ήταν κάλλιστα δυνατή η αφαίρεση της φωτογραφίας της εξ ολοκλήρου ή τουλάχιστον η απόκρυψη του προσώπου της. Περαιτέρω, η Αρχή διαπίστωσε (κατά πλειοψηφία) ότι η κρίνομενη δημοσίευση της επίμαχης φωτογραφίας συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που εμπίπτει στις διατάξεις του Ν. 2472/1997 (άρθρο 3 παρ. 1) και ότι έγινε χωρίς τη συγκατάθεση της προσφεύγουσας και κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 5 παρ. 1 και 2 περ. ε' του προαναφερόμενου νόμου. Συνακόλουθα, η Αρχή (κατά πλειοψηφία) επέβαλε στην εκδοτική εταιρεία, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, πρόστιμο ύψους 1.500 ευρώ και ως μέτρο διακοπής της επεξεργασίας την απαγόρευση της αναδημοσίευσής της επίμαχης φωτογραφίας.

Σε άλλη περίπτωση προσφυγής για δημοσίευμα σε εφημερίδα, το οποίο, κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, συνιστά προσβολή της προσωπικότητάς της και συκοφαντική δυσφήμιση, η Αρχή έκρινε ότι με την επιφύλαξη της αρχής της ακρίβειας των γεγονότων, της νομιμότητας, της αναλογικότητας, καθώς και του δικαιολογημένου ενδιαφέροντος του κοινού για ενημέρωση ως προς τα δημοσιευόμενα δεδομένα, προσβολές της προσωπικότητας από τυχόν παράνομους χαρακτηρισμούς εκφεύγουν των αρμοδιοτήτων της. Η κρίση για το εάν από το περιεχόμενο του επίμαχου δημοσιεύματος (π.χ. από υβριστικές ή προσβλητικές αναφορές) στοιχειοθετούνται ενδεχομένως παράνομες προσβολές της προσωπικότητας ανήκει στα αρμόδια πολιτικά ή ποινικά δικαστήρια (Γ/ΕΞ/1016-13-02-2013, έτσι και σκέψη 7 της προαναφερόμενης απόφασης 73/2013 και Γ/ΕΞ/4189-1/08-07-2013).

Τέλος, υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία κατά τοπικής εφημερίδας για την αναφορά της στην πτώση του πατρός του προσφεύγοντος από το μπαλκόνι της οικίας του και στο θάνατό του. Το σχετικό άρθρο, κατά τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος, έχει ανακρίβειες και περισσότερο παραπληροφορεί και σπιλώνει παρά πληροφορεί για το γεγονός. Πλην όμως από το επίμαχο δημοσίευμα προέκυπτε ότι η καταγγελλόμενη τοπική εφημερίδα δεν αναφέρθηκε ονομαστικά στα σχετικά πρόσωπα (πατέρα του προσφεύγοντος ή και μέλη της οικογένειάς του) ούτε από τα αναφερόμενα μπορεί να προσδιοριστεί η ταυτότητα αυτών. Ως εκ τούτου, η Αρχή έκρινε ότι η νομιμότητα των αναφερομένων δεν θα κριθεί με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο οποίος σημειώνεται ότι προστατεύει μόνο τα ζώντα φυσικά πρόσωπα, η ταυτότητα των οποίων είναι γνωστή ή μπορεί να προσδιοριστεί από την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων (Γ/ΕΞ/4189-1/08-07-2013).

3.10.2. Ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές

Η Αρχή επανέλαβε την πρόσφατη νομολογία της (αποφάσεις 122, 140 και 190/2012) σχετικά με τα όρια της δικής της αρμοδιότητας και εκείνης του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ). Συγκεκριμένα, έκρινε ότι μετά τη συνταγματική αναθεώρηση το 2001, με την οποία αντικαταστάθηκε η διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος, ο έλεγχος σχετικά με το περιεχόμενο των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του ΕΣΡ. Συνεπώς, η αρμοδιότητα της Αρχής αναφορικά με τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα έχει περιοριστεί και δεν εκτείνεται πλέον στη διάδοση προσωπικών δεδομένων μέσω ραδιοτηλεοπτικών

εκπομπών. Έτσι, για το περιεχόμενο της τηλεοπτικής εκπομπής, την οποία κατήγγειλε ο προσφεύγων, αρμόδιο να επιληφθεί είναι το ΕΣΡ (Γ/ΕΞ/595-1/19-07-2013, Γ/ΕΞ/4425-1/22-07-2013).

Περαιτέρω, επανέλαβε ότι, αντίθετα με τα ανωτέρω, υφίσταται συντρέχουσα αρμοδιότητα της Αρχής και του ΕΣΡ, καθόσον αφορά μόνο στον έλεγχο της νόμιμης συλλογής και τήρησης του οπτικοακουστικού υλικού που έχει αποτελέσει αντικείμενο ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται η γενική αρχή του δικαίου non bis in idem, η οποία έχει την έννοια ότι απαγορεύεται η διπλή δίωξη ή καταδίκη εάν έχει εκδοθεί απόφαση επί της ουσίας της υποθέσεως από άλλο φορέα. Συνεπώς, όταν η Αρχή διαπιστώνει ότι το ΕΣΡ έχει ήδη εκδώσει απόφαση για τα αυτά πραγματικά περιστατικά και λόγους, περατώνει κάθε διαδικασία ελέγχου του ραδιοτηλεοπτικού μέσου. Έτσι, για την περίπτωση που καταγγέλθηκε ότι ραδιοφωνικός σταθμός εν αγνοία του προσφεύγοντος μαγνητοφώνησε συνομιλία του και κατόπιν παρανόμως και χωρίς τη συγκατάθεσή του τη μετέδωσε στη ραδιοφωνική εκπομπή, η Αρχή, αφού διαπίστωσε ότι για την κρίνόμενη περίπτωση το ΕΣΡ έχει ήδη επιληφθεί και εκδώσει τη με αριθμ. 464/28-09-2010 απόφασή του, με την οποία και τιμώρησε τον καταγγελλόμενο ραδιοφωνικό σταθμό για αθέμιτη συλλογή και διάδοση πληροφοριών (βλ. άρθρα 6 παρ. 2 και 3 και 8 παρ. 1 π.δ. 77/2003) με τη διοικητική κύρωση του προστίμου (ύψους 5.000 ευρώ), δοθείσης της περατώσεως της διαδικασίας από το ΕΣΡ, η Αρχή έκρινε ότι δεν ασχολείται κυρωτικώς περαιτέρω για ζητήματα ήδη εξετασθέντα (Γ/ΕΞ/6106/27-09-2013).

3.11. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΝΤΕΟΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ

Το 2013 υποβλήθηκαν 60 προσφυγές και 155 ερωτήματα σχετικά με συστήματα βιντεοεπιτήρησης, δηλαδή ποσοστό περίπου 10,8% επί του συνόλου των υποθέσεων. Διεκπεραιώθηκαν 45 υποθέσεις καταγγελιών και απαντήθηκαν 142 ερωτήματα. Παράλληλα, ως απάντηση σε γνωστοποιήσεις συστημάτων βιντεοεπιτήρησης, απεστάλησαν 101 έγγραφα, με τα οποία η Αρχή ζήτησε τροποποιήσεις στην εγκατάσταση των συστημάτων, ώστε να συνάδει με την οδηγία 1/2011 για τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για τον σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών.

3.11.1. Συστήματα βιντεοεπιτήρησης για τον σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών

Λειτουργία καμερών σε χώρο φροντιστηρίου - απόρριψη αιτήματος εξαίρεσης από την εφαρμογή του άρθρου 18 της οδηγίας 1/2011 της Αρχής

Με διαφορετικές γνωστοποιήσεις, εταιρείες που λειτουργούν φροντιστηριακές μονάδες (εκπαιδευτήρια) και συνεργάζονται στο πλαίσιο ομίλου εταιρειών γνωστοποίησαν τη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης, για τον σκοπό της «ασφάλειας των μαθητών και εργαζομένων και την αποφυγή κλοπών και βανδαλισμών εις βάρος του φροντιστηρίου». Σύμφωνα με τις γνωστοποιήσεις, τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης λειτουργούν διαρκώς, ακόμα και τις ώρες λειτουργίας των φροντιστηρίων, και λαμβάνουν εικόνα από την είσοδο των φροντιστηρίων και τον χώρο γραμματείας.

Η Αρχή κάλεσε αρχικά τις εταιρείες να συμμορφωθούν με το άρθρο 18 της οδηγίας 1/2011 της Αρχής για τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης σε χώρους που δραστηριοποιούνται ανήλικοι και να τροποποιήσουν κατάλληλα τα εν λόγω συστήματα βιντεοεπιτήρησης, ήτοι να προσαρμόσουν κατάλληλα τον χρόνο λειτουργίας των καμερών ώστε να

λειτουργούν εκτός ωραρίου και να αναγράψουν στις χρησιμοποιούμενες πινακίδες τις ώρες λειτουργίας προς ενημέρωση των υποκειμένων.

Οι εταιρείες απάντησαν με έγγραφά τους, με τα οποία αιτήθηκαν την εξαίρεσή τους από την οδηγία 1/2011, ώστε να επιτραπεί η λειτουργία των συστημάτων βιντεοεπιτήρησης στους χώρους των φροντιστηρίων κατά τη διάρκεια λειτουργίας τους. Στα έγγραφα αυτά, υποστήριξαν ότι το αίτημά τους καθίσταται βάσιμο, ιδιαίτερα με τις παρούσες δύσκολες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες που βιώνει η χώρα. Επιπλέον, ανέφεραν ότι πολλοί από τους γονείς ή τους κηδεμόνες των μαθητών των φροντιστηρίων εκτιμούν ιδιαίτερα το γεγονός της ύπαρξης αυτών των συστημάτων βιντεοεπιτήρησης.

Η Αρχή, με την απόφαση 49/2013, απέρριψε τις αιτήσεις εξαίρεσης κρίνοντας ότι κατά την έκδοση της οδηγίας 1/2011 είχαν ήδη ληφθεί υπόψη και εκτιμηθεί από την Αρχή όσα επιχειρήματα παρουσιάστηκαν, ενώ δεν προσκομίζεται κάποιο νέο στοιχείο που θα μπορούσε να επιτρέψει τη μη εφαρμογή της ανωτέρω διάταξης της οδηγίας, η οποία πάντως δεν κάνει επιφύλαξη εξαιρέσεων από την εφαρμογή της.

Σύστημα βιντεοεπιτήρησης σε βρεφονηπιακό σταθμό-νηπιαγωγείο

Με την απόφαση 78/2013, η Αρχή απνύθινε αυστηρή προειδοποίηση προς επιχείρηση βρεφονηπιακού σταθμού και νηπιαγωγείου προκειμένου να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες επί του εγκατεστημένου στους χώρους της συστήματος βιντεοεπιτήρησης, έτσι ώστε να πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις νομιμότητας που τίθενται στην οδηγία 1/2011.

Ειδικότερα, κατά την εξέταση καταγγελίας προέκυψε ότι κάμερες βρίσκονται τοποθετημένες, μεταξύ άλλων, σε αίθουσες διαπαιδαγώγησης, στον προαύλιο χώρο και στον χώρο προσέλευσης, ενώ η οθόνη παρακολούθησης του συστήματος βρίσκεται στο γραφείο της Διεύθυνσης. Με έγγραφό της η Αρχή ενημέρωσε την επιχείρηση ότι πρέπει να συμμορφωθεί με τα οριζόμενα στην οδηγία 1/2011. Να σημειωθεί ότι οι κάμερες, όπως προκύπτει από την καταγγελία, λειτουργούσαν έως τον Μάιο του 2012 συνεχώς, ενώ μετά την αποστολή του εγγράφου της Αρχής λειτουργούσαν εκτός ωραρίου. Καθώς δεν παρασχέθηκαν έγγραφες διαβεβαιώσεις για συμμόρφωση, η Αρχή προχώρησε σε έκδοση απόφασης. Με αυτή κάλεσε την επιχείρηση α) να απεγκαταστήσει τις κάμερες από τις αίθουσες διαπαιδαγώγησης και να υποβάλει τροποποιημένη γνωστοποίηση κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης, β) να διασφαλίσει ότι οι κάμερες στον αύλειο χώρο θα βρίσκονται στον περίβολο των εγκαταστάσεων και στα σημεία εισόδου/εξόδου, και γ) να διασφαλίσει ότι δεν θα υπάρχει οθόνη παρακολούθησης στο σύστημα, καθώς επίσης και ότι τα δεδομένα διαγράφονται κατά την επόμενη εργάσιμη μέρα. Περαιτέρω, απνύθινε αυστηρή προειδοποίηση στην επιχείρηση να ακολουθεί τα όσα αναφέρονται στο άρθρο 13 της οδηγίας 1/2011 αναφορικά με την ικανοποίηση των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης.

Παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από σύστημα βιντεοεπιτήρησης

Η Αρχή, με την απόφαση 68/2013 έκρινε ότι η εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε κατάστημα ψιλικών χωρίς την τήρηση των προβλεπόμενων εκ του νόμου 2472/1997 υποχρεώσεων, και ιδίως την παράλειψη γνωστοποίησης και προσήκουσας ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων, είναι παράνομη. Επίσης, έκρινε ότι η επίδειξη οπτικού υλικού που έχει καταγραφεί από το σύστημα βιντεοεπιτήρησης του καταστήματος σε τρίτο, εν προκειμένω σε συνεταιρισμό ραδιοταξί, συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. α' και δ' του Ν. 2472/1997. Η πραγματοποίηση της επεξεργασίας αυτής χωρίς την

προηγούμενη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 2 στοιχ. ια΄ και 5 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, καθώς και του άρθρου 9 παρ. 1 της οδηγίας 1/2011, είναι παράνομη. Σύμφωνα με το άρθρο 9 της εν λόγω οδηγίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, κατ' εξαίρεση, χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων, υποχρεούται ή δύναται να διαβιβάζει δεδομένα που προέρχονται από συστήματα βιντεοεπιτήρησης προς τις αρμόδιες δικαστικές, εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές εφόσον ζητηθούν από αυτές ή εφόσον ενδέχεται να αποτελούν αποδεικτικά στοιχεία αξιόποινης πράξης, αντίστοιχα (βλ. άρθρο 9 της οδηγίας 1/2011). Περαιτέρω, η Αρχή έκρινε ότι η χρήση εκ μέρους του συνεταιρισμού ραδιοταξί των προσωπικών δεδομένων που προέρχονται από το σύστημα βιντεοεπιτήρησης του καταστήματος και τα οποία έγιναν γνωστά στον συνεταιρισμό μέσω της παραπάνω επεξεργασίας, ήτοι της επίδειξης του οπτικού υλικού, για την πειθαρχική τιμωρία του υποκειμένου των δεδομένων, οδηγού ταξί συνιστά επίσης επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. α΄ και δ΄ του Ν. 2472/1997. Η επεξεργασία αυτή είναι παράνομη διότι ο συνεταιρισμός ραδιοταξί παρέλειψε να διαπιστώσει, όπως όφειλε ως υπεύθυνος επεξεργασίας, ότι τα παραπάνω δεδομένα συλλέχθηκαν κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο και υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. α΄ του Ν. 2472/1997.

Η Αρχή, με την ως άνω απόφασή της, απηύθυνε αυστηρή προειδοποίηση στο κατάστημα ψιλικών, ως υπεύθυνο επεξεργασίας του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, ιδίως για την παράλειψη γνωστοποίησης και προσήκουσας ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων και επέβαλε πρόστιμο 2.000 ευρώ στον συνεταιρισμό ραδιοταξί, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για την παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων προερχομένων από το παράνομο σύστημα βιντεοεπιτήρησης του καταστήματος ψιλικών.

Η λειτουργία απλής θυροτηλεόρασης σε διαμέρισμα δεν συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα - Απόρριψη αίτησης θεραπείας κατά εγγράφου της Αρχής

Με την απόφαση 82/2013 η Αρχή εξέτασε αίτηση θεραπείας αιτούντος κατά εγγράφου της. Συγκεκριμένα, ο αιτών ζήτησε από την Αρχή να ανακαλέσει ενημερωτικό έγγραφο της προς τρίτο ιατρό. Ο τρίτος αυτός είχε ρωτήσει την Αρχή αν επιτρέπεται να τοποθετήσει θυροτηλεόραση στην πόρτα του διαμερίσματος όπου στεγάζεται το ιατρείο του και το οποίο βρίσκεται σε όροφο πολυκατοικίας ώστε να μη διακόπτει την εξέταση των ασθενών του. Η Αρχή είχε ενημερώσει ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση η επεξεργασία δεδομένων εικόνας δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 2472/1997, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 στοιχ. α΄ της οδηγίας 1/2011. Ο αιτών παραπονέθηκε ότι η εγκατάσταση της θυροτηλεόρασης στην πόρτα του παραπάνω ιατρείου παραβιάζει τα προσωπικά δεδομένα του ιδίου και της οικογένειάς του διότι η πόρτα του διαμερίσμάτος του είναι ακριβώς απέναντι και σε μικρή απόσταση από την πόρτα του εν λόγω ιατρείου και μέσω της θυροτηλεόρασης θα παρακολουθείται η είσοδος και η έξοδος του ιδίου, των μελών της οικογενείας του και των επισκεπτών του από και προς το διαμέρισμα που κατοικεί. Επίσης, επισήμανε ότι δεν πρόκειται για εξωτερικές πόρτες πολυκατοικιών αλλά για εσωτερικές πόρτες διαμερισμάτων.

Η Αρχή, σε απάντηση της παραπάνω αίτησης, εξέδωσε νέο έγγραφο, με το οποίο ενημέρωσε τον αιτούντα ότι σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 παρ. 2 στοιχ. α) της οδηγίας 1/2011 της Αρχής για τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών, η λειτουργία απλών συστημάτων ελέγχου εισόδου χωρίς καταγραφή, που ενεργοποιούνται κατόπιν συγκεκριμένης ενέργειας του εισερ-

χόμενου (π.χ. θυροτηλέφωνα-θυροτηλεοράσεις), αποτελεί δραστηριότητα που δεν συνιστά «επεξεργασία» προσωπικών δεδομένων υπό την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ' σε συνδυασμό με το άρθρο 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, δεδομένου ότι δεν πραγματοποιείται συνεχής λήψη εικόνας ή/και ήχου και συνεπώς δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 2472/1997. Επίσης, ενημέρωσε τον αιτούντα ότι, συνεπεία των ανωτέρω, εξακολουθούν να ισχύουν τα αναφερόμενα στο πρώτο έγγραφό της προς τον έτερο αιτούντα ιατρό καθώς και ότι η Αρχή είναι αναρμόδια να εξετάσει την καταγγελία του.

Ο αιτών επανήλθε υποβάλλοντας αίτηση θεραπείας κατά του δεύτερου εγγράφου της Αρχής. Η Αρχή, με την 82/2013 απόφασή της, απέρριψε την παραπάνω αίτηση θεραπείας κρίνοντας ότι τα ζητήματα τα οποία προβλήθηκαν με την αίτηση αυτή έχουν ήδη εξεταστεί και κριθεί διεξοδικά με την οδηγία 1/2011 της Αρχής για τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών, από τις διατάξεις της οποίας προκύπτει η μη εφαρμογή στη συγκεκριμένη περίπτωση του Ν. 2472/1997 και τις οποίες επικαλείται το δεύτερο εξερχόμενο έγγραφο της Αρχής και επιπλέον επειδή ο αιτών δεν επικαλέστηκε ούτε προσκόμισε νέα στοιχεία από την εκτίμηση των οποίων θα μπορούσε ενδεχομένως να υπάρξει διαφορετική κρίση.

Αναρμοδιότητα της Αρχής να κρίνει περιουσιακές διαφορές κατά την εξέταση καταγγελιών

Με έγγραφό της (Γ/ΕΞ/2363/03-04-2013), η Αρχή ενημέρωσε καταγγέλλουσα για το τέλος της διερεύνησης καταγγελίας της περί εγκατάστασης και λειτουργίας παράνομου συστήματος βιντεοεπιτήρησης από συνιδιοκτήτρια γειτονικής οικίας, λόγω αναρμοδιότητας. Συγκεκριμένα, κατά τη διερεύνηση της καταγγελίας, προέκυψε ζήτημα ερμηνείας της πράξης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας και ρύθμισης των σχέσεων των συνιδιοκτητών και δη αν με αυτή παρεσχέθη δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης στους συνιδιοκτήτες ορισμένων τμημάτων του κοινόκτητου οικοπέδου και συνακόλουθα των ορίων της προσήκουσας χρήσης των κοινοκτητών και, ως εκ τούτου, της δυνατότητας παρακολούθησης των χώρων αυτών με το σύστημα βιντεοεπιτήρησης. Η Αρχή ενημέρωσε την καταγγέλλουσα ότι για την επίλυση του ζητήματος είναι αναγκαία η αποσαφήνιση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, κάτι που δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητές της, καθώς δεν είναι αρμόδια για την επίλυση ιδιωτικών διαφορών.

Εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης για την επιτήρηση δημοτικής περιουσίας

Ο Δήμος Πύργου γνωστοποίησε στην Αρχή (ΓΝ/ΕΙΣ/1068/30-07-2012) τη λειτουργία κάμερας για τον σκοπό της προστασίας δημοτικής περιουσίας από επανειλημμένες ενέργειες βανδαλισμού. Συγκεκριμένα, μία κάμερα τοποθετημένη στο Δημαρχείο Πύργου προβλεπόταν να εστιάζει στο μνημείο Ηρώων που βρίσκεται στην άκρη πλατείας, στο κέντρο της οποίας βρίσκεται το Δημαρχείο. Στο πεδίο λήψης εικόνων της κάμερας βρίσκονται επίσης και παγκάκια που είχαν υποστεί στο παρελθόν βανδαλισμούς. Η λειτουργία των καμερών είχε προγραμματιστεί από τις 22.00 μέχρι τις 7.00, δηλαδή μόνο το βράδυ, ενώ η οθόνη και το καταγραφικό θα βρίσκονταν στο γραφείο του Δημάρχου.

Η Αρχή, με την απόφαση 59/2013, έκρινε ότι ο σκοπός της προστασίας της δημοτικής περιουσίας αποτελεί επιμέρους περίπτωση του σκοπού της προστασίας αγαθών, άρα εμπίπτει στην οδηγία 1/2011. Αποφάσισε δε ότι δεν επιτρέπεται η χρήση συστήματος βιντεοεπιτήρησης για τα παγκάκια. Και τούτο καθώς χρησιμοποιούνται από μεγάλο πλήθος πολιτών, οι οποίοι κινούνται στην κεντρική πλατεία της πόλης, ακόμα και τις βραδινές ώρες. Συνεπώς, η ανάγκη προστασίας τους, συγκρινόμενη με βάση την αρχή της αναλογικότητας με την προσβολή που επέρχεται στην ιδιωτικότητα των πολιτών, είναι υπο-

δεέστερη, καθώς πρέπει να προστατευτεί το δικαίωμα και η θεμελιώδης ελευθερία των πολιτών.

Αντιθέτως, έκρινε κατά πλειοψηφία, ότι τα μνημεία αποτελούν αγαθά που χρήζουν ειδικής προστασίας, λόγω της ιστορικής και καλλιτεχνικής τους σημασίας. Η αποκλειστική παρακολούθησή τους μέσω συστήματος βιντεοεπιτήρησης είναι νόμιμη αφού δεν αποτελούν χώρο συνάθροισης μεγάλου αριθμού πολιτών, επιπροσθέτως δε με τον τρόπο αυτό προστατεύονται πλέον αποτελεσματικά, σε σχέση με άλλα μέσα, από κακόβουλες ενέργειες τρίτων, οι οποίες, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, αποτελούν καθημερινό φαινόμενο.

Η Αρχή, κάλεσε τον Δήμο Πύργου να τροποποιήσει το υπό κρίση σύστημα βιντεοεπιτήρησης ως εξής: η κάμερα να τοποθετηθεί σε τέτοιο σημείο ώστε να εστιάζει αποκλειστικά και μόνο στα υπό προστασία μνημεία. Επίσης, να αφαιρεθεί η οθόνη και να παραμείνει μόνο το καταγραφικό. Οι κωδικοί πρόσβασης στο σύστημα να είναι γνωστοί μόνο σε συγκεκριμένο άτομο, που θα οριστεί ως υπεύθυνος ασφαλείας του κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης. Πρόσβαση στα δεδομένα εικόνας και τοποθέτηση οθόνης θα γίνεται μόνο στην περίπτωση που έχει συμβεί περιστατικό βανδαλισμού και κατόπιν σχετικής έγγραφης εντολής του δημάρχου.

Απόρριψη αιτήματος της εταιρείας «Σταθερές Συγκοινωνίες ΑΕ» για εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο εσωτερικό των συρμών του μετρό της Αθήνας

Με έγγραφό της, η εταιρεία λειτουργίας του Μετρό Αθήνας ζήτησε να επιτραπεί η επέκταση του υπάρχοντος συστήματος βιντεοεπιτήρησης και εντός των συρμών του μετρό της Αθήνας, και συγκεκριμένα στους συρμούς των γραμμών 2 και 3. Ο σκοπός για τον οποίο επιθυμεί η εταιρεία κάτι τέτοιο είναι διττός: για λόγους ασφάλειας έναντι κακόβουλων πράξεων και για λόγους ασφάλειας έναντι τυχαίων γεγονότων ή ατυχημάτων.

Με το οριστικό της υπόμνημα η εταιρεία δήλωσε ότι επιθυμεί να εγκαταστήσει κάμερες, σταθερού οπτικού πεδίου και εστίασης, σε τέσσερα σημεία της οροφής στο εσωτερικό κάθε βαγονιού, με τέτοιο τρόπο ώστε ανά ζεύγη οι κάμερες να καλύπτουν όλο το εσωτερικό του, και δύο πλευρικών καμερών, εξωτερικά σε κάθε βαγόνι, για την επίβλεψη των θυρών και των εξωτερικών πλευρών των συρμών. Το σήμα εικόνας θα καταλήγει στις δύο καμπίνες οδήγησης και θα προβάλλεται σε οθόνη απεικόνισης.

Η εταιρεία είχε σχεδιάσει τρόπο λειτουργίας ώστε να μπορεί να ελέγχεται αποτελεσματικά από τον οδηγό η επιβίβαση/αποβίβαση των επιβατών και να μπορεί να ενεργοποιείται χειροκίνητα μετά από σχετική έγκριση του Κέντρου Ελέγχου ή στην περίπτωση που υπάρξει κάποιο «γεγονός συναγερμού».

Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία του φακέλου, η Αρχή έκρινε με την απόφαση 137/2013 ότι οι κάμερες στο εξωτερικό των συρμών κρίνονται ως αναλογικό μέτρο για τον επιδιωκόμενο σκοπό επεξεργασίας. Ωστόσο, για τις κάμερες στο εσωτερικό των συρμών, η εταιρεία δεν απέδειξε την αναγκαιότητα της εγκατάστασής τους. Συνεπώς, δεδομένης ιδίως της ύπαρξης ηπιότερων μέσων για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού των εσωτερικών καμερών (επιτήρηση των εσωτερικών χώρων των συρμών από προσωπικό ασφαλείας και περαιτέρω αξιοποίηση των δυνατοτήτων των ήδη εγκατεστημένων καμερών ασφαλείας στους σταθμούς και στις αποβάθρες του μετρό) και η εφαρμογή των οποίων δεν έχει εξεταστεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, κρίθηκε ότι δεν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις εγκατάστασης και λειτουργίας του συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο εσωτερικό των συρμών του μετρό.

Λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης από εταιρεία παροχής υπηρεσιών ασφαλείας

Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΞ/25/10-01-2013 έγγραφό της, απάντησε σε ερωτήματα της εταιρείας Brinks Hellas που δραστηριοποιείται στον τομέα της παροχής υπηρεσιών ασφαλείας. Συγκεκριμένα, η Αρχή επισήμανε ότι: α) επιτρέπεται η καταγραφή ήχου κατά τη διαδικασία καταμέτρησης αξιών, για τον σκοπό παροχής πληρέστερων αποδεικτικών στοιχείων. Η επεξεργασία αυτή δεν συνιστά επιτήρηση του εργαζομένου αλλά αποτελεί ένα μέσο παροχής της περιγραφής του περιστατικού, εναλλακτικό του εγγράφου, β) οι εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες ασφαλείας για λογαριασμό διαφορετικών κατηγοριών υπευθύνων επεξεργασίας ενεργούν ως εκτελούσες την επεξεργασία. Το χρονικό όριο των δεκαπέντε ημερών που προβλέπεται για τη γενική περίπτωση στην οδηγία μπορεί να επεκτείνεται έως και τα χρονικά διαστήματα που περιγράφονται στην οδηγία ανάλογα με την ειδικότερη κατηγορία του εκάστοτε υπευθύνου επεξεργασίας, γ) είναι νόμιμη η χρήση φορητών συσκευών από περιορισμένο αριθμό διευθυντικών στελεχών της εταιρείας, ως οθονών για την προληπτική παρατήρηση των εγκαταστάσεων σε μη εργάσιμες ημέρες και ώρες, ώστε να είναι δυνατή η άμεση και ορθότερη ενημέρωση των αρμόδιων αρχών σε περίπτωση συμβάντος. Θα πρέπει όμως να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ώστε η πρόσβαση να περιορίζεται στα συγκεκριμένα πρόσωπα και κανείς τρίτος να μην μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση στο μεταδιδόμενο υλικό. Επίσης, θα πρέπει να εκπονηθεί πρόγραμμα εκπαίδευσης των στελεχών αυτών ή να συνταχθεί σχετικό φυλλάδιο για την ασφαλή χρήση των συσκευών αυτών, δ) κρίθηκε ότι δεν αντίκειται στις διατάξεις του Ν. 2472/1997 η εγκατάσταση καμερών εντός των χρηματοκιβωτίων των θωρακισμένων οχημάτων, καθώς οι χώροι αυτοί χρήζουν αυξημένης προστασίας, ενώ επιπλέον το πρόσωπο που βρίσκεται στο χώρο αυτό εκτελεί πολύ συγκεκριμένη εργασία κατά την οποία είναι εξαιρετικά απίθανο να θίγονται θεμελιώδεις ελευθερίες του.

Λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε χώρους λιμένων

Με απαντητικά της έγγραφα προς δύο λιμενικά ταμεία και ένα κεντρικό λιμεναρχείο ελληνικών νησιών (Γ/ΕΞ/3910/06-06-2013, Γ/ΕΞ/3911/06-06-2013, Γ/ΕΞ/3912/06-06-2013), η Αρχή ενημέρωσε σχετικά με τις προϋποθέσεις νόμιμης εγκατάστασης και λειτουργίας συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε χώρους λιμένων ή αλιευτικού καταφυγίου, για σκοπούς προστασίας προσώπων και αγαθών. Η Αρχή σημειώνει ότι βασική προϋπόθεση για τη νομιμότητα της επεξεργασίας μέσω τέτοιων συστημάτων είναι η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας, όπως αναλύεται στα άρθρα 6 και 7 της υπ' αριθμ. 1/2011 οδηγίας. Ωστόσο, η οδηγία αυτή δεν εξειδικεύει την εφαρμογή της αρχής αυτής σε περιπτώσεις εγκατάστασης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε αλιευτικά καταφύγια ή μεγαλύτερα λιμάνια. Για τον λόγο αυτό, η Αρχή κάλεσε τους εν λόγω φορείς να ερευνήσουν τη νομιμότητα της σκοπούμενης επεξεργασίας σταθμίζοντας τον επιδιωκόμενο σκοπό με τις επιπτώσεις της συγκεκριμένης επεξεργασίας στην ιδιωτική ζωή των φυσικών προσώπων που κινούνται στους χώρους αυτούς, προσδιορίζοντας κριτήρια τα οποία θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, μεταξύ άλλων, στη στάθμιση αυτή. Τέτοια κριτήρια είναι: οι αρμοδιότητες του εκάστοτε υπευθύνου επεξεργασίας, η έκταση του προς επιτήρηση χώρου, το είδος των αγαθών που βρίσκονται σε αυτόν, οι εκτιμώμενοι κίνδυνοι για τα αγαθά αυτά, λοιπά στοιχεία από τα οποία να προκύπτει η αναγκαιότητα φύλαξης/προστασίας τους, οι κατηγορίες και ο αριθμός των φυσικών προσώπων που επηρεάζονται από τη συγκεκριμένη βιντεοεπιτήρηση, οι δραστηριότητες που τα πρόσωπα αυτά τελούν στο χώρο. Η Αρχή, επιπλέον, αναφέρει ότι σε κάθε περίπτωση η αναγκαιότητα

εγκατάστασης των καμερών για την ικανοποίηση του σκοπού της επεξεργασίας θα πρέπει να αιτιολογείται πλήρως, ενώ ο επιδιωκόμενος σκοπός δεν θα πρέπει να μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο επαχθή μέσα ή με άλλο ηπιότερο τρόπο.

3.11.2. Επεξεργασία δεδομένων εικόνας για σκοπούς διαφορετικούς από την προστασία προσώπων και αγαθών

Νομιμότητα χρήσης των κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης που λειτουργούν οι παραχωρησιούχες εταιρείες διαχείρισης διοδίων προς τον σκοπό της βεβαίωσης παραβάσεων ΚΟΚ

Κατόπιν σχετικού αιτήματος της Διεύθυνσης Τροχαίας Αττικής, η Αρχή αναφέρθηκε στις προϋποθέσεις χρήσης των κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης που λειτουργούν οι εταιρείες διαχείρισης διοδίων προς τον σκοπό της βεβαίωσης παραβάσεων ΚΟΚ (Γ/ΕΞ/6550-1/20-12-2012 και Γ/ΕΞ/4371/27-06-2013). Κατ' αρχάς, διευκρινίστηκε ότι η γνωστοποίηση στην Αρχή της εγκατάστασης και λειτουργίας κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης από τις εταιρείες διαχείρισης διοδίων αφορά διάφορους σκοπούς, μεταξύ των οποίων όμως και την προάσπιση των συμφερόντων των εταιρειών, που περιλαμβάνει τη δικαστική επιδίωξη της είσπραξης των διοδίων τελών (πρβλ. Ετήσια Έκθεση 2010 - 3.2.8). Δεδομένου, ωστόσο, ότι η μη καταβολή διοδίων τελών συνιστά πλέον τροχαία παράβαση (βλ. άρθρο 29 παρ. 10 σε συνδυασμό με το άρθρο 104 παρ. 4 του ΚΟΚ), καθώς και ότι τα συστήματα κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης που λειτουργούν οι εταιρείες διαχείρισης των διοδίων πληρούν, σύμφωνα με την αιτούσα, τις απαιτούμενες τεχνικές προδιαγραφές, η Αρχή έκρινε ότι η Διεύθυνση Τροχαίας Αττικής επιτρέπεται να αξιοποιήσει τα συστήματα αυτά για την άσκηση της δικής της αρμοδιότητας, ήτοι για τη διαπίστωση και βεβαίωση της παράβασης περί μη καταβολής των προβλεπόμενων διοδίων τελών. Ειδικότερα, η Αρχή επισήμανε τα ακόλουθα: α) η βεβαίωση παραβάσεων του ΚΟΚ δεν εμπίπτει ευθέως στο πεδίο εφαρμογής της υπ' αριθμ. 1/2011 οδηγίας της Αρχής σχετικά με τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών, ωστόσο η ως άνω οδηγία της Αρχής μπορεί να εφαρμοσθεί αναλογικώς, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 8 του π.δ. 287/2001 (Ειδικές Ηλεκτρονικές Τεχνικές Συσκευές για τη Βεβαίωση παραβάσεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας), για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται ειδικότερα στο αυτό π.δ. και τον ΚΟΚ, β) η Διεύθυνση Τροχαίας Αττικής πρέπει να υποβάλει γνωστοποίηση στην Αρχή ως υπεύθυνος επεξεργασίας, ορίζεται δηλαδή ως (συν-)υπεύθυνος επεξεργασίας μαζί με την εκάστοτε παραχωρησιούχο εταιρεία, καθότι χρησιμοποιεί εν πολλοίς την ίδια υποδομή και μέρος του συνόλου των προσωπικών δεδομένων που επεξεργάζεται ήδη η παραχωρησιούχος εταιρεία ενώ, κάθε εκ των δύο υπευθύνων επεξεργασίας επιδιώκει –και γνωστοποιεί– διακριτούς σκοπούς, γ) η Διεύθυνση Τροχαίας Αττικής επιτρέπεται να έχει άμεση πρόσβαση μόνο στα στοιχεία των συγκεκριμένων παραβάσεων του ΚΟΚ (μη πληρωμή διοδίων τελών) και όχι στο σύνολο του καταγεγραμμένου υλικού, δεδομένου μάλιστα ότι τα στοιχεία αυτά περιλαμβάνουν τμήμα βίντεο διάρκειας λίγων δευτερολέπτων, στο οποίο φαίνεται η διέλευση του οχήματος, καθώς και φωτογραφίες από τις οποίες προκύπτει με ευκρίνεια ο αριθμός πινακίδας κυκλοφορίας του οχήματος, δ) σε περίπτωση που η Διεύθυνση Τροχαίας Αττικής αποφασίσει να αξιοποιήσει τα εν λόγω συστήματα για την καταγραφή και βεβαίωση και άλλων παραβάσεων του ΚΟΚ, τούτο θα πρέπει να γνωστοποιείται κάθε φορά στην Αρχή ως τροποποίηση της προαναφερόμενης αρχικής γνωστοποίησης με συνημμένη και την απαιτούμενη τροποποίηση των συστημάτων για την καταγραφή των παραβάσεων αυτών.

Κατόπιν τούτων, η Διεύθυνση Τροχαίας Αττικής υπέβαλε σχετική γνωστοποίηση (ΓΝ/ΕΙΣ/1218/30-08-2013).

Χρήση βιντεοκάμερας για κυκλοφοριακές μετρήσεις

Υποβλήθηκε στην Αρχή ερώτημα από εταιρεία, που αφορά στη νομιμότητα της λειτουργίας ειδικών καμερών που καταγράφουν την κυκλοφορία σε κάποιο σημείο του οδικού δικτύου, με σκοπό τη μετέπειτα επεξεργασία της εικόνας για τη μέτρηση των στρεφουσών κινήσεων (δεξιά στροφή, ευθεία κίνηση, αριστερή στροφή) και την εξαγωγή κυκλοφοριακών μετρήσεων. Στο καταγεγραμμένο υλικό δεν θα φαίνονται οι αριθμοί κυκλοφορίας των οχημάτων ούτε άλλα προσωπικά δεδομένα.

Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3558-1/06-06-2013 έγγραφο, ενημέρωσε ότι εφόσον οι κάμερες του συστήματος είναι κατά τέτοιο τρόπο τοποθετημένες ώστε να μην είναι εφικτή η αναγνώριση προσώπων ή αριθμών πινακίδων αυτοκινήτων, τότε δεν υφίσταται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και, συνεπώς, η περίπτωση αυτή εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής του Ν. 2472/1997.

3.11.3. Προδικαστική υπόθεση ΔΕΕ C-212/13 - Λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης με σκοπό την προστασία προσώπων και αγαθών ιδιοκτητών κατοικίας όταν η κάμερα λαμβάνει εικόνα δημόσιου χώρου

Η Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3936-1/25-07-2013 έγγραφό της απέστειλε τις απόψεις της στη Νομική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών για την προδικαστική υπόθεση ΔΕΕ C-212/13. Στο έγγραφο αυτό αναλύεται η θέση της Αρχής στο προδικαστικό ερώτημα κατά πόσο η λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης προς το σκοπό της προστασίας της ιδιοκτησίας, της υγείας και της ζωής των ιδιοκτητών της κατοικίας μπορεί να χαρακτηριστεί ως επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα «η οποία πραγματοποιείται από φυσικό πρόσωπο στο πλαίσιο αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών δραστηριοτήτων» κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 2, της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, παρά το γεγονός ότι η κάμερα βιντεοσκοπεί και δημόσιο χώρο.

Η Αρχή επισημαίνει ότι τρία, σωρευτικώς εφαρμοζόμενα, κριτήρια περιγράφουν στον τομέα της βιντεοεπιτήρησης την έννοια της προσωπικής/οικιακής δραστηριότητας: α) η δραστηριότητα, στο πλαίσιο της οποίας πραγματοποιείται η βιντεοεπιτήρηση, θα πρέπει να περιορίζεται στην προστασία της κατοικίας φυσικού προσώπου και όχι της επαγγελματικής ή εμπορικής έδρας φυσικού ή νομικού προσώπου, β) τα δεδομένα να μη διαβιβάζονται κατά συστηματικό τρόπο σε τρίτους, γ) ο χώρος που περιλαμβάνεται στην εμβέλεια των καμερών. Η βιντεοεπιτήρηση δεν θεωρείται αποκλειστικά προσωπική ή οικιακή δραστηριότητα όταν το πεδίο ελέγχου της κάμερας περιλαμβάνει εξωτερικούς της κατοικίας δημόσιους ή κοινόχρηστους χώρους.

Η Αρχή επιπλέον διαπιστώνει κατά την εφαρμογή της οδηγίας 1/2011 –αλλά και της προϋσχύσασας 1122/2000– ότι μεγάλος αριθμός παραπόνων αφορά στην εγκατάσταση καμερών από μεμονωμένους ενοίκους ή ιδιοκτήτες κατοικιών (μονοκατοικιών ή διαμερισμάτων πολυκατοικιών), όπου η κάμερα λαμβάνει εικόνα από την εξωτερική είσοδο της μονοκατοικίας ή του διαμερίσματος, αντιστοίχως. Η εγκατάσταση της κάμερας έτσι ώστε να καταλαμβάνει εικόνες από τον άμεσα εφαιπτόμενο στην κατοικία δημόσιο ή κοινόχρηστο χώρο θα μπορούσε να θεωρηθεί και αναπόφευκτη για τον επιδιωκόμενο σκοπό της προστασίας της κατοικίας και των ατόμων που κατοικούν σε αυτή, στο πλαίσιο δηλαδή της προσωπικής/οικιακής δραστηριότητας, ενώ ταυτόχρονα, εφόσον πρόκειται για παρακολούθηση από ιδιώτη της κατοικίας του και του αμέσως εφαιπόμενου

δημόσιου χώρου, δεν πρόκειται για βαρύνουσας σημασίας επεξεργασία, την οποία η Οδηγία 95/46/ΕΚ αποσκοπεί κυρίως να ρυθμίσει. Το ότι η Οδηγία 95/46/ΕΚ εξαιρεί ορισμένες επεξεργασίες από το πεδίο εφαρμογής της προκύπτει και από την επιλογή ότι καταλαμβάνονται, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1, μόνο η αυτοματοποιημένη επεξεργασία και το διαρθρωμένο, σύμφωνα με ειδικά όσον αφορά τα πρόσωπα κριτήρια, αρχείο, δηλαδή μη διαρθρωμένα αρχεία σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 2 στοιχ. γ' σε συνδυασμό με τη σκ. 15 της Οδηγίας, παραμένουν εκτός πεδίου εφαρμογής. Εξάλλου, όπως δέχεται και η Αρχή με τη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 3 της οδηγίας 1/2011, το θιγόμενο πρόσωπο στην περίπτωση προσωπικής/οικιακής δραστηριότητας που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας και του Ν. 2472/1997 μπορεί να επιδιώξει την προστασία του με βάση τις γενικές διατάξεις του δικαίου, όπως αυτές για την προστασία της προσωπικότητας.

Κατόπιν τούτων, η απόφαση του ΔΕΕ αναμένεται με ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

3.11.4. Σχέδιο προεδρικού διατάγματος για τις κάμερες κατ' εφαρμογή του Ν. 3917/2011

Στην Ετήσια Έκθεση του έτους 2012 έγινε ειδική αναφορά στην Ομάδα Εργασίας, στην οποία συμμετείχαν και εκπρόσωποι της Αρχής, που συνέστησε το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων προκειμένου να συντάξει σχέδιο προεδρικού διατάγματος για τη χρήση συστημάτων επιτήρησης σε δημόσιους χώρους, κατ' εφαρμογή της εξουσιοδότησης του άρθρου 14 παρ. 4 του Ν. 3917/2011.

Ωστόσο, μέχρι και την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας Έκθεσης δεν έχει προχωρήσει η επεξεργασία του σχεδίου από το αρμόδιο Υπουργείο με αποτέλεσμα, όπως επισημάνθηκε και στην Έκθεση του 2012, να παραμένουν σε ισχύ οι διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 2 στοιχ. β' τρία τελευταία εδάφια και στοιχ. γ' Ν. 2472/1997. Η Αρχή ήδη με τη γνωμοδότηση 1/2009 έθεσε ζήτημα συνταγματικότητας του εδ. γ', στη συνέχεια δε εξέδωσε, κατόπιν αιτήματος του Υπουργού Δικαιοσύνης, τη γνωμοδότηση 2/2010, η οποία τελικώς οδήγησε στη θέσπιση του άρθρου 14 Ν. 3917/2011. Η διάταξη όμως του Ν. 3917/2011 παραμένει ανενεργός, εφόσον δεν έχει εκδοθεί το προβλεπόμενο σε αυτή προεδρικό διάταγμα.

3.12. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

3.12.1. Αναρμοδιότητα της Αρχής για την κρίση της νομιμότητας επίδοσης εγγράφων στο πλαίσιο του ΚΠολΔ

Η Αρχή με την απόφαση 71/2013 έκρινε, μεταξύ των άλλων ζητημάτων (βλ. Ενότητα 3.6.6. Δικαίωμα πρόσβασης σε αρχεία καταγεγραμμένων συνομιλιών), ότι ο τρόπος πραγματοποίησης επιδόσεων διαδικαστικών εγγράφων (όπως οι δικαστικές αποφάσεις και άλλων) στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων καθορίζεται από τις αντίστοιχες διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (ΚΠολΔ) στα άρθρα 122 επόμενα. Στην κρινόμενη περίπτωση, η επίδοση δικαστικής απόφασης ασφαλιστικών μέτρων σε λάθος διεύθυνση συνιστά διάδοση προσωπικών δεδομένων της προσφεύγουσας σε τρίτο πρόσωπο κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ' και θ' του Ν. 2472/1997, η οποία, ωστόσο, εφόσον υποχρεωτικώς γίνεται σύμφωνα με τον ΚΠολΔ, πρόκειται για επεξεργασία που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπευθύνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από τον νόμο (άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997

σε συνδυασμό με ΚΠολΔ 122 επ.). Εάν η επίδοση είναι νόμιμη ή όχι, διότι δεν διενεργήθηκε όπως προβλέπουν οι ανωτέρω διατάξεις του ΚΠολΔ, τούτο θα πρέπει να εξεταστεί σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του ΚΠολΔ, ο οποίος, ως ειδικότερος, κατισχύει του Ν. 2472/1997. Κατά συνέπεια, τυχόν ενστάσεις για τη νομιμότητα της επίδοσης εγγράφων και δικογράφων (εφόσον διενεργείται υποχρεωτικά κατά τον ΚΠολΔ), αλλά και της συνακόλουθης διάδοσης δεδομένων (ως απόρροια της επίδοσης αυτής), θα πρέπει να προβάλλονται ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων στα οποία γίνεται επίκληση της επίδοσης και των εννόμων συνεπειών της. Ωστόσο, σκόπιμο είναι ο καταγγελλόμενος δικηγόρος, ως υπεύθυνος επεξεργασίας (πρβλ. άρθρο 7Α παρ. 1 στοιχ. ε'), να ελέγχει εφεξής την ακρίβεια των στοιχείων (συμπεριλαμβανομένων και των διευθύνσεων) των διαδίκων που παρέχει στους δικαστικούς επιμελητές κατά την παραγγελία προς επίδοση, ώστε να αποφεύγεται η παράνομη διάδοση δεδομένων σε τρίτα πρόσωπα.

3.12.2. Εξουσία της Αρχής επί αιτήσεων πρόσβασης τρίτων σε προσωπικά δεδομένα

Υποβλήθηκαν στην Αρχή διάφορες αιτήσεις πρόσβασης τρίτων σε προσωπικά δεδομένα, οι οποίοι ζητούσαν την παρέμβαση της Αρχής προκειμένου να υποχρεωθεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας να τους χορηγήσει τα αιτούμενα στοιχεία, κυρίως για δικαστική χρήση. Επί των αιτήσεων αυτών η Αρχή επανέλαβε τη θέση της ότι:

Ο Ν. 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αναγνωρίζει υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας μόνο έναντι του υποκειμένου των δεδομένων και όχι του τρίτου. Ακολούθως, ότι ο Ν. 2472/1997 δεν θεμελιώνει αξιώσεις τρίτων για παροχή πληροφοριών.

Οι διατάξεις του Ν. 2472/1997, αφού πρώτα θεσπίζουν την καταρχήν απαγόρευση της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, προβλέπουν τους όρους και τις προϋποθέσεις, με βάση τις οποίες είναι νόμιμη και επιτρεπτή η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Συγκεκριμένα, τα άρθρα 5 και 7 του παραπάνω νόμου δεν ιδρύουν αξιώσεις τρίτων για επεξεργασία προσωπικών δεδομένων του υποκειμένου, παρά μόνο θέτουν τα περιθώρια νόμιμης συμπεριφοράς του υπευθύνου επεξεργασίας. Οι διατάξεις αυτές αποτελούν τις νομιμοποιητικές βάσεις επεξεργασίας και σε καμία περίπτωση δεν καθιερώνουν ως κα νόνα το δικαίωμα πρόσβασης τρίτου στα προσωπικά δεδομένα του υποκειμένου.

Περαιτέρω, η Αρχή, που κατά την αρμοδιότητά της επιβάλλει κυρώσεις μόνο για παραβιάσεις του Ν. 2472/1997, δεν έχει την αρμοδιότητα να διατάξει την ικανοποίηση αιτημάτων τρίτων για παροχή πληροφοριών ούτε δύναται να επιβάλλει κυρώσεις για μη χορήγηση προσωπικών δεδομένων σε τρίτους αιτούντες (βλ. σχετικά τη γνωμοδότηση 4/2009). Η απόφαση για τη διαβίβαση των προσωπικών δεδομένων στον αιτούντα τρίτο ανήκει τελικά στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος, αν είναι διοικητική αρχή, ελέγχεται από το Συμβούλιο της Επικρατείας και τα διοικητικά δικαστήρια, ενώ, αν είναι ιδιώτης, υπάγεται στον έλεγχο των πολιτικών δικαστηρίων (Γ/ΕΞ/952-1/26-03-2013, Γ/ΕΞ/3861-1/27-06-2013, πρβλ. και Γ/ΕΞ/4074-1/27-09-2013).

3.12.3. Αναρμοδιότητα της Αρχής για την κρίση της νομιμότητας συλλογής και χρήσης προσωπικών δεδομένων που έχουν περιληφθεί σε φάκελο δικογραφίας

Αναφορικά με καταγγελίες για παράνομη συλλογή και χρήση προσωπικών δεδομένων που έχουν περιληφθεί σε φάκελο δικογραφίας, η Αρχή επανέλαβε τη θέση της ότι:

Η Αρχή, με σειρά αποφάσεών της (βλ. ενδεικτικά τη με αριθμ. 147/2001 απόφαση), έχει αποφανθεί ότι δεν επιλαμβάνεται σχετικά με τη συλλογή και χρήση προσωπικών

δεδομένων που έχουν περιληφθεί στη δικογραφία δίκης ή αποτελούν μέρος προανακριτικού ή ανακριτικού υλικού και ότι δεν έχει αρμοδιότητα, γιατί ο φάκελος της δικογραφίας εκκρεμούς δίκης δεν αποτελεί αρχείο υποκείμενο στην αρμοδιότητα της Αρχής. Αρμόδιος να κρίνει, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αποδεικτικών μέσων ή του ανακριτικού υλικού, αν η συλλογή των δεδομένων είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του νόμου, δεδομένου μάλιστα ότι το δικαίωμα προστασίας προσωπικών δεδομένων του ατόμου κατοχυρώνεται πλέον και συνταγματικά στο άρθρο 9Α του Συντάγματος, είναι ο δικαστικός/εισαγγελικός λειτουργός ενώπιον του οποίου εκκρεμεί κάθε φορά η υπόθεση. Ως εκ τούτου, αποκλειστικά αρμόδιος να κρίνει τη νομιμότητα της συλλογής και χρήσης προσωπικών δεδομένων ενώπιον δικαστηρίου είναι ο αρμόδιος δικαστικός λειτουργός (έτσι και η με αριθμ. 31/2005 απόφαση της Αρχής).

Ενόψει των παραπάνω, η Αρχή, και για λόγους διάκρισης των εξουσιών, αποφάνθηκε ότι δεν εξετάζει την καταγγελλόμενη συλλογή και δικαστική χρήση των προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος στο πλαίσιο της αναφερόμενης εκκρεμούς δίκης (Γ/ΕΞ/6084/26-09-2013, Γ/ΕΞ/4027-1/22-07-2013).

3.12.4. Εξουσία της Αρχής επί αιτήσεων άρσης απορρήτου επικοινωνιών και διευκόλυνσης διεξαγωγής εκκρεμούς ποινικής διαδικασίας

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία κατά παντός υπευθύνου, σύμφωνα με την οποία χρήστης του διαδικτύου με ψευδώνυμο «P.P.» ως προφίλ στην ιστοσελίδα www.facebook.com και με τη χρήση του λογαριασμού του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (p.p@gmail.com), δημοσίευσε-ανήρτησε στην ανωτέρω ιστοσελίδα έγγραφα που αφορούν στην ακαδημαϊκή και επαγγελματική πορεία της προσφεύγουσας, συνοδεύοντάς τα με δυσφημιστικά σχόλια σε βάρος της, και απέστειλε τα κείμενα μέσω ομαδικών μηνυμάτων (e-mail) προς ένα ευρύ κύκλο αποδεκτών της πανεπιστημιακής, πολιτικής και δημοσιογραφικής κοινότητας. Επικαλούμενη δε τη διάταξη του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. η' του Ν. 2472/1997, η προσφεύγουσα ζήτησε από την Αρχή να διενεργήσει στην Υπηρεσία Κοινωνικής Δικτύωσης (facebook.com) και στην εταιρεία Google, Inc. (που παρέχει λογαριασμούς ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με όνομα χώρου gmail.com) διοικητικό έλεγχο, να ζητήσει άρση του απορρήτου των επικοινωνιών, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Ν. 2225/1994, ο οποίος δεν περιέχει διατάξεις άρσης απορρήτου για λόγους παράνομης διάδοσης προσωπικών δεδομένων, και ουσιαστικά να διευκολύνει η Αρχή, ασκώντας τις ειδικές ανακριτικές της αρμοδιότητες, τη διεξαγωγή της εκκρεμούς ποινικής διαδικασίας που διενεργείται κατόπιν της μηνύσεως-εγκλήσεως για τα αυτά πραγματικά περιστατικά που έχει υποβάλει η προσφεύγουσα στις αρμόδιες αστυνομικές/εισαγγελικές αρχές.

Η Αρχή στην περίπτωση αυτή αποφάνθηκε ότι ισχύουν τα ακόλουθα:

Η εταιρεία Facebook δεν έχει εγκατάσταση στην Ελλάδα και δεν υπόκειται στο πεδίο εφαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεδομένων (βλ. άρθρο 3 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει).

Επίσης, ο πάροχος υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (Google, Inc.), ειδικότερα της υπηρεσίας GMAIL, που αναφέρει η προσφεύγουσα εδρεύει εκτός Ελλάδος (ΗΠΑ) και δεν υπάγεται στο ελληνικό δίκαιο, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 Ν. 2472/1997. Αιτήματα ξένων αρχών για παροχή πληροφοριών που αφορούν στους χρήστες υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, στους οποίους παρέχει τις υπηρεσίες της, παρέχονται μόνο σε εκτέλεση εισαγγελικής ή δικαστικής διαταγής, που προέρχεται από οποιοδήποτε κράτος, εφόσον όμως ταυτόχρονα πληρούνται για την παροχή των στοιχείων οι

προϋποθέσεις του δικαίου της έδρας της, δηλαδή στο πλαίσιο διακρατικών συμφωνιών αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής. Εξάλλου, τη διαδικασία αυτή τηρεί η εταιρεία Google, Inc. όπως προκύπτει από άλλες περιπτώσεις.

Τυχόν άρση του απορρήτου έναντι του παρόχου ηλεκτρονικών επικοινωνιών πραγματοποιείται σύμφωνα με το Ν. 2225/1994. Ωστόσο, στον νόμο δεν περιλαμβάνονται τα αδικήματα του Ν. 2472/1997, σε αντίθεση με όσα διαλαμβάνει η απόφαση του ΕΔΔΑ (Κ.Υ. κατά Φιλανδίας). Εξάλλου, το ενωσιακό δίκαιο δεν προβλέπει τη δυνατότητα άρσης του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών για τη διερεύνηση προσφυγών κατά άλλων, εκτός των παρόχων, προσώπων (όπως εν προκειμένω χρηστών διαδικτύου), ενώ κατ' εφαρμογή του άρθρου 19 Σ. η εθνική νομοθεσία θέτει περιορισμούς και στις εποπτεύουσες αρχές (πρβλ. τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 6 Ν. 3471/2006).

Κατόπιν τούτων, η Αρχή έκρινε ότι, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα έχει υποβάλει για τα αυτά πραγματικά περιστατικά μήνυση-έγκληση ενώπιον του αρμόδιου Εισαγγελέως, τα στοιχεία του καταγγελλόμενου χρήστη διαδικτύου θα αναζητηθούν από τις αρμόδιες εισαγγελικές/ανακριτικές αρχές στο πλαίσιο του ΚΠΔ, και όχι από την Αρχή. Σύμφωνα, άλλωστε, με τις ισχύουσες διατάξεις του ΚΠΔ (άρθρα 33, 34), στο πλαίσιο εκκρεμούς ανακριτικής/προανακριτικής διαδικασίας, επιμέρους ανακριτικές πράξεις μπορούν να διενεργηθούν μόνο κατόπιν παραγγελίας του αρμόδιου Εισαγγελέα (Γ/ΕΞ/1783/11-03-2013, πρβλ. και Γ/ΕΞ/1784/11-03-2013).

3.13. ΛΟΙΠΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η Αρχή, με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/11-1/25-02-2013 έγγραφό της, απάντησε σε ερώτημα που υποβλήθηκε από διαχειριστή πολυκατοικίας, αναφορικά με το αν είναι σύμφωνη με τη νομοθεσία περί προσωπικών δεδομένων η ανάρτηση σε διαδικτυακό τόπο πίνακα, ο οποίος θα περιγράφει τις ώρες κατανάλωσης πετρελαίου κάθε διαμερίσματος. Η Αρχή επισήμανε ότι αν ο σχετικός πίνακας ενημερώνεται σε μηνιαία βάση, τότε η επεξεργασία αυτή -εφόσον η ανάρτηση γίνεται ανωνυμοποιημένα, δηλαδή υπό μορφή τέτοια ώστε κανείς τρίτος που τυχόν αποκτήσει πρόσβαση σε αυτόν να μην μπορεί να εξαγεί οποιαδήποτε πληροφορία περί συγκεκριμένου ιδιοκτήτη/ενοίκου και, επίσης, εφόσον η σχετική διαδικτυακή διεύθυνση ανάρτησης του πίνακα κοινοποιείται μόνο στους ενοίκους- δεν προσκρούει στις διατάξεις του Ν. 2472/1997, διότι η πληροφορία αυτή υπάρχει ούτως ή άλλως στον αναλυτικό λογαριασμό δαπανών της πολυκατοικίας όπου όλοι οι ενοίκιοι έχουν πρόσβαση. Σε διαφορετική όμως περίπτωση (αν π.χ. ο πίνακας ενημερώνεται σε εβδομαδιαία βάση, δηλαδή περιλαμβάνει δεδομένα σε μεγαλύτερη ανάλυση από την προβλεπόμενη στις μηνιαίες καταστάσεις), τότε για αυτή την επεξεργασία απαιτείται η συγκατάθεση των ενοίκων σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 2472/1997, αφού δεν συντρέχει καμία από τις εξαιρέσεις της παρ. 2 του ιδίου άρθρου (ιδίως του εδαφίου ε'). Τέλος, στο έγγραφό της η Αρχή σημειώνει ότι, ακόμα και αν υπάρχει η συγκατάθεση των ενοίκων για αυτή την επεξεργασία, η ανάρτηση του σχετικού πίνακα στο διαδίκτυο θα πρέπει να γίνεται ανωνυμοποιημένα κατά τον τρόπο που περιγράφεται ανωτέρω.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

4. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

4.1. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 29 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 95/46/ΕΚ

Στην επονομαζόμενη «Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29» που συστάθηκε βάσει του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ συμμετέχουν ως τακτικά μέλη όλοι οι πρόεδροι ή επίτροποι των Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων των 28 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόεδρος της Ομάδας Εργασίας για τη διετία 2012-2013 είναι ο Πρόεδρος της ολλανδικής Αρχής, αντιπρόεδροι ο Επίτροπος της Αρχής του Η.Β. και ο Πρόεδρος της Αρχής της Τσεχίας. Στις συνεδριάσεις δύνανται να συμμετέχουν ως παρατηρητές, χωρίς δικαίωμα ψήφου, οι πρόεδροι ή επίτροποι των κρατών του ΕΟΧ καθώς και χωρών που έχουν λάβει επίσημη υποψηφιότητα προς ένταξη στην ΕΕ.

Οι αρμοδιότητες της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 συνίστανται κυρίως στην εξέταση της ομοιόμορφης εφαρμογής της Οδηγίας 95/46/ΕΚ στα κράτη μέλη, αλλά και στις μεταγενέστερες Οδηγίες 2002/58/ΕΚ και 2006/24/ΕΚ που αφορούν στον ειδικότερο τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η Ομάδα γνωμοδοτεί, επίσης, για κάθε νομοθετικό ή διοικητικό μέτρο ή δράση των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορά στην προστασία των προσωπικών δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και αν η νομοθεσία τρίτης χώρας παρέχει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας, το οποίο επιτρέπει τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων από κράτος μέλος της ΕΕ προς αυτή.

Υπό αυτή την ιδιότητα, εκδίδει Γνώμες και Κείμενα Εργασίας που έχουν ως αποδέκτες τα ευρωπαϊκά νομοθετικά όργανα, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τους υπευθύνους επεξεργασίας καθώς και τον εφαρμοστή του δικαίου, όπως τις ίδιες τις εθνικές αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων. Εκτός από τα ανωτέρω μέσα δράσης, προβαίνει –με δική της πρωτοβουλία ή όταν της τεθεί σχετικό ερώτημα– σε έγγραφες ή προφορικές τοποθετήσεις προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, διεθνείς οργανισμούς ή τις εκάστοτε αρμόδιες εθνικές αρχές τρίτων χωρών, καθώς και προς υπευθύνους επεξεργασίας που αναπτύσσουν δραστηριότητα σε ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο επίπεδο, καλεί σε ακρόαση εκπροσώπους διεθνών οργανισμών και υπευθύνων επεξεργασίας, πάντα για ζητήματα που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Για την αποτελεσματικότερη οργάνωση των εργασιών της η Ομάδα συγκροτεί μόνιμες υποομάδες για συγκεκριμένες κατηγορίες θεμάτων. Κατά το έτος 2013 λειτούργησαν οι εξής υποομάδες με τα ακόλουθα αντικείμενα: α) νέες τεχνολογίες, διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες, γ) χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, δ) ομοιόμορφη ερμηνεία των βασικών εννοιών της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, ε) προτεινόμενο κανονιστικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, στ) ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ζ) επιτήρηση συνόρων, μεταφορές επιβατών, αστυνομικός και δικαστικός τομέας (πρώην τρίτος πυλώνας). Επίσης, συγκροτεί ad hoc υποομάδες για την επεξεργασία επίκαιρων ζητημάτων. Για τον ίδιο σκοπό αποφασίζει ανά διετία πρόγραμμα εργασίας, το οποίο δημοσιεύει. Το Δεκέμβριο 2013 δημοσίευσε το πρόγραμμα εργασίας για τη διετία 2014-2015, το οποίο περιλαμβάνει τέσσερις στρατηγικούς στόχους, ήτοι την παρακολούθηση του προτεινόμενου κανονιστικού πλαισίου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, τη συνεργασία των αρχών προστασίας δεδομένων, την αντιμετώπιση των τεχνολογικών εξελίξεων και της παγκοσμιοποίησης, υπό την έννοια της διασυνοριακής ροής των δεδομένων και της δημιουργίας υψηλού επιπέδου προστασίας των προσωπικών δεδομένων σε παγκόσμιο επίπεδο. Το πρόγραμμα αναλύεται περαιτέρω σε ζητήματα που θα εξετάσει κάθε υποομάδα εργασίας.

Η Ομάδα κατά το έτος 2013 ασχολήθηκε με τα εξής θέματα: α) το νέο νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, β) τις νέες τεχνολογίες, γ) τις

διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες, δ) την ανάλυση της αρχής του σκοπού της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων και ε) τα ανοικτά δεδομένα υπό την έννοια της περαιτέρω χρήσης των πληροφοριών του δημόσιου τομέα, στ) το προτεινόμενο κανονιστικό πλαίσιο για την Ευρώπη, ζ) το νέο πρόγραμμα-πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έρευνα «Ορίζοντες 2020» και επιμέρους ερευνητικά έργα, η) την προτεινόμενη Οδηγία για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες συναλλαγές, θ) την παρακολούθηση των πολιτών, ι) τη συλλογή και διαβίβαση δεδομένων επιβατών, ια) τη συλλογή δεδομένων από τον Παγκόσμιο Οργανισμό για την Καταπολέμηση του Ντόπινγκ.

Όσον αφορά το νέο κανονιστικό πλαίσιο, στη δημιουργία του οποίου η Ομάδα συνέβαλε σημαντικά (βλ. Ετήσιες Εκθέσεις 2011 και 2012, ενότητα 4.1), κατά το έτος 2013 η Ομάδα Εργασίας εξέδωσε τη Γνώμη 1/2013 σχετικά με τη βελτίωση της προτεινόμενης Οδηγίας στον αστυνομικό και δικαστικό τομέα, το Έγγραφο Εργασίας 1/2013 σχετικά με τις εκτελεστικές πράξεις που προβλέπεται να εκδίδει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με την Πρόταση Κανονισμού για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, καθώς επίσης έλαβε θέση σε επιμέρους ζητήματα για τη βελτίωση των διατάξεων για την προσωπική και οικιακή χρήση, της δημιουργίας προφίλ, της αρμοδιότητας της επικεφαλής αρχής, ενώ τέλος, χαιρέτισε την ολοκλήρωση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της πρώτης ανάγνωσης για το νέο κανονιστικό πλαίσιο και απευθύνθηκε στο Συμβούλιο της ΕΕ ώστε να ολοκληρώσει και αυτό τις εργασίες του.

Όσον αφορά στις νέες τεχνολογίες η Ομάδα, συνεχίζοντας την ενασχόλησή της με την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 5 παρ. 3 της Οδηγίας 2002/58/EK και πιο συγκεκριμένα με την αποθήκευση μικρών αρχείων κειμένων (cookies), εξέδωσε το Έγγραφο Εργασίας 2/2013 για τους τρόπους λήψης έγκυρης συγκατάθεσης από τους χρήστες επιγραμμικών υπηρεσιών. Επίσης, εξέδωσε τη Γνώμη 2/2013 για τη χρήση εφαρμογών σε έξυπνες κινητές συσκευές και, τέλος, γνωμοδότησε δύο φορές (Γνώμη 4/2013, 7/2013) σε σχέση με το υπόδειγμα για την πραγματοποίηση μελέτης επιπτώσεων στην ιδιωτικότητα κατά τη χρήση έξυπνων μετρητών κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, το οποίο υποβλήθηκε από την αρμόδια επιτροπή εμπειρογνομόνων που συνέστησε προς τούτο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Και στη δεύτερη Γνώμη η Ομάδα προτείνει τροποποιήσεις του υποδείγματος έτσι ώστε να το κάνει δεκτό. Σε σχέση με τη δημιουργία νέων προϊόντων απέστειλε επιστολή στην εταιρεία Google, με την οποία την καλεί να λάβει μέτρα προστασίας των προσωπικών δεδομένων κατά την ανάπτυξη του νέου προϊόντος Google Glass. Επίσης, απευθύνθηκε στον Διεθνή Οργανισμό Ονοματοδοσίας Διαδικτύου (ICANN) σχετικά με την τροποποίηση των υποχρεώσεων των εθνικών καταχωρητών ονομάτων χώρου, επισημαίνοντας στο όνομα όλων των 28 αρχών προστασίας ότι δεν είναι νόμιμη η προβλεπόμενη τήρηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Όσον αφορά στις διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες, η Ομάδα εξέδωσε Επεξηγηματικό Κείμενο για την εφαρμογή των εταιρικών δεσμευτικών κανόνων από εκτελούντες την επεξεργασία, επί τη βάση των κριτηρίων που διαμόρφωσε ήδη το 2012 (βλ. Ετήσια Έκθεση 2012, ενότητα 4.1), και απευθύνθηκε στην Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Εργοδοτών καλώντας την να ενημερώσει τις εταιρείες-μέλη της για τη χρήση του εργαλείου των εταιρικών δεσμευτικών κανόνων. Οι εταιρικοί δεσμευτικοί κανόνες είναι ένα εργαλείο που δημιούργησε η Ομάδα και ήδη τον Οκτώβριο 2013 είχαν εγκριθεί από τις αρχές προστασίας δεδομένων 45 αιτήσεις εταιρικών ομίλων.

Όσον αφορά τα ανοικτά δεδομένα, η Ομάδα Εργασίας εξέδωσε τη Γνώμη 6/2013 που παρέχει αναλυτικές οδηγίες για τη μεταφορά και εφαρμογή της Οδηγίας 2013/37/ΕΕ με την οποία τροποποιείται η προηγούμενη Οδηγία 2003/98/EK για την περαιτέρω

χρήση των πληροφοριών του δημόσιου τομέα. Βασικό συμπέρασμα της Γνώμης 6/2013 είναι ότι για τις πληροφορίες που περιέχουν προσωπικά δεδομένα, εκτός αυτών που ήδη εξαιρούνται λόγω των διατάξεων για την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και της προστασίας προσωπικών δεδομένων, θα πρέπει να διενεργείται, προτού ο δημόσιος τομέας αποφασίσει την περαιτέρω χρήση τους, μελέτη επιπτώσεων στην ιδιωτικότητα – όπως επίσης και σε κάθε νομοθετική πρωτοβουλία που στοχεύει στη δημοσίευση προσωπικών δεδομένων– από την οποία να προκύπτουν οι περιορισμοί χρήσης και τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης τυχόν ανωνυμοποίησης, ενώ μπορεί το αποτέλεσμα της μελέτης να καταλήγει ότι δεν επιτρέπεται καθόλου η χορήγηση των δεδομένων προς περαιτέρω χρήση. Επίσης, συστήνει όπου είναι δυνατόν, σε σχέση με τον σκοπό που προορίζονται, τα δεδομένα να χορηγούνται ανωνυμοποιημένα, εξασφαλίζοντας όμως την παρακολούθηση της πιθανότητας επαναταυτοποίησης των προσώπων.

Όσον αφορά την ομοιόμορφη εφαρμογή βασικών εννοιών της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, η Ομάδα Εργασίας εξέδωσε τη Γνώμη 3/2013 σχετικά με την αρχή του σκοπού, όπου ανέλυσε με την προσθήκη σειράς παραδειγμάτων τις επιμέρους προϋποθέσεις για τη σαφήνεια και εξειδίκευση του σκοπού καθώς και την έννοια του συμβατού σκοπού σε σχέση με τον αρχικό, για τον οποίο θα επιτρεπόταν η επεξεργασία των δεδομένων. Η Γνώμη περιέχει και ειδικές ενότητες για την επεξεργασία των δεδομένων προς τον σκοπό της επιστημονικής και ιστορικής έρευνας και, τέλος, προτάσεις για τη βελτίωση της Πρότασης Κανονισμού.

Όσον αφορά τη δέσμη μέτρων για τα «ευφυή σύνορα» που πρότεινε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και ιδίως ως προς την Πρόταση Κανονισμού για ένα σύστημα καταχώρισης δεδομένων εισόδου/εξόδου υπηκόων τρίτων χωρών από τα εξωτερικά σύνορα της Ε. Ένωσης, η Ομάδα διαπιστώνει ότι προς το παρόν η Επιτροπή δεν τεκμηριώνει δεόντως την αναγκαιότητα ενός τέτοιου συστήματος. Επίσης, ως προς την Πρόταση Κανονισμού για τη θέσπιση προγράμματος καταχώρισης ταξιδιωτών, η Ομάδα επισημαίνει ότι δεν θα πρέπει να δημιουργηθεί κεντρική βάση βιομετρικών δεδομένων και εναλλακτικώς να χρησιμοποιηθεί το ήδη ισχύον σύστημα για τα βιομετρικά δεδομένα στα διαβατήρια, όπου η αποθήκευση είναι μόνον τοπική. Επίσης, επισημάνθηκε ότι θα πρέπει να διασφαλισθεί εφαρμογή διαφανών κριτηρίων για την κατάταξη των προσώπων ως υψηλού ή χαμηλού κινδύνου ώστε να αποφευχθούν αδικαιολόγητες διακρίσεις. Η Ομάδα Εργασίας απευθύνθηκε επίσης στη Διεθνή Ένωση Αερομεταφορέων (IATA), η οποία σχεδιάζει εξατομικευμένο έλεγχο ασφάλειας των επιβατών, και της υπέδειξε κριτήρια για την πραγματοποίηση μελέτης επιπτώσεων στην ιδιωτικότητα, η οποία, αφού ολοκληρωθεί, θα μπορούσε να υποβληθεί στην Ομάδα για γνωμοδότηση. Προς την ίδια Ένωση απηύθυνε επίσης έγγραφο για περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με το σχεδιαζόμενο πρόγραμμα εξατομικευμένων τιμών αεροπορικών εισιτηρίων με βάση το προφίλ του επιβάτη.

Ως προς τη διαβίβαση στοιχείων επιβατών (API) από αερομεταφορείς, εγκατεστημένους στην ΕΕ προς τρίτες χώρες, η Ομάδα απηύθυνε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έγγραφο, με το οποίο εκφράζει την άποψη ότι η Διεθνής Συμφωνία του Σικάγου δεν αποτελεί σαφή νομική βάση για τη διαβίβαση, επισημαίνει τις διαφορετικές πρακτικές στα κράτη μέλη και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναλάβει νομοθετική πρωτοβουλία για την ομοιόμορφη ρύθμιση του ζητήματος. Ως προς τη διαβίβαση αρχείων αεροπορικών κρατήσεων (PNR) στον Καναδά, η Ομάδα Εργασίας απέστειλε έγγραφο στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως αρμόδιο για τη λήψη απόφασης κατάρτισης σχετικής διεθνούς συμφωνίας μεταξύ ΕΕ και Καναδά, στο οποίο επισημαίνει τα σημεία που το σχέδιο της συμφωνίας χρήζει βελτίωσης.

Η Ομάδα Εργασίας ασχολήθηκε, επίσης, με τις αποκαλύψεις για την παρακολούθηση πολιτών της Ένωσης μέσω του προγράμματος PRISM των ΗΠΑ και απηύθυνε εντός του έτους 2013 δύο επιστολές προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την αποσαφήνιση του προγράμματος αυτού, εντόπισε σημεία της νομοθεσίας των ΗΠΑ που χρήζουν περαιτέρω ελέγχου και δήλωσε την πρόθεσή της να τα εξετάσει και η ίδια αναλυτικότερα, όπως επίσης και αντίστοιχα προγράμματα των κρατών μελών. Παράλληλα, η Ομάδα εξέτασε και απηύθυνε σχετικό έγγραφο στο Συμβούλιο της Ευρώπης σε σχέση με τις εργασίες για την κατάρτιση Πρόσθετου Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση της Βουδαπέστης για το κυβερνοέγκλημα, σύμφωνα με το οποίο προβλέπεται η απευθείας πρόσβαση αλλοδαπών αρμόδιων αρχών για την εξιχνίαση αξιόποινων πράξεων σε δεδομένα που τηρούνται σε άλλο κράτος. Η Ομάδα Εργασίας τονίζει ότι τυχόν τροποποίηση δεν επιτρέπεται να προβλέπει ως επαρκή για την πρόσβαση προϋπόθεση τη νομοθεσία του αιτούντος κράτους, καθώς αυτό θα οδηγούσε σε καταστρατήγηση του ενωσιακού κεκτημένου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Σε σχέση με την Πρόταση Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον Κανονισμό με τον οποίο προβλέπεται η σύσταση της Ευρωπαϊκής ως οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ομάδα Εργασίας απηύθυνε έγγραφο στην αρμόδια επιτροπή LIBE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στην οποία υιοθέτησε τις παρατηρήσεις της Κοινής Εποπτικής Αρχής της Ευρωπαϊκής (βλ. ενότητα 4.3).

Όσον αφορά τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, η Ομάδα Εργασίας εξέτασε τη σχετική πρόταση τέταρτης Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και την πρόταση Κανονισμού για τις πληροφορίες που συνοδεύουν τα χρηματικά εμβάσματα, όπου διαπίστωσε σημαντικές ελλείψεις και αποκλίσεις από το ενωσιακό κεκτημένο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και προς τούτο απηύθυνε έγγραφο προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στη συνέχεια συνέλεξε επιπλέον πληροφορίες από τα υπόχρεα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και διόργωσε συναντήσεις με εκπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Τέλος, τις παρατηρήσεις της ανακοίνωσε εγγράφως στην επιτροπή LIBE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Σε σχέση με την πραγματοποίηση ερευνητικών έργων, η Ομάδα Εργασίας ασχολήθηκε κατ' αρχάς με το έργο INDECT, το οποίο αναπτύσσει αλγόριθμους για τον ευχερέστερο εντοπισμό αξιόποινων πράξεων μέσω δεδομένων κλειστού κυκλώματος, όπου η Ομάδα επισήμανε ότι ακόμη και σε ένα ερευνητικό έργο, όπου οι συμμετέχοντες έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους, το ίδιο το έργο θα πρέπει να έχει ως στόχο την ανάπτυξη φιλικών για την προστασία των δεδομένων τεχνολογιών έτσι ώστε τα αποτελέσματα της έρευνας να είναι αποδεκτά για την μετέπειτα χρήση τους. Ως προς το νέο χρηματοδοτικό πρόγραμμα της Ε. Επιτροπής «Ορίζοντες 2020», η Ομάδα Εργασίας εξέτασε τον όρο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων που περιέχεται στη σύμβαση που υπογράφει η Ε. Επιτροπή με τον δικαιούχο και πρότεινε βελτιώσεις.

Τέλος, η Ομάδα Εργασίας συνέχισε να παρακολουθεί την τροποποίηση του Κώδικα Δεοντολογίας και του Διεθνούς Προτύπου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων κατά τη διεξαγωγή των εξετάσεων των αθλητών και απέστειλε επιστολή στον Διεθνή Οργανισμό για την Καταπολέμηση του Ντόπινγκ επαναλαμβάνοντας παλαιότερες παρατηρήσεις της (βλ. Γνώμη 3/2008, 4/2009), οι οποίες ακόμη δεν έχουν ενσωματωθεί στο σχέδιο που έχει υποβληθεί σε δημόσια διαβούλευση.

Στην ιστοσελίδα της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/index_en.htm δημοσιεύονται όλες οι Γνώμες, τα Κείμενα Εργασίας, τα έγγραφα που αποστέλλει στους διάφορους φορείς, τα δελτία Τύπου και η ημερήσια διάταξη των ολομελειών.

4.2. ΚΟΙΝΗ ΑΡΧΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΕΝΓΚΕΝ

Η Αρχή συμμετέχει στην Κοινή Αρχή Ελέγχου (ΚΑΕ) Σένγκεν, η οποία συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Η ΚΑΕ Σένγκεν δημιουργήθηκε βάσει του άρθρου 115 της Σύμβασης για την Εφαρμογή της Συμφωνίας Σένγκεν (εφεξής ΣΕΣΣ) με αρμοδιότητα τον έλεγχο της τεχνικής υποστήριξης του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (εφεξής ΣΠΣ) και τη διερεύνηση ζητημάτων εφαρμογής ή ερμηνείας που μπορούν να τεθούν κατά τη λειτουργία του συστήματος αυτού, καθώς και την υιοθέτηση εναρμονισμένων συστάσεων έτσι ώστε να προτείνονται κοινές λύσεις σε κοινά προβλήματα. Ήδη από το 2011 έχει τεθεί σε λειτουργία νέος ιστότοπος (<http://schengen.consilium.europa.eu/about.aspx?lang=el>) της ΚΑΕ Σένγκεν προκειμένου να ενημερώνονται πληρέστερα οι πολίτες, οι υπήκοοι τρίτων χωρών καθώς και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς για τις δραστηριότητές της.

Κατά τη διάρκεια του 2013, η ΚΑΕ Σένγκεν αφού ολοκλήρωσε τον έλεγχο των καταχωρίσεων του άρθρου 95 ΣΕΣΣ, που αφορά στην καταχώριση ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης στο ΣΠΣ, η οποία πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της συμπλήρωσης ερωτηματολογίων από τα κράτη μέλη, προχώρησε στην έγκριση της σχετικής έκθεσης και την αποστολή της στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Βασικό στοιχείο της έκθεσης αποτελεί η σύσταση που απευθύνεται στα κράτη μέλη για ενδελεχή έλεγχο των αδρανών καταχωρίσεων, οι οποίες μετά από κάποια περίοδο αδράνειας θα πρέπει να διαγράφονται.

Στο πλαίσιο των εποπτικών αρμοδιοτήτων της, η ΚΑΕ Σένγκεν αφενός ασχολήθηκε με την παρακολούθηση αντίστοιχου ελέγχου, υπό τη μορφή συμπλήρωσης ερωτηματολογίων, για την εφαρμογή του δικαιώματος πρόσβασης των υποκειμένων των δεδομένων στα κράτη μέλη, που είχε αναλάβει ήδη από το 2012, και αφετέρου εκπόνησε και ενέκρινε την έκθεση πεπραγμένων για το διάστημα Ιανουαρίου 2009-Απριλίου 2013.

Εκείνο όμως που απασχόλησε κυρίως την Κοινή Αρχή Ελέγχου Σένγκεν ήταν το καίριο ζήτημα της μετάπτωσης του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς με όλες τις συνέπειες και αλλαγές που αυτό θα επιφέρει. Συγκεκριμένα, ο Κανονισμός (ΕΚ) 1987/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20^{ης} Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τη δημιουργία, λειτουργία και χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II) και η Απόφαση 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουλίου 2007 σχετικά με την εγκατάσταση, λειτουργία και χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II) προβλέπουν την αντικατάσταση του ισχύοντος συστήματος που δημιουργήθηκε με τη σύμβαση Σένγκεν από το ΣΠΣ δεύτερης γενιάς (SIS II) και, ταυτόχρονα, συνιστούν τη νέα νομική βάση που θα διέπει τη λειτουργία του συστήματος.

Επιπλέον, σύμφωνα με τον προαναφερθέντα Κανονισμό και την παρ. 1 του άρθρ. 46 η συντονισμένη εποπτεία του ΣΠΣ δεύτερης γενιάς ανατίθεται στις εθνικές εποπτικές αρχές και στον Ευρωπαϊό Επόπτη Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων –έκαστος στο πεδίο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του– οι οποίοι οφείλουν να συνεργάζονται στενά στο πλαίσιο των ευθυνών τους. Με τη διάταξη αυτή ουσιαστικά καταργείται η ΚΑΕ Σένγκεν και αλλάζει τόσο το εποπτικό όργανο όσο και η μορφή εποπτείας του ΣΠΣ δεύτερης γενιάς.

Περαιτέρω, η Απόφαση του Συμβουλίου της 7^{ης} Μαρτίου 2013 για τον ορισμό της ημερομηνίας εφαρμογής της Απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουλίου 2007, σχετικά με την εγκατάσταση, λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II), καθόρισε την 9^η Απριλίου ως την ημερομηνία έναρξης της εφαρμογής του συστήματος στα κράτη μέλη.

Δεδομένων των ανωτέρω εξελίξεων, κατά την τελευταία συνεδρίαση της ΚΑΕ Σένγκεν συζητήθηκαν εκτενώς θέματα που σχετίζονται άμεσα με τις επερχόμενες αλλαγές, όπως η τύχη των δράσεων και ειδικότερα των ελέγχων ή/και γνωμοδοτήσεων που είχαν αναληφθεί αλλά δεν είχαν ολοκληρωθεί, η αποφυγή δημιουργίας κενού εποπτείας και η ομαλή μετάβαση στη νέα δομή εποπτείας. Μέσω διαλογικής συζήτησης και ευρείας ανταλλαγής απόψεων επιχειρήθηκε μια επιτυχής μετάβαση στη διάδοχη κατάσταση, ήτοι στη νεοσυσταθείσα:

Ομάδα Συντονισμού Εποπτείας του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν 2^{ης} γενιάς (SIS II Supervision Coordination Group)

Όπως προαναφέρθηκε, η νέα αυτή Ομάδα που συστάθηκε δυνάμει του άρθρ. 46 του Κανονισμού (ΕΚ) 1987/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20^{ης} Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τη δημιουργία, λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II) και κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του ιδίου άρθρου: «Οι εθνικές εποπτικές αρχές και ο ευρωπαίος επόπτης προστασίας δεδομένων συνεδριάζουν για το σκοπό αυτό τουλάχιστον δις ετησίως. Τα έξοδα των συνεδριάσεων αυτών και οι υπηρεσίες που παρέχονται κατά τη διεξαγωγή τους αναλαμβάνονται από τον ευρωπαίο επόπτη προστασίας δεδομένων. Κατά την πρώτη συνεδρίαση εγκρίνονται οι διαδικαστικοί κανόνες. Αναλόγως των αναγκών, μπορούν να αναπτύσσονται πρόσθετες μέθοδοι εργασίας. Κοινή έκθεση δραστηριοτήτων διαβιβάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τη διαχειριστική αρχή ανά διετία».

Στις δύο συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν το 2013 η Ομάδα ασχολήθηκε κατά κύριο λόγο με διαδικαστικά και οργανωτικά ζητήματα. Ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων, ως διοργανωτής της εναρκτήριας συνεδρίασης, παρουσίασε σχέδιο κανονισμού της λειτουργίας της ομάδας, κατά το πρότυπο του κανονισμού της Ομάδας Συντονισμού Εποπτείας του Πληροφοριακού Συστήματος Θεωρήσεων (Visa Information System), και του κανονισμού των ομάδων συντονισμού εποπτείας Eurodac και του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών. Κατόπιν συζήτησης και με κάποιες τροποποιήσεις εγκρίθηκε ο Κανονισμός. Στη συνέχεια η Ομάδα προχώρησε στην εκλογή προεδρείου με την οποία η αντιπρόσωπος της Πορτογαλίας αναδείχτηκε πρόεδρος.

Καθώς από τον Απρίλιο του 2013 συντελέστηκε η μετάπτωση στο νέο ΣΠΣ δεύτερης γενιάς σε όλα τα κράτη μέλη, μείζονος σημασίας ήταν η σχετική ενημέρωση της Ομάδας από τον υπεύθυνο φορέα που έχει αναλάβει πλήρως την ευθύνη για τη λειτουργική διαχείριση του Συστήματος, δηλαδή τη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων (DG Home) και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Λειτουργικής Διαχείρισης Συστημάτων Τεχνολογιών Πληροφορικής Ευρείας Κλίμακας στο χώρο της Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (EU-Lisa). Εκπρόσωπος του φορέα περιέγραψε την πορεία της μετάβασης στο νέο σύστημα. Το νέο σύστημα ξεκίνησε τη λειτουργία του στις 09.04.2013, όπως είχε προβλεφθεί και ενώ αναμένονταν κάποιες δυσχέρειες τελικά όλα κύλησαν ομαλά. Κάθε χώρα κατάφερε επιτυχώς να μεταβεί στο νέο σύστημα. Το παλαιό διατηρήθηκε σε λειτουργία για 1 μήνα ως εφεδρικό για την περίπτωση που το νέο σύστημα παρουσίαζε προβλήματα. Τελικά, η μετάβαση ολοκληρώθηκε στις 08.05.2013 με συνέπεια το νέο νομικό καθεστώς να εφαρμόζεται πλήρως από 09.05.2013 και το σύστημα να λειτουργεί επιτυχώς καθημερινά πλέον, κατά τη συνήθη πρακτική. Παράλληλα, η Ομάδα ενημερώθηκε για τις λεπτομέρειες της σχετικής εκστρατείας πληροφόρησης (φυλλάδια, αφίσες, βίντεο) που ξεκίνησε με πρωτοβουλία της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων (DG Home).

Τέλος, η Ομάδα ξεκίνησε ήδη τον προγραμματισμό για τις μελλοντικές δράσεις της, με την υποβολή προτάσεων τόσο από την πλευρά του Ευρωπαϊκού Επόπτη όσο και των συμμετεχόντων κρατών μελών. Εγκρίθηκαν και αναλήφθηκαν οι εξής δράσεις: επικαιροποίηση του οδηγού άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης, ολοκλήρωση της έκθεσης για τον τρόπο εφαρμογής/ικανοποίησης του δικαιώματος πρόσβασης των υποκειμένων, ανάπτυξη ενιαίου μοντέλου εποπτείας των καταχωρίσεων του συστήματος, ανάπτυξη πλαισίου ελέγχων ασφαλείας –στην οποία θα έχει ενεργή συμμετοχή και ο εκπρόσωπος της Ελλάδας– εκπόνηση έρευνας και σχετικού πορίσματος αναφορικά με τα κριτήρια καταχωρίσεων του άρθρου 24 σχετικά με τις προϋποθέσεις για την εισαγωγή καταχωρίσεων με σκοπό την απαγόρευση εισόδου και εξόδου (πρώην άρθρο 96 ΣΕΣΣ) του Κανονισμού (ΕΚ) 1987/2006 και επιθεώρηση της πρόσβασης στο ΣΠΣ.

4.3. ΚΟΙΝΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα εκπροσωπήθηκε και το έτος 2013 στην Κοινή Εποπτική Αρχή (ΚΕΑ) για την Ευρώπη, που συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις Βρυξέλλες.

Η ίδρυση Κοινής Εποπτικής Αρχής – ΚΕΑ (Joint Supervisory Body), μιας ανεξάρτητης αρχής, η οποία είναι επιφορτισμένη με τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της Ευρώπης προς τις βασικές αρχές της προστασίας δεδομένων, προβλέπεται στη Σύμβαση της Ευρώπης. Η Ευρώπη είναι οργανισμός που ιδρύθηκε με σκοπό να συνδράμει τα κράτη μέλη της ΕΕ στην πρόληψη και καταπολέμηση σοβαρών μορφών διεθνούς εγκληματικότητας, εφόσον στις συγκεκριμένες μορφές εγκληματικών πράξεων παρατηρείται δομή οργανωμένου εγκλήματος και θίγονται δύο τουλάχιστον κράτη μέλη. Σε πρακτικό επίπεδο, κύριο καθήκον της Ευρώπης είναι η διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών τεχνογνωσίας μεταξύ των κρατών μελών και η παροχή αναλυτικών υπηρεσιών εμπειρογνωμοσύνης. Με δεδομένο ότι η Ευρώπη επεξεργάζεται μεγάλο όγκο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (απλών και ευαίσθητων), η Σύμβαση της Ευρώπης περιέχει διατάξεις, οι οποίες προβλέπουν ότι κατά την επεξεργασία των δεδομένων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα δικαιώματα του ατόμου. Σημειώνεται ότι ήδη από το 2010 η προαναφερθείσα Σύμβαση της Ευρώπης αντικαταστάθηκε από την Απόφαση του Συμβουλίου της 6^{ης} Απριλίου 2009 για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (2009/371/ΔΕΥ) με απώτερο στόχο την απλούστευση και βελτίωση του νομικού πλαισίου που διέπει την Ευρώπη.

Η ΚΕΑ για την Ευρώπη κατά τη διάρκεια του 2013 ασχολήθηκε κυρίως με τα παρακάτω ζητήματα:

Α) ΝΕΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε ξεκινήσει πριν από το 2013 τη διαδικασία αξιολόγησης της υφιστάμενης Απόφασης Ευρώπη προκειμένου, ύστερα από τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης της Λισαβόνας, να καταστεί εφικτό να ευθυγραμμιστούν με αυτήν τα ισχύοντα νομοθετικά κείμενα στον χώρο της αστυνομικής συνεργασίας και επιβολής του νόμου, συμπεριλαμβανομένης και της Απόφασης Ευρώπη.

Τον Μάρτιο του 2013, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε «Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεργασία και την κατάρτιση στον τομέα της επιβολής του νόμου (Ευρώπη)». Η ΚΕΑ μελέτησε τον προτεινόμενο αυτόν κανονισμό και εξέδωσε δύο γνωμοδοτήσεις.

Συγκεκριμένα, στην πρώτη γνωμοδότησή της η ΚΕΑ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο προτεινόμενος κανονισμός θα έχει ως αποτέλεσμα ένα αποδυναμωμένο καθεστώς προστασίας των δεδομένων στην Ευρώπη συγκρινόμενο με εκείνο που προβλέπεται στην Απόφαση του Συμβουλίου για την Ευρώπη. Το νέο αυτό καθεστώς προστασίας των δεδομένων, όχι μόνο θα εκθέσει την Ευρώπη σε κινδύνους αλλά θα οδηγήσει σε διακινδύνευση των δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων.

Στη δεύτερη γνωμοδότησή της, η ΚΕΑ εστίασε και ανέλυσε τις συνέπειες των διάφορων διατάξεων του κανονισμού στις επιχειρησιακές δραστηριότητες της Ευρώπη και στην προστασία των δεδομένων, επαναλαμβάνοντας το συμπέρασμα της πρώτης γνωμοδότησης ότι δηλαδή το επίπεδο προστασίας των δεδομένων που παρέχει ο κανονισμός είναι σαφώς χαμηλότερο από εκείνο που προβλέπεται στην απόφαση του Συμβουλίου για την Ευρώπη. Επιβεβαιώνεται, επίσης, ότι ο προτεινόμενος κανονισμός δεν θα εξασφαλίζει την απαιτούμενη ευελιξία για τη λειτουργία της Ευρώπη, σε αντίθεση με την Απόφαση του Συμβουλίου για την Ευρώπη η οποία παρέχει μεγαλύτερη ευελιξία σε συνδυασμό με αποτελεσματικά μέτρα προστασίας των δεδομένων. Τονίζεται, επίσης, ότι λόγω της εξελισσόμενης φύσης του έργου της Ευρώπη, οι στόχοι και ορισμένα από τα καθήκοντα τα οποία η Ευρώπη εκτελεί, ή θα κληθεί να εκτελέσει στο εγγύς μέλλον, απαιτείται να επαναξιολογηθούν. Η ΚΕΑ εισηγείται, τέλος, αρκετές αλλαγές ώστε να καταστεί δυνατό η Ευρώπη να εκτελεί τα εν λόγω καθήκοντα, σύμφωνα με εξατομικευμένες διατάξεις για την προστασία δεδομένων, και ζητά emphaticά την επανεξέταση αρκετών διατάξεων του κανονισμού υπό το πρίσμα των επιχειρημάτων και των προτάσεων που αναπτύσσονται στη δεύτερη γνωμοδότησή της.

Β) ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η τακτική ετήσια επιθεώρηση της Ευρώπη πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2013 στην έδρα της Ευρώπη, στη Χάγη. Στη συνεδριάσή της, της 10ης Δεκεμβρίου 2012, η ΚΕΑ έδωσε τη σχετική εντολή στην ομάδα επιθεώρησης, στην οποία συμμετείχε και ειδικός επιστήμονας από την Ελληνική Αρχή, εξουσιοδοτώντας την να εστιάσει στα ακόλουθα θέματα:

- α) το περιεχόμενο και την ποιότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που επεξεργάζεται η Ευρώπη μέσω των αρχείων εργασίας προς ανάλυση (Analysis Work Files – AWFs),
- β) τον έλεγχο των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφαλείας,
- γ) το σύστημα ασφαλούς ανταλλαγής πληροφοριών SIENA,
- δ) την πρόσβαση της Ευρώπη στα Συστήματα Πληροφοριών Σένγκεν και Τελωνείων,
- ε) τη διερεύνηση πιθανού περιστατικού παραβίασης προσωπικών δεδομένων μέσω υπαλλήλου εξωτερικού συνεργάτη, και
- στ) την παρακολούθηση των ενεργειών που έχουν γίνει για τη συμμόρφωση με τις συστάσεις των προηγούμενων επιθεωρήσεων.

Η ΚΕΑ προχώρησε στην έγκριση και υιοθέτηση του σχετικού πορίσματος που συνέταξε η ομάδα επιθεώρησης. Στη συνέχεια, το πόρισμα απεστάλη στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρώπη για τη λήψη σχετικών σχολίων.

Γ) ΣΥΜΦΩΝΙΑ «Προγράμματος Παρακολούθησης της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας» (ΠΠΧΤ)

Η Συμφωνία ΠΠΧΤ (TFTP Agreement – Terrorist Finance Tracking Program), η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1^η Αυγούστου 2010, αφορά στην επεξεργασία και διαβίβαση δεδομένων χρηματοπιστωτικών συναλλαγών από την ΕΕ στις ΗΠΑ. Βάσει της Συμφωνίας

αυτής, το Υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ (Treasury Department) αποκτά πρόσβαση σε δεδομένα χρηματοπιστωτικών συναλλαγών της SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) για τους σκοπούς του προγράμματος TFTP. Η Συμφωνία καθιστά την Ευρωπαϊκή Αρχή να διασφαλίζει ότι κάθε αίτημα του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ για πρόσβαση σε δεδομένα της SWIFT είναι δικαιολογημένο και αναγκαίο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και σύμφωνα με όσα ορίζονται στη Συμφωνία.

Η ΚΕΑ, τα έτη 2010 και 2011, είχε πραγματοποιήσει επιτόπιες επιθεωρήσεις στην Ευρωπαϊκή Αρχή με αντικείμενο την αξιολόγηση του τρόπου εφαρμογής των σχετικών διατάξεων της Συμφωνίας. Στα τέλη του 2012, διενεργήθηκε νέα επιθεώρηση της Συμφωνίας ΠΠΧΤ από την ίδια ομάδα ελέγχου που πραγματοποίησε και τις δύο προηγούμενες. Για την επιθεώρηση αυτή, αποφασίστηκε να υπάρχει μόνο μία δημόσια προσβάσιμη έκδοση πορίσματος, ενώ θα περιγράφεται ως έκθεση παρακολούθησης της υλοποίησης των συστάσεων των προηγούμενων επιθεωρήσεων.

Η έκθεση αυτή αποτελείται από δύο τμήματα, ένα για τη συμμόρφωση ως προς τις συστάσεις αναφορικά με τα άρθρα 9 και 10 της Συμφωνίας ΠΠΧΤ και ένα για τη συμμόρφωση ως προς τις συστάσεις αναφορικά με το άρθρο 4 της Συμφωνίας. Και τα δύο τμήματα της έκθεσης οριστικοποιήθηκαν και εγκρίθηκαν εντός του 2013 από την ΚΕΑ. Το τμήμα της έκθεσης που αναφέρεται στην παρακολούθηση της υλοποίησης των σχετικών προς το άρθρο 4 συστάσεων θα αποσταλεί τόσο στην Ευρωπαϊκή Αρχή και το Διοικητικό Συμβούλιό της όσο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Δ) ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΥΡΩΠΟΛ (ΕΜΕ)

Το 2013 ολοκληρώθηκε, με τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης, η διενέργεια έρευνας των όρων επεξεργασίας δεδομένων από τις ΕΜΕ στο πλαίσιο του Συστήματος Πληροφοριών Ευρωπαϊκής Αρχής (EIS), η οποία είχε ξεκινήσει το 2011.

Συγκεκριμένα, κατά την εξέταση των αποτελεσμάτων της ετήσιας επιθεώρησης της Ευρωπαϊκής Αρχής τον Μάρτιο του 2011, η ΚΕΑ είχε αποφασίσει να διερευνήσει τις δυνατότητες κατάρτισης κατευθυντήριων γραμμών για τις ΕΜΕ. Ο στόχος των κατευθυντήριων γραμμών είναι η βελτίωση του επιπέδου του εθνικού ελέγχου επί των δεδομένων που πρόκειται να εισαχθούν στο EIS, καθώς και η διασφάλιση της διεξαγωγής ελέγχου συνάφειας επί των εισαχθέντων στο σύστημα δεδομένων. Η έρευνα βασίστηκε στη χρήση τυποποιημένου ερωτηματολογίου.

Μεταξύ των ευρημάτων της έρευνας αυτής περιλαμβάνεται η διαπίστωση ότι η θέση, ο ρόλος και οι αρμοδιότητες των ΕΜΕ διαφοροποιείται μεταξύ των κρατών μελών. Ενδεικτικά, αναφέρεται, ότι όσον αφορά την ευθύνη διαβίβασης των δεδομένων στο EIS τα αποτελέσματα καταδεικνύουν σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών, οι οποίες κυμαίνονται από την πλήρη αναρμοδιότητα της οικείας ΕΜΕ έως την επιφόρτιση της ΕΜΕ με αρμοδιότητες ελέγχου του συνόλου των δεδομένων που πρόκειται να διαβιβασθούν. Όσον αφορά τα κριτήρια εισαγωγής δεδομένων, τα οποία συλλέγονται και τον λόγο για τον οποίο διενεργήθηκε η παρούσα έρευνα, η έρευνα καταδεικνύει ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται σε περιπτώσιολογική βάση με γνώμονα τα επίσημα κριτήρια της Απόφασης του Συμβουλίου για την Ευρωπαϊκή Αρχή.

Τέλος, η έκθεση περιλαμβάνει ένα σύνολο συστάσεων που απευθύνονται τόσο προς την Ευρωπαϊκή Αρχή και τις ΕΜΕ όσο και προς τις Εθνικές Αρχές Προστασίας Δεδομένων.

Ε) ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΜΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 23 της Απόφασης Ευρωπόλ, και ειδικότερα με το άρθρο 5 παρ. 1 και 4 και το άρθρο 6 παρ. 1 και 4 της απόφασης 2009/934/ΔΕΥ του Συμβουλίου (απόφαση για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής που διέπουν τις σχέσεις της Ευρωπόλ με τους εταίρους της, περιλαμβανομένης της ανταλλαγής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και διαβαθμισμένων πληροφοριών), που εξουσιοδοτεί τον διευθυντή της Ευρωπόλ να ξεκινά διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνιών με τρίτα κράτη και οργανισμούς εκτός ΕΕ, η διαβούλευση με την ΚΕΑ αποτελεί μέρος της διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπόλ οφείλει να συντάσσει έκθεση προς το Συμβούλιο παρέχοντάς του, μέσω αυτής, όλες τις αναγκαίες πληροφορίες προκειμένου να κρίνει εάν υπάρχουν ή όχι κωλύματα για την έναρξη των διαπραγματεύσεων. Περαιτέρω, το άρθρο 3 παρ. 3 της Πράξης του Συμβουλίου της 12ης Μαρτίου 1999 για την έγκριση κανόνων που αφορούν τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπόλ σε τρίτα κράτη και οργανισμούς (1999/C 88/01) και το άρθρο 2 παρ. 4 της Πράξης του Συμβουλίου της 3ης Νοεμβρίου 1999 για την έγκριση κανόνων που διέπουν την εκ μέρους της Ευρωπόλ λήψη πληροφοριών που προέρχονται από τρίτους (1999/C 26/03) ορίζουν ρητά ότι η ΚΕΑ οφείλει να εκδίδει γνωμοδοτήσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας κατά την οποία το Συμβούλιο καλείται να αποφασίσει εάν θα εγκρίνει ή όχι την εκάστοτε υπό διαπραγμάτευση συμφωνία μεταξύ της Ευρωπόλ και τρίτων κρατών.

Κατ' εφαρμογή των παραπάνω, η ΚΕΑ κλήθηκε να γνωμοδοτήσει σχετικά με τα σχέδια συμφωνίας προς υπογραφή μεταξύ της Ευρωπόλ και της Αλβανίας, καθώς και της Σερβίας, βάσει των σχετικών φακέλων που υποβλήθηκαν από την Ευρωπόλ το 2013, καθώς και των από παλαιότερα εκδοθέντων σχετικών γνωμοδοτήσεων της ΚΕΑ για το επίπεδο προστασίας δεδομένων στις χώρες αυτές. Η ΚΕΑ προχώρησε τελικά, εντός του ίδιου έτους, στην έκδοση θετικών γνωμοδοτήσεων επί των δύο αυτών σχεδίων συμφωνίας.

Επιπλέον, συζητήθηκαν τα εκκρεμή ζητήματα των διαπραγματεύσεων για πιθανή συνεργασία της Ευρωπόλ με τη Ρωσική Ομοσπονδία, που είχαν επισημανθεί στο παρελθόν από την ΚΕΑ σε σχετική γνωμοδότηση.

Τέλος, η ΚΕΑ αποφάσισε την πραγματοποίηση συνάντησης με εκπροσώπους των Εθνικών Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων τρίτων κρατών που έχουν ήδη υπογράψει επιχειρησιακή συμφωνία με την Ευρωπόλ. Για την καλύτερη και αποδοτικότερη οργάνωση της συνάντησης έχει αποφασιστεί να σταλεί προηγουμένως σχετικό ερωτηματολόγιο στα κράτη αυτά. Η συνάντηση αυτή προβλέπεται να πραγματοποιηθεί εντός του 2014.

ΣΤ) ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ: SIENA και EC3

Η ΚΕΑ, και κατά τη διάρκεια του 2013, συνέχισε να ενημερώνεται και να συζητά σχετικά με τις εξελίξεις για τις νεότερες εργασίες/δραστηριότητες της Ευρωπόλ και συγκεκριμένα τις περαιτέρω ενημερώσεις/τροποποιήσεις του συστήματος ασφαλούς επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών SIENA, καθώς και την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Κέντρου για Εγκλήματα στον Κυβερνοχώρο (European Cybercrime Centre – EC3) στην Ευρωπόλ. Το Κέντρο αυτό ξεκίνησε τη λειτουργία του στις αρχές του 2013.

4.4. ΚΟΙΝΗ ΑΡΧΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Η Αρχή συμμετέχει στην Κοινή Αρχή Ελέγχου (ΚΑΕ) Τελωνείων, η οποία επίσης συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Η ΚΑΕ

Τελωνείων συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 18 της Σύμβασης σχετικά με τη χρήση της πληροφορικής στον τελωνειακό τομέα του 1995, η οποία βασίζεται στο άρθρο Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι αρμόδια να εποπτεύει τη λειτουργία του τελωνειακού συστήματος πληροφοριών (ΤΣΠ), να εξετάζει τυχόν προβλήματα εφαρμογής ή ερμηνείας του συστήματος αυτού και να συνδράμει τις εθνικές ελεγκτικές αρχές στην άσκηση των εποπτικών τους καθηκόντων, κυρίως μέσω της εξεύρεσης και υιοθέτησης κοινών λύσεων στα προβλήματα που ανακύπτουν.

Το έτος 2013, η ΚΑΕ Τελωνείων ασχολήθηκε κυρίως με την έκδοση φυλλαδίου αναφορικά με την εφαρμογή της Απόφασης-Πλαισίου 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, τη σύνταξη ενημερωτικής επιστολής για το διαχωρισμό της πρόσβασης των χρηστών στο ΤΣΠ, την προετοιμασία και έγκριση της έκθεσης πεπραγμένων της ΚΑΕ, καθώς και τον καθορισμό και προγραμματισμό των μελλοντικών της δράσεων.

Συγκεκριμένα, η ΚΑΕ, κατόπιν εκτενών συζητήσεων που είχαν ξεκινήσει το προηγούμενο έτος και συνεχίστηκαν και το 2013, υιοθέτησε φυλλάδιο αναφορικά με τις υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 13 της Απόφασης 2009/917/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 30^{ης} Νοεμβρίου 2009 για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς, και το άρθρο 8 παρ. 2 της Απόφασης-Πλαισίου 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 27^{ης} Νοεμβρίου 2008 (για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις σε σχέση με την Απόφαση 2009/917/ΔΕΥ). Το ενημερωτικό αυτό φυλλάδιο απευθύνεται κυρίως προς τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές και περιγράφει πώς θα πρέπει να αντιμετωπίζονται περιπτώσεις, κατά τις οποίες το κράτος που έχει εισάγει δεδομένα στο ΤΣΠ διαπιστώσει ή πληροφορηθεί ότι τα δεδομένα που καταχώρισε είναι ανακριβή ή φυλάσσονται στο ΤΣΠ κατά παράβαση της Απόφασης 2009/917/ΔΕΥ. Αντίστοιχα, αναλύονται και οι περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα κράτος έχει αποδεικτικά στοιχεία ότι τα δεδομένα που εισήγαγε ένα άλλο κράτος είναι ανακριβή ή φυλάσσονται στο ΤΣΠ κατά παράβαση της ίδιας Απόφασης.

Την ΚΑΕ απασχόλησε περαιτέρω, ο τρόπος αντιμετώπισης των δυσκολιών στο διαχωρισμό του επιπέδου της πρόσβασης στο ΤΣΠ από τους διάφορους χρήστες βάσει των δύο διαθέσιμων σχετικών νομικών βάσεων (single point of access). Ειδικότερα, η ΚΑΕ συνέταξε επιστολή, στην οποία τονίζεται ότι θα πρέπει να υπάρχει τεχνικός διαχωρισμός στην πρόσβαση και χρήση των δεδομένων του ΤΣΠ που τυχάνουν επεξεργασίας υπό τη νομική βάση της απόφασης 2009/917/ΔΕΥ του Συμβουλίου (διοικητικές αρμοδιότητες πρώην 1^{ου} πυλώνα) και αντίστοιχα των δεδομένων που καλύπτονται από τη νομική βάση του Κανονισμού αριθμ. 515/97 του Συμβουλίου (αρμοδιότητες πρώην 3^{ου} πυλώνα), ανάλογα με τον υπάλληλο και τις αρμοδιότητές του. Η επιστολή θα αποσταλεί στις εθνικές τελωνειακές αρχές, καθώς και στον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων.

Σχετικά με την έκθεση πεπραγμένων της ΚΑΕ, αποφασίστηκε αυτή να καλύπτει τις δραστηριότητες της ΚΑΕ κατά την τελευταία πενταετία, και συγκεκριμένα μέχρι το τέλος του 2013. Στο κείμενο της έκθεσης που εγκρίθηκε, θίγεται, μεταξύ άλλων, το ζήτημα της χαμηλής χρήσης του ΤΣΠ από τα κράτη μέλη και τα αναπόφευκτα ερωτήματα για την πρακτική αναγκαιότητά του που προκύπτουν από αυτό.

Τέλος, η ΚΑΕ συζήτησε τις μελλοντικές της δράσεις και τον προγραμματισμό αυτών. Μεταξύ άλλων, η ΚΑΕ αποφάσισε τη μελέτη και περαιτέρω διερεύνηση του περιεχομένου της στρατηγικής ή επιχειρησιακής ανάλυσης, η οποία δύναται να πραγματοποιείται στα δεδομένα του ΤΣΠ, σύμφωνα με το άρθρο 5 της απόφασης 2009/917/ΔΕΥ του

Συμβουλίου. Μια τέτοια μελέτη καθίσταται απαραίτητη, διότι οι τεχνικές ανάλυσης είναι πλέον αρκετά προηγμένες, και η στρατηγική ή επιχειρησιακή ανάλυση των δεδομένων απαιτεί ενδεχομένως μεγαλύτερο χρόνο τήρησης των δεδομένων.

4.4.1. Ομάδα Συντονισμού Εποπτείας του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών

Η Ομάδα Συντονισμού Εποπτείας του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών (εφεξής «η Ομάδα») έχει συσταθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 37 παρ. 4 του Κανονισμού (ΕΚ) 515/1997 περί της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών και της συνεργασίας των αρχών αυτών με την Επιτροπή με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών και γεωργικών ρυθμίσεων, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΚ) 766/2008. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ - European Data Protection Supervisor), ο οποίος με βάση την παρ. 3α του ίδιου άρθρου επιβλέπει τη συμμόρφωση του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών (ΤΣΠ) προς τον Κανονισμό (ΕΚ) 45/2001, συγκαλεί τουλάχιστον μία φορά το χρόνο συνάντηση με όλες τις εθνικές εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων που είναι αρμόδιες για θέματα εποπτείας του ΤΣΠ.

Η Ομάδα συνεδρίασε δύο φορές το 2013 στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες και ασχολήθηκε κυρίως με την ολοκλήρωση των ερευνών και την έκδοση των σχετικών εκθέσεων για τα δικαιώματα των υποκειμένων και την πρόσβαση στο ΤΣΠ και στο «Αρχείο Φακέλων Τελωνειακών Ερευνών» (FIDE - Customs Files Identification Database), τη σύνταξη και έκδοση της 2^{ης} έκθεσης πεπραγμένων της, καθώς και την προετοιμασία των μελλοντικών της δράσεων.

Ειδικότερα, η Ομάδα συνέχισε τις δραστηριότητες που είχε ήδη δρομολογήσει από το 2012, δηλαδή ολοκλήρωσε την έρευνα και εξέτασε τα σχετικά προκαταρκτικά ευρήματα για τον τρόπο που ικανοποιούνται τα δικαιώματα ενημέρωσης, πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων, των οποίων τα δεδομένα τυγχάνουν επεξεργασίας στο ΤΣΠ. Ομοίως, συνεχίστηκε και η έρευνα για τις εθνικές αρχές κάθε κράτους μέλους που έχουν πρόσβαση στο ΤΣΠ και στο FIDE και ολοκληρώθηκαν οι σχετικές εκθέσεις, των οποίων η έκδοση αναμένεται να πραγματοποιηθεί στις αρχές του 2014. Περαιτέρω, η Ομάδα συνέταξε και εξέδωσε τη δεύτερη έκθεση πεπραγμένων της, η οποία καλύπτει τη διετία 2012-2013.

Τέλος, η Ομάδα συζήτησε τις μελλοντικές της δράσεις και το σχέδιο εργασιών της για τη διετία 2014-2015, του οποίου η οριστικοποίηση και ο προγραμματισμός των αντίστοιχων εργασιών επρόκειτο να ολοκληρωθεί στις αρχές του 2014. Μεταξύ άλλων πιθανών δράσεων, η Ομάδα σχεδιάζει να ασχοληθεί με την παρακολούθηση (follow-up) των ελέγχων που έχουν πραγματοποιηθεί στο παρελθόν, την αξιολόγηση της επικαιροποιημένης πολιτικής ασφαλείας του ΤΣΠ, καθώς και με την αποτίμηση του ελέγχου των αρχείων καταγραφής του ΤΣΠ, που προβλέπεται να πραγματοποιείται από την Ε. Επιτροπή βάσει του άρθρου 38 (3) του Κανονισμού 515/97.

4.5. ΟΜΑΔΑ ΕΛΕΓΧΟΥ EURODAC

Η Αρχή συμμετέχει με τακτικό μέλος της στην Ομάδα Ελέγχου της EURODAC, η οποία συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο υπό την προεδρία του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Αντικείμενο της Ομάδας αυτής είναι η διασφάλιση κοινής προσέγγισης και αντιμετώπισης από τα κράτη μέλη των ζητημάτων που ανακύπτουν στη λειτουργία της

βάσης δεδομένων EURODAC. Η βάση αυτή ως γνωστόν συστάθηκε κατ' εφαρμογή της Συνθήκης του Δουβλίνου, προκειμένου να συλλέγονται αποτυπώματα των αιτούντων άσυλο και των παράνομων μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και να ταυτοποιούνται ευχερέστερα οι αιτούντες άσυλο, κατά τη διαδικασία εξέτασης ασύλου. Δεδομένου ότι οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων είναι υπεύθυνες για τη χρήση των δεδομένων που συλλέγονται στην κεντρική βάση και ο Ευρωπαίος Επόπτης για τον έλεγχο της επεξεργασίας στην κεντρική βάση και τη διαβίβαση των δεδομένων στα κράτη μέλη, η Ομάδα αυτή προβαίνει σε τακτικούς ελέγχους τόσο στην κεντρική βάση όσο και στις αρμόδιες υπηρεσίες των κρατών μελών.

Στη διάρκεια του 2013 πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις. Και στις δύο αυτές συναντήσεις κυριάρχησε το θέμα της αναθεώρησης του Κανονισμού Eurodac, όπως και στο προηγούμενο έτος. Η Ομάδα ενημερώθηκε εκτενώς για τις εξελίξεις και τις συνεχείς διαπραγματεύσεις ενόψει της οριστικοποίησης και ψήφισης του νέου Κανονισμού. Στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιήθηκε παρουσίαση από εκπρόσωπο της Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων - DG Home) ο οποίος μετέφερε πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο των νέων ρυθμιστικών κανόνων που πρόκειται να συμπεριληφθούν στο κείμενο του Κανονισμού. Η συζήτηση που ακολούθησε την παρουσίαση αυτή συνεχίστηκε και εντατικοποιήθηκε και στην επόμενη συνάντηση της Ομάδας, καθώς στο διαδραμόντα χρόνο δημοσιεύτηκε και ο νέος Κανονισμός (ΕΕ) 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα και σχετικά με αιτήσεις της αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρώπη για σκοπούς επιβολής του νόμου και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης. Ο Κανονισμός αυτός θα εφαρμοστεί μετά την 20^η Ιουλίου 2015 και επιφέρει αλλαγές και τροποποιήσεις σε θέματα προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο της διεθνούς προστασίας και ασύλου και εισάγει νέους κανόνες αναφορικά με τη πρόσβαση από αρχές επιβολής του νόμου (αστυνομικές, κ.λπ.) στα δεδομένα του συστήματος Eurodac. Κυρίως την Ομάδα απασχόλησαν οι αλλαγές που προβλέπονται και αφορούν στις αρχές που θα έχουν πρόσβαση στο σύστημα και τις προϋποθέσεις βάσει των οποίων θα συντελείται η πρόσβαση, ο τρόπος της υπό όρους διαβίβασης δεδομένων σε τρίτες χώρες, θέματα ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων, θέματα σήμανσης δεδομένων, καθώς και ο τρόπος και χρονική περιοδικότητα των ελέγχων που πρέπει να πραγματοποιούν τόσο τα κράτη μέλη όσο και ο Ευρωπαίος Επόπτης. Τα προαναφερθέντα ζητήματα συζητήθηκαν περαιτέρω και σε συνάρτηση με τον προγραμματισμό των δράσεων που θα αναλάβει η Ομάδα στο επόμενο έτος αποσκοπώντας στην ορθότερη και συστηματικότερη εφαρμογή των εν ισχύ διατάξεων του παρόντος Κανονισμού, ενόψει της εφαρμογής του νέου Κανονισμού μετά την παρέλευση της διετούς προθεσμίας.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Κανονισμού ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA) θα είναι υπεύθυνος για τη λειτουργική διαχείριση του Eurodac συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας εποπτείας και συντονισμού συ-

νεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και του παρόχου, ενώ η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για θέματα προϋπολογισμού και συμβάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, εκπρόσωποι του Οργανισμού ενημέρωσαν την Ομάδα ότι ήδη από τον Ιούλιο 2013 ανέλαβαν επιτυχώς τη διαχειριστική διοίκηση του συστήματος και παράλληλα παρουσίασαν τα σχέδια της φυσικής μεταφοράς του συστήματος από το Λουξεμβούργο στο Στρασβούργο που υπολογίζεται να ολοκληρωθεί το 2014, καθώς και τους προηγούμενους δοκιμαστικούς ελέγχους που θα θέσουν σε εφαρμογή.

Εξάλλου, ο Ευρωπαίος Επόπτης παρουσίασε στην Ομάδα επικαιροποιημένη έκθεση μετά την ανάλυση των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων που είχαν αποστείλει τα κράτη μέλη στο πλαίσιο έρευνας που είχε αναληφθεί από το 2011 σχετικά με το καθεστώς που επικρατεί στα κράτη μέλη στην περίπτωση των μη αναγνώσιμων αποτυπωμάτων των αιτούντων άσυλο. Σκοπός της έρευνας ήταν ο εντοπισμός των τυχόν διαφορετικών διαδικασιών που υφίστανται στα κράτη μέλη στην περίπτωση των μη αναγνώσιμων αποτυπωμάτων καθώς και η εξακρίβωση των σχετικών συνεπειών για τους αιτούντες άσυλο. Κατόπιν συζήτησης, η έκθεση υιοθετήθηκε από την Ομάδα. Βασικό συμπέρασμα αποτελεί η διαπίστωση ότι στη συντριπτική πλειοψηφία των κρατών μελών το γεγονός της ύπαρξης μη αναγνώσιμων αποτυπωμάτων δεν επιφέρει δυσμενείς συνέπειες στους αιτούντες άσυλο. Εν τούτοις, στην έκθεση αποτυπώνεται η σύσταση οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών να θεσπίσουν σαφείς και δεσμευτικές διαδικασίες για την αντιμετώπιση των μη αναγνώσιμων αποτυπωμάτων, με σκοπό την ενιαία και συνεκτική εφαρμογή τους στην ΕΕ, προς όφελος των αιτούντων άσυλο.

Τέλος, η Ομάδα προχώρησε στην υιοθέτηση του σχεδίου δράσεων για το έτος 2014. Η Ομάδα για το πρώτο εξάμηνο του 2014 προγραμματίζει την έκδοση της έκθεσης πεπραγμένων για την περίοδο 2012-2013. Παράλληλα, στο πλαίσιο της μεγιστοποίησης της συνεκτικότητας των ελέγχων τόσο σε εθνικό όσο και ευρωπαϊκό επίπεδο, η Ομάδα σκοπεύει, μεταξύ άλλων, να επεξεργαστεί μια κωδικοποίηση καλών πρακτικών και να οργανώσει σεμινάρια για τις ομάδες ελέγχου. Προτίθεται, περαιτέρω, να συνεχίσει την επικοινωνία και τον διάλογο με διεθνείς οργανισμούς και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, καθώς και να προβεί σε παρακολούθηση προηγούμενων ελέγχων.

4.6. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΟΔΟΣ

Η Διεθνής Σύνοδος των Αρχών και Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων, η οποία λαμβάνει χώρα κάθε έτος, το φθινόπωρο, χωρίζεται σε δύο μέρη: α) την Ανοικτή Σύνοδο που έχει μορφή διεθνούς συνεδρίου και στην οποία μετέχουν εκτός των επισήμων εθνικών φορέων προστασίας δεδομένων και εκπρόσωποι του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, μη κυβερνητικών οργανώσεων, καθώς και της ερευνητικής κοινότητας, και β) την Κλειστή Σύνοδο, στην οποία μετέχουν μόνο οι Αρχές ή οι Επίτροποι Προστασίας Δεδομένων και κατά τη διάρκεια της οποίας συζητούνται και υιοθετούνται σχετικές με το αντικείμενο της ανοικτής Συνόδου Διακηρύξεις.

Η 35^η Διεθνής Σύνοδος διοργανώθηκε από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων της Πολωνίας και πραγματοποιήθηκε στη Βαρσοβία, 23-26 Σεπτεμβρίου 2013. Στη Σύνοδο αυτή δεν κατέστη δυνατή η εκπροσώπηση της Αρχής λόγω αδυναμίας κάλυψης της σχετικής δαπάνης.

Η Ανοικτή Σύνοδος είχε ως τίτλο «Μια Πυξίδα σε Ταραγμένο Κόσμο» (A Compass in Turbulent World) και βασικούς θεματικούς άξονες την ιδιωτικότητα ως πολιτισμική αξία, τις ρυθμιστικές και τεχνολογικές εξελίξεις και τα ενδιαφέροντα και προοπτικές αρχών προστασίας δεδομένων και υπευθύνων επεξεργασίας.

Η κλειστή Σύνοδος υιοθέτησε μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα Ψηφίσματα-Διακηρύξεις:

1. Διακήρυξη σχετικά με κινητές εφαρμογές (Declaration on the 'appification' of society).
2. Ψήφισμα σχετικά με τη δημιουργία προφίλ (Resolution on profiling).
3. Ψήφισμα σχετικά με τη διεθνή συνεργασία στην έρευνα και επιβολή του νομικού πλαισίου προστασίας δεδομένων (Resolution on International Enforcement Coordination).
4. Ψήφισμα για την εδραίωση της προστασίας δεδομένων και ιδιωτικότητας στο διεθνές δίκαιο (Resolution on the anchoring data protection and the protection of privacy in international law).
5. Ψήφισμα για τη δημοσιοποίηση πρακτικών διαχείρισης δεδομένων (Resolution on openness of Personal Data Practices).
6. Ψήφισμα σχετικά με την ψηφιακή εκπαίδευση για όλους (Resolution on digital education for all).
7. Ψήφισμα σχετικά με την παρακολούθηση του παγκόσμιου διαδικτυακού ιστού και την ιδιωτικότητα (Resolution on web tracking and privacy).

Περισσότερες πληροφορίες για τη Σύνοδο και τα κείμενα της Διακήρυξης βρίσκονται στην ιστοσελίδα <https://privacyconference2013.org/Programme>. Η 36^η Διεθνής Σύνοδος θα διοργανωθεί στο Balaclava Fort από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων του Μαυρικίου.

4.7. ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Η Εαρινή Σύνοδος των Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων είναι μια κλειστή σύνοδος υπό την έννοια ότι δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι πιστοποιημένες αρχές, ήτοι της ΕΕ καθώς και άλλων χωρών, όπως Αλβανίας, Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, Μολδαβίας, Μονακό, Ελβετίας, Νορβηγίας, όπως επίσης ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων, οι Κοινές Αρχές Ελέγχου της Ευρώπης, Eurojust, Τελωνείων, εκπρόσωποι της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης καθώς και αρχές που πιστοποιήθηκαν ως μόνιμοι παρατηρητές (Αρχή της Ανδόρας). Οι εκπρόσωποι της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης καθώς και αρχές που έχουν το καθεστώς του μόνιμου παρατηρητή δεν έχουν δικαίωμα ψήφου. Κριτήρια για την πιστοποίηση των αρχών αποτελούν η ύπαρξη νομοθετικού πλαισίου επί τη βάση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ ή της Σύμβασης 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης, που να προβλέπει την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των αρχών, καθώς και να πρόκειται για εθνική αρχή κράτους μέλους, του ΕΟΧ ή μέλους του Συμβουλίου της Ευρώπης που έχει κυρώσει τη Σύμβαση 108.

Η Εαρινή Σύνοδος του 2013 διοργανώθηκε από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων της Πορτογαλίας και έλαβε χώρα στη Λισαβόνα, στις 15-17 Μαΐου.

Στη Σύνοδο αυτή πιστοποιήθηκε με Ψήφισμα η Αρχή της Σερβίας, ενώ η Αρχή του Κοσσυφοπεδίου έλαβε καθεστώς μόνιμου παρατηρητή καθώς το Κοσσυφοπέδιο δεν είναι το ίδιο ανεξάρτητο κράτος. Επίσης, μετά από πρόταση του Γραμματέα της ΚΑΕ Σένγκεν ανακλήθηκε η πιστοποίησή της αφού η ίδια καταργείται από 9-4-2013 με βάση τον νέο Κανονισμό για το Σένγκεν.

Στη Σύνοδο υιοθετήθηκε, επίσης, Ψήφισμα σχετικά με την πρόσφατη πρόταση της Ε. Επιτροπής για τον Κανονισμό της Ευρώπης, στο οποίο τίγεται το ζήτημα των πολύ ανοιχτών ουσιαστικών ρυθμίσεων, καθώς και του συστήματος εποπτείας. Ως προς το πρώτο

επισημαίνονται οι διευρυμένες αρμοδιότητες της Ευρωπόλ, ως προς το δεύτερο ο περιορισμός των αρμοδιοτήτων των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων.

Τέλος, υιοθετήθηκε Ψήφισμα σχετικά με την επιδιωκόμενη σύναψη Συμφωνίας ελεύθερων εμπορικών συναλλαγών μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ, στην οποία θα πρέπει να προβλεφθούν διατάξεις, ουσιαστικές (αρχή σκοπού, διαβιβάσεις, πρόσβαση των δικτυικών αρχών σε δεδομένα που τηρούν οι ιδιώτες) και διαδικαστικές (αποτελεσματική εποπτεία, πρόσβαση στη δικαιοσύνη), για την προστασία των προσωπικών δεδομένων επί τη βάση της διάταξης του δέκατου τέταρτου άρθρου της Γενικής Συμφωνίας του Διεθνούς Οργανισμού Εμπορίου για τις υπηρεσίες.

Κατά το μεγαλύτερο μέρος της η Σύνοδος αφιερώθηκε σε επιμέρους ζητήματα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, όπου εισηγήθηκαν κυρίως εκπρόσωποι εθνικών αρχών καθώς και διακεκριμένοι στον τομέα ομιλητές, συγκεκριμένα οι καθηγητές Σπύρος Σημίτης και Stefano Rodotà. Ο πρώτος ομιλητής αναφέρθηκε στο νέο κανονιστικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, επισημαίνοντας τα κατά τη γνώμη του ισχυρά και αδύναμα σημεία και ο δεύτερος ομιλητής στην προστασία της ταυτότητας του προσώπου στις νέες διαδικτυακές υπηρεσίες, όπου ο έλεγχος της ταυτότητας του ατόμου μετατοπίζεται από το ίδιο σε μηχανές αναζήτησης και άλλες διαδικτυακές υπηρεσίες, με αποτέλεσμα τη διεύρυνση της διάστασης ανάμεσα στο φυσικό και επιγραμμικό περιβάλλον.

Σε επόμενη θεματική ενότητα εξετάσθηκε η εννοιολογική διάσταση των προσωπικών δεδομένων και το ζήτημα της αποτελεσματικής ανωνυμοποίησης των δεδομένων ενόψει και των νέων επιχειρηματικών και τεχνολογικών εξελίξεων σε σχέση με τα ανοικτά και τα μεγάλα δεδομένα (προεδρεύων ο Ευρωπαίος Επόπτης, Peter Hustinx, εισηγητές ο αντιπρόεδρος της Αρχής του Η.Β. David Smith, η Επίτροπος της Αρχής της Αυστρίας, Eva Schuchara και ο καθηγητής πληροφορικής στο Πανεπιστήμιο του Πόρτο, Luis Antunes).

Η τρίτη θεματική ενότητα αφιερώθηκε στη διασφάλιση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων στο διαδίκτυο με βάση το γεγονός ότι οι διαδικτυακές υπηρεσίες απαιτούν προσαρμογή της άσκησης των δικαιωμάτων στο συγκεκριμένο περιβάλλον (προεδρεύουσα η Επίτροπος της Αρχής της Λετονίας, Signe Plūmīna, εισηγητές ο Επίτροπος της Ομοσπονδιακής Αρχής της Γερμανίας, Peter Schaar, ο Επίτροπος της Αρχής της Ισπανίας, Jose Luis Rodriguez και η Ζωή Καρδασιάδου, Προϊσταμένη του Τμήματος Ελεγκτών της ελληνικής Αρχής).

Στην τέταρτη θεματική ενότητα εξετάσθηκαν ζητήματα της ασφάλειας των δεδομένων με έμφαση στην αναγκαιότητα ή μη θέσπισης ειδικότερων διατάξεων σχετικά με τα μέτρα ασφάλειας. Η λύση που προκρίνεται φαίνεται να είναι η έκδοση οδηγιών εκ μέρους των αρχών, ως πιο ευέλικτη στις τεχνολογικές εξελίξεις (προεδρεύων ο Επίτροπος της Φιλανδικής Αρχής, Reijo Aarnio, εισηγητές η Επίτροπος της Αρχής της Δανίας, Janni Christoffersen, ο Επίτροπος της Αρχής της Πολωνίας, Wojciech Wiewiorowski και η εκπρόσωπος του Οργανισμού για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών της ΕΕ, Rodica Tîrtea).

Τέλος, σε ειδική θεματική ενότητα εξετάσθηκαν ζητήματα της συνεργασίας των αρχών προστασίας προσωπικών δεδομένων σε υποθέσεις διασυνοριακού ενδιαφέροντος τόσο υπό το ισχύον καθεστώς της Οδηγίας 95/46/ΕΚ όσο και ενόψει του προτεινόμενου Κανονισμού για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Στη δεύτερη περίπτωση η συζήτηση αφιερώθηκε στο ζήτημα της αρμόδιας αρχής, και τον μηχανισμό συνεργασίας και συνεκτικότητας, σύμφωνα με τον προτεινόμενο Κανονισμό, στην πρώτη περίπτωση εξετάσθηκαν πρακτικές λύσεις για την καλύτερη συνεργασία των αρχών (προ-

εδρεύουσα η Επίτροπος της Αρχής της Σλοβενίας, Natasa Pirc, εισηγητές ο Πρόεδρος της Αρχής της Ολλανδίας και Πρόεδρος της ΟΕ του Άρθρου 29, Jacob Kohnstamm, η Πρόεδρος της Αρχής της Γαλλίας, Isabelle Falque-Pierrotin, το πρώην μέλος της Αρχής του Βελγίου, Bart de Schutter και ο Βοηθός Ευρωπαίος Επόπτης, Giovanni Buttarelli).

4.8. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (CASE HANDLING WORKSHOP)

Στο πλαίσιο της τακτικής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των Αρχών Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων ευρωπαϊκών κρατών, εκπρόσωποί τους, οι οποίοι συγκροτούν την Ομάδα Εργασίας για την ανταλλαγή εμπειριών από την εξέταση υποθέσεων σχετικών με την προστασία προσωπικών δεδομένων (Case Handling Workshop), συναντώνται μία φορά το χρόνο. Κατά τη συνάντηση ανταλλάσσουν απόψεις και εμπειρίες για συγκεκριμένα επίκαιρα ζητήματα που απασχολούν τις Αρχές και γίνεται σύγκριση μεταξύ των διαφόρων εθνικών νομοθεσιών, με σκοπό την προώθηση μιας περισσότερο εναρμονισμένης και συντονισμένης προσέγγισης σχετικά με ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Η ομάδα αυτή αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία, δεδομένου ότι με τον σχεδιαζόμενο νέο Κανονισμό για την προστασία προσωπικών δεδομένων στην ΕΕ απαιτείται πλήρης εναρμόνιση των εθνικών νομικών πλαισίων και συνεργασία μεταξύ των Αρχών Ελέγχου σε υποχρεωτικό πλέον επίπεδο.

Η 25^η συνάντηση της Ομάδας Εργασίας πραγματοποιήθηκε στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, στο Σεράγεβο, στις 2-3 Οκτωβρίου 2013. Βασικά θέματα της συνάντησης ήταν: α) νέες τεχνολογίες, κοινωνικά δίκτυα, διαδίκτυο και παιδιά, β) νέες προκλήσεις από τις σύγχρονες ηλεκτρονικές επικοινωνίες, γ) προώθηση πωλήσεων/υπηρεσιών από εκτελούντα την επεξεργασία, δ) νομιμότητα συλλογής βιομετρικών δεδομένων, ε) βιντεοεπιτήρηση στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, στ) εμπιστευτικότητα στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τις αστυνομικές αρχές, ζ) διασυνοριακή ροή δεδομένων από τράπεζες και φορολογικές αρχές. Παρουσιάστηκαν τα νομικά και πρακτικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαϊκές Αρχές Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και εξετάστηκαν case studies και συγκεκριμένα παραδείγματα.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

5. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

5. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Βασικός πυλώνας της αποστολής της Αρχής και συγχρόνως σταθερή επιδίωξή της αποτελεί η ενημέρωση-ευαισθητοποίηση των πολιτών και των υπευθύνων επεξεργασίας σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Η επίτευξη αυτού του σκοπού είναι άμεσα συνδεδεμένη με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση σειράς επικοινωνιακών δράσεων όπως η οργάνωση ειδικών ημερίδων, η δημοσίευση ενημερωτικού υλικού, η πραγματοποίηση ομιλιών σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης από εξειδικευμένους επιστήμονες της Αρχής και, τέλος, η υποστήριξη και συμμετοχή στελεχών της Αρχής σε επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες και εκδηλώσεις, τόσο στην ΕΕ όσο και διεθνή, που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Ειδικότερα, στις επικοινωνιακές δράσεις της Αρχής που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2013 περιλαμβάνονται η διοργάνωση διημερίδας, ο εμπλουτισμός του περιεχομένου της διαδικτυακής πύλης (www.dpa.gr), η έκδοση τριών νέων τευχών του ηλεκτρονικού ενημερωτικού της δελτίου (διαθέσιμα και στο www.dpa.gr → «Επικαιρότητα»), η υποστήριξη της Αρχής και οι παρουσιάσεις εκπροσώπων της σε επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες και σεμινάρια, όπως επίσης και οι δημοσιεύσεις άρθρων σε επιστημονικά συγγράμματα και περιοδικά. Επιπλέον, εξειδικευμένα στελέχη της Αρχής ενημερώνουν καθημερινά το κοινό που προσέρχεται στα γραφεία της, επικοινωνεί τηλεφωνικά ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Από πλευράς κάλυψης των ΜΜΕ, τα θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων με τα οποία οι δημοσιογράφοι ασχολήθηκαν ιδιαίτερα το 2013 –προσφεύγοντας συχνά στην Αρχή προς αναζήτηση ενημερωτικού υλικού– αφορούσαν:

- τη σύλληψη ιδιοκτήτη εταιρείας, ο οποίος είχε στην κατοχή του εκατοντάδες χιλιάδες καταχωρίσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μετά από διενέργεια διοικητικού ελέγχου από ελεγκτές της Αρχής, με τη συνδρομή της Υπηρεσίας Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος,

- το πρόστιμο το οποίο επέβαλε η Αρχή στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, για τη μη λήψη κατάλληλων μέτρων ασφάλειας που κατέληξε σε περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων,

- την απόρριψη από την Αρχή αίτησης του Υπουργείου Υγείας για έκδοση άδειας συλλογής και επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων που αφορούσαν την υγεία των ωφελούμενων χρηστών/ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας από μονάδες ψυχικής υγείας,

- την εισαγωγή συστήματος ηλεκτρονικής επιτήρησης υποδίκων, καταδίκων και κρατουμένων (ηλεκτρονικό «βραχιολάκι»),

- την απόρριψη από την Αρχή αίτησης της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής για χορήγηση άδειας συλλογής (από ασφαλιστικούς φορείς) και επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων ενεργών ασφαλισμένων και συνταξιούχων με σκοπό τη σύνταξη αναλογιστικής έκθεσης,

- την έγκριση αιτήματος για εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο δήμο Πύργου με σκοπό την προστασία της δημόσιας περιουσίας από ενέργειες βανδαλισμού,

- το πρόστιμο από τον Επίτροπο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων του Αμβούργου στην Google για παράνομη συλλογή προσωπικών δεδομένων,

- τον προτεινόμενο νέο Κανονισμό για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στην ΕΕ.

Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων

Το Συμβούλιο Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει καθιερώσει την 28η Ιανουαρίου ως Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Ο εορτασμός της ημέρας αυτής αποσκοπεί στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των Ευρωπαίων πολιτών σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Επιδιώκεται, κυρίως, να κατανοήσουν οι πολίτες τι είδους προσωπικά τους δεδομένα συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας, για ποιους σκοπούς, ποια είναι τα δικαιώματά τους, αλλά και περαιτέρω η συνειδητοποίηση των κινδύνων που συνδέονται με τυχόν παράνομη και αθέμιτη επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων. Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ημέρας Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων 2013, η Αρχή εμπλούτισε τη διαδικτυακή της πύλη με ειδικό ενημερωτικό υλικό και πιο συγκεκριμένα με:

- έντυπο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων με τίτλο «Πάρε τον έλεγχο των προσωπικών δεδομένων στα χέρια σου»,
- χρήσιμες πληροφορίες για τη μεταρρύθμιση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων,
- βίντεο (στα αγγλικά) με τίτλο «Take control of your personal data», και
- θεματικό δικτυακό τόπο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (στα αγγλικά).

Οργάνωση Διημερίδας

Επιπλέον, η Αρχή με αφορμή τη συμπλήρωση 15 ετών λειτουργίας, διοργάνωσε στις 23-24 Μαΐου 2013 διημερίδα στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών με κεντρικό θεματικό άξονα τη συμβολή της στη διαμόρφωση ενός φιλικού στην προστασία δεδομένων περιβάλλοντος στην Ελλάδα. Ακολουθούν οι ειδικές ενότητες της διημερίδας:

- α) η εφαρμογή του Ν. 2472/1997 από το ΣτΕ και την πολιτική και ποινική δικαιοσύνη,
- β) ο απολογισμός του 15-ετούς έργου της,
- γ) οι σχεδιαζόμενες αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο προστασίας προσωπικών δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και
- δ) ειδικά θέματα σε σχέση με τις ψηφιακές τεχνολογίες και υπηρεσίες.

Στη διημερίδα χαιρετισμούς απηύθυναν ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων Ευάγγελος Μεϊμαράκης και ο Πρόεδρος της Αρχής Πέτρος Χριστόφορος. Σημειώνεται, επίσης, ότι προεδρεύοντες των συνεδριών ήταν οι: Πέτρος Χριστόφορος, Πρόεδρος της Αρχής, Δημήτριος Γουργουράκης, Επίτιμος Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου, π. Πρόεδρος της Αρχής, Θεόδωρος Φορτσάκης, Καθηγητής και Πρόεδρος Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, Χρίστος Γεραρής, Επίτιμος Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, τ. Πρόεδρος της Αρχής, Γεώργιος Μπατζαλέξης, αναπληρωτής Πρόεδρος της Αρχής και η Ισμήνη Κριάρη, Καθηγήτρια, Αντιπρύτανης Παντείου Πανεπιστημίου. Στη συνέχεια παρατίθενται οι ομιλίες που πραγματοποιήθηκαν, ομαδοποιημένες στις ενότητες Α και Β της 1^{ης} ημέρας και Γ και Δ της 2^{ης} ημέρας.

Α' ενότητα: «Η εφαρμογή του Ν. 2472/1997 από το ΣτΕ και την πολιτική και ποινική δικαιοσύνη»

α) «Ο έλεγχος των πράξεων της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα από το Συμβούλιο της Επικρατείας» από τον Νικόλαο Σακελλαρίου, Αντιπρόεδρο

Συμβουλίου της Επικρατείας, β) «Η προστασία των προσωπικών δεδομένων μέσα από τη νομολογία των πολιτικών δικαστηρίων» από τον Ιωάννη Χαμηλοθώρη, Αρεοπαγίτη, γ) «Οι ποινικού ενδιαφέροντος αποφάσεις του Αρείου Πάγου σε σχέση με τα προσωπικά δεδομένα» από τον Αθανάσιο Κασιρλώδη, Αντεισαγγελέα Αρείου Πάγου, δ) «Οι συναλλακτικές υποχρεώσεις των ΜΜΕ ως νομική βάση προστασίας των προσωπικών δεδομένων – Συγκριτική θεώρηση αποφάσεων της Αρχής και νομολογίας των πολιτικών δικαστηρίων» από τον Ιωάννη Καράκωστα, Ομότιμο Καθηγητή Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών.

Β' ενότητα: «Ο απολογισμός του 15-ετούς έργου της Αρχής – Σημαντικές αποφάσεις»

α) «Φορολογία και προσωπικά δεδομένα» από τον Θεόδωρο Φορτσάκη, Καθηγητή & Πρόεδρο Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, β) «Η δημοσιότητα της κύρωσης και η κύρωση της δημοσιότητας» από τη Λίλιαν Μήτρου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου, γ) «Διαφάνεια από το Κράτος. Επιταγή ή απαγόρευση;» από τη Μαρία Αλικάκου, Δικηγόρο, ειδική επιστήμονα του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, δ) «Προστασία δεδομένων υγείας» από τους Πέτρο Τσαντίλα, Δικηγόρο Δ.Ν., τακτικό μέλος της Αρχής και Φίλιππο Μίτλεπτον, Δικηγόρο, ειδικό επιστήμονα του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, ε) «Ενδιαφέρουσες όψεις της λειτουργίας της Αρχής: προσωπικά δεδομένα και τηλεοπτικές εκπομπές» από τον Σωτήριο Λύτρα, Ομότιμο Καθηγητή Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, π. μέλος της Αρχής, στ) «Αρχή της νομιμότητας της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και παράνομη δημοσιογραφική έρευνα» από τον Αθανάσιο Τσεβά, Επίκουρο Καθηγητή Δημοσίου Δικαίου Πανεπιστημίου Αθηνών, ζ) «Βιντεοεπιτήρηση και γενετικά δεδομένα στο πλαίσιο της αντεγκληματικής πολιτικής – οριοθέτηση με γνώμονα την προστασία δεδομένων» από την Ευανθία Χατζηλιάση, Δικηγόρο, ειδική επιστήμονα του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, η) «Η βιντεοεπιτήρηση ως μέσο για την προστασία προσώπων και αγαθών. Η εμπειρία από την εφαρμογή των οδηγιών της Αρχής και οι νέες τεχνολογικές προκλήσεις» από το Δρα Γεώργιο Ρουσόπουλο, Μηχανικό Η/Υ, ειδικό επιστήμονα του τμήματος ελεγκτών της Αρχής.

Γ' ενότητα: «Το νέο ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων»

α) «Γενική εισαγωγή στο σχέδιο Κανονισμού και Οδηγίας» από τον Δημήτριο Δρούτσα, Ευρωβουλευτή, π. Υπουργό, β) «Η εφαρμογή των αρχών της διαφάνειας, πρόληψης και υπευθυνότητας στο νέο νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων» από τη Ζωή Καρδασιάδου, Δικηγόρο, Δ.Ν., Προϊσταμένη του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, γ) «Ο θεσμός της συγκατάθεσης του υποκειμένου υπό τον προτεινόμενο κανονισμό» από τον Κωνσταντίνο Χριστοδούλου, Αναπληρωτή Καθηγητή Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, τακτικό μέλος της Αρχής, δ) «Διαβίβαση δεδομένων σε τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς» από τον Γρηγόριο Λαζαράκο, Δικηγόρο Δ.Ν., αναπληρωματικό μέλος της Αρχής.

Δ' ενότητα: «Ψηφιακές τεχνολογίες και υπηρεσίες»

α) «Ιδιωτικότητα και ανωνυμία στην Κοινωνία της Πληροφορίας» από τον Ιωάννη Τσουκαλά, Ευρωβουλευτή, ομότιμο Καθηγητή Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, β) «Γενετικές εξετάσεις και δικαίωμα γνώσης της καταγωγής» από την Ισμήνη Κριάρη, Καθηγήτρια, Αντιπρύτανη Παντείου Πανεπιστημίου, γ) «Δακτυλικά αποτυπώματα στα ευρωπαϊκά διαβατήρια;» από τον Αθανάσιο Καΐση, Καθηγητή Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, π. μέλος της Αρχής, δ) «Ανωνυμοποίηση προσωπικών δε-

δομένων: επιστημονικές προσεγγίσεις και κώδικες ορθής πρακτικής» από τον Δρα Βασίλειο Ζορκάδη, Ηλ. Μηχανικό, Διευθυντή της Αρχής, ε) «“Μεγάλα” και “ανοικτά” δεδομένα: απαιτήσεις και μέτρα για την προστασία της ιδιωτικότητας στο νέο ψηφιακό περιβάλλον» από την Αθηνά Μπούρκα, Δρα Μηχανικό, ειδική επιστήμονα του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, στ) «Η προστασία της ιδιωτικότητας από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο υπολογιστικό νέφος – προκλήσεις και ιδιαιτερότητες» από τους ειδικούς επιστήμονες του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, Χαρίκλεια Λάτσιου, Δικηγόρο, Δ.Ν. και Ανάργυρο Χρυσάνθου, Πληροφορικό και, τέλος, ζ) «Κοινωνική δικτύωση και προστασία της ιδιωτικότητας» από τη Φερενίκη Παναγοπούλου, Δικηγόρο, Δ.Ν., ειδική επιστήμονα του τμήματος ελεγκτών της Αρχής.

Υποστήριξη και συμμετοχή σε συνέδρια, ημερίδες και σεμινάρια

Η Αρχή υποστήριξε το 5^ο διεθνές συνέδριο για την ηλεκτρονική Δημοκρατία (5th Conference on e-Democracy: Security, Privacy and Trust in a Digital World), που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, 5-6 Δεκεμβρίου 2013. Στελέχη της συνέβαλαν στην οργάνωση, την κριτική ανάγνωση υποβληθέντων άρθρων, τον συντονισμό συνεδριακών ενοτήτων και την παρουσίαση ομιλιών (<http://www.edemocracy2013.aua.gr/>). Επιπλέον, η Ζωή Καρδασιάδου, δικηγόρος Δ.Ν., ειδική επιστήμονας και προϊσταμένη του τμήματος ελεγκτών της Αρχής προήδρευσε στη θεματική ενότητα για τις εθνικές και ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες σε θέματα της κοινωνίας της πληροφορίας και συμμετείχε στην επιμέλεια της έκδοσης των πρακτικών του συνεδρίου. Στο ίδιο συνέδριο ο Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, Δρ., πληροφορικός, ειδικός επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε παρουσίαση με τίτλο «Cryptanalytic attacks on symmetric ciphers or how to design a secure cryptosystem». Αντικείμενο της εν λόγω παρουσίασης ήταν η επισκόπηση των επιθέσεων σε σύγχρονα συμμετρικά συστήματα κρυπτογράφησης, καθώς και οι τρόποι αντιμετώπισής τους, εστιάζοντας ιδίως σε πρόσφατα ερευνητικά αποτελέσματα.

Εκπρόσωποι της Αρχής συμμετείχαν, εξάλλου, ως ομιλητές σε πληθώρα άλλων επιστημονικών συνεδρίων, ημερίδων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Αναλυτικότερα, στην ημερίδα με γενικό τίτλο «Προστασία Προσωπικών δεδομένων – σύγχρονες θέσεις και αναζητήσεις» που συνδιοργάνωσαν η ερευνητική ομάδα IHRC «Πληροφορία: Ιστορία, Ρύθμιση, Πολιτισμός», η e-Themis και η Νομική Βιβλιοθήκη στις 9 Δεκεμβρίου 2013 στην Αθήνα, την Αρχή εκπροσώπησαν: ο Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, Αναπληρωτής Καθηγητής Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, τακτικό μέλος της Αρχής, αναπτύσσοντας εισήγηση με τίτλο «Προστασία προσωπικών δεδομένων στην ιδιωτική ασφάλιση», η Φερενίκη Παναγοπούλου-Κουτνατζή, δικηγόρος Δ.Ν., ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποιώντας εισήγηση με τίτλο «Περί της οικιακής χρήσεως των προσωπικών δεδομένων», ο Δημήτριος Ζωγραφόπουλος, δικηγόρος Δ.Ν., ειδικός επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, με εισήγηση που είχε τίτλο «Profiling», η Ευανθία Χατζηλιάση, δικηγόρος, ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής και η Αθηνά Μπούρκα, Δρ. μηχανικός, ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής με εισήγηση η οποία είχε τίτλο «Βιομετρικά δεδομένα».

Περαιτέρω, η Ζωή Καρδασιάδου, δικηγόρος Δ.Ν., ειδική επιστήμονας και προϊσταμένη του τμήματος ελεγκτών της Αρχής κατά την Εαρινή Σύνοδο των Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων της ΕΕ, στη Λισαβόνα (15-17 Μαΐου 2013), πραγματοποίησε εισήγηση με τίτλο «Guaranteeing individual's rights on the Internet: the use cases of unsolicited electronic communications and cookies» (η διασφάλιση των δικαιωμάτων

του υποκειμένου των δεδομένων σε υπηρεσίες διαδικτύου: η περίπτωση της ανεπιθύμητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας και των cookies). Επιπρόσθετα, η ίδια συμμετείχε στο διεθνές συνέδριο της έδρας Jean Monnet του Πανεπιστημίου Μακεδονίας με θέμα «Εξελίξεις και προκλήσεις στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης της ΕΕ» στη Θεσσαλονίκη στις 14-16 Φεβρουαρίου 2013, όπου ανέπτυξε εισήγηση σχετικά με το προτεινόμενο κανονιστικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στην ΕΕ με έμφαση στα ζητήματα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας.

Η Αθηνά Μπούρκα, Δρ. μηχανικός ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «The onlife manifesto and policy approaches to privacy and security» σε εκδήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (στο πλαίσιο της «Ψηφιακής Ατζέντας») με θέμα «Onlife Manifesto: Being human in a hyperconnected era» στις Βρυξέλλες, στις 8 Φεβρουαρίου 2013.

Ο Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, Δρ., πληροφορικός, ειδικός επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Προσωπικά δεδομένα στο Διαδίκτυο: Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις μας» στην ημερίδα που διοργάνωσε το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου (Saferinternet.gr) την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου (5 Φεβρουαρίου 2013) στην Αθήνα. Η εισήγηση επικεντρώθηκε σε ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων που ανακύπτουν κατά την πλοήγηση στο διαδίκτυο, δίνοντας παράλληλα έμφαση στα δικαιώματα αλλά και στις υποχρεώσεις των χρηστών.

Η Φερενίκη Παναγοπούλου δικηγόρος Δ.Ν., ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής συμμετείχε στα εξής συνέδρια: α) συνέδριο της Νομικής Βιβλιοθήκης με θέμα «Προσωπικά Δεδομένα», όπου ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Περί της προσωπικής-οικιακής χρήσεως των προσωπικών δεδομένων», στην Αθήνα, στις 9 Δεκεμβρίου 2013, β) συνέδριο του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδος με θέμα «Ασφάλεια του διαδικτύου και ασφάλεια στο διαδίκτυο» με εισήγηση η οποία είχε τίτλο «Νομική προστασία προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο», στη Θεσσαλονίκη, στις 22 Νοεμβρίου 2013, γ) στο διεπιστημονικό Συνέδριο του Ιονίου Πανεπιστημίου, με θέμα «Ιστορία της Πληροφορίας, σημεία αναφοράς από τον πάπυρο στο ηλεκτρονικό έγγραφο» όπου πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Ερευνα σε ιστορικές πηγές και προστασία της πληροφορίας», στην Αθήνα, στις 24-25 Μαΐου 2013 και, τέλος, δ) στο 4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο των e-Θέμις και Πανεπιστημίου Μακεδονίας που διοργανώθηκε στη Θεσσαλονίκη στις 22-23 Μαρτίου 2013 με τίτλο «Δίκαιο Πληροφορικής, LegalTech και Data Protection» αναπτύσσοντας την εισήγηση «Η πρακτική του ονομάζειν και ονειδίζειν μέσω της δημοσιοποίησης λιστών».

Η Ευφροσύνη Σιουγλέ, πληροφορικός, ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Προσωπικά Δεδομένα και Ηλεκτρονικός Φάκελος Υγείας» στην ημερίδα του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών με θέμα «Ηλεκτρονικός Φάκελος Υγείας Πολίτη και Επιχειρηματικότητα» που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 19 Νοεμβρίου 2013 στο μέγαρο του ΕΒΕΑ. Η ίδια συμμετείχε, επίσης, ως συντονίστρια (co-chair) -από κοινού με τους Αντώνιο Συμβώνη Καθηγητή ΕΜΠ, τακτικό μέλος της Αρχής και Ανάργυρο Χρυσάνθου, πληροφορικό του τμήματος ελεγκτών της Αρχής- στο special invited session «DP: Data Protection and Security» στο πλαίσιο του 4th International Conference on Information, Intelligence, Systems and Applications IEEE (IISA 2013), το οποίο πραγματοποιήθηκε στις 10-12 Ιουλίου 2013 στο Πανεπιστήμιο Πειραιά.

Επιπρόσθετα, η Γεωργία Παναγοπούλου, μηχανικός, ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, συμμετείχε στην Ημερίδα «Κοινωνικά Δίκτυα στην Ελληνική Δημόσια Διοίκηση» που διοργάνωσε ο Δήμος Ηρακλείου Αττικής στις 8 Φεβρουαρίου

2013 με εισήγηση η οποία είχε τίτλο «Προστασία προσωπικών δεδομένων στα κοινωνικά δίκτυα».

Όσον αφορά τις επικοινωνιακές δράσεις της Αρχής στο πεδίο της εκπαίδευσης, αυτές έχουν ως εξής: η Καλλιόπη Καρβέλη, δικηγόρος, ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε διάλεξη με θέμα «Προσωπικά Δεδομένα και Ασφάλεια στο Διαδίκτυο», στο Γυμνάσιο Καματερού, στις 23 Απριλίου 2013. Επιπρόσθετα, ο Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, Δρ., πληροφορικός, ειδικός επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε ιστοδιάλεξη (webinar) σε εκπαιδευτικούς Πληροφορικής Β΄θμιας Εκπαίδευσης από όλη την Ελλάδα στις 9 Οκτωβρίου 2013 με τίτλο «Τα προσωπικά μας δεδομένα: Δικαιώματα και υποχρεώσεις». Αντικείμενο της παρουσίασης ήταν η περιγραφή του νομικού πλαισίου που διέπει την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στην Ελλάδα, με έμφαση στην παρουσίαση των δικαιωμάτων μας αλλά και των υποχρεώσεών μας. Περαιτέρω, η Αθηνά Μπούρκα, Δρ. μηχανικός ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής πραγματοποίησε ομιλία με θέμα «Προστασία των προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο» στο Byron College, στην Αθήνα, στις 5 Φεβρουαρίου 2013.

Σημειώνεται, επίσης, ότι η Ευανθία Χατζηλιάση, δικηγόρος, ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε δύο διαλέξεις στη Σχολή Στρατολογικού ΓΕΕΘΑ, στο πλαίσιο του Σχολείου Εκπαίδευσης Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων, στις 14 Μαρτίου και στις 22 Απριλίου 2013. Οι διαλέξεις περιελάμβαναν την παρουσίαση τόσο του θεσμικού πλαισίου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων όσο και ειδικότερων θεμάτων σχετικών με την εφαρμογή του Ν. 2472/1997 από τα στρατολογικά γραφεία και ολοκληρώθηκαν με την ανάλυση και συζήτηση πρακτικών θεμάτων αλλά και θεμάτων που ανέκυψαν από την παρουσίαση. Ο Δημήτρης Ζωγραφόπουλος, δικηγόρος Δ.Ν., ειδικός επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής συμμετείχε, κατά το έτος 2013, ως εισηγητής στα εκπαιδευτικά προγράμματα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ), αναπτύσσοντας εισηγήσεις με θέματα, μεταξύ άλλων, σχετικά με τη λειτουργία των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών και της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και, τέλος, την ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

Περαιτέρω, ο Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, Δρ., πληροφορικός, ειδικός επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε στις 13 Ιουνίου 2013 παρουσίαση με τίτλο «Web security issues, chatting and file sharing», στη συνάντηση του επιστημονικού προγράμματος εκπαίδευσης ενηλίκων με τίτλο: «Grundtvig Laboratory - Citizens of Mountainous Regions & Technophobia» στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Η παρουσίαση πραγματεύθηκε ζητήματα ασφαλούς πλοήγησης στο διαδίκτυο, περιγράφοντας τους κινδύνους που υπάρχουν (κακόβουλο λογισμικό, υποκλοπή δεδομένων, κ.λπ.) καθώς επίσης και το πώς αυτοί προλαμβάνονται.

Τέλος, η Γεωργία Παναγοπούλου, μηχανικός, ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής πραγματοποίησε, στις 29 Μαΐου 2013, εισήγηση με τίτλο «Προστασία προσωπικών δεδομένων κατά την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών» στο πλαίσιο του μαθήματος «Ηλεκτρονικό Μάρκετινγκ» στο Τμήμα Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας, Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Η ίδια, εξάλλου, συμμετείχε με την εισήγησή της «Ζητήματα ασφάλειας προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο» στο Συνέδριο «Ασφάλεια του Διαδικτύου και ασφάλεια στο Διαδίκτυο» που διοργανώθηκε από το Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος, στη Θεσσαλονίκη, στις 22 Νοεμβρίου 2013.

Ενημερωτικά Δελτία

Επιπλέον, στο πλαίσιο της άσκησης της επικοινωνιακής πολιτικής της κατά τη διάρκεια του 2013, η Αρχή εξέδωσε τρία νέα τεύχη (Μάρτιος, Ιούλιος, Οκτώβριος) του Ηλεκτρονικού Ενημερωτικού Δελτίου της (e-newsletter) με το οποίο επιδιώκει να παρέχει σύντομη αλλά περιεκτική ενημέρωση για το έργο της, τις τρέχουσες εξελίξεις στο πεδίο των προσωπικών δεδομένων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, νέα για πρόσφατες ή επικείμενες εκδηλώσεις, απλές απαντήσεις σε επίκαιρα ερωτήματα (FAQ), χρήσιμους συνδέσμους σε διαδικτυακούς τόπους, σχετικούς με τα παραπάνω ζητήματα και τέλος βιβλιογραφική επικαιρότητα.

Δημοσίευση άρθρων

Σημειώνεται, εξάλλου, ότι μια σειρά άρθρων σχετικών με την προστασία των προσωπικών δεδομένων από στελέχη της Αρχής δημοσιεύθηκαν σε επιστημονικά περιοδικά και συγγράμματα. Τα εν λόγω άρθρα είναι τα εξής:

Λωσταράκου, Κ., «Ο Νέος Κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων: Οικονομικές επιπτώσεις στις επιχειρήσεις – Ειδικές υποχρεώσεις για τους παρόχους υπολογιστικού νέφους», ΔιΜΕΕ, τ. 3/2013, σελ. 353-357.

Παναγοπούλου, Φ., «Η πρακτική του ονομάζειν και ονειδίζειν μέσω της δημοσιοποίησης λιστών», σε: Ένωση Ελλήνων Νομικών e-Θέμις (επιμ.), 4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο e-Θέμις και Πανεπιστημίου Μακεδονίας για το Δίκαιο Πληροφορικής, Θεσσαλονίκη 22-24 Μαρτίου 2013, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 209-233.

Παναγοπούλου, Φ., (2013), «Η δημοσίευση ονομάτων και φωτογραφιών συλληφθέντων και το τεκμήριο αθωότητας του κατηγορουμένου», Ευρωπαϊκή Έκφραση, τ. 88, σελ. 25-29.

Παναγοπούλου, Φ., «Ψηφιακά δακτυλικά αποτυπώματα και προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων», ΔιΜΕΕ, τ. 4/2013, σελ. 482-492.

Παναγοπούλου, Φ., (2013), «Περί της προσωπικής-οικιακής χρήσεως των προσωπικών δεδομένων», Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, σελ. 704-718.

Τουτζίρακη, Θ., «Σημείωμα σε απόφαση του Γερμανικού Ομοσπονδιακού Ακυρωτικού Δικαστηρίου (BGH, Urteil v. 24.1.2013 III ZR 98/2012): Η χρήση του Διαδικτύου ως άυλο οικονομικό αγαθό ζωτικής σημασίας για την καθημερινή διαβίωση», ΔιΜΕΕ, τ. 1/2013, σελ. 111-115.

Chryssanthou, A., Shiaeles, S., & Katos, V., (2013), "On-scene triage open source forensic tool chests: Are they effective?" Digital Investigation, 10(2), pp. 99-115.

Limniotis, K., Kolokotronis, N. and Kalouptsidis, N., (2013), "Secondary constructions of Boolean functions with maximum algebraic immunity", Cryptography and Communications – Discrete Structures, Boolean Functions and Sequences, Springer, pp. 179-199, no. 3, vol. 5.

Limniotis, K., (2013), "Algebraic attacks on stream ciphers: Recent developments and new results", Journal of Applied Mathematics and Bioinformatics (Special Issue: Cryptography and its Applications in the Armed Forces), Scienpress Ltd., vol. 3, n. 1, pp. 57-81.

Panagopoulou, F., (2013), "The Use of Technical Means for the Electronic Surveillance of Universities Privacy and Surveillance" in Maria Bottis (ed.), Privacy and Surveillance, Current aspects and future perspectives, Nomiki Bibliothiki.

Panagopoulou, F., (2013), "The Monitoring of Employees' Conduct through the Use

of a Global Positioning System (GPS)”, in: Christina Akrivopoulou & Nikolaos Garipidis (ed.), *Digital Democracy and the Impact of Technology on Governance and Politics, New Globalized Practices*, IGI Global, Hershey, pp. 144-159.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ
ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ - ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 9/2013**ΑΔΕΙΑ ΣΕ ΔΗΜΟ ΓΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΕ ΤΡΙΤΟ, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΝΔΙΚΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΥΨΟΥΣ ΤΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΑΝΗΛΙΚΟΥ ΤΕΚΝΟΥ.****Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:**

Υποβλήθηκε στην Αρχή από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου Αθηναίων, ως υπευθύνου επεξεργασίας, η υπ' αρ. πρωτ. .../-...-2012 (και υπ' αρ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/7815/04-12-2012) αίτηση (και τα συνημμένα σε αυτή έγγραφα), με την οποία ζητείται από την Αρχή όπως χορηγήσει την απαιτούμενη από τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997 για την Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τη διαβίβαση από το Δήμο Αθηναίων, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, στην Α, κάτοικο ... Αττικής, πληροφοριών σχετικά με το συνολικό ύψος των επιδομάτων, που χορηγούνται μέσω του προγράμματος Βαριάς Αναπηρίας στον Β, ενήλικο τέκνο από προηγούμενο γάμο του συζύγου της αιτούσας Γ, καθώς, επίσης, και με το χρονικό διάστημα της καταβολής των επιδομάτων αυτών. Η αιτούσα ζητεί τη διαβίβαση των προαναφερομένων πληροφοριών προκειμένου η ίδια να τις προσκομίσει και επικαλεστεί ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, στο πλαίσιο της αντιδικίας που έχει με το σύζυγό της Γ. Ειδικότερα, προτίθεται να προσκομίσει και επικαλεστεί τις πληροφορίες αυτές ενώπιον του Εφετείου Αθηνών (Τμήμα ...), όπου την ...-...-2013 πρόκειται να συζητηθούν αντίθετες εφέσεις της ίδιας και του συζύγου της κατά της υπ' αρ. .../2012 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (τμήμα διατροφών), ώστε να κριθεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 1445 ΑΚ, το ύψος της υποχρέωσης διατροφής του συζύγου της προς το ανήλικο τέκνο τους Δ, σε σχέση και με την υποχρέωση διατροφής του ενηλίκου τέκνου από προηγούμενο γάμο του συζύγου της, δηλαδή του Β, ο οποίος συνοικεί με τον πατέρα του.

Μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης, αφού άκουσε την πρόταση του εισηγητή και του βοηθού εισηγητή, ο οποίος στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

Η Αρχή,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Επειδή, το άρθρο 2 του Ν. 2472/1997 ορίζει ότι για τους σκοπούς του νόμου αυτού νοούνται ως «ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν, μεταξύ άλλων, στην υγεία.

Επειδή, η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, εναρμονιζόμενη, ιδίως, με τις διατάξεις των άρθρων 9Α, 25 παρ. 1 και 28 του Συν/τος, 8 και 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΕ, ρητά ορίζει ότι: *«Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. (...)»*.

Επειδή, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 και 7 του Ν. 2472/1997 προκύπτει ότι η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, καταρχήν, εφόσον το υποκείμενο των

δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Ωστόσο, η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου τους, στις περιπτώσεις που περιοριστικά προβλέπει ο νόμος. Ειδικότερα, επιτρέπεται, για τα μεν απλά δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (ε') και για τα ευαίσθητα δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (γ') του Ν. 2472/1997. Συγκεκριμένα επιτρέπεται, στην πρώτη περίπτωση όταν *«η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών»*, στη δε δεύτερη, που περιλαμβάνει και τα δεδομένα που αφορούν την υγεία, όταν *«η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου»*.

Επειδή, με τις διατάξεις αυτές καθιερώνονται ως θεμελιώδεις προϋποθέσεις για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και για τη νομιμότητα της σύστασης και λειτουργίας κάθε αρχείου, οι αρχές του σκοπού της επεξεργασίας και της αναλογικότητας των δεδομένων σε σχέση πάντα με το σκοπό επεξεργασίας. Συνεπώς, κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που γίνεται πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού η οποία δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξή του, δεν είναι νόμιμη. Συνακόλουθα, τόσο για τα απλά όσο και για τα ευαίσθητα δεδομένα, πρέπει ο σκοπός επεξεργασίας να είναι νόμιμος, σαφής και καθορισμένος, και τα δεδομένα να μην υπερβαίνουν το σκοπό της επεξεργασίας. Ειδικότερα δε για τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, όπως και εκείνα που αφορούν την υγεία, η επεξεργασία επιτρέπεται, όπως λέχθηκε ανωτέρω, όταν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου. Η προϋπόθεση αυτή ισχύει, όπως έχει κρίνει η Αρχή, κατά μείζονα λόγο και για τα απλά δεδομένα (βλ. αντί πολλών ιδίως τις αποφάσεις της Αρχής 27/2001, 75/2001 και πρόσφατες 92/2011, 111/2011 και 137/2012).

Επειδή, επιπλέον, το άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 ρητά ορίζει ότι *«εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς»*.

Επειδή, εξάλλου το άρθρο 1445ΑΚ ορίζει τα ακόλουθα: *«Ο καθένας από τους πρώην συζύγους είναι υποχρεωμένος να δίνει στον άλλον ακριβείς πληροφορίες για την περιουσία του και τα εισοδήματά του, εφόσον είναι χρήσιμες για τον καθορισμό του ύψους της διατροφής. Με αίτηση ενός από τους πρώην συζύγους, που διαβιβάζεται μέσω του αρμόδιου εισαγγελέα, ο εργοδότης, η αρμόδια υπηρεσία και ο αρμόδιος οικονομικός έφορος είναι υποχρεωμένοι να δίνουν κάθε χρήσιμη πληροφορία για την περιουσιακή κατάσταση του άλλου συζύγου και προπάντων για τα εισοδήματά του»*.

Επειδή, στην υπό κρίση περίπτωση, η αρμόδια υπηρεσία του Δήμου Αθηναίων, ως υπευθύνου επεξεργασίας, ζητεί, με την υπ' αρ. πρωτ. .../-...-2012 (και υπ' αρ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/7815/04-12-2012) αίτησή της (και τα συνημμένα σε αυτή έγγραφα) από την Αρχή όπως της χορηγήσει την απαιτούμενη από τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997 άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τη διαβίβαση στην αιτούσα τρίτη Α, κάτοικο ... Αττικής, πληροφοριών σχετικά με το συνολικό ύψος των επιδομάτων, που χορηγούνται μέσω του προγράμματος Βαριάς Αναπηρίας - λόγω αναπηρίας ποσοστού 67% εξαιτίας ψυχικής ασθένειας - στον Β, ενήλικο τέκνο

από προηγούμενο γάμο του συζύγου της αιτούσας Γ, καθώς, επίσης, και με το χρονικό διάστημα της καταβολής των επιδομάτων αυτών. Η αιτούσα ζητεί τη διαβίβαση των προαναφερομένων πληροφοριών προκειμένου η ίδια να τις προσκομίσει και επικαλεστεί ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, στο πλαίσιο της αντιδικίας που έχει με το σύζυγό της Γ. Ειδικότερα, προτίθεται να προσκομίσει και επικαλεστεί τις πληροφορίες αυτές ενώπιον του Εφετείου Αθηνών (Τμήμα ...), όπου την ...-2013 πρόκειται να συζητηθούν αντίθετες εφέσεις της ίδιας και του συζύγου της κατά της υπ' αρ. .../2012 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (τμήμα διατροφών), ώστε να κριθεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 1445 ΑΚ, το ύψος της υποχρέωσης διατροφής του συζύγου της προς το ανήλικο τέκνο τους Δ, σε σχέση και με την υποχρέωση διατροφής του ενήλικου τέκνου από προηγούμενο γάμο του συζύγου της, δηλαδή του Β, ο οποίος συνοικεί με τον πατέρα του.

Επειδή, οι ως άνω ζητηθείσες από την αιτούσα τρίτη Α πληροφορίες σχετικά με το συνολικό ύψος των επιδομάτων, που χορηγούνται μέσω του προγράμματος Βαριάς Αναπηρίας - λόγω αναπηρίας ποσοστού 67% εξαιτίας ψυχικής ασθένειας - στον Β, καθώς, επίσης, και με το χρονικό διάστημα της καταβολής των επιδομάτων αυτών συνιστούν ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 στοιχ. (β') του Ν. 2472/1997, καθόσον αφορούν στην κατάσταση της υγείας του.

Επειδή, ο σκοπός επεξεργασίας, τον οποίο προβάλλει η αιτούσα τρίτη Α για τη διαβίβαση στην ίδια των προαναφερομένων πληροφοριών που αφορούν στον Β, υιό του εν διαστάσει συζύγου της από προηγούμενο γάμο, συνίσταται στην ανάγκη άσκησης και υπεράσπισης των δικαιωμάτων του ανήλικου τέκνου τους Δ και, υπό την έννοια αυτή, καταρχήν ερείδεται στις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 7 παρ. 2 στοιχ. (γ') και 4 παρ. 1 στοιχ. (α') του Ν. 2472/1997 (Βλ., ιδίως, τις αποφάσεις της Αρχής 53/2010 και 137/2013).

Περαιτέρω, πληρούται η αρχή της αναλογικότητας των επίμαχων δεδομένων ενόψει του προβαλλόμενου από την αιτούσα τρίτη σκοπού επεξεργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. (β') του Ν. 2472/1997, καθόσον εκκρεμούν ενώπιον του Εφετείου Αθηνών και πρόκειται να συζητηθούν την ...-2013 αντίθετες εφέσεις της ίδιας και του συζύγου της κατά της υπ' αρ. .../2012 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (τμήμα διατροφών), ώστε να κριθεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 1445 ΑΚ, το ύψος της υποχρέωσης διατροφής του συζύγου της προς το ανήλικο τέκνο τους Δ, σε σχέση και με την υποχρέωση διατροφής του ενήλικου τέκνου από προηγούμενο γάμο του συζύγου της, δηλαδή του Β, ο οποίος συνοικεί με τον πατέρα του. Τα δε επίμαχα δεδομένα ενδέχεται να συνιστούν πληροφορίες για την περιουσία του και τα εισοδήματά του Γ, χρήσιμες για τον καθορισμό του ύψους της διατροφής που οφείλει να καταβάλει προς το ανήλικο τέκνο του Δ, σε σχέση και με την υποχρέωση διατροφής του ενήλικου τέκνου του από προηγούμενο γάμο.

Επειδή, για τη νομιμότητα της διαβίβασης των προαναφερομένων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του Β στην αιτούσα τρίτη Α, ο Δήμος Αθηναίων, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, υποχρεούται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, να ενημερώσει τον Β, πριν από τη διαβίβαση των εν λόγω ευαίσθητων δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα στην αιτούσα, εφόσον αυτός έχει την ικανότητα να αντιληφθεί την έννοια και τις συνέπειες της διαβίβασης αυτής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή,

1) Παρέχει στο Δήμο Αθηναίων, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, την άδεια να χορηγήσει στην αιτούσα τρίτη Α τις ως άνω ζητηθείσες πληροφορίες σχετικά με το συνολικό ύψος των επιδομάτων, που χορηγούνται μέσω του προγράμματος Βαριάς Αναπηρίας – λόγω αναπηρίας ποσοστού 67% εξαιτίας ψυχικής ασθένειας – στον Β, καθώς, επίσης, και με το χρονικό διάστημα της καταβολής των επιδομάτων αυτών, προκειμένου η αιτούσα τρίτη να τα προσκομίσει ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς, που έχει με τον εν διαστάσει σύζυγό της Γ για τον προσδιορισμό του ύψους της διατροφής του ανήλικου τέκνου τους. Ο Δήμος Αθηναίων, θα χορηγήσει, επίσης, στην αιτούσα τρίτη βεβαίωση, στην οποία θα αναγράφεται ότι οι πληροφορίες αυτές της χορηγούνται προκειμένου να προσκομιστούν αποκλειστικά για τον προαναφερόμενο σκοπό επεξεργασίας.

2) Ο Δήμος Αθηναίων, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, υποχρεούται να ενημερώσει τον Β, πριν από τη διαβίβαση των εν λόγω ευαίσθητων δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα στην αιτούσα τρίτη Α, εφόσον αυτός έχει την ικανότητα να αντιληφθεί την έννοια και τις συνέπειες της διαβίβασης αυτής.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 10/2013

ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΑΕΕ) ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΡΗΣΗ ΑΡΧΕΙΟΥ ΜΕ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ ΜΕ ΠΑΡΑΤΥΠΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ (ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΜΑΥΡΗΣ ΛΙΣΤΑΣ).

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Με τα υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2602/06.04.2012, Γ/ΕΙΣ/2603/06.04.2012 και Γ/ΕΙΣ/3345/09.05.2012 αιτήματά τους προς την Αρχή, ο Σύνδεσμος Ελλήνων Μεσιτών Ασφαλίσεων (εφεξής «ΣΕΜΑ») και δυο μέλη του ΔΣ του ΣΕΜΑ ζήτησαν από την Αρχή να αποφανθεί επί της νομιμότητας ενός σχεδίου Κανονισμού Λειτουργίας Αρχείου Ασφαλιστικών Διαμεσολαβητών με Παράτυπη Συμπεριφορά, το οποίο είχε καταρτίσει η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. και τους κοινοποιήθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος. Στη συνέχεια, η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. διευκρίνισε με την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2803/18.04.2012 σχετική επιστολή της προς την Αρχή ότι πρόκειται για ένα σχέδιο που καταρτίστηκε σε συνεργασία με την Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος (εφεξής «ΕΑΕΕ») και την Τράπεζα της Ελλάδος - Διεύθυνση Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΤΤΕ), και το οποίο δεν είχε ακόμα οριστικοποιηθεί, καθώς αναμένονταν τα σχόλια και οι παρατηρήσεις των εκπροσώπων των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών. Για το λόγο αυτό, η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. ζήτησε από την Αρχή να μην λάβει υπόψη της το υποβληθέν σχέδιο Κανονισμού, σε αναμονή του τελικού κειμένου αυτού μόλις οριστικοποιηθεί. Πράγματι, η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. υπέβαλε λίγους μήνες αργότερα στην Αρχή, προφανώς για λογαριασμό της ΕΑΕΕ ως υπεύθυνου επεξεργασίας, τη Γνωστοποίηση Δημιουργίας Αρχείου Ασφαλιστικών Διαμεσολαβητών με Παράτυπη Συμπεριφορά και το αντίστοιχο οριστικοποιημένο σχέδιο Κανονισμού Λειτουργίας του αρχείου αυτού (υπ' αριθμ. πρωτ. Αρχής ΓΝ/ΕΙΣ/1196/07.09.2012). Παράλληλα υποβλήθηκαν στην Αρχή το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5630/31/08/2012 διαβιβαστικό έγγραφο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αναφορικά με επιστολή του ΣΕΜΑ στη Γενική Γραμματεία του Πρωθυπουργού για την ίδια υπόθεση, καθώς και το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5807/12.09.2012 έγγραφο της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος, με το οποίο διαβιβάστηκε στην Αρχή το από

07.09.2012 Ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης της ως άνω Ένωσης σχετικά με το υπό κρίση αρχείο.

Στο πλαίσιο εξέτασης της ως άνω υπόθεσης, οι ΣΕΜΑ, Α, Β, Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος (εφεξής «ΚΕΕΕ»), ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε., ΕΑΕΕ και ΤΤΕ κλήθηκαν νομίμως προς ακρόαση κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον της Αρχής στις 11.10.2012 με τις υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3345-11/03-10-2012, Γ/ΕΞ/3345-9/03-10-2012, Γ/ΕΞ/3345-14/03-10-2012, Γ/ΕΞ/3345-8/03-10-2012, Γ/ΕΞ/3345-10/03-10-2012, Γ/ΕΞ/3345-13/03-10-2012, Γ/ΕΞ/3345-12/03-10-2012 κλήσεις και παρέστησαν. Κατά τη συνεδρίαση οι κληθέντες εξέθεσαν προφορικά τις απόψεις τους, τις οποίες ανέπτυξαν κατόπιν διεξοδικώς με σχετικά υπομνήματά τους (Γ/ΕΙΣ/6748/22-10-2012, Γ/ΕΙΣ/6816/24-10-2012, Γ/ΕΙΣ/6851/25-10-2012, Γ/ΕΙΣ/6853/25-10-2012, Γ/ΕΙΣ/6854/25-10-2012, ΓΝ/ΕΙΣ/1445/26-10-2012, ΓΝ/ΕΙΣ/1446/26-10-2012, Γ/ΕΙΣ/6888/29-10-2012 υπομνήματα των Α, Β, ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε., ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ - ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ - ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ - ΣΕΜΑ, ΣΕΜΑ, ΕΑΕΕ, ΤΤΕ και ΚΕΕΕ αντίστοιχα).

Σύμφωνα με την υποβληθείσα Γνωστοποίηση, το υπό κρίση αρχείο δημιουργήθηκε με σκοπό τον περιορισμό των παράτυπων συμπεριφορών (αθέτηση κανόνα δικαίου ή συμβατικού όρου) των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών, την αποκατάσταση της ομαλότητας στη λειτουργία της ασφαλιστικής αγοράς, καθώς και ως ένα εργαλείο των ασφαλιστικών εταιριών για την υγιή και ορθολογική οργάνωση και λειτουργία των δικτύων τους και τη διαμέσου αυτής συμμόρφωσή τους προς κανονιστικές υποχρεώσεις τους. Σημειώνεται δε ότι το υπό κρίση αρχείο δημιουργήθηκε με τη σύμφωνη γνώμη της Τράπεζας της Ελλάδος, στην οποία με το άρθρο 1 του Ν. 3867/2010 ανατέθηκε η εποπτεία των ασφαλιστικών εταιριών που είναι εγκατεστημένες και λειτουργούν στην Ελλάδα. Σύμφωνα πάντα με την ως άνω Γνωστοποίηση, η Τράπεζα της Ελλάδος από την έναρξη άσκησης των καθηκόντων της διαπίστωσε σοβαρές δυσλειτουργίες στις σχέσεις μεταξύ ασφαλιστικών εταιριών και ασφαλιστικών διαμεσολαβητών, όπως η μη απόδοση στις ασφαλιστικές εταιρίες ασφαλιστρών που έχουν εισπραχθεί από τους ασφαλισμένους, η αυθαίρετη μεταβολή ποσών συναλλαγών, η έκδοση ασφαλιστηρίων που δεν έχουν εγκριθεί από την ασφαλιστική εταιρία κ.α. Τα δεδομένα που θα καταχωρούνται στο ως άνω αρχείο σύμφωνα με την υποβληθείσα Γνωστοποίηση χωρίζονται σε δυο μεγάλες κατηγορίες, ήτοι «Α. Καθυστέρηση απόδοσης ασφαλιστρών» και «Β. Καταγγελία σύμβασης». Η πρώτη κατηγορία αποτελείται από έναν (1) μόνο κωδικό [Κωδ. 01: καθυστέρηση απόδοσης ασφαλιστρών] και αντίστοιχα κριτήρια καταχώρισης, ενώ η δεύτερη κατηγορία αποτελείται από πέντε (5) κωδικούς [Κωδ. 02: Ανεξόφλητα υπόλοιπα ασφαλιστρών, που είχαν εισπραχθεί και θα έπρεπε να είχαν αποδοθεί, Κωδ. 03: Έκδοση ασφαλιστηρίων ή άλλων εταιρικών εγγράφων και εντύπων που δεν έχουν εγκριθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες της ασφαλιστικής εταιρίας, Κωδ. 04: Χρήση μη εξουσιοδοτημένης υπογραφής πελάτη ή ασφαλισμένου ή δικαιούχου αποζημίωσης επί οποιουδήποτε εντύπου και εγγράφου συνδέεται με σύμβαση ασφάλισης, Κωδ. 05: Άσκηση δραστηριότητας ασφαλιστικού διαμεσολαβητή χωρίς να έχει αποκτηθεί ή αφού έχει αφαιρεθεί προσωρινά ή μόνιμα η άδεια προς τούτο (άρθρο 3 του ΠΔ 190/06), Κωδ. 06: Επιβολή κύρωσης από Δημόσια Αρχή για παράβαση της ασφαλιστικής νομοθεσίας ή/και της νομοθεσίας περί προστασίας καταναλωτή ή/και της νομοθεσίας ξεπλύματος χρήματος] με διαφορετικά κριτήρια καταχώρισης για τον καθένα από αυτούς.

Περαιτέρω, διευκρινίστηκε ότι στο υπό κρίση αρχείο θα καταχωρούνται περιπτώσεις καταγγελιών που λαμβάνουν χώρα μετά την έναρξη λειτουργίας αυτού. Επίσης, κατά

την ακρόαση ενώπιον της Αρχής διασαφηνίστηκε ότι υπεύθυνος επεξεργασίας θα είναι η ΕΑΕΕ, ενώ η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. θα έχει το ρόλο του εκτελούντος την επεξεργασία. Τέλος, ως πηγές των δεδομένων ορίζονται μόνο οι ασφαλιστικές εταιρίες, ενώ αποδέκτες θα είναι η Τράπεζα της Ελλάδος (ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτημένα στελέχη της Διεύθυνσης Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης) και οι ασφαλιστικές εταιρίες (ειδικοί προς τούτο εξουσιοδοτημένοι χρήστες).

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τις βοηθούς εισηγήτριες και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Στο άρθρο 2 στοιχ. α', β', γ', ζ', η' και ι' του Ν. 2472/1997 ορίζονται οι έννοιες των απλών και ευαίσθητων δεδομένων, του υποκειμένου αυτών, του υπεύθυνου επεξεργασίας, του εκτελούντος την επεξεργασία και του αποδέκτη αντίστοιχα. Ακολουθώντας, στο άρθρο 4 του ίδιου νόμου ορίζονται οι βασικές αρχές της επεξεργασίας (ιδίως οι αρχές της αναγκαιότητας και προσφορότητας σε σχέση πάντα με τον σκοπό επεξεργασίας), ενώ στο άρθρο 5 ορίζονται οι επιμέρους προϋποθέσεις για τη νομιμότητά της. Σύμφωνα δε με το άρθρο 5 παρ. 1 του ίδιου νόμου, η επεξεργασία "απλών" δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνο όταν το υποκείμενο έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση, στην περίπτωση που συντρέχουν οι όροι που περιοριστικά αναφέρονται στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου. Αναφορικά δε με τα ευαίσθητα δεδομένα, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 1 του ίδιου νόμου η επεξεργασία τους καταρχήν απαγορεύεται, κατ' εξαίρεση όμως επιτρέπεται μόνο ύστερα από άδεια της Αρχής και όταν συντρέχουν οι όροι που περιοριστικώς αναφέρονται στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου.

2. Η ανάληψη και άσκηση ασφαλιστικής και αντασφαλιστικής διαμεσολάβησης ρυθμίζεται ιδίως από τις διατάξεις του Ν. 1569/1985 (ΦΕΚ Α' 183, Διαμεσολάβηση στις συμβάσεις ιδιωτικής ασφάλισης, σύσταση σώματος ειδικών πραγματογνωμόνων τροχαίων ατυχημάτων, λειτουργία γραφείου διεθνούς ασφάλισης και άλλες διατάξεις), του ΠΔ 298/1986 (ΦΕΚ Α' 133, Δικαιώματα και υποχρεώσεις ασφαλιστικών πρακτόρων και παραγωγών ασφαλίσεων και κώδικας δεοντολογίας για την άσκηση του επαγγέλματος αυτών) και του ΠΔ 190/2006 (ΦΕΚ Α' 196 14.9.2006, Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2002/92/Ε.Κ. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ασφαλιστική διαμεσολάβηση). Περαιτέρω, η άσκηση εποπτείας τόσο επί των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, όσο και επί των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών, ρυθμίζεται ιδίως από τις διατάξεις του Ν.Δ. 400/1970 (ΦΕΚ Α' 10, Περί Ιδιωτικής Επιχειρήσεως Ασφαλίσεως) και του Ν. 3229/2004 (ΦΕΚ Α' 38/10.02.2004, Εποπτεία της ιδιωτικής ασφάλισης, εποπτεία και έλεγχος τυχερών παιχνιδιών, Εφαρμογή των διεθνών λογιστικών προτύπων και άλλες διατάξεις) σε συνδυασμό με το άρθρο 1 του Ν. 3867/2010 (ανάθεση στην ΤτΕ της εποπτείας των ασφαλιστικών εταιριών που είναι εγκατεστημένες και λειτουργούν στην Ελλάδα), καθώς και από το προαναφερθέν ΠΔ 190/2006, σύμφωνα με το άρθρο 7 του οποίου «αρμόδια αρχή για την διασφάλιση της εφαρμογής του παρόντος ορίζεται η Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης», δηλαδή η νυν Διεύθυνση Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης της ΤτΕ.

3. Αναφορικά με τα δεδομένα για την ασυνέπεια γενικά στην πληρωμή οφειλών (δεδομένα "μαύρης λίστας" ή "δυσμενή" δεδομένα, π.χ. η καθυστερημένη αποπληρωμή), η Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 έχει επισημάνει ότι "Οι μαύρες λίστες, κατά κανόνα, συνεπάγονται επιβλαβή αποτελέσματα για τα άτομα που περιλαμβάνονται σε αυτές, και

ενδέχεται να επιφέρουν δυσμενείς διακρίσεις εις βάρος μιας ομάδας ανθρώπων εμποδίζοντας την πρόσβασή τους σε συγκεκριμένη υπηρεσία ή ζημιώνοντας την υπόληψή τους” (βλ. Έγγραφο Εργασίας υπ’ αριθμ. 65/2002 σχετικά με τις μαύρες λίστες – πρβλ. και την σχετική μελέτη της Γαλλικής Αρχής Προστασίας Δεδομένων *Black lists - “bad debtors” and “fraudsters” central data bases in respect of personal data protection*, THE CNIL’s REPORTS – 2003 edition). Γίνεται δεκτό ότι τα αρχεία αυτά είναι ιδιαίτερα σημαντικά, επειδή αποτελούν μέσα συγκέντρωσης και διάδοσης πληροφοριών από και προς τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις με στόχο την ασφάλεια των συναλλαγών, την πρόληψη της απάτης κλπ. Ωστόσο, ενόψει των σοβαρών κινδύνων που ενέχουν οι μαύρες λίστες ως προς τον περιορισμό της ιδιωτικότητας του ατόμου (δημιουργία αρνητικού προφίλ αντισυμβαλλόμενου-καταναλωτή, αποκλεισμός ατόμων από υπηρεσίες καίριες για την καθημερινή τους ζωή, όπως είναι οι υπηρεσίες πίστωσης, μεταφορών, τηλεπικοινωνιών, ασφάλισης, παράνομη διασύνδεση με άλλα αρχεία, κλπ.), η δημιουργία και τήρηση τους θα πρέπει να υπόκειται στις αρχές της νομιμότητας που καθορίζονται στην Οδηγία 95/46/ΕΚ.

4. Όπως έχει κρίνει η Αρχή (βλ. ιδίως Απόφαση 7/2010, σκέψη 4), η δημιουργία μιας μαύρης λίστας με δεδομένα ατόμων που έχουν αθετήσει συμβατικές τους υποχρεώσεις ή έχουν επιδείξει παράνομη συμπεριφορά, προφανώς εξυπηρετεί τα συμφέροντα της κάθε εταιρείας ή και επιχειρηματικού κλάδου. Ωστόσο, κατ’ εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997, που αποτελεί εξειδίκευση της αρχής της αναλογικότητας, η δημιουργία μιας τέτοιας λίστας, μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο αν η ζημία που υφίσταται γενικά ο κλάδος ή η εταιρεία είναι τόσο μεγάλη, ώστε ο περιορισμός του ατόμου στην ιδιωτικότητά του να καθίσταται πλέον αναγκαίος. Σημειώνεται δε ότι η ζημία αυτή θα πρέπει να προκύπτει από συγκεκριμένα στοιχεία (π.χ. στατιστικά στοιχεία, κύκλος εργασιών, συγκριτικά στοιχεία) για να μπορεί να διαπιστωθεί αν ο οικονομικής φύσεως κίνδυνος που διατρέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας από αφερέγγυους αντισυμβαλλόμενους είναι τόσο υψηλός, ώστε να απειλείται η εύρυθμη λειτουργία του συγκεκριμένου επιχειρηματικού κλάδου (πβλ. Απόφαση 7/2010, σκέψη 5). Περαιτέρω, σύμφωνα με τις Αποφάσεις 24/2004 και 26/2004 της Αρχής για το κοινό αρχείο οικονομικής συμπεριφοράς του διατραπεζικού συστήματος πληροφοριών ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. και συναφών κοινών αρχείων εταιριών πιστοληπτικής ικανότητας, η συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία “δυσμενών” δεδομένων είναι νόμιμη και χωρίς την συγκατάθεση του υποκειμένου, εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ.2 στοιχ. ε’ του ν. 2472/1997, δηλαδή εάν θεμελιώνεται ότι η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του αποδέκτη και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέρχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των υποκειμένων των δεδομένων. Ανάλογη περίπτωση αποτελεί και η έγκριση από την Αρχή -με την Απόφαση 6/2006- της δημιουργίας από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. κοινού αρχείου επιχειρήσεων, των οποίων οι συμβάσεις για αποδοχή καρτών έχουν καταγγελθεί, για το σκοπό περιορισμού της απάτης στο συγκεκριμένο μέσο πληρωμών (σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ - “Guidelines for Terminated Merchant Databases”, Δεκέμβριος 2004). Στην τελευταία περίπτωση τα κριτήρια για την καταχώριση σε μαύρη λίστα προβλέπονται σε κανονιστικό πλαίσιο που παρείχε τις κατάλληλες εγγυήσεις. Στις άλλες περιπτώσεις, οι καταχωρήσεις αφορούν σε αντικειμενικά γεγονότα (π.χ. απλήρωτες διαταγές πληρωμής) που δεν στηρίζονται σε υποκειμενικές κρίσεις σχετικά με την συμπεριφορά του καταχωρισμένου. Οι δε καταγγελίες συμβάσεων δανείων ή πιστωτικών καρτών στηρίζονται σε αντικειμενική κρίση, καθόσον γίνονται λόγω μη πληρωμής και όχι λόγω της

παράβασης νομίμων ή συμβατικών υποχρεώσεων ή της τέλεσης ποινικών αδικημάτων. Σε καμία από τις προαναφερόμενες περιπτώσεις οι μαύρες λίστες δεν αφορούσαν στην επαγγελματική υπόσταση φυσικού προσώπου.

5. Στην υπό κρίση περίπτωση, η ΕΑΕΕ δεν απέδειξε (με αναλυτικά οικονομικά στοιχεία ή σχετικές δικαστικές αποφάσεις ή άλλα στοιχεία) ότι η ζημία που παρουσίασε η ασφαλιστική αγορά οφείλεται αποκλειστικά ή σε μεγάλο βαθμό στην μη απόδοση ασφαλιστρών από τους διαμεσολαβητές, ώστε να απειλείται η εύρυθμη λειτουργία του συγκεκριμένου επιχειρηματικού κλάδου από τις φερόμενες ως παράτυπες συμπεριφορές που θα καταχωρούνται στο υπό κρίση αρχείο. Άλλωστε, η σχέση μεταξύ διαμεσολαβητή και ασφαλιστικής εταιρίας δεν αφορά στην εξυγίανση των συναλλαγών αυτών καθαυτών, όπως η σχέση πελάτη και ασφαλιστικής εταιρίας (όπου κρίσιμη είναι η οικονομική συμπεριφορά του πελάτη, δηλ. αν πληρώνει ή όχι τα ασφάλιστρα), αλλά στην αμιγώς μη νόμιμη ή αντισυμβατική επαγγελματική συμπεριφορά συνεργατών, καθώς ο πελάτης έχει ήδη πληρώσει τα ασφάλιστρα στο διαμεσολαβητή. Η οικονομική ζημία που υφίστανται οι εταιρίες του ασφαλιστικού κλάδου από ενδεχόμενη παράτυπη συμπεριφορά διαμεσολαβητών-συνεργατών τους, καθώς και από τον κίνδυνο για άμεση μαζική «μεταφορά» πελατείας από έναν διαμεσολαβητή σε άλλη ανταγωνίστρια εταιρία σε περίπτωση που η παράτυπη συμπεριφορά του καταγγελλθεί νομίμως από τη θιγόμενη εταιρία στις αρμόδιες αρχές, αποτελούν ενδεχόμενο επιχειρηματικό κίνδυνο που αναλαμβάνει οποιοσδήποτε ασκεί εμπορική δραστηριότητα και χρησιμοποιεί συνεργάτες (δηλαδή ο καθένας φέρει την ευθύνη του συνεργάτη που επιλέγει). Η ζημία αυτή συνδέεται άρρηκτα με την επιχειρηματική επιλογή των συγκεκριμένων εταιριών να μην ζητούν από τους διαμεσολαβητές-συνεργάτες τους περισσότερες εγγυήσεις για την αξιοπιστία και φερεγγυότητά τους, όπως έχουν δικαίωμα με βάση την ελευθερία των συμβάσεων, καθώς και να μην αποκλείουν τους διαμεσολαβητές από την είσπραξη των ασφαλιστρών. Άλλωστε, κατά τη δήλωση της ΕΑΕΕ ενώπιον της Αρχής, η είσπραξη ασφαλιστρών από τους διαμεσολαβητές δεν εφαρμόζεται πια εδώ και πολλά χρόνια στις λοιπές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι όμως αποτέλεσμα μακροχρόνιας πρακτικής στην Ελλάδα και διατηρείται προς διευκόλυνση των ασφαλισμένων.

6. Ειδικότερα, κατ' εφαρμογή των άρθρων 4 παρ. 1 και 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997, η ΕΑΕΕ δεν εξέτασε αν είναι εφικτή η πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού (αποφυγή περαιτέρω ζημίας) με τη χρήση μέσων λιγότερο επαχθών, ώστε να μην θίγονται υπέρμετρα τα θεμελιώδη δικαιώματα των υποκειμένων ενόψει των προαναφερόμενων (σκέψη 3) εγγενών κινδύνων της συγκεκριμένης επεξεργασίας, με κυριότερο τον, κατά τα συνήθως κρατούντα στις συναλλαγές, αποκλεισμό από την άσκηση της συγκεκριμένης επαγγελματικής δραστηριότητας, όπως βάσιμα ισχυρίζονται και οι εκπρόσωποι των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών, και εάν αυτά τα μέσα δεν είχαν την αναμενόμενη αποτελεσματικότητα, ώστε να ενδείκνυται η χρήση επαχθέστερων, όπως είναι η σύσταση και λειτουργία του ανωτέρω αρχείου.

Συγκεκριμένα, τα ηπιότερα μέσα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν συνίστανται:

α) Στην αυστηρότερη εμπορική πολιτική των εταιριών, όπως για παράδειγμα απαίτηση περισσότερων εγγυήσεων από διαμεσολαβητή, συστάσεις από προηγούμενους εργοδότες, αποκλεισμός γενικώς ή κατά περίπτωση διαμεσολαβητή από είσπραξη ασφαλιστρών και πληρωμή των ασφαλιστρών μέσω σχετικής κατάθεσης από τον πελάτη απευθείας σε τραπεζικό λογαριασμό της ασφαλιστικής εταιρίας ή μέσω ταχυπληρωμής ή μέσω επιταγής. Ο ισχυρισμός της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. και της ΕΑΕΕ ότι ο αποκλεισμός του διαμεσολαβητή από είσπραξη ασφαλιστρών δεν θα είχε έρεισμα στο νόμο, δεν μπορεί

να γίνει δεκτός, καθώς από τις σχετικές διατάξεις (άρθρο 4 παρ. 8 του ΠΔ 190/2006 και άρθρο 4 παρ. 4 της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση) συνάγεται απλώς ότι η είσπραξη ασφαλίστρου από το διαμεσολαβητή επιτρέπεται, δηλαδή ότι αποτελεί νόμιμη συναλλακτική πρακτική, όχι ότι είναι υποχρεωτική ή το μόνο μέσο είσπραξης. Συνεπώς οι ασφαλιστικές εταιρίες έχουν το δικαίωμα με βάση την ελευθερία των συμβάσεων να αποκλείσουν συμβατικά τους διαμεσολαβητές-συνεργάτες τους, όλους ή μερικούς, από την είσπραξη των ασφαλίστρων και να προτείνουν στους πελάτες τους εναλλακτικούς τρόπους πληρωμής. Επιπρόσθετα, ο αποκλεισμός του διαμεσολαβητή από είσπραξη ασφαλίστρων δεν θα δυσχέρανε σοβαρά ούτε τις σχετικές συναλλαγές ούτε το έργο των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών, όπως αβάσιμα ισχυρίζονται οι ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. και ΕΑΕΕ. Αντιθέτως, θα συνέβαλε στην εξυγίανση των συναλλαγών μέσω της καταβολής των ασφαλίστρων απευθείας στην ασφαλιστική εταιρία (άμεση είσπραξη), ενώ η τακτική επικοινωνία του διαμεσολαβητή με τον πελάτη μπορεί να πραγματοποιείται ούτως ή άλλως και για άλλους λόγους (π.χ. προώθηση νέων ασφαλιστικών προϊόντων) και η εξασφάλιση είσπραξης της προμήθειάς του διαμεσολαβητή από την ασφαλιστική εταιρία μπορεί να επιτευχθεί με προσφορότερους τρόπους που θα προβλέπονται ρητά στη σύμβαση συνεργασίας. Επιπρόσθετα, κρίνεται, ενόψει των ανωτέρω, μη βάσιμος ο ισχυρισμός της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. ότι το αρχείο είναι το μόνο μέσο με το οποίο μπορούν να εφαρμοσθούν οι απαιτήσεις της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση (ιδίως άρθρο 4 παρ. 2 της προαναφερόμενης Οδηγίας), καθώς οι διατάξεις που η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. επικαλείται μπορούν να εφαρμοσθούν με ηπιότερα μέσα. Για παράδειγμα, για την εξακρίβωση μη προηγούμενης τέλεσης ποινικών αδικημάτων μπορεί η εταιρία να ζητά αντίγραφο ποινικού μητρώου πριν την έναρξη της συνεργασίας με τον εκάστοτε διαμεσολαβητή, ενώ για την εξακρίβωση της καλής φήμης μπορούν να ζητούνται συστατικές επιστολές από προηγούμενους εργοδότες και τα στοιχεία επικοινωνίας αυτών. Άλλωστε, η ίδια Οδηγία παρέχει τη δυνατότητα στα κράτη-μέλη να καταστήσουν αυστηρότερες τις απαιτήσεις που ορίζονται για τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα του διαμεσολαβητή ή να προσθέσουν άλλες (άρθρο 4 παρ. 6 της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ), δυνατότητα την οποία θα μπορούσε αν ήθελε να αξιοποιήσει ο έλληνας νομοθέτης ή η κανονιστικώς ρυθμίζουσα τα θέματα Διοίκηση, και όχι οι ασφαλιστικές εταιρίες με την ίδρυση του υπό κρίση αρχείου.

β) Στην αυστηρότερη άσκηση εποπτείας από την ΤτΕ. Η σχετική νομοθεσία (βλ. ιδίως άρθρο 3 παρ. 1 του Ν. 3229/2004 σε συνδυασμό με άρθρο 1 του Ν. 3867/2010, καθώς και άρθρο 7 του ΠΔ 190/2006) παρέχει στην ΤτΕ ένα ευρύ φάσμα ελεγκτικών και κυρωτικών αρμοδιοτήτων ώστε να ασκήσει αποτελεσματικά εποπτεία τόσο επί των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, όσο και των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών (ειδικά για τους τελευταίους σημειώνεται ότι η ΤτΕ διενεργεί μεταξύ άλλων και τις εξετάσεις πιστοποίησης τους). Περαιτέρω, για την ΤτΕ, σύμφωνα με όσα η ίδια δήλωσε και εγγράφως στην Αρχή, ο περιορισμός των ήδη εκκρεμών υπολοίπων από ανείσπρακτα ασφάλιστρα αποτελεί ήδη μια από τις βασικές προτεραιότητές της και για το λόγο αυτό έχει ήδη λάβει μια σειρά από δραστικά μέτρα που αφορούν τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, στα οποία περιλαμβάνονται η υιοθέτηση ηλεκτρονικών συστημάτων που δεν επιτρέπουν την καταχώρηση αίτησης ασφάλισης από διαμεσολαβητή που δεν έχει προηγουμένως τακτοποιήσει τις οικονομικές του εκκρεμότητες με την ασφαλιστική επιχείρηση, η καθιέρωση συστημάτων άμεσης είσπραξης μέσω ταχυπληρωμής και κατάθεσης σε τραπεζικό λογαριασμό της ασφαλιστικής εταιρίας, η υιοθέτηση νέου Κώδικα Δεοντολογίας των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών με Πράξη της ΤτΕ κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 21 παρ. 1 του Ν. 1569/85 «*Διαμεσολάβηση στις συμβάσεις ιδιωτικής ασφάλισης, σύστα-*

ση σώματος ειδικών πραγματογνωμόνων τροχαίων ατυχημάτων, λειτουργία γραφείου διεθνούς ασφάλισης και άλλες διατάξεις». Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την ΕΑΕΕ και την ιστοσελίδα της ΤτΕ, βρίσκεται υπό επεξεργασία ένα ακόμη σχέδιο Πράξης σχετικά με τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου των ασφαλιστικών επιχειρήσεων κατ' εξουσιοδότηση του Ν.Δ.400/1970 «περί ιδιωτικής επιχειρήσεως ασφαλίσεως» (και τα δυο προαναφερόμενα σχέδια έχουν αναρτηθεί από τις 18-07-2011 στην ιστοσελίδα της ΤτΕ στο σύνδεσμο <http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/deia/Diavouleuseis/bank.aspx>, ενώ η σχετική διαβούλευση έληξε στις 31-08-2011). Από το τελευταίο αυτό σχέδιο προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι ο έλεγχος της επαγγελματικής συμπεριφοράς του διαμεσολαβητή, τόσο κατά την έναρξη όσο και κατά τη διάρκεια της συνεργασίας, αποτελεί βασικό οργανωτικό καθήκον κάθε εταιρίας (άρθρο 12 παρ. 5 και 6 του σχεδίου), υποχρέωση που εξειδικεύεται στο Παράρτημα 3 του ίδιου σχεδίου, όπου προβλέπεται μάλιστα ότι οι επιχειρήσεις και τα αρμόδια στελέχη τους ευθύνονται πλήρως για την επιλογή των συνεργατών του δικτύου, για της πράξεις και παραλείψεις τους, για τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας του δικτύου και για την έγκαιρη είσπραξη των ασφαλίσεων από την επιχείρηση (παρ. 16 του Παραρτήματος). Δεδομένου ότι τα προαναφερόμενα μέτρα δεν έχουν ακόμη εφαρμοσθεί και αξιολογηθεί ως προς την αποτελεσματικότητά τους, δεν μπορεί να γίνει δεκτός ο ισχυρισμός της ΤτΕ ότι το υπό κρίση αρχείο είναι αναγκαίο επειδή θα συνδυαστεί με τα μέτρα αυτά και θα διευκολύνει την άσκηση του εποπτικού της έργου κατά την έννοια του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. δ' του Ν. 2472/1997.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και όλα τα στοιχεία του φακέλου, η Αρχή διαπιστώνει ότι η ΕΑΕΕ και η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. δεν απέδειξαν την αναγκαιότητα της ίδρυσης και λειτουργίας του υπό κρίση αρχείου. Ούτε οι επισημάνσεις της ΤτΕ, η οποία έχει την εποπτεία των ασφαλιστικών εταιριών και των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών, αρκούν για να δικαιολογηθεί η ίδρυση και λειτουργία του υπό κρίση αρχείου, ενόψει του ότι δεν έχουν τύχει εφαρμογής όλα τα νόμιμα μέσα (κανονιστικά και διοικητικά) που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Συνεπώς, δεδομένης ιδίως της ύπαρξης ηπιότερων μέσων για την επίτευξη του σκοπού της υπό κρίση επεξεργασίας, όπως αυτά αναλύονται στην σκέψη 6 της παρούσας και τα οποία δεν έχουν εφαρμοσθεί και αξιολογηθεί επαρκώς από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, αλλά και της προβλεπόμενης από την ισχύουσα νομοθεσία ευρείας ρυθμιστικής δυνατότητας της ΤτΕ να εξασφαλίσει την τήρηση των υποχρεώσεων των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών έναντι των ασφαλιστικών εταιριών με τις οποίες συνεργάζονται, κρίνεται, τουλάχιστον προς το παρόν, ότι δεν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας του υπό κρίση αρχείου.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή απορρίπτει την αίτηση της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος (που υποβλήθηκε για λογαριασμό της από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.) για δημιουργία και τήρηση αρχείου με δεδομένα ασφαλιστικών διαμεσολαβητών με παράτυπη συμπεριφορά.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 15/2013

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΤΟΥ ΓΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ 251 ΓΝΑ ΣΤΟ ΓΕΣ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΗΣ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Ο Α με την υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3546/07.06.2010 αίτησή του στην Αρχή καταγγέλλει ότι η Διεύθυνση Πολιτικού Προσωπικού του Γενικού Επιτελείου Στρατού και το 251 Γε-

νικό Νοσοκομείο Αεροπορίας προέβησαν σε παράνομη επεξεργασία προσωπικών του δεδομένων. Συγκεκριμένα, καταγγέλλει ότι, αφενός, το 251 Γενικό Νοσοκομείο Αεροπορίας εξέδωσε χωρίς την προηγούμενη ενημέρωσή του την υπ' αρ. πρωτ. .../...-2005 ιατρική βεβαίωση που αφορά στον ίδιο και την απέστειλε στη Διεύθυνση Πολιτικού Προσωπικού του Γενικού Επιτελείου Στρατού και σε άλλες Δημόσιες Υπηρεσίες, αφετέρου δε, η Διεύθυνση Πολιτικού Προσωπικού του Γενικού Επιτελείου Στρατού ζήτησε και έλαβε την προαναφερθείσα ιατρική βεβαίωση (υπ' αρ. πρωτ. ΓΕΣ .../...-2005) και ότι με αυτόν τον τρόπο παραβιάστηκε ο νόμος 2472/1997. Η Αρχή εξετάζοντας την καταγγελία ζήτησε με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4468/27.06.2011 έγγραφο διευκρινίσεις από το ΓΕΣ και από 251 ΓΝΑ. Σε απάντηση του εγγράφου αυτού, το ΓΕΣ με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5104/22.07.2011 έγγραφο ενημέρωσε την Αρχή ότι η Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ στις ...-2005, κατόπιν προφορικού αιτήματος της Δευτεροβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής ... όπου εκκρεμούσε παραπομπή του Α προκειμένου να κριθεί ικανός ή μη για εργασία, ζήτησε από 251 ΓΝΑ όπου είχε νοσηλευτεί ο τελευταίος από ...-2005 έως και ...-2005, έγγραφη ενημέρωση για την κατάσταση της υγείας του. Σε απάντηση του ανωτέρω αιτήματος -σύμφωνα με το έγγραφο του ΓΕΣ- το 251 ΓΝΑ με το υπ' αρ. .../...-2005 εμπιστευτικό έγγραφο απέστειλε στο ΓΕΣ την από ...-2005 ιατρική βεβαίωση σχετικά με την κατάσταση της υγείας του Α, το πρωτότυπο της οποίας εν συνεχεία απεστάλη με ευθύνη του ΓΕΣ στην Υγειονομική Επιτροπή. Παράλληλα, στο ίδιο έγγραφο το ΓΕΣ υπογραμμίζει ότι: « (...) Η αναζήτηση, από μέρους των Υγειονομικών Επιτροπών, διαφόρων στοιχείων που κρίνονται απαραίτητα για το έργο τους, αποτελεί σχεδόν πάγια τακτική, η Υπηρεσία μας δε, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, ανταποκρίνεται άμεσα με γνώμονα πάντα τη χρηστή διοίκηση (...)». Ακολούθως, το 251 ΓΝΑ σε απάντηση του προαναφερόμενου εγγράφου της Αρχής για παροχή διευκρινίσεων, ενημέρωσε ότι ο Α νοσηλεύτηκε στο Νοσοκομείο από ...-2005 έως και ...-2005. Κατά την έξοδό του από το Νοσοκομείο εκδόθηκε, κατόπιν σχετικής αιτήσεώς του, η υπ' αρ. πρωτ. .../...-2005 ιατρική βεβαίωση. Τον ... του 2005 η Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ ζήτησε με το υπ' αρ. πρωτ. .../...-2005 έγγραφο ενημέρωση για την κατάσταση της υγείας του Α. Σε απάντηση του αιτήματος αυτού εκδόθηκε από το 251 ΓΝΑ η υπ' αρ. πρωτ. .../...-2005 ιατρική βεβαίωση, ενώ ο Α στις ...-2010 ζήτησε από το 251 ΓΝΑ την ανάκληση της προαναφερόμενης ιατρικής βεβαίωσης. Εν συνεχεία, η Αρχή με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5104-1/21.09.2011 έγγραφο ζήτησε από την Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ την παροχή πρόσθετων πληροφοριών. Σε απάντηση του εγγράφου αυτού η Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7306/07.11.2011 έγγραφο ενημέρωσε ότι: «1. (...) η υπηρεσία μας στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της ανταποκρίνεται άμεσα με γνώμονα πάντα τη χρηστή διοίκηση σε αιτήματα γραπτά ή προφορικά από τις υγειονομικές επιτροπές που αφορούν υπαλλήλους μας, ιδιαίτερα όταν κρίνονται απαραίτητα για το έργο τους. 2 (...) σύμφωνα με τα τηρούμενα στοιχεία, στο προσωπικό του μητρώου, του Α, ο εν λόγω απέχει από τα υπηρεσιακά του καθήκοντα από ...-2002 μέχρι σήμερα, όπου βρίσκεται σε αυτοδίκαιη αργία. Για το παραπάνω χρονικό διάστημα, έχει λάβει (12 μήνες συνεχόμενη) αναρρωτική άδεια με αποδοχές, έχει τεθεί σε διαθεσιμότητα λόγω ασθένειας με απόφαση του Υ.Σ. για εκατόν πέντε (105) ημέρες, κατά τη διάρκεια της οποίας δικαιούται τα 3/4 των αποδοχών σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν.2683/99. Το χρονικό διάστημα των εννέα (09) μηνών και τεσσάρων (04) ημερών, απορρίφθηκε από την Ειδική Υγειονομική Επιτροπή της Αθήνας, με συνέπεια την περικοπή των αποδοχών του. Σχετικά με την αδικαιολόγητη αποχή από τα καθήκοντά του για μεγάλο χρονικό διάστημα, ο Α έχει στείλει στην υπηρεσία μας φωτοαντίγραφα διαφόρων ιατρικών γνωματεύσεων (Νοσοκομείων - Ιδιωτών γιατρών), τα οποία ουδεμία ισχύ έχουν,

όπως του έχει γίνει γνωστό με έγγραφά μας με τα οποία του δόθηκαν οδηγίες, ώστε οι αναρρωτικές άδειες που είχε λάβει να εγκριθούν από την Υγειονομική Επιτροπή, για να ετίθετο σε διαθεσιμότητα λόγω ασθένειας δεδομένου ότι είχε εξαντλήσει το ανώτατο όριο των αναρρωτικών αδειών (για όσο διάστημα δικαιούται) σύμφωνα με τα άρθρο 100 του Ν. 2683/99. Πλέον των ανωτέρω ο συγκεκριμένος υπάλληλος παραπέμφθηκε στην Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή τρεις (03) φορές, για κρίση ικανότητας για εργασία, λόγω της απουσίας του επί μεγάλο χρονικό διάστημα από την υπηρεσία του (άρθρο 56 του Ν. 2683/99), πλην όμως ουδέποτε παρουσιάστηκε σ' αυτήν για εξέταση, αλλά ούτε είχε επικοινωνία με την υπηρεσία με αποτέλεσμα η Επιτροπή, μας ζήτησε προφορικά, έγγραφο το οποίο να περιγράφει την κατάσταση της υγείας του. Συγκεκριμένα ο Α ισχυρίζεται ότι στη Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή δεν παρουσιάστηκε την πρώτη φορά στις .../-/-2005 (γνωμάτευση .../-/-2005) διότι το διάστημα εκείνο νοσηλευόταν στο 251 ΓΝΑ γεγονός το οποίο μνημονεύεται στη γνωμάτευση της επιτροπής, τη δεύτερη φορά .../-/-2005 (γνωμάτευση .../-/-2005), δεν παρουσιάστηκε διότι η εξέτάσή του ανεβλήθη για αόριστο χρόνο εξαιτίας απεργίας των ιατρών γεγονός το οποίο δεν αποδεικνύεται από τη γνωμάτευση της επιτροπής, και την τρίτη φορά .../-/-2005 επίσης δεν παρουσιάστηκε, διότι επικαλείται ότι ήταν ασθενής στην οικία του γεγονός το οποίο και πάλι δεν αποδεικνύεται σύμφωνα με γνωμάτευση της επιτροπής (γνωμάτευση .../-/-2005), αντίθετα στις .../-/-05 απέστειλε αναφορά στην υπηρεσία, σύμφωνα με την οποία θεωρεί ότι "παρانونώς παραπέμπεται για ιατρική εξέταση". Επειδή ο υπάλληλος το διάστημα που απείχε από τα υπηρεσιακά του καθήκοντα είχε νοσηλευτεί στο 251 ΓΝΑ (ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ) η υπηρεσία μας, επειδή εκκρεμούσε η παραπομπή του στην Υγειονομική Επιτροπή για τρίτη φορά, ζήτησε εγγράφως ιατρική γνωμάτευση την οποία, η αρμόδια υπηρεσία του Νοσοκομείου απέστειλε χωρίς καμία αντίρρηση και την οποία διαβιβάσαμε αρμοδίως στην Υγειονομική Επιτροπή και μόνο, για να διευκολύνουμε το έργο τους και να αποφευχθούν στη συνέχεια οι χρονοβόρες διαδικασίες που δημιουργούνται από την αλληλογραφία. 3. Επισημαίνουμε ότι σύμφωνα με το άρθρο 56 παρ. 6 του Ν.2683/99, οι προϊστάμενες αρχές της οικείας υπηρεσίας μπορούν να παραπέμπουν αυτεπαγγέλτως υπαλλήλους στις δευτεροβάθμιες υγειονομικές επιτροπές για απόλυσή τους εάν κρίνουν ότι δεν μπορούν να εκτελούν τα καθήκοντά τους λόγω σωματικής ανικανότητας και πριν χορηγηθεί αναρρωτική άδεια ή μετά τη λήξη της αναρρωτικής άδειας». Τέλος, ο Α με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/903/07.02.2012 έγγραφο προς την Αρχή ζητεί την ακύρωση της υπ' αρ. .../-/-2005 ιατρικής βεβαίωσης και την καταστροφή αυτής από τα αρχεία του ΓΕΣ, επικαλούμενος το δικαίωμα αντίρρησης του άρθρου 13 του ν.2472/1997, καθώς και την πλήρη ηθική, κοινωνική, υπαλληλική και οικονομική αποκατάστασή του.

Η Αρχή με τα υπ' αρ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΞ/7906/07.12.2012, Γ/ΕΞ/7907/07.12.2012 και Γ/ΕΞ/7903/07.12.2012 έγγραφα κάλεσε τον Α, τη Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού ΓΕΣ και το 251 ΓΝΑ, αντίστοιχα, να παραστούν στην συνεδρίαση της Αρχής την Πέμπτη 17.01.2013 και ώρα 10:00 π.μ., προκειμένου να συζητηθεί η προαναφερόμενη καταγγελία του Α κατά της Δ/νσης Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ και του 251 ΓΝΑ. Στη συνεδρίαση της Αρχής στις 17.01.2013 παρέστησαν ο Α και ο πληρεξούσιος δικηγόρος του Δημήτριος Ζερβέντης, η Β, Δ/ντρια Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ και οι Γ, Δ και Ε, εκπρόσωποι του 251 ΓΝΑ. Κατά τη συνεδρίαση αυτή οι ανωτέρω παρευρισκόμενοι αφού εξέθεσαν τις απόψεις τους έλαβαν προθεσμία ως τις 24.01.2013 προκειμένου να καταθέσουν υπομνήματα. Με το υπ' αρ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/420/22.01.2013 έγγραφο υπόμνημά της η Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι ο Α, κλάδου ... προσλήφθηκε την .../-/-1987 στο ... ως ..., ενώ με απόφαση του Ειδικού Γραμμα-

τέα ΥΕΘΑ άλλαξε ειδικότητα σε ... και μετατέθηκε στη ... Υπηρεσία. Ο Α απουσιάζει από την Υπηρεσία από το 07.10.2002 έως 22.06.2007. Από το ανωτέρω αναφερόμενο χρονικό διάστημα μόνο ένα μέρος, που αντιστοιχεί συνολικά σε 12 μήνες έχει εγκριθεί από την Υγειονομική Επιτροπή, ως αναρρωτική άδεια με αποδοχές. Επιπλέον, από το ανωτέρω αναφερόμενο χρονικό διάστημα, το διάστημα απουσίας από την Υπηρεσία του των 9 μηνών και 4 ημερών απορρίφθηκε από την Ειδική Υγειονομική Επιτροπή της Αθήνας με αποτέλεσμα την περικοπή των αποδοχών του. Κατά της πράξεως περικοπής των αποδοχών του ο Α προσέφυγε στο Υπηρεσιακό Συμβούλιο, το οποίο κατά τη συνεδρίαση της ...-2005 έκανε δεκτή την προσφυγή του. Το θέμα αναπέμφθηκε τον Οκτώβριο του 2005 από τον Ειδικό Γραμματέα ΥΕΘΑ προς επανεξέταση στο Υπηρεσιακό Συμβούλιο, το οποίο αποφάσισε την απόρριψη της προσφυγής κατά της περικοπής των αποδοχών για το προαναφερόμενο διάστημα των 9 μηνών και 4 ημερών. Περαιτέρω, το Υπηρεσιακό Συμβούλιο κατά την συνεδρίαση της ...-2006 αποφάσισε τη θέση του Α σε διαθεσιμότητα λόγω ασθενείας για το χρονικό διάστημα των 105 ημερών. Ο Α παραπέμφθηκε από την Υπηρεσία του τρεις φορές στην Υγειονομική Επιτροπή προκειμένου να κριθεί η ικανότητά του προς εργασία, λόγω της παρατεταμένης απουσίας του από την Υπηρεσία, χωρίς ωστόσο να προσέλθει για εξέταση. Την ...-2010 ο Α παραπέμφθηκε εκ νέου από την Υπηρεσία του για εξέταση στη Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή Η Επιτροπή αυτή με την υπ' αρ. πρωτ. .../-2010 απόφαση έκρινε τον Α μη ικανό προς εργασία με ποσοστό αναπηρίας άνω του 67%. Η Επιτροπή έκρινε ακόμη ότι η πάθηση του Α είναι μη ιάσιμη, καθώς και ότι δεν δύναται να γνωμοδοτήσει αναδρομικά για την τελευταία πενταετία. Το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο με το υπ' αρ. .../-2007 πρακτικό επέβαλε ομόφωνα στον Α την ποινή της οριστικής παύσης για τα πειθαρχικά παραπτώματα α) της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των καθηκόντων του πάνω από 22 ημέρες συνεχώς και β) της εμμονής σε άρνηση προσέλευσης για εξέταση στην Υγειονομική Επιτροπή. Ο Α τέθηκε σε αυτοδίκαιη αργία την ...-2007, ημέρα κοινοποίησης της απόφασης επιβολής της ποινής της οριστικής παύσης από το Πειθαρχικό Συμβούλιο. Τέλος, με το ανωτέρω υπόμνημα η Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ αναφέρει ότι ο Α έχει προσφύγει κατά των υπ' αρ. .../-2008 και .../-2008 αποφάσεων του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (αρ. κατάθεσης .../-2008), όπου και η υπόθεσή του εκκρεμεί μέχρι και σήμερα. Επιπλέον, το 251 ΓΝΑ με το υπ' αρ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/423/22.01.2013 υπόμνημα αναφέρει ότι διαβίβασε την με αρ. πρωτ. .../-2005 ιατρική βεβαίωση που αφορούσε στον Α «στα πλαίσια υποχρέωσης που πηγάζει από τον νόμο, καθόσον τα ανωτέρω δεδομένα ήταν απαραίτητα για την διεξαγωγή ιατρικής κρίσης από τη Β' θμια ΥΕ Νομού Εν προκειμένω οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες, ήτοι η ΓΕΣ/ΔΠΠ, στην οποία απεστάλη η ιατρική ενημέρωση και εν συνεχεία η Β' θμια ΥΕ Νομού ..., η οποία έλαβε αυτή ως τελικός αποδέκτης, δεν λογίζονται ως «τρίτοι», εμπίπτοντας στην εξαίρεση του νόμου, καθόσον η υλοποίηση των ενεργειών τους που αφορούν σε αίτηση - διαβίβαση - γνώση ιατρικών δεδομένων, δεν εναπόκειται στη διακριτική τους ευχέρεια αλλά ήταν υποχρεωτική εκ του νόμου (διαδικασία αυτεπάγγελτης κρίσης ικανότητας για εργασία Μονίμου υπαλλήλου). Ανωτέρω ρύθμιση της νομοθεσίας δικαιολογείται εκ του γεγονότος ότι στην περίπτωση που η υποχρεωτικότητα της επεξεργασίας επιβάλλεται από διάταξη νόμου, τότε οι υπηρεσίες του Δημοσίου νοούνται ως ενιαίο σύνολο, δηλαδή το «Δημόσιο» αντιμετωπίζεται υπό ενιαία «νομική προσωπικότητα», τα δε όργανά του -ως κρατικοί λειτουργοί- νομιμοποιούνται να ανταλλάσσουν μεταξύ τους υπηρεσιακές πληροφορίες στα πλαίσια ενάσκησης του επαγγελματικού τους καθήκοντος, τα οποία και ούτως ή άλλως δεσμεύονται από την κείμενη νομοθεσία -και μάλιστα με απειλή ποινι-

κών και διοικητικών ποινών- να τηρούν την υποχρέωση επαγγελματικής εχεμύθειας, ως προς το ζήτημα της διαφύλαξης της μυστικότητας και του απόρρητου χαρακτήρα των δεδομένων που διακινούνται μεταξύ των Υπηρεσιών τους με την υπηρεσιακή αλληλογραφία. Αντίθετη ερμηνεία θα οδηγούσε σε πρόκληση χρονοβόρων καθυστερήσεων τόσο στην εφαρμογή της νομοθεσίας όσον και στην απρόσκοπτη άσκηση της διοικητικής λειτουργίας καθώς και στην ενίσχυση της γραφειοκρατίας». Τέλος, ο Α με το υπ' αρ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/421/22.01.2013 υπόμνημά του σημειώνει, μεταξύ άλλων, ότι η προσκομισθείσα από τον ίδιο από ...-2005 ιατρική βεβαίωση-γνώμάτευση σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί κατά την έννοια του νόμου ως συγκατάθεση προκειμένου το 251 ΓΝΑ να εκδώσει και να παραδώσει στη Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ την ψευδή -κατά τον ισχυρισμό του- από ...-2005 ιατρική βεβαίωση.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, το άρθρο 2 στοιχ. α' του ν.2472/1997 ορίζει ως «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων. Περαιτέρω, το άρθρο 2 στοιχ. β' ορίζει ότι για τους σκοπούς του νόμου αυτού νοούνται ως «ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν, μεταξύ άλλων, στην υγεία. Ακολούθως, το άρθρο 2 στοιχ. δ' του νόμου ορίζει ως «επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», μεταξύ άλλων, την συλλογή, καταχώριση και διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται ότι η διαβίβαση της επίμαχης από ...-2005 ιατρικής βεβαίωσης από το 251 ΓΝΑ στην Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ και εν συνεχεία στην Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή ... συνιστά επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων που αφορά στον Α.

2. Επειδή, το άρθρο 7 του ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «1. Απαγορεύεται η συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. 2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) Το υποκείμενο των δεδομένων έδωσε τη γραπτή συγκατάθεσή του εκτός εάν η συγκατάθεση έχει αποσπασθεί με τρόπο που αντίκειται στο νόμο ή τα χρηστά ήθη ή νόμος ορίζει ότι η συγκατάθεση δεν αίρει την απαγόρευση (...)».

3. Επειδή, το άρθρο 7Α του ν. 2472/1997 προβλέπει ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαλλάσσεται, κατ' εξαίρεση, από την υποχρέωση γνωστοποίησης (άρθρο 6 του ν.2472/1997) και λήψης άδειας από την Αρχή (άρθρο 7 του ν.2472/1997), μεταξύ άλλων, στις ακόλουθες περιπτώσεις: «α. Όταν η επεξεργασία πραγματοποιείται αποκλειστικά για σκοπούς που συνδέονται άμεσα με σχέση εργασίας ή έργου ή με παροχή υπηρεσιών στο δημόσιο τομέα και είναι αναγκαία για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων από τις παραπάνω σχέσεις και το υποκείμενο έχει προηγουμένως ενημερωθεί. (...) δ. Όταν η επεξεργασία αφορά δεδομένα υγείας και γίνεται από ιατρούς ή άλλα πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες υγείας, εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεσμεύεται από το ιατρικό ή άλλο απόρρητο που προβλέπει νόμος ή κώδικας δεοντολογίας και τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές δεν λογίζονται ως τρίτοι, εφόσον τη διαβίβαση ή κοινοποίηση επιβάλλει νόμος ή δικαστική απόφαση. Δεν εμπίπτουν στην απαλλαγή της παρούσας διάταξης τα νομικά πρόσωπα ή οργανισμοί που παρέχουν

υπηρεσίες υγείας, όπως κλινικές, νοσοκομεία, κέντρα αποθεραπείας και αποτοξίνωσης, ασφαλιστικά ταμεία και ασφαλιστικές εταιρείες, καθώς και οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όταν η επεξεργασία διεξάγεται στο πλαίσιο προγραμμάτων τηλεϊατρικής ή παροχής ιατρικών υπηρεσιών μέσω δικτύου (...).

4. Επειδή, το άρθρο 56 του ν. 2683/1999 προβλέπει: «1. Η αναρρωτική άδεια χορηγείται ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου ή και αυτεπαγγέλτως. 2. Αναρρωτική άδεια πέραν των δέκα (10) ημερών κατ' έτος χορηγείται ύστερα από γνωμάτευση της οικείας υγειονομικής επιτροπής, με εξαίρεση την περίπτωση που η άδεια χορηγείται βάσει κοινής γνωμάτευσης του διευθυντή κλινικής δημοσίου νοσοκομείου και ενός γιατρού του ίδιου νοσοκομείου. (...) 6. Ύστερα από κάθε εξέταση, καθώς και μετά τη λήξη του ανώτατου χρονικού ορίου αναρρωτικής άδειας οι Υγειονομικές επιτροπές γνωμοδοτούν εάν η νόσος είναι ιάσιμη ή όχι. Στη δεύτερη περίπτωση και αφού η γνωμάτευση γίνει οριστική, ο υπάλληλος απολύεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 154. Οι προϊστάμενες αρχές της οικείας υπηρεσίας μπορούν να παραπέμπουν και αυτεπαγγέλτως υπαλλήλους στις δευτεροβάθμιες Υγειονομικές επιτροπές για απόλυσή τους, εάν κρίνουν ότι δεν μπορούν να εκτελούν τα καθήκοντά τους λόγω σωματικής ή πνευματικής ανικανότητας και πριν χορηγηθεί αναρρωτική άδεια ή μετά τη λήξη της αναρρωτικής άδειας (...).». Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι οι προϊστάμενες αρχές της οικείας υπηρεσίας έχουν αρμοδιότητα να παραπέμπουν και αυτεπαγγέλτως υπαλλήλους τους στην αρμόδια δευτεροβάθμια υγειονομική επιτροπή για απόλυση, εάν κρίνουν ότι συγκεκριμένοι υπάλληλοι δεν μπορούν να εκτελούν τα καθήκοντά τους λόγω σωματικής ή πνευματικής ανικανότητας και πριν χορηγηθεί αναρρωτική άδεια ή μετά την λήξη αυτής.

5. Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων η Αρχή αποφαινεται κατά πλειοψηφία ότι η Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ, ως αρμόδια προϊστάμενη αρχή, η οποία είχε την εξουσία, δυνάμει του άρθρου 56 παρ. 6 του ν.2683/1999 να παραπέμψει τον Α στη Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή ... ηδύνατο να συγκεντρώσει κάθε χρήσιμο στοιχείο αναφερόμενο στην κατάσταση της υγείας του συγκεκριμένου υπαλλήλου για να διαμορφώσει ορθή εικόνα για την κατάσταση της υγείας του η τελικώς κρίνουςα το θέμα της από ιατρικής απόψεως δυνατότητας ασκήσεως των καθηκόντων του υγειονομική επιτροπή · κατά μείζονα λόγο όταν είχε διατυπωθεί σχετικό αίτημα -έστω και προφορικό- της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής. Υπό τα δεδομένα αυτά η υπηρεσία αυτή δεν λογίζεται τρίτος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 7^Α παρ. 1 στοιχ. δ' εδ. β' του ν.2472/1997 και, συνεπώς, για τη διαβίβαση της επίμαχης από ...-2005 ιατρικής βεβαίωσης δεν απαιτείται άδεια της Αρχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 7^Α παρ. 1 στοιχ. δ' του ν.2472/1997. Περαιτέρω δε, η Αρχή αποφαινεται κατά πλειοψηφία ότι η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων που συνίσταται στη χορήγηση της επίμαχης από ...-2005 ιατρικής βεβαίωσης, η οποία αφορά στον Α, από το 251 ΓΝΑ στη Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ δεν συνιστά παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, επειδή η Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ δεν λογίζεται τρίτος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 7^Α παρ. 1 στοιχ. δ' εδ. β' του ν.2472/1997, καθώς η διάταξη του άρθρου 56 παρ. 6 του ν.2683/1999 προβλέπει την δυνατότητα διαβίβασης σε αυτήν ευαίσθητων δεδομένων · κατά μείζονα δε λόγο στη συγκεκριμένη περίπτωση που η διαβίβαση αυτή έγινε κατόπιν προφορικού -έστω- αιτήματος της Δ/θμιας Υγειονομικής Επιτροπής. Κατά την άποψη ενός μέλους της Αρχής, η διαβίβαση από το 251 ΓΝΑ της επίμαχης ιατρικής βεβαίωσης του Α στη Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ συνιστά παράνομη επεξεργασία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 7^Α παρ. 1 στοιχ. δ' εδ. γ' του ν.2472/1997, καθώς το 251 ΓΝΑ ως νομικό πρόσωπο που παρέχει υπηρεσίες υγείας δεν μπορεί να υπαχθεί στην απαλλαγή

της διάταξης του άρθρου 7^Α παρ. 1 στοιχ. δ' εδ. α' και β' του ν.2472/1997. Κατά την άποψη αυτή, αν ενδεχομένως μπορούσε να θεωρηθεί ότι η διαβίβαση της επίμαχης ιατρικής βεβαίωσης από το 251 ΓΝΑ στην Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ έγινε στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών στο δημόσιο τομέα, σύμφωνα με το άρθρο 7^Α παρ. 1 στοιχ. α' του ν.2472/1997, συντρέχει παράνομη επεξεργασία εκ μέρους του 251 ΓΝΑ, η οποία συνίσταται στην παράλειψη ενημέρωσης του Α για τη διαβίβαση αυτή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 7^Α παρ.1 στοιχ. α' εδ. τελ. του ν.2472/1997. Πρέπει, όμως, στο σημείο αυτό να σημειωθεί ότι η τύχη της υπηρεσιακής σχέσης του Α, σε κάθε περίπτωση, δεν εξαρτάται από την απόφασή της Αρχής, αλλά από την ευδοκίμηση της προσφυγής του Α στο Συμβούλιο της Επικρατείας, το οποίο εξετάζει και τη νομιμότητα της τηρηθείσας διαδικασίας, εφόσον παραδεκτώς προβληθούν λόγοι ενώπιον αυτού.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή απορρίπτει την αίτηση-καταγγελία του Α.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 19/2013

ΕΠΙΒΟΛΗ ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ ΣΕ ΠΑΡΟΧΟ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 8 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ Ν. 2774/1999.

Η Αρχή, μετά την ανάκληση της με αρ. 50/2001 απόφασής της με την απόφαση 120/2011, εξέτασε εκ νέου την με αρ. πρωτ./-...-2000 αναφορά του Α. Η συζήτηση της υπόθεσης έλαβε χώρα στις 1.3.2012, στην οποία εκλήθησαν και παρέστησαν οι Ν. Χαρλαύτης και Ρ. Τριανταφύλλου, δικηγόροι, ως νόμιμοι εκπρόσωποι του Ο.Τ.Ε. Επειδή όμως στη συνέχεια μετά την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης και πριν τη διάσκεψη για έκδοση σχετικής απόφασης, το τακτικό μέλος της Αρχής Α. Ρουπακιώτης, που συμμετείχε στη συνεδρίαση της 1.3.2012, υπέβαλε παραίτηση για το λόγο ότι διορίσθηκε Υπουργός Δικαιοσύνης, η υπόθεση επανεισήχθη σε συζήτηση την 12.7.2012. Στη συγκεκριμένη συνεδρίαση οι εκπρόσωποι του Ο.Τ.Ε, εάν και εκλήθησαν εκ νέου, δεν παρέστησαν, επειδή, όπως δήλωσαν στο από 10.7.2012 έγγραφό τους προς την Αρχή, δεν είχαν να προσθέσουν άλλα στοιχεία επιπλέον του υπομνήματος που κατέθεσαν μετά την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης στις 1.3.2012.

Ο Α κατέθεσε ενώπιον της Αρχής την υπ' αριθ. πρωτ./-...-2000 προσφυγή του κατά του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ), σύμφωνα με την οποία ο ΟΤΕ παραβίασε μη ανακοινώσιμη σύνδεση μέσω της υπηρεσίας 131 του ΟΤΕ και του διαδικτύου. Συγκεκριμένα, ο Α με αίτησή του το 1999 ζήτησε να μεταφερθεί μη ανακοινώσιμη σύνδεση που λειτουργούσε από το 1995 σε άλλη διεύθυνση. Ο προσφεύγων, ενώ πλήρωνε κανονικά τα σχετικά τέλη, διαπίστωσε ότι τα στοιχεία του αναγράφονταν στους ονομαστικούς καταλόγους του 2000 και δίδονταν μέσω της υπηρεσίας του 131. Παρά τις οχλήσεις του προσφεύγοντος, ο ΟΤΕ δεν προέβη σε καμία ενέργεια διόρθωσης του λάθους του, αλλά τον ενημέρωσε για τη δυνατότητα της αλλαγής του αριθμού ατελώς, που εκ λάθους ανακοινώθηκε. Ο ΟΤΕ ισχυρίστηκε ότι έγινε λάθος από την υπηρεσία του Οργανισμού, η οποία πραγματοποίησε τη μεταφορά. Ακόμα ισχυρίστηκε ότι ο προσφεύγων δεν άσκησε το δικαίωμα αντίρρησης προς τον Οργανισμό, ως όφειλε, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 2472/1997, αλλά κατέφυγε στην Αρχή.

Η Αρχή με την υπ' αριθ. 50/2001 απόφασή της έκρινε ότι ο ΟΤΕ κατά παράβαση του άρθρου 8 παρ. 2 του ν. 2774/1999 και 10 παρ. 3 του ν. 2472/1997 ανακοίνωσε προσωπικά δεδομένα του προσφεύγοντα μέσω των ονομαστικών καταλόγων του και τις υπη-

ρεσίες 131, χωρίς να έχει τη συγκατάθεση του υποκειμένου και παρά την είσπραξη του τέλους μη καταχώρισης στον τηλεφωνικό κατάλογο. Επίσης έκρινε λόγω της βαρύτητας της πράξης που αποδείχθηκε και της προσβολής που επήλθε από αυτή στο υποκείμενο ότι έπρεπε να υποβληθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας η κύρωση του άρθρου 21 παρ. 1 και 2 του ν. 2472/1997 και για τους λόγους αυτούς επέβαλε στον ΟΤΕ πρόστιμο τριών εκατομμυρίων δραχμών για παράνομη επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων του Α και κατήγγειλε την εν λόγω σύμβαση στην Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.) για περαιτέρω ενέργειες.

Κατά της ανωτέρω απόφασης ως προς την επιβολή προστίμου, ο ΟΤΕ, άσκησε τη με αριθμό κατάθεσης/2001 αίτηση ακυρώσεως προβάλλοντας ως λόγους ακυρώσεως 1) τη μη νόμιμη σύνθεση της Αρχής, 2) την παράβαση της αρχής της αναλογικότητας.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1.1. Σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 1 και 2 του προϊσχύσαντος νόμου 2774/1999, ο οποίος ίσχυε κατά το χρόνο τελέσεως της παραβάσεως:

«1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στους έντυπους ή ηλεκτρονικούς καταλόγους συνδρομητών, τα οποία βρίσκονται στη διάθεση του κοινού ή μπορούν να ληφθούν μέσω των υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου, πρέπει να περιορίζονται στα απαραίτητα για την αναγνώριση της ταυτότητας συγκεκριμένου συνδρομητή (όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, διεύθυνση) εκτός εάν ο συνδρομητής έχει δώσει τη ρητή συγκατάθεσή του για τη δημοσίευση συμπληρωματικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2. Ο συνδρομητής δικαιούται, εφόσον το ζητεί, να μην συμπεριλαμβάνεται σε έντυπο ή ηλεκτρονικό κατάλογο, να δηλώνει ότι δεν επιτρέπει τη χρησιμοποίηση των προσωπικών του στοιχείων για απευθείας εμπορική προώθηση, να ζητά να παραλείπεται η διεύθυνσή του εν μέρει και να μην επιτρέπει να υπάρχει αναφορά που να αποκαλύπτει το φύλο του, εφόσον τούτο είναι γλωσσικά εφικτό. Ο φορέα παροχής της υπηρεσίας μπορεί να χρεώνει τον συνδρομητή που επιθυμεί να μην αναφέρονται τα στοιχεία του στον κατάλογο, υπό τον όρο ότι η χρέωση, περιορίζεται στο πραγματικό κόστος του φορέα παροχής της υπηρεσίας για την προσαρμογή και ενημέρωση της καταστάσεως των συνδρομητών των οποίων τα στοιχεία δεν θα εγγραφούν στο δημόσιο κατάλογο. Το ύψος και ο τρόπος καταβολής του ποσού καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια ορίζονται με απόφαση της Ε.Ε.Τ.Τ.»

1.2.. Σύμφωνα με το άρθρο 10 του ισχύοντος νόμου 3471/2006:

«Κατάλογοι συνδρομητών

1. Οι συνδρομητές ενημερώνονται, με πρόσφορο και σαφή τρόπο και ατελώς, για τους σκοπούς των εντύπων ή ηλεκτρονικών καταλόγων συνδρομητών οι οποίοι διατίθενται στο κοινό ή μπορεί να αποκτηθούν μέσω υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγων, στους οποίους μπορεί να περιλαμβάνονται προσωπικά δεδομένα τους. Οι συνδρομητές ενημερώνονται, επίσης, για κάθε περαιτέρω δυνατότητα χρήσης που βασίζεται σε λειτουργίες αναζήτησης ενσωματωμένες σε ηλεκτρονικές εκδόσεις των καταλόγων. Η ενημέρωση γίνεται πριν τα δεδομένα περιληφθούν στον κατάλογο.

2. Τα περιεχόμενα στους έντυπους ή ηλεκτρονικούς καταλόγους συνδρομητών δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία βρίσκονται στη διάθεση του κοινού ή μπορούν να ληφθούν μέσω των υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου, πρέπει να περιορίζονται στα απαραίτητα για την αναγνώριση της ταυτότητας συγκεκριμένου συνδρομητή (όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, διεύθυνση), εκτός εάν ο συνδρομητής έχει δώσει τη ρητή

συγκατάθεσή του για τη δημοσίευση συμπληρωματικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

3. Ο συνδρομητής δικαιούται να μη συμπεριλαμβάνεται σε έντυπο ή ηλεκτρονικό δημόσιο κατάλογο. Η καταχώριση σε κατάλογο γίνεται εφόσον ο συνδρομητής, μετά την ενημέρωση του κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, δεν εκφράσει αντίρρηση. Ο συνδρομητής μπορεί επίσης να ζητήσει να παραλείπεται η διεύθυνση του, εν μέρει, και να μην επιτρέπεται να υπάρχει αναφορά που να αποκαλύπτει το φύλο του, εφόσον τούτο είναι γλωσσικά εφικτό. Η μη εγγραφή, η επαλήθευση, η διόρθωση ή η απόσυρση των προσωπικών δεδομένων από το δημόσιο κατάλογο συνδρομητών γίνεται ατελώς.

4. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται σε δημόσιο κατάλογο επιτρέπεται να υπόκεινται σε επεξεργασία μόνο για τους σκοπούς για τους οποίους έχουν συλλεγεί. Όταν τα δεδομένα αυτά διαβιβάζονται σε τρίτους, ο συνδρομητής θα πρέπει να ενημερώνεται, πριν από τη διαβίβαση, για αυτή τη δυνατότητα και για τον παραλήπτη ή για τις κατηγορίες των πιθανών παραληπτών, να έχει δε την ευκαιρία να αντιταχθεί στη διαβίβαση. Για τη χρησιμοποίηση των δεδομένων αυτών για άλλο σκοπό, είτε από τον φορέα είτε από τρίτο, απαιτείται εκ νέου η ρητή συγκατάθεση του συνδρομητή.

εν επιτρέπεται στους φορείς παροχής υπηρεσιών δημοσίων καταλόγων να εξαρτούν την παροχή των υπηρεσιών δημοσίου καταλόγου από τη συγκατάθεση του συνδρομητή για τη διαβίβαση των δεδομένων για σκοπούς άλλους από αυτούς για τους οποίους έχουν συλλεγεί. 5. Τα δικαιώματα που παρέχονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 2 και 3 ισχύουν για τους συνδρομητές που είναι φυσικά πρόσωπα. Όταν οι συνδρομητές είναι νομικά πρόσωπα, τα στοιχεία που δημοσιεύονται σε δημόσιους καταλόγους περιορίζονται στα απαραίτητα για την αναγνώριση της ταυτότητας του νομικού προσώπου (επωνυμία ή διακριτικός τίτλος, έδρα, νομική μορφή, διεύθυνση), εκτός εάν ο νόμιμος εκπρόσωπος του νομικού προσώπου έχει δώσει τη ρητή συγκατάθεση του για τη δημοσίευση συμπληρωματικών στοιχείων.»

1.3. Σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 16 του ισχύοντος νόμου 3471/2006:

«Οι ρυθμίσεις του άρθρου 10 δεν εφαρμόζονται σε εκδόσεις καταλόγων οι οποίοι έχουν ήδη διατεθεί στην αγορά, σε έντυπη ή εξωδικτυακή (offline) ηλεκτρονική μορφή, πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Όταν προσωπικά δεδομένα συνδρομητών σε διαθέσιμες στο κοινό υπηρεσίες σταθερής ή κινητής τηλεφωνίας έχουν περιληφθεί σε δημόσιο κατάλογο συνδρομητών, σύμφωνα με προϋσχύουσες διατάξεις, τα προσωπικά δεδομένα των συνδρομητών αυτών μπορούν να εξακολουθούν να περιλαμβάνονται στην έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή του εν λόγω δημοσίου καταλόγου, συμπεριλαμβανομένων των μορφών που διαθέτουν λειτουργίες αναζήτησης, εκτός εάν οι συνδρομητές δηλώσουν διαφορετικά, αφού ενημερωθούν πλήρως για τους σκοπούς και τις επιλογές, σύμφωνα με το άρθρο 10 του παρόντος νόμου.»

1.4. Επειδή οι ανωτέρω αναφερόμενες διατάξεις συνάδουν με το άρθρο της Οδηγίας 97/66/ΕΚ, το άρθρο 15 της Οδηγίας 97/66/ΕΚ, το σημείο 38 της Οδηγίας 2002/58 και το άρθρο 12 της Οδηγίας 2002/58.

1.5. Επειδή, στην κρίνόμενη περίπτωση εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 8 παρ. 2 του προϋσχύοντος Ν. 2774/1999 και όχι η διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του ισχύοντος Ν. 3471/2006, ως ευνοϊκότερη για τον πάροχο, διότι σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 3 του Ν. 3471/2006, «Η καταχώριση σε κατάλογο γίνεται εφόσον ο συνδρομητής, μετά την

ενημέρωση του κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, δεν εκφράσει αντίρρηση. Ο συνδρομητής μπορεί επίσης να ζητήσει να παραλείπεται η διεύθυνση του, εν μέρει, και να μην επιτρέπεται να υπάρχει αναφορά που να αποκαλύπτει το φύλο του, εφόσον τούτο είναι γλωσσικά εφικτό. Η μη εγγραφή, η επαλήθευση, η διόρθωση ή η απόσυρση των προσωπικών δεδομένων από το δημόσιο κατάλογο συνδρομητών γίνεται ατελώς».

1.6. Σύμφωνα με το άρθρο 21 του νόμου 2472/1997:

«1. Η Αρχή επιβάλλει στους υπεύθυνους επεξεργασίας ή στους τυχόν εκπροσώπους τους τις ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις, για παράβαση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τον παρόντα νόμο και από κάθε άλλη ρύθμιση που αφορά την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα:

- α) Προειδοποίηση, με αποκλειστική προθεσμία για άρση της παράβασης.
- β) Πρόστιμο ποσού από τριακόσιες χιλιάδες (300.000) έως πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δραχμές.
- γ) Προσωρινή ανάκληση άδειας.
- δ) Οριστική ανάκληση άδειας.
- ε) Καταστροφή αρχείου ή διακοπή επεξεργασίας και καταστροφή, επιστροφή ή κλείδωμα (δέσμευση) των σχετικών δεδομένων.

2. Οι υπό στοιχεία β, γ, δ και ε διοικητικές κυρώσεις της προηγούμενης παραγράφου επιβάλλονται πάντοτε ύστερα από ακρόαση του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκπροσώπου του. Είναι ανάλογες προς τη βαρύτητα της παράβασης που καταλογίζεται. Οι υπό στοιχεία γ, δ και ε διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται σε περιπτώσεις ιδιαίτερα σοβαρής ή καθ' υποτροπή παράβασης. Πρόστιμο μπορεί να επιβληθεί σωρευτικά και με τις υπό στοιχεία γ, δ και ε κυρώσεις. Εάν επιβληθεί η κύρωση της καταστροφής αρχείου, για την καταστροφή ευθύνεται ο υπεύθυνος επεξεργασίας αρχείου, στον οποίο μπορεί να επιβληθεί και πρόστιμο για μη συμμόρφωση.

3. Τα ποσά των προστίμων της παρ. 1 μπορεί να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, ύστερα από πρόταση της Αρχής.

4. Οι πράξεις της Αρχής με τις οποίες επιβάλλονται πρόστιμα συνιστούν εκτελεστό τίτλο και επιδίδονται στον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον τυχόν εκπρόσωπό του. Η είσπραξη των προστίμων γίνεται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ).»

2. Από τα πραγματικά περιστατικά και από την ακρόαση των εκπροσώπων του ΟΤΕ προέκυψαν τα εξής:

Ο Α κατέθεσε ενώπιον της Αρχής την υπ' αριθ. πρωτ./-...-2000 προσφυγή του κατά του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ), σύμφωνα με την οποία ο ΟΤΕ παραβίασε μη ανακοινώσιμη σύνδεση μέσω της υπηρεσίας 131 του ΟΤΕ και του διαδικτύου. Συγκεκριμένα, ο Α με αίτησή του το 1999 ζήτησε να μεταφερθεί μη ανακοινώσιμη σύνδεση που λειτουργούσε από το 1995 σε άλλη διεύθυνση. Ο προσφεύγων, ενώ πλήρωνε κανονικά τα σχετικά τέλη, διαπίστωσε ότι τα στοιχεία του αναγράφονταν στους ονομαστικούς καταλόγους του 2000 και δίδονταν μέσω της υπηρεσίας του 131. Παρά τις οχλήσεις του προσφεύγοντος, ο ΟΤΕ δεν προέβη σε καμία ενέργεια διόρθωσης του λάθους του, αλλά τον ενημέρωσε για τη δυνατότητα της αλλαγής του αριθμού ατελώς, που εκ λάθους ανακοινώθηκε. Ο ΟΤΕ ισχυρίστηκε ότι έγινε λάθος από την υπηρεσία του Οργανισμού, η οποία πραγματοποίησε τη μεταφορά. Ακόμα ισχυρίστηκε ότι ο προσφεύγων δεν άσκησε το δικαίωμα αντίρρησης προς τον Οργανισμό, ως όφειλε, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 2472/1997, αλλά κατέφυγε στην Αρχή.

3. Επειδή ο Ο.Τ.Ε. κατά παράβαση του άρθρου 8 παρ. 2 του ν. 2774/99, συμπεριέλαβε σε τηλεφωνικό κατάλογο τα προσωπικά δεδομένα συνδρομητή, παρά την αρχική αποδοχή του αιτήματός του για μη ανακοινώσιμο αριθμό και την καταβολή του αντιστοίχου τέλους.

Επειδή ειδικότερα, το άρθρο 8 παρ. 2 παρέχει ευθέως στον συνδρομητή το δικαίωμα να μην συμπεριληφθούν τα προσωπικά του στοιχεία σε κατάλογο, εφόσον η δήλωση για μη ανακοινώσιμο αριθμό περιλαμβάνει τόσο στη δήλωση μη εγγραφής τον κατάλογο όσο και στις πληροφορίες καταλόγου, το δε αίτημα συνδρομητή για μη ανακοινώσιμο αριθμό οδηγεί στη μη συμπερίληψη στον κατάλογο, πρακτική που ακολουθείται μέχρι σήμερα. Εξάλλου, η μεταφορά της επίδικης τηλεφωνικής συνδέσεως έπρεπε να πραγματοποιηθεί υπό τους αυτούς όρους και η σύνδεση να παραμείνει μη ανακοινώσιμη.

Επειδή επιπλέον, ο προσφεύγων συνδρομητής όχλησε επανειλημμένως τον Ο.Τ.Ε. για τη συνεχιζόμενη καταχώρισή του στον τηλεφωνικό κατάλογο και δεν έλαβε ικανοποιητική απάντηση παρόλο που εξακολουθούσε να καταβάλει το σχετικό τέλος. Ως εκ τούτου, άσκησε το δικαίωμα αντιρρήσεως, κατά το άρθρο 13 του ν. 2472/1997.

Επειδή, επίσης ο προσφεύγων συνδρομητής κατέβαλε το τέλος απορρήτου αριθμού και ο ΟΤΕ αποδεχόταν την καταβολή του.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1. ΚΡΙΝΕΙ ότι η ανώνυμη εταιρία «Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδας Α.Ε.» (Ο.Τ.Ε.) α) συμπεριέλαβε σε τηλεφωνικό κατάλογο τα προσωπικά δεδομένα του προσφεύγοντος συνδρομητή κατά παράβαση του άρθρου 8 παρ. 2 του Ν. 2774/1999 και β) ως υπεύθυνος επεξεργασίας εξακολουθούσε να εισπράττει το τέλος για τη μη αναφορά των στοιχείων των συνδρομητών του, ενώ είχε καταχωρίσει τα στοιχεία του στους τηλεφωνικούς καταλόγους εισπράττοντας το σχετικό τέλος.

2. ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ για τις παραβάσεις στην ΟΤΕ Α.Ε. ως υπεύθυνο επεξεργασίας πρόστιμο ύψους πέντε χιλιάδων (5.000,00) Ευρώ.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 24/2013

ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΤΟΥ ΑΜΚΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ, ΝΠΔΔ ΚΑΙ ΟΤΑ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Υποβλήθηκε στην Αρχή η υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/753/01-02-2012 προσφυγή (όπως αυτή συμπληρώθηκε μεταγενέστερα) του ΕΜΧ Επχία ΜΧ Α (με ΑΜ), η οποία στρέφεται κατά του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, ως υπευθύνου επεξεργασίας. Ειδικότερα, ο Α, επικαλούμενος τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις ως ορθόδοξου χριστιανού και την εγκύκλιο υπ' αρ. 468/1146 της Ιεράς Μητροπόλεως ΓΟΧ Αθηνών, αρνείται τη συμπλήρωση του Αριθμού Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ) του για τη διενέργεια της μισθοδοσίας του, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο υπ' αρ. πρωτ. Φ. .../... Σ... / ...-2012 έγγραφο του ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ / ΔΥΒ, με θέμα «Αποδοχές Στρατιωτικού Προσωπικού». Καταγγέλλει, συνεπώς, το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για αθέμιτη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του ιδίου, καθόσον - κατά τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος - οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου δεν έχουν αποδεχθεί την απαλλαγή του από την υποχρέωση συμπλήρωσης του ΑΜΚΑ του για τη διενέργεια της μισθοδοσίας του.

Μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης, αφού διαβάστηκαν τα πρακτικά των συνεδριάσεων των ..-.-2012, ..-.-2012, ..-.-2012 και ..-.-2012, λήφθηκαν δε υπόψη και εκτιμήθηκαν τα όσα εξέθεσαν ο προσφεύγων και ο πληρεξούσιος δικηγόρος του προφορικά και με το υπόμνημα του, που αναφέρεται κατωτέρω, όπως και η δικαστική αντιπρόσωπος του ΝΣΚ, με την ιδιότητα που παρίσταται στην παρούσα διαδικασία, αφού άκουσε την πρόταση του εισηγητή και του βοηθού εισηγητή, ο οποίος στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

Η Αρχή,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, το άρθρο 2 του Ν. 2472/1997 ορίζει ότι, για τους σκοπούς του νόμου αυτού, νοούνται ως «ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν, μεταξύ άλλων, στις θρησκευτικές πεποιθήσεις.

2. Επειδή, η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, εναρμονιζόμενη, ιδίως, με τις διατάξεις των άρθρων 9Α, 25 παρ. 1 και 28 του Συν/τος, 8 και 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΕ, ορίζει ότι: *«Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας (...)»*.

3. Επειδή, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 και 7 του Ν. 2472/1997 προκύπτει ότι η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, καταρχήν, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Ωστόσο, η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου τους ή παρά τη ρητή άρνησή του, στις περιπτώσεις που περιοριστικά προβλέπει ο νόμος. Ειδικότερα, για τα απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, μεταξύ άλλων, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (β') και (δ'), δηλαδή, καθόσον – αντίστοιχα – η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο, ή η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή ή έχει ανατεθεί από αυτή είτε στον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε σε τρίτο, στον οποίο γνωστοποιούνται τα δεδομένα.

4. Επειδή, επιπλέον, το άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 ρητά ορίζει ότι *«εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς»*.

5. Επειδή, το άρθρο 64 του Ν. 2084/1992 για την αναμόρφωση της Κοινωνικής Ασφάλισης κλπ., θέσπισε τη δημιουργία του ΑΜΚΑ, ορίζοντας σχετικά με το Μητρώο ασφαλισμένων, εργοδοτών και συνταξιούχων-Δελτία απογραφής τα ακόλουθα: *«1. Το μητρώο ασφαλισμένων και συνταξιούχων, καθώς και το μητρώο εργοδοτών στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης τηρείται μηχανογραφικά κατά τα οριζόμενα με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων τηρείται μηχανογραφικό Εθνικό Γενικό Μητρώο όλων των ασφαλισμένων και συνταξιούχων της χώρας, καθώς και Εθνικό Γενικό Μητρώο Εργοδοτών κατά τα οριζόμενα ομοίως με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Στο Εθνικό Μητρώο όλων των ασφαλισμένων και συνταξιούχων της χώρας δύνανται*

να περιλαμβάνονται και οι Έλληνες ομογενείς που ασφαρίζονται στα Κράτη-Μέλη της Κοινότητας και στις Χώρες της ΕΖΕΣ. Οι φορείς κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και οι δημόσιοι φορείς, οργανισμοί και υπηρεσίες που τηρούν αρχεία για ασφαλισμένους ή συνταξιούχους υποχρεούνται να υποβάλλουν κάθε αναγκαίο στοιχείο για τη δημιουργία και λειτουργία των Εθνικών Γενικών Μητρώων Ασφαλισμένων, Συνταξιούχων και Εργοδοτών. Οι Ασφαλισμένοι, Συνταξιούχοι και οι Εργοδότες εφοδιάζονται με παραστατικό του αριθμού μητρώου τους στοιχείο, κατά τα οριζόμενα με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. 2. Η εγγραφή ασφαλισμένου ή εργοδότη στα μητρώα του φορέα γίνεται βάσει δηλώσεως (δελτίου απογραφής) του ασφαλισμένου ή εργοδότη. (...) Ο τύπος και το περιεχόμενο της δηλώσεως απογραφής, ο τρόπος διαπίστωσης αναπόγραφων ασφαλισμένων - εργοδοτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

6. Επειδή, το άρθρο 153 του Ν. 3655/2008 για τη διοικητική και οργανωτική μεταρρύθμιση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης κλπ. προβλέπει για τον Αριθμό Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ) τα ακόλουθα: «1. Ο Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ), ο οποίος καθιερώθηκε με το άρθρο 64 του ν. 2084/1992 που συμπληρώθηκε με την παρ. 8 του άρθρου 20 του ν. 2556/1997, το άρθρο 39 του ν. 2676/1999 και την παρ. 8 του άρθρου 62 του ν. 3518/2006, από 1.6.2009, καθιερώνεται υποχρεωτικά ως αριθμός εργασιακής και ασφαλιστικής ταυτοποίησης όλων των πολιτών της Χώρας. 2. Από την ίδια ως άνω ημερομηνία ουδείς δύναται να απασχοληθεί ως μισθωτός ή ως αυτοαπασχολούμενος, να ασφαλισθεί ή να καταβάλει ασφαλιστικές εισφορές, να εκδώσει ή να ανανεώσει βιβλιάριο ασθένειας, να δικαιωθεί και να εισπράξει συντάξεις και γενικότερα πάσης φύσεως παροχές, επιδόματα και βοηθήματα, εάν δεν διαθέτει ΑΜΚΑ, ο οποίος αναγράφεται υποχρεωτικά επί όλων των ως άνω αντίστοιχων παραστατικών. 3. Η χορήγηση του ΑΜΚΑ γίνεται από την ΗΔΙΚΑ ΑΕ, μέσω των ΚΕΠ, παραστατικό δε αυτού χορηγείται στον ενδιαφερόμενο από τα ΚΕΠ ή αποστέλλεται σε αυτόν με ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Όλοι οι αρμόδιοι φορείς υποχρεούνται να ενημερώνουν, ηλεκτρονικά μέσω δικτύου (ή τηλεματικά), την ΗΔΙΚΑ ΑΕ, για κάθε καταχώριση ΑΜΚΑ που διενεργείται στα μητρώα τους ή για κάθε σχετική μεταβολή των εργασιακών και ασφαλιστικών στοιχείων των πολιτών, προκειμένου να ενημερωθεί το Εθνικό Γενικό Μητρώο όλων των ασφαλισμένων και συνταξιούχων της χώρας, καθώς και το Εθνικό Γενικό Μητρώο εργοδοτών. 4. Από 1.6.2009 τίθεται επίσης σε ισχύ η παρ. 8 του άρθρου 62 του ν. 3518/2006. 5. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των φορέων επιβάλλονται στο Διοικητικό Συμβούλιο τα προβλεπόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 3 του π.δ. 384/1992, όπως κάθε φορά ισχύουν, πρόστιμα, υπέρ του Λογαριασμού Βελτίωσης Κοινωνικής Ασφάλισης. Τα πρόστιμα επιβάλλονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Επιπλέον στους Ασφαλιστικούς Φορείς δεν αποδίδεται η συμμετοχή του Κράτους για νέους ασφαλισμένους που δεν διαθέτουν ενημερωμένα μητρώα ασφαλισμένων με ΑΜΚΑ. 6. Ο ΑΜΚΑ θα αντικαταστήσει τον αντίστοιχο Αριθμό Μητρώου, ο οποίος τηρείται στα μηχανογραφικά μητρώα όλων των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης ή του ΟΑΕΔ, σταδιακά και με πλήρη αντικατάσταση εντός μίας πενταετίας. 7. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι λεπτομέρειες υλοποίησης των αναφερομένων στο άρθρο αυτό».

7. Επειδή, ακολούθως, οι διατάξεις της ΚΥΑ οικ.7791/245/Φ80321 για τον καθορισμό διαδικασιών για την απόδοση ΑΜΚΑ από τα ΚΕΠ και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης

προσδιορίζουν τις διαδικασίες για την απόδοση του ΑΜΚΑ σε κάθε υπόχρεο μέσω των ΚΕΠ και των αρμόδιων φορέων κοινωνικής ασφάλισης, τις ειδικότερες αρμοδιότητες της ανώνυμης εταιρείας *Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης ΑΕ* (ΗΔΙΚΑ ΑΕ) για την απόδοση του ΑΜΚΑ, τα απαραίτητα στοιχεία και δικαιολογητικά για την απογραφή κάθε υπόχρεου προς λήψη ΑΜΚΑ. Ειδικότερα, οι υπόχρεοι προς λήψη ΑΜΚΑ προσδιορίζονται στο άρθρο 1 παρ. 2 της εν λόγω ΚΥΑ ως εξής: «Υπόχρεοι απόκτησης ΑΜΚΑ είναι όλοι οι ασφαλισμένοι (άμεσα ή έμμεσα) και οι συνταξιούχοι, καθώς επίσης και κάθε πρόσωπο που εργάζεται ή πρόκειται να αναλάβει εργασία εντός των ορίων της χώρας».

8. Επειδή, περαιτέρω, το άρθρο 2 παρ. 2 του Ν. 3845/2010 σχετικά με μέτρα για την εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας από τα κράτη – μέλη της Ζώνης του ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΦΕΚ Α' 65 06/05/2010), όπως πλέον ισχύει, ορίζει τα ακόλουθα: «1. α. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, λαμβάνονται όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής, με τη συμπλήρωση, την κατάργηση ή την τροποποίηση των κειμένων διατάξεων, για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος του προηγούμενου άρθρου. «β. Διενεργείται απογραφή του πάσης φύσεως προσωπικού του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και των Ν.Π.Δ.Δ., συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών και δημόσιων λειτουργών, των αιρετών οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των κληρικών, των στρατιωτικών και του πάσης φύσεως ένστολου προσωπικού. Απογράφονται επίσης τα φυσικά πρόσωπα που απασχολούνται στο Δημόσιο, στα Ν.Π.Δ.Δ. και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση με οποιουδήποτε τύπου σύμβαση έμμισθης εντολής, μίσθωσης έργου ή παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών. Σκοπός της απογραφής είναι η δημιουργία Κεντρικής Βάσης Δεδομένων ανθρώπινου δυναμικού στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, για την τήρηση των αναγκαίων στοιχείων όλων των απογραφομένων, για την αξιοποίηση και διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού και γενικά για την άσκηση πολιτικής του προσωπικού της Δημόσιας Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Επίσης, σκοπός της απογραφής είναι ο έλεγχος της μισθοδοσίας και των πρόσθετων αμοιβών των υπόχρεων σε απογραφή και η άσκηση μισθολογικής πολιτικής από το Υπουργείο Οικονομικών σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης περιγράφονται αναλυτικά οι υπόχρεοι απογραφής, η δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων για την ένταξη των αναγκαίων στοιχείων της απογραφής, τα όργανα, ο χρόνος, ο τρόπος, η διαδικασία, η διαρκής επικαιροποίηση και συμπλήρωση των στοιχείων από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Διοικητικού / Προσωπικού και η επέκταση της και σε άλλους φορείς του δημόσιου τομέα ή η εξαίρεση ορισμένων κατηγοριών προσωπικού, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με την ίδια ή όμοια απόφαση συνιστάται στη Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής / Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, οργανική μονάδα σε επίπεδο διεύθυνσης, με τον τίτλο *Ενιαία Αρχή Πληρωμής (ΕΑΠ)* υπαγόμενη απευθείας στον Γενικό Γραμματέα Δημοσιονομικής Πολιτικής και ορίζεται η αποστολή, η διάρθρωση και η στελέχωση της. Οι υπόχρεοι σε απογραφή λαμβάνουν τις πάσης φύσεως τακτικές ή έκτακτες αποδοχές αποζημιώσεις και με οποιαδήποτε άλλη ονομασία αμοιβές, υποχρεωτικά μέσω τραπεζικού λογαριασμού από *Ενιαία Αρχή Πληρωμής*, που συστήνεται με την απόφαση του προηγούμενου εδαφίου στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζεται κάθε

αναγκαίο ζήτημα για τη συγκρότηση, οργάνωση και λειτουργία της Ενιαίας Αρχής Πληρωμής, καθώς και η ημερομηνία έναρξης της καταβολής των πάσης φύσεως αποδοχών από την Αρχή αυτή. Οι ανωτέρω αρμοδιότητες ασκούνται, ως προς τη Βουλή, από τα αρμόδια όργανα αυτής κατά το άρθρο 120 του Κανονισμού της.» Μετά την οριζόμενη από την ως άνω απόφαση ημερομηνία έναρξης καταβολής των πάσης φύσεως αποδοχών από την Ενιαία Αρχή Πληρωμής μέσω τραπεζικού λογαριασμού, απαγορεύεται και είναι απολύτως άκυρη η με διαφορετικό τρόπο καταβολή των πάσης φύσεως αποδοχών και εν γένει αμοιβών του πρώτου εδαφίου προς το προσωπικό του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ.. Με όμοια απόφαση μπορεί να εντάσσεται στο σύστημα της Ενιαίας Αρχής Πληρωμής και το πάσης φύσεως προσωπικό των Ο.Τ.Α. και να ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια».

9. Επειδή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της ΥΑ 2/37345/0004/04-06-2010 σχετικά με την απογραφή προσωπικού του δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. και σύσταση Ενιαίας Αρχής Πληρωμής (ΦΕΚ Β΄, 784/04-06-2010) – όπως αυτή ισχύει πλέον μετά από την τροποποίησή της και από την ΥΑ ΔΙΔΑΔ/Φ.81/28/οικ. 22624 (ΦΕΚ Β΄, 2658/2012) – συστάθηκε (άρθρο 5) στη Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής / Γενικό Λογιστήριο του Κράτους οργανική μονάδα επιπέδου Διεύθυνσης, με τίτλο Ενιαία Αρχή Πληρωμής (ΕΑΠ), υπαγόμενη απευθείας στο Γενικό Γραμματέα Δημοσιονομικής Πολιτικής, με αποστολή την πληρωμή, μέσω τραπεζικού λογαριασμού, των πάσης φύσεως αποδοχών ή προσθέτων αμοιβών, αποζημιώσεων και με οποιαδήποτε άλλη ονομασία καταβαλλόμενων απολαβών του πάσης φύσεως προσωπικού του Δημοσίου, ΝΠΔΔ, ΟΤΑ και των φυσικών προσώπων που απασχολούνται με σύμβαση μίσθωσης έργου στους ανωτέρω φορείς, καθώς και των αιρετών οργάνων των ΟΤΑ, και καθορίστηκαν οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία της απογραφής του πάσης φύσεως προσωπικού του δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού (άρθρα 1επ.). Στις διατάξεις της εν λόγω ΥΑ υπάγεται (άρθρο 1) το πάσης φύσεως προσωπικό του δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού, συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων στελεχών των ενόπλων δυνάμεων, της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος (άρθρο 1 στοιχ. 10΄) και του επί θητεία και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου στρατιωτικού και ένστολου προσωπικού των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας και Προστασίας του Πολίτη (άρθρο 1 στοιχ. 11΄). Τέλος, στο Παράρτημα της εν λόγω ΥΑ προσδιορίζονται επακριβώς τα στοιχεία προσωπικού μητρώου, που πρέπει να συμπληρωθούν για κάθε υπαγόμενο στις διατάξεις της πρόσωπο, μεταξύ των οποίων είναι και ο ΑΜΚΑ του.

10. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου της υπό κρίση υπόθεσης προκύπτουν ιδίως τα ακόλουθα: Υποβλήθηκε στην Αρχή η υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/.../-...-2012 προσφυγή (όπως αυτή συμπληρώθηκε μεταγενέστερα) του ΕΜΧ Επχία ΜΧ Α (με ΑΜ), η οποία στρέφεται κατά του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, ως υπευθύνου επεξεργασίας. Ειδικότερα, ο Α, επικαλούμενος τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις ως ορθόδοξου χριστιανού και την εγκύκλιο υπ' αρ. 468/1146 της Ιεράς Μητροπόλεως ΓΟΧ Αθηνών, με την από .../-...-2012 αναφορά του προς τον ΕΔΛΟ / ΠΒΧ, αρνήθηκε να συμπληρώσει τα στοιχεία προσωπικού μητρώου του με τον ΑΜΚΑ του για τη διενέργεια της μισθοδοσίας του, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο υπ' αρ. πρωτ. Φ. .../.../-... Σ... / .../-...-2012 έγγραφο του ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ / ΔΥΒ, με θέμα «Αποδοχές Στρατιωτικού Προσωπικού». Κατήγγειλε δε ενώπιον της Αρχής το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για αθέμιτη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του ίδιου, καθόσον – κατά τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος – οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου δεν έχουν αποδεχθεί την απαλλαγή του από την υποχρέωση συμπλήρω-

σης των στοιχείων προσωπικού μητρώου του με τον ΑΜΚΑ του για τη διενέργεια της μισθοδοσίας του. Ακολούθως, η Αρχή κοινοποίησε, με την υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/753-2/12-10-2012 έγγραφη κλήση της, την ως άνω προσφυγή του Α στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας και γνώρισε στο ίδιο Υπουργείο ότι η Αρχή έχει ήδη εκδώσει σχετικά με τον ΑΜΚΑ την Απόφασή της 56/2012, η οποία είναι δημοσιευμένη στο διαδικτυακό τόπο της Αρχής (www.dpa.gr), με την οποία κρίθηκε ότι η υποχρεωτική αναγραφή του ΑΜΚΑ των εμπλεκόμενων ιατρών και φαρμακοποιών στα συνταγολόγια των ασφαλιστικών οργανισμών συνιστά νόμιμη επεξεργασία απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Με βάση τα προαναφερόμενα, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 19 και 21 του Ν. 2472/1997, του άρθρου 6 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής και του άρθρου 14 παρ. 10 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (που κυρώθηκε με το Ν. 2690/1999) κλήθηκε - πάντοτε με την ίδια ως άνω έγγραφη κλήση της Αρχής - το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, όπως νομίμως εκπροσωπείται, σε ακρόαση ενώπιον της Ολομέλειας της Αρχής την Πέμπτη ..-.-2012 και ώρα ... π.μ. στην έδρα της Αρχής, για τη συζήτηση της προαναφερόμενης υπόθεσης. Εξάλλου, με την υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/753-1/12-10-2012 έγγραφη κλήση της Αρχής κλήθηκε ο προσφεύγων Α να παραστεί, είτε αυτοπροσώπως είτε δια νομίμου εκπροσώπου, σε ακρόαση ενώπιον της Ολομέλειας της Αρχής, κατά την ως άνω συνεδρίασή της, για τη συζήτηση της εν λόγω υπόθεσης.

Ακολούθως, λόγω της τριήμερης (από .. έως και .././2012) αποχής των δικηγόρων μελών του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, η Αρχή αποφάσισε την αναβολή της Ολομέλειας της ..-.-2012 και κάλεσε εκ νέου - αντίστοιχα με τις υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/753-3/12-10-2012 και Γ/ΕΞ/753-4/12-10-2012 έγγραφες κλήσεις της - τον Α και το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για την Πέμπτη ..-.-2012 και ώρα π.μ. στην έδρα της, για τη συζήτηση της προαναφερόμενης υπόθεσης. Κατά τη συνεδρίαση αυτή, το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, εκπροσωπήθηκε νομίμως από τη Φωτεινή Πραβίτα, Δικαστική αντιπρόσωπο του ΝΣΚ, η οποία εξέθεσε τις απόψεις του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και απάντησε σε ερωτήσεις που της τέθηκαν. Ωστόσο, μετά από την αποχώρηση της νομίμου εκπροσώπου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας προσήλθε, κατά την ίδια ως άνω συνεδρίαση, στην έδρα της Αρχής ο προσφεύγων Α, ο οποίος και ζήτησε την αναβολή της συζήτησης της εν λόγω υπόθεσης, λόγω κωλύματος στο πρόσωπο του δικηγόρου του. Η Ολομέλεια της Αρχής έκανε δεκτό το αίτημά του αυτό και ανέβαλε τη συζήτηση της εν λόγω υπόθεσης - χωρίς νέα κλήση για τον Α- για την Πέμπτη ..-.-2012 και ώρα π.μ., στην έδρα της Αρχής.

Στη συνέχεια, η Αρχή κάλεσε, με την υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/753-5/02-11-2012 έγγραφη κλήση της, το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, όπως νομίμως εκπροσωπείται, σε ακρόαση ενώπιον της Ολομέλειάς της, την Πέμπτη ..-.-2012 και ώρα π.μ. στην έδρα της, για τη συζήτηση της προαναφερόμενης υπόθεσης, εφόσον κριθεί αναγκαία η εκ νέου εκπροσώπησή του ενώπιον της Ολομέλειας της Αρχής, λαμβανομένου υπόψη ότι οι απόψεις του εκτέθηκαν ήδη, κατά τα προαναφερόμενα, από τη νόμιμη εκπρόσωπό του Φωτεινή Πραβίτα κατά τη συνεδρίαση της ..-.-2012 και καταχωρήθηκαν στα πρακτικά της συνεδρίασης αυτής.

Κατά τη συνεδρίασή της ..-.-2012 προσήλθαν ο προσφεύγων Α και ο πληρεξούσιος δικηγόρος του Χρήστος Παπασωτηρίου. Λόγω της αποχής των δικηγόρων - μελών του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, ο δικηγόρος του προσφεύγοντος δήλωσε κώλυμα παρουσίας του ενώπιον της Ολομέλειας της Αρχής και ζήτησε αναβολή της συζήτησης της υπόθεσης για χρονικό διάστημα 15 ημερών. Η Αρχή αποφάσισε την αναβολή της υπόθεσης για την ..-.-2012 και ώρα π.μ., χωρίς νέα κλήση των ενδιαφερομένων.

Κατά την τελευταία αυτή συνεδρίαση προσήλθαν εκ νέου ο προσφεύγων Α και ο πληρεξούσιος δικηγόρος του Χρήστος Παπασωτηρίου, ο οποίος, λόγω της συνεχιζόμενης αποχής των δικηγόρων - μελών του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, δήλωσε εκ νέου κώλυμα παρουσίας του ενώπιον της Ολομέλειας της Αρχής και ζήτησε εκ νέου αναβολή της συζήτησης της υπόθεσης για μεταγενέστερη ημερομηνία. Η Αρχή αποφάσισε την αναβολή της υπόθεσης για την ...-2012 και ώρα π.μ., χωρίς νέα κλήση των ενδιαφερομένων.

Κατά τη συνεδρίαση της ...-2012 παρέστησαν ενώπιον της Ολομέλειας της Αρχής ο προσφεύγων Α και ο δικηγόρος του Χρήστος Παπασωτηρίου, δικηγόρος Αθηνών, ενώ το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, εκπροσωπήθηκε νομίμως από τη Φωτεινή Πραβίτα, Δικαστική αντιπρόσωπο του ΝΣΚ, οι οποίοι εξέθεσαν τις απόψεις τους για την υπό κρίση υπόθεση και απάντησαν σε ερωτήσεις που τους τέθηκαν. Ο δικηγόρος του Α ζήτησε και έλαβε από την Αρχή προθεσμία για υποβολή υπομνήματος για την πληρέστερη ανάπτυξη των ισχυρισμών του προσφεύγοντος. Το υπόμνημα αυτό υποβλήθηκε στην Αρχή με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/8155/19-12-2012.

Επειδή, κατ' εφαρμογή των προαναφερομένων διατάξεων ιδίως των άρθρων 64 του Ν. 2084/1992 και 153 του Ν. 3655/2008, ο Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ) έχει καθιερωθεί ως ένας 11ψήφιος αριθμός, που αποδίδεται σε κάθε υπόχρεο, δηλαδή σε όλους τους ασφαλισμένους και στους συνταξιούχους, καθώς επίσης και σε κάθε πρόσωπο που εργάζεται ή πρόκειται να αναλάβει εργασία εντός των ορίων της χώρας. Ο ΑΜΚΑ είναι μοναδικός και δηλώνει έναν υπόχρεο. Αποτελείται από τρία τμήματα, από το συνδυασμό των οποίων προκύπτει και η μοναδικότητά του: (α) το πρώτο τμήμα είναι 6ψήφιο και δηλώνει την ημερομηνία γέννησης (ημέρα / μήνας / έτος) του συγκεκριμένου υπόχρεου, (β) το δεύτερο τμήμα είναι 4ψήφιο και δηλώνει τον αύξοντα αριθμό καταχώρισης του υπόχρεου στο οικείο Εθνικό Μητρώο μέσα στην ίδια ημερομηνία γέννησης και (γ) το τρίτο τμήμα είναι μονοψήφιο και αποτελεί χαρακτήρα ελέγχου που δίνεται από τη μηχανογράφηση. Για όλα τα θέματα σχετικά με τη χρήση του ΑΜΚΑ στην κοινωνική ασφάλιση λειτουργεί για το ευρύ κοινό σχετικός ενημερωτικός διαδικτυακός κόμβος: <http://www.amka.gr/>. Οι εργασίες μηχανογράφησης του ΑΜΚΑ εκτελούνται κατά βάση από την ανώνυμη εταιρεία *Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης ΑΕ* (ΗΔΙΚΑ ΑΕ), η οποία διαθέτει προσβάσιμο στο ευρύ κοινό ενημερωτικό διαδικτυακό κόμβο (Βλ <http://www.idika.gr/>). Εξάλλου, από τις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 153 του Ν. 3655/2008 προκύπτει σαφώς ότι ο ΑΜΚΑ καθιερώνεται υποχρεωτικά ως αριθμός εργασιακής και ασφαλιστικής ταυτοποίησης όλων των πολιτών της χώρας. Από το μήνα Οκτώβριο του έτους 2009 η απόκτηση ΑΜΚΑ είναι υποχρεωτική για όλους και από την ως άνω ημερομηνία ουδείς δύναται να απασχοληθεί ως μισθωτός ή ως αυτοαπασχολούμενος, να ασφαλισθεί ή να καταβάλει ασφαλιστικές εισφορές, να εκδώσει ή να ανανεώσει βιβλιάριο ασθενείας, να δικαιωθεί και να εισπράξει συντάξεις και γενικότερα πάσης φύσεως παροχές, επιδόματα και βοηθήματα, εάν δεν διαθέτει ΑΜΚΑ, ο οποίος αναγράφεται υποχρεωτικά επί όλων των ως άνω αντίστοιχων παραστατικών (Βλ. σχετικά και την απόφαση της Αρχής 56/2010).

Επειδή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 2472/1997 ο ΑΜΚΑ κάθε υποχρέου συνιστά απλό δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα, καθόσον από την επεξεργασία του ΑΜΚΑ μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως η ταυτότητα του υποκειμένου του. Ο ΑΜΚΑ δεν αποκαλύπτει από μόνος του το παραμικρό ευαίσθητο δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα του εκάστοτε ενδιαφερομένου υποκειμένου, ούτε, βέβαια, τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις. (Βλ. σχετικά και την απόφαση της Αρχής 56/2010). Συνεπώς, η επεξεργασία του ΑΜΚΑ, ως απλού δεδομένου προσωπικού

χαρακτήρα, κατ' εφαρμογή των προαναφερομένων διατάξεων ιδίως των άρθρων 64 του Ν. 2084/1992 και 153 του Ν. 3655/2008, δεν αντίκειται ούτε στις διατάξεις των άρθρων 8 και 9 της ΕΣΔΑ ούτε σε εκείνες των άρθρων 3 και 14 της ΕΣΔΑ και 1 του 1^{ου} Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, είτε αυτοτελώς είτε σε συνδυασμό μεταξύ τους, όπως αβάσιμα υποστηρίζει ο προσφεύγων.

Επειδή, από το συνδυασμό των προαναφερομένων διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 2 του Ν. 3845/2010 και εκείνων της ΥΑ 2/37345/0004/04-06-2010 προκύπτει σαφώς, καταρχάς, η υποχρεωτική οργάνωση συστήματος πληρωμής, μέσω τραπεζικού λογαριασμού, από την Ενιαία Αρχή Πληρωμής των πάσης φύσεως αποδοχών ή προσθέτων αμοιβών, αποζημιώσεων και με οποιαδήποτε άλλη ονομασία καταβαλλόμενων απολαβών του πάσης φύσεως προσωπικού του Δημοσίου, ΝΠΔΔ, ΟΤΑ και των φυσικών προσώπων που απασχολούνται με σύμβαση μίσθωσης έργου στους ανωτέρω φορείς, καθώς και των αιρετών οργάνων των ΟΤΑ, συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων στελεχών των ενόπλων δυνάμεων, της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος και του επί θητεία και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου στρατιωτικού και ένστολου προσωπικού των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας και Προστασίας του Πολίτη. Περαιτέρω, προκύπτει εξίσου σαφώς η υποχρεωτική απογραφή του πάσης φύσεως προσωπικού του Δημοσίου, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και των ΟΤΑ α' και β' βαθμού, η οποία συνίσταται σε περισσότερες διακριτές επεξεργασίες (καταχώριση, συλλογή, τήρηση, κλπ.) επακριβώς προσδιορισμένων πληροφοριών, οι οποίες αφορούν το προσωπικό μητρώο των ενδιαφερομένων προσώπων και συνιστούν δεδομένα τους προσωπικού χαρακτήρα. Ειδικότερα, οι πληροφορίες αυτές συνιστούν καταρχήν απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των ενδιαφερομένων προσώπων, ενώ οι πληροφορίες που αφορούν τις χορηγηθείσες αναρρωτικές άδειες συνιστούν ευαίσθητα δεδομένα τους προσωπικού χαρακτήρα, καθόσον αφορούν την υγεία τους. Στα προαναφερόμενα απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συμπεριλαμβάνεται και ο ΑΜΚΑ κάθε υπόχρεου προς απογραφή προσώπου.

Επειδή, η κατά τα προαναφερόμενα επεξεργασία του απλού δεδομένου προσωπικού χαρακτήρα που αποτελεί ο ΑΜΚΑ κάθε υπόχρεου, ως αριθμού εργασιακής και ασφαλιστικής ταυτοποίησης του εν λόγω υπόχρεου, από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, αρμόδιες αρχές ή υπηρεσίες ή οργανισμούς, ως υπευθύνους επεξεργασίας, επιτρέπεται καταρχήν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 2 στοιχ. (β') και (δ') του Ν. 2472/1997, ακόμα και χωρίς τη συγκατάθεση του εν λόγω υποχρέου ή παρά τη ρητή άρνησή του, εφόσον η εν λόγω επεξεργασία είτε είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρεώσεως του εκάστοτε υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο, είτε είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή ή έχει ανατεθεί από αυτή είτε στον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε σε τρίτο, στον οποίο γνωστοποιούνται τα δεδομένα (Βλ. σχετικά και την απόφαση της Αρχής 56/2010). Τα επίμαχα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συλλέγονται με τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένο, σαφή και νόμιμο σκοπό επεξεργασίας, ο οποίος συνίσταται στην πληρωμή, μέσω τραπεζικού λογαριασμού, από την Ενιαία Αρχή Πληρωμής των πάσης φύσεως αποδοχών ή προσθέτων αμοιβών, αποζημιώσεων και με οποιαδήποτε άλλη ονομασία καταβαλλόμενων απολαβών του πάσης φύσεως προσωπικού του Δημοσίου, ΝΠΔΔ, ΟΤΑ και των φυσικών προσώπων που απασχολούνται με σύμβαση μίσθωσης έργου στους ανωτέρω φορείς, καθώς και των αιρετών οργάνων των ΟΤΑ. Τα δε επίμαχα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είναι αναγκαία και πρόσφορα εν όψει του ως άνω σκοπού επεξεργασίας τους. Συνεπώς, πληρούνται οι προαναφερόμενοι θεμελι-

ώδεις όροι και προϋποθέσεις, που οι διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 απαιτούν για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Επειδή, εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει ότι η κατά τα προαναφερόμενα νομοθετημένη υποχρέωση καταχώρισης και περαιτέρω επεξεργασίας του ΑΜΚΑ κάθε υπόχρεου προς απογραφή προσώπου, που ανήκει στο πάσης φύσεως προσωπικό του Δημοσίου, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και των ΟΤΑ α' και β' βαθμού, δεν αντίκειται στη συνταγματική επιταγή της αναλογικότητας (άρθρο 25 Συν/τος), στο άρθρο 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, που επιτάσσει την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και στο αντίστοιχο άρθρο 4 του Ν. 2472/1997, που μεταφέρει την Οδηγία στην ελληνική έννομη τάξη (Πρβλ. σχετικά και την απόφαση της Αρχής 56/2010). Συνεπώς, νομίμως το Υπουργείο Οικονομικών – Ενιαία Αρχή Πληρωμής, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, συλλέγει και επεξεργάζεται περαιτέρω τον ΑΜΚΑ κάθε προσώπου, που ανήκει στο πάσης φύσεως προσωπικό του Δημοσίου, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και των ΟΤΑ α' και β' βαθμού, για το σκοπό επεξεργασίας, που συνίσταται στην πληρωμή, μέσω τραπεζικού λογαριασμού, των πάσης φύσεως αποδοχών ή προσθέτων αμοιβών, αποζημιώσεων και με οποιαδήποτε άλλη ονομασία καταβαλλόμενων απολαβών του. Νομίμως, επίσης, το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, διαβιβάζει στο Υπουργείο Οικονομικών – Ενιαία Αρχή Πληρωμής τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 του Ν. 3845/2010 και εκείνων της ΥΑ 2/37345/0004/04-06-2010 δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των προσώπων, που υπάγονται οργανικά σε αυτό, για το σκοπό της πληρωμής των αποδοχών τους από την Ενιαία Αρχή Πληρωμής.

Επειδή, με βάση τα προαναφερόμενα, η υπό κρίση προσφυγή, με την οποία υποστηρίζονται τα αντίθετα, τυγχάνει αβάσιμη και ως τέτοια πρέπει να απορριφθεί.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή,

Απορρίπτει την υπό κρίση προσφυγή του ΕΜΧ Επχία ΜΧ Α κατά του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, ως υπευθύνου επεξεργασίας.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 33/2013

ΑΙΤΗΣΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ 181/2012 ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Χ άσκησε τη με αριθμ. πρωτοκόλλου Γ/ΕΙΣ/570/29.01.2013 αίτηση θεραπείας κατά της απόφασης της Αρχής με αριθμ. 181/2012.

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7103/27.10.2011 προσφυγή του προς την Αρχή, ο Α παραπονέθηκε για παράνομη ανακοίνωση προσωπικών του δεδομένων σε τρίτους από τον δικηγόρο Β και τον πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Χ, Γ.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την ως άνω προσφυγή, ο δικηγόρος Β, ο οποίος είχε αναλάβει στο παρελθόν δικαστική υπόθεση του προσφεύγοντος, απέστειλε ηλεκτρονικό μήνυμα στον πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Χ με κοινοποίηση στην αντιπρόεδρο του Συλλόγου. Το μήνυμα αυτό είχε το ακόλουθο περιεχόμενο: «Αγαπητέ Πρόεδρε, Σε ενημερώνω για το ακόλουθο ζήτημα, που αφορά οφειλόμενη δικηγορική αμοιβή από πελάτη μου, ώστε, αν το ΔΣ του Συλλόγου το κρίνει απαραίτητο, να λάβουν γνώση οι συνάδελφοι: Για λογαριασμό του Α, κατοίκου Φιλοθέης Αττικής, έχω συντάξει και κατα-

θέσει ανακοπή προς ακύρωση αναγκαστικής εκτέλεσης στο Μονομελές Ψ. Η συζήτηση της ανακοπής, που έλαβε δικάσιμο ...-2011, δεν πρόκειται να διεξαχθεί, διότι στο μεταξύ οι διάδικοι συμβιβάστηκαν. Ωστόσο, ο πελάτης μου εξακολουθεί να οφείλει την αμοιβή μου για τη σύνταξη της ανακοπής και το συμβιβασμό που επιτεύχθηκε. Για το λόγο αυτό, έχω ασκήσει αγωγή εναντίον του, η οποία πρόκειται να συζητηθεί στο Μονομελές Ψ την παραπάνω δικάσιμο. Κατόπιν αυτού θα επιθυμούσα να μην αποδεχθεί κανένα μέλος του Συλλόγου μας, υπό τις παρούσες μάλιστα συνθήκες, να αναλάβει τη δικαστική υποστήριξη του προαναφερόμενου. Με εκτίμηση, Β». Κατόπιν τούτου, ο πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Χ απέστειλε με τη σειρά του νέο, δικό του ηλεκτρονικό μήνυμα σε όλα τα μέλη του Συλλόγου (περίπου 85 άτομα). Το μήνυμα αυτό είχε το ακόλουθο περιεχόμενο: «Συνάδελφοι, σας ενημερώνω ότι ο ιδιώτης Α, κάτοικος Φιλοθέης Αττικής, οφείλει στο συνάδελφο Β αμοιβή για σύνταξη και κατάθεση ανακοπής προς ακύρωση αναγκαστικής εκτέλεσης στο Μονομελές Ψ, αλλά και για το συμβιβασμό που επιτεύχθηκε. Για το λόγο αυτό, έχει ασκήσει αγωγή εναντίον του, η οποία πρόκειται να συζητηθεί στο Μονομελές Ψ την ...-2011. Ως εκ τούτου ο συνάδελφος έχει εκφράσει την επιθυμία να μην αποδεχθεί κανένα μέλος του Συλλόγου μας, υπό τις παρούσες μάλιστα συνθήκες, να αναλάβει τη δικαστική υποστήριξη του προαναφερόμενου. Γ».

Η Αρχή μετά από εξέταση της ανωτέρω προσφυγής εξέδωσε τη με αριθμό 181/2012 απόφασή της, με την οποία απεφάνθη ότι 1) η ανακοίνωση των προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος Α από το δικηγόρο Β προς το Δικηγορικό Σύλλογο Χ δεν αντιβαίνει στο ν. 2472/1997, 2) η διάδοση των προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος από το Δικηγορικό Σύλλογο Χ προς όλους του δικηγόρους-μέλη του αντιβαίνει στο ν. 2472/1997 ως επεξεργασία που πραγματοποιήθηκε για παράνομο σκοπό και 3) απνήθυνε στο Δικηγορικό Σύλλογο Χ σύσταση για την τήρηση των υποχρεώσεων του που απορρέουν από τη νομοθεσία των προσωπικών δεδομένων, εν προκειμένω από το άρθρο 5 σε συνδυασμό με το άρθρο 4 ν. 2472/1997.

Κατά της ανωτέρω απόφασης της Αρχής, ο Δικηγορικός Σύλλογος Χ άσκησε τη με αριθμ. πρωτοκόλλου Γ/ΕΙΣ/570/29.01.2013 αίτηση θεραπείας, με την οποία ζητά την απόλεια της κύρωσης της σύστασης κατά της διοίκησής του. Ειδικότερα, ο αιτών θεωρεί ότι η διάδοση των προσωπικών δεδομένων του Α προς όλους τους δικηγόρους-μέλη του δεν συνιστά επεξεργασία η οποία πραγματοποιήθηκε για παράνομο σκοπό, διότι αφορούσε στην ένδικη διαφορά μεταξύ του δικηγόρου Β και του Α και όχι σε αυτό καθαυτό το αντικείμενο της ένδικης διαφοράς, το οποίο ήταν αντικείμενο απόδειξης ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου. Επιπλέον, ο αιτών Δικηγορικός Σύλλογος θεωρεί ότι δεν έχει την ιδιότητα του υπευθύνου επεξεργασίας, διότι δεν τηρεί κάποιο αρχείο και ότι ο Α δεν στερήθηκε τη δικαστική του εκπροσώπηση από δικηγόρο ανήκοντα στο Δικηγορικό Σύλλογο Χ, καθόσον η ανακοίνωση των προσωπικών δεδομένων του Α ήταν επί της ουσίας διατύπωση ευχής και όχι άσκηση πίεσης, απειλής ή πειθαρχικής δίωξης από πλευράς του αιτούντος Δικηγορικού Συλλόγου. Για τους παραπάνω λόγους ο αιτών ζητά την τροποποίηση της με αριθμ. 181/2012 απόφασης της Αρχής ως προς την επιβληθείσα σύσταση, την οποία χαρακτηρίζει ως κύρωση.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Το άρθρο 24 παρ. 1 του Ν. 2690/1999 (ΚΔΔιαδ) ορίζει ότι «Αν από τις σχετικές διατάξεις δεν προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης της, κατά το επόμενο άρθρο, ειδι-

κής διοικητικής, ή ενδικοφανούς προσφυγής, ο ενδιαφερόμενος, για την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης των εννόμων συμφερόντων του που προκαλείται από ατομική διοικητική πράξη μπορεί, για οποιονδήποτε λόγο, με αίτησή του, να ζητήσει, είτε από τη διοικητική αρχή η οποία εξέδωσε την πράξη, την ανάκληση ή τροποποίησή της (αίτηση θεραπείας), είτε, από την αρχή η οποία προΐσταται εκείνης που εξέδωσε την πράξη, την ακύρωσή της (ιεραρχική προσφυγή)». Κατά την αληθή έννοια της διάταξης, η αίτηση θεραπείας αποσκοπεί στην ανάκληση ή τροποποίηση της προσβαλλόμενης ατομικής διοικητικής πράξης για νομικά ή πραγματικά ελαττώματα αυτής που ανάγονται στο καθεστώς υπό το οποίο εκδόθηκε.

2. Τα ζητήματα τα οποία προβάλλονται με την αίτηση θεραπείας, όπως εκτίθενται ανωτέρω στο ιστορικό της παρούσας, έχουν ήδη συζητηθεί, εξεταστεί και κριθεί διεξοδικά με την απόφαση 181/2012. Επιπλέον, ο αιτών δεν επικαλείται ούτε προσκομίζει νέα στοιχεία για την υποστήριξη των ισχυρισμών του.

3. Ως εκ τούτου, η Αρχή εμμένει στην απόφαση 181/2012 στις σκέψεις της οποίας και αναφέρεται.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την αίτηση θεραπείας του Δικηγορικού Συλλόγου Χ.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 36/2013

ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΟΑΕΔ ΓΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΟΝ ΠΡΩΗΝ ΕΡΓΟΔΟΤΗ ΤΟΥ ΑΝΕΡΓΟΥ ΓΙΑ ΑΝΤΙΚΡΟΥΣΗ ΑΓΩΓΗΣ ΓΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΜΙΣΘΩΝ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Με το με αρ. πρωτ. .../1-3-2013 (αρ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/1618/5-3-2013) έγγραφο ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) Κ.Π.Α. περιοχής Χ διαβιβάζει στην Αρχή την από .-.2013 αίτηση της Αρετής Κουβέλη, πληρεξούσιας δικηγόρου της υπό εκκαθάριση εταιρείας «Α» με την οποία ζητεί να της χορηγήσει ο ΟΑΕΔ βεβαίωση περί εγγραφής ή μη της Β στο ταμείο ανεργίας και για ποιο διάστημα από .-.2011 έως σήμερα, προκειμένου να τη χρησιμοποιήσει για αντίκρουση της αγωγής της Β που συζητείται την ..-.2013 ενώπιον του Ειρηνοδικείου Αθηνών. Κατόπιν αυτών ο ΟΑΕΔ ζητεί την άδεια της Αρχής για χορήγηση του πιο πάνω στοιχείου.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τον βοηθό εισηγητή, ο τελευταίος στη συνέχεια αποχώρησε και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, το άρθρο 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 ορίζει ότι για τους σκοπούς του νόμου αυτού νοούνται ως «ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν, μεταξύ άλλων, στην κοινωνική πρόνοια.

2. Επειδή, οι διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του ν. 2472/1997 και 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του ν.2472/1997 καθορίζουν τους όρους και τις προϋποθέσεις για τη νόμιμη επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που αφορούν στην κοινωνική πρόνοια. Επειδή, περαιτέρω, το άρθρο 11 παρ. 3 του ν. 2472/1997 ορίζει ότι εάν δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς.

3. Επειδή το άρθρο 656 ΑΚ ορίζει για την υπερημερία του εργοδότη τα ακόλουθα:

«αν ο εργοδότης έγινε υπερήμερος ως προς την αποδοχή της εργασίας ή αν η αποδοχή της εργασίας είναι αδύνατη από λόγους που τον αφορούν και δεν οφείλονται σε ανώτερη βία, ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα να απαιτήσει το μισθό, χωρίς να είναι υποχρεωμένος να παράσχει την εργασία σε άλλο χρόνο. Ο εργοδότης όμως έχει το δικαίωμα να αφαιρέσει από το μισθό καθετί που ο εργαζόμενος ωφελήθηκε από τη ματαίωση της εργασίας ή από την παροχή της αλλού».

4. Επειδή στη συγκεκριμένη περίπτωση ο ΟΑΕΔ διαβιβάζει στην Αρχή την από ...-2013 αίτηση της Αρετής Κουβέλη, πληρεξούσιας δικηγόρου της υπό εκκαθάριση εταιρείας «Α» με την οποία ζητεί να της χορηγήσει ο ΟΑΕΔ βεβαίωση περί εγγραφής ή μη της Β στο ταμείο ανεργίας και για ποιο διάστημα από ...-2011 έως σήμερα, προκειμένου να τη χρησιμοποιήσει για αντίκρουση της αγωγής της Β που συζητείται την ...-2013 ενώπιον του Ειρηνοδικείου Αθηνών. Κατόπιν αυτών ο ΟΑΕΔ ζητεί την άδεια της Αρχής για χορήγηση του πιο πάνω στοιχείου.

5. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης η Β με την ως άνω αγωγή της ισχυρίζεται ότι εργάσθηκε ως γραμματέας στην ως άνω εταιρεία με σύμβαση εξηρημένης εργασίας αορίστου χρόνου που καταρτίσθηκε προφορικά την ...-2011 και με ωράριο πλήρους, συνεχούς και πενθήμερης απασχόλησης. Την ...-2012 η εργοδότης εταιρεία της ανακοίνωσε προφορικά ότι δεν θα χρειαζόταν εφεξής τις υπηρεσίες της. Στη συνέχεια η ενάγουσα ζήτησε από την εναγομένη εταιρεία να της χορηγήσει έγγραφη καταγγελία της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 2112/1920, το οποίο η εναγομένη αρνήθηκε και δεν έχει πράξει μέχρι σήμερα. Ως εκ τούτου η ενάγουσα με την αγωγή της ζητεί, μεταξύ άλλων, να αναγνωρισθεί ότι η καταγγελία της σύμβασης είναι άκυρη και να υποχρεωθεί η εναγομένη εταιρεία να δεχθεί τη νομίμως (εκ του ανωτέρω λόγου) προσφερόμενη εργασία της ενάγουσας καταβάλλοντάς της τους αντίστοιχους μισθούς υπερημερίας μέχρι σήμερα.

6. Επειδή η αιτούσα ισχυρίζεται ότι η βασική αντιδικία αφορά στον ακριβή προσδιορισμό του πραγματικού χρόνου εργασίας επικαλείται δε και τη με αρ. 20/2012 απόφαση της Αρχής, η οποία όμως έκρινε επί διαφορετικών περιστατικών εκείνων της κρινόμενης υποθέσεως, όπως αυτά εκτίθενται κατωτέρω. Όπως όμως προκύπτει και από τη συνυποβαλλόμενη αγωγή, η βασική αντιδικία αφορά το κύρος της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας και την υποχρέωση προς καταβολή μισθών υπερημερίας ως και του ύψους αυτών και για το λόγο αυτό η αιτούσα και εναγομένη επιθυμεί να γνωρίζει αν στο επίδικο χρονικό διάστημα που αναφέρεται στην αγωγή η ενάγουσα ήταν εγγεγραμμένη ως άνεργος και ελάμβανε επίδομα ανεργίας από τον ΟΑΕΔ, προκειμένου, προφανώς, να προβάλει την ένσταση των αλλαχού κερδηθέντων (ΑΚ 656), ώστε τα σχετικά ποσά να αφαιρεθούν από το ποσόν των μισθών υπερημερίας. Σχετικά με την απόδειξη του πραγματικού χρόνου εργασίας, η Αρχή έχει κρίνει ότι η εγγραφή ενός προσώπου ως άνεργου στα σχετικά μητρώα του ΟΑΕΔ ούτε δύναται να αποκλείσει την ύπαρξη σύμβασης (εξαρητημένης ή ανεξάρτητης) εργασίας που να τον συνδέει με συγκεκριμένο εργοδότη ούτε επιδρά στο κύρος της εν λόγω σύμβασης εργασίας (βλ. αποφάσεις 45/2011, 47/2011, 89/2012). Περαιτέρω σε σχέση με την προβολή της ένστασης των αλλαχού κερδηθέντων, η Αρχή έχει κρίνει (βλ. απόφαση 10/2009) ότι, σύμφωνα και με τη νομολογία των πολιτικών δικαστηρίων, προκειμένου να είναι ορισμένη η ένσταση του υπερήμερου εργοδότη για την έκπτωση των αλλαχού κερδηθέντων από τους οφειλόμενους μισθούς υπερημερίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδ. β' του ΑΚ 656, πρέπει σ' αυτή να αναφέρεται ο συγκεκριμένος εργοδότης, στον οποίο απασχολήθηκε ο ενδιαφερόμενος μισθωτός, η συγκεκριμένη εργασία, που προσέφερε, καθώς, επίσης, και οι συγκεκριμένες αποδοχές που έλαβε, ώστε να εκπέσουν από τις αιτούμενες απο-

δοχές υπερημερίας. Ωστόσο, όπως επίσης παγίως κρίνει η Αρχή και η νομολογία των πολιτικών δικαστηρίων, τα επιδόματα ανεργίας δεν συνιστούν ωφέλεια κατά την έννοια του άρθρου 656 εδ. β' ΑΚ, και ως εκ τούτου ο εργοδότης δεν μπορεί να αφαιρέσει από τους μισθούς υπερημερίας, για δικό του όφελος, τις κοινωνικές αυτές παροχές, το ποσό των οποίων δεν τελεί σε αιτιώδη συνάφεια προς την αξίωση καταβολής μισθών υπερημερίας (ΕφΘεσ42/2009, Εφίωαν420/2005 και εκεί παραπομπές, Απόφαση Αρχής 10/2009, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

Συνεπώς, η αιτούσα και εναγόμενη δεν έχει έννομο συμφέρον, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. (γ') του ν. 2472/1997, να λάβει από τον ΟΑΕΔ τα ως άνω ζητηθέντα στοιχεία, αφού κατά νόμο δεν έχει δικαίωμα να προβάλλει την ένσταση των αλλαχού κερδηθέντων.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή απορρίπτει την αίτηση του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) Κ.Π.Α. περιοχής Χ να χορηγήσει στην Αρετή Κουβέλη, υπό την ιδιότητά της ως πληρεξούσιας δικηγόρου της υπό εκκαθάριση εταιρείας «Α» ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα της Β.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 38/2013

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΕΛΑΤΩΝ ΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ALPHA BANK Α.Ε.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΗΣ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Με το υπ. αριθμ.πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/279/27.2.2013 έγγραφό τους, οι τράπεζες ALPHA BANK Α.Ε. και ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. γνωστοποίησαν τη διαβίβαση των προσωπικών δεδομένων των πελατών, ιδιωτών και επιχειρήσεων, της Εμπορικής Τράπεζας Α.Ε., που αφορούν στις κάθε μορφής προς αυτούς χορηγήσεις δανείων και πιστώσεων, προς την Alpha Bank Α.Ε., σύμφωνα με το άρθρου 5, παρ. 2, εδ. ε του Ν.2472/1997. Για την εν λόγω επεξεργασία, οι ανωτέρω τράπεζες ζήτησαν από την Αρχή να τους χορηγηθεί άδεια προκειμένου να προβούν σε δια του τύπου ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ.3 της Καν. Πράξης 1/1999, λόγω του πολύ μεγάλου αριθμού τους.

Όπως αναφέρεται σχετικά στο ως άνω έγγραφο, την 16^η Οκτωβρίου 2012 υπογράφηκε η συμφωνία της Alpha Bank με την Credit Agricole S.A., μητρική εταιρία της Εμπορικής Τράπεζας Α.Ε., για την εξαγορά του συνόλου των μετοχών της τελευταίας. Οι διαπραγματεύσεις για τη μεταβίβαση των μετοχών και η εξασφάλιση όλων των απαραίτητων κανονιστικών εγκρίσεων ολοκληρώθηκαν και η μεταβίβαση έγινε την 1^η Φεβρουαρίου 2013. Την ίδια ημέρα εξεδόθη η σχετική ανακοίνωση, από την οποία επιβεβαιώνεται η βούληση συνένωσης των δύο τραπεζών με την απορρόφηση της Εμπορικής Τράπεζας από την Alpha Bank.

Σύμφωνα με τις αιτούσες, για την ομαλή ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας, την επίτευξη της απαραίτητης ενιαίας εξυπηρέτησης των πελατών και των δύο τραπεζών, αλλά και την κατά ενιαίο τρόπο εκπλήρωση των υποχρεώσεων έναντι της Τράπεζας της Ελλάδος, ως εποπτικής αρχής του τραπεζικού συστήματος της χώρας, είναι απαραίτητη η διαβίβαση των προσωπικών δεδομένων των πελατών, ιδιωτών και επιχειρήσεων, που αφορούν στην ταυτοποίηση αυτών και στις προς αυτούς κάθε μορφής χορηγήσεων δα-

νείων και πιστώσεων από την Εμπορική Τράπεζα προς την Alpha Bank.

Συγκεκριμένα, τα δεδομένα ταυτοποίησης των πελατών της Εμπορικής Τράπεζας θα διαβιβασθούν στα συστήματα της Alpha Bank για να ελεγχθεί η πληρότητα και η ακρίβειά τους και να διορθωθούν ή συμπληρωθούν, όπου παρίσταται ανάγκη, ώστε να αποκτήσουν τη δομή και τη πληρότητα που είναι απαραίτητη για να είναι επεξεργάσιμα από τα πληροφορικά συστήματα της Alpha Bank. Στη συνέχεια θα διαβιβαστούν όλα τα δεδομένα που αφορούν στις χορηγήσεις της Εμπορικής Τράπεζας προς τους ως άνω πελάτες της και συγκεκριμένα τα δεδομένα καταναλωτικής πίστης (καταναλωτικά δάνεια, πιστωτικές κάρτες, ανοιχτές πιστώσεις και υπεραναλήψεις), στεγαστικής πίστης και επιχειρηματικής πίστης (δάνεια και πιστώσεις κάθε μορφής). Για την ολοκλήρωση της ως άνω διαδικασίας υπολογίζεται, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των δύο τραπεζών, ότι θα απαιτηθούν τρεις έως τέσσερις μήνες.

Εξάλλου, η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί εποπτεία σε ενοποιημένη βάση, για την μητρική Alpha Bank, και την θυγατρική της, Εμπορική Τράπεζα, κατ' άρθρο 34, παρ. 5 του Ν.3601/2007, αλλά και τα επόμενα σχετικά άρθρα 35 και 36 του ίδιου νόμου. Ενδεικτικά σημειώνεται σχετικά ότι σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2651/20.01.2012, *«Τα εγκαταστημένα στην Ε.Ε. μητρικά πιστωτικά ιδρύματα, κατά την έννοια της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του ν.3601/2007, όπως ισχύει, τα οποία υπάγονται σε εποπτεία σε ενοποιημένη βάση, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 34 του ίδιου νόμου,, υποβάλλουν τα στοιχεία που αναφέρονται στον ανωτέρω Πίνακα του Κεφαλαίου II της παρούσας Πράξης, με βάση τις ενοποιημένες για σκοπούς εποπτείας οικονομικές καταστάσεις του μητρικού πιστωτικού ιδρύματος»* (κεφ.ΙΙΙ, Α,3). Τα στοιχεία δε του εν λόγω πίνακα περιλαμβάνουν τόσο τον αναλαμβανόμενο πιστωτικό κίνδυνο, όσο και τις εποπτικές προβλέψεις ζημιών από επισφαλείς απαιτήσεις.

Ως εκ τούτου, όπως αναφέρεται στο έγγραφο, η Alpha Bank, μητρική πλέον εταιρία της Εμπορικής Τράπεζας Α.Ε., υποχρεούται να υποβάλει τους ως άνω πίνακες λαμβάνοντας υπόψη τα δικά της σχετικά στοιχεία, όσο και της θυγατρικής της.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, συντρέχει κατά τις αιτούσες τράπεζες, περίπτωση εξαίρεσης από τη συγκατάθεση για την ως άνω διαβίβαση, κατ' εφαρμογή της διάταξης της περίπτωσης ε της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ν.2472/97, λαμβανομένου υπόψη περαιτέρω ότι μία άρνηση συγκατάθεσης, που πρακτικά θα εμπεριέχει άρνηση του υποκειμένου να γίνει πελάτης της ενοποιημένης Alpha Bank, δεν μπορεί να επηρεάσει την εξέλιξη της συγχώνευσης και αφετέρου μπορεί να εκδηλωθεί οποτεδήποτε, ανεξαρτήτως οποιασδήποτε συγχώνευσης.

Αναφορικά με την ενημέρωση των υποκειμένων, η τράπεζα σημειώνει ότι πρόκειται για εξαιρετικά μεγάλο πλήθος, πολλών χιλιάδων φυσικών προσώπων, ώστε η ενημέρωσή τους πρέπει να γίνει δια του τύπου, κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 24 του Ν.2472/1997 και της Απόφασης της Αρχής με αριθμό 408/11.02.1998. Προτείνει δε να δημοσιευθεί μια ανακοίνωση την οποία γνωστοποιεί στην Αρχή, σε δύο πανελλαδικής κυκλοφορίας εφημερίδες (μία καθημερινή και μία Κυριακής), από τις πέντε με τη μεγαλύτερη κυκλοφορία, σύμφωνα με το Πρακτορείο Αθηναϊκού Τύπου.

Η Αρχή μετά από εξέταση των προαναφερόμενων στοιχείων, αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε από την αίθουσα και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Το άρθρο 11 παρ. 1 του ν.2472/1997 και το άρθρο 1 παρ. 2 της κανονιστικής πράξης 1/1999, προβλέπουν ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, κατά το στάδιο της

συλλογής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, να ενημερώνει τα υποκείμενα με τρόπο πρόσφορο και σαφή, τουλάχιστον, για την ταυτότητά του και την ταυτότητα του τυχόν εκπροσώπου του, το ονοματεπώνυμο, την ακριβή διεύθυνση και τον αριθμό τηλεφώνου του ή του εκπροσώπου του, προς τον οποίο το υποκείμενο οφείλει να απευθυνθεί προκειμένου να ασκήσει τα κατά το άρθρο 12 και 13 ν.2472/1997 δικαιώματά του, το σκοπό της επεξεργασίας κατά τρόπο εύληπτο και σαφή, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες των αποδεκτών των δεδομένων και τη δυνατότητα άσκησης των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης για τα δεδομένα που αφορούν το υποκείμενο. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ενημερώνει το υποκείμενο και για κάθε μεταβολή των παραπάνω στοιχείων, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 της κανονιστικής πράξης 1/1999. Σε περίπτωση επιγενόμενης μεταβολής των στοιχείων αυτών, η ενημέρωση του υποκειμένου για την μεταβολή γίνεται αμελλητί και πάντως πριν από οποιαδήποτε περαιτέρω επεξεργασία των δεδομένων, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παρ. 2 της ίδιας κανονιστικής πράξης. Επιτρέπεται, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 της κανονιστικής αυτής πράξης, κατ' εξαίρεση και ύστερα από άδεια της Αρχής, η οποία παρέχεται είτε για επιμέρους κλάδους ή τομείς δραστηριότητας ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων, είτε για συγκεκριμένο κάθε φορά αρχείο ύστερα από αίτηση του υπευθύνου επεξεργασίας, όταν η ενημέρωση αφορά μεγάλο αριθμό υποκειμένων, η ενημέρωσή τους δια του τύπου, είτε με οποιονδήποτε άλλον πρόσφορο και σαφή τρόπο, σύμφωνα με τους κώδικες δεοντολογίας του οικείου κλάδου ή τομέα εφ' όσον υπάρχουν. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ.2 εδαφ.ε του ν.2472/97, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται κατ' εξαίρεση και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου όταν είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών.

Σύμφωνα με το άρθρο 34 παρ.1 του ν.3601/2007 (Ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών), « *η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί την εποπτεία σε ενοποιημένη βάση επί των πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας στην Ελλάδα και α) αποτελούν «μητρικά πιστωτικά ιδρύματα» εγκατεστημένα στην Ελλάδα» ή «μητρικά πιστωτικά ιδρύματα εγκατεστημένα στην Ε.Ε.* Κατά την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, στην ενοποίηση που πραγματοποιείται για εποπτικούς σκοπούς επί των πιστωτικών ιδρυμάτων περιλαμβάνονται τα πιστωτικά ιδρύματα που συνιστούν θυγατρικές αυτών. Σύμφωνα δε με την εξουσιοδοτική διάταξη της παραγράφου 7, όπου ορίζεται ότι η Τράπεζα της Ελλάδος θεσπίζει τις απαιτούμενες ρυθμίσεις για την άσκηση της εποπτείας σε ενοποιημένη βάση, εκδόθηκε η ΠΔ/ΤΕ 2651/20.01.2012 που θεσπίζει στο κεφ.ΙΙΙ, Α,3 ότι *«Τα εγκατεστημένα στην Ε.Ε. μητρικά πιστωτικά ιδρύματα, κατά την έννοια της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του ν.3601/2007, όπως ισχύει, τα οποία υπάγονται σε εποπτεία σε ενοποιημένη βάση, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 34 του ίδιου νόμου, (.....), υποβάλλουν τα στοιχεία που αναφέρονται στον ανωτέρω Πίνακα του Κεφαλαίου ΙΙ της παρούσας Πράξης, με βάση τις ενοποιημένες για σκοπούς εποπτείας οικονομικές καταστάσεις του μητρικού πιστωτικού ιδρύματος».*

Στην υπό εξέταση περίπτωση, οι δύο τράπεζες τελούν, μέχρι την απορρόφηση της Εμπορικής από την Alpha Bank, σε σχέση μητρικής-θυγατρικής. Σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο εποπτείας σε ενοποιημένη βάση της Τράπεζας της Ελλάδος, η μητρική τράπεζα ως εποπτευόμενο πιστωτικό ίδρυμα από την ΤτΕ, υποχρεούται να υποβάλλει

οικονομικές καταστάσεις και για τις θυγατρικές της. Σε κάθε περίπτωση, η μητρική τράπεζα μπορεί και ενδοομιλικά να ζητήσει από την θυγατρική της τα σχετικά στοιχεία, προκειμένου να διαπιστώσει τη σωστή τήρηση των κανόνων χρηματοδότησης για τους σκοπούς εσωτερικού ελέγχου. Ως εκ τούτου, διαβιβάσεις των εν λόγω στοιχείων από τον ένα υπεύθυνο επεξεργασίας στον άλλον για τους ως άνω συμβατούς σκοπούς, είναι επιτρεπτές, σύμφωνα με τις εξαιρέσεις του άρθρου 5 παρ.2 εδαφ. β και ε του ν.2472/97.

Δεδομένου ωστόσο ότι η γνωστοποιούμενη διαβίβαση των εν λόγω αρχείων γίνεται για σκοπούς ενοποίησης των αρχείων των δύο τραπεζών ενόψει της επικείμενης, όπως αναφέρεται, απορρόφησης και τελικά της περιέλευσης των δεδομένων σε έναν υπεύθυνο επεξεργασίας, και λαμβανομένου υπόψη ότι για την περιέλευση των σχετικών δεδομένων από την απορροφούμενη τράπεζα μέχρι την ικανοποιητική επεξεργασία αυτών από την αποκτώσα τράπεζα για την ομαλή εξυπηρέτηση των υποκειμένων-πελατών θα απαιτηθεί χρονικό διάστημα, κατά την εκτίμηση των αιτουσών, τουλάχιστον 3-4 μηνών, κρίνεται νόμιμη κατά τα ανωτέρω και απολύτως αναγκαία η διαβίβαση των προσωπικών δεδομένων των ιδιωτών και επιχειρήσεων, πελατών της Εμπορικής Τράπεζας που αφορούν στις κάθε μορφής προς αυτούς χορηγήσεις, στην Alpha Bank πριν το στάδιο της απορρόφησης. Τα δε δικαιώματα των υποκειμένων και οι θεμελιώδεις ελευθερίες τους δεν θίγονται από την εν λόγω επεξεργασία. Συντρέχει επομένως η εξαίρεση του άρθρου 5 παρ.2 εδαφ.ε. του ν.2472/97 και χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων.

Η Αρχή διαπιστώνει ότι η ενημέρωση των ως άνω πελατών της Εμπορικής Τράπεζας αφορά μεγάλο αριθμό υποκειμένων (εκατομμυρίων φυσικών προσώπων) και ως εκ τούτου η ατομική και έγκαιρη ενημέρωσή τους καθίσταται δυσχερής. Επιπλέον δε το κόστος σε χρόνο και τέλη των ατομικών ταχυδρομικών επιστολών είναι υψηλό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή:

1. Χορηγεί άδεια στην Εμπορική Τράπεζα Α.Ε. για τη δια του τύπου ενημέρωση των πελατών της για τη διαβίβαση των δεδομένων τους στην τράπεζα Alpha Bank Α.Ε., τηρουμένων των όρων της με αρ.1/1999 Κανονιστικής Πράξης της Αρχής.
2. Κρίνει ότι η ως άνω ενημέρωση πρέπει να αναρτηθεί και στους διαδικτυακούς τόπους των δύο τραπεζών.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 49/2013

ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 18 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 1/2011 ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ (ΚΑΜΕΡΕΣ ΣΕ ΧΩΡΟΥΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ).

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Οι εταιρείες Φ, Χ, και Ψ υπέβαλαν, αντίστοιχα, στην Αρχή τις με τους κατωτέρω αριθμούς πρωτοκόλλου γνωστοποιήσεις: την ΓΝ/ΕΙΣ/1078/14-11-2007, όπως αυτή συμπληρώθηκε με το ΓΝ/ΕΙΣ/275/16-03-2011 έγγραφο, την ΓΝ/ΕΙΣ/971/30-10-2008, όπως αυτή συμπληρώθηκε με το ΓΝ/ΕΙΣ/278/16-03-2011 έγγραφο, και την ΓΝ/ΕΙΣ/1078/14-11-2007, όπως αυτή συμπληρώθηκε με το ΓΝ/ΕΙΣ/276/16-03-2011 έγγραφο.

Με τις ανωτέρω γνωστοποιήσεις οι εταιρείες γνωστοποίησαν τη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης στις φροντιστηριακές μονάδες τους (εκπαιδευτήρια), για το σκοπό της «ασφάλειας των μαθητών και εργαζομένων, και την αποφυγή κλοπών και βανδαλισμών εις βάρος του φροντιστηρίου». Σύμφωνα με τις γνωστοποιήσεις, τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης λειτουργούν διαρκώς, ακόμα και τις ώρες λειτουργίας των

φροντιστηρίων, και λαμβάνουν εικόνα από την είσοδο των φροντιστηρίων και το χώρο γραμματείας.

Στη συνέχεια, η Αρχή με τα ΓΝ/ΕΞ/554/11-04-2012, ΓΝ/ΕΞ/562/11-04-2012 και ΓΝ/ΕΞ/553/11-04-2012 έγγραφα, καλούσε τις ανωτέρω τρεις εταιρείες, αντίστοιχα, όπως συμμορφωθούν με το άρθρο 18 της 1/2011 Οδηγίας της Αρχής για τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης, και τροποποιήσουν κατάλληλα τα εν λόγω συστήματα βιντεοεπιτήρησης, ήτοι να προσαρμόσουν κατάλληλα το χρόνο λειτουργίας των καμερών και την αντίστοιχη ενημέρωση των υποκειμένων.

Οι εταιρείες απάντησαν, αντίστοιχα, με τα ΓΝ/ΕΙΣ/1454/30-10-2012, ΓΝ/ΕΙΣ/1455/30-10-2012 και ΓΝ/ΕΙΣ/1456/30-10-2012 έγγραφα, με τα οποία αιτούνται την εξαίρεσή τους από την 1/2011 Οδηγία της Αρχής, σε τρόπο ώστε να επιτραπεί η λειτουργία των συστημάτων βιντεοεπιτήρησης στους χώρους των φροντιστηρίων κατά τη διάρκεια λειτουργίας τους. Στα έγγραφα αυτά, επίσης, σημειώνουν ότι το αίτημά τους καθίσταται βάσιμο, ιδιαίτερα με τις παρούσες δύσκολες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες που βιώνει η χώρα. Επιπλέον, στα έγγραφα αυτά αναφέρεται ότι πολλοί από τους γονείς ή τους κηδεμόνες των μαθητών των φροντιστηρίων εκτιμούν ιδιαίτερα το γεγονός της ύπαρξης αυτών των συστημάτων βιντεοεπιτήρησης.

Μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης, αφού άκουσε την πρόταση του εισηγητή και του βοηθού εισηγητή, ο οποίος στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

Η ΑΡΧΗ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Το άρθρο 14 παρ. 5 ν. 3917/2011 ορίζει ότι: *«Η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας από δημόσιες αρχές, Ο.Τ.Α., φυσικά ή νομικά πρόσωπα στους χώρους που διαχειρίζονται επιτρέπεται για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2472/1997 και τις κατευθυντήριες οδηγίες που εκδίδονται από την Α.Π.Δ.Π.Χ..»*

2. Το άρθρο 18 της 1/2011 Οδηγίας της Αρχής για τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης (η οποία αντικατέστησε την 1122/2000 Οδηγία) ορίζει ότι:

«1. Η ύπαρξη και μόνο καμερών σε σχολεία και άλλους χώρους όπου δραστηριοποιούνται ανήλικοι (όπως παιδικοί σταθμοί, οικοτροφεία, φροντιστήρια κλπ.) χρήζει ιδιαίτερης προσοχής, αφού δεν είναι εύκολο να αξιολογηθούν οι συνέπειες που μια τέτοια επεξεργασία μπορεί να έχει για την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των ανηλίκων. Συγκεκριμένα, υπάρχει ο κίνδυνος να περιορισθεί η ανάπτυξη της έννοιας της ελευθερίας τους, εάν πιστέψουν από μικρή ηλικία ότι είναι φυσιολογικό να παρακολουθούνται μέσω καμερών (βλ. και Γνωμοδότηση 2/2009 της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29, καθώς επίσης και την Απόφαση 77/2009 της Αρχής).

2. Το σύστημα βιντεοεπιτήρησης επιτρέπεται να λειτουργεί μόνο κατά τις ώρες που το σχολείο δεν λειτουργεί. Οι ώρες λειτουργίας του συστήματος πρέπει να αναγράφονται με σαφήνεια στις σχετικές ενημερωτικές πινακίδες, έτσι ώστε να γνωρίζουν πλήρως όλοι οι μαθητές και οι φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας ότι καθ' όλη τη διάρκεια της παρουσίας τους στο σχολείο/φροντιστήριο δεν παρακολουθούνται.»

3. Όπως αναφέρεται και στο άρθρο 18 της ανωτέρω Οδηγίας, για την έκδοσή της, η Αρχή είχε λάβει υπόψη της την Γνωμοδότηση 2/2009 της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων παιδιών. Στη Γνωμοδότηση αυτή αναφέρεται το δικαίωμα ανάπτυξης της προσωπικότητας που έχουν όλα τα παιδιά, ενώ σημειώνεται ότι η αναπτυσσόμενη αντίληψή τους για την ελευθερία τους μπορεί να υπονομευθεί αν θεωρούν από μικρή ηλικία ότι είναι φυσιολογικό να υφίστανται έλεγχο από κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης.

Επιπλέον, η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη και την κρισιμότητα της χρήσης τέτοιων συστημάτων σε αυτές τις περιπτώσεις, κατέληξε στο άρθρο 18 της ανωτέρω Οδηγίας, όπου μεταξύ άλλων επιτρέπεται η λειτουργία καμερών σε σχολικές μονάδες (ή αντίστοιχα άλλους χώρους που δραστηριοποιούνται ανήλικοι), υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, όπως π.χ. να είναι εγκαταστάσεις μεγάλης έκτασης, και ο έλεγχός τους να μην μπορεί να πραγματοποιηθεί με ηπιότερα μέσα.

Τα όσα σημειώνονται στις αιτήσεις εξαίρεσης των εν λόγω εταιρειών έχουν ήδη ληφθεί υπόψη και εκτιμήθηκαν από την Αρχή κατά την έκδοση της 1/2011 Οδηγίας, ενώ δεν προσκομίζεται κάποιο νέο στοιχείο που θα μπορούσε να επιτρέψει την μη εφαρμογή της ανωτέρω διάταξης της οδηγίας, η οποία πάντως δεν κάνει επιφύλαξη εξαιρέσεων από την εφαρμογή της.

Κατ' ακολουθία οι αιτήσεις εξαιρέσεως πρέπει να απορριφθούν.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή απορρίπτει τις αιτήσεις εξαίρεσης από την εφαρμογή του άρθρου 18 της Οδηγίας 1/2011 της Αρχής των εταιρειών Φ, Χ, και Ψ.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 56/2013

ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΩΣ ΑΒΑΣΙΜΗΣ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΠΡΩΗΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΡΩΗΝ ΕΡΓΟΔΟΤΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ, ΩΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΓΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΙ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΣΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΜΟΡΦΗ, ΠΟΥ ΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΡΧΕΙΑ ΣΤΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ, ΠΟΥ ΤΗΣ ΕΙΧΕ ΔΙΑΤΕΘΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Υποβλήθηκε στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα η υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1345/02-03-2010 προσφυγή (όπως αυτή συμπληρώθηκε μεταγενέστερα με τα υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2722/28-04-2010 και Γ/ΕΙΣ/2795/30-04-2010 έγγραφα και τα συνημμένα σε αυτά έγγραφα) της Α, πρώην εργαζόμενης στην εταιρεία με την επωνυμία Χ, ως διευθύντριας προσωπικού στο ξενοδοχείο Ψ, η οποία στρέφεται κατά της προαναφερόμενης εταιρείας, ως υπευθύνου επεξεργασίας. Ειδικότερα, με την προσφυγή αυτή η Α καταγγέλλει ενώπιον της Αρχής ότι τη ..-.-2009, δύο ανώτατα στελέχη της εν λόγω εταιρείας, και συγκεκριμένα οι Β, Πρόεδρος του ΔΣ της εταιρείας, και Γ, Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας, - με τη συνδρομή υπαλλήλου της εν λόγω εταιρείας - παραβίασαν, χωρίς την παρουσία της και χωρίς προηγούμενη ενημέρωσή της, την ηλεκτρονική κλειδαριά του γραφείου της στο ξενοδοχείο Ψ, όπου εργαζόταν ως διευθύντρια προσωπικού, εισήλθαν σε αυτό και απέκτησαν πρόσβαση στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, που της είχε διατεθεί για την παροχή της εργασίας της. Στη συνέχεια, άνοιξαν τον υπολογιστή αυτόν, ερεύνησαν το περιεχόμενό του και αφαίρεσαν από αυτόν διάφορα έγγραφα σε ηλεκτρονική μορφή, που τηρούνταν σε διάφορα αρχεία.

Μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης, αφού διαβάστηκαν τα πρακτικά της συνεδρίασης της 12-02-2013, λήφθηκαν δε υπόψη και εκτιμήθηκαν τα όσα εξέθεσαν η προσφεύγουσα και η πληρεξούσια δικηγόρος της προφορικά και με το υπόμνημα της, που αναφέρεται κατωτέρω, όπως και τα όσα εξέθεσαν προφορικά και με το υπόμνημα τους, που αναφέρεται κατωτέρω, οι νόμιμοι εκπρόσωποι της καταγγελλόμενης εταιρείας με την επωνυμία Χ, αφού άκουσε την πρόταση του εισηγητή και του βο-

ηθού εισηγητή, ο οποίος στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης, Η Αρχή,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, το άρθρο 2 στοιχ. (α') και (δ') του Ν. 2472/1997 ορίζει για τους σκοπούς του νόμου αυτού την έννοια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ως κάθε πληροφορία, που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων, και την επεξεργασία τους ως κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται, από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο (...), όπως η συλλογή, η καταχώρηση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, ή συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή.

2. Επειδή, οι διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, εναρμονιζόμενες, ιδίως, με τις διατάξεις των άρθρων 9Α, 25 παρ. 1 και 28 του Συν/τος, 8 και 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΕ, ρητά ορίζει ότι: «Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. (...)». Με τις διατάξεις αυτές καθιερώνονται ως θεμελιώδεις προϋποθέσεις για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και για τη νομιμότητα της σύστασης και λειτουργίας κάθε αρχείου, οι αρχές του σκοπού της επεξεργασίας και της αναλογικότητας των δεδομένων σε σχέση πάντα με το σκοπό επεξεργασίας. Συνεπώς, κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που γίνεται πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού η οποία δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξή του, δεν είναι νόμιμη.

3. Επειδή, στην υπό κρίση περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα: Υποβλήθηκε στην Αρχή η υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1345/02-03-2010 προσφυγή (όπως αυτή συμπληρώθηκε μεταγενέστερα με τα υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2722/28-04-2010 και Γ/ΕΙΣ/2795/30-04-2010 έγγραφα και τα συνημμένα σε αυτά έγγραφα) της Α, πρώην εργαζόμενης στην εταιρεία με την επωνυμία Χ, ως διευθύντριας προσωπικού στο ξενοδοχείο Ψ, η οποία στρέφεται κατά της προαναφερόμενης εταιρείας, ως υπευθύνου επεξεργασίας. Ειδικότερα, με την προσφυγή αυτή η Α καταγγέλλει ενώπιον της Αρχής ότι στις ...-2009, δύο ανώτατα στελέχη της εν λόγω εταιρείας, οι Β, Πρόεδρος του ΔΣ της εταιρείας, και Γ, Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας, - με τη συνδρομή υπαλλήλου της εν λόγω εταιρείας - παραβίασαν, χωρίς την παρουσία της και χωρίς προηγούμενη ενημέρωσή της, την ηλεκτρονική κλειδαριά του γραφείου της στο ξενοδοχείο Ψ, όπου εργαζόταν ως διευθύντρια προσωπικού, εισήλθαν σε αυτό και απέκτησαν πρόσβαση στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, που της είχε διατεθεί για την παροχή της εργασίας της. Στη συνέχεια, άνοιξαν τον υπολογιστή αυτόν, ερεύνησαν το περιεχόμενό του και αφαίρεσαν από αυτόν διάφορα έγγραφα σε ηλεκτρονική μορφή, που τηρούνταν σε διάφορα αρχεία. Τη 17-12-2009, η εν λόγω εργοδότη εταιρεία προέβη σε καταγγελία της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας, που τη συνέδεε με την Α, κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 8 του Ν. 3198/1955.

Ακολούθως, με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1345-1/21-06-2010 έγγραφο της Αρχής κλήθηκε η εταιρεία με την επωνυμία Χ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, όπως νομίμως εκπροσωπείται, να υποβάλει στην Αρχή, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήψη του εγγρά-

φου αυτού, εγγράφως τις απόψεις της σχετικά με την ως άνω προσφυγή, προκειμένου η Αρχή να ασκήσει τις εκ του νόμου αρμοδιότητές της. Η εν λόγω εταιρεία υπέβαλε στην Αρχή τις απόψεις της με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4813/30-07-2010 έγγραφο υπόμνημά της, το οποίο κοινοποιήθηκε στην Α, με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/10/03-01-2011 έγγραφο της Αρχής, προκειμένου να υποβάλει τις απόψεις της στην Αρχή σχετικά με τα αναφερόμενα στο υπόμνημα αυτό. Η Α υπέβαλε τις εν λόγω απόψεις της στην Αρχή με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3419/18-05-2011 έγγραφό της.

Με βάση τα προαναφερόμενα, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 19 και 21 του Ν. 2472/1997, του άρθρου 6 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής και του άρθρου 14 παρ. 10 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν. 2690/1999), κλήθηκαν η προσφεύγουσα Α και η καταγγελλόμενη εταιρεία με την επωνυμία Χ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, όπως νομίμως εκπροσωπείται, να παραστούν στη συνεδρίαση του Τμήματος της Αρχής, την Τρίτη 12-02-2013 και ώρα 12.00' π.μ., για τη συζήτηση της προαναφερόμενης προσφυγής. Κατά τη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν οι προαναφερόμενοι να προσκομίσουν ενώπιον του Τμήματος της Αρχής αντίγραφα όλων των κρίσιμων για την εν λόγω υπόθεση εγγράφων, καθώς, επίσης, και κάθε άλλου εγγράφου σχετικού με τις απόψεις τους.

Κατά τη συνεδρίαση της 12-02-2013 παρέστησαν ενώπιον του Τμήματος της Αρχής η προσφεύγουσα Α και η πληρεξούσια δικηγόρος της Νικολέττα Βρυώνη, δικηγόρος Αθηνών, ενώ η καταγγελλόμενη εταιρεία με την επωνυμία Χ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, εκπροσωπήθηκε νομίμως από το Γ, μέλος του ΔΣ της εν λόγω εταιρείας, και τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Δημήτριο Αντωνίου, δικηγόρο Αθηνών. Οι προαναφερόμενοι εξέθεσαν τις απόψεις τους και απάντησαν σε ερωτήσεις που τους τέθηκαν, ενώ έλαβαν προθεσμία για την υποβολή υπομνημάτων για την πληρέστερη ανάπτυξη των ισχυρισμών τους. Η Α υπέβαλε το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1208/20-02-2013 έγγραφο υπόμνημά της (και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα) και η εταιρεία με την επωνυμία Χ υπέβαλε, δια του πληρεξουσίου δικηγόρου της, το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1208/20-02-2013 έγγραφο υπόμνημά της (και τη συνημμένη σε αυτό υπ' αρ./2012 οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών).

4. Επειδή, η Α ισχυρίζεται, με τα προαναφερόμενα έγγραφά της, μεταξύ άλλων, ότι προσελήφθη από την εταιρεία με την επωνυμία Χ, με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, με πλήρες ωράριο εργασίας, σε πενήνημερη βάση, προκειμένου να εργαστεί στο ξενοδοχείο Ψ ως διευθύντρια προσωπικού και ότι από το έτος η εν λόγω εταιρεία ανέθεσε τη διαχείριση του ξενοδοχείου αυτού στην ... εταιρεία Ω, η οποία διαθέτει την κατάλληλη τεχνογνωσία για τέτοιο σκοπό και δραστηριοποιείται διεθνώς στη διαχείριση ξενοδοχειακών μονάδων. Ότι, από την ανάληψη της διαχείρισης του ξενοδοχείου αυτού από την ... εταιρεία Ω, η ίδια επελέγη για την κάλυψη της θέσεως της περιφερειακής διευθύντριας προσωπικού, για όλα τα ξενοδοχεία που διαχειριζόταν η Ω χωρίς η εργοδότηριά της Χ να εναντιωθεί στην ανάληψη αυτών των καθηκόντων και στη συνεχή άσκησή τους, επί δεκαπέντε συνεχή έτη, έως τη χρονική στιγμή της καταγγελίας της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας που τους συνέδεε. Ότι στις ...-2009, δύο ανώτατα στελέχη της εν λόγω εταιρείας, και συγκεκριμένα οι Β, τότε Πρόεδρος του ΔΣ της εταιρείας, και Γ, τότε Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας, - με τη συνδρομή υπαλλήλου της εν λόγω εταιρείας - παραβίασαν, χωρίς την παρουσία της και χωρίς προηγούμενη ενημέρωσή της, την ηλεκτρονική κλειδαριά του γραφείου της στο ξενοδοχείο Ψ, εισήλθαν σε αυτό και απέκτησαν πρόσβαση στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, που της είχε διατεθεί για την παροχή της εργασίας της. Ότι, στη συνέχεια, άνοιξαν τον υπολογιστή αυτόν, ερεύνησαν το περιεχόμενό του και αφαίρεσαν από αυτόν διάφορα έγγραφα σε ηλεκτρονική μορφή, που τηρούνταν σε διάφορα αρχεία, και

αφορούσαν την αλληλογραφία, που η ίδια είχε με τα άλλα ξενοδοχεία της Ω, λόγω της θέσεώς της. Ότι, στη συνέχεια, η εργοδότης της Χ προέβη στην καταγγελία της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας, που τους συνέδεε, προκειμένου να ασκηθεί πίεση στον τότε Γενικό Διευθυντή της, ώστε αυτός να μην επιτρέψει σε άλλους εργαζόμενους της εν λόγω εταιρείας να παρέχουν τις υπηρεσίες τους στα άλλα ξενοδοχεία της Εταιρείας Ω. Η Α αποκρούει τον ισχυρισμό των νομίμων εκπροσώπων της καταγγελλόμενης Χ ότι η υπό κρίση προσφυγή της ενώπιον της Αρχής αποσκοπεί στη δημιουργία εντυπώσεων προς υποστήριξη της αγωγής, που έχει καταθέσει εις βάρος της εταιρείας αυτής, με αίτημα την αναγνώριση της ακυρότητας της καταγγελίας της ως άνω σύμβασης εξαρτημένης εργασίας, που τους συνέδεε, λόγω καταχρηστικής άσκησης της.

5. Επειδή, αντίθετα, οι νόμιμοι εκπρόσωποι της εταιρείας με την επωνυμία Χ, ως υπευθύνου επεξεργασίας, ισχυρίζονται, με τα προαναφερόμενα έγγραφά τους, μεταξύ άλλων, ότι οι προαναφερόμενοι προστηθέντες της νομίμως εισήλθαν, τη ...-2009, στο γραφείο της Α, καθόσον οι νόμιμοι εκπρόσωποι της εταιρείας έχουν καταρχήν ελευθερία πρόσβασης σε όλους τους χώρους που περιέχουν εταιρικά στοιχεία (όπως τα γραφεία των διοικητικών της υπηρεσιών), όπως και σε όλους τους χώρους του ξενοδοχείου, στο πλαίσιο διενέργειας διαχειριστικού ελέγχου και προς αναζήτηση εταιρικών στοιχείων και δεδομένων, που ευρίσκονταν εντός του χώρου του γραφείου αυτού, σε έγκυρη μορφή. Ότι ο έλεγχος αυτός διενεργήθηκε σε περισσότερα γραφεία εργαζομένων της εν λόγω εταιρείας, αφού προηγουμένως οι ενδιαφερόμενοι είχαν ειδοποιηθεί. Οι νόμιμοι εκπρόσωποι της εταιρείας με την επωνυμία Χ, ως υπευθύνου επεξεργασίας, αρνούνται ότι άνοιξαν τον ηλεκτρονικό υπολογιστή, που είχε διατεθεί στην Α για την παροχή της εργασίας της, και ότι αφαίρεσαν από αυτόν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, είτε της ίδιας είτε τρίτων προσώπων. Ισχυρίζονται δε ότι η προσφεύγουσα δεν μπόρεσε να τεκμηριώσει την υπό κρίση προσφυγή της, καθόσον ούτε προσδιόρισε τα αρχεία στα οποία – κατά τους ισχυρισμούς της – οι προαναφερόμενοι νόμιμοι εκπρόσωποι της εργοδότης της εταιρείας απέκτησαν αθέμιτα πρόσβαση ούτε εξήγησε εάν προέκυψε – κατά την κρίση της – κάποια, οιασδήποτε μορφής, επεξεργασία τέτοιων αρχείων. Προς επίρρωση των ανωτέρω ισχυρισμών τους, αναφέρουν ότι, όπως η ίδια η προσφεύγουσα αποδέχεται, μετά την ως άνω καταγγελλόμενη από την προσφεύγουσα παραβίαση του ηλεκτρονικού υπολογιστή της, η ίδια συνέχισε να εργάζεται στο γραφείο της χωρίς να επισημάνει απώλεια ή αφαίρεση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και ότι η καταγγελλόμενη εργοδότης εταιρεία ουδέποτε προέβαλε, κατά τη μεταξύ τους δικαστική αντιδικία, οποιοδήποτε ισχυρισμό σχετιζόμενο με αρχεία του ηλεκτρονικού υπολογιστή της προσφεύγουσας.

6. Επειδή, από τα στοιχεία, που υποβλήθηκαν ενώπιον της Αρχής, δεν αποδείχθηκαν οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας ότι, στις ...-2009, οι Β, τότε Πρόεδρος του ΔΣ της εταιρείας, και Γ, τότε Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας, – με τη συνδρομή υπαλλήλου της εν λόγω εταιρείας – παραβίασαν, χωρίς την παρουσία της και χωρίς προηγούμενη ενημέρωσή της, την ηλεκτρονική κλειδαριά του γραφείου της στο ξενοδοχείο Ψ, εισήλθαν σε αυτό και απέκτησαν πρόσβαση στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, που της είχε διατεθεί για την παροχή της εργασίας της, και στη συνέχεια, άνοιξαν τον υπολογιστή αυτόν, ερεύνησαν το περιεχόμενό του και αφαίρεσαν από αυτόν διάφορα έγγραφα σε ηλεκτρονική μορφή, που τηρούνταν σε διάφορα αρχεία, και αφορούσαν την αλληλογραφία, που η ίδια είχε με τα άλλα ξενοδοχεία της Ω, λόγω της θέσεώς της. Όπως προαναφέρθηκε, η εργοδότης εταιρεία δέχεται ότι οι εκπρόσωποί της εισήλθαν στο γραφείο της προσφεύγουσας για τον προαναφερθέντα, όμως, λόγω και αρνούνται κατηγορηματικά ότι υπήρξε επέμβαση στον ηλεκτρονικό υπολογιστή της και αφαίρεση προσωπικών της εγγράφων,

οπότε η προσφεύγουσα έπρεπε να αποδείξει και την επέμβαση αυτή και την αφαίρεση συγκεκριμένων εγγράφων της σε ηλεκτρονική μορφή, είτε από τον σχετικό φάκελο, είτε από την ηλεκτρονική της αλληλογραφία. Η προσφεύγουσα, όμως, όλως αορίστως ισχυρίζεται ότι οι προαναφερόμενοι προστηθέντες της εργοδότης της εταιρείας παρανόμως συνέλεξαν και επεξεργάστηκαν περαιτέρω δεδομένα της προσωπικού χαρακτήρα, χωρίς να προσδιορίζει επακριβώς ποια δεδομένα της προσωπικού χαρακτήρα, είτε σε ηλεκτρονική είτε σε έγχαρτη μορφή, έτυχαν επεξεργασίας κατά τη διενέργεια του ως άνω διαχειριστικού ελέγχου, παρόλο που μετά τη διενέργεια του ελέγχου αυτού συνέχισε να παρέχει την εργασία της, κάνοντας χρήση των αρχείων και της ηλεκτρονικής της αλληλογραφίας, που τηρούνταν στον ηλεκτρονικό της υπολογιστή, έως την καταγγελία της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας, που τη συνέδεε με την εργοδότης της εταιρεία. Επιπλέον, η προσφεύγουσα δεν εξηγεί γιατί η εργοδότης της εταιρεία προέβη σε καταγγελία της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας, που τους συνέδεε, λόγω της παράλληλης παροχής εργασίας από την ίδια προς την εταιρεία Ω, ενώ ταυτόχρονα συνομολογεί ότι η εργοδότης της εταιρεία ουδόλως εναντιώθηκε στην ανάληψη από την ίδια της θέσεως της περιφερειακής διευθύντριας προσωπικού για όλα τα ξενοδοχεία που διαχειριζόταν η εταιρεία Ω και στη συνεχή άσκηση αυτών των καθηκόντων, επί δεκαπέντε συνεχή έτη, έως τη χρονική στιγμή της καταγγελίας της εν λόγω σύμβασης εξαρτημένης εργασίας, που τους συνέδεε. Τέλος, η προσφεύγουσα δεν εξηγεί γιατί, ενώ κατήγγειλε την εργοδότης της εταιρεία στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας και, στη συνέχεια, άσκησε εναντίον της την από ..-03-2010 αγωγή της ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, με αίτημα την αναγνώριση της ακυρότητας της καταγγελίας της ως άνω σύμβασης εξαρτημένης εργασίας, που τους συνέδεε, λόγω καταχρηστικής άσκησης της, ουδόλως προέβαλε λόγους, που συνδέονται με τη συλλογή, κατά τον ανωτέρω τρόπο και περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων της προσωπικού χαρακτήρα, κατά την ανωτέρω εκτεθείσα έννοια, η οποία (συλλογή και επεξεργασία), άλλωστε, ουδόλως προέκυψε, από κάποιο αποδεικτικό στοιχείο. Συνεπώς, η υπό κρίση προσφυγή της προσφεύγουσας Α κατά της εταιρείας με την επωνυμία Χ, ως υπευθύνου επεξεργασίας, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή,

Απορρίπτει την υπό κρίση προσφυγή της Α κατά της εταιρείας με την επωνυμία Χ, ως υπευθύνου επεξεργασίας.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 57/2013

ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ ΣΕ ΤΡΑΠΕΖΑ ΓΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΗΣ ΣΤΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΗΣ ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΜΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΗΣ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Με την Γ/ΕΙΣ/6387/20.11.2008 αίτησή του ο Α παραπονείται για παράνομη επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων από την ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ και την τράπεζα PROBANK ΑΕ, καθώς και για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης που άσκησε προς την Εμπορική Τράπεζα.

Συγκεκριμένα, ο ανωτέρω ισχυρίζεται ότι υπήρξε αθέμιτη πρόσβαση στα στοιχεία που τον αφορούν και τηρούνται από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. τα οποία διαβιβάστηκαν στη

συνέχεια σε συγγενικό του μη δικαιούμενο πρόσωπο. Προκειμένου να ενημερωθεί για το ποιες οικονομικές μονάδες αναζητήσαν προσωπικά του δεδομένα, ο προσφεύγων υπέβαλε αίτηση προς τη «ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών Α.Ε.». Η «ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.» με την από 2.10.2008 απάντησή της του γνωστοποίησε ότι αναζητήσεις σε στοιχεία του έγιναν από το υποκατάστημα Χ της Εμπορικής τράπεζας που αναζητήσε στις 1.9.2008 και 3.9.2008 οικονομικά δεδομένα που τον αφορούν και από την PROBANK/Διοίκηση στις 1/9/2008.

Σημειώνεται ότι κατά την ακρόαση της υπόθεσης, ο προσφεύγων παραιτήθηκε της προσφυγής του κατά της τράπεζας PROBANK.

Στη συνέχεια ο προσφεύγων απέστειλε στις 15.10.2008 προς τη διοίκηση της Εμπορικής τράπεζας (αρ. πρωτ. Αρχής 2417/16.4.2010) εξώδικη επιστολή με την οποία ζήτησε να του γνωρίσει η τράπεζα ποιός είναι ο υπεύθυνος χειριστής επεξεργασίας και μετάδοσης των προσωπικών του δεδομένων, σε ποιόν τρίτο και μετά από ποια δική του ενυπόγραφη συγκατάθεση ανακοινώθηκαν προσωπικά οικονομικά του δεδομένα και για ποιό λόγο έλαβε χώρα επεξεργασία προσωπικών οικονομικών του δεδομένων, ενώ, όπως ισχυρίζεται ο ίδιος, ουδέποτε είχε οποιαδήποτε συναλλακτική σχέση με την τράπεζα. Η τράπεζα δεν απάντησε στο ως άνω έγγραφο.

Η Αρχή απέστειλε στην τράπεζα επιστολή για τις απόψεις της σχετικά με το θέμα (Γ/ΕΞ/2526/21.4.2010) στην οποία η τράπεζα απάντησε ότι ο προσφεύγων έχει υποβάλει για το ίδιο θέμα έγκληση κατά των νόμιμων εκπροσώπων της Εμπορικής Τράπεζας και του Διευθυντή και Υποδιευθυντή του καταστήματος Χ για παράβαση του άρθρου 22 του ν.2472/97 για την οποία διατάχθηκε η διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης. Από τον έλεγχο που διενεργήθηκε, δεν κατέστη δυνατόν να διαπιστωθούν οι ακριβείς συνθήκες υπό τις οποίες πραγματοποιήθηκαν οι ως άνω αναζητήσεις ούτε μπορούσε να προκύψει από τα αρχεία της τράπεζας ποιός συγκεκριμένος προσωπικός κωδικός εκ των δύο που κατείχαν ο διευθυντής και η υποδιευθύντρια του καταστήματος χρησιμοποιήθηκε. Λόγω του όγκου εργασιών και του πλήθους των πελατών, αλλά και λόγω της παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος από τις ως άνω αναζητήσεις μέχρι σήμερα, δεν κατέστη δυνατόν να διαπιστωθούν τα ανωτέρω.

Σε κάθε περίπτωση, κατά τους ισχυρισμούς της τράπεζας, ο προσφεύγων ήταν πελάτης της και έχει υπογράψει σύμβαση λογαριασμού ταμιευτηρίου με την οποία ουδέποτε απαγόρευσε ρητά στην επεξεργασία προσωπικών του δεδομένων προς και μέσω του αρχείου της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ. Δεδομένου ότι τα καταστήματα δεν έχουν αυτοτέλεια, αλλά ο κάθε πελάτης είναι πελάτης της τράπεζας και όχι ενός συγκεκριμένου καταστήματος, η εν λόγω επεξεργασία έγινε νόμιμα κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5 παρ.1 και 2^ο και ε του ν.2472/97 στα πλαίσια διενέργειας προληπτικού ελέγχου, διαχείρισης κινδύνων και προώθησης νέων προϊόντων σε πελάτες της τράπεζας.

Εξάλλου, η τράπεζα αρνήθηκε ότι υπήρξε ανακοίνωση των στοιχείων που προήλθαν από τις ως άνω αναζητήσεις σε τρίτα πρόσωπα, αφού από κανένα στοιχείο της καταγγελίας αλλά και της σχηματισθείσας ποινικής δικογραφίας, δεν προκύπτει η δόθεν χορήγηση των εν λόγω στοιχείων σε τρίτον, αλλά ούτε και ο προσφεύγων προσκομίζει συγκεκριμένα στοιχεία που να αποδεικνύουν τους ισχυρισμούς του. Ως εκ τούτου, κατά την τράπεζα, δεν υπήρξε ζημία του προσφεύγοντα από τις σχετικές αναζητήσεις.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της πέραν των ανωτέρω τα όσα αναφέρονται στα πρακτικά και ανέπτυξε με το υπόμνημα που κατέθεσε η Εμπορική Τράπεζα.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.1 α του ν.247/97, τα προσωπικά δεδομένα για να τύ-

χουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. Σύμφωνα εξάλλου με το άρθρο 5 παρ. 1 του ν.2472/97, κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, για να είναι νόμιμη, πρέπει να πραγματοποιείται με τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων, εν προκειμένω των συναλλασσομένων με την τράπεζα. Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων χωρίς τη συγκατάθεση επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, μεταξύ άλλων, εφόσον αυτή είναι αναγκαία για την εκτέλεση σύμβασης μεταξύ του υποκειμένου των δεδομένων και του υπευθύνου της επεξεργασίας (βλ. άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. α ν. 2472/1997). Σε κάθε περίπτωση επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων απαιτείται η προηγούμενη, προσήκουσα ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων, κατά το άρθρο 11 του ίδιου νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν.2472/97, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ζητεί και να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, χωρίς καθυστέρηση και κατά τρόπο εύληπτο και σαφή, όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, καθώς και την προέλευσή τους, τους σκοπούς της επεξεργασίας, τους αποδέκτες, την εξέλιξη και τη λογική της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας. Το δικαίωμα αυτό ασκείται με την υποβολή σχετικής αίτησης στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος έχει την υποχρέωση να απαντήσει εγγράφως. Αν ο τελευταίος δεν απαντήσει εντός δέκα πέντε ημερών ή η απάντησή του δεν είναι ικανοποιητική, το υποκείμενο έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή.

1. Η τράπεζα γνωστοποίησε στην Αρχή Διάταξη του Εισαγγελέα Πρωτοδικών με την οποία ο Εισαγγελέας απορρίπτει την έγκληση του Α κατά του Διευθύνοντος Συμβούλου της τράπεζας και επιφυλάσσεται για την άσκηση ποινικής δίωξης σε βάρος του διευθυντή και της υποδιευθύντριας του ως άνω υποκαταστήματος. Μετά την ακρόαση της υπόθεσης, ο προσφεύγων ενημέρωσε την Αρχή σχετικά με την κλήση του ως μάρτυρα στην ποινική δίκη κατά των δύο ανωτέρω στελεχών της τράπεζας. Ενόψει τούτων, στην κρινόμενη περίπτωση δεν γεννάται ζήτημα εφαρμογής της αρχής «non bis in idem» και η Αρχή επιλαμβάνεται νομίμως της σχετικής προσφυγής για τη διαπίστωση τυχόν παράβασης και επιβολής κυρώσεων.

2. Η Αρχή με την απόφαση 24/2004 έκρινε ότι ο σκοπός τήρησης των αρχείων της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ είναι η προστασία της εμπορικής πίστης και η ασφάλεια των τραπεζικών συναλλαγών και για το σκοπό αυτό επιτράπη η πρόσβαση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στα σχετικά αρχεία, ήτοι στο Σύστημα Αθέτησης Υποχρεώσεων (ΣΑΥ) και Σύστημα Συγκέντρωσης Χορηγήσεων (ΣΣΧ). Από την απάντηση της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, δεν προκύπτει σε ποιά αρχεία της εταιρίας είχαν πρόσβαση οι εν λόγω υπάλληλοι. Το 2008, χρόνος κατά τον οποίο πραγματοποιήθηκαν οι επίμαχες αναζητήσεις στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, δεν είχε εκδοθεί ακόμα ο ν.3476/2009 με τον οποίο θεσπίστηκε ότι η πρόσβαση από τις τράπεζες στο ΣΣΧ της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ είναι επιτρεπτή μόνο μετά από συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων (άρθρο 70 παρ.2). Αλλά και πριν το 2008, τήρηση τέτοιων στοιχείων στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ επιτρεπόταν μόνο με συγκατάθεση των υποκειμένων (βλ. απόφαση ΑΠΔΠΧ 86/2002). Σε κάθε περίπτωση, ακόμα και εάν η πρόσβαση αφορούσε στα στοιχεία του ΣΑΥ και ήταν επιτρεπτή χωρίς τη συγκατάθεση βάσει του άρθρου 5 παρ.2 ε του ν.2472/97, θα πρέπει, για να είναι νόμιμη, να συνάδει με τους προαναφερόμενους σκοπούς επεξεργασίας του διατραπεζικού αρχείου της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ στο πλαίσιο αξιολόγησης των αντλούμενων πληροφοριών για τη διασφάλιση της ομαλής εξέλιξης των χρηματοπιστωτικών συμβάσεων που συνάπτουν οι τράπεζες με πελάτες τους.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ο προσφεύγων από το 2005 -χρόνος αποπληρωμής του δανείου που είχε λάβει- δεν είχε έκτοτε κάποια πελατειακή σχέση με

την τράπεζα, ούτε είχε υποβάλλει έκτοτε κάποιο αίτημα δανειοδότησης, πίστωσης κ.λπ. από όπου να προκύπτει η συγκατάθεσή του για τις ως άνω πράξεις επεξεργασίας. Η τράπεζα δεν ήταν περαιτέρω σε θέση να αποδείξει ότι η επίμαχη πρόσβαση και άντληση στοιχείων αναφορικά με τον προσφεύγοντα διενεργήθηκαν στο πλαίσιο σύμβασης βάσει του άρθρου 5 παρ.2^α, είτε ότι αυτές ήταν αναγκαίες για την «*διαχείριση κινδύνων*» βάσει του άρθρου 5 παρ.2ε, αφού, όπως ειπώθηκε, η συμβατική σχέση με τον προσφεύγοντα είχε λήξει από το 2005 και δεν υπήρχε ανάγκη λήψης κάποιων μέτρων πρόνοιας (διερεύνησης και αξιολόγησης της πληροφοριών για το σκοπό λήψης κάποιας χρηματοδοτικής απόφασης). Όσον αφορά τον ισχυρισμό της τράπεζας ότι μπορεί να έγινε πρόσβαση για προωθητικούς σκοπούς, η τράπεζα δεν προσκόμισε κάποιο στοιχείο που να αποδεικνύει ότι το συγκεκριμένο υποκατάστημα είχε αναλάβει να κάνει προωθητικές ενέργειες και μάλιστα σε πρώην πελάτες άλλου υποκαταστήματος, ούτε προέκυψε ότι ο προσφεύγων είχε ενημερωθεί ότι η επεξεργασία αυτή θα γίνεται και μετά τη λήξη της σύμβασης.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Εμπορική Τράπεζα, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, δεν είναι σε θέση να ελέγξει εάν αναζητήσεις στο σύστημα της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ από τους υπαλλήλους της έχουν γίνει νόμιμα ή όχι. Από τα προσκομιζόμενα έγγραφα προκύπτει ότι η τράπεζα έχει ενημερώσει μεν με εγκύκλιο σχετικά με τις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν για την άντληση στοιχείων από τα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ και έχει χορηγήσει προσωπικούς κωδικούς πρόσβασης σε συγκεκριμένα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα, ωστόσο, δεν έχει θεσπίσει συγκεκριμένη διαδικασία που να της παρέχει δυνατότητα ελέγχου και απόδειξης των νόμιμων λόγων αναζήτησης, οποτεδήποτε αυτό απαιτηθεί π.χ. υποχρέωση τήρησης του αναγκαίου κατά περίπτωση αναζήτησης και κατά μονάδα της τράπεζας αρχείου, προκειμένου να είναι ευχερής ο προσδιορισμός της οικείας εντολής αναζήτησης πληροφορίας και ως εκ τούτου, ο εκάστοτε σκοπός της κάθε πρόσβασης.

3. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι πράξεις επεξεργασίας (πρόσβαση και άντληση) στις οποίες υποβλήθηκαν τα δεδομένα του προσφεύγοντα από υπαλλήλους της τράπεζας δεν είχαν νόμιμο σκοπό κατά παράβαση των άρθρων 5 παρ.1 και 2 παρ.α και ε του ν.2472/97.

4. Η τράπεζα δεν ικανοποίησε και το δικαίωμα πρόσβασης του άρθρου 12 του ν.2472/97, διότι απάντησε στον προσφεύγοντα μετά την επιστολή της Αρχής που της επεσήμανε ότι έπρεπε να απαντήσει στα ερωτήματα του προσφεύγοντα.

Ενόψει της βαρύτητας των πράξεων που αποδείχθηκαν και της προσβολής που επήλθε στον προσφεύγοντα από τις παράνομες προσβάσεις στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι πρέπει να επιβληθούν στον υπεύθυνο της επεξεργασίας οι προβλεπόμενες στο άρθρο 21 παρ.1 εδαφ. α και β του ν.2472/97 κυρώσεις που αναφέρονται στο διατακτικό και οι οποίες κρίνονται ανάλογες με τη βαρύτητα των παραβάσεων.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1. Επιβάλλει στην Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος χρηματικό πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10,000.00) ευρώ, από τα οποία επτά χιλιάδες για παράβαση του άρθρου 5 παρ.1 και 2 και τρεις χιλιάδες (3,000.00) για παράβαση του άρθρου 12 του ν.2472/97.

2. Απευθύνει προειδοποίηση στην Εμπορική Τράπεζα να εξετάσει και να λάβει μέτρα για την πρόληψη παρόμοιων περιστατικών.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 58/2013

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΑΜΕΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΣΚΟΠΟ ΤΗΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΤΗΣ ΔΙΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΑΜΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΔΙΟΔΙΟΥ ΤΕΛΟΥΣ.**Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΗΣ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:**

Με την υπ' αρ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/5851/13.09.2012 αίτηση ο Α, μέλος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Νεφροπαθών καταγγέλλει στην Αρχή ότι η εταιρεία «Νέα Οδός» (η οποία διαχειρίζεται σταθμούς διοδίων στον οδικό άξονα ΠΑΘΕ) προβαίνει σε παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Συγκεκριμένα, καταγγέλλει την πρακτική της εταιρείας που συνίσταται στην συμπλήρωση ειδικού εντύπου από τον εισπράκτορα διοδίων ώστε να βεβαιώνεται απέναντι στο Ελληνικό Δημόσιο ότι η ελεύθερη διέλευση αφορά σε διέλευση Α.Μ.Ε.Α. Νωρίτερα, στις .././2012 ο Α απέστειλε επιστολή στην εταιρεία Νέα Οδό διαμαρτυρόμενος για την συμπλήρωση σε ειδικό έντυπο προσωπικών του στοιχείων, πέραν της επίδειξης της μπλε κάρτας μετακινήσεων των ΑμεΑ, όταν στις .././2012 οδηγώντας το αναπηρικό αυτοκίνητο ιδιοκτησίας του διήλθε των διοδίων της Τανάγρας στο 131 χλμ. της ΠΑΘΕ. Σε απάντηση της ανωτέρω επιστολής η εταιρεία Νέα Οδός με το υπ' αρ. πρωτ. IC.M.CC...../..-2012 έγγραφο ενημέρωσε τον Α ότι: «(...) σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της εταιρείας "Νέα Οδός", το οποίο έχει κυρωθεί από την Ελληνική Βουλή (Νόμος 3555/2007), δεν εξαιρούνται της καταβολής τέλους διοδίου τα Α.Μ.Ε.Α. Παρ' όλα αυτά, η εταιρεία μας, στα πλαίσια της κοινωνικής ευθύνης, έχει αποφασίσει να μην εισπράττονται διόδια για διελεύσεις οχημάτων Α.Μ.Ε.Α. Προκειμένου όμως να διασφαλιστεί αλλά και να προστατευθεί η εν λόγω παροχή, έχουν οριστεί συγκεκριμένες διαδικασίες και προϋποθέσεις υπό τις οποίες είναι δυνατή η ελεύθερη διέλευση για τα Α.Μ.Ε.Α. Οι προϋποθέσεις αυτές είναι: 1. Επίδειξη της μπλε κάρτας στάθμευσης ΑΜΕΑ στον εισπράκτορα διοδίων η οποία αναφέρει το ονομ/νυμο του κατόχου της, τον αριθμό κυκλοφορίας και η οποία φέρει επίσης την φωτογραφία του δικαιούχου της. 2. Συμπλήρωση ειδικού εντύπου με τα απαραίτητα στοιχεία, από τον εισπράκτορα των διοδίων ώστε να βεβαιώνεται απέναντι στο Ελληνικό Δημόσιο ότι η ελεύθερη αυτή διέλευση αφορά σε διέλευση Α.Μ.Ε.Α. 3. Σε κάθε περίπτωση, στο όχημα θα πρέπει να επιβαίνει ο δικαιούχος Α.Μ.Ε.Α καθώς και η παροχή της εταιρείας για την δωρεάν διέλευση, αφορά το άτομο Α.Μ.Ε.Α. που κάνει χρήση της δυνατότητας αυτής (...)».

Κατά την εξέταση της υπόθεσης η Αρχή με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5851-1/16.11.2012 έγγραφο κάλεσε την εταιρεία Νέα Οδό να: «(...) (1) αποστείλε[ι] αντίγραφο του επικαλούμενου στην προαναφερθείσα από .././2012 επιστολή [της] προς τον Α ειδικού εντύπου, (2) διευκρινίσε[ι] για ποιο λόγο κρίνεται αναγκαία και πρόσφορη η συμπλήρωση του ειδικού εντύπου με τα συγκεκριμένα στοιχεία που περιέχονται σε αυτό για την βεβαίωση της διέλευσης οχημάτων Α.Μ.Ε.Α. από τους σταθμούς των διοδίων, πέραν της επίδειξης της μπλε κάρτας στάθμευσης Α.Μ.Ε.Α. στην οποία αναφέρεται το ονοματεπώνυμο του κατόχου, ο αριθμός κυκλοφορίας του οχήματος και η οποία φέρει και την φωτογραφία του δικαιούχου της και (3) παράσχε[ι] οποιαδήποτε άλλη πληροφορία θα μπορούσε να διευκολύνει την εξέταση της υπόθεσης(...)».

Σε απάντηση του εγγράφου αυτού η εταιρεία Νέα Οδός με το υπ' αρ. πρωτ. IC.Z.CC.28947/25.01.2013 (ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/639/30.01.2013) έγγραφο ενημέρωσε την Αρχή, μεταξύ άλλων, ότι: « (...) Στη Σύμβαση Παραχώρησης, δηλαδή, τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, δεν περιλαμβάνονται στις εξαιρούμενες κατηγορίες οχημάτων. Κατά

συνέπεια υποχρεούνται σε καταβολή διοδίων τελών σε περίπτωση χρήσης του αυτοκινητοδρόμου, όπως ακριβώς ισχύει για τα λοιπά διερχόμενα αυτοκίνητα. Λαμβάνοντας όμως υπόψη τις επανειλημμένες έγγραφες αιτήσεις του τότε Υπουργείου Υποδομών, προκειμένου να επιτραπεί η ελεύθερη διέλευση των οχημάτων των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες από τους σταθμούς των διοδίων του Έργου Παραχώρησης, ο Παραχωρησιούχος για λόγους κοινωνικής ευαισθησίας αποδέχθηκε το σχετικό αίτημα, επιφυλάχθηκε δε παντός νομίμου δικαιώματός του για υποβολή σχετικού αιτήματος αποζημίωσης κατά του Δημοσίου για τυχόν απώλεια εσόδων προερχόμενη από την ως άνω αιτία. Κατόπιν σχετικής αλληλογραφίας που ανταλλάχθηκε με το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ειδικού νομοθετικού πλαισίου που εισάγει ο Κυρωτικός της οικείας Σύμβασης Παραχώρησης Ν.3555/2007, οι διατάξεις του οποίου κατισχύουν κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης ως προς τα θέματα που ρυθμίζουν, σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 1 του Άρθρου 7 του Κυρωτικού Νόμου, συμφωνήθηκε η ακόλουθη διαδικασία σχετικά με την ελεύθερη διέλευση των ατόμων με Ειδ. Ανάγκες από τους Σταθμούς Διοδίων του Έργου Παραχώρησης: 1. Επίδειξη της μπλε κάρτας στάθμευσης (ελλείψει άλλου αποδεικτικού εγγράφου). 2. Συμπλήρωση εντύπου με τα στοιχεία του διερχόμενου οχήματος και τα στοιχειώδη στοιχεία ταυτότητας του κατόχου της κάρτας. Η συμπλήρωση του εν λόγω ειδικού εντύπου κρίνεται αναγκαία και πρόσφορη προκειμένου η εποπτεύουσα το Έργο Παραχώρησης δημόσια υπηρεσία να ταυτοποιήσει τα στοιχεία του διενεργούντος την ελεύθερη διέλευση ΑΜΕΑ (η οποία σημειώνεται ότι λαμβάνει χώρα κατά παρέκκλιση του Κυρωτικού Νόμου) με τα στοιχεία του κατόχου της εκάστοτε επιδεικνυόμενης μπλε κάρτας στάθμευσης. Και τούτο διότι η εν λόγω κάρτα δεν συνιστά δημόσιο έγγραφο δηλωτικό γενικά της ταυτότητας του εκάστοτε ΑΜΕΑ, όπως ισχύει για παράδειγμα με άλλα έγγραφα, π.χ. δίπλωμα οδήγησης, αστυνομική ταυτότητα, αλλά έχει εκδοθεί από διαφορετική από την εποπτεύουσα το Έργο δημόσια υπηρεσία και - κυρίως - για διαφορετικό σκοπό, ήτοι την παροχή διευκολύνσεων στάθμευσης (και μόνο) σε καθορισμένες θέσεις για το συγκεκριμένο αναπηρικό όχημα, τον κάτοχο του οποίου και μόνο εξατομικεύει. Λαμβανομένου λοιπόν υπόψη ότι η εν λόγω κάρτα δεν προορίζεται τέλος πάντων για την απαλλαγή του κατόχου της από την υποχρέωση καταβολής διόδιου τέλους και για την εξασφάλιση της ταυτοπροσωπίας μεταξύ του κατόχου του διερχόμενου οχήματος και του οδηγού - ατόμου με Ειδ. Ανάγκες, που πραγματοποιεί τη σχετική εξαιρούμενη από την καταβολή διόδιου τέλους συναλλαγή, με απώτερο σκοπό την προστασία του δημοσίου συμφέροντος με την αποφυγή εκταμιεύσεων εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου ποσών αποζημίωσης για πρόσωπα που ενδεχόμενα δεν δικαιούνταν ελεύθερη διέλευση, έχει συμφωνηθεί από κοινού με το Ελληνικό Δημόσιο η συμπλήρωση του εν λόγω εντύπου. Σε κάθε περίπτωση, σημειώνεται ότι η ζήτηση του εντύπου δεν αποτελεί μεμονωμένη ενέργεια του Παραχωρησιούχου, αλλά αποτέλεσμα συμφωνίας με το Ελληνικό Δημόσιο και για την ικανοποίηση απαίτησης του τελευταίου, δηλαδή της εξασφάλισης της ελεύθερης διέλευσης και για άλλα οχήματα πέρα των όσων ήδη το Δημόσιο είχε συναινέσει, αίτημα στο οποίο ασφαλώς ο Παραχωρησιούχος συμφώνησε και ενεργεί όσα η αρμόδια Υπηρεσία ζητά για τον έλεγχο και τη διασφάλιση ότι το Δημόσιο δεν θα επιβαρυνθεί εκτός του πλαισίου αυτού, από παράνομες διελεύσεις. 3. Υποβολή μηνιαίως στην αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων Λειτουργίας και Συντήρησης Έργων Παραχώρησης των συλλεγομένων στοιχείων μαζί με τις αντίστοιχες διελεύσεις προκειμένου να ελέγχεται από τις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες η ακρίβεια των παρεχόμενων στοιχείων και να βεβαιώνεται το ποσό της αποζημίωσης που θα καταβάλλεται στον Παραχωρησιούχο. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο Παραχωρησιούχος σε καμία περίπτωση δεν προβαίνει σε επεξεργασία των στοιχείων ούτε τηρεί σε κά-

ποιο αρχεία τα προσωπικά στοιχεία που αναγράφονται στο ειδικό έντυπο αλλά απλώς τα συλλέγει εκ μέρους και για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου και τα διαβιβάζει στην επιβλέπουσα το έργο Αρχή με σκοπό τον έλεγχο της ακρίβειας των εξαιρουμένων διελεύσεων και την καταβολή αντίστοιχης αποζημίωσης στον Παραχωρησιούχο (...). Παράλληλα, η εταιρεία με το ανωτέρω έγγραφο διαβίβασε αντίγραφο του ειδικού εντύπου που συμπληρώνεται με τίτλο «ΕΝΤΥΠΟ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΑΜΕΑ», στο οποίο αναγράφονται προσωπικά στοιχεία του οδηγού και του οχήματος (ονοματεπώνυμο, αριθμός κάρτας, αρχή και ημερομηνία έκδοσης, διεύθυνση κατοικίας, αριθμός τηλεφώνου, ΑΔΤ, αριθμός κυκλοφορίας οχήματος, κατηγορία οχήματος, είδος – μάρκα – χρώμα οχήματος) καθώς και η έκθεση βεβαίωσης του υπαλλήλου (ονοματεπώνυμο, αριθμός λωρίδας διοδίων, ώρα). Τέλος, η εταιρεία διαβίβασε αντίγραφο του υπ' αρ. πρωτ. Α4/01/01/22/14315/11.08.2011 εγγράφου της Ειδικής Υπηρεσίας Δημοσίων Έργων Λειτουργίας και Συντήρησης Έργων Παραχώρησης (ΕΥΔΕ/Λ.Σ.Ε.Π.) του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων, στο οποίο περιγράφεται ως ανωτέρω η διαδικασία ελεύθερης διέλευσης οχημάτων ΑΜΕΑ από τα διόδια της Νέας Οδού.

Ακολούθως, η Αρχή με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/854/07.02.2013 έγγραφο κάλεσε την ΕΥΔΕ/Λ.Σ.Ε.Π. του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων όπως διευκρινίσει: «(...) α) την αναγκαιότητα και την προσφορότητα συμπλήρωσης του ειδικού εντύπου, πέραν της επίδειξης της μπλε κάρτα στάθμευσης και της αστυνομικής ταυτότητας του εκάστοτε οδηγού ΑΜΕΑ, β) αν τηρείται στην υπηρεσία ή σε κάποια άλλη υπηρεσία του Υπουργείου σχετικό αρχείο με τα ειδικά έντυπα της εταιρείας Νέα Οδός (ΕΝΤΥΠΟ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΑΜΕΑ) και για ποιο σκοπό και γ) παράσχε[ι] οποιαδήποτε άλλη πληροφορία θα μπορούσε να διευκολύνει την εξέταση της υπόθεσης».

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού εγγράφου το Υπουργείο με το υπ' αρ. πρωτ. Α4/01/10/17/20267/05.03.2013 (ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/1913/14.03.2013) έγγραφο διευκρίνισε, μεταξύ άλλων, ότι: « (...) Η εταιρεία Νέα Οδός Α.Ε. αποδέχθηκε αίτημα Δημοσίου για την απαλλαγή των ΑΜΕΑ από την καταβολή διοδίου τέλους ως έμπρακτη απόδειξη εταιρικής κοινωνικής ευθύνης ή επιζητώντας την ρύθμιση της δαπάνης από το Δημόσιο διαθέτοντας σε κάθε περίπτωση αναλυτικά στοιχεία διελεύσεων, πινακοποιημένα ανά σταθμό διοδίων και συνολικά. (...) Προς διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου από την τυχόν παράνομη αξιοποίηση της απαλλαγής υπέρ των ΑΜΕΑ από πρόσωπα που δεν τη δικαιούνται, συμφωνήθηκε η αυστηρή τήρηση της ακόλουθης διαδικασίας για την άνευ καταβολής διοδίου τέλους διέλευση για τα άτομα που είναι εφοδιασμένα με δελτίο στάθμευσης ΑΜΕΑ, το οποίο παρά την τυποποιημένη μορφή που προβλέπεται να έχει από το ΠΔ 241/2005 (ΦΕΚ Α' 290/20.11.2005), εντούτοις λόγω της πληθώρας των φορέων που τα εκδίδουν παρουσιάζουν ανομοιομορφίες. I) Επίδειξη του Δελτίου Στάθμευσης ΑΜΕΑ, στον εισπράκτορα των διοδίων. II) Επίδειξη της Αστυνομικής Ταυτότητας του κατόχου του ως άνω δελτίου, εφόσον σε αυτήν δεν υπάρχει η φωτογραφία του. III) Συμπλήρωση ειδικού εντύπου με τα απαραίτητα στοιχεία από τον εισπράκτορα διοδίων. IV) Απαραίτητη προϋπόθεση είναι στο όχημα να επιβαίνει ο δικαιούχος ΑΜΕΑ. Με την ανωτέρω διαδικασία διασφαλίζονται τόσο τα συμφέροντα της εταιρείας από τυχόν παραβατική αξιοποίηση του μέτρου υπέρ των ΑΜΕΑ, όσο και το δημόσιο συμφέρον με την αποτροπή της χρήσης του ανωτέρω μέτρου από πρόσωπα που δεν το δικαιούνται. Η καταγραφή των απαραίτητων στοιχείων από τον εισπράκτορα των διοδίων συνιστά το αναγκαίο ελάχιστο για την διασφάλιση του Δημοσίου συμφέροντος, ήτοι την προστασία από την απώλεια και άλλων εσόδων πέραν από όσα αντιστοιχούν στην μη καταβολή διοδίου τέλους από ΑΜΕΑ λόγω της δωρεάν διέλευσης προσώπων που δεν το δικαιούνται. Η διαδικασία αυτή κρίνεται απολύτως απαραίτητη λόγω του ότι το κόστος των

διελεύσεων των ΑΜΕΑ από τους σταθμούς των διοδίων ενδέχεται τελικά να βαρύνει εξ ολοκλήρου το Ελληνικό Δημόσιο, καθότι η εταιρία «ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.» ενημερώνει σε μηνιαία βάση για τον αριθμό των διελεύσεων ΑΜΕΑ από τους σταθμούς, έτσι ώστε να τεκμηριώσει τη δαπάνη της οποίας την ρύθμιση δικαιούται να ζητήσει. Τέλος, σημειώνεται ότι τα στοιχεία που περιέχονται στην υπηρεσία μας χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για την επαλήθευση του γεγονότος ότι τα ως άνω αποστερηθέντα έσοδα κατέληξαν επ' ωφελεία των ΑΜΕΑ χρηστών του αυτοκινητοδρόμου και όχι υπέρ οποιουδήποτε τρίτου και σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν αντικείμενο οποιασδήποτε άλλης επεξεργασίας ή συναλλαγής. Παρακαλούμε σημειώστε επίσης ότι, όπως έχουμε κατ' επανάληψη τονίσει σε αλληλογραφία τόσο με την εταιρία «ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.» όσο και με πολίτες ή συλλόγους ΑΜΕΑ είναι ουσιώδεις καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας να υπάρχει συνεργασία χρήστη και εισπράκτορα προκειμένου να είναι δυνατή η ολοκλήρωση της διαδικασίας και η διέλευση του οχήματος σε σύντομο χρονικό διάστημα. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η κοινή επιθυμία και η εφαρμοζόμενη πρακτική είναι η απαλλαγή των ΑΜΕΑ από την καταβολή των διοδίων τελών, ακόμα και με τη μικρή καθυστέρηση λόγω της συμπλήρωσης του ειδικού εντύπου. Σε διαφορετική περίπτωση η κατάχρηση του δικαιώματος αυτού από άτομα που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις μπορεί να καταστεί υπέρμετρα δαπανηρή για το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο ενδεχομένως να μη μπορεί να ανταπεξέλθει σε αυτή την δαπάνη με αποτέλεσμα την απευθείας επιβάρυνση των ίδιων των ΑΜΕΑ (...)).

Η Αρχή με τα υπ' αρ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΞ/2266/29.03.2013, Γ/ΕΞ/2267/29.03.2013 και Γ/ΕΞ/2265/29.03.2013 έγγραφα κάλεσε τους Α, Νέα Οδό και ΕΥΔΕ/Λ.Σ.Ε.Π. του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων, αντίστοιχα, να παραστούν στην συνεδρίαση της Αρχής την Παρασκευή 12.04.2013 και ώρα 10:00 π.μ., προκειμένου να συζητηθεί η προαναφερόμενη καταγγελία του Α κατά της εταιρείας Νέα Οδός. Στη συνεδρίαση της Αρχής στις 12.04.2013 παρέστησαν οι Α, Β, Διευθυντής Λειτουργίας της Νέας Οδού και ο Πέτρος Πανταζόπουλος, πληρεξούσιος δικηγόρος της εταιρείας Νέα Οδός (ΑΜ ΔΣΑ 23940) καθώς και ο Γ, Διευθυντής της ΕΥΔΕ/Λ.Σ.Ε.Π. του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Κατά την συνεδρίαση αυτή οι ανωτέρω παρευρισκόμενοι εξέθεσαν τις απόψεις τους και απάντησαν στις ερωτήσεις που τους τέθηκαν, οι οποίες καταχωρήθηκαν στα πρακτικά. Επιπλέον, ο Α με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2613/12.04.2013 έγγραφο κατέθεσε αντίγραφο της μπλε κάρτας στάθμευσης που έχει στην κατοχή του, η εταιρεία Νέα Οδός, διά του πληρεξουσίου δικηγόρου της, κατέθεσε το υπ' αρ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/2602/12.04.2013 έγγραφο υπόμνημα, ενώ το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων έλαβε προθεσμία προκειμένου να καταθέσει ενδεικτικά αντίγραφα των αναλυτικών στοιχείων διελεύσεων που αποστέλλονται μηνιαία από την Νέα Οδό στο Υπουργείο. Με το υπ' αρ. πρωτ Γ/ΕΙΣ/2748/18.04.2013 έγγραφο η ΕΥΔΕ/Λ.Σ.Ε.Π. του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων κατέθεσε το συμπληρωματικό αυτό έγγραφο.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού έλαβε υπόψη όλα τα ανωτέρω, τα πρακτικά της συζητήσεως, το υπόμνημα που κατέθεσε η Νέα Οδός, άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, το άρθρο 2 στοιχ. α' του ν.2472/1997 ορίζει ως «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων. Περαιτέρω, το άρθρο 2 στοιχ. β' ορίζει ότι για τους σκοπούς του νόμου αυτού νοούνται

ως «ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν, μεταξύ άλλων, στην υγεία. Ακολούθως, το άρθρο 2 στοιχ. δ' του νόμου ορίζει ως «επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», μεταξύ άλλων, την συλλογή, καταχώριση και διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τέλος, το άρθρο 3 παρ. 1 του ν.2472/1997 προβλέπει ότι το πεδίο εφαρμογής του νόμου εκτείνεται στην εν όλω ή εν μέρει επεξεργασία καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο. Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται ότι η συλλογή και η τήρηση προσωπικών δεδομένων, μέσω της συμπλήρωσης του ειδικού «ΕΝΤΥΠΟΥ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΑΜΕΑ» καθώς και η περαιτέρω επεξεργασία πληροφοριών σχετικά με τις διελεύσεις Α.Μ.Ε.Α. από τους σταθμούς διοδίων της εταιρείας Νέα Οδός συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, απλών και ευαίσθητων, που εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του ν. 2472/1997. Αντίθετα, η επίδειξη της αστυνομικής ταυτότητας, στην περίπτωση που στην μπλε κάρτα στάθμευσης δεν υπάρχει φωτογραφία του κατόχου, στον εισπράκτορα των διοδίων δεν συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του ν.2472/1997, στο μέτρο που δεν καταγράφεται κάποια σχετική πληροφορία σε αρχείο.

2. Επειδή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 4 του ν.2472/1997, προκειμένου η επεξεργασία να είναι νόμιμη θα πρέπει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα να συλλέγονται νόμιμα, καθώς και να είναι αναγκαία και πρόσφορα ενόψει του συγκεκριμένου σκοπού επεξεργασίας. Εν προκειμένω, η εταιρεία Νέα Οδός προβάλλει ως σκοπό επεξεργασίας την κατ' εξαίρεση απαλλαγή των Α.Μ.Ε.Α. από την υποχρέωση καταβολής διοδίων τελών, είτε ως επίδειξη εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, είτε στο πλαίσιο της αναζήτησης της ρύθμισης της δαπάνης από το Δημόσιο. Από την ακροαματική διαδικασία προέκυψε ότι η εταιρεία Νέα Οδός δεν έχει επιζητήσει μέχρι σήμερα την ρύθμιση της σχετικής δαπάνης από το Δημόσιο.

3. Επειδή, περαιτέρω, το άρθρο 21 παρ. 6 του Συντάγματος αναφέρεται ρητά στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, ορίζοντας ότι: *«Τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας»*. Θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων απλών και ευαίσθητων για τον σκοπό της κατ' εξαίρεση απαλλαγής των Α.Μ.Ε.Α. από την υποχρέωση καταβολής διοδίων τελών (είτε για λόγους κοινωνικής ευαισθησίας είτε σε αναζήτηση της ρύθμισης της δαπάνης από το Δημόσιο) συνιστά θεμιτό σκοπό επεξεργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. α' του ν.2472/1997, παρόλο που τα Α.Μ.Ε.Α. δεν εντάσσονται στην κατηγορία των χρηστών που απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής διοδίων τελών, σύμφωνα με το άρθρο 24.4.2. της σύμβασης παραχώρησης (ν.3555/2007, ΦΕΚ Α' 81).

4. Επειδή, ωστόσο, ο προβαλλόμενος σκοπός επεξεργασίας μπορεί να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα, όπως άλλωστε συνομολόγησαν στην ακροαματική διαδικασία τόσο ο Α όσο και η Νέα Οδός και η ΕΥΔΕ/Λ.Σ.Ε.Π. του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Συγκεκριμένα, προκειμένου να εξακριβωθεί και να μπορεί να αποδειχθεί ότι η διέλευση από τους σταθμούς των διοδίων αφορά πράγματι σε Α.Μ.Ε.Α., οπότε συντρέχει περίπτωση απαλλαγής τους από την καταβολή διόδιου τέλους, αρκεί η συμπλήρωση στο ΕΙΔΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ ΑΜΕΑ των ακόλουθων στοιχείων: ονοματεπώνυμο του ΑΜΕΑ, ονοματεπώνυμο του οδηγού του οχήματος σε περίπτωση που οδηγός δεν είναι το επιβαίνον ΑΜΕΑ, αριθμός της μπλε κάρτας στάθμευσης, ημερομηνία διέλευσης και υπογραφή του οδηγού. Αντίθετα, οι υπόλοιπες πληροφορίες οι οποίες συμπληρώνονται στο ΕΙΔΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ ΑΜΕΑ όπως ισχύει μέχρι σήμερα και τηρούνται,

ήτοι: εκδούσα αρχή της μπλε κάρτας στάθμευσης, ημερομηνία έκδοσής της, διεύθυνση κατοικίας του οδηγού του οχήματος, πόλη, ταχυδρομικός κώδικας, χώρα, αριθμός τηλεφώνου, αριθμός δελτίου ταυτότητας, αριθμός κυκλοφορίας οχήματος, κατηγορία οχήματος, είδος - μάρκα - χρώμα οχήματος παραβιάζουν την αρχή της αναλογικότητας των δεδομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. β' του ν.2472/1997.

5. Επειδή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 6 και 7 του ν.2472/1997 ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται καταρχήν να γνωστοποιήσει στην Αρχή τη συλλογή και τήρηση αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα και να λάβει τη σχετική άδεια της Αρχής. Εξαίρεση στο γενικό αυτό κανόνα εισάγει, μεταξύ άλλων, η διάταξη του άρθρου 7^Α παρ. 1 στοιχ. β' του ν.2472/1997 που προβλέπει την απαλλαγή του υπευθύνου επεξεργασίας από την γνωστοποίηση και την λήψη άδειας από την Αρχή όταν: «*Η επεξεργασία αφορά πελάτες ή προμηθευτές, εφόσον τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους, Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές δεν λογίζονται ως τρίτοι, εφόσον τη διαβίβαση ή κοινοποίηση επιβάλλει νόμος ή δικαστική απόφαση (...)*». Η εταιρεία Νέα Οδός, ως υπεύθυνος επεξεργασίας συλλέγει προσωπικά δεδομένα, απλά και ευαίσθητα, των πελατών της, δηλαδή εν προκειμένω των Α.Μ.Ε.Α. που διέρχονται με τα οχήματά τους τους σταθμούς των διοδίων. Όπως προέκυψε από την ακροαματική διαδικασία αλλά και από το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2748/18.04.2013 συμπληρωματικό έγγραφο που προσκόμισε στην Αρχή η ΕΥΔΕ/Λ.Σ.Ε.Π. του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων τα αρχεία με τα προσωπικά δεδομένα, απλά και ευαίσθητα, των πελατών που συλλέγονται από την εταιρεία Νέα Οδό τηρούνται από την ίδια και δεν διαβιβάζονται σε τρίτους. Στην ΕΥΔΕ/Λ.Σ.Ε.Π. του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων διαβιβάζονται μόνο συγκεντρωτικά στοιχεία σε μηνιαία βάση σχετικά, μεταξύ άλλων, και με τις διελυσεις ΑΜΕΑ από τους σταθμούς των διοδίων. Συνεπώς, για την επεξεργασία αυτή συντρέχει περίπτωση απαλλαγής της εταιρείας Νέα Οδός από την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας από την Αρχή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 7^Α παρ. 1 στοιχ. β' του ν.2472/1997.

6. Επειδή, τέλος, η απαλλαγή του υπευθύνου επεξεργασίας από την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας από την Αρχή κατά τα διαλαμβανόμενα στην προηγούμενη παράγραφο δεν συνεπάγεται απαλλαγή του υπευθύνου επεξεργασίας από τις υπόλοιπες υποχρεώσεις που καθιερώνει ο ν.2472/1997. Στην κρινόμενη υπόθεση, η εταιρεία Νέα Οδός, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, θα πρέπει, ιδίως, να μεριμνά για την προσήκουσα ενημέρωση των πελατών της Α.Μ.Ε.Α. αναφορικά με την συλλογή προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 11 του ν.2472/1997, καθώς και για την τήρηση του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 10 του ν.2472/1997.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή κρίνει ότι

α) Η συλλογή και η τήρηση προσωπικών δεδομένων, απλών και ευαίσθητων, από την εταιρεία Νέα Οδό για την εξακρίβωση και απόδειξη της διέλευσης Α.Μ.Ε.Α. από τους σταθμούς των διοδίων προκειμένου να απαλλαγούν τα άτομα αυτά από την υποχρέωση καταβολής διόδου τέλους συνιστά θεμιτό σκοπό επεξεργασίας.

β) Η συλλογή των προσωπικών δεδομένων στο ΕΙΔΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ ΑΜΕΑ όπως ισχύει μέχρι σήμερα συνιστά παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Η εταιρεία Νέα Οδός θα πρέπει να περιοριστεί στην συμπλήρωση στο ΕΙΔΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ

ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ ΑΜΕΑ των ακόλουθων πληροφοριών όσον αφορά στους οδηγούς οχημάτων ΑΜΕΑ: ονοματεπώνυμο του ΑΜΕΑ, ονοματεπώνυμο του οδηγού του οχήματος σε περίπτωση που οδηγός δεν είναι το επιβαίνον ΑΜΕΑ, αριθμός της μπλε κάρτας στάθμευσης, ημερομηνία διέλευσης και υπογραφή του οδηγού.

γ) Η εταιρεία Νέα Οδός οφείλει, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, να τηρεί τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το νόμο 2472/1997 και, ιδίως, αυτές που αφορούν στην ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων και την τήρηση του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 59/2013

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΒΙΝΤΕΟΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΥΡΓΟΥ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΑΠΟ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΒΑΝΔΑΛΙΣΜΟΥ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Η Αρχή έλαβε την υπ' αρ. ΓΝ/ΕΙΣ/1068/30-07-2012 γνωστοποίηση κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης με την οποία ο Δήμος Πύργου γνωστοποιεί τη λειτουργία κάμερας για το σκοπό της προστασίας δημόσιας περιουσίας από επανειλημμένες ενέργειες βανδαλισμού. Αφορά τη λειτουργία μίας κάμερας, η οποία είναι τοποθετημένη στο Δημαρχείο Πύργου και εστιάζει στο μνημείο Ηρώων που βρίσκεται στην άκρη της πλατείας, στο κέντρο της οποίας βρίσκεται το Δημαρχείο. Στο εύρος της κάμερας βρίσκονται επίσης και κάποια παγκάκια τα οποία και αυτά είχαν υποστεί στο παρελθόν βανδαλισμούς. Η λειτουργία των καμερών έχει προγραμματιστεί από τις 22.00 μέχρι τις 7.00, δηλαδή μόνο το βράδυ. Η οθόνη και το καταγραφικό βρίσκονται στο γραφείο του δημάρχου.

Η Αρχή απέστειλε το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1068-2/17-09-2012 έγγραφο με το οποίο ζητήθηκαν στοιχεία σχετικά με τον αριθμό, την έκταση και το κόστος αποκατάστασης των περιστατικών βανδαλισμού που έχουν συμβεί στο παρελθόν τόσο στο μνημείο όσο και στα παγκάκια τα οποία βρίσκονται στο πεδίο λήψης εικόνας της κάμερας.

Με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/13/02-01-2013 έγγραφό του ο Δήμος Πύργου ανέφερε ότι τα μνημεία και οι χώροι που χρίζουν προστασίας είναι το μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη, η προτομή Μητροπολίτη Ωλέτης Φιλάρету, οι ορθομαρμαρώσεις της πλατείας, το σιντριβάνι του μνημείου του Αγνώστου Στρατιώτη, τα μαρμάρινα παγκάκια, τα οποία στο διάστημα των δύο τελευταίων ετών έχουν υποστεί σημαντικές φθορές και βανδαλισμούς. Οι συνεχείς αμμοβολισμοί αλλοιώνουν τα μνημεία και η φύση των μαρμάρων (ακατέργαστα παλαιάς κοπής, πορώδη) καθιστά αδύναμη την αποκατάστασή τους. Ο φωτισμός, οι περιπολίες της δημοτικής αστυνομίας και της ελληνικής Αστυνομίας δεν είχαν το προσδοκώμενο αποτέλεσμα.

Η Αρχή εξέτασε τους όρους και τις προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες η λειτουργία του εν λόγω κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης γίνεται σύμφωνα με τη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των παραπάνω στοιχείων, αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε από την αίθουσα, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. α' του ν. 2472/1997 και τις αιτιολογικές σκέψεις 14-17 στο προοίμιο της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, τα δεδομένα ήχου και εικόνας, εφόσον αναφέρονται σε πρόσωπα, συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 5 του ν. 3917/2011, η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας από δημόσιες αρχές, ΟΤΑ, φυσικά ή νομικά πρόσωπα στους χώρους που διαχειρίζονται επιτρέπεται για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2472/1997 και τις κατευθυντήριες οδηγίες που εκδίδονται από την Αρχή.

3. Σύμφωνα με την Οδηγία 1/2011, άρθρο 5, που αναφέρεται στην εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, η νομιμότητα της επεξεργασίας εξετάζεται στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία επιβάλλει τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης να είναι πρόσφορα και αναγκαία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος θα πρέπει να μη δύναται να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα (άρθρο 4 του ν. 2472/1997). Η προσφορότητα και η αναγκαιότητα της βιντεοεπιτήρησης εκτιμάται με βάση τον κίνδυνο που ο υπεύθυνος επεξεργασίας θέλει να αντιμετωπίσει σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Ως ηπιότερα νοούνται τα μέσα που είναι εξίσου αποτελεσματικά, αλλά λιγότερο επαχθή για το άτομο, π.χ. τακτικότεροι έλεγχοι από υπάρχον προσωπικό ασφαλείας, σύστημα συναγερμού στην είσοδο και την έξοδο κλειστών χώρων, καλύτερος φωτισμός κλπ.

Περαιτέρω, τα σημεία εγκατάστασης των καμερών και ο τρόπος λήψης των δεδομένων πρέπει να προσδιορίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε τα δεδομένα που συλλέγονται να μην είναι περισσότερα από όσα είναι απολύτως αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού της επεξεργασίας και να μη θίγονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των προσώπων που ευρίσκονται στο χώρο που επιτηρείται και ιδίως να μην παραβιάζεται αυτό το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ως «νόμιμη προσδοκία κάποιου βαθμού προστασίας της ιδιωτικής ζωής» σε κάποιον χώρο.

4. Σύμφωνα με την Οδηγία 1/2011, άρθρο 6, παρ. 1, απαγορεύεται η λήψη εικόνας από παράπλευρες οδούς και πεζοδρόμια, καθώς ενυπάρχει ο κίνδυνος παρακολούθησης των περαστικών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μια τέτοια λήψη μπορεί να επιτρέπεται μόνο εφόσον πρόκειται για χώρο με αυξημένες ανάγκες ασφαλείας οι οποίες προσδιορίζονται (α) είτε λόγω της “φύσεως” του χώρου (π.χ. κρατικά κτίρια, μεγάλα ξενοδοχεία) (β) είτε επειδή πρόκειται για χώρο όπου έχουν προηγηθεί επικίνδυνες επιθέσεις κατά της ζωής και της περιουσίας και υπάρχουν πλέον δικαιολογημένες υπόνοιες ότι ενδέχεται να πραγματοποιηθούν και άλλες, (π.χ. μηχανήματα αυτόματης συναλλαγής των τραπεζών - ATM, χώροι εισόδου-εξόδου ξενοδοχείων). Στις περιπτώσεις αυτές η λήψη πρέπει να περιορίζεται στον απολύτως απαραίτητο παράπλευρο χώρο (π.χ. η τοποθέτηση καμερών στα ATM πραγματοποιείται έτσι ώστε να λαμβάνεται εικόνα μόνο από το χώρο εγκατάστασης του μηχανήματος και το χώρο που βρίσκεται ο εκάστοτε χρήστης).

5. Η Αρχή έχει εκδώσει σχετικά την απόφαση 63/2004 με την οποία απαγόρευσε τη λειτουργία καμερών που είναι εγκατεστημένες σε δρόμους περιορισμένης κυκλοφορίας, πλατείες, πάρκα, πεζόδρομους, και χώρους συνάθροισης πολιτών και την 31/2006 με την οποία απαγόρευσε σε δήμο την εγκατάσταση κλειστού κυκλώματος σε πλατεία.

Στην υπό κρίση περίπτωση:

Τα αγαθά τα οποία χρίζουν προστασίας κατά το Δήμο Πύργου είναι τα μνημεία αλλά και τα μαρμάρινα παγκάκια, για τα οποία ο δήμος έχει την αρμοδιότητα συντήρησής τους.

Τα παγκάκια χρησιμοποιούνται από μεγάλο πλήθος πολιτών οι οποίοι κινούνται στην κεντρική πλατεία της πόλης, ακόμα και τις βραδινές ώρες. Η ανάγκη προστασίας τους, συγκρινόμενη με βάση την αρχή της αναλογικότητας, με την προσβολή που επέρχεται

στην ιδιωτικότητα των πολιτών είναι υποδεέστερη καθώς πρέπει να προστατευτεί το δικαίωμα και η θεμελιώδης ελευθερία των πολιτών.

Αντιθέτως, τα μνημεία αποτελούν αγαθά που χρίζουν ειδικής προστασίας, λόγω της ιστορικής και καλλιτεχνικής τους σημασίας. Η αποκλειστική παρακολούθηση των οποίων μέσω συστήματος κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης κρίνεται αναλογική αφού δεν αποτελούν χώρο συνάθροισης μεγάλου αριθμού πολιτών, επιπροσθέτως δε με τον τρόπο αυτό προστατεύονται πλέον αποτελεσματικά σε σχέση με άλλα μέσα, από κακόβουλες ενέργειες τρίτων, οι οποίες, κατά δίδαγμα κοινής πείρας, αποτελούν καθημερινό φαινόμενο, με αποτέλεσμα να γίνονται αντικείμενο καταστροφικής μανίας διαφόρων ατόμων ή ομάδων. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται και οι γνωστές από τα Μ.Μ.Ε περιπτώσεις κλοπής προτομών ιστορικών προσώπων και λοιπών μνημείων κατασκευασμένων από μέταλλα, προκειμένου να πωληθεί η πρώτη ύλη. Συνακόλουθα η ανάγκη αποτελεσματικής προστασίας της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομίας ενός γεωγραφικού διαμερίσματος και πολύ περισσότερο της Χώρας καθιστούν επιτρεπτή την επίτευξη του σκοπού αυτού με τη χρήση συστήματος βιντεοεπιτήρησης των σχετικών μνημείων. Το πεδίο λήψης των καμερών όμως θα πρέπει να περιορίζεται αποκλειστικά στα υπό προστασία μνημεία, χωρίς να λαμβάνεται εικόνα από παρακείμενους χώρους της πλατείας.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί το απόρρητο και ασφάλεια της επεξεργασίας, σε εφαρμογή του άρθρου 11 της Οδηγίας 1/2011, θα πρέπει να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα ώστε η πρόσβαση στα δεδομένα του κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης θα λαμβάνει χώρα μόνο όταν απαιτείται, δηλαδή όταν έχει παρατηρηθεί συμβάν βανδαλισμού.

Σύμφωνα όμως με τη γνώμη ενός μέλους του Τμήματος, δεν θα πρέπει να εγκατασταθεί και να λειτουργήσει κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης και ειδικότερα κάμερας, που εστιάζει σε συγκεκριμένο μνημείο στην κεντρική πλατεία της πόλεως του Πύργου Ηλείας. Σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 5 του ν. 3917/2011 «Η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας από δημόσιες αρχές, Ο.Τ.Α., φυσικά ή νομικά πρόσωπα στους χώρους που διαχειρίζονται επιτρέπεται για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2472/1997 και τις κατευθυντήριες οδηγίες που εκδίδονται από την Α.Π.Δ.Π.Χ.». Ακόμη κι αν θεωρηθεί ότι τα συγκεκριμένα μνημεία του Δήμου Πύργου χρήζουν, με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας, ανάγκης ιδιαίτερης προστασίας, που δικαιολογούν την εγκατάσταση κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης, η νομιμότητα της εν λόγω επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων θα έπρεπε να εξετασθεί σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία επιβάλλει τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης να είναι πρόσφορα και αναγκαία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος θα πρέπει να μη δύναται να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα (άρθρο 4 του ν. 2472/1997). Σύμφωνα δε με το άρθρο 5 της Οδηγίας 1/2011 της Αρχής, η προσφορότητα και η αναγκαιότητα της βιντεοεπιτήρησης εκτιμάται με βάση τον κίνδυνο, που ο υπεύθυνος επεξεργασίας θέλει να αντιμετωπίσει σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Ως ηπιότερα δε νοούνται τα μέσα εκείνα που είναι εξίσου αποτελεσματικά, αλλά λιγότερο επαχθή για το άτομο, π.χ. τακτικότεροι έλεγχοι από προσωπικό ασφαλείας, σύστημα συναγερμού, καλύτερος φωτισμός κλπ.

Επισημαίνεται δε ότι η εξέταση της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας, κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα, πρέπει πάντοτε να προηγείται της εξέτασης του τρόπου τοποθέτησης της κάμερας και, ακολούθως, της τήρησης της αρχής της ελαχιστοποίησης των δεδομένων. Με άλλα λόγια, μόνον εφόσον κριθεί ότι η εγκατάσταση και λειτουργία κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης αποτελεί μέτρο πρόσφορο και αναγκαίο για την εξυπηρέτηση του επιδιωκόμενου σκοπού, μπορεί περαιτέρω να εξεταστεί ο τρόπος εγκατά-

στασης και λειτουργίας της κάμερας, κατά τρόπον ώστε να ελαχιστοποιείται η συλλογή προσωπικών δεδομένων.

Κατά τούτο, η εγκατάσταση κλειστού κυκλώματος βιντεοεπιτήρησης στην προκειμένη περίπτωση παραβιάζει τη συνταγματικώς και κοινοτικώς κατοχυρωμένη αρχή της αναλογικότητας, δεδομένου ότι, πρώτον, ουδέν στοιχείο εισφέρθη από το Δήμο Πύργου για τη δυνατότητα εξυπηρέτησής του ιδίου σκοπού με άλλα -ηπιότερα- μέσα, κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα. Και, δεύτερον, η γενικευμένη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης - στην οποία αφεύκτως θα οδηγήσει η έγκριση της χρήσης τους από την Αρχή άνευ τηρήσεως της αρχής της αναλογικότητας (προσφορότητα και αναγκαιότητα ύπαρξης και λειτουργίας κάμερας), κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα, μπορεί να επιδράσει στην συμπεριφορά των προσώπων που κινούνται στην κεντρική πλατεία ενός μεγάλου δήμου της Χώρας, μεταξύ των οποίων και παιδιά όλων των ηλικιών, γεγονός που μπορεί να δημιουργεί ψυχολογική πίεση, καθώς ένα πρόσωπο -πολλώ δε μάλλον αν αυτό είναι ανήλικο- που γνωρίζει ότι παρακολουθείται, προσπαθεί να προσαρμόζει την συμπεριφορά του στις προσδοκίες εκείνου που κάθε φορά το παρακολουθεί ή θεωρεί ότι το παρακολουθεί.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Προκειμένου η λειτουργία του κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης να είναι σύμφωνη με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η Αρχή καλεί το δήμο Πύργου να τροποποιήσει το υπό κρίση κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης, ως εξής:

- Η κάμερα να τοποθετηθεί σε τέτοιο σημείο ώστε να εστιάζει αποκλειστικά και μόνο στα υπό προστασία μνημεία.
- Να αφαιρεθεί το μόνιτορ και να παραμείνει μόνο το καταγραφικό. Οι κωδικοί πρόσβασης στο σύστημα πρέπει να είναι γνωστοί μόνο από συγκεκριμένο άτομο, που θα οριστεί ως υπεύθυνος ασφαλείας του κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης. Πρόσβαση στα δεδομένα εικόνας και τοποθέτηση μόνιτορ θα γίνεται μόνο στην περίπτωση που έχει συμβεί συμβάν βανδαλισμού και κατόπιν σχετικής έγγραφης εντολής του δημάρχου.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 61/2013

ΑΠΟΔΟΣΗ ΑΦΜ ΚΑΙ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ ΣΤΟ ΣΧΕΤΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ ΥΠΗΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΙΚΟΥΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠ'ΟΨΙΝ ΤΗΣ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Ο Α με την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6973/31.10.2012 προσφυγή του προς την Αρχή, καταγγέλλει τη Δ.Ο.Υ. Ν. Ηρακλείου για παράνομη επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων και, πιο συγκεκριμένα, ότι ενώ για δώδεκα έτη μέχρι το 2011 τα ατομικά φορολογικά στοιχεία του αναγράφονταν στην ελληνική γλώσσα, από το έτος 2011, όταν έκανε έναρξη ατομικής επιχείρησης η αναγραφή του ονοματεπωνύμου του στα τιμολόγια και μπλοκ αποδείξεων καθώς και τα λοιπά προσωπικά φορολογικά του στοιχεία γίνονται πλέον με λατινικούς χαρακτήρες.

Η Αρχή μετά από εξέταση της παραπάνω προσφυγής και των λοιπών στοιχείων του φακέλου και αφού άκουσε την πρόταση του εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια (η τελευταία στη συνέχεια αποχώρησε), μετά από διεξοδική συζήτηση.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, όπως έχει ήδη κρίνει η Αρχή με την Απόφαση Ολομελείας 66/2011, από το συνδυασμό των διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας (άρθρο 31 Ν. 2515/97 και Κ.Υ.Α. 1027411/842/ΔΜ/26.2.1998) και της νομοθεσίας για τη διαμονή και εργασία ομογενών αλβανικής υπηκοότητας (άρθρο 17 παρ. 4 Ν. 1975/1991 και Κ.Υ.Α. 400/2010), προκύπτει ότι οι ομογενείς αλβανικής υπηκοότητας, οι οποίοι είναι εφοδιασμένοι με ειδικό δελτίο ταυτότητας ομογενούς (ΕΔΤΟ) και εργάζονται στην Ελλάδα, απολαύουν όλων των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στους Έλληνες υπηκόους. Επομένως, ως φορολογούμενοι, δικαιούνται να έχουν ΑΦΜ και να καταχωρίζονται στο μηχανογραφικό σύστημα TAXIS με τα ονοματεπώνυμα γραμμένα με ελληνικούς χαρακτήρες, αλλά συγχρόνως και με λατινικούς χαρακτήρες, όπως ως αλλοδαπής υπηκοότητας αναγράφονται στα οικεία έγγραφα των αλβανικών αρχών, για την ασφαλή ταυτοποίησή τους και την αποφυγή διπλοεγγραφών.

2. Επειδή στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου προέκυψαν τα εξής:

Ο προσφεύγων Α ομογενής, αλβανικής υπηκοότητας και εγκατεστημένος νομίμως με την οικογένειά του στην Ελλάδα, είναι κάτοχος Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς (στο εξής: ΕΔΤΟ) από το έτος 2006, το οποίο αναγράφει το ονοματεπώνυμό του με ελληνικούς και λατινικούς χαρακτήρες. Ο προσφεύγων λειτουργεί από το έτος 2011 ατομική επιχείρηση με έδρα την Ν. Ιωνία Αττικής, και με σχετική αίτησή του στη Δ.Ο.Υ. Ν. Ηρακλείου, στην οποία υπάγεται, ζήτησε τα προσωπικά φορολογικά του στοιχεία καθώς και το ονοματεπώνυμό του στα τιμολόγια και μπλοκ αποδείξεων να αναγράφονται με ελληνικούς χαρακτήρες. Πλην όμως η Δ.Ο.Υ. του απάντησε ότι σύμφωνα με την εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών ΠΟΛ 1101/15.07.05, η καταχώριση των στοιχείων ταυτότητας των ομογενών κατόχων Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς, αλλά και των ομογενών γενικότερα, διενεργείται πλέον στο τηρούμενο από το Υπουργείο Οικονομικών μητρώο φορολογουμένων μόνον με λατινικούς χαρακτήρες.

3. Επειδή η Αρχή κρίνει κατά πλειοψηφία, σύμφωνα και με την ανωτέρω απόφαση της Ολομελείας 66/2011 ότι ο τρόπος αναγραφής του ονοματεπωνύμου και των λοιπών προσωπικών στοιχείων του προσφεύγοντος στο τηρούμενο από το Υπουργείο Οικονομικών μητρώο φορολογουμένων συνιστά επεξεργασία που εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Αρχής και ότι η αναγραφή των στοιχείων αυτών πρέπει να γίνει, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, με ελληνικούς και λατινικούς χαρακτήρες. Μειοψήφησε ένα μέλος της Αρχής, το οποίο είχε μειοψηφήσει και στην προαναφερόμενη απόφαση 66/2011 της Ολομελείας, για τους ίδιους αναφερόμενους σε αυτή λόγους.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή αποφαινεται ότι η Δ.Ο.Υ. Ν. Ηρακλείου οφείλει να καταχωρίσει στο τηρούμενο Μητρώο το όνομα, το επώνυμο καθώς και τα λοιπά προσωπικά στοιχεία του προσφεύγοντος με ελληνικούς και λατινικούς χαρακτήρες.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 63/2013**ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ.****Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΗΣ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:**

Η εταιρεία ΜΑΡΑΚ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΑΒΕΕ (εφεξής εταιρεία), οι τομείς δραστηριότητας της οποίας καλύπτουν μεταξύ άλλων το χώρο της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών, υπέβαλε στην Αρχή το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3497/02-06-2010 ερώτημα, το οποίο συμπληρώθηκε με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4499/19-07-2010 έγγραφο, που αφορά σε συστήματα μέτρησης και ανάλυσης ακροατηρίου (συστήματα για τη συλλογή και επεξεργασία στατιστικών δεδομένων των πελατών ενός καταστήματος) αλλά και σε συστήματα ψηφιακής σήμανσης (τεχνολογία η οποία ασχολείται με τη διαχείριση, διανομή και προβολή οπτικοακουστικού περιεχομένου σε σημεία ενδιαφέροντος με σκοπό τη στοχευμένη διαφήμιση μέσω οθονών προβολής). Ειδικότερα, η εταιρεία γνωστοποίησε στην Αρχή την πρόθεσή της να διαθέσει σε πελάτες της (για παράδειγμα, σε εμπορικά καταστήματα) συστήματα δικτυακών αισθητήρων-καμερών ανάλυσης/μέτρησης ακροατηρίου, μέσω των οποίων θα εξάγονται βασικά στατιστικά στοιχεία του κοινού που διέρχεται από τους χώρους όπου βρίσκονται, όπως το πλήθος, το φύλο, η ηλικιακή ομάδα, και ο χρόνος στάσης σε σημεία προβολής προϊόντων. Ως πιθανά σημεία τοποθέτησης αυτών των καμερών αναφέρονται η είσοδος ενός καταστήματος ή το ράφι ενός supermarket. Ως σκοπός της εν λόγω επεξεργασίας αναφέρεται η διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών μάρκετινγκ από τους πελάτες της εταιρείας που θα εγκαταστήσουν αυτά τα συστήματα. Το εν λόγω σύστημα ανάλυσης ακροατηρίου μπορεί να συνεργαστεί και με συστήματα ψηφιακής σήμανσης για την προβολή κατάλληλων διαφημιστικών μηνυμάτων σε οθόνες για το κοινό που διέρχεται από τα σημεία όπου οι αισθητήρες-κάμερες είναι τοποθετημένοι.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα ανωτέρω υποβληθέντα έγγραφα, καθώς επίσης και με βάση την πιο αναλυτική περιγραφή του συστήματος ανάλυσης και μέτρησης ακροατηρίου όπως υποβλήθηκε στην Αρχή με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5524/20-09-2010 έγγραφο, η λειτουργία αυτού βασίζεται σε κάμερες οι οποίες συνδέονται μέσω ομοαξονικού καλωδίου με έναν επεξεργαστή video. Ο εν λόγω επεξεργαστής μετατρέπει το εισερχόμενο σήμα-βίντεο που λαμβάνει από τις κάμερες σε ψηφιακές εικόνες, ενώ ακολούθως αυτές υφίστανται επεξεργασία μέσω κατάλληλου λογισμικού που βρίσκεται εγκατεστημένο στη μνήμη «flash» του επεξεργαστή, προκειμένου να εξαχθούν πληροφορίες όπως το πλήθος των διερχομένων ατόμων, το φύλο τους, η ηλικία τους ομάδα, καθώς και η ώρα και χρονική διάρκεια στάσης στα σημεία προβολής των προϊόντων. Σημειώνεται ότι, προκειμένου κάποιος διερχόμενος να καταμετρηθεί από μία κάμερα του συστήματος, θα πρέπει να κοιτάξει προς αυτή για χρονικό διάστημα ενός (1) περίπου δευτερολέπτου. Το λογισμικό που χρησιμοποιείται για την εξαγωγή των ως άνω δεδομένων ανιχνεύει στις ψηφιακές φωτογραφίες που επεξεργάζεται την ύπαρξη προσώπων καθώς και την κλίση αυτών ως προς το φακό της κάμερας και, βασιζόμενο σε αυτές τις πληροφορίες, εξάγει τα ανωτέρω στατιστικά δεδομένα, διαγράφοντας ταυτόχρονα τις πρωτογενείς ψηφιακές εικόνες. Στη συνέχεια, τα δεδομένα που παράγονται από την ανωτέρω επεξεργασία αποστέλλονται μέσω δικτύου σε κεντρικό εξυπηρετητή που βρίσκεται στο Ισραήλ (ο οποίος ανήκει στην εταιρεία TrueMedia η οποία έχει αναπτύξει το εν λόγω προϊόν), με σκοπό να έχουν πρόσβαση σε αυτά οι εξουσιοδοτημένοι χρήστες/πελάτες μέσω του Διαδικτύου, επισκεπτόμενοι τον αντίστοιχο διαδικτυακό

τόπο που προσφέρεται από την TrueMedia. Τα δεδομένα παρέχονται στους πελάτες αποκλειστικά σε στατιστική μορφή μέσω κατάλληλων στατιστικών γραφημάτων (ενδεικτικά δείγματα τέτοιων γραφημάτων υπάρχουν στα ανωτέρω έγγραφα), ενώ η διαδικτυακή πρόσβαση στα στατιστικά αυτά δεδομένα πραγματοποιείται μέσω αυθεντικοποίησης των χρηστών.

Όπως επισημαίνεται στην περιγραφή του συστήματος, η μνήμη «flash» του επεξεργαστή τηρεί τις ψηφιακές εικόνες που υφίστανται επεξεργασία για χρονικό διάστημα που αντιστοιχεί σε κλάσμα του δευτερολέπτου, αφού οι εικόνες ανανεώνονται συνεχώς με καινούριες (σημειώνεται ότι δεν υπάρχει κανένα άλλο αποθηκευτικό μέσο). Η εταιρεία επισημαίνει επίσης ότι δεν πραγματοποιείται άλλη αποθήκευση εικόνας ή βίντεο σε κανένα στάδιο της επεξεργασίας, ενώ επίσης από τα στατιστικά δεδομένα που εξάγονται είναι αδύνατος ο προσδιορισμός των υποκειμένων των δεδομένων.

Επιπρόσθετα, με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7633/17-12-2010 έγγραφο που η εταιρεία υπέβαλε στην Αρχή, αναφέρεται ότι το ανωτέρω σύστημα μπορεί -εάν ο εκάστοτε πελάτης το ζητήσει- να συνεργαστεί με σύστημα ψηφιακής σήμανσης που παρέχεται από την εταιρεία C-nario (η οποία αναπτύσσει λογισμικό τόσο για τη διαχείριση και διανομή του ψηφιακού περιεχομένου όσο και για την αναπαραγωγή του), με στόχο την προβολή στοχευμένων διαφημιστικών μηνυμάτων ανάλογα με το είδος του ακροατηρίου. Ειδικότερα, αναφέρεται στο ανωτέρω έγγραφο ότι οι πληροφορίες που εξάγονται από το σύστημα ανάλυσης ακροατηρίου της TrueMedia μπορούν να αξιοποιούνται από το λογισμικό της εταιρείας C-nario για την αυτοματοποιημένη προβολή του ψηφιακού περιεχομένου (διαφήμιση) που θα προβάλλεται σε διαφημιστικές οθόνες. Ως εκ τούτου, η διαφήμιση που θα προβάλλεται στην αντίστοιχη οθόνη μπορεί να μεταβάλλεται ανάλογα με την ηλικία ή το φύλο του ατόμου που στέκεται μπροστά της, όπως αυτή εξάγεται από τη στατιστική επεξεργασία της ψηφιακής του εικόνας σε πραγματικό χρόνο από το σύστημα της TrueMedia.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού άκουσε τον εισηγητή και τον βοηθό εισηγητή, ο οποίος στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Το άρθρο 2 του ν. 2472/1997, ορίζει ότι «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» είναι «κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων». «Υποκείμενο των δεδομένων» είναι «το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα, και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, δηλαδή μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτική ή κοινωνική». Στο ίδιο άρθρο επίσης επισημαίνεται ότι «δεν λογίζονται ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα στατιστικής φύσης συγκεντρωτικά στοιχεία, από τα οποία δεν μπορούν πλέον να προσδιοριστούν τα υποκείμενα των δεδομένων», ενώ επίσης ορίζεται ως επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα «κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται, από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή».

Με βάση την ανωτέρω περιγραφή του συστήματος προκύπτει ότι, λόγω της ύπαρξης των καμερών-αισθητήρων και της μεθόδου αναγνώρισης ανθρώπινων χαρακτηριστικών που περιγράφεται στα σχετικά έγγραφα, πραγματοποιείται λήψη εικόνων φυσικών προσώπων. Η ενέργεια αυτή αποτελεί επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, παρά το γεγονός ότι οι εικόνες καταγράφονται μόνο για κλάσμα του δευτερολέπτου και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εξαγωγή στατιστικών δεδομένων, από τις οποίες δεν είναι πλέον δυνατός ο προσδιορισμός των υποκειμένων των δεδομένων. Σημειώνεται επίσης ότι η εκάστοτε επιχείρηση που εγκαθιστά το προαναφερθέν σύστημα καθίσταται υπό την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. ζ' του ν.2472/1997 υπεύθυνος επεξεργασίας, αφού αυτή καθορίζει το σκοπό και τον τρόπο της εν λόγω επεξεργασίας.

2. Σύμφωνα με το αρ. 4 παρ. 1 στοιχ. α) του ν. 2472/1997, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει να συλλέγονται με τρόπο θεμιτό και νόμιμο, για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. Επιπλέον, σύμφωνα με το αρ. 4 παρ. 1 στοιχ. β) του ν. 2472/1997, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. Η διάταξη αυτή θέτει ως κριτήριο για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας την αρχή της αναλογικότητας, κατά την οποία πρέπει κάθε φορά να εξετάζεται αν η επεξεργασία των συγκεκριμένων προσωπικών δεδομένων είναι απολύτως αναγκαία για τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος δεν μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο επαχθή για το πρόσωπο μέσα (από την οποία αρχή απορρέει και η ειδικότερη αρχή της ελαχιστοποίησης των προσωπικών δεδομένων που υφίστανται επεξεργασία για την επίτευξη του συγκεκριμένου σκοπού).

Ο σκοπός της εν λόγω επεξεργασίας είναι εμπορικός (ειδικότερα, δημιουργία πολιτικών μάρκετινγκ ή/και προβολή στοχευμένων διαφημιστικών μηνυμάτων), ο οποίος κρίνεται, κατ' αρχήν, καθορισμένος, σαφής και νόμιμος (η ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας αποτελεί ιδιαίτερη έκφραση του ατομικού δικαιώματος στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος). Επιπροσθέτως, με βάση την περιγραφή της εν λόγω επεξεργασίας, ικανοποιείται κατ' αρχάς και η αρχή της αναλογικότητας, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι δεν γίνεται, παρά μόνο στιγμιαία, αποθήκευση εικόνας ή βίντεο και παράγονται αποκλειστικά δεδομένα στατιστικής φύσης σε πραγματικό χρόνο.

3. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνο όταν το υποκείμενο έχει δώσει τη συγκατάθεσή του, όπως επιτάσσει το αρ. 5 παρ. 1 του ν. 2472/1997, εκτός εάν συντρέχει μια από τις προβλεπόμενες από την παράγραφο 2 του ιδίου άρθρου εξαιρέσεις, οπότε είναι νόμιμη η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου. Στην προκειμένη περίπτωση, η μοναδική εξαίρεση που μπορεί να ισχύει είναι η διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν.2472/1997, όπου αναφέρεται ότι κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς συγκατάθεση όταν *«η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας (...), και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών»*. Ως εκ τούτου, προκειμένου να κριθεί αν η εν λόγω επεξεργασία μπορεί να είναι νόμιμη χωρίς τη λήψη της συγκατάθεσης των υποκειμένων, πρέπει να γίνεται στάθμιση του έννομου συμφέροντος του υπεύθυνου επεξεργασίας σε σχέση με τα θεμελιώδη δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων.

4. Για την πραγματοποίηση της ανωτέρω στάθμισης, είναι απαραίτητο να εξεταστούν οι κίνδυνοι που ενέχει η συγκεκριμένη επεξεργασία για την ιδιωτικότητα των υποκει-

μένων των δεδομένων (δηλαδή των φυσικών προσώπων που στέκονται μπροστά στις κάμερες-αισθητήρες), λαμβάνοντας υπόψη όλα τα δυνατά τεχνολογικά (ή μη) μέσα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή από τρίτο για την αναγνώρισή τους με χρήση των δεδομένων του εν λόγω συστήματος. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να ληφθούν υπόψη τα παρακάτω σημεία:

α) Παρά το γεγονός ότι τόσο η εταιρεία όσο και η TrueMedia δηλώνουν ότι δεν γίνεται καμία καταγραφή εικόνας ή βίντεο σε κανένα στάδιο της επεξεργασίας, προκύπτει από τη σχετική με το σύστημα έρευνα ότι με μία απλή μόνο τεχνολογική αναβάθμιση του συστήματος υπάρχει η δυνατότητα καταγραφής των εικόνων¹.

β) Σε περίπτωση ταυτόχρονης λειτουργίας του εν λόγω συστήματος (για το σκοπό της διαμόρφωσης πολιτικών μάρκετινγκ ή/και προβολής διαφημιστικών μηνυμάτων) με κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης (για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών), ο συνδυασμός των πληροφοριών του καταγεγραμμένου από τις κάμερες ασφαλείας υλικού με τα στατιστικά δεδομένα που τελικά εξάγονται από το εν λόγω σύστημα ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να οδηγή στην ταυτοποίηση των φυσικών προσώπων που στάθηκαν μπροστά από μία κάμερα-αισθητήρα.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να γίνεται, μέσω του συστήματος, αναγνώριση των φυσικών προσώπων που εισέρχονται στο οπτικό πεδίο των καμερών-αισθητήρων. Κατά συνέπεια, ελλοχεύει ο κίνδυνος να καθίσταται δυνατή η καταγραφή ή/και παρακολούθηση των προτιμήσεων ή ακόμα και συνηθειών των εν λόγω προσώπων μέσω του συστήματος, επιτρέποντας ακόμα και τη δημιουργία προφίλ με τα προσωπικά τους δεδομένα. Ως εκ τούτου, λαμβάνοντας υπόψη τον κίνδυνο αυτό, και σε συνδυασμό με τον επιδιωκόμενο σκοπό της επεξεργασίας, προκύπτει ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτή η εφαρμογή της εξαίρεσης του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997 για τη συγκεκριμένη επεξεργασία.

5. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, προκύπτει ότι η μοναδική νομική βάση για την πραγματοποίηση της επεξεργασίας μέσω του εν λόγω συστήματος είναι η συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων, δηλαδή των προσώπων που εισέρχονται στην εμβέλεια των καμερών-αισθητήρων. Σύμφωνα με το αρ. 2 του ν.2472/1997, ως συγκατάθεση νοείται *«κάθε ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως που εκφράζεται με τρόπο σαφή, και εν πλήρη επίγνωση, και με την οποία, το υποκείμενο των δεδομένων, αφού προηγουμένως ενημερωθεί, δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο της επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν»*.

6. Σημειώνεται ότι δεν μπορεί γενικά να θεωρηθεί ως συγκατάθεση των υποκειμένων η διέλευσή τους από τα σημεία που βρίσκονται τοποθετημένοι οι εν λόγω αισθητήρες-κάμερες, ακόμα και αν υπάρχει προηγουμένως ακριβής ενημέρωσή τους περί των σημείων τοποθέτησης των καμερών και το σκοπό της επεξεργασίας. Και τούτο διότι ενδεχομένως, ακόμα και αν το υποκείμενο των δεδομένων δεν συναινεί στην εν λόγω επεξεργασία, να μην έχει εν τέλει την πραγματική δυνατότητα να αποφύγει τη διέλευση από τα σημεία τοποθέτησης των καμερών (αν, για παράδειγμα, επιθυμεί την αγορά συγκεκριμένου προϊόντος που βρίσκεται στο χώρο που καλύπτεται από το εν λόγω σύστημα). Άρα, μία διέλευση του υποκειμένου των δεδομένων από τα σημεία που βρίσκονται εγκατεστημένες κάμερες του εν λόγω συστήματος δεν υποδηλώνει, κατ' αρχάς, ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως περί έγκρισής του για την εν λόγω επεξεργασία, ακόμα και αν είναι ενήμερος για αυτήν.

1. Ο ισχυρισμός αυτός φέρεται να έχει διατυπωθεί ακόμη και από εκπροσώπους της εταιρείας TrueMedia – βλέπε Stephanie Clifford, *Billboards That Look Back*, New York Times, 31 Μαΐου 2008.

7. Κατ' εξαίρεση, η μετά προηγηθείσα ειδική ενημέρωση διέλευση προσώπων από τα σημεία τοποθέτησης των καμερών-αισθητήρων και η στροφή του βλέμματος έστω και για κλάσμα του δευτερολέπτου προς την κάμερα-αισθητήρα μπορεί να θεωρηθεί ως συγκατάθεση αποδοχής της επεξεργασίας που πρόκειται να διενεργηθεί, η οποία παρέχεται ελεύθερα και με πλήρη επίγνωση. Από την ενέργειά τους αυτή συνάγεται εμμέσως πλην σαφώς ειδική δήλωση βουλήσεως περί της επικειμένης επεξεργασίας με τον τρόπο που αναφέρθηκε των προσωπικών τους δεδομένων, που εξομοιώνεται πλήρως με ρητή δήλωση τέτοιου περιεχομένου. Αυτό συμβαίνει όταν ισχύουν σωρευτικά οι παρακάτω δύο προϋποθέσεις:

α) Τα σημεία λειτουργίας των καμερών-αισθητήρων είναι συγκεκριμένα και τοποθετημένα κατά τρόπο τέτοιο, ώστε τα φυσικά πρόσωπα που εισέρχονται στις εγκαταστάσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας να έχουν τη δυνατότητα να λάβουν όλες τις παρεχόμενες από αυτόν υπηρεσίες/προϊόντα χωρίς να είναι υποχρεωμένα να διέλθουν από τα εν λόγω σημεία. Για παράδειγμα, όταν το σύστημα χρησιμοποιείται για την προβολή διαφημιστικών μηνυμάτων σε ένα εμπορικό κατάστημα, η τοποθέτηση των καμερών-αισθητήρων πρέπει να γίνεται σε ειδικό χώρο όπου δεν διατίθενται προϊόντα, αλλά όσοι ενδιαφέρονται μπορούν να λαμβάνουν ειδικές προσφορές για προϊόντα ανάλογα με το φύλο και την ηλικία τους. Αντίστοιχα, όταν το σύστημα χρησιμοποιείται για την εξαγωγή στατιστικών δεδομένων ανάλυσης ακροατηρίου, τα προϊόντα/υπηρεσίες που βρίσκονται στο πεδίο λειτουργίας των καμερών-αισθητήρων, θα πρέπει να διατίθενται εναλλακτικά και σε άλλους χώρους όπου δεν λειτουργεί το σύστημα (π.χ. όταν υπάρχουν κάμερες-αισθητήρες σε ράφι ενός σούπερ μάρκετ, τα εκεί παρεχόμενα προϊόντα θα πρέπει να διατίθενται επίσης και σε άλλα ράφια που δεν εποπτεύονται από τις εν λόγω κάμερες).

β) Παρέχεται κατάλληλη ενημέρωση (για παράδειγμα, με ευκρινείς ενημερωτικές πινακίδες ή/και ειδική σήμανση) ότι στα εν λόγω σημεία λειτουργούν κάμερες-αισθητήρες. Η ενημέρωση πρέπει να είναι διαθέσιμη τόσο κατά τη γενική είσοδο στις εγκαταστάσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας, όσο και πριν από την είσοδο στον ειδικό χώρο λειτουργίας του συστήματος. Το περιεχόμενο της ενημέρωσης πρέπει κατ' ελάχιστο να αναφέρει το σκοπό της επεξεργασίας (εξαγωγή στατιστικών πληροφοριών ή προβολή διαφημίσεων βάσει της επεξεργασίας της ψηφιακής εικόνας του διερχόμενου φυσικού προσώπου), καθώς επίσης και το πρόσωπο με το οποίο οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να επικοινωνήσουν για να ασκήσουν τα δικαιώματα που ο ν.2472/1997 αναγνωρίζει στο υποκείμενο των δεδομένων. Στην ενημέρωση θα πρέπει επιπλέον να αναφέρεται ρητά ότι δεν καταγράφεται καμία εικόνα ή βίντεο.

8. Κάθε επιχείρηση/εταιρεία που εγκαθιστά το εν λόγω σύστημα καθίσταται υπεύθυνος επεξεργασίας, οπότε και βαρύνεται με την υποχρέωση γνωστοποίησης στην Αρχή (άρθρο 6 του ν. 2472/1997), ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων (άρθρο 11), ικανοποίησης των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης (άρθρα 12 και 13 αντίστοιχα).

9. Δεν έχει εφαρμογή, στη συγκεκριμένη περίπτωση, το άρθρο 9 του ν. 2472/1997 περί διασυννοριακής ροής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, στο μέτρο που τα δεδομένα που τελικώς διαβιβάζονται στον εξυπηρετητή της TrueMedia στο Ισραήλ είναι μη προσωπικά.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή κρίνει ότι η εγκατάσταση του παραπάνω συστήματος για τον αναφερόμενο σκοπό επεξεργασίας επιτρέπεται, εφόσον πληρούνται οι κάτωθι προϋποθέσεις:

1. Για τη νομιμότητα της εγκατάστασης του εν λόγω συστήματος για τους σκοπούς που περιγράφονται ανωτέρω απαιτείται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας η λήψη της

ελεύθερης, ρητής και ειδικής συγκατάθεσης των υποκειμένων των δεδομένων, μετά από προηγούμενη ενημέρωση, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στο σκεπτικό της Απόφασης (παράγραφοι 6 και 7). Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση ύπαρξης κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης για το σκοπό της προστασίας προσώπων ή αγαθών, οι αντίστοιχες ενημερωτικές πινακίδες πρέπει να είναι διαφορετικές, εφόσον πρόκειται για διαφορετικά συστήματα που πραγματοποιούν διαφορετική επεξεργασία και για άλλο σκοπό.

2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται, βάσει του άρθρου 6 του ν.2472/1997, να γνωστοποιεί εγγράφως στην Αρχή την επεξεργασία. Η γνωστοποίηση πρέπει να γίνεται πριν την έναρξη της επεξεργασίας και σε αυτήν πρέπει να περιγράφεται με ακρίβεια το εν λόγω σύστημα (όπως σημεία τοποθέτησης και πλήθος των καμερών/αισθητήρων, τρόπος λήψης συγκατάθεσης, ενημέρωση).

3. Δεν επιτρέπεται να προβάλλεται σε οθόνες παρακολούθησης το πεδίο λήψης των εν λόγω καμερών (η χρήση οθονών άλλωστε δεν είναι αναγκαία για το σκοπό της εν λόγω επεξεργασίας).

4. Τυχόν παράλληλη ύπαρξη συστήματος βιντεοπιτήρησης για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών πρέπει να μη συσχετίζεται καθοιονδήποτε έννοια με το εν λόγω σύστημα.

5. Για οποιαδήποτε τυχόν αλλαγή σκοπού ή/και του τρόπου επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων μέσω του συστήματος, θα πρέπει να προηγηθεί η γνώμη της Αρχής.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 70/2013

ΠΑΡΟΧΗ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ, ΩΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΝΑ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙ ΣΤΟΝ ΑΙΤΟΥΝΤΑ ΤΡΙΤΟ ΤΑ ΖΗΤΗΘΕΝΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ Η ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗΣ, ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΩΝΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟ ΕΝ ΛΟΓΩ ΙΔΡΥΜΑ, ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΑΥΤΗΣ, ΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΠΟΥ ΤΕΘΗΚΕ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΓΩΓΗ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΗΘΗΚΕ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ, ΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Υποβλήθηκε στην Αρχή από το Ελληνικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, η υπ' αρ. πρωτ. 1285/16-05-2012 (και με αρ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/3556/17-05-2012) αίτηση (όπως αυτή συμπληρώθηκε με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3402/10-05-2012 έγγραφο και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα και με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3559/23-05-2013 έγγραφο και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα, που υπέβαλε στην Αρχή ο Α), με την οποία ζητείται από την Αρχή όπως χορηγήσει την απαιτούμενη από τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997 *για την Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα* άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τη διαβίβαση από το Ελληνικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, στον αιτούντα τρίτο Α, κάτοικο [περιοχής] Χ, πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση της υγείας της πρώην συζύγου του Β. Ειδικότερα, ο αιτών ζητεί όπως του χορηγηθεί πιστοποιητικό, που να περιγράφει την κατάσταση της υγείας της πρώην συζύγου του η οποία παραπέμφθηκε στο Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών, που εδρεύει στην Αθήνα από το Δημοτικό Βρεφοκομείο για περαιτέρω εξετάσεις. Ο αιτών ζητεί τη διαβίβαση του προαναφερομένου εγγράφου προκειμένου ο ίδιος να το προσκομίσει ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων και δικαστικών Αρχών, στο πλαίσιο της αντιδικίας που έχει με την πρώην σύζυγό του Β

και, ιδίως, για την ανάθεση της επιμέλειας της ανήλικης κόρης τους Γ στον ίδιο, αλλά και για την άσκηση από αυτόν του δικαιώματος επικοινωνίας με την ανήλικη κόρη τους, την επιμέλεια της οποίας έχει, επί του παρόντος, η μητέρα της, καθώς και για την αντίκρουση της κατηγορίας, που του αποδίδεται, για σεξουαλική κακοποίηση της ανηλικού.

Μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης, αφού διαβάστηκαν τα πρακτικά της συνεδρίασης της 29/05/2013, άκουσε την πρόταση του εισηγητή και του βοηθού εισηγητή, ο οποίος στη συνέχεια αποχώρησε, και μετά από διεξοδική συζήτηση, Η Αρχή,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, το άρθρο 2 του Ν. 2472/1997 ορίζει ότι για τους σκοπούς του νόμου αυτού νοούνται ως «ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν, μεταξύ άλλων, στην υγεία.

2. Επειδή, η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, εναρμονιζόμενη, ιδίως, με τις διατάξεις των άρθρων 9Α, 25 παρ. 1 και 28 του Συν/τος, 8 και 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΕ, ρητά ορίζει ότι: *«Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. (...)»*.

3. Επειδή, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 και 7 του Ν. 2472/1997 προκύπτει ότι η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, καταρχήν, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Ωστόσο, η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου τους, στις περιπτώσεις που περιοριστικά προβλέπει ο νόμος. Ειδικότερα, επιτρέπεται, για τα μεν απλά δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (ε') και για τα ευαίσθητα δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (γ') του Ν. 2472/1997. Συγκεκριμένα επιτρέπεται, στην πρώτη περίπτωση όταν *«η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών»*, στη δε δεύτερη, που περιλαμβάνει και τα δεδομένα που αφορούν την υγεία, όταν *«η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου»*.

4. Επειδή, με τις διατάξεις αυτές καθιερώνονται ως θεμελιώδεις προϋποθέσεις για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και για τη νομιμότητα της σύστασης και λειτουργίας κάθε αρχείου, οι αρχές του σκοπού της επεξεργασίας και της αναλογικότητας των δεδομένων σε σχέση πάντα με το σκοπό επεξεργασίας. Συνεπώς, κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που γίνεται πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού η οποία δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξή του, δεν είναι νόμιμη. Συνακόλουθα, τόσο για τα απλά όσο και για τα ευαίσθητα δεδομένα, πρέπει ο σκοπός επεξεργασίας να είναι νόμιμος, σαφής και καθορισμένος, και τα δεδομένα να μην υπερβαίνουν το σκοπό της επεξεργασίας. Ειδικότερα δε για τα ευαί-

σθητα προσωπικά δεδομένα, όπως και εκείνα που αφορούν την υγεία, η επεξεργασία επιτρέπεται, όπως λέχθηκε ανωτέρω, όταν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου. Η προϋπόθεση αυτή ισχύει, όπως έχει κρίνει η Αρχή, και για τα απλά δεδομένα (βλ. αντί πολλών ιδίως τις πρόσφατες αποφάσεις της Αρχής 92/2011 και 111/2011).

5. Επειδή, επιπλέον, το άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 ρητά ορίζει ότι «*εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς*».

6. Επειδή, οι διατάξεις των άρθρων 14, σχετικά με την τήρηση των ιατρικών αρχείων, 5 παρ. 3, σχετικά με την έκδοση των ιατρικών πιστοποιητικών και γνωματεύσεων, και 13, σχετικά με την άρση του ιατρικού απορρήτου, του Ν. 3418/2005 για τον *Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας* δεν καθιερώνουν απόλυτη προστασία του ιατρικού απορρήτου και επιφυλάσσουν την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 2472/1997 κατά την επεξεργασία ιατρικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, προβλέπουν δε την κατ' εξαίρεση χορήγηση ιατρικών πιστοποιητικών σε τρίτο πρόσωπο, εφόσον έχει έννομο συμφέρον και το αποδεικνύει και τις προϋποθέσεις άρσης του ιατρικού απορρήτου.

7. Επειδή, στην υπό κρίση περίπτωση, το Ελληνικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, ζητεί, με την προαναφερόμενη αίτησή του, όπως η Αρχή του χορηγήσει την απαιτούμενη από τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (γ') του Ν. 2472/1997 άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τη χορήγηση στον αιτούντα τρίτο Α, κάτοικο [περιοχής] Χ, πιστοποιητικού σχετικά με την κατάσταση της υγείας της πρώην συζύγου του Β. Ο αιτών ζητεί όπως του χορηγηθεί πιστοποιητικό για την κατάσταση της υγείας της πρώην συζύγου του, η οποία παραπέμφθηκε για περαιτέρω εξετάσεις στο Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών, που εδρεύει στην Αθήνα, από το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών, όπως αυτή η κατάσταση της υγείας της προέκυψε από τις εξετάσεις που διενεργήθηκαν στο Κέντρο, στο χρονικό διάστημα που θα προσδιορίζεται. Ο αιτών ζητεί τη χορήγηση του προαναφερομένου πιστοποιητικού προκειμένου να το προσκομίσει ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων και δικαστικών αρχών, στο πλαίσιο της αντιδικίας που έχει με την πρώην σύζυγό του Β και, ιδίως, για την ανάθεση της επιμέλειας της ανήλικης κόρης τους Γ στον ίδιο αλλά και για την άσκηση από αυτόν του δικαιώματος επικοινωνίας με την ανήλικη κόρη τους, την επιμέλεια της οποίας έχει επί του παρόντος η μητέρα της, καθώς και για την αντίκρουση της κατηγορίας, που του αποδίδεται για σεξουαλική κακοποίηση της ανηλικού.

Ειδικότερα, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι με την υπ' αρ./2009 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (Τμήμα ασφαλιστικών μέτρων) ανατέθηκε προσωρινώς η άσκηση της επιμέλειας της ανηλικού στη μητέρα της Β και ρυθμίστηκε η επικοινωνία αυτής με τον πατέρα της. Στη συνέχεια, εκδόθηκε η υπ' αρ./2010 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία απαγγέλθηκε η λύση του γάμου της Β με τον Α. Ακολούθως, με την υπ' αρ. ../2011 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, ανατέθηκε οριστικώς η επιμέλεια της ανηλικού Γ στη μητέρα της Β. Στη συνέχεια, η Β υπέβαλε αίτηση λήψης ασφαλιστικών μέτρων, με αίτημα τη μεταρρύθμιση της ως άνω υπ' αρ./2009 απόφασης ασφαλιστικών μέτρων και την απαγόρευση της επικοινωνίας του Α με το τέκνο τους. Κατά την συζήτηση της αίτησης για προσωρινή διαταγή ενώπιον του δικαστού του αρμόδιου Δικαστηρίου απερίφθη η αίτηση έκδοσης προσωρινής διαταγής απαγόρευσης επικοινωνίας της ανηλικού με τον αιτούντα και εκδικάστηκε η αίτηση της Β επί της οποίας εκδόθηκε η υπ' αρ./2011 απόφαση ασφαλιστικών μέτρων, η οποία διατήρησε την επικοινωνία του Α με το ανήλικό τέκνο τους. Επειδή, κατά τους ισχυρισμούς του Α, η πρώην σύζυγός του Β

αρνούταν να εφαρμόσει τις ως άνω δικαστικές αποφάσεις για την επικοινωνία του με το τέκνο τους, ο ίδιος υπέβαλε εγκλήσεις για παραβίαση δικαστικής απόφασης επικοινωνίας και η εν λόγω υπόθεση πρόκειται να εκδικαστεί ενώπιον του Γ' Μονομελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών την ...-2013. Εξάλλου, πάντοτε κατά τους ισχυρισμούς του, η πρώην σύζυγός του Β έχει υποβάλει, στο πλαίσιο της αντιδικίας τους, ψευδείς - κατά τον ίδιο - μηνυτήριες αναφορές σε βάρος του ενώπιον της Εισαγγελίας Ανήλικων Αθηνών για σεξουαλική κακοποίηση της ανήλικου, επί της οποίας διενεργείται προανάκριση. Τη χορήγηση του ιατρικού πιστοποιητικού ή βεβαιώσεως σχετικά με την κατάσταση της ψυχικής υγείας της πρώην συζύγου του, ζητεί προκειμένου να αντικρούσει τις σε βάρος του κατηγορίες, να ενισχύσει τις σε βάρος της πρώην συζύγου του κατηγορίες, όπως αυτή που πρόκειται να εκδικασθεί στις ...-2013, και γενικά να υπερασπιστεί ενώπιον των δικαστικών αρχών τα δικαιώματά του καθώς, επίσης, και εκείνα της ανήλικης κόρης τους, η οποία συνοικεί - κατά τα προαναφερόμενα - με τη μητέρα της, γεγονός που - πάντοτε κατά τους ισχυρισμούς του αιτούντος τρίτου Α - εγκυμονεί κινδύνους για το ανήλικο τέκνο τους, εξαιτίας της διαταραγμένης ψυχικής υγείας της Β.

8. Επειδή, οι ως άνω ζητηθείσες από τον αιτούντα τρίτο Α πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας της πρώην συζύγου του Β συνιστούν ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 στοιχ. (β') του Ν. 2472/1997.

9. Επειδή, ο σκοπός επεξεργασίας, τον οποίο προβάλλει ο αιτών τρίτος Α για τη διαβίβαση στον ίδιο των προαναφερομένων πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση της υγείας της πρώην συζύγου του Β, συνίσταται στην ανάγκη άσκησης και υπεράσπισης των δικαιωμάτων του ιδίου και του ανήλικου τέκνου τους Γ και, υπό την έννοια αυτή, καταρχήν ερείδεται στις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 7 παρ. 2 στοιχ. (γ') και 4 παρ. 1 στοιχ. (α') του Ν. 2472/1997 (Βλ., ιδίως, τις αποφάσεις της Αρχής 53/2010, 137/2012 και 138/2012).

Περαιτέρω, προκειμένου να πληρούται η αρχή της αναλογικότητας, με την έννοια της αναγκαιότητας και προσφορότητας, των δεδομένων ενόψει του προβαλλόμενου από τον αιτούντα τρίτο σκοπού επεξεργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. (β') του Ν. 2472/1997, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων του φακέλου της υπό κρίση υπόθεσης και ιδίως της υπόθεσης κατά της πρώην συζύγου του και η οποία πρόκειται να εκδικαστεί την ...-2013, αρκεί η χορήγηση από το Ελληνικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, στον αιτούντα ιατρικού πιστοποιητικού ή ιατρικής γνωμάτευσης που θα περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την αιτία εισαγωγής και εξέτασης της πρώην συζύγου του στο εν λόγω ίδρυμα, το διάστημα αυτής, την διάγνωση που τέθηκε και την αγωγή που ακολουθήθηκε, συμπεριλαμβανομένης της φαρμακευτικής αγωγής.

10. Επειδή, για τη νομιμότητα της διαβίβασης των προαναφερομένων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της Β στον αιτούντα τρίτο Α, το Ελληνικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, υποχρεούται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, να ενημερώσει την Β, πριν από τη διαβίβαση των εν λόγω ευαίσθητων δεδομένων της προσωπικού χαρακτήρα στον αιτούντα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή,

1) Παρέχει στο Ελληνικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, την άδεια να χορηγήσει στον αιτούντα τρίτο Α τα ως άνω ζητηθέντα από

τον ίδιο ιατρικό πιστοποιητικό ή ιατρική γνωμάτευση, που θα περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την αιτία εισαγωγής και εξέτασης της πρώην συζύγου του στο εν λόγω ίδρυμα, το διάστημα αυτής, τη διάγνωση που τέθηκε και την αγωγή που ακολουθήθηκε, συμπεριλαμβανομένης της φαρμακευτικής αγωγής, προκειμένου να τα προσκομίσει ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων και δικαστικών αρχών, προς υποστήριξη των αναφερομένων στο σκεπτικό ενδίκων βοηθημάτων και αντίκρουση των σε βάρος του κατηγοριών, αλλά και εν γένει στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς, που έχει με την πρώην σύζυγό του Β για τη ρύθμιση του δικαιώματος επικοινωνίας του με το ανήλικο τέκνο τους ή, άλλως, την ανάθεση της επιμέλειάς του στον ίδιο. Το Ελληνικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών, θα χορηγήσει, επίσης, στον αιτούντα τρίτο βεβαίωση, στην οποία θα αναγράφεται ότι τα προαναφερόμενα έγγραφα του χορηγούνται προκειμένου να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τον προαναφερόμενο σκοπό επεξεργασίας.

2) Το Ελληνικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, υποχρεούται να ενημερώσει την Β, πριν από τη διαβίβαση των εν λόγω ευαίσθητων δεδομένων της προσωπικού χαρακτήρα στον αιτούντα τρίτο Α.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 71/2013

ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΣΕ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟ ΡΑΔΙΟΤΑΞΙ ΓΙΑ ΜΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ. ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ. ΑΝΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΚΠΟΛΔ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Με τις κατωτέρω αναφερόμενες προσφυγές της, η Α καταγγέλλει τον Συνεταιρισμό Ιδιοκτητών Ραδιοταξί ... (εφεξής «Συνεταιρισμός»), του οποίου είναι μέλος, για τα ακόλουθα ζητήματα:

α) Μη συμμόρφωση του Συνεταιρισμού με την υπ' αριθμ. 65/2010 Απόφαση της Αρχής και μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης σε ηχογραφημένες συνομιλίες (προσφυγή υπ' αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/6038/21.09.2012, όπως αυτή συμπληρώθηκε με τα υπ' αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/7805/04.12.2012 έγγραφα, και προσφυγή υπ' αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/736/04.02.2013). Η προσφεύγουσα παραπονείται ότι ο Συνεταιρισμός, του οποίου είναι μέλος, ουδέποτε ικανοποίησε το δικαίωμα πρόσβασής της μέσω της χορήγησης αντιγράφου ηχογραφημένης συνομιλίας που περιέχει δεδομένα που την αφορούν, όπως ορίζεται στην Απόφαση 65/2010 της Αρχής. Επιπρόσθετα, η προσφεύγουσα διαμαρτύρεται για το γεγονός ότι ο Συνεταιρισμός δεν ικανοποίησε το δικαίωμα πρόσβασής και σε άλλες παρόμοιες περιπτώσεις που έλαβαν χώρα μετά την έκδοση της ως άνω Απόφασης και που αφορούσαν σε αιτήσεις της για αντίγραφα ηχογραφημένων συνομιλιών με δεδομένα που την αφορούν (π.χ. περίπτωση «*χρέωσης ασυνόδευτου*» όπως περιγράφεται αναλυτικά στην υπ' αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/6038/21.09.2012 προσφυγή και περιπτώσεις όπου ο Συνεταιρισμός χορήγησε τις συνομιλίες μόνο εγγράφως ή απάντησε ότι δεν μπορεί να τα χορηγήσει επειδή τα τηρεί μόνο δέκα ημέρες και η προσφεύγουσα τα ζήτησε μετά το δεκαήμερο, όπως περιγράφονται στην υπ' αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/736/04.02.2013 προσφυγή).

β) Μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης σε έγγραφη αναφορά που έχει υποβληθεί σε βάρος της (προσφυγές υπ' αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/1328/21.02.2011 και Γ/ΕΙΣ/736/04.02.2013). Η προσφεύγουσα παραπονείται ότι δεν έλαβε απάντηση στην υπ' αριθμ. πρωτ. Συνεταιρισμού .../-/-2011 αίτησή της, με την οποία ζήτησε από το Συ-

νεταιρισμό να της χορηγήσει αντίγραφο της υπ' αριθμ. .../-...-2009 αναφοράς που υποβλήθηκε σε βάρος της από τον οδηγό του αυτοκινήτου με κωδικό Κ... Β, και με αφορμή την οποία κλήθηκε ενώπιον της Πειθαρχικής Επιτροπής Ραδιοδικτύου (εφεξής «ΠΕΡ») και της επιβλήθηκε η ποινή της επίπληξης από τον Συνεταιρισμό.

γ) Μη χορήγηση δεδομένων μελών και άλλων εγγράφων του Συνεταιρισμού (προσφυγή υπ' αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/1328/21.02.2011). Η προσφεύγουσα παραπονείται ότι δεν έλαβε απάντηση στις ακόλουθες με υπ' αριθμ. πρωτ. Συνεταιρισμού αιτήσεις της: 1) Με την ως άνω (υπό β) αίτησή της, ζήτησε επίσης από τον Συνεταιρισμό να την πληροφορήσει ποιος ήταν ο ιδιοκτήτης του συγκεκριμένου αυτοκινήτου (μέλος του Συνεταιρισμού). 2) .../-...-2011 για πληροφόρησή της αν ο ιδιοκτήτης ή οι ιδιοκτήτες του αυτοκινήτου Κ... είναι μέλη του Συνεταιρισμού, ειδάλλως ποια η σχετική σύμβαση που έχει υπογράψει ο Συνεταιρισμός με τον ιδιοκτήτη ή τους ιδιοκτήτες του ως άνω αυτοκινήτου, καθώς και ποια η απόφαση που έχει λάβει ο Συνεταιρισμός για την αίτηση που προβλέπεται να έχουν υποβάλει από κοινού οι οδηγοί και ο ή οι ιδιοκτήτες του ως άνω αυτοκινήτου. Προς αιτιολόγηση δε της αίτησης αυτής, η προσφεύγουσα αναφέρει «*Η αίτησή μου είναι σύμφωνη με τον κανονισμό λειτουργίας και το καταστατικό του ραδιοδικτύου μας. Η απάντησή σας θα χρησιμοποιηθεί για δικαστική χρήση και για κάθε νόμιμη χρήση και παρακαλώ όπως τη λάβω εντός 15 ημερών*». Ο Συνεταιρισμός απάντησε και στις δυο προαναφερόμενες αιτήσεις της προσφεύγουσας με τα από .../-...-2011 έγγραφά του ως εξής (και οι δυο απαντήσεις έχουν το ίδιο περιεχόμενο): «*[...] Επί του αιτήματός σας ο νομικός σύμβουλος του συνεταιρισμού έχει τη γνώμη ότι κατά το μέρος που εξαρτάται από τη συναίνεση των αναφερόμενων μελών δεν επιτρέπεται να ικανοποιηθεί διότι απαιτείται συναίνεση των συγκεκριμένων μελών. Σε κάθε περίπτωση θέλει τεθεί ερώτημα στην Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. [...]*». Παράλληλα, ο Συνεταιρισμός υπέβαλε στην Αρχή έγγραφο ερώτημα (υπ' αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/2095/23.03.2011), με το οποίο ζητά από την Αρχή να αποφανθεί αν οι υπό 1 και 2 αιτήσεις της προσφεύγουσας είναι σύννομες και αν ο Συνεταιρισμός έχει υποχρέωση να απαντήσει σε αυτές. 3) .../-...-2009 για χορήγηση αντιγράφων αποφάσεων του Δ.Σ. που έχουν ληφθεί σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. γ' του Καταστατικού του Συνεταιρισμού («*Τα μέλη του Συνεταιρισμού έχουν τα εξής δικαιώματα και υποχρεώσεις: [...] γ) να απολαμβάνουν τα ωφελήματα, παροχές, διευκολύνσεις και ευεργετήματα που ορίζονται που τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του ραδιοταξί, τις αποφάσεις των Γ.Σ. και του Δ.Σ.*»). 4) .../-...-2009 για χορήγηση αντιγράφων πρακτικών Γ.Σ. με τις οποίες έγινε τροποποίηση του Καταστατικού, σημειώνοντας ότι δεν χρειάζεται να επικαλεστεί έννομο συμφέρον, διότι, σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Συνεταιρισμού, ο Κανονισμός που έχει εγκριθεί και καταχωρηθεί στο βιβλίο συνεδριάσεων των Γ.Σ. είναι υποχρεωτικός και ισχύει για όλα τα μέλη. 5) .../-...-2009 για πληροφόρηση σχετικά με τον αριθμό των λειτουργούντων σταθμών ραδιοταξί [περιοχής ...], τις περιμετρικές ζώνες και τον χρόνο λειτουργίας αυτών, αιτιολογώντας την αίτησή της «*για την καλή λειτουργία του ραδιοταξί, την αποφυγή παρεξηγήσεων μεταξύ χειριστών αυτοκινήτου και βάσεως και για την καλύτερη εξυπηρέτηση των οδηγών και του επιβατικού κοινού*». 6) .../-...-2010 για χορήγηση αντιγράφου πρακτικού Δ.Σ. όπου συζητήθηκε δική της υπόθεση, όπως την ενημέρωσε ο υπεύθυνος αέρος (ραδιοδικτύου), χωρίς να παρίσταται η ίδια. 7) .../-...-2011 (δεν αναφέρεται αριθμός πρωτοκόλλου, μόνο η ημ/νία που παρελήφθη) για χορήγηση αντιγράφου τελευταίου εγκεκριμένου ισολογισμού, αιτιολογώντας την αίτησή της ως ακολούθως: «*[...] Επειδή σαν μέλος έχω δικαίωμα στα καθαρά κέρδη της χρήσης, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 3 του Ν. 1667/1986 και στο προϊόν της εκκαθάρισης με βάση τη συνεταιριστική μου μερίδα ή μερίδες [...]*». Επίσης,

με την ίδια προσφυγή, η προσφεύγουσα παραπονείται για τις αρνητικές απαντήσεις που έλαβε από το Συνεταιρισμό στις ακόλουθες αιτήσεις της: 8) .../-.-2009 για χορήγηση αντιγράφων πρακτικών Γ.Σ. με τις οποίες έγινε τροποποίηση του Καταστατικού, η οποία απορρίφθηκε ως απαράδεκτη λόγω μη αναφοράς εννόμου συμφέροντος. 9) .../-.-2009 για πληροφόρηση σχετικά με τις κούρσες που έλαβε το ταξί ιδιοκτησίας της σε συγκεκριμένες ημέρες και ώρες που αναφέρει στην αίτησή της, η οποία απορρίφθηκε ως απαράδεκτη με την αιτιολογία ότι ο Συνεταιρισμός δεν έχει υποχρέωση να διατηρεί εγγράφως τις διενεργούμενες από τα μέλη του κούρσες και ότι η αιτούσα πρέπει να αιτιολογήσει το έννομο συμφέρον της. 10) .../-.-2009 για πληροφόρηση σχετικά με τις κούρσες που έλαβε το ταξί ιδιοκτησίας της σε συγκεκριμένες ημέρες και ώρες που αναφέρει στην αίτησή της, η οποία απορρίφθηκε ως απαράδεκτη με την ίδια αιτιολογία όπως η προηγούμενη. 11) .../-.-2010 για υπενθύμιση σχετικά με παλαιότερες αιτήσεις της για χορήγηση αντιγράφων πρακτικών Δ.Σ. ή Γ.Σ. για την οικονομική ενίσχυση που αναφέρθηκε ότι της δόθηκε στο παρελθόν από το Συνεταιρισμό (ημ/νία αναφοράς η από .../-.-2009 Γ.Σ. του Συνεταιρισμού), στην οποία ο Συνεταιρισμός απάντησε ότι «[...] Ο Συν/σμός δεν εκδίδει τέτοια αντίγραφα που ζητάτε. Επίσης, ο Συν/σμός καθώς δεν είναι υπηρεσία ούτε ασκεί κάποιο έργο με δημόσιο σκοπό και ωφέλεια. Τυχάνετε μέλος του Συν/σμού και έχετε τα δικαιώματα που προβλέπονται στο άρθρο 6 του καταστατικού. Επίσης, έχετε τα δικαιώματα και υποχρεώσεις, που απορρέουν από το Ν. 1667/1986, Π.Δ. 482/87, Π.Δ. 59/1989. [...]». 12) .../-.-2011 για πληροφόρηση σχετικά με τις πιάτσες που λαμβάνουν κλήση από το κέντρο του Συνεταιρισμού, η περιμετρική ζώνη της κάθε πιάτσας, η ακριβής χωροθέτηση της κάθε πιάτσας. Στην αίτηση αυτή ο Συνεταιρισμός, αφού αναφέρει ποια βιβλία τηρεί σύμφωνα με το άρθρο 6 του Καταστατικού του, επισημαίνει τα ακόλουθα: «[...] Ο Συν/σμός, συνεπώς, δεν τηρεί σχετικό Αρχείο για κάθε πιάτσα κι ούτε την περιμετρική αυτής ζώνη ή χωροθέτησή της. Ασφαλώς θα γνωρίζετε ότι ο ορισμός της πιάτσας με τις περιμετρικές γινόταν και γίνεται άτυπα. [...]». Στο έγγραφο αυτό η προσφεύγουσα απάντησε ότι η περιμετρική ζώνη αποτελεί χώρο εργασίας για εκείνη και τους υπόλοιπους οδηγούς των ταξί-μελών του Συνεταιρισμού και ότι ζήτησε να πληροφορηθεί ποιο είναι το αρμόδιο όργανο για τον ορισμό πιάτσας ή περιμετρικών και πως αυτή η αρμοδιότητα έχει καταγραφεί. Ο Συνεταιρισμός απάντησε ότι ισχύει και πάλι η πρώτη απάντησή του.

δ) Παράνομη διάδοση προσωπικών δεδομένων σε τρίτο μέσω επίδοσης δικαστικής απόφασης από το δικηγόρο του Συνεταιρισμού σε λάθος διεύθυνση (υπ' αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/6229/20/10/2010 προσφυγή, όπως αυτή συμπληρώθηκε με τα υπ' αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/7805/04.12.2012 έγγραφα). Η προσφεύγουσα παραπονείται ότι ο δικηγόρος του Συνεταιρισμού Χ έδωσε εντολή στον δικαστικό επιμελητή Γ να επιδώσει την υπ' αριθμ. .../2012 δικαστική απόφαση ασφαλιστικών μέτρων (που εκδόθηκε κατόπιν σχετικής αντιδικίας της προσφεύγουσας με τον Συνεταιρισμό) σε διεύθυνση διαφορετική από εκείνη που η προσφεύγουσα έχει δηλώσει στο Συνεταιρισμό, ως διεύθυνση κατοικίας της, με αποτέλεσμα η επίδοση να γίνει στον φίλο της προσφεύγουσας Δ, δηλαδή σε τρίτο πρόσωπο. Κατόπιν τούτου, σύμφωνα πάντα με την προσφυγή, ο Δ έστειλε εξώδικη δήλωση-διαμαρτυρία στον δικηγόρο του Συνεταιρισμού Χ, στην οποία, αφού αναφέρει ότι βρήκε στο διαμέρισμά του την εν λόγω δικαστική απόφαση που αφορούσε σε άλλο πρόσωπο (στην προσφεύγουσα) και ότι το πρόσωπο αυτό δεν διαμένει στο διαμέρισμά του, ζητά από τον δικηγόρο Χ να τον ενημερώσει ποιοι είναι οι λόγοι που τον οδήγησαν να δώσει εντολή επίδοσης στην οικία του. Την αμέσως επόμενη ημέρα, όπως προκύπτει από τα επισυναπτόμενα στην προσφυγή έγγραφα, ο δικηγόρος Χ έδωσε εντολή επίδοσης στη σωστή διεύθυνση της προσφεύγουσας με ειδική μνεία

της προηγούμενης επίδοσης ως μη γενομένης (λόγω της προαναφερόμενης εξώδικης δήλωσης του Δ, αλλά και της αγωγής που κοινοποίησε την ίδια ημέρα η προσφεύγουσα στον Συνεταιρισμό, στην οποία σαφώς αναφέρει ότι έχει την κατοικία της σε άλλη διεύθυνση). Περαιτέρω, η προσφεύγουσα παραπονείται ότι ο ως άνω δικηγόρος, ακόμη και ενώπιον δικαστηρίου (βλ. τα από ...-...-2012 Πρακτικά της υπ' αριθμ. .../2012 Απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου ...) διαρκώς ερωτά την προσφεύγουσα ή τους μάρτυρές της ποια είναι η διεύθυνσή της, ενώ η προσφεύγουσα επιμένει στη διεύθυνση που έχει ήδη δηλώσει ή στη διεύθυνση της πληρεξούσιας δικηγόρου-αντικλήτου της.

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Στο άρθρο 2 στοιχ. α' και γ' του ν. 2472/1997 ορίζονται οι έννοιες των απλών δεδομένων και του υποκειμένου αυτών αντίστοιχα, ενώ στο στοιχ. δ' του ίδιου άρθρου ορίζεται και η έννοια της επεξεργασίας, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η «συλλογή», η «διατήρηση ή αποθήκευση», καθώς και η «διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση». Ακολουθώντας, στο άρθρο 4 του ίδιου νόμου ορίζονται οι βασικές αρχές της επεξεργασίας, ενώ στο άρθρο 5 ορίζονται οι επιμέρους προϋποθέσεις για τη νομιμότητά της. Σύμφωνα δε με το άρθρο 5 παρ. 1 του ίδιου νόμου, η επεξεργασία «απλών» δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνο όταν το υποκείμενο έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση, στην περίπτωση που συντρέχουν οι όροι που περιοριστικά αναφέρονται στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου. Περαιτέρω, τα άρθρα 11, 12 και 13 του ίδιου νόμου καθιερώνουν αντίστοιχα τα δικαιώματα ενημέρωσης, πρόσβασης και αντίρρησης του υποκειμένου των δεδομένων, με σκοπό να εξασφαλιστεί ο έλεγχος της νομιμότητας της επεξεργασίας που πραγματοποιείται. Επίσης, στα άρθρα 21 και 22 του ίδιου νόμου προβλέπονται αντίστοιχα οι διοικητικές και ποινικές κυρώσεις που επιβάλλονται ιδίως στον υπεύθυνο επεξεργασίας σε περίπτωση παράνομης επεξεργασίας. Τέλος, οι κλήσεις σε ακρόαση ενώπιον της Αρχής γίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 19 και 21 ν. 2472/1997, του άρθρου 6 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής και του άρθρου 14 παρ. 10 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν. 2690/1999).

2. Τόσο κατά τη συζήτηση της υπόθεσης στις 12.03.2013 ενώπιον του Τμήματος της Αρχής, αλλά και με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2094/22-03-2013 υπόμνημά του, ο καταγγελλόμενος Συνεταιρισμός προέβαλε την ακυρότητα της υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1584/04-03-2013 κλήσης του Συνεταιρισμού λόγω αοριστίας. Ωστόσο, η ως άνω κλήση αναφέρει ξεχωριστά και με σαφήνεια τόσο τις φερόμενες ως παραβάσεις όσο και τις προσφυγές/καταγγελίες, από τις οποίες προκύπτουν αυτές οι παραβάσεις (άρθρα 6 παρ.2 Κ.Δ.Διαδ. και άρθρο 8 παρ.5 Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής). Επίσης, είχαν επισυναφθεί στην κλήση όλες οι σχετικές προσφυγές/καταγγελίες, τις οποίες ο Συνεταιρισμός βεβαίωσε ότι παρέλαβε. Άλλωστε, για τα περισσότερα από τα θιγόμενα ζητήματα, ο Συνεταιρισμός έχει εμπλακεί παράλληλα σε πλείονες δικαστικές διαμάχες με την προσφεύγουσα (βλ. δικόγραφα και δικαστικές αποφάσεις που επισυνάπτει η προσφεύγουσα στις προαναφερόμενες προσφυγές της, αλλά και τα πρακτικά της από 12.03.2013 συνεδρίασης της Αρχής, όπου ο ίδιος ο Συνεταιρισμός παραδέχεται ότι πολλά από τα ζητηθέντα από αυτόν έγγραφα –τόσο εκείνα με δεδομένα τρίτων, όσο και εκείνα με δικά της δεδομένα– η προσφεύγουσα τα έλαβε μέσω της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων). Περαιτέρω, ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι ο Συνεταιρισμός δεν

ήταν σε θέση να απαντήσει σε όλες τις αιτιάσεις για τις οποίες κλήθηκε ενώπιον της Αρχής, όλα τα σχετικά ζητήματα αποσαφηνίστηκαν κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον του Τμήματος της Αρχής στις 12.03.2013 και δόθηκε επιπλέον προθεσμία δέκα ημερών σε όλους τους κληθέντες να υποβάλλουν σχετικά υπομνήματα. Συνεπώς, σε κανένα στάδιο της διαδικασίας ενώπιον της Αρχής δεν στερήθηκε ο καταγγελλόμενος Συνεταιρισμός το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασής του, με την έννοια της δυνατότητας να ενημερωθεί πλήρως για όσα καταγγέλλεται και να προβάλλει συγκεκριμένους ισχυρισμούς, ούτως ώστε να επηρεάσει τη λήψη της σχετικής απόφασης ύστερα από διαφορετική εμφάνιση ή εκτίμηση του πραγματικού υλικού (πρβλ. ΟΛΣΤΕ 4447/2012, σκέψη 7). Επιπλέον, στο υποβληθέν μετά τη συζήτηση υπόμνημά του δεν αναφέρει συγκεκριμένα ποίες είναι εκείνες οι αιτιάσεις που δεν αντιλαμβάνεται, αντιθέτως μάλιστα, απαντά με σαφήνεια σε όλα τα ζητήματα για τα οποία κλήθηκε ενώπιον της Αρχής. Με βάση όλα τα παραπάνω, ο λόγος ακυρότητας της ως άνω κλήσης σε ακρόαση ενώπιον της Αρχής, ήτοι ο ισχυρισμός ότι ο Συνεταιρισμός αδυνατεί να αντιληφθεί από το δήθεν «ελλιπέστατο» περιεχόμενο της ως άνω κλήσης περί του παρανόμου ή παρατύπου πράξεών του και άρα αδυνατεί να αμυνθεί και να ισχυριστεί τα ανάλογα, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος και αλυσιτελώς προβαλλόμενος (πρβλ. ΟΛΣΤΕ 4447/2012 σκέψη 7, όπου επισημαίνεται μεταξύ άλλων ότι για το λυσιτελές της προβολής από τον διοικούμενο λόγου ακυρώσεως περί μη τηρήσεως του δικαιώματος προηγούμενης ακροάσεως πριν την έκδοση της δυσμενούς γι' αυτόν πράξεως απαιτείται και παράλληλη αναφορά και των ισχυρισμών που αυτός θα προέβαλε ενώπιον της Διοικήσεως αν είχε κληθεί).

3. Με την υπ' αριθμ. 65/2010 Απόφασή της, η Αρχή επέβαλε, μεταξύ άλλων, πρόστιμο χιλίων (1.000) Ευρώ στον Συνεταιρισμό για τη μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης της προσφεύγουσας στην ηχογραφημένη συνομιλία της μέσω ραδιοδικτύου με το τηλεφωνικό κέντρο του Συνεταιρισμού και του απνύθυνε σύσταση να ικανοποιεί στο εξής το δικαίωμα αυτό για κάθε μέλος του σύμφωνα με όσα ορίζονται στο σκεπτικό της ως άνω Απόφασης (σκέψη 4 της Απόφασης 65/2010). Ειδικότερα, η Αρχή απέρριψε ως αβάσιμο τον ισχυρισμό του Συνεταιρισμού για έλλειψη τεχνικής δυνατότητας χορήγησης αντιγράφου ηχογραφημένης συνομιλίας και του επεσήμανε ότι οφείλει να μεριμνήσει για την τροποποίηση του λογισμικού που χρησιμοποιεί για την καταγραφή των συνομιλιών, ώστε να ικανοποιεί στο μέλλον παρόμοια αιτήματα χορήγησης αντιγράφων. Εν προκειμένω, ο ισχυρισμός του Συνεταιρισμού ότι ενώ ο τελευταίος καλεί (προφορικά) την προσφεύγουσα να παραλάβει τα αντίγραφα που ζητά, εκείνη αρνείται να τα παραλάβει ή αρνείται να μεριμνήσει να εκδοθούν αντίγραφα με δικά της έξοδα, ενώ της έδωσαν σχετική προφορική άδεια, δεν αποδεικνύεται. Ωστόσο, ο Συνεταιρισμός απάντησε σε ορισμένα από τα αιτήματα της προσφεύγουσας χορηγώντας της εγγράφως σχετικές απομαγνητοφωνημένες συνομιλίες (βλ. τα επισυναπτόμενα στο υπόμνημα του Συνεταιρισμού απαντητικά έγγραφα, τα οποία είχε προσκομίσει και η προσφεύγουσα). Από όλα τα παραπάνω, προκύπτει ότι ο Συνεταιρισμός δεν συμμορφώθηκε πλήρως με την ως άνω Απόφαση της Αρχής, καθώς δεν έχει θεσπίσει μια σαφή διαδικασία ώστε να είναι σε θέση να αποδείξει ότι ικανοποιεί πράγματι το δικαίωμα πρόσβασης των υποκειμένων σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 12 του ν. 2472/1997, κάθε φορά που αυτό ασκείται. Τούτο θα μπορούσε να αποδεικνύεται ευχερώς, όπως, για παράδειγμα, με έγγραφη πρόσκληση για παραλαβή των δεδομένων που ζητούνται από το τηλεφωνικό κέντρο του Συνεταιρισμού και έγγραφη ενυπόγραφη δήλωση του αιτούντος ότι τα παρέλαβε ή ότι αρνείται να τα παραλάβει για τους λόγους που θα εκθέτει στο ίδιο έγγραφο. Επίσης, αν ήθελε θεωρηθεί ότι η αποθήκευση του συνόλου των δεδομένων σε υλικό φορέα (CD, DVD) ενέχει υπέρμετρο κόστος για τον Συνεταιρισμό, όπως και

ο ίδιος ισχυρίζεται, ο τελευταίος επιτρέπεται να ζητήσει την καταβολή παραβόλου σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 3 του ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με την υπ' αριθμ. 122/2001 Κανονιστική Πράξη της Αρχής σχετικά με τον ορισμό ύψους του χρηματικού ποσού για την άσκηση από το υποκείμενο των δεδομένων των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης (διαθέσιμη ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα της Αρχής www.dpa.gr/ Νομοθεσία / Προσωπικά Δεδομένα / Ελληνική Νομοθεσία). Σημειώνεται δε ότι η μη συμμόρφωση με απόφαση της Αρχής συνιστά ταυτόχρονα και ποινικό αδίκημα σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 5 και 8 του ν. 2472/1997, το οποίο ανακοινώνεται γραπτώς από τον Πρόεδρο της Αρχής στον αρμόδιο εισαγγελέα σύμφωνα με την παρ. 11 του ίδιου άρθρου. Επειδή, όμως, ο Συνεταιρισμός συμμορφώθηκε με τις περισσότερες συστάσεις που του απευθύνθηκαν με την Απόφαση 65/2010, δεν συντρέχει λόγος να διαβιβαστεί ο φάκελος της υπόθεσης στον αρμόδιο εισαγγελέα. Ωστόσο, η έστω εν μέρει μη συμμόρφωση του Συνεταιρισμού με την Απόφαση 65/2010 με την έννοια της μη θέσπισης μιας σαφούς διαδικασίας για την αποδεδειγμένη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης σε ηχογραφημένες συνομιλίες που τηρεί στο αρχείο του, όπως αναλύθηκε ανωτέρω, συνιστά λόγο επιβολής νέας διοικητικής κύρωσης.

4. Με την υπ' αριθμ. 65/2010 Απόφασή της, η Αρχή απνύθυνε σύσταση στον Συνεταιρισμό να τροποποιήσει το ηχογραφημένο μήνυμα ενημέρωσης των πελατών του για την καταγραφή των συνομιλιών τους, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο σκεπτικό της Απόφασης αυτής (σκέψη 2β' της Απόφασης 65/2010), καθώς και να εξασφαλίσει τεχνικά ότι όλοι οι πελάτες ακούνε το συγκεκριμένο μήνυμα ολόκληρο προτού ξεκινήσει η συνομιλία τους με το κέντρο. Από τον υλικό φορέα (CD) που η προσφεύγουσα προσκόμισε μαζί με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2058/21-03-2013 υπόμνημά της, προκύπτει ότι πράγματι σε τρεις διαφορετικές ημερομηνίες που κάλεσε η ίδια η προσφεύγουσα από κινητό τηλέφωνο (01.02.2011, 01.03.2011 και 19.03.2011), η τηλεφωνήτρια του κέντρου απαντούσε στην κλήση προτού ολοκληρωθεί το ηχογραφημένο μήνυμα ενημέρωσης των πελατών για την καταγραφή. Επίσης, κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον του Τμήματος της Αρχής, ο Συνεταιρισμός παραδέχθηκε ότι τούτο πράγματι συμβαίνει ορισμένες φορές, καθώς συνήθως καλούν ταξί κατά το πλείστον ηλικιωμένοι άνθρωποι που δεν αντιλαμβάνονται ότι πρόκειται για ηχογραφημένο μήνυμα και αρχίζουν να μιλούν κατά τη διάρκεια του μηνύματος, προτού δηλαδή απαντήσει η τηλεφωνήτρια. Από όλα τα παραπάνω, δεν προκύπτει ότι ο Συνεταιρισμός συστηματικά δεν χρησιμοποιεί ηχογραφημένο μήνυμα ενημέρωσης των πελατών που επικοινωνούν με το κέντρο ότι η συνομιλία τους καταγράφεται, όπως ορίσθηκε με την ανωτέρω απόφαση της Αρχής. Σε ορισμένες βέβαια περιπτώσεις, όπως προφανώς συνέβη από κεκτημένη συνήθεια και στις ηχογραφηθείσες από την καταγγέλλουσα, η τηλεφωνήτρια παρεμβαίνει και απαντάει πριν ολοκληρωθεί το μήνυμα, διότι οι καλούντες, ιδίως, κατά δίδαγμα κοινής πείρας, ηλικιωμένα άτομα, δεν αντιλαμβάνονται ότι πρόκειται για ηχογραφημένο μήνυμα και αρχίζουν, ενώ ακούγεται το μήνυμα, να αναφέρουν γιατί κάλεσαν δηλαδή να ζητούν την αποστολή ταξί, και έτσι η τηλεφωνήτρια είναι υποχρεωμένη να παρέμβει και να απαντήσει στον καλούντα προς αποφυγή παρεξηγήσεων και δη για να μη μένει με την εντύπωση ότι η κλήση του δεν βρίσκει ανταπόκριση και έτσι θα χρειασθεί να την επαναλάβει, ή να απωλεσθεί για τον Συνεταιρισμό ένα δρομολόγιο ταξί με αποτέλεσμα ή να ταλαιπωρείται και να μη εξυπηρετείται ο καλών ή να ζημιώνεται ο Συνεταιρισμός. Συνεπώς, δεν αποδεικνύεται από πρόθεση ούτε από αμέλεια παραβίαση της εν λόγω διατάξεως της ανωτέρω αποφάσεως της Αρχής.

5. Η προσφεύγουσα, ως υποκείμενο των δεδομένων της υπ' αριθμ. πρωτ. .../...-2009 έγγραφης αναφοράς που έχει υποβληθεί σε βάρος της, έχει σύμφωνα με το άρθρο 12

παρ. 2 στοιχ. α' του ν. 2472/1997 δικαίωμα πρόσβασης στο κείμενο της εν λόγω αναφοράς, καθώς και σε πληροφορίες σχετικές με την προέλευση (πηγή) των δεδομένων αυτών. Ως προέλευση νοούνται τα στοιχεία ταυτοποίησης του αναφέροντος που περιέχονται στο κείμενο της αναφοράς, όπως είναι ιδίως το όνομα και η διεύθυνση του αναφέροντος (πρβλ. αναλόγως Απόφαση 73/2010 της Αρχής για την πρόσβαση καταγγελλομένου σε στοιχεία καταγγέλλοντος, στο πλαίσιο καταγγελίας που υποβάλλεται σε δημόσια υπηρεσία, σκέψη 2). Το δικαίωμα αυτό της προσφεύγουσας μπορεί να περιοριστεί μόνο για συγκεκριμένους λόγους (π.χ. στην περίπτωση της παρ. 5 του άρθρου 12 του ν. 2472/1997 ή αν με τη γνωστοποίηση των στοιχείων του αναφέροντος απειλείται το υπέρτατο έννομο αγαθό της ζωής του). Ωστόσο, από την αναφερόμενη στο ιστορικό της παρούσας απάντηση του Συνεταιρισμού δεν φαίνεται να συντρέχει νόμιμος λόγος περιορισμού του δικαιώματος αυτού. Αντιθέτως, από την απάντηση αυτή προκύπτει ότι το δικαίωμα πρόσβασης της προσφεύγουσας σχετικά με τη χορήγηση αντιγράφου της έγγραφης αναφοράς για την οποία παραπέμφθηκε στην ΠΕΡ δεν ικανοποιήθηκε προσεκτικώς, καθώς, κατά παράβαση του άρθρου 12 παρ. 2 και 4 του ν. 2472/1997, ο Συνεταιρισμός α) δεν απάντησε εντός δεκαπέντε (15) ημερών, αλλά σχεδόν ένα μήνα μετά και β) αρνήθηκε να ικανοποιήσει το αίτημα της προσφεύγουσας χωρίς νόμιμο λόγο, καθώς ο ισχυρισμός ότι η χορήγηση της αναφοράς εξαρτάται από τη συναίνεση του μέλους που την υπέβαλε κρίνεται απορριπτέος ως αβάσιμος. Ο Συνεταιρισμός οφείλει, ήδη κατά το στάδιο της υποβολής αναφοράς/καταγγελίας, να ενημερώνει τον καταγγέλλοντα σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 του ν. 2472/1997 ότι τόσο το κείμενο της καταγγελίας του όσο και το όνομά του, είναι δεδομένα που μπορεί να γνωστοποιηθούν στον καταγγελλόμενο, ιδίως εφόσον ο τελευταίος τα ζητήσει (πρβλ. αναλόγως Απόφαση 73/2010 της Αρχής, σκέψη 6). Και αυτό, διότι ο καταγγελλόμενος έχει κατά κανόνα ως προς αυτά τα δεδομένα δικαίωμα πρόσβασης σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 2472/1997), οπότε είναι ένας νόμιμος αποδέκτης του κειμένου και των λοιπών στοιχείων της αναφοράς/καταγγελίας. Κατά αυτό τον τρόπο, ο εκάστοτε καταγγέλλων, θα πρέπει εξ αρχής να αιτιολογήσει τους λόγους που δικαιολογούν τη μη χορήγηση των στοιχείων του στον καταγγελλόμενο, κάτι που δεν φαίνεται να συντρέχει στην υπό κρίση περίπτωση. Η κατά τα προαναφερόμενα ενημέρωση του καταγγέλλοντος μπορεί να γίνει με κάθε πρόσφορο τρόπο (βλ. άρθρο 3 παρ. 2 της υπ' αριθ. 1/1999 Κανονιστικής Πράξης της Αρχής για την «Ενημέρωση υποκειμένου των δεδομένων κατ' άρθρο 11 ν. 2472/1997»), όπως α) με ειδική και σαφή επισήμανση στο πρότυπο έντυπο της αναφοράς/καταγγελίας, β) με ανάρτηση ευδιάκριτης προειδοποιητικής ανακοίνωσης στο χώρο υποβολής της αναφοράς/καταγγελίας.

6. Η προσφεύγουσα είναι, επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 2472/1997, το υποκείμενο των δεδομένων που περιέχονται στα έγγραφα εκείνα, από το περιεχόμενο των οποίων προκύπτει ξεκάθαρα ότι αφορούν κατεξοχήν την ίδια, ήτοι στα έγγραφα που ζήτησε με τις αιτήσεις υπ' αριθμ. .../...-2010 (αντίγραφο πρακτικού Δ.Σ. όπου συζητήθηκε δική της υπόθεση, χωρίς να παρίσταται η ίδια), .../...-2009 (πληροφόρηση σχετικά με κούρσες που έλαβε το ταξί ιδιοκτησίας της σε συγκεκριμένες ημέρες και ώρες), .../...-2009 (πληροφόρηση σχετικά με κούρσες που έλαβε το ταξί ιδιοκτησίας της σε συγκεκριμένες ημέρες και ώρες) και .../...-2010 (υπενθύμιση σχετικά με παλαιότερες αιτήσεις της για χορήγηση αντιγράφων πρακτικών Δ.Σ. ή Γ.Σ. για την οικονομική ενίσχυση που της δόθηκε στο παρελθόν από το Συνεταιρισμό), οι οποίες αναφέρονται αναλυτικά και στο ιστορικό της παρούσας (υπό γ6, γ9, γ10 και γ11 αντίστοιχα). Επισημαίνεται δε ότι για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 2472/1997 δεν απαιτείται η επίκληση εννόμου συμφέροντος, όπως αβάσιμα ισχυρί-

ζεται ο Συνεταιρισμός με σχετικές απαντήσεις του προς την προσφεύγουσα. Συνεπώς, ο Συνεταιρισμός οφείλει να χορηγήσει τα ως άνω έγγραφα στην προσφεύγουσα χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση.

7. Όπως παγίως κρίνει η Αρχή, τα μέλη της Γενικής Συνέλευσης, εφόσον ζητούν πληροφορίες – προσωπικά δεδομένα υπό την ιδιότητά τους ως μέλη και για τους σκοπούς του σωματείου τους (π.χ. επαγγελματική αλληλοενημέρωση, διενέργεια εκλογών, προσβολή αποφάσεων σωματείου ενώπιον δικαστηρίων εφόσον τα μέλη της Γενικής Συνέλευσης νομιμοποιούνται προς τούτο κ.λπ.), δεν θεωρούνται τρίτοι ως προς το σωματείο κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. θ' του ν. 2472/1997. Ως εκ τούτου, δεν τίθεται θέμα «ανακοίνωσης» προσωπικών δεδομένων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας σε τρίτο, αλλά χρήσης αυτών από τον ίδιο τον υπεύθυνο επεξεργασίας, δηλαδή από το ίδιο το σωματείο, και έτσι δεν υφίσταται η υποχρέωση προηγούμενης ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων κατά το άρθρο 11 παρ. 3 του ν. 2472/1997. Περαιτέρω, όταν μέλη ενός σωματείου ζητούν απλά ή/και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα άλλων μελών για σκοπούς ξένους προς αυτούς του σωματείου, τότε πρέπει να αντιμετωπίζονται ως τρίτοι. Σε αυτή την περίπτωση, η ανακοίνωση/χορήγηση των απλών δεδομένων είναι επιτρεπτή μόνο με την συγκατάθεση του υποκειμένου ή μόνο αν εμπίπτει σε μία από τις εξαιρέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 του ν. 2472/1997, ενώ η ανακοίνωση/χορήγηση των ευαίσθητων δεδομένων είναι επιτρεπτή μόνο ύστερα από άδεια της Αρχής, αν συντρέχει μια από τις εξαιρέσεις του άρθρου 7 παρ. 2 του ν. 2472/1997. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το σωματείο, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, οφείλει να ενημερώσει τα μέλη του πριν από την ανακοίνωση των στοιχείων τους σε τρίτους (άρθρο 11 παρ. 3 του ν. 2472/1997).

Εν προκειμένω, η Αρχή δεν δύναται να γνωμοδοτήσει για κάθε έγγραφο ξεχωριστά, καθώς τόσο από τα στοιχεία του φακέλου όσο και από την ακροαματική διαδικασία δεν κατέστη εφικτό να εξαχθεί ένα ασφαλές συμπέρασμα για το αν κατά το χρονικό διάστημα των σχετικών αιτήσεων της η προσφεύγουσα ήταν ή όχι μέλος του Συνεταιρισμού. Ειδικότερα, ενώ από συγκεκριμένα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η προσφεύγουσα διαγράφηκε από το Συνεταιρισμό δυο φορές (στις 30.09.2009 και στις 28.03.2012 με αποφάσεις Γενικής Συνέλευσης) και ότι άσκησε αγωγές στα αρμόδια δικαστήρια για την ακύρωση και των δυο σχετικών αποφάσεων διαγραφής, από τα λοιπά στοιχεία του φακέλου και από την ακροαματική διαδικασία δεν προέκυψε εάν και πότε έγινε κάθε φορά η επανεγγραφή της. Κατά συνέπεια, ο Συνεταιρισμός θα πρέπει πρώτα να αποσαφηνίσει πότε η προσφεύγουσα ήταν μέλος του και πότε όχι, προκειμένου να είναι σε θέση να κρίνει ο ίδιος, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, με ποιες από τις προαναφερόμενες στην παρούσα σκέψη προϋποθέσεις επιτρέπεται να χορηγήσει στην προσφεύγουσα τα έγγραφα που ζητά με τις αιτήσεις υπ' αριθμ. .../...-2011 (όνομα ιδιοκτήτη συγκεκριμένου αυτοκινήτου), .../...-2011 (σχέση συγκεκριμένων ιδιοκτητών με το Συνεταιρισμό), .../...-2009 (αντίγραφα αποφάσεων του Δ.Σ.), .../...-2009 (αντίγραφα πρακτικών Γ.Σ. σχετικά με τροποποίηση Καταστατικού), .../...-2009 (αριθμός λειτουργούντων σταθμών ραδιοταξί Καλαμάτας, περιμετρικές ζώνες και χρόνος λειτουργίας αυτών), ...-2011 (αντίγραφο τελευταίου εγκεκριμένου ισολογισμού), .../...-2009 (αντίγραφα πρακτικών Γ.Σ. σχετικά με τροποποίηση Καταστατικού), .../...-2011 (πιάτσες, περιμετρική ζώνη της κάθε πιάτσας, ακριβής χωροθέτηση της κάθε πιάτσας), οι οποίες αναφέρονται αναλυτικά και στο ιστορικό της παρούσας (υπό γ1-5, γ7-8 και γ12 αντίστοιχα). Επισημαίνεται δε ότι για τις συγκεκριμένες αυτές αιτήσεις η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα να επιβάλλει στον Συνεταιρισμό υποχρέωση χορήγησης των σχετικών εγγράφων στην προσφεύγουσα ως μέλος ή τρίτο πρόσωπο, συνεπώς η απόφαση για τη χορήγηση των επίμαχων δεδομέ-

νων ανήκει τελικά στον Συνεταιρισμό, τυχόν άρνηση του οποίου, ως ιδιώτη, μπορεί να ελεγχθεί μόνο από τα πολιτικά δικαστήρια (βλ. Γνωμοδότηση 4/2009 για την έκταση αρμοδιότητας της Αρχής επί αιτήσεων τρίτων σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, σκέψη 4). Δεσμευτική για τον Συνεταιρισμό θα ήταν μόνο μια ενδεχόμενη απαγόρευση της Αρχής για χορήγηση δεδομένων στην προσφεύγουσα ως τρίτο πρόσωπο, ζήτημα που δεν συντρέχει στη συγκεκριμένη περίπτωση.

8. Ο τρόπος πραγματοποίησης επιδόσεων διαδικαστικών εγγράφων (όπως οι δικαστικές αποφάσεις και άλλων) στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων καθορίζεται από τις αντίστοιχες διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (ΚΠολΔ) στα άρθρα 122 επόμενα. Η επίδοση δικαστικής απόφασης ασφαλιστικών μέτρων σε λάθος διεύθυνση συνιστά διάδοση προσωπικών δεδομένων της προσφεύγουσας σε τρίτο πρόσωπο κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ' και θ' του ν. 2472/1997, η οποία, ωστόσο, εφόσον υποχρεωτικώς γίνεται σύμφωνα με τον ΚΠολΔ, πρόκειται για επεξεργασία που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο (άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με ΚΠολΔ 122 επ.). Εάν η επίδοση είναι νόμιμη ή όχι, διότι δεν διενεργήθηκε όπως προβλέπουν οι ανωτέρω διατάξεις του ΚΠολΔ, τούτο προκύπτει από την έκθεση επίδοσης, η οποία έχει την αποδεικτική δύναμη που ορίζεται στα άρθρα 438 και 440 του ίδιου κώδικα, ενώ τυχόν κυρώσεις στην περίπτωση αυτή προβλέπονται επίσης από τον ΚΠολΔ (π.χ. μη έναρξη προθεσμίας προς άσκηση ενδίκου μέσου και βοηθήματος, μη ολοκλήρωση διαδικαστικής πράξης που απαιτεί προς τούτο κατάθεση δικογράφου και επίδοσή του, όπως άσκηση αγωγής, ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής σύμφωνα με ΚΠολΔ 215 παρ.1, 632 αντίστοιχα κλπ.), ο οποίος, ως ειδικότερος, κατισχύει του ν. 2472/1997. Κατά συνέπεια, τυχόν ενστάσεις για τη νομιμότητα της επίδοσης εγγράφων και δικογράφων (εφόσον διενεργείται υποχρεωτικά σύμφωνα με τον ΚΠολΔ), αλλά και της συνακόλουθης διάδοσης δεδομένων (ως απόρροια της επίδοσης αυτής), θα πρέπει να προβάλλονται ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων, στα οποία γίνεται επίκληση της επίδοσης και των εννόμων συνεπειών της. Δεδομένου, πάντως, ότι ο καταγγελλόμενος δικηγόρος παραδέχεται ότι ο ίδιος υπέδειξε στον δικαστικό επιμελητή να μεταβεί προς επίδοση στη συγκεκριμένη λάθος διεύθυνση (βλ. σελ. 2 του υπομνήματος του δικηγόρου) και ότι μόλις αντιλήφθηκε το λάθος του έσπευσε να το διορθώσει με σχετική μνεία στη νέα επίδοση (πρβλ. στοιχ. δ' του ιστορικού της παρούσης), σκόπιμο είναι ο καταγγελλόμενος δικηγόρος, ως υπεύθυνος επεξεργασίας (πρβλ. άρθρο 7^Α παρ. 1 στοιχ. ε'), να ελέγχει εφεξής την ακρίβεια των στοιχείων (συμπεριλαμβανομένων και των διευθύνσεων) των διαδίκων που παρέχει στους δικαστικούς επιμελητές κατά την παραγγελία προς επίδοση, ώστε να αποφεύγεται η παράνομη διάδοση δεδομένων σε τρίτα πρόσωπα.

Ενόψει της βαρύτητας των πράξεων που αποδείχθηκαν και της προσβολής που επήλθε στην προσφεύγουσα από την παράνομη άρνηση του Συνεταιρισμού να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασής της σε δεδομένα που την αφορούν, καθώς και ενόψει του γεγονότος ότι ο καταγγελλόμενος Συνεταιρισμός είναι υπότροπος στην παραβίαση της νομοθεσίας προσωπικών δεδομένων (εν μέρει μη συμμόρφωση με την υπ' αριθμ. 65/2010 Απόφαση της Αρχής), η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι πρέπει να επιβληθούν στον υπεύθυνο της επεξεργασίας οι προβλεπόμενες στο άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. α' και β' του ν. 2472/97 κυρώσεις που αναφέρονται στο διατακτικό και οι οποίες κρίνονται ανάλογες με τη βαρύτητα των παραβάσεων.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1) Διαπιστώνει ότι ο Συνεταιρισμός παρανόμως αρνήθηκε να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης της προσφεύγουσας σε δεδομένα που την αφορούν.

2) Επιβάλλει πρόστιμο χιλίων πεντακοσίων (1.500) Ευρώ στον Συνεταιρισμό για την εν μέρει μη συμμόρφωση με την υπ' αριθμ. 65/2010 Απόφαση της Αρχής που εκδόθηκε για την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης της προσφεύγουσας σε ηχογραφημένες συνομιλίες της.

3) Απευθύνει αυστηρή προειδοποίηση στον Συνεταιρισμό να ικανοποιήσει αμέσως το δικαίωμα πρόσβασης της προσφεύγουσας στο σύνολο των δεδομένων που την αφορούν σύμφωνα με όσα ορίζονται στο σκεπτικό της παρούσας (σκέψεις 3, 5, 6 της παρούσας) και να ενημερώσει σχετικά την Αρχή.

4) Απευθύνει αυστηρή προειδοποίηση στον Συνεταιρισμό να ικανοποιεί στο εξής το δικαίωμα πρόσβασης των υποκειμένων σύμφωνα με όσα ορίζονται στο σκεπτικό της παρούσας (σκέψεις 3, 5, 6), και, σε περίπτωση που αρνείται να ικανοποιήσει το δικαίωμα αυτό, να κοινοποιεί την απάντησή του στην Αρχή και να ενημερώνει τα υποκείμενα των δεδομένων ότι μπορούν να προσφύγουν σε αυτήν.

5) Κρίνει ότι ο Συνεταιρισμός επιτρέπεται να χορηγήσει στην προσφεύγουσα στοιχεία άλλων προσώπων και άλλα έγγραφα του Συνεταιρισμού υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο σκεπτικό της παρούσας (σκέψη 7).

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 72/2013

ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΟΜΙΛΙΩΝ ΑΠΟ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ. ΑΥΣΤΗΡΗ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΓΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΑΡΝΗΣΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/7769/03-12-2012 προσφυγή της, η Α παραπονείται για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασής της σε ηχογραφημένες συνομιλίες που τηρούνται στο αρχείο της εταιρίας παροχής επενδυτικών υπηρεσιών PRELIUM ΑΕΠΕΥ (εφεξής «εταιρία») και ζητά από την Αρχή να υποχρεώσει την εταιρία να ικανοποιήσει το δικαίωμά της αυτό. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα αναφέρει ότι έχει συνάψει με την προαναφερόμενη εταιρία συνολικά τρεις συμβάσεις, ήτοι α) την από 16.02.2011 σύμβαση παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, β) την από 17.02.2011 σύμβαση παροχής επενδυτικών υπηρεσιών στο Χρηματιστήριο Παραγώγων Αθηνών (ΧΠΑ) και, συμπληρωματικά προς την αμέσως προηγούμενη, γ) την από 24.02.2011 σύμβαση επί συναλλαγών σε παράγωγα (σύμβαση μεταξύ της προσφεύγουσας, ως παραγγελέα-εντολέα της εταιρίας ως μέλος του ΧΠΑ και της Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε. ως τράπεζας περιθωρίου ασφάλισης και εκκαθαριστή). Σύμφωνα με την προσφυγή, η εταιρία προέβη σε μια σειρά ενεργειών, για τις οποίες ουδέποτε έλαβε αντίστοιχες εντολές από την προσφεύγουσα, όπως προβλέπουν οι ως άνω συμβάσεις. Αποτέλεσμα της αυτόβουλης αυτής δράσης της εταιρίας, σύμφωνα πάντα με τα καταγγελλόμενα, ήταν η μεγάλη οικονομική ζημία της προσφεύγουσας, αφού η τελευταία, όχι μόνο απώλεσε το σύνολο του επενδυμένου κεφαλαίου της, αλλά υπέστη και περαιτέρω ζημία, ήτοι την εμφάνιση χρεωστικού υπολοίπου. Για το λόγο αυτό, η προσφεύγουσα υπέβαλε στην καταγγελλόμενη εταιρία την από ...-...-2012 εξουσιοδότηση-αίτηση, με την οποία ζήτησε, μεταξύ άλλων, τη χορήγηση του συνόλου των απομαγνητοφωνημένων συνομιλιών της που έχουν

ηχογραφηθεί από την εταιρία (κυρίως εκείνες με τον υπάλληλο Β), από την έναρξη της πρώτης εκ των ανωτέρω μεταξύ τους σύμβασης έως και την ημέρα της αίτησης. Στο αίτημα αυτό η εταιρία απάντησε με την από 13.08.2012 επιστολή της, στην οποία αναφέρει μεταξύ άλλων τα ακόλουθα: «[...] Τέλος, και ως προς τις ηχογραφημένες προφορικές εντολές την απομαγνητοφώνηση των οποίων ζητάτε, σας γνωρίζουμε ότι με βάση την ισχύουσα νομοθεσία η εταιρεία μας δε δύναται να σας την χορηγήσει». Στη συνέχεια, και κατόπιν σχετικής τηλεφωνικής επικοινωνίας με την Αρχή, η εταιρία υπέβαλε το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/55/07.01.2013 επεξηγηματικό υπόμνημα, στο οποίο εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους αρνήθηκε την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης της προσφεύγουσας και ζητά να απορριφθεί η προσφυγή της Α ως αβάσιμη.

Στο πλαίσιο εξέτασης της ως άνω υπόθεσης, η προσφεύγουσα Α και η καταγγελλόμενη εταιρία κλήθηκαν νομίμως προς ακρόαση κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον της Αρχής στις 04.04.2013 με τις υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1930/14-03-2013 και Γ/ΕΞ/1929/14-03-2013 κλήσεις και παρέστησαν. Κατά τη συνεδρίαση, οι κληθέντες εξέθεσαν προφορικά τις απόψεις τους, τις οποίες ανέπτυξαν κατόπιν διεξοδικώς με σχετικά υπομνήματά τους και συμπληρωματικά στοιχεία (βλ. υπόμνημα υπ' αριθμ. πρωτ Γ/ΕΙΣ/2518/09-04-2013 και συμπληρωματικά στοιχεία υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2535/10-04-2013 της εταιρίας, καθώς και υπόμνημα υπ' αριθμ. πρωτ Γ/ΕΙΣ/2509/09-04-2013 της προσφεύγουσας).

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγητή, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Στο άρθρο 2 στοιχ. α' και γ' του ν. 2472/1997 ορίζονται οι έννοιες των απλών δεδομένων και του υποκειμένου αυτών αντίστοιχα, ενώ στο στοιχ. δ' του ίδιου άρθρου ορίζεται και η έννοια της επεξεργασίας, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η «συλλογή», η «καταχώριση», καθώς και η «διατήρηση ή αποθήκευση». Ακολουθώντας, στο άρθρο 4 του ίδιου νόμου ορίζονται οι βασικές αρχές της επεξεργασίας, ενώ στο άρθρο 5 ορίζονται οι επιμέρους προϋποθέσεις για τη νομιμότητά της. Περαιτέρω, το άρθρο 12 του ίδιου νόμου καθιερώνει το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου στα δεδομένα που το αφορούν με κύριο σκοπό να βεβαιώνεται το υποκείμενο για την ακρίβεια και τον σύννομο χαρακτήρα της επεξεργασίας των δεδομένων του (βλ. αιτιολογική σκέψη 41 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ). Ως εκ τούτου, για την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης δεν απαιτείται η επίκληση εννόμου συμφέροντος, αφού θεωρείται δεδομένο το έννομο συμφέρον (έστω και ηθικό) του υποκειμένου να λάβει γνώση πληροφοριών που το αφορούν και οι οποίες έχουν καταχωρηθεί σε αρχείο που τηρεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας (πρβλ. Αποφάσεις 57/2004, 54/2007 και 16/2009 της Αρχής, όπου επισημαίνεται ότι το άρθρο 12 του ν. 2472/1997 παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων διαφορετική νομική προστασία από ότι τα άρθρα 450 επ. ΚΠολΔ και 902-903 ΑΚ για την επίδειξη εγγράφων, συνεπώς ακόμη και η τελεσίδικη απόρριψη του αιτήματος του υποκειμένου για επίδειξη εγγράφων δεν αποκλείει την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης με βάση το άρθρο 12 του ν. 2472/1997). Περαιτέρω, το δικαίωμα πρόσβασης μπορεί να περιοριστεί εν όλω ή εν μέρει μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 12 παρ. 5 του ν. 2472/1997, ήτοι με απόφαση της Αρχής «[...] εφόσον η επεξεργασία γίνεται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων» (πρβλ. Γνωμοδότηση 1/2003 της Αρχής, όπου κρίθηκε ότι στις περιπτώσεις άρσης του απορρήτου των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών σύμφωνα με το ν.2225/1994 δεν εφαρ-

μόζεται το δικαίωμα πρόσβασης του άρθρου 12 του ν.2472/1997, αφού θα καθίστατο ανέφικτη η συλλογή των αποδεικτικών στοιχείων) και στο άρθρο 13 παρ. 1 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ «[...] όταν ο περιορισμός αυτός απαιτείται για τη διαφύλαξη: α) της ασφάλειας του κράτους, β) της άμυνας, γ) της δημόσιας ασφάλειας, δ) της πρόληψης, διερεύνησης, διαπίστωσης και δίωξης παραβάσεων του ποινικού νόμου ή της δεοντολογίας των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελματιών, ε) σημαντικού οικονομικού ή χρηματοοικονομικού συμφέροντος κράτους μέλους ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των νομισματικών, δημοσιονομικών και φορολογικών θεμάτων, στ) αποστολής ελέγχου, επιθεώρησης ή ρυθμιστικών καθηκόντων που συνδέονται, έστω και ευκαιριακά, με την άσκηση δημόσιας εξουσίας στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα στοιχεία γ), δ) και ε), ζ) της προστασίας του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα ή των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων προσώπων.». Επίσης, στο άρθρο 21 του ίδιου νόμου προβλέπονται οι διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται στον υπεύθυνο επεξεργασίας σε περίπτωση παράνομης επεξεργασίας. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 3471/2006, «3. Επιτρέπεται η καταγραφή συνδιαλέξεων και των συναφών δεδομένων κίνησης, όταν πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια νόμιμης επαγγελματικής πρακτικής με σκοπό την παροχή αποδεικτικών στοιχείων εμπορικής συναλλαγής ή άλλης επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα, υπό την προϋπόθεση ότι και τα δύο μέρη, μετά από προηγούμενη ενημέρωση σχετικά με το σκοπό της καταγραφής, παρέχουν τη συγκατάθεση τους.». Διευκρινίζεται δε ότι, όταν η καταγραφή των συνδιαλέξεων είναι νόμιμη σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 3471/2006, τότε δεν απαιτείται προηγούμενη συγκατάθεση και των δύο μερών, αλλά προηγούμενη ενημέρωση του μέρους που δεν έχει την πρωτοβουλία της καταγραφής σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 2472/1997 (πρβλ. Ετήσια Έκθεση 2006 της Αρχής, σελ. 78).

2. Με το ν. 3340/2005 (ΦΕΚ Α' 112/10.5.2005) «Για την προστασία της Κεφαλαιαγοράς από πράξεις προσώπων που κατέχουν προνομιακές πληροφορίες και πράξεις χειραγώγησης της αγοράς», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28^{ης} Ιανουαρίου 2003 για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν προνομιακές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς (κατάχρηση αγοράς), καθώς και μέρος των Οδηγιών 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ της Επιτροπής (άρθρο 1 σε συνδυασμό με σελ. 1 της Αιτιολογικής Έκθεσης του ίδιου νόμου). Σύμφωνα με το άρθρο 18 του ίδιου νόμου, «1. Τα πρόσωπα που διαμεσολαβούν κατ' επάγγελμα στην κατάρτιση συναλλαγών υποχρεούνται να καταγράφουν και να αρχειοθετούν όλες τις εντολές που δίνουν πελάτες τους για κατάρτιση συναλλαγών επί χρηματοπιστωτικών μέσων, και ιδίως να ηχογραφούν τις εντολές που δίδονται τηλεφωνικώς, καθώς και να αποθηκεύουν τις εντολές που δίδονται μέσω τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικού μέσου, όπως το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή το διαδίκτυο. 2. Η καταγραφή και αρχειοθέτηση των πιο πάνω εντολών πρέπει να γίνεται με τρόπο που να διασφαλίζει την αξιοπιστία, την ακρίβεια και την πληρότητά των καταγεγραμμένων στοιχείων, τη δυνατότητα ευχερούς αναπαραγωγής των καταγεγραμμένων στοιχείων εγγράφως ή σε ηλεκτρονικό ή μαγνητικό μέσο, καθώς, επίσης, να επιτρέπει την ευχερή πρόσβαση και έρευνα των καταγεγραμμένων στοιχείων και την ασφαλή αποθήκευσή τους. 3. Τα πρόσωπα που διαμεσολαβούν κατ' επάγγελμα στην κατάρτιση συναλλαγών υποχρεούνται να τηρούν για ένα έτος, τουλάχιστον σε ηχητική μορφή, τις τηλεφωνικές συνομιλίες που καταγράφουν σύμφωνα με την παράγραφο 1, προσδιορίζοντας επακριβώς την ταυτότητα του εντολέα. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς μπορεί με απόφασή της να διατάξει τη διατήρηση των στοιχείων του προηγούμενου εδαφίου για πρόσθετη περίοδο που δεν μπορεί να υπερβαίνει

τα δύο (2) έτη, εφόσον διενεργείται έρευνα για κατάχρηση της αγοράς. Τα πρόσωπα που διαμεσολαβούν κατ' επάγγελμα στην κατάρτιση συναλλαγών υποχρεούνται να θέτουν στη διάθεση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς τις καταγεγραμμένες συνομιλίες, καθώς και να απομαγνητοφωνούν και να θέτουν στη διάθεσή της εγγράφως και σε ηχητική μορφή και στην έκταση που εκείνη θα προσδιορίζει σε κάθε περίπτωση, τις τηλεφωνικές συνομιλίες που καταγράφουν σύμφωνα με το παρόν άρθρο. 4. Τα πρόσωπα που ηχογραφούν εντολές για την κατάρτιση συναλλαγών σε χρηματοπιστωτικά μέσα οι οποίες δίνονται τηλεφωνικώς οφείλουν να ενημερώνουν τους καλούντες, κατά την έναρξη της τηλεφωνικής συνομιλίας, ότι η τηλεφωνική συνομιλία καταγράφεται για λόγους προστασίας των συναλλαγών. Επίσης οφείλουν, σε κάθε περίπτωση, να περιλαμβάνουν στη σύμβαση που συνάπτουν με τους πελάτες τους σαφή όρο ότι όλες οι εντολές που διαβιβάζονται τηλεφωνικά καταγράφονται και αρχειοθετούνται για λόγους προστασίας των συναλλαγών, καθώς και ότι τίθενται, εφόσον τούτο ζητηθεί, στη διάθεση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. 5. Οι υποχρεώσεις των παραγράφων 2 και 3 εξακολουθούν να ισχύουν και σε κάθε περίπτωση που τα πρόσωπα τα οποία διαμεσολαβούν κατ' επάγγελμα στην κατάρτιση συναλλαγών είτε έχουν αναστείλει προσωρινά τη λειτουργία τους είτε έχουν παύσει τη λειτουργία τους καθ' οιονδήποτε τρόπο.». Σημειώνεται δε ότι σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 2 στοιχ. δ' της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ, οι εξουσίες εποπτείας και διερεύνησης πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον το δικαίωμα της αρμόδιας αρχής «να απαιτεί υπάρχοντα στοιχεία για τηλεφωνικές συνδιαλέξεις και υπάρχοντα αρχεία διακίνησης δεδομένων». Περαιτέρω, στον ίδιο νόμο προβλέπεται ότι αρμόδια για την τήρηση των διατάξεων του νόμου αυτού είναι η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ως εποπτεύουσα αρχή (άρθρο 21). Ακολούθως, απαριθμούνται οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ως εποπτεύουσας αρχής (άρθρο 22) και προβλέπονται οι διοικητικές φύσεως κυρώσεις και μέτρα που μπορεί να επιβάλλει η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς σε περιπτώσεις παράβασης του νόμου (άρθρα 23 - 25).

3. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 9Α και 101Α του Συντάγματος, καθώς και των διατάξεων του ν. 2472/1997, προκύπτει ότι ο εποπτικός έλεγχος αναφορικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα ασκείται από την ΑΠΔΠΧ. Η ειδική νομοθεσία αναφορικά με τον διοικητικό έλεγχο και την εποπτεία των εταιριών παροχής επενδυτικών υπηρεσιών από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εφαρμόζεται για την τήρηση των προβλεπόμενων υποχρεώσεων που αφορούν στην απαγόρευση κατάχρησης προνομιακών πληροφοριών και πράξεων χειραγώγησης της αγοράς. Εξάλλου, στη νομοθεσία αυτή δεν γίνεται καμιά αναφορά στο ν. 2472/1997 ή στο ν. 3471/2006 ούτε στην προστασία προσωπικών δεδομένων γενικότερα, όπως εν προκειμένω στο δικαίωμα του εντολέα να λάβει αντίγραφο της απομαγνητοφώνησης, όπως έχει δικαίωμα σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 2472/1997. Άλλωστε, η διάταξη του άρθρου 18 του ν. 3340/2005 σχετικά με την υποχρέωση καταγραφής συνομιλιών συμπορεύεται απόλυτα με τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 3 του ν. 3471/2006 και των άρθρων 4 παρ. 1 και 5 παρ. 2 του ν. 2472/1997 ως προς τις προϋποθέσεις νομιμότητας της εν λόγω επεξεργασίας στον συγκεκριμένο τομέα δραστηριότητας. Συνεπώς, η προαναφερόμενη ειδική νομοθεσία αναφορικά με τον διοικητικό έλεγχο και την εποπτεία των εταιριών παροχής επενδυτικών υπηρεσιών από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς σκοπό έχει να προσδιορίσει τον νόμιμο αποδέκτη των συλλεγόμενων προσωπικών δεδομένων και τις αρμοδιότητές του, εφαρμόζεται παράλληλα με το ν. 2472/1997 και το ν. 3471/2006 και δεν αναιρεί την αρμοδιότητα της ΑΠΔΠΧ για την άσκηση εποπτικού ελέγχου αναφορικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τις εταιρίες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών (πρβλ. Απόφαση 65/2011 της Αρχής, σκέψη 1).

4. Στην υπό κρίση περίπτωση, οι ηχογραφημένες συνομιλίες της προσφεύγουσας με συγκεκριμένο υπάλληλο της εταιρίας αποτελούν απλά προσωπικά δεδομένα του υποκειμένου τους (άρθρο 2 στοιχ. α' και γ' του ν. 2472/1997). Η καταγραφή των ως άνω δεδομένων από την εταιρία συνιστά αυτοματοποιημένη επεξεργασία (άρθρο 2 στοιχ. δ' σε συνδυασμό με άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 2472/1997, όπου για το χαρακτηρισμό μιας επεξεργασίας ως αυτοματοποιημένης αρκεί αυτή να είναι και εν μέρει αυτοματοποιημένη). Η επεξεργασία αυτή επιτρέπεται, καθώς πραγματοποιείται στο πλαίσιο νόμιμης επαγγελματικής πρακτικής με σκοπό την παροχή αποδεικτικών στοιχείων επικοινωνίας επαγγελματικού (εν προκειμένου επενδυτικού) χαρακτήρα και είναι μάλιστα αναγκαία για την εκπλήρωση νόμιμης υποχρέωσης της εταιρίας, ως υπεύθυνου επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με το άρθρο 18 του ν. 3340/2005.

5. Το δικαίωμα πρόσβασης της προσφεύγουσας δεν μπορεί να υπαχθεί σε κάποιον από περιορισμούς που προβλέπονται στο ν. 2472/1997 και στην Οδηγία 95/46/ΕΚ για κανέναν από τους λόγους που επικαλείται η εταιρία, όπως για παράδειγμα με την αιτιολογία ότι η συγκεκριμένη επεξεργασία διενεργείται αποκλειστικά για την εκπλήρωση των σκοπών του ν. 3340/2005 και όχι για την ικανοποίηση τυχόν δικαιωμάτων του υποκειμένου που απορρέουν από άλλα νομοθετήματα. Περαιτέρω, ακόμη και αν γίνει δεκτός ο ισχυρισμός της εταιρίας ότι ο ν. 3340/2005 αποκλείει τη γένεση νέων δικαιωμάτων υπέρ των επενδυτών-υποκειμένων των δεδομένων (κατά αναλογία με την απόφαση C-222/02 του ΔΕΚ που επικαλείται η εταιρία και όπου κρίθηκε ότι η Οδηγία 94/19/ΕΚ περί συστημάτων εγγύησης καταθέσεων δεν απαγορεύει εθνικό κανόνα δυνάμει του οποίου η εποπτική αρχή ασκεί τα καθήκοντά της αποκλειστικά προς εξυπηρέτηση δημοσίου συμφέροντος με αποτέλεσμα το εθνικό δίκαιο να στερεί από τους ιδιώτες αξίωση αποζημίωσης λόγω πλημμελούς άσκησης εποπτείας, θέμα το οποίο δεν γεννάται εν προκειμένω), υπογραμμίζεται ότι το δικαίωμα πρόσβασης δεν αποτελεί ένα «νέο» δικαίωμα που γεννάται ερμηνευτικά από την εφαρμογή του ν. 3340/2005, αλλά ένα δικαίωμα που γεννάται απευθείας εκ του ν. 2472/1997 από μόνο το πραγματικό γεγονός της επεξεργασίας, η οποία εν προκειμένω έχει απλώς ως πρόσθετη νομιμοποιητική της βάση το άρθρο 18 του ν. 3340/2005. Ακολούθως, απορριπτέος κρίνεται και ο ισχυρισμός της εταιρίας ότι η προσφεύγουσα ασκεί το δικαίωμα πρόσβασης για σκοπό διαφορετικό από τον εν γένει σκοπό του δικαιώματος, ήτοι για να διεκδικήσει αποζημίωση λόγω αθέτησης υποχρεώσεων της εταιρίας, καθώς θα ήταν νομικά και λογικά παράδοξο να επιτρέπεται η δικαστική χρήση δεδομένων του υποκειμένου από τρίτους σύμφωνα με τα άρθρα 5 παρ. 2 στοιχ. ε' και 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του ν. 2472/1997 (πρβλ. και όρο υπ' αριθμ. 17 της από 16.02.2011 σύμβασης παροχής επενδυτικών υπηρεσιών με την προσφεύγουσα, όπου η εταιρία επιφυλάσσει το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει τις ηχογραφημένες συνομιλίες ενώπιον δικαστηρίου ή κάθε αρμόδιας αρχής προς επίλυση οποιασδήποτε διαφοράς που τυχόν ανακύψει μεταξύ της εταιρίας και του πελάτη της), ενώ το ίδιο το υποκείμενο να στερείται τη δυνατότητα αυτή χωρίς αποχρώντα λόγο και μάλιστα χωρίς ειδική νομοθετική ρύθμιση (πρβλ. Απόφαση 1/2005 της Αρχής, όπου κρίθηκε παράνομη η παράλειψη του υπευθύνου επεξεργασίας να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης με τον ισχυρισμό ότι το υποκείμενο σκόπευε στην καταβολή αποζημίωσης). Επιπλέον, επισημαίνεται ότι τόσο από το γράμμα όσο και από το πνεύμα της ρύθμισης του άρθρου 18 του ν. 3340/2005, αλλά και της Αιτιολογικής Έκθεσης αυτού, συνάγεται ότι η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ορίζεται ειδικά ως ένας από τους νόμιμους αποδέκτες των καταγεγραμμένων συνομιλιών υπό την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. ι' του ν. 2472/1997. Συνεπώς, το άρθρο 18 παρ. 3 του ν. 3340/2005, το οποίο υποχρεώ-

νει τα πρόσωπα που διαμεσολαβούν κατ' επάγγελμα στην κατάρτιση συναλλαγών να θέτουν στη διάθεση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς τις καταγεγραμμένες συνομιλίες, δεν αντιστρατεύεται τη ρύθμιση του άρθρου 12 του ν. 2472/1997 για το δικαίωμα πρόσβασης και δεν απαγορεύει ούτε περιορίζει την ικανοποίησή του, όπως αβάσιμα υποστηρίζει η εταιρία.

6. Ο ισχυρισμός της εταιρίας περί καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης της προσφεύγουσας (*«αμέτρητες ώρες τηλεφωνικών συνομιλιών που πραγματοποιήθηκαν σε διάστημα δυο σχεδόν ετών»*), όπως αναφέρει η εταιρία) δεν μπορεί να γίνει δεκτός για τους ακόλουθους λόγους: Πρώτον, από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει ότι έχει ουσιωδώς δυσχερανθεί η δυνατότητα εντοπισμού των συνομιλιών, τουναντίον μάλιστα, η εταιρία έχει δηλώσει ενώπιον της Αρχής ότι έχει εντοπίσει όλες τις συνομιλίες με την προσφεύγουσα κατόπιν της διαφοράς που ανέκυψε, συνεπώς δεν χρειάζεται καμία επιμέρους χρονοβόρα επεξεργασία για την χορήγησή τους ως συνόλου στην προσφεύγουσα (δεν θα πρέπει, άλλωστε, να παροράται και το γεγονός ότι η εταιρία είναι υποχρεωμένη εκ του άρθρου 18 του ν. 3340/2005 να τηρεί τα δεδομένα τουλάχιστον για ένα έτος και κατά τρόπο που να επιτρέπει την ευχερή αναπαραγωγή, πρόσβαση και έρευνα). Δεύτερον, αν ήθελε θεωρηθεί ότι η αποθήκευση του συνόλου των δεδομένων σε υλικό φορέα (CD, DVD) ενέχει υπέρμετρο κόστος για την εταιρία, η τελευταία επιτρέπεται να ζητήσει την καταβολή παραβόλου σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 3 του ν.2472/1997 σε συνδυασμό με την υπ' αριθμ. 122/2001 Κανονιστική Πράξη της Αρχής σχετικά με τον ορισμό ύψους του χρηματικού ποσού για την άσκηση από το υποκείμενο των δεδομένων των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης. Τρίτον, το γεγονός ότι η προσφεύγουσα λάμβανε σε καθημερινή βάση έγγραφη ενημέρωση των κινήσεων, συναλλαγών, εντολών της και κινήσεων του χαρτοφυλακίου της δεν αίρει την υποχρέωση της εταιρίας α) να παρέχει πρόσβαση στα στοιχεία της προσφεύγουσας και β) να απαντήσει με πληρότητα και ορθότητα προς αυτήν, πολλώ δε μάλλον εφόσον η προσφεύγουσα αναφέρει ότι διαμαρτυρήθηκε επανειλημμένα για την πλημμελή ενημέρωσή της από την εταιρία, γεγονός που η εταιρία δεν αντικρούει (πρβλ. Απόφαση 1/2005 της Αρχής όπου κρίθηκε παράνομη η παράλειψη της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ ως υπευθύνου επεξεργασίας να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης με τον ισχυρισμό ότι το υποκείμενο γνώριζε ήδη για την ανακριβή εγγραφή του).

7. Το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου σε τηλεφωνικές συνομιλίες, οι οποίες καταγράφονται για σκοπούς απόδειξης εμπορικής συναλλαγής ή άλλης επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα υπό την έννοια του άρθρου 4 παρ. 3 του ν. 3471/2006, εκτείνεται και στα δεδομένα του εκάστοτε συνομιλητή του, καθώς πρόκειται για διάλογο μεταξύ δυο προσώπων από τον οποίο μπορεί να συναχθεί το αληθές νόημά του μόνο αν ακούγονται και οι δυο. Ειδάλλως, αν υποτεθεί ότι το δικαίωμα πρόσβασης εκτείνεται μόνο στις δηλώσεις του υποκειμένου, τότε η άσκησή του δεν είναι πλήρης και προσήκουσα για το υποκείμενο και αντίκειται ενδεχομένως και στο πνεύμα των σχετικών ρυθμίσεων, αφού σε αυτές ιδίως τις περιπτώσεις το υποκείμενο επιθυμεί να διαπιστώσει πως έδωσε εντολή πραγματοποίησης ή όχι μιας συναλλαγής, και κυρίως ποια ακριβώς δεδομένα τηρεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας για την απόδειξη της συναλλαγής αυτής, εφόσον μάλιστα η χρήση των δεδομένων αυτών στο σύνολό τους έχει επιπτώσεις στα δικαιώματα και τα συμφέροντα του υποκειμένου (πρβλ. σχετικά τη Γνώμη 4/2007 της Ομάδας του Άρθρου 29 σχετικά με την έννοια του όρου «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα», 20.06.2007, σελ. 11 επ. της ελληνικής έκδοσης). Στην περίπτωση αυτή δεν παραβιάζεται το απόρρητο των επικοινωνιών, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται η εταιρία, καθώς τούτο δεν μπορεί να αντιταχθεί έναντι των ίδιων των μερών της επικοινωνίας, αλλά μόνο έναντι

τρίτων που αθέμιτα παρεμβαίνουν στην επικοινωνία αυτή [πρβλ. Σ 19, ΠΚ 370Α, καθώς και Π. Δ. ΔΑΓΤΟΓΛΟΥ, Συνταγματικό Δίκαιο – Ατομικά Δικαιώματα Α΄, σελ. 418 επ. (421), αλλά και Κ. Χ. ΧΡΥΣΟΓΟΝΟ, Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, 2002, σελ 238 επ. (241)]. Εν προκειμένω, οι συνομιλίες της προσφεύγουσας με συγκεκριμένο υπάλληλο της εταιρίας αποτελούν στο σύνολό τους προσωπικά της δεδομένα, καθώς από αυτά μπορεί να διαπιστωθεί αν η προσφεύγουσα έδωσε ή όχι εντολή στην εταιρία για συγκεκριμένες επενδυτικές ενέργειες, δηλαδή αν η εταιρία πράγματι ενήργησε κατόπιν εντολών της προσφεύγουσας και όχι αυθαίρετα. Το γεγονός αυτό έχει άμεση επίπτωση στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις της προσφεύγουσας έναντι της εταιρίας, καθώς, όπως προκύπτει και από τα στοιχεία του φακέλου, η προσφεύγουσα κλήθηκε εξωδίκως από την εταιρία να καλύψει το χρεωστικό υπόλοιπο που εμφανίστηκε στο λογαριασμό της από τις αυθαίρετες, κατά την άποψή της, επενδυτικές ενέργειες της εταιρίας.

Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τη βαρύτητα της παράβασης του άρθρου 12 παρ. 2 και 4 του ν. 2472/1997 που αποδείχθηκε και της προσβολής που επήλθε από αυτή στο υποκείμενο, καθώς και τους ενώπιον της Αρχής εκτενώς αναλυθέντες ενδοιασμούς που διατηρούσε η εταιρία σχετικά με την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης στα δεδομένα του υπό κρίση αρχείου, κρίνει ομόφωνα ότι το δικαίωμα πρόσβασης της προσφεύγουσας πρέπει να ικανοποιηθεί αμέσως σύμφωνα με τις άνω διατάξεις και ότι πρέπει να επιβληθεί στον υπεύθυνο της επεξεργασίας η προβλεπόμενη στο άρθρο 21 παρ. 1 εδαφ. α΄ του ν. 2472/1997 κύρωση που αναφέρεται στο διατακτικό, η οποία κρίνεται ανάλογη με τη βαρύτητα της παράβασης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1) Διαπιστώνει ότι η εταιρία παρανόμως αρνήθηκε να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης της προσφεύγουσας.

2) Απευθύνει αυστηρή προειδοποίηση στην εταιρία να ικανοποιήσει αμέσως το δικαίωμα πρόσβασης της προσφεύγουσας στο σύνολο των καταγεγραμμένων συνομιλιών που την αφορούν με κάθε πρόσφορο μέσο και να ενημερώσει σχετικά την Αρχή.

3) Απευθύνει αυστηρή προειδοποίηση στην εταιρία να ικανοποιεί στο εξής το δικαίωμα πρόσβασης των υποκειμένων στα προσωπικά τους δεδομένα κατά την ανωτέρω έννοια χωρίς καθυστέρηση και, σε περίπτωση που συντρέχουν νόμιμοι λόγοι άρνησης να ικανοποιήσει το δικαίωμα αυτό, να κοινοποιεί την απάντησή της στην Αρχή και να ενημερώνει τα υποκείμενα των δεδομένων ότι μπορούν να προσφύγουν σε αυτήν.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 73/2013

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΧΩΡΙΣ ΤΗ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑ ΣΧΕΤΙΚΟ ΜΕ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Με την υπ' αρ. πρωτ. της Αρχής 8141/19.12.2012 έγγραφη προσφυγή της Α κατά της εταιρείας που εκδίδει το περιοδικό με τον διακριτικό τίτλο CIAO MAGAZINE καταγγέλλεται ότι στο εξώφυλλο του περιοδικού Ciao της ...-2012 που φέρει το βασικό τίτλο «...», και στη σελίδα ... του ίδιου περιοδικού έχει δημοσιευθεί φωτογραφία του Β που ελήφθη εντός του στρατοπέδου, στο φόντο της οποίας απεικονίζεται η προσφεύγουσα Α, στρατιωτικός, η οποία, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της, βρισκόταν στο χώρο του στρατοπέδου, προκειμένου να παρευρεθεί σε τελετή ορκωμοσίας νεοσυλλέκτων. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η λήψη και η δημοσίευση της φωτογραφίας

έγινε χωρίς τη συγκατάθεση της και η δημοσίευση προσβάλλει την προσωπικότητά της και προκαλεί περαιτέρω προβλήματα στον επαγγελματικό της χώρο. Περαιτέρω, ισχυρίζεται ότι η δημοσιευθείσα φωτογραφία έχει υποστεί αλλοιώσεις αναφορικά με το μήκος της φούστας της.

Κατόπιν της αποστολής του υπ' αριθμ. αριθ. πρωτ.: Γ/ΕΞ/130/11-01-2013 εγγράφου ερωτήματος της Αρχής προς το περιοδικό για παροχή διευκρινίσεων, το περιοδικό δεν έδωσε διευκρινίσεις στην Αρχή.

Με βάση τα προαναφερόμενα, κλήθηκε (με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/986/13-02-2013 έγγραφο της Αρχής) η καταγγελλόμενη εκδοτική εταιρία, που εκδίδει το ανωτέρω περιοδικό, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, όπως νομίμως εκπροσωπείται, σε ακρόαση ενώπιον της Αρχής, την Τρίτη 21/2/2013, οπότε και εισήχθη προς συζήτηση η ως άνω προσφυγή-καταγγελία.

Κατά τη συζήτηση, η καταγγελλόμενη εταιρεία εκπροσωπήθηκε από τον δικηγόρο Χρήστο Γάτο με ΑΜ ΔΣΑ ..., ο οποίος ανέπτυξε τους σχετικούς ισχυρισμούς της εν λόγω εταιρείας και απάντησε στις ερωτήσεις, που του τέθηκαν. Ο εκπρόσωπος του περιοδικού διευκρίνισε ότι η φωτογραφία δεν έχει υποστεί καμία αλλοίωση. Παραδέχθηκε, ωστόσο, ότι για τη λήψη και τη δημοσίευση της φωτογραφίας δεν είχε ληφθεί η προηγούμενη συγκατάθεση της προσφεύγουσας. Δήλωσε ότι ο σκοπός του περιοδικού ήταν η δημοσίευση της φωτογραφίας του Β και η δημοσίευση της φωτογραφίας της προσφεύγουσας στο φόντο της κύριας φωτογραφίας του Β έγινε από αμέλεια, καθώς η φωτογραφία της προσφεύγουσας δεν συνεισφέρει στην ενημέρωση. Ο εκπρόσωπος του περιοδικού ερωτήθη εάν τα εξώφυλλα του περιοδικού αποθηκεύονται στο αρχείο του περιοδικού και εάν καταχωρίζονται με βάση ορισμένα κριτήρια (ημερομηνία, φύλλο κ.ο.κ.). Ο εκπρόσωπος του περιοδικού επιφυλάχθηκε να απαντήσει στο ερώτημα αυτό σε μετέπειτα γραπτό υπόμνημα, για το οποίο του δόθηκε προθεσμία δέκα ημερών για να καταθέσει ενώπιον της Αρχής. Τέλος, ο εκπρόσωπος του περιοδικού τόνισε ότι το συγκεκριμένο περιοδικό αντιμετωπίζει μεγάλα οικονομικά προβλήματα και διέτύπωσε την άποψη ότι η καταγγελία της προσφεύγουσας είναι καταχρηστική και πηγάζει αποκλειστικά από οικονομικά κίνητρα.

Οι εκπρόσωποι του περιοδικού δεν υπέβαλαν υπόμνημα εντός της ταχθείσης από την Αρχή προθεσμίας.

Μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού αναγνώστηκαν τα πρακτικά των συνεδριάσεων της 21.2.2013 και της 12.3.2013, η Αρχή άκουσε την πρόταση του εισηγητή και της βοηθού εισηγητή, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Το δικαίωμα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων ενός ατόμου συχνά συγκρούεται με το δικαίωμα του Τύπου να ενημερώνει το κοινό (άρθρο 14 παρ. 1 Σ. ελευθερία της έκφρασης, δικαίωμα του πληροφορείν), καθώς και με το, συνταγματικά πλέον στο άρθρο 5Α κατοχυρωμένο, δικαίωμα της πληροφόρησης (δικαίωμα του πληροφοροφείσθαι), αναγκαίο για την ενεργοποίηση του δικαιώματος συμμετοχής καθενός στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος.

Από το Σύνταγμα δεν προκύπτει *in abstracto* επικράτηση του ενός δικαιώματος επί του άλλου. Πρέπει, συνεπώς, να γίνεται μία *in concreto* οριοθέτηση των πεδίων εφαρμογής των συγκρουόμενων δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις αρχές της *ad hoc* στάθμισης των αντιτιθέμενων συμφερόντων και της πρακτικής αρμονίας και αναλογικής εξισορ-

ρόπησης, εφαρμόζοντας και την αρχή της αναλογικότητας που κατοχυρώνεται πλέον και συνταγματικά στο άρθρ. 25 παρ. 1 του Συντάγματος, με τέτοιον τρόπο ώστε τα προστατευόμενα αγαθά (ελευθερία της πληροφόρησης, δικαίωμα των πολιτών στην πληροφόρηση –άρθρα 14 παρ. 1 και 5Α Σ.– από τη μία πλευρά και δικαίωμα στην προσωπικότητα, στην προστασία του ιδιωτικού βίου και στον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό –άρθρα 5 παρ. 1, 9 παρ. 1 β' και 9Α Σ.– από την άλλη) να διατηρήσουν την κανονιστική τους εμβέλεια. Η κρίση αν η συγκεκριμένη επεξεργασία ασκήθηκε νόμιμα ή, αντίθετα, αν παραβιάστηκε κατ' αυτή το δικαίωμα της πληροφοριακής αυτοδιάθεσης των θιγόμενων προσώπων και της ιδιωτικής ζωής, υπακούει τόσο στο κριτήριο του κατά πόσο η επεξεργασία αυτή εξυπηρέτησε το συμφέρον της πληροφόρησης της κοινής γνώμης που υπερτερεί στη συγκεκριμένη περίπτωση του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής, όσο και στο κατά πόσο η εξεταζόμενη προσβολή ήταν στο πλαίσιο της αρχής της αναλογικότητας αναγκαία για την άσκηση του δικαιώματος πληροφόρησης (για τις παραπάνω σκέψεις βλ. ενδεικτικά Απόφαση 135/2011 της Αρχής).

2. Η Οδηγία 95/46/EK αναφέρεται ρητά στην ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 10 της ΕΣΔΑ (βλ. σκέψη 37 του προοιμίου της), το οποίο σύμφωνα με την νομολογία του ΕΔΔΑ κατοχυρώνει και την ελευθερία της δημοσιογραφικής πληροφόρησης. Τα κράτη μέλη προβλέπουν τις κατάλληλες εξαιρέσεις ή παρεκκλίσεις από την προστασία των προσωπικών δεδομένων, προκειμένου τα μέσα ενημέρωσης να επιτελούν το «θεσμικό» τους ρόλο σε μια δημοκρατική κοινωνία, ώστε να συνυπάρχουν, στο βαθμό που είναι αναγκαίο, αφενός το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων και αφετέρου η ελευθερία της έκφρασης και το δικαίωμα στην πληροφόρηση. Η εξασφάλιση αυτών των δικαιωμάτων δικαιολογεί παρεκκλίσεις από την προστασία των προσωπικών δεδομένων, αλλά μόνο εντός των ορίων που καθορίζονται από την αρχή της αναλογικότητας (βλ. Γνώμη 1/1997 *σχετικά με τη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης* της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 της ως άνω Οδηγίας).

3. Οι διατάξεις του ν. 2472/1997 καταλαμβάνουν μεταξύ άλλων και τις δημοσιογραφικές δραστηριότητες στο σύνολό τους, όταν με αυτές διενεργείται ταυτόχρονα επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Η δημοσίευση στον τύπο πληροφοριών που αφορούν ένα φυσικό πρόσωπο συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ του ν. 2472/1997 («καταχώριση» και «διάδοση»), η οποία είναι επιτρεπτή υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του προαναφερόμενου νόμου. Το άρθρο 3 παρ. 1 του ιδίου νόμου προσδιορίζει το πεδίο εφαρμογής του, το οποίο καλύπτει την εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία, καθώς και τη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο.

4. Στο άρθρο 4 του ν. 2472/1997 τίθενται οι γενικές προϋποθέσεις για τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ των οποίων είναι η αρχή του σκοπού και της αναλογικότητας. Ειδικότερα, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται, και χωρίς τη συγκατάθεση, κατά το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997, δηλαδή όταν συντρέχει υπέρτερο έννομο συμφέρον του υπευθύνου της επεξεργασίας ή τρίτου. Ως τέτοιο έννομο συμφέρον νοείται και το δικαίωμα της πληροφόρησης, τόσο του πληροφορείν όσο και του πληροφορείσθαι (άρθρα 14 παρ. 1-2 και 5Α Σ.).

5. Εν προκειμένω το περιοδικό CIAO δημοσίευσε φωτογραφία στο εξώφυλλο και στη σελίδα ... του περιοδικού της ...-2012 που φέρει το βασικό τίτλο «...» και ελήφθη εντός του στρατοπέδου, στο φόντο της οποίας απεικονίζεται η προσφεύγουσα Α, χω-

ρίς να έχει προηγηθεί για τη λήψη και τη δημοσίευση της φωτογραφίας η προηγούμενη συγκατάθεση της προσφεύγουσας. Συγκεκριμένα, η φωτογραφία του εξωφύλλου αποτελεί σύνθεση τεσσάρων θεμάτων, αφού περιλαμβάνει φωτογραφία του Δ, για τον οποίο αναφέρει ότι παρακολουθείται από ψυχολόγους, φωτογραφία του ζεύγους Ε, για τους οποίους αναφέρει ότι ευρίσκονται στα πρόθυρα χωρισμού, είδηση περί απόπειρας αυτοκτονίας γνωστού παρουσιαστή χωρίς φωτογραφία και φωτογραφία του Β με στολή ασκήσεως και όχι κατά την ορκωμοσία του με τη συνοδεία άλλου νεοσυλλέκτου σμηνίτη και ένθετη φωτογραφία ενός κύκλου της Γ, η οποία, όπως αναφέρεται και στο εξώφυλλο, ήταν απούσα [...] στο άκρο δε δεξιό μέρος του εξωφύλλου περιλαμβάνεται η αιτούσα φορώντας στολή αξιωματικού της Αεροπορίας. Η φωτογραφία των σελίδων ... φαίνεται να έχει ληφθεί από το εσωτερικό του στρατοπέδου, πιθανόν από γραφείο στη δεξιά εξωτερική πλευρά του οποίου φαίνεται να κάθεται η αιτούσα, ειδική δε απόδοση της φωτογραφίας αποτελεί η φωτογραφία του εξωφύλλου, χωρίς να διευκρινίζεται ότι δεν αποτελεί φωτογραφία της ορκωμοσίας. Η αιτούσα, όπως δεν αμφισβητείται, δεν έδωσε τη συγκατάθεσή της για τη λήψη και ιδίως για την προβολή της φωτογραφίας, τόσο στο εξώφυλλο όπου το όλο θέμα εμφανίζεται ως ειδική σύνθεση, όσο και στο εσώφυλλο, όπου είναι σαφές ότι η φωτογραφία απεικονίζει εσωτερικό χώρο του στρατοπέδου και όχι της τελετής της ορκωμοσίας. Επιπλέον, η επίμαχη φωτογραφία δεν συνιστά ουσιώδες στοιχείο της πληροφόρησης του κοινού για τη δημοσιογραφική κάλυψη του γεγονότος της ορκωμοσίας του Β και ως εκ τούτου δεν μπορεί να δικαιολογήσει παράπλευρη απώλεια της ιδιωτικότητας της προσφεύγουσας, διότι θα ήταν κάλλιστα δυνατή η αφαίρεση της φωτογραφίας της εξ ολοκλήρου ή τουλάχιστον η απόκρυψη του προσώπου της.

6. Ενόψει των τεχνικών μεθόδων που ακολουθούνται σήμερα στην εκτύπωση των περιοδικών η επεξεργασία εν προκειμένω είναι αυτοματοποιημένη τουλάχιστον εν μέρει, η δε εικόνα του εξωφύλλου για την οποία παραπονείται κυρίως η αιτούσα αποτελεί ειδική σύνθεση. Συγκεκριμένα, η δημοσίευση της φωτογραφίας σε εξώφυλλο και εσώφυλλο περιοδικού συνιστά ιδιαίτερη και διακριτή μορφή επεξεργασίας που συνίσταται στην καταχώριση και τη διάδοση των δεδομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. δ' του ν. 2472/1997. Αναφορικά με τη χρήση μεθόδου επεξεργασίας, τα δεδομένα της προσφεύγουσας υπέστησαν κατά τη διαδικασία δημοσιεύσεως, που αποτέλεσε το μέσο διαδόσεώς τους σε έναν ευρύτατο κύκλο προσώπων, περισσότερες διαδοχικές διακριτές ηλεκτρονικές επεξεργασίες, όπως την ψηφιοποίησή τους μέσω ειδικών σαρωτών (scanners), εφόσον δεν είναι βέβαιο ότι οι φωτογραφίες ήταν ήδη σε ψηφιακή μορφή, την καταχώρισή τους σε ηλεκτρονικό αρχείο, την περαιτέρω επεξεργασία τους ως εικόνων, προκειμένου να βελτιωθούν η ευκρίνεια και οι χρωματισμοί τους. Είναι προφανές ότι οι περισσότερες αυτές επεξεργασίες πραγματοποιήθηκαν με τη βοήθεια των αυτοματοποιημένων μεθόδων παραγωγής της φωτογραφίας και του φύλλου του περιοδικού εν γένει και ιδίως του εξωφύλλου.

7. Ανεξαρτήτως του εάν με την ανωτέρω επεξεργασία επέρχεται παράνομη προσβολή στο δικαίωμα του ατόμου στην εικόνα του και συνακόλουθα στην προσωπικότητά του (βλ. για τα την προστασία του δικαιώματος στην εικόνα και την προσβολή της προσωπικότητας ΑΠ 385/2011, Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ), πράγμα το οποίο δεν αποτελεί αντικείμενο εξέτασης από την Αρχή, συντρέχει περίπτωση αθέμιτης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων της εικονιζόμενης, αφού έγινε χωρίς τη συγκατάθεσή της και κατά παράβαση των άρθρων 5 παρ. 1 και 2 ε' Ν. 2472/1997. Η προαναφερόμενη διάταξη, της οποίας η παραβίαση έχει διαπιστωθεί στην κρινόμενη υπόθεση, αποτελεί σαφώς ρύθμιση, που αφορά στην προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χα-

ρακτήρα, για την εφαρμογή των οποίων η Αρχή έχει επιφορτιστεί, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 15 παρ. 1 του Ν. 2472/1997.

8. Η με τον ανωτέρω τρόπο διενεργηθείσα επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων της εικονιζόμενης δικαιολογεί, κατ' άρθρο 21 του ίδιου νόμου –που ορίζει ότι η Αρχή επιβάλλει στους υπεύθυνους επεξεργασίας ή στους τυχόν εκπροσώπους τους τις από τη διάταξη αυτή προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις για παράβαση των υποχρεώσεών τους, που απορρέουν από το νόμο αυτό και από κάθε άλλη ρύθμιση, που αφορά στην προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα– την επιβολή προστίμου στην καθής η προσφυγή εταιρία (21 παρ. 1β του νόμου), που εκδίδει το περιοδικό, το ύψος του οποίου, ενόψει της βαρύτητας της παράβασης, όπως αυτή εξειδικεύθηκε ανωτέρω, πρέπει να καθορισθεί, κατά πλειοψηφία, στο ποσό των 1.500 €, το οποίο είναι ανάλογο, αφενός, με τη βαρύτητα της παραβάσεως και, αφετέρου, με την οικονομική κατάσταση του υπευθύνου επεξεργασίας, ενόψει της μειωμένης κυκλοφορίας του περιοδικού.

9. Το αρχείο του περιοδικού (έγχαρτο και ηλεκτρονικό) εξυπηρετεί ιστορικούς, ερευνητικούς και δημοσιογραφικούς σκοπούς και δεν επιτρέπεται, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων, να καταστρέφεται. Όταν όμως διαπιστώνεται παράβαση της νομοθεσίας προστασίας προσωπικών δεδομένων, μπορεί να διατάσσεται, ως μέτρο “διακοπής της επεξεργασίας” (άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997), η απαγόρευση της αναδημοσίευσής του επίμαχου δημοσιεύματος. Προς τούτο επιβάλλεται να προστεθεί μια σαφής ένδειξη ότι δεν επιτρέπεται η αναδημοσίευση των επίμαχων φωτογραφιών. Στο “εσωτερικό” πάντως αρχείο του περιοδικού, επιτρέπεται να έχουν πρόσβαση οι δημοσιογράφοι και οι ερευνητές-μελετητές. (βλ. Απόφαση 140/2012).

Δηλαδή συντρέχει περίπτωση μη δημοσίευσής της φωτογραφίας στο μέλλον για οποιοδήποτε λόγο (αρ. 21 παρ. 1 ε' του ίδιου νόμου), κύρωση η οποία και επιβάλλεται.

Σύμφωνα όμως με τη γνώμη ενός μέλους του Τμήματος, η εν λόγω επεξεργασία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997. Και τούτο διότι, α) σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 «*οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται στην εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο*». Ως «Αρχείο» δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ορίζεται, κατά την αρχική έκδοση του νόμου, ένα σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία αποτελούν ή μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας. Μετά την τροποποίηση της σχετικής διάταξης προς τον σκοπό της πλήρους εναρμόνισης της εθνικής διάταξης με το άρθρο 2 στοιχ. γ' της Οδηγίας 95/46/EK, ως «αρχείο» δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με τη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. ε' ν. 2472/1997, ορίζεται πλέον κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι προσιτά με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια (βλ. άρθρο 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 3471/2006, προκειμένου ο ορισμός του αρχείου να ανταποκρίνεται στον ορισμό της Οδηγίας 95/46/EK, όπως ρητά αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του ν. 3471/2006). Όπως διευκρινίζεται στην Οδηγία 95/46/EK (βλ. σκέψη 15 του προοιμίου της Οδηγίας 95/46/EK), η ύπαρξη διάρθρωσης απαιτεί να υφίστανται ειδικά, όσον αφορά τα πρόσωπα, κριτήρια, έτσι, ώστε να είναι ευχερής η πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Επ' αυτού δε χαρακτηριστικά αναφέρεται στη σκέψη 27 του προοιμίου της Οδηγίας 95/46/EK, ότι ένας φάκελος ή σύνολο φακέλων, καθώς και το εξώφυλλό τους, εφόσον δεν είναι διαρθρωμένοι σύμφωνα με τέτοια ειδικά κριτήρια, δεν εμπίπτουν σε καμία περίπτωση στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας. Συνεπώς, η έννοια του αρχείου προϋποθέτει την ταξινόμηση των δεδομένων

με κριτήρια, που έχουν τα ανωτέρω ποιοτικά χαρακτηριστικά, κατ' αντιστοιχία με την ηλεκτρονική επεξεργασία, στην οποία η διάρθρωση είναι εγγενής και επιτρέπει την ευχερή αναζήτηση των προσωπικών δεδομένων [βλ. απόφαση 122/2012 (Ολομ.) της Αρχής]. Εν προκειμένω, δεν συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις της έννοιας του αρχείου, δεδομένου ότι το εξώφυλλο, στο οποίο δημοσιεύθηκε η συγκεκριμένη φωτογραφία, καταχωρίζεται σε αρχείο με βάση τα κριτήρια της ημερομηνίας και του αριθμού του φύλλου. Τα χρησιμοποιούμενα όμως κριτήρια της εν λόγω καταχώρισης δεν αναφέρονται καθ' οιονδήποτε τρόπο σε πρόσωπα, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται ευχερής η πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα της προσφεύγουσας. Περαιτέρω, η φωτογράφιση και, ακολούθως, η δημοσίευση της φωτογραφίας, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στην έννοια της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας, κατά το άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 2472/1997. Και τούτο διότι η αυτοματοποιημένη επεξεργασία εντοπίζεται στη συλλογή και ηλεκτρονική αποθήκευση της φωτογραφίας όχι όμως και στη διάδοση, δηλαδή τη δημοσίευση, αυτής, η οποία εν προκειμένω δεν έγινε με ηλεκτρονικά μέσα, όπως συμβαίνει στα ηλεκτρονικά ΜΜΕ. Δεδομένου δε ότι πρώτον, η προβολή των προσωπικών δεδομένων της προσφεύγουσας μπορούσε να επέλθει με τη δημοσίευση της φωτογραφίας της, όπως άλλωστε ισχυρίζεται και η ίδια, και, δεύτερον, η διάδοση-δημοσίευση της φωτογραφίας δεν συνδέεται αιτιωδώς με την ηλεκτρονική καταχώρισή της (αφού η δημοσίευση μπορεί να πραγματοποιηθεί και χωρίς την ηλεκτρονική καταχώριση), η κρίσιμη εν προκειμένω επεξεργασία δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ήταν αυτοματοποιημένη. Κατόπιν αυτών, και δεδομένου ότι το εν λόγω αρχείο δεν είναι διαρθρωμένο με βάση τα ειδικά κριτήρια του ν. 2472/1997 και της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, όπως αυτά έχουν εξειδικευθεί κατά περιεχόμενο από προηγούμενες αποφάσεις της Ολομελείας και του Τμήματος της Αρχής [βλ. αποφάσεις 122/2012 (Ολομ.) και 135/2011 (Τμήμα)], η εν λόγω επεξεργασία δεν καλύπτεται από τις διατάξεις του ν. 2472/1997.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή

1) Αποφαίνεται κατά πλειοψηφία ότι η κρινόμενη δημοσίευση στο αναφερόμενο στο ιστορικό εξώφυλλο, αλλά και στη σελίδα ... του περιοδικού CIAO MAGAZINE της εταιρείας Live Εκδόσεις ΕΠΕ της επίμαχης φωτογραφίας, που αφορά ως υποκείμενο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα την προσφεύγουσα αντιβαίνει στις επιταγές των διατάξεων, που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας απόφασεως και με την εφαρμογή των οποίων έχει επιφορτιστεί η Αρχή. Επομένως, είναι παράνομη η κρινόμενη επεξεργασία αυτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2) Επιβάλλει κατά πλειοψηφία στην εκδοτική εταιρεία Live Εκδόσεις ΕΠΕ ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για την κατά τα ανωτέρω διαπιστωθείσα παραβίαση της ανωτέρω προαναφερόμενης διατάξεως για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα πρόστιμο χιλίων πεντακοσίων ευρώ (1.500) Ευρώ.

3) Διατάσσει κατά πλειοψηφία τη διαγραφή των επίδικων δεδομένων από το αρχείο του περιοδικού με την έννοια απαγορεύσεως της αναδημοσιεύσεως του από ...-2012 φύλλου της, ειδικώς και μόνο με το περιεχόμενο αυτό του εξωφύλλου και της σελίδας

... .

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 76/2013**ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΓΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ (ΑΠΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ) ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ, ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΗ, ΕΝΕΡΓΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΛΟΓΩ ΕΛΛΕΙΨΗΣ ΕΠΑΡΚΟΥΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ.****Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:**

Με τη με αριθμ. πρωτοκόλλου ΓΝ/560/24.4.2013 αίτησή της η Εθνική Αναλογιστική Αρχή (στο εξής και Ε.Α.Α.) ζήτησε τη χορήγηση άδειας συλλογής και επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, ευαίσθητων και μη, ενεργών ασφαλισμένων και συνταξιούχων με σκοπό τη σύνταξη αναλογιστικής έκθεσης. Από την υποβληθείσα αίτηση προκύπτει ότι η Εθνική Αναλογιστική Αρχή επιθυμεί να συλλέξει από τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ΟΑΕΕ κλ.π.), την Ενιαία Αρχή Πληρωμών, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και το Υπουργείο Εσωτερικών τα παρακάτω στοιχεία:

α) για τους ενεργούς ασφαλισμένους: ΑΜΚΑ, ΑΦΜ, αριθμό μητρώου, φύλο, ημερομηνία γέννησης, οικογενειακή κατάσταση, ημερομηνία ασφάλισης στο φορέα, ημερομηνία πρώτης ασφάλισης, ένδειξη κοινά - βαρέα- υπερβαρέα, ασφαλιστική κλάση ή κατηγορία, συνολικό ετήσιο μισθό, συνολικό ετήσιο ασφαλιστέο μισθό, σύνολο ετήσιων καταβληθεισών εισφορών, ένδειξη κατώτατου μισθού, πληρωτέους μήνες έτους, πληρωθέντες μήνες έτους, πληρωτέους μήνες καριέρας, πληρωθέντες μήνες καριέρας, προγενέστερο φορέα ασφάλιση διαφορετικό από τον τρέχοντα, ένδειξη παλαιός/νέος, ένδειξη νεοεισερχόμενος, ενεργός/ανεργός, ημερομηνία διακοπής, αιτία κατάστασης σε περίπτωση ανεργού, ένδειξη επανεισερχόμενος, ημερομηνία γέννησης συζύγου, αριθμό τέκνων, ημερομηνία γέννησης 1ου τέκνου, ημερομηνία γέννησης 2ου τέκνου,

β) για τους συνταξιούχους: ΑΜΚΑ, ΑΦΜ, αριθμό μητρώου, φύλο, ημερομηνία γέννησης, οικογενειακή κατάσταση, ημερομηνία γέννησης συζύγου, ημερομηνία έναρξης συνταξιοδότησης, είδος σύνταξης (γήρατος, αναπηρίας, θανάτου), σχέση με το θανόντα, τελευταίο ετήσιο μισθό πριν τη συνταξιοδότηση, ετήσια σύνταξη, κρατήσεις ν. 3986/2011, ν. 4024/2011, ν. 4051/2012, ν. 4093/2012, προστατευόμενα μέλη, ημερομηνία γέννησης 1ου μέλους, ημερομηνία γέννησης 2ου μέλους, συνταξιούχος κατώτατου ορίου, ένδειξη νέος συνταξιούχος έτους, ενεργός/ανεργός, ημερομηνία διακοπής, αιτία κατάστασης σε περίπτωση ανεργού, ένδειξη επανεισερχόμενος.

Με το ίδιο ως άνω έγγραφο η Εθνική Αναλογιστική Αρχή επισημαίνει ότι η συλλογή και επεξεργασία του ΑΜΚΑ ή/ και του ΑΦΜ των ενεργών ασφαλισμένων και των συνταξιούχων είναι αναγκαία, ώστε να είναι εφικτή η ταυτοποίηση των τελευταίων από την Ε.Α.Α. και με τον τρόπο αυτό να καθίσταται δυνατή η διασταύρωση στοιχείων για την προϋπηρεσία των ενεργών ασφαλισμένων, την κινητικότητα ανά φορέα, το πλήθος των συνταξιούχων και το πλήθος των συντάξεων ανά συνταξιούχο. Με τα με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3716/30.5.2013 και ΓΝ/747/3.6.2013 συμπληρωματικά υπομνήματά της η Ε.Α.Α. παρείχε επιπλέον διευκρινήσεις ως προς το νομικό πλαίσιο που τη διέπει, το χρόνο τήρησης (10 μήνες) των δεδομένων που επιθυμεί να συλλέξει και παραιτήθηκε από το αίτημα να της γνωστοποιείται από τους ασφαλιστικούς φορείς ο αριθμός μητρώου του ασφαλισμένου.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού αναγνώστηκαν τα πρακτικά της 30.5.2013, άκουσε τον εισηγητή και τις βοηθούς εισηγητές, οι οποίες στη συνέχεια αποχώρησαν, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Η Εθνική Αναλογιστική Αρχή συστάθηκε με το άρθρο 9 του ν. 3029/2002, αποτελεί ανεξάρτητη διοικητική αρχή και ως κύρια αρμοδιότητά της έχει τη σύνταξη αναλογιστικών εκθέσεων στο πλαίσιο του μακροχρόνιου οικονομικού και χρηματοδοτικού σχεδιασμού για την εξασφάλιση της κοινωνικής ανταποδοτικότητας και βιωσιμότητας του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης. Για την απρόσκοπτη άσκηση των αρμοδιοτήτων της, όπως αυτές περιγράφονται στην παρ. 15 του άρθρου 9 του ανωτέρω νόμου, η Ε.Α.Α. κατά το στοιχ. θ' της παραγράφου αυτής *«Συλλέγει, οργανώνει, επεξεργάζεται και αξιολογεί τα απαραίτητα για την εκπλήρωση της αποστολής της τεχνικά, οικονομικά, λογιστικά, δημογραφικά και άλλα συναφή στοιχεία που αφορούν στους ασφαλιστικούς οργανισμούς που έχουν μορφή Ν.Π.Δ.Δ., στους ασφαλιστικούς οργανισμούς που έχουν μορφή Ν.Π.Ι.Δ. και υπάγονται στον παρόντα νόμο και κάθε άλλον ασφαλιστικό οργανισμό που τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή άλλου Υπουργού. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζονται τα στοιχεία αυτά, ο τρόπος χορήγησής τους στην Ε.Α.Α., καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια»*. Βάσει της ανωτέρω εξουσιοδοτικής διάταξης εκδόθηκε η με αριθμό 19357/202/1.9.2003 (ΦΕΚ Β' 1294/12.09.2003) απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την παροχή οικονομικών στοιχείων στην ΕΑΑ, στην οποία προβλέπεται ότι *«Οι ασφαλιστικοί οργανισμοί αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή άλλων Υπουργείων υποχρεούνται να παρέχουν στατιστικά και οικονομικά στοιχεία που καθορίζονται κάθε φορά από την Εθνική Αναλογιστική Αρχή και είναι απαραίτητα για την εκτέλεση του έργου της»*. Επιπλέον, η ανωτέρω αρμοδιότητα της Ε.Α.Α. προβλέπεται και στις διατάξεις των άρθρων 11 παρ. 2 του ν. 3863/2010 και 7 παρ. 2 του ν. 3865/2010, κατά τα οποία από την 1.1.2011 και ανά διετία η Εθνική Αναλογιστική Αρχή εκπονεί αναλογιστικές μελέτες, οι οποίες επικυρώνονται από την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αντικείμενο τη συνεχή παρακολούθηση της εξέλιξης της εθνικής συνταξιοδοτικής δαπάνης.

2. Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων των ασφαλισμένων από δημόσια αρχή λειτουργεί και αναπτύσσει τις συνέπειές της στο πλαίσιο του κράτους δικαίου και της αρχής της νομιμότητας. Όπως παγίως γίνεται δεκτό, η αρχή της νομιμότητας λειτουργεί και ως περιοριστικό όριο της διοικητικής δράσης, ή, με αντίστροφο συλλογισμό, η διοικητική ενέργεια πρέπει να είναι σύμφωνη προς τον κανόνα δικαίου που διέπει τη δράση της διοίκησης. Από το ισχύον νομοθετικό καθεστώς, δηλαδή από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 9 παρ. 15 στοιχ. θ' του ν. 3029/2002 και της υπουργικής απόφασης που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διάταξης (με αριθμό 19357/202/1.9.2003, ΦΕΚ Β' 1294/12.09.2003), συνάγεται σαφώς ότι τα πρωτογενή δεδομένα των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων παραμένουν στους ασφαλιστικούς οργανισμούς, ενώ στην Εθνική Αναλογιστική Αρχή διαβιβάζονται μόνο στατιστικά στοιχεία, οπότε δεν τίθεται θέμα διαβίβασης προσωπικών δεδομένων από τους κατ' ιδίαν φορείς στην Εθνική Αναλογιστική Αρχή και περαιτέρω επεξεργασίας τους από αυτήν. Κατά συνέπεια, στην προκειμένη περίπτωση το ισχύον νομοθετικό καθεστώς, ως έχει διατυπωθεί, δεν παρέχει επαρκή νομική βάση για την επεξεργασία των αιτούμενων προσωπικών δεδομένων από την Εθνική Αναλογιστική Αρχή με σκοπό τη σύνταξη αναλογιστικής έκθεσης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή απορρίπτει την αίτηση της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 86/2013

Η ΑΡΧΗ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ ΣΕ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΤΟΥ ΟΤΕ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΤΑΓΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 11 ΤΟΥ Ν. 3471/2006, ΟΤΑΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΕΣΩ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΩΝ ΚΛΗΣΕΩΝ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Η Αρχή πραγματοποίησε στις 4 Δεκεμβρίου 2012 επιτόπιο διοικητικό έλεγχο στην εταιρεία Πειραιώς Direct Services Α.Ε (εφεξής «υπεύθυνος επεξεργασίας»), σύμφωνα με το άρθρο 19 στοιχ. η) ν. 2472/1997. Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις του υπευθύνου επεξεργασίας, στη διεύθυνση Σαλαμίνας 72-74, Καλλιθέα, από τους υπαλλήλους του Τμήματος Ελεγκτών της Γραμματείας της Αρχής Φ. Καρβέλα, Γ. Παναγοπούλου, Λ. Ρούσσο και Α. Χρυσάνθου (εφεξής «ομάδα ελέγχου»), μετά από την με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/7702/29-11-2012 εντολή του Προέδρου της Αρχής.

Ο έλεγχος ήταν αυτεπάγγελτος και πραγματοποιήθηκε μετά από στοιχείο που προέκυψε κατόπιν διοικητικού ελέγχου της Αρχής στην εταιρεία Runner ΕΠΕ, κατά τον οποίο συνελήν ως πειστήριο τιμολόγιο, στο οποίο αναφέρεται η πώληση στον υπεύθυνο επεξεργασίας, έναντι 14.760 ευρώ, αρχείου εμπορικού και οικονομικού ενδιαφέροντος από τη Runner ΕΠΕ (Πειστήριο με κωδικό Π30).

Ο έλεγχος έγινε χωρίς προηγούμενη ενημέρωση του υπευθύνου επεξεργασίας. Η ομάδα ελέγχου συνομίλησε με υπαλλήλους του υπευθύνου επεξεργασίας και στη συνέχεια διενήργησε επιτόπιο τεχνικό έλεγχο σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Στο πλαίσιο αυτό η ομάδα ελέγχου συνέλεξε ηλεκτρονικά και έντυπα πειστήρια. Η λίστα των πειστηρίων εκτυπώθηκε σε δύο (2) αντίγραφα, υπογράφηκε από την ομάδα ελέγχου, καθώς και από εκπρόσωπο του υπευθύνου επεξεργασίας (βλ. Παράρτημα Α) και πρωτοκολλήθηκε με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7865/06-12-2012.

Μετά από την ολοκλήρωση του ελέγχου, η ομάδα ελέγχου συνέταξε τα Πρακτικά του ελέγχου (εφεξής «Πρακτικά»), στα οποία καταγράφονται οι απαντήσεις/διευκρινίσεις του υπευθύνου επεξεργασίας, καθώς και οι επιτόπιες παρατηρήσεις της ομάδας ελέγχου. Τα Πρακτικά απεστάλησαν στις 10/12/2012 με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον υπεύθυνο επεξεργασίας για υποβολή σχολίων ή/και παρατηρήσεων. Στις 17/12/2012 τα Πρακτικά οριστικοποιήθηκαν και πρωτοκολλήθηκαν με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/8099/17-12-2012 (βλ. Παράρτημα Α).

Εν συνεχεία, η ομάδα ελέγχου μελέτησε τα Πρακτικά, πραγματοποίησε ανάλυση των ψηφιακών πειστηρίων που συλλέχθηκαν κατά τον έλεγχο, και υπέβαλε στην Αρχή το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1447/27-02-2013 Πόρισμα στο οποίο αναφέρονται τα ευρήματα του ελέγχου.

Στα ευρήματα αναφέρεται ότι πέρα των στοιχείων (όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, διεύθυνση), τα οποία επιτρέπεται να περιλαμβάνονται στους καταλόγους συνδρομητών, περιλαμβάνονται και επιπλέον δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία προέρχονται από τρίτο αρχείο, το οποίο δεν έχει σχέση με τον ενοποιημένο κατάλογο του ΟΤΕ. Τα στοιχεία που προέκυψαν από την ανάλυση των πειστηρίων συνηγορούν επίσης στο ότι το προϊόν, το οποίο αγόρασε ο υπεύθυνος επεξεργασίας, αποτελεί μια επεξεργασμένη μορφή του ενοποιημένου καταλόγου του ΟΤΕ, η οποία δημιουργήθηκε με χρήση επιπλέον προσωπικών δεδομένων (πχ. ΑΦΜ πολιτών).

Η Αρχή κάλεσε με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1476/28-02-2013 έγγραφό της τον υπεύθυνο επεξεργασίας, όπως νομίμως εκπροσωπείται, να παραστεί στη συνεδρίαση της Ολομέλειας της Αρχής, την Πέμπτη 7-03-2013 και ώρα 10:00, για να εκφέρει τις απόψεις της επί του πορίσματος του ως άνω ελέγχου. Η εταιρεία, διά των νομίμων εκπροσώπων της, ζήτησε και έλαβε από την Αρχή αναβολή για τη συζήτηση της υπόθεσης την Πέμπτη 30-05-2013.

Με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1476/28-02-2013 έγγραφό της η Αρχή απηύθυνε επίσης ερώτημα στον υπεύθυνο επεξεργασίας σχετικά με το εάν κατά την πραγματοποίηση της τηλεφωνικής καμπάνιας προώθησης των υπηρεσιών του πελάτη της HellasPower (έλαβε χώρα το Νοέμβριο, Δεκέμβριο του 2011) είχε λάβει γνώση του ειδικού καταλόγου των συνδρομητών οι οποίοι δεν επιθυμούν να γίνονται αποδέκτες τηλεφωνικών κλήσεων για διαφημιστικούς σκοπούς (άρθρο 11 παρ. 2 του ν. 3471/2006). Σε απάντηση του ως άνω εγγράφου της Αρχής, ο υπεύθυνος επεξεργασίας με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1693/07-03-2013 έγγραφο ζήτησε από την Αρχή να ενημερώσει σχετικά και να χορηγήσει τυχόν πορίσματα ελέγχων της σχετικά με την τήρηση των επιταγών του άρθρου 11 του ν. 3471/2006. Η Αρχή απάντησε στον υπεύθυνο επεξεργασίας με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1693-1/16-04-2013 έγγραφο της ότι η Αρχή εποπτεύει την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 11 παρ. 2 του ν. 3471/2006 και η εποπτεία δεν περιορίζεται σε διοικητικό έλεγχο, που στην προκειμένη περίπτωση δεν έχει πραγματοποιηθεί, αλλά έχει διάφορες μορφές, όπως συντονισμό, ενημέρωση κλπ.

Σχετικά με το ισχύον νομικό πλαίσιο για τον ενοποιημένο τηλεφωνικό κατάλογο, η Αρχή επικοινωνήσε με την ΕΕΤΤ και πραγματοποίησε συνάντηση στα γραφεία της ΕΕΤΤ, στις 5 Απριλίου 2013, κατά την οποία διευκρινίστηκαν σημεία της υφιστάμενης νομοθεσίας.

Στη συνεδρίαση της Ολομέλειας της Αρχής, την 30-05-2013, παρέστησαν νομίμως οι Α, Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής της Πειραιώς Direct Services ΑΕ, Β, Δικηγόρος, Γ, Δικηγόρος και Δ, Ασκούμενη Δικηγόρος. Κατά τη συνεδρίαση, η κληθείσα εταιρεία εξέθεσε δια των νομίμων εκπροσώπων της τις απόψεις της, τις οποίες ανέπτυξε κατόπιν διεξοδικώς με σχετικό υπόμνημά της (βλ. υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3845/05-06-2013 έγγραφο προς την Αρχή).

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των παραπάνω στοιχείων, αφού, άκουσε τον εισηγητή και τους βοηθούς εισηγητές, μετά και από διεξοδική συζήτηση,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Κατά το άρθρο 4, παρ. 1, εδ. α) του ν. 2472/1997, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 3471/2006, «Κατάλογοι συνδρομητών», άρθρο 2: «Τα περιεχόμενα στους έντυπους ή ηλεκτρονικούς καταλόγους συνδρομητών δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία βρίσκονται στη διάθεση του κοινού ή μπορούν να ληφθούν μέσω των υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου, πρέπει να περιορίζονται στα απαραίτητα για την αναγνώριση της ταυτότητας συγκεκριμένου συνδρομητή (όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, διεύθυνση), εκτός εάν ο συνδρομητής έχει δώσει τη ρητή συγκατάθεση του για τη δημοσίευση συμπληρωματικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα». Αντίστοιχη πρόβλεψη υπάρχει και στο άρθρο 5 παρ. 3. του κανονισμού 491/026/ΦΕΚ 1622-13-08-2008 της ΕΕΤΤ, όπου προβλέπεται ότι «τα στοιχεία των συνδρομητών που καταχωρούνται στον κατάλογο, ατελώς για τους συνδρομητές, περιορίζονται στα

απαραίτητα για την αναγνώριση της ταυτότητας συγκεκριμένου συνδρομητή και συνίστανται σε: α. Επώνυμο, β. Όνομα, γ. Πατρώνυμο., δ. Διεύθυνση. Λοιπά στοιχεία, όπως το επάγγελμα, οι διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου καθώς και προσωπικών ιστοσελίδων, δύναται να περιλαμβάνονται στον κατάλογο, ατελώς για το συνδρομητή και κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματός του, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.»

3. Το άρθρο 4 του κανονισμού 491/026/ΦΕΚ 1622-13-08-2008 της ΕΕΤΤ, αναφέρει: «1. Με τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου καθορίζεται η μορφή του (τηλεφωνικού) καταλόγου, τόσο έντυπου όσο και ηλεκτρονικού, όπως διατίθεται στους τελικούς χρήστες, στο πλαίσιο των υποχρεώσεων παροχής Καθολικής Υπηρεσίας. Λοιποί πάροχοι/φορείς, οι οποίοι προβαίνουν σε έκδοση (τηλεφωνικού) καταλόγου δεν υποχρεούνται να ακολουθούν την καθοριζόμενη με την παρούσα απόφαση μορφή αυτών.

4. Σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 11 του ν. 3471/2006 «Η χρησιμοποίηση αυτόματων συστημάτων κλήσης, ιδίως με χρήση συσκευών τηλεομοιοτυπίας (φαξ) ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, και γενικότερα η πραγματοποίηση μη ζητηθεισών επικοινωνιών με οποιοδήποτε μέσο ηλεκτρονικής επικοινωνίας, [με ή] χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών και για κάθε είδους διαφημιστικούς σκοπούς, επιτρέπεται μόνο αν ο συνδρομητής συγκατατεθεί εκ των προτέρων ρητώς». Σύμφωνα με την παρ.2 του ίδιου άρθρου «Δεν επιτρέπεται η πραγματοποίηση μη ζητηθεισών επικοινωνιών με ανθρώπινη παρέμβαση (κλήσεων) για τους ανωτέρω σκοπούς, εφόσον ο συνδρομητής έχει δηλώσει προς τον φορέα παροχής της διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας, ότι δεν επιθυμεί γενικώς να δέχεται τέτοιες κλήσεις. Ο φορέας υποχρεούται να καταχωρίζει δωρεάν τις δηλώσεις αυτές σε ειδικό κατάλογο συνδρομητών, ο οποίος είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου».

Στην υπό κρίση υπόθεση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας προέβη σε επεξεργασία (άρθρο 4, παρ. 1, εδ. α) του ν. 2472/1997) αρχείου προσωπικών δεδομένων που αγόρασε από την Runner ΕΠΕ. Η επεξεργασία συνίσταται ειδικότερα στην: α) αποθήκευση του αρχείου, β) ταξινόμηση των εγγραφών του αρχείου με βάση την επαγγελματική κατηγορία, στην οποία ανήκει η εκάστοτε εγγραφή (κάθε εγγραφή αντιστοιχεί σε ένα υποκείμενο), γ) εισαγωγή των εγγραφών στο πληροφοριακό σύστημα του υπεύθυνου επεξεργασίας και δ) χρήση των εγγραφών για την πραγματοποίηση τηλεφωνικών κλήσεων. Σχετικό απόσπασμα από τα Πρακτικά του ελέγχου, με κωδικό ΕΡ12: «Απόσπασμα της βάσης δεδομένων κατηγοριοποιημένο σε δύο κατηγορίες «Υπάλληλοι-Επιστήμονες» και «Ιδιώτες-Ελ. Επαγγελματίες», ανάλογα με την στόχευση των προϊόντων της Hellas Power, εισήχθη στο σύστημα του Call Center ως δύο διαφημιστικές «καμπάνιες»».

Το προϊόν που αγόρασε ο υπεύθυνος επεξεργασίας από τη Runner ΕΠΕ είχε περιγραφεί ως ο ενοποιημένος τηλεφωνικός κατάλογος ΟΤΕ προερχόμενος από δημόσια προσβάσιμες πηγές (Πειστήριο Π4 του Πορίσματος). Όμως, σύμφωνα με το Πόρισμα ελέγχου, σε ορισμένες περιπτώσεις οι τηλεφωνικοί αριθμοί συσχετίζονται με στοιχεία ταυτότητας που αναφέρονται ως “όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, διεύθυνση” και “epitheto_ote, onoma_ote, patronymo_ote”. Το εύρημα αυτό καταδεικνύει ότι το αρχείο περιείχε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία δεν περιλαμβάνονται μόνο στον ενοποιημένο κατάλογο του ΟΤΕ.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από την ανάλυση των πειστηρίων συνηγορούν επίσης στο ότι το προϊόν, το οποίο αγόρασε ο υπεύθυνος επεξεργασίας, είναι μια επεξεργασμένη μορφή του ενοποιημένου καταλόγου του ΟΤΕ, η οποία δημιουργήθηκε/διασταυρώθηκε με χρήση επιπλέον προσωπικών δεδομένων (π.χ ΑΦΜ πολιτών), τα οποία δεν είναι δημόσια προσβάσιμα.

Όσον αφορά την τήρηση των επιταγών της παραγράφου 11 του ν. 3471/2006, ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν έλαβε γνώση του ειδικού καταλόγου συνδρομητών οι οποίοι είχαν δηλώσει ότι δεν επιθυμούν γενικώς να δέχονται κλήσεις διαφημιστικού σκοπού. Σημειώνεται ότι η σχετική αλλαγή στο άρθρο 11 του ν. 3471/2006 έγινε την 1η Σεπτεμβρίου 2011, και η καμπάνια τηλεφωνικής προώθησης που πραγματοποίησε ο υπεύθυνος επεξεργασίας έλαβε χώρα κατά τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2011.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή επιβάλλει κατά πλειοψηφία στην εταιρεία «Πειραιώς Direct Services Α.Ε»:

α) Ολοσχερή καταστροφή του συνόλου του αρχείου το οποίο περιέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που δεν ανήκουν στον ενοποιημένο, δημόσια προσβάσιμο κατάλογο του ΟΤΕ.

β) Σύσταση για την τήρηση των επιταγών του άρθρου 11 του ν. 3471/2006, όταν πραγματοποιείται προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών μέσω τηλεφωνικών κλήσεων, δηλαδή να λαμβάνεται γνώση του ειδικού καταλόγου όπου οι συνδρομητές έχουν δηλώσει προς τον φορέα παροχής της διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ότι δεν επιθυμούν γενικώς να δέχονται τέτοιες κλήσεις.

Κατά τη γνώμη ενός μέλους της Αρχής, επιπλέον της κύρωσης της καταστροφής του αρχείου, έπρεπε να επιβληθεί πρόστιμο 10.000 ευρώ για την παραβίαση του άρθρου 4, παρ. 1, εδ. α) του ν. 2472/1997.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 87/2013

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΗ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΚΥΡΩΣΕΩΣ ΣΤΟ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΑΘΗΝΩΝ, ΩΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΛΟΓΩ ΠΑΡΟΔΟΥ ΤΟΥ ΕΥΛΟΓΟΥ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΣ.

Η ΑΡΧΗ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Υποβλήθηκε στην Αρχή η υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4871/18-07-2006 προσφυγή - καταγγελία του δικηγόρου Αθηνών Α (με ΑΜ ΔΣΑ), σύμφωνα με την οποία ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών (ΔΣΑ) προέβη σε αθέμιτη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που αφορούν τον ίδιο καθώς και άλλους δικηγόρους - μέλη του εν λόγω Συλλόγου. Στην ως άνω προσφυγή - καταγγελία του ο προσφεύγων επισυνάπτει και το υπ' αρ. πρωτ. ... και με αρ. διεκπ. ... έγγραφο του ΔΣΑ, σύμφωνα με το οποίο «*η εταιρεία με την επωνυμία Β προμηθεύτηκε, την 22-12-1999, ετικέτες από τον ΔΣΑ με τα στοιχεία των μελών [του], τούτο δε έγινε κατόπιν της από 13-5-1998 εγκριτικής αποφάσεως της αρμόδιας διαχειριστικής επιτροπής, η οποία δεν ισχύει πλέον*».

2. Επί της ως άνω προσφυγής - καταγγελίας εκδόθηκε η υπ' αρ. 5/2008 (και με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1650/31-03-2008) απόφαση της Αρχής, η οποία επιδόθηκε νομίμως στο ΔΣΑ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας. Με την απόφασή της αυτή, η Αρχή επέβαλε στο ΔΣΑ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) Ευρώ για τις διαπιστωθείσες παραβιάσεις των διατάξεων των άρθρων 5, 2, 11 και 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, σχετικά με τη διαβίβαση στην εταιρεία με την επωνυμία Β, δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των μελών του Συλλόγου.

3. Για την ακύρωση της υπ' αρ. 5/2008 απόφασης της Αρχής κατατέθηκε από το ΔΣΑ, όπως νομίμως εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Κων/νο Μπουρτζάλα, αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, με αρ. κατάθ.

...../2008. Στη συνέχεια, με την υπ' αρ. 73/2011 (και με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3201/09-05-2011) απόφασή της – η οποία κοινοποιήθηκε νομίμως (με το υπ' αρ. πρωτ Γ/ΕΞ/5434/05-08-2011 έγγραφο της Αρχής) στο ΔΣΑ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, η Αρχή ανακάλεσε την υπ' αρ. 5/2008 απόφασή της και η προαναφερόμενη προσφυγή – καταγγελία του Α πρόκειται να συζητηθεί εκ νέου ενώπιον της Ολομέλειας.

Με βάση τα προαναφερόμενα, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 19 και 21 του Ν. 2472/1997, του άρθρου 6 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής και του άρθρου 14 παρ. 10 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (που κυρώθηκε με το Ν. 2690/1999) κλήθηκε ο ΔΣΑ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, όπως νομίμως εκπροσωπείται, σε ακρόαση ενώπιον της Ολομέλειας της Αρχής την Πέμπτη 08-12-2011 και ώρα 10.00 π.μ. στην έδρα της Αρχής, για την εκ νέου συζήτηση της προαναφερόμενης προσφυγής – καταγγελίας του Α. Κατά τη συνεδρίαση αυτή, ο ΔΣΑ εκπροσωπήθηκε νομίμως από τη Βασιλική Ζυγούρη, νομικό σύμβουλο του ΔΣΑ, η οποία και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς του Συλλόγου και απάντησε σε σχετικές ερωτήσεις, που της τέθηκαν.

4. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης προκύπτει ότι ο ΔΣΑ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, μετά από σχετική απόφαση (της 13/05/1998) της Διαχειριστικής Επιτροπής του (η οποία αποτελεί θεσμοθετημένο όργανο του Συλλόγου κατά το άρθρο 201 του ΝΔ 3026/1954 *περί Κώδικος Δικηγόρων*), προμήθευσε (την 22-12-1999) την εταιρεία με την επωνυμία Β – στο πλαίσιο σύμβασης πώλησης και έναντι τιμήματος 150.000 δρχ. – με ετικέτες, που περιείχαν το ονοματεπώνυμο, την ιδιότητα και τη διεύθυνση καθενός από τα μέλη του Συλλόγου, για το σκοπό της διενέργειας από την εν λόγω εταιρεία προωθητικών ενεργειών για τη διαφήμιση των προϊόντων της στα μέλη του ΔΣΑ. Κατά τον τρόπο αυτό, χορηγήθηκαν στην εν λόγω εταιρεία και τα στοιχεία του προσφεύγοντος. Τα εν λόγω στοιχεία των μελών του ΔΣΑ συνιστούν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 του Ν. 2472/1997, απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων τους, τα οποία τηρούνται στα αρχεία του Συλλόγου, ως υπευθύνου επεξεργασίας, για συγκεκριμένους σκοπούς επεξεργασίας, οι οποίοι προβλέπονται από τις διατάξεις του ΝΔ 3026/1954 *περί Κώδικος Δικηγόρων* και αφορούν την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος.

5. Επειδή, η πώληση των επίμαχων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των μελών του ΔΣΑ από το Δικηγορικό Σύλλογο στην εταιρεία Β έγινε, ως δεν αμφισβητείται, στις 22-12-1999 κατόπιν της από 13-05-1998 απόφασης της Διαχειριστικής Επιτροπής του Συλλόγου. Υπό τα δεδομένα αυτά, μέχρι την υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4871/18-07-2006 ρητή καταγγελία του δικηγόρου Α είχε παρέλθει χρονικό διάστημα πλέον της εξαετίας, τώρα δε, που επανεξετάζεται η υπόθεση, έχει παρέλθει χρονικό διάστημα πλέον της δωδεκαετίας, κατά το οποίο δεν προβάλλονται ισχυρισμοί ότι ο ΔΣΑ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, έχει προβεί σε ομοίου τύπου παραβιάσεις του Ν. 2472/1997, κατά το χρονικό διάστημα από 13-05-1998 και, κυρίως, από 22-12-1999 μέχρι 18-07-2006.

6. Επειδή, με βάση τα προαναφερόμενα, κρίνεται, κατά πλειοψηφία, ως άνευ αντικειμένου και κυρίως ανεπίκαιρος ο έλεγχος της συμπεριφοράς του ΔΣΑ, ως υπευθύνου επεξεργασίας, καθόσον είχε παρέλθει χρονικό διάστημα επτά περίπου ετών από την τέλεση της παράβασης μέχρι την υποβολή της αρχικής ρητής καταγγελίας, οπότε η σχετική εξουσία – αρμοδιότητα της Αρχής προς επιβολή κυρώσεως είχε πλήρως αποδυναμωθεί με την πάροδο χρονικού διαστήματος μεγαλύτερου από το εύλογο, εντός του οποίου πρέπει να ασκείται. Πολύ δε περισσότερο όταν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα πέραν της δωδεκαετίας από τη σημερινή νέα κρίση της υπόθεσης, αφού δεν αποδεικνύεται ότι επαναλήφθηκε η αυτή παραβατική συμπεριφορά εκ μέρους του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα (1999-2006), ως και

περαιτέρω. Συνεπώς, δεν συντρέχει περίπτωση επανεξέτασης της καταγγελίας του δικηγόρου Αθηνών Α.

Αν και κατά τη γνώμη ενός μέλους της Αρχής δεν έχει παρέλθει διάστημα πέραν του ευλόγου χρόνου για την επιβολή κυρώσεων στο ΔΣΑ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για τις ως άνω διαπιστωθείσες παραβιάσεις του Ν. 2472/1997, καθόσον η υπό κρίση προσφυγή – καταγγελία του Α έχει αποδειχθεί βάσιμη και ότι υποβλήθηκε την 18-07-2006, αφότου ο προσφεύγων πληροφορήθηκε την ως άνω πώληση των επίμαχων απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του ιδίου και των λοιπών μελών του Συλλόγου, ενώ η ήδη ανακληθείσα απόφαση της Αρχής 5/2008, με την οποία αρχικά επιβλήθηκαν κυρώσεις στο ΔΣΑ για τις εν λόγω παραβιάσεις του Ν. 2472/1997, λήφθηκε κατά την τακτική συνεδρίαση Αρχής της 15-03-2007.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή,

Κρίνει ότι δεν συντρέχει περίπτωση επανεξετάσεως και επιβολής κυρώσεως στο Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών, λόγω παρόδου του ευλόγου χρονικού διαστήματος από την τέλεση της καταγγελλόμενης παραβάσεως και θέτει στο αρχείο της την υπό κρίση προσφυγή – καταγγελία του δικηγόρου Αθηνών Α κατά του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, ως υπευθύνου επεξεργασίας.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 97/2013

Η ΑΡΧΗ ΔΕΧΕΤΑΙ ΑΙΤΗΣΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ, ΑΝΑΚΑΛΕΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΚΑΙ ΑΠΕΥΘΥΝΕΙ ΣΥΣΤΑΣΗ ΣΕ Δ/ΝΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΤΟΥΣ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΗΣ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Με την υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/655/29.1.2012 προσφυγή του, ο Α κατήγγειλε στην Αρχή τα εξής: α) ότι ο διευθυντής του 17^{ου} Γενικού Λυκείου, Β, και η πρώην Προϊσταμένη του 1^{ου} Γραφείου Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Γ, κοινοποίησαν στον Δ, Διευθυντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, κατόπιν προφορικής εντολής του τελευταίου, έγγραφα που εμπεριείχαν ευαίσθητα προσωπικά του δεδομένα, ήτοι, αναρρωτικές άδειες, ιατρικές γνωματεύσεις, εξιτήριο νοσοκομείου κ.ά., β) ότι τα έγγραφα αυτά στάλθηκαν στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή και αφενός ελήφθησαν υπόψη κατά τη διενέργεια Προκαταρκτικής Εξέτασης από τον διενεργούντα αυτή, κατόπιν καταγγελίας του προσφεύγοντος στο Υπουργείο Παιδείας εις βάρος του Β και της Γ, για χορήγηση ψευδών στοιχείων μαθητικού δυναμικού στο Υπουργείο, αφετέρου κοινοποιήθηκαν (στο πλαίσιο της κοινοποίησης του πορίσματος της προκαταρκτικής εξέτασης) τόσο στον Διευθυντή της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, όσο και στον Γενικό Διευθυντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και στα μέλη του Ανώτατου Περιφερειακού Υπηρεσιακού Συμβουλίου Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και γ) ότι τα έγγραφα αυτά γνωστοποιήθηκαν και διαβιβάσθηκαν και στο Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (εφεξής και ΣΕΕΔΔ) κατά την διενέργεια ελέγχου που διεξήχθη κατόπιν καταγγελίας του στο 1^ο Γραφείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και στο 17^ο Γενικό Λύκειο

Κατόπιν τούτων, η Αρχή εξέδωσε την υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/655-1/8.8.2012 πράξη της, με την οποία έκρινε ότι α) η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων του προσφεύγο-

ντος από τους αρμόδιους υπαλλήλους ήταν νόμιμη και β) η διαβίβαση των δεδομένων υγείας του προσφεύγοντος στο ΣΕΕΔΔ συνιστά παρέκκλιση από τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 και για τον λόγο αυτό απηύθυνε σύσταση στον Διευθυντή του 17^{ου} Γενικού Λυκείου να τηρεί στο εξής τις διατάξεις του νόμου.

Με την με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5624/30.8.2012 αίτησή του ο Α ζήτησε την ανάκληση (αίτηση θεραπείας) της υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/655-1/8.8.2012 πράξης της Αρχής λόγω πλημμελούς και εσφαλμένης -κατά τους ισχυρισμούς του- ερμηνείας και εφαρμογής των διατάξεων του Ν. 2472/1997. Ειδικότερα, ο αιτών στην ανωτέρω αναφερόμενη αίτηση θεραπείας επικαλείται τα εξής:

1. η προκαταρκτική εξέταση διατάχθηκε κατόπιν καταγγελίας του στο Υπουργείο Παιδείας, κατά της Προϊσταμένης του 1^{ου} Γραφείου Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Γ και του Διευθυντή του 17^{ου} ΓΕΛ, Β, συνεπώς δεν εφαρμόζεται το άρθρο 7^Α παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997, σύμφωνα με το οποίο ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαλλάσσεται από την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης αδείας του άρθρου 7 του ανωτέρω νόμου

2. σε κάθε περίπτωση η εκπλήρωση υποχρέωσης εκ του νόμου ολοκληρώνεται με τη διαβίβαση των εγγράφων στις Υγειονομικές Επιτροπές και όχι με την περαιτέρω διαβίβασή τους στις οικείες προϊστάμενες αρχές και υπηρεσιακά συμβούλια

3. δεν υπήρξε σε καμία περίπτωση προηγούμενη ενημέρωσή του για την επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών του δεδομένων

4. ο ισχυρισμός περί αυτονότης και δεδομένης ενημέρωσης στο πλαίσιο της κοινής γνώσης του επιμελούς πολίτη, δεν μπορεί εν προκειμένω να τύχει εφαρμογής, καθότι τα επίμαχα έγγραφα χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης κατά τρίτων προσώπων και εν συνεχεία ακολούθησαν τον σχηματισθέντα πειθαρχικό φάκελό τους στις οικείες προϊστάμενες αρχές και υπηρεσιακά συμβούλια. Μόνη πηγή ενημέρωσης επί του θέματος αποτέλεσε για τον αιτούντα η έκθεση ελέγχου του ΣΕΕΔΔ, η οποία βρισκόταν εντός του πειθαρχικού φακέλου, και η οποία πρότεινε μεταξύ άλλων να διαβιβαστεί η έκθεση στον Περιφερειακό Δ/ντή Εκπαίδευσης για την άσκηση των πειθαρχικών αρμοδιοτήτων του κατά του Δ/ντή του 17^{ου} ΓΕΛ, διότι επεξεργάστηκε και διαβίβασε στο ΣΕΕΔΔ έγγραφα στα οποία αναγράφονται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα του αιτούντος, χωρίς να σχετίζονται καθ' οιονδήποτε τρόπο με το αντικείμενο του ελέγχου του ΣΕΕΔΔ και χωρίς αυτά να έχουν ζητηθεί από την υπηρεσία.

Το Τμήμα της Αρχής συνεδρίασε την 14.5.2013 προκειμένου να εξετάσει την υποβληθείσα αίτηση θεραπείας και επειδή έκρινε ότι προκειμένου να εξετάσει η Αρχή την βασιμότητα της υποβληθείσας αίτησης θεραπείας, χρήζει περαιτέρω διερεύνησης το ζήτημα, που δεν προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, εάν τα επίμαχα έγγραφα τα σχετικά με τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα υγείας του αιτούντος ζητήθηκαν από τον διενεργούντα την προκαταρκτική εξέταση κατόπιν της καταγγελίας του αιτούντος και τέθηκαν στον φάκελο της πειθαρχικής έρευνας, σε αντίθετη δε περίπτωση πρέπει να διευκρινισθεί ποιος και με ποια διαδικασία τα κατέθεσε σε αυτόν και ευρέθησαν στον εν λόγω φάκελο της πειθαρχικής υποθέσεως από τον οποίο και διακινήθηκαν, κατά τους ισχυρισμούς του αιτούντος, περαιτέρω, με την 64/2013 Απόφασή του ανέβαλε την κρίση του επί της ασκηθείσας αιτήσεως θεραπείας έως ότου διευκρινισθεί το ανωτέρω αναφερόμενο ζήτημα.

Ακολούθως, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3359/6.5.2013 έγγραφο προς τον διενεργήσαντα την Προκαταρκτική Εξέταση Δ/ντή της Δ/νσης Β/θμιας Εκπ/σης Ε, η Αρχή,

κατ εφαρμογή της ανωτέρω αποφάσεως του Τμήματος, ζήτησε διευκρινίσεις σχετικά με το πώς συμπεριλήφθηκαν τα επίμαχα έγγραφα στον πειθαρχικό φάκελο της διενεργηθείσας προκαταρκτικής εξέτασης και ειδικότερα α) εάν τα ζήτησε εγγράφως ο ίδιος και από ποιον ή β) σε περίπτωση που δεν ζητήθηκαν από τον ίδιο, ποιος και για ποιο λόγο τα έθεσε υπόψη του.

Στην υπ' αριθμ. πρωτ. 3848/21.5.2013 (αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/3806/4.6.2013) έγγραφη απάντησή του προς την Αρχή, ο Ε αναφέρει ότι τα επίμαχα έγγραφα δεν ζητήθηκαν από τον ίδιο, αλλά κατά τη διαδικασία εξέτασης του Β, κατατέθηκε από τον ίδιο υπόμνημα στο οποίο αναφέρονται οι αναρρωτικές άδειες του Α και επισυνάπτονται και όλα τα σχετικά επίμαχα έγγραφα, τα οποία όμως δεν ελήφθησαν υπόψη κατά τη διενέργεια της προκαταρκτικής εξέτασης και κατά τη σύνταξη του σχετικού πορίσματος.

Κατόπιν τούτου, η Αρχή με τις υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4205/19.6.2013, Γ/ΕΞ/4206/19.6.2013 και Γ/ΕΞ/4206/19.6.2013 κλήσεις αντίστοιχα κάλεσε τους Γ, Β και Α να παραστούν στη συνεδρίαση του Τμήματος της Αρχής την 9.7.2013, προκειμένου να συζητηθεί η αίτηση θεραπείας του Α.

Με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4498/4.7.2013 υπόμνημά της προς την Αρχή, η Γ ενημέρωσε ότι αδυνατεί να προσέλθει λόγω αυξημένων υπηρεσιακών υποχρεώσεων και ανέφερε ότι: α) ως Προϊσταμένη του 1^{ου} Γραφείου Δ.Ε. ουδέποτε χορήγησε στον Δ/ντή του 17^{ου} ΓΕΛ, Β, έγγραφα, ιατρικές γνωματεύσεις, εξιτήρια νοσοκομείου κ.λ.π. έγγραφα που αφορούσαν τον Α από τον ατομικό φάκελο που υπήρχε στο 1^ο Γραφείο, β) τόσο στο 1^ο Γραφείο Δ.Ε. όσο και στο σχολείο της οργανικής θέσης του Α δηλ. στο 17^ο ΓΕΛ, τηρούνταν ατομικός φάκελος του υπαλλήλου, ο οποίος ενημερωνόταν με τα έγγραφα που τον αφορούσαν και γ) ουδέποτε έλαβε προφορική εντολή από τον Δ/ντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Δ για απευθείας αποστολή του σχετικού αιτήματος στην υγειονομική επιτροπή, ούτε να χορηγήσει έγγραφα στον Δ/ντή του 17^{ου} ΓΕΛ, Β.

Ο Β, ο οποίος παρέστη κατά την ακρόαση της 9.7.2013 με την πληρεξούσια δικηγόρο του, και παρέσχε διευκρινήσεις και εξηγήσεις επί της υποθέσεως και απάντησε σε ερωτήσεις των μελών του Τμήματος, οι δε απόψεις του ιδίου και της πληρεξούσιας δικηγόρου του καταχωρήθηκαν στα πρακτικά της συνεδριάσεως στη συνέχεια της ακρόασης, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4828/17.7.2013 υπόμνημά του, ανέφερε ότι: α) τα επίδικα έγγραφα, τα οποία συνέταξε στα πλαίσια των καθηκόντων του με θέμα «Γνωμάτευση για την ικανότητα Γυμνασίου-Λυκείου» τα απηύθυνε αρμοδίως μέσω της προϊσταμένης του αρχής, προς την αρμόδια πρωτοβάθμια Υγειονομική επιτροπή ώστε να διαπιστωθεί, αν ο Α μπορούσε να ανταποκριθεί σταθερά συνεχώς και με συνέπεια στις ανάγκες της εκπαίδευσης και επίσης αν η παρουσία του στην τάξη μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την συμπεριφορά και απόδοση των μαθητών, β) όταν κλήθηκε να καταθέσει ως μάρτυρας στη διενεργηθείσα προκαταρκτική εξέταση κατόπιν των καταγγελιών του Α σχετικά με την εγκυρότητα της δήλωσης ή όχι του πραγματικού αριθμού μαθητών της Α' Λυκείου του 17^{ου} ΓΕΛ κατά το σχολικό έτος 2009-2010, επικαλέστηκε τα επίμαχα έγγραφα, ώστε να αποδειχθεί το μέγεθος του προβλήματος που προέκυπτε από τις πολλαπλές και επαναλαμβανόμενες μακροχρόνιες άδειες του Α, στην εύκολη χορήγηση των οποίων ο ίδιος αναφέρθηκε ενώπιον του συλλόγου διδασκόντων του σχολείου, γεγονός το οποίο στο πλαίσιο της θεσμικής του θέσης, είχε υποχρέωση να διερευνήσει, διαφορετικά θα διέπραττε το πειθαρχικό παράπτωμα της παράβασης καθήκοντος γ) τα επίμαχα έγγραφα δεν ελήφθησαν υπόψη από τον διενεργούντα την προκαταρκτική εξέταση, ούτε συμπεριλήφθηκαν στα έγγραφα που εξετάστηκαν για τη σύνταξη του πορίσματος του, και δεν αποτέλεσαν αποδεικτικό υλικό για το απαλλακτικό πόρισμα του Δ/ντή Δ/θμιας Εκπ/

σης και για την απαλλακτική πράξη του αρμόδιου ΑΠΥΣΔΕ δ) ο προσωπικός υπηρεσιακός φάκελος του Α, όπως και κάθε εκπαιδευτικού, τηρείται και φυλάσσεται από το Δ/ντή της σχολικής μονάδας στην οποία ο εκπαιδευτικός υπηρετεί ε) τα επίμαχα έγγραφα κοινοποιήθηκαν από τον Περιφερειακό Δ/ντή Εκπαίδευσης στα μέλη του αρμόδιου για την πειθαρχική υπόθεση που εκκρεμούσε σε βάρος του ΑΠΥΣΔΕ καθώς και στον ορισμένο εισηγητή ως τμήμα του σχηματισθέντος πειθαρχικού φακέλου, εφόσον κατατέθηκαν από τον ίδιο, χωρίς όμως να ληφθούν υπόψη για τη σύνταξη του απαλλακτικού πορίσματος και στ) όσον αφορά την υποχρέωση ενημέρωσης του Α για την επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών του δεδομένων η Αρχή έκρινε ότι δεν υφίστατο τέτοια υποχρέωση στο πλαίσιο εκτέλεσης των υπηρεσιακών του καθηκόντων στα οποία όφειλε να ανταποκριθεί.

Τέλος, ο αιτών Α, ο οποίος επίσης παρέστη και παρέσχε διευκρινήσεις επί της καταγγελίας του, στη συνέχεια της ακροάσεως με τα υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4659/9.7.2013 και Γ/ΕΙΣ/4689/10.7.2013 υπομνήματά του αναφέρει ότι α) η γνωστοποίηση των ευαίσθητων προσωπικών του δεδομένων και η κοινοποίησή τους στις διάφορες υπηρεσίες δεν συνδεόταν με το υπηρεσιακό πρόβλημα που είχε και με το αντικείμενο των καταγγελιών του, διότι είχε ζητήσει μετάθεση με βάση την πραγματική υπηρεσιακή του κατάσταση και όχι για λόγους υγείας, β) η διαρροή των προσωπικών του δεδομένων έγινε για να τον απαξιώσουν, να μειώσουν την αξιοπιστία του σχετικά με τα όσα κατήγγειλε στο Υπουργείο Παιδείας και να τον αναγκάσουν σε παραίτηση και γ) σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου οι ατομικοί υπηρεσιακοί φάκελοι του εκπαιδευτικού προσωπικού των σχολικών μονάδων τηρούνται από τους Προϊσταμένους των Γραφείων Εκπαίδευσης της περιοχής ευθύνης τους και όχι από τους Δ/ντές των σχολικών μονάδων.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου και αφού έλαβε υπόψη και εκτίμησε και τα πρακτικά της συνεδριάσεως και άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια (η τελευταία στη συνέχεια αποχώρησε), μετά από διεξοδική συζήτηση.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, το άρθρο 2 στοιχ. (α') και (β') του Ν. 2472/1997 προσδιορίζει για τους σκοπούς του νόμου αυτού τις έννοιες των απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ειδικότερα, ως ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα νοούνται μεταξύ άλλων και τα δεδομένα υγείας.

2. Επειδή, η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, εναρμονιζόμενη, ιδίως, με τις διατάξεις των άρθρων 9Α, 25 παρ. 1 και 28 του Συν/τος, 8 και 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΕ, ρητά ορίζει ότι: *«Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. [...]»*.

3. Επειδή, το άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 ρητά ορίζει ότι *«εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς»*.

4. Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997, η Αρχή απευθύνει συστάσεις και υποδείξεις στους υπευθύνους επεξεργασίας για ζητήματα σχετικά με επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

5. Επειδή, το άρθρο 24 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚΔΔ) που κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο του Ν. 2690/1999 (ΦΕΚ Α' 45, 09.03.1999) ορίζει τα εξής:

«Αν από τις σχετικές διατάξεις δεν προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης της, κατά το επόμενο άρθρο, ειδικής διοικητικής, ή ενδικοφανούς προσφυγής, ο ενδιαφερόμενος, για την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης των έννομων συμφερόντων του που προκαλείται από ατομική διοικητική πράξη μπορεί, για οποιονδήποτε λόγο, με αίτησή του, να ζητήσει, είτε από τη διοικητική αρχή η οποία εξέδωσε την πράξη, την ανάκληση ή την τροποποίησή της (αίτηση θεραπείας), είτε, από την αρχή η οποία προΐσταται εκείνης που εξέδωσε την πράξη, την ακύρωσή της (ιερарχική προσφυγή). (...)». Εξάλλου, το άρθρο 21 του ΚΔΔ ορίζει τα εξής: «1. Αρμόδιο για την ανάκληση ατομικής διοικητικής πράξης όργανο είναι εκείνο που την εξέδωσε ή που είναι αρμόδιο για την έκδοσή της. 2. Για την ανάκληση δεν είναι απαραίτητο να τηρείται η διαδικασία που προβλέπεται για την έκδοση της πράξης, εκτός αν ανακαλείται πράξη νόμιμη ή πράξη παράνομη ύστερα από εκτίμηση πραγματικών περιστατικών».

6. Επειδή, η αίτηση θεραπείας του Α ασκείται παραδεκτώς, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προαναφερθείσες διατάξεις των άρθρων 24 και 21 του ΚΔΔ και πρέπει να εξεταστεί η βασιμότητα αυτής. Ειδικότερα, ο Α ζητεί την ανάκληση (αίτηση θεραπείας) της υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/655-1/8.8.2012 πράξης της Αρχής λόγω πλημμελούς και εσφαλμένης -κατά τους ισχυρισμούς του- ερμηνείας και εφαρμογής των διατάξεων του Ν. 2472/1997.

7. Επειδή, κατά την ακροαματική διαδικασία της συζήτησης της αίτησης θεραπείας στο συμβούλιο του Τμήματος της Αρχής την 9.7.2013 από τις διευκρινήσεις και απαντήσεις σε ερωτήματα που έδωσαν οι κατά τα άνω παραστάτες κατά την συζήτηση και από τα υπομνήματα, τα οποία κατατέθηκαν μετά την συζήτηση, προέκυψαν νέα στοιχεία, τα οποία δεν είχαν τεθεί υπόψη της Αρχής κατά την έκδοση της προσβαλλομένης πράξης. Ειδικότερα, κατόπιν της από 30.11.2010 αίτησης του Α προς τον Περιφερειακό Δ/ντή Εκπαίδευσης, Ζ, για παράνομες πράξεις και παραλείψεις της Διοίκησης σχετικά με τις κρίσεις των υπεραριθμιών, διεξήχθη προκαταρκτική εξέταση σχετικά με τη διερεύνηση τέλεσης πειθαρχικών παραπτωμάτων από τα εμπλεκόμενα πρόσωπα, μεταξύ άλλων και από τον Β, Δ/ντή του 17^{ου} ΓΕΛ και την Γ, Προϊσταμένη του 1^{ου} Γραφείου Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Στο πλαίσιο διενέργειας της προκαταρκτικής εξέτασης ο Β, κατά την εξέτασή του ως μάρτυρας, κατέθεσε αυτοβούλως και όχι στο πλαίσιο άσκησης των υπηρεσιακών του καθηκόντων ως Δ/ντής, στον διενεργούντα την προκαταρκτική εξέταση Ε, από το ατομικό δελτίο αδειών που τηρούσε στον προσωπικό υπηρεσιακό φάκελο του Α με την ιδιότητα του Διευθυντού της σχολικής μονάδας στην οποία ο αιτών υπηρετούσε, ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα του αιτούντος, που αφορούσαν αναρρωτικές του άδειες, νοσηλεία και εξιτήριο νοσοκομείου καθώς και το με ΑΠ .../24.6.2010 εμπιστευτικό και εξαιρετικά επείγον έγγραφο του 17ου ΓΕΛ προς την Πρωτοβάθμια-Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή δια της Προϊσταμένης του 1^{ου} Γραφείου Δευτεροβάθμιας, Γ, χωρίς αυτά να έχουν ζητηθεί εγγράφως ή και κατά την εξέτασή του ως μάρτυρα από τον διενεργούντα την προκαταρκτική εξέταση και χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων. Τα έγγραφα αυτά, εφόσον κατατέθηκαν από τον εξεταζόμενο ως μάρτυρα και εμπλεκόμενο στην πειθαρχική διαδικασία, Β, αποτέλεσαν μέρος του πειθαρχικού φακέλου και παρέμειναν νομίμως στον φάκελο, ως αποδεικτικό υλικό, καθ' όλη τη διάρκεια της πειθαρχικής διαδικασίας, δεν ελήφθησαν δε υπόψη σε κανένα στάδιο της πειθαρχικής διαδικασίας από τα πειθαρχικά όργανα ούτε αποτέλεσαν αποδεικτικό υλικό για την έκδοση των σχετικών πορισμάτων.

8. Επειδή, σύμφωνα με τα ανωτέρω, ο Β, κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 4 παρ. 1 στοιχ. α' και β' και 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, γνωστοποίησε ως υπεύθυνος επεξεργασίας ο ίδιος και όχι στο πλαίσιο άσκησης των υπηρεσιακών του καθηκόντων, ως Δ/ντής της σχολικής μονάδας που υπηρετούσε, ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα

του αιτούντος Α χωρίς αυτά να έχουν ζητηθεί κατά τα ανωτέρω από τον διενεργούντα την προκαταρκτική εξέταση, χωρίς να έχουν σχέση και συνάφεια με τον αντικείμενο της διοικητικής έρευνας, που ήταν η κρίση των υπεραριθμιών, και χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων για τη διαβίβαση αυτή. Συνεπώς ο Β προέβη σε παράνομη επεξεργασία των εν λόγω ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων του καταγγέλλοντος, αφού τα χρησιμοποίησε για σκοπό διάφορο εκείνου για τον οποίο τηρούνταν στον υπηρεσιακό του φάκελο, που ήταν η Υπηρεσία να γνωρίζει την εν γένει κατάσταση της υγείας του εν λόγω εκπαιδευτικού. Πλην όμως, όπως προέκυψε από την ακροαματική διαδικασία, τα λοιπά στοιχεία του φακέλου και από το κατατεθέν από τον Β υπόμνημα, η γνωστοποίηση αυτών των στοιχείων έγινε, προκειμένου να υπερασπίσει τη θέση του ως εμπλεκόμενος στην πειθαρχική διαδικασία και κυρίως να αποδείξει τη βασιμότητα του τμήματος της καταθέσεως του που αφορά την καταφατική απάντηση σε τεθείσα κατά την εξέτάσή του ερώτηση αν ο καταγγέλλων Α είχε λάβει αναρρωτικές άδειες και όχι κακοβούλως, προκειμένου να διασύρει τον αιτούντα, όπως αυτός ισχυρίζεται.

Όσον αφορά την Προϊσταμένη του 1^{ου} Γραφείου Δ.Ε., Γ, δεν προέβη σε επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων του αιτούντος Α, διότι όπως προέκυψε από το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4498/4.7.2013 κατατεθέν υπόμνημά της στην Αρχή, χωρίς από την όλη διαδικασία και τα στοιχεία του φακέλου να προκύπτει το αντίθετο, ουδέποτε χορήγησε στον Δ/ντή του 17^{ου} ΓΕΛ, Β, έγγραφα, ιατρικές γνωματεύσεις, εξιτήρια νοσοκομείου κ.λ.π. έγγραφα που αφορούσαν τον Α από τον ατομικό φάκελο που υπήρχε στο 1^ο Γραφείο. Επίσης, από κανένα στοιχείο του φακέλου δεν προέκυψε ότι στην παράνομη κατά τα ανωτέρω επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων του αιτούντος που αφορούν την υγεία του, είχαν οποιαδήποτε συμμετοχή τα λοιπά όργανα της πειθαρχικής διαδικασίας, όπως ο τελευταίος με την καταγγελία του και τα υπομνήματά του ισχυρίζεται, καθόσον δεν ζήτησαν να τεθούν τα επίμαχα έγγραφα στο φάκελο της πειθαρχικής διαδικασίας, δεν τα έλαβαν υπόψη σε κανένα στάδιο της πειθαρχικής διαδικασίας, ούτε αυτά αποτέλεσαν αποδεικτικό υλικό για την έκδοση των σχετικών πορισμάτων.

9. Επειδή, τα ανωτέρω αναφερόμενα νέα στοιχεία δικαιολογούν την ανάκληση της υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/655-1/8.8.2012 πράξης της Αρχής και την στη συνέχεια επανεξέταση της καταγγελίας του Α, επί της βασιμότητας της οποίας η Αρχή εξέφερε την ανωτέρω κρίση, κατόπιν της οποίας πρέπει να διαταχθούν τα αναφερόμενα στο διατακτικό .

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή δέχεται την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5624/30.8.2012 αίτηση θεραπείας του Α. Ανακαλεί την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/655-1/8.8.2012 πράξη της Αρχής.

Απευθύνει σύσταση στον Β

α) να μην χρησιμοποιεί στοιχεία που περιέχουν προσωπικά δεδομένα και τηρούνται στους υπηρεσιακούς φακέλους των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας που προϊσταται ως Δ/ντής για σκοπούς διαφορετικούς από αυτούς που κατά τον νόμο επιβάλλουν την τήρησή τους

β) να ενημερώνει τους εκπαιδευτικούς, ως υποκείμενα των προσωπικών δεδομένων, πριν τη διαβίβαση σε τρίτους των προσωπικών δεδομένων που τους αφορούν και τα οποία βρίσκονται στους υπηρεσιακούς τους φακέλους.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 98/2013**ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΜΗ ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΕ ΗΔΗ ΣΕ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.****Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:**

Κατά την πραγματοποίηση διοικητικών ελέγχων της Αρχής σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εμπορίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, διαπιστώθηκε ότι ορισμένες εξ αυτών είχαν στην κατοχή τους μεγάλο όγκο φορολογικών δεδομένων φυσικών και νομικών προσώπων. Συγκεκριμένα, κατόπιν εξέτασης των ληφθέντων ψηφιακών πειστηρίων από έλεγχο που πραγματοποιήθηκε στις συστεγαζόμενες εταιρείες «Τ» και «Υ» στις ... και Οκτωβρίου 2012, διαπιστώθηκε ότι σε αυτά περιλαμβάνονται αναλυτικά στοιχεία των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των οικονομικών ετών 2006 και 2009. Ειδικότερα:

α) Για το οικονομικό έτος 2009 βρέθηκε συμπιεσμένο αρχείο κειμένου με 21.283.143 εγγραφές, οι οποίες περιέχουν προσωπικά δεδομένα περίπου 1,5 εκατομμυρίου φορολογούμενων φυσικών προσώπων. Τα δεδομένα, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν Α.Φ.Μ., ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, επάγγελμα, τηλέφωνα, στοιχεία δελτίου αστυνομικής ταυτότητας, στοιχεία συζύγου, καθώς και συγκεκριμένους κωδικούς (με επεξήγηση) του εντύπου Ε1 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος που αντιστοιχούν στο δηλωθέν από το φορολογούμενο εισόδημα και σε άλλα φορολογικά δεδομένα. Επισημαίνεται ότι ορισμένοι εκ των παραπάνω κωδικών συνδέονται με ευαίσθητα, κατά την έννοια του ν. 2472/1997, δεδομένα (για παράδειγμα οι κωδικοί 001 και 002 «ΕΧΕΤΕ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΚΠΤΩΣΗΣ ΠΟΣΟΥ 2.400 ΕΥΡΩ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ 67% ΚΑΙ ΠΑΝΩ ΚΤΛ»).

β) Για το οικονομικό έτος 2006 βρέθηκαν αρχεία βάσεων δεδομένων μορφής MDB και DBF, τα οποία περιέχουν δεδομένα φυσικών και νομικών προσώπων και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων Α.Φ.Μ., στοιχεία Δ.Ο.Υ., ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, επάγγελμα, στοιχεία δελτίου αστυνομικής ταυτότητας, ημερομηνία γέννησης, τηλέφωνα, αριθμό κυκλοφορίας οχήματος, μάρκα/τύπο οχήματος, στοιχεία συζύγου και διάφορα πεδία με τίτλο της μορφής (C001...C998). Από αντιπαραβολή με γνωστά στοιχεία προκύπτει ότι τα παραπάνω δεδομένα αναφέρονται στα στοιχεία του εντύπου Ε1 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του οικονομικού έτους 2006 και έχουν υποστεί περαιτέρω επεξεργασία με προσθήκη επιπλέον δεδομένων (π.χ. επιπλέον τηλεφωνικοί αριθμοί, μάρκα και μοντέλο οχήματος). Το γεγονός ότι πρόκειται για το συγκεκριμένο οικονομικό έτος προκύπτει και από επιμέρους πεδία (για παράδειγμα η αντιστοίχιση «011»;»ΜΙΣΘΩΤΟΣ ΚΑΙ ΠΗΡΑΤΕ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ ΕΠΙΔΟΜΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟ 2005»).

Αξιοποιώντας ψηφιακά ίχνη από την ανάλυση των πειστηρίων των ανωτέρω ελέγχων, η Αρχή πραγματοποίησε στις ...-...-2012 νέους ελέγχους στις εταιρείες «Φ» και «Χ», από τους οποίους, σε συνδυασμό με τα αρχικά ευρήματα, προέκυψαν ενδείξεις ότι φυσικό πρόσωπο, εξωτερικός συνεργάτης των δύο εταιρειών σε θέματα πληροφορικής, είχε, ενδεχομένως παρανόμως, επεξεργαστεί προσωπικά (φορολογικά) δεδομένα. Η Αρχή διαβίβασε τα στοιχεία αυτά, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/.../19-11-2012 έγγραφό της, στην Υποδιεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος (εφεξής ΔΗΕ). Κατά τον έλεγχο στην οικία του ανωτέρω φυσικού προσώπου, που πραγματοποίησε η ΔΗΕ με τη συνδρομή ελεγκτή της Αρχής, βρέθηκαν νέα ψηφιακά πειστήρια, τα οποία χορηγήθηκαν στην Αρχή σύμφωνα με την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/.../27-11-2012 έγγραφη εξουσιοδότηση του Προέδρου της Αρχής για την παραλαβή των πειστηρίων. Από την εξέταση αυτών των

πειστηρίων προέκυψε ότι επρόκειτο για μεγάλο όγκο φορολογικών δεδομένων του οικονομικού έτους 2011. Αναλυτικότερα, βρέθηκαν:

α) Προσωπικά δεδομένα 3.165.546 φυσικών προσώπων που αφορούν σε όλα τα στοιχεία του εκκαθαριστικού σημειώματος της έκτακτης εισφοράς του ν. 3986/2011. Τα δεδομένα περιέχονται σε 130 αρχεία `ascii` χαρακτήρων, συμπιεσμένα σε 4 αρχεία τύπου `rar`. Κάθε ένα από τα αρχεία `ascii` χαρακτήρων έχει όνομα της μορφής “`eisfXXY`” (και σε δύο περιπτώσεις “`eisfXX`”, όσον αφορά στα τελευταία ημερολογιακά αρχεία), όπου `XX` διψήφιος αριθμός από 00 έως 12 και `Y` πεζό γράμμα του λατινικού αλφαβήτου. Τα αρχεία έχουν αύξουσα ημερομηνία δημιουργίας που ξεκινά από την 03-09-2011 (`eisf01a`) και καταλήγει την 01-03-2012 (`eisf12`). Τα αρχεία έχουν 68 διαφορετικά πεδία, η γραμμογράφηση των οποίων περιέχεται σε ξεχωριστό αρχείο με τίτλο `rec_eisf.txt`.

β) Δεδομένα που αφορούν στην πληρωμή των τελών κυκλοφορίας 6.800.715 οχημάτων φυσικών και νομικών προσώπων για το έτος 2011. Τα δεδομένα αυτά περιέχονται σε 25 αρχεία `ascii` χαρακτήρων, με ονόματα της μορφής “`SHMAXX.Y`”, όπου το `XX` έχει τιμές 13, 24, 57, 68, 90 ή `ME`, ενώ το `Y` είναι αριθμός από 1 έως το 5. Η ημερομηνία δημιουργίας των αρχείων είναι από την 09-11-2011 έως την 23-11-2011, ενώ δεν ευρέθησαν τα πεδία της γραμμογράφησης.

Λαμβάνοντας υπόψη τον όγκο και τη μορφή των στοιχείων, που ιδίως για το έτος 2011 παρέπεμπε ευθέως στα τηρούμενα από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (στο εξής Γ.Γ.Π.Σ.) δεδομένα, η Αρχή επεκτείνοντας τον έλεγχο, κάλεσε με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/7.../23-11-2012 έγγραφο τη Γ.Γ.Π.Σ. σε συνάντηση και απέστειλε δείγματα των πειστηρίων και δομημένο ερωτηματολόγιο. Στη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στις 3-12-2012 συμμετείχαν εκ μέρους της Αρχής ο Πρόεδρος και οι βοηθοί εισηγητές και εκ μέρους της Γ.Γ.Π.Σ. ο τέως Γενικός Γραμματέας Πληροφοριακών Συστημάτων, Ι, οι σύμβουλοί του και υπηρεσιακοί παράγοντες. Οι απαντήσεις των παραγόντων της Γ.Γ.Π.Σ. επί του δομημένου ερωτηματολογίου αποτυπώθηκαν σε πρακτικό (εφεξής πρακτικό) που της απεστάλη προς σχολιασμό με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/.../21-12-2012 έγγραφο της Αρχής. Με το ίδιο έγγραφο ζητήθηκαν εντός δεκαπέντε ημερών περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με: α) την περιγραφή των συστημάτων της Γ.Γ.Π.Σ. και των μέτρων ασφάλειας που έχουν ληφθεί για κάθε ένα από αυτά, β) τα μέτρα που ελήφθησαν από τη Γ.Γ.Π.Σ. για την αντιμετώπιση του περιστατικού παραβίασης προσωπικών δεδομένων, γ) τις απαντήσεις που δόθηκαν κατά τη συνάντηση. Παράλληλα, με το ίδιο έγγραφο, απεστάλησαν και κρυπτογραφημένα πλήρη αντίγραφα των διαθέσιμων πειστηρίων ενώ ο κωδικός για την αποκρυπτογράφησή τους απεστάλη με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/.../27-12-2012 έγγραφο της Αρχής. Παρά τις υπενθυμίσεις εκ μέρους της Αρχής με τα υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/.../06-02-2013 και Γ/ΕΞ/.../01-03-2013 έγγραφα, η Γ.Γ.Π.Σ. απάντησε εγγράφως μόλις στις 10-7-2013 (βλ. παρακάτω), μετά την κλήση της σε ακρόαση ενώπιον της Αρχής.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, όπως ενημερώθηκε η Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/.../24-01-2013 έγγραφο της Γ.Γ.Π.Σ., ο Υπουργός Οικονομικών, αφού περιήλθε σε γνώση του το περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων και οι ενέργειες της Αρχής, διέταξε στις 14-1-2013 τη διενέργεια Έρευνας και Προκαταρκτικής Εξέτασης, και εφόσον προκύψουν σαφείς ενδείξεις για τη διάπραξη πειθαρχικών παραπτωμάτων από συγκεκριμένους υπαλλήλους, τη διενέργεια Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης (Ε.Δ.Ε.). Η Αρχή, μάλιστα, παρέσχε τα απαραίτητα στοιχεία στους διενεργούντες την Έρευνα και την Προκαταρκτική Εξέταση. Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/.../21-05-2013 έγγραφο της Γ.Γ.Π.Σ., η προθεσμία για τη διενέργεια της Ε.Δ.Ε. παρατάθηκε για ένα επιπλέον μήνα. Αξίζει δε να προστεθεί ότι η εκ των διενεργούντων την έρευνα, οικονομική

επιθεωρήτρια Κ απέστειλε υπόμνηση στις υπηρεσίες της Γ.Γ.Π.Σ., ερωτώντας για τις ενέργειες της Γ.Γ.Π.Σ. σε σχέση με τα ερωτήματα που είχε θέσει η Αρχή, ενημερώνοντας σχετικά την Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/.../20-05-2013 έγγραφό της.

Παράλληλα, η Αρχή, αξιοποιώντας τα στοιχεία που προέκυψαν από τους ελέγχους της, διαβίβασε στη ΔΗΕ, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/.../21-12-2012 έγγραφό της, στοιχεία σχετικά με εμπορία προσωπικών δεδομένων, ενδεχομένως κατά παράβαση του ν. 2472/1997, από την εταιρεία «Ψ». Έρευνα στην εταιρεία αυτή διενεργήθηκε στις 15-1-2013 από τη ΔΗΕ με τη συνδρομή ελεγκτή της Αρχής. Επίσης, η ΔΗΕ ζήτησε, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/.../07-01-2013 έγγραφό της, τη συνδρομή της Αρχής σε έρευνά της στην εταιρεία «Ω». Τα συλλεχθέντα στους ελέγχους αυτούς ψηφιακά πειστήρια ζητήθηκαν από την ΔΗΕ με τα υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/.../11-02-2013 και Γ/ΕΞ/.../08-03-2013 έγγραφα του Προέδρου της Αρχής και χορηγήθηκαν τελικά στην Αρχή με τα υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/.../17-04-2013 και Γ/ΕΙΣ/.../22-04-2013 έγγραφα της Διεύθυνσης Εγκ/κων Ερευνών της Ελληνικής Αστυνομίας, κατόπιν έγκρισης των αρμόδιων εισαγγελικών και ανακριτικών αρχών. Κατά την εξέταση των πειστηρίων που αφορούν στην εταιρεία Ψ, δεν κατέστη τεχνικώς δυνατό να ανακτηθούν τα αρχεία που, εκ πρώτης όψεως, περιελάμβαναν φορολογικά δεδομένα. Αντίθετα, τα ψηφιακά πειστήρια που βρέθηκαν κατά τον έλεγχο στην εταιρεία Ω περιλαμβάνουν ιδιαίτερα μεγάλο όγκο φορολογικών δεδομένων φυσικών προσώπων. Συγκεκριμένα, κατά την εκτίμηση της Αρχής, προκύπτει ότι η συγκεκριμένη εταιρεία είχε στην κατοχή της προσωπικά δεδομένα, τα οποία περιλαμβάνουν:

α) Τα δηλωθέντα στοιχεία του εντύπου Ε1 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος για τα οικονομικά έτη από το 2003 έως και το 2009 καθώς και εν μέρει για το 2012. Ενδεικτικά παρατίθεται ο αριθμός ευρεθέντων εγγραφών στο βασικό πίνακα του εντύπου Ε1 για κάθε οικονομικό έτος: 2003 - 9.534.230, 2004 - 9.978.141, 2005 - 10.552.945, 2006 - 11.305.339, 2007 - 11.548.998, 2008 - 11.750.664, 2009 - 12.043.921, 2012 - 5.770.280.

β) Δηλωθέντα στοιχεία του εντύπου Ε2 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος για το οικονομικό έτος 2006.

γ) Στοιχεία ακινήτων του εντύπου Ε9 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος για απροσδιόριστο έτος.

δ) Στοιχεία υπολογισμού του Ενιαίου Τέλους Ακινήτων (ΕΤΑΚ), όπου αναφέρονται τα έτη 2008, 2009 και 2012.

ε) Στοιχεία υπολογισμού της έκτακτης εισφοράς του ν. 3986/2011 για το οικονομικό έτος 2011.

στ) Διάφορους πίνακες με στοιχεία του μητρώου φορολογουμένων καθώς και νεώτερα στοιχεία για την επικαιροποίησή του, χωρίς να μπορεί να διαπιστωθεί με βεβαιότητα το έτος αναφοράς.

ζ) Στοιχεία των σημειωμάτων περαίωσης που εστάλησαν το έτος 2010.

η) Στοιχεία πληρωμής τελών κυκλοφορίας οχημάτων για τα έτη από το 2006 έως και το 2012.

Τα παραπάνω στοιχεία βρέθηκαν καταχωρημένα σε βάση δεδομένων τύπου MySQL, καταλάμβαναν αποθηκευτικό χώρο περί τα 70 Gb, ενώ εκτιμάται ότι κάποια από αυτά είχαν υποστεί από την εταιρεία περαιτέρω επεξεργασία (π.χ. διασταύρωση ως προς την ακρίβειά τους).

Κατόπιν της ανάλυσης και των νεώτερων πειστηρίων, η Αρχή κάλεσε με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/.../05-06-2013 έγγραφό της τη Γ.Γ.Π.Σ. να παρασταθεί στη συνεδρίαση της ολομέλειας την 27-6-2013, δηλαδή σε διάστημα τριών εβδομάδων από την ημερομηνία της κλήσης, ώστε να είναι σε θέση η κλητευθείσα υπηρεσία να μελετήσει τα πειστήρια, δεδομένου του μεγάλου όγκου αυτών. Ενημέρωσε δε σχετικά τη Γ.Γ.Π.Σ., αναφέρο-

ντας ότι θα έπρεπε η ίδια να διαθέσει τα μέσα για την αντιγραφή των πειστηρίων. Ο Γενικός Γραμματέας Πληροφοριακών Συστημάτων, Α, ζήτησε αναβολή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΓΓΠ.../25-6-2013 έγγραφό του και κατόπιν αυτού, η Αρχή προχώρησε, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/.../27-06-2013 έγγραφό της, σε νέα κλήση για τη συνεδρίαση της 17-7-2013. Η Γ.Γ.Π.Σ. παρέλαβε τα νεώτερα πειστήρια, κατόπιν αιτήματός της, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/.../01-07-2013 έγγραφο της Αρχής και κατέθεσε το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΓΓΠ.../10-7-2013 υπόμνημα (εφεξής πρώτο υπόμνημα), σε απάντηση του υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/.../21-12-2012 εγγράφου της Αρχής. Κατά τη συνεδρίαση της 17-7-2013 έλαβε προθεσμία και κατέθεσε εμπροθέσμως το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/.../24-07-2013 υπόμνημα (εφεξής δεύτερο υπόμνημα).

Διαπιστώσεις

Από την εξέταση του πρακτικού της συνάντησης της 3-12-2012, των υπομνημάτων της Γ.Γ.Π.Σ. και των ψηφιακών πειστηρίων, προκύπτουν τα εξής:

α) Τα ευρεθέντα κατά τον ανωτέρω τρόπο προσωπικά (φορολογικά) δεδομένα προέρχονται πράγματι από τα τηρούμενα στη Γ.Γ.Π.Σ. στοιχεία και συνοπτικά περιλαμβάνουν: i) στοιχεία του εντύπου Ε1 για τα οικονομικά έτη από το 2003 έως και το 2009 και εν μέρει για το 2012, ii) στοιχεία του εντύπου Ε2 για το οικονομικό έτος 2006, iii) στοιχεία του εντύπου Ε9 τα οποία σύμφωνα με τη Γ.Γ.Π.Σ. αφορούν σε παλαιότερα, προ του 2000, έτη, iv) στοιχεία του ΕΤΑΚ, v) στοιχεία της έκτακτης εισφοράς του ν. 3986/2011 για το οικονομικό έτος 2011, vi) στοιχεία του μητρώου φορολογουμένων, χωρίς να μπορεί να διαπιστωθεί με βεβαιότητα το έτος αναφοράς, vii) στοιχεία των σημειωμάτων περαίωσης του έτους 2010, viii) στοιχεία τελών κυκλοφορίας οχημάτων για τα έτη από το 2006 έως και το 2012. Διαπιστώνονται ωστόσο ορισμένες διαφορές με τα στοιχεία που τηρεί η Γ.Γ.Π.Σ., οι οποίες αφορούν στους πίνακες του μητρώου, όπου εμφανίζονται Α.Φ.Μ. και δεδομένα θανόντων, καθώς και ορισμένες διαφορές στην ημερομηνία γέννησης φυσικών προσώπων. Διαφορές εμφανίζονται, επίσης, στο πλήθος των εγγραφών που αφορούν στις δηλώσεις του εντύπου Ε1 για τα προ του 2009 έτη (βλ. σελ. 18 του δεύτερου υπομνήματος της Γ.Γ.Π.Σ.). Οι ανωτέρω διαφορές δεν ανατρέπουν ωστόσο το συμπέρασμα ότι η βασική πηγή προέλευσης των στοιχείων είναι η Γ.Γ.Π.Σ., αλλά απλά καταδεικνύουν ότι τα συγκεκριμένα δεδομένα έχουν υποστεί περαιτέρω επεξεργασία από τις εταιρείες στην κατοχή των οποίων βρέθηκαν.

β) Τα δεδομένα που αφορούν έτη από το 2010 και μετά προέρχονται από το σύστημα που χρησιμοποιείται, μεταξύ άλλων, για την εκτύπωση εκκαθαριστικών σημειωμάτων και λοιπών ειδοποιητηρίων (π.χ. πληρωμής τελών κυκλοφορίας, ΕΤΑΚ, κ.λπ.), με σκοπό την αποστολή τους στους φορολογουμένους, όπως συνομολογεί η Γ.Γ.Π.Σ. (πβλ. σημείο ΕΡ2 του πρακτικού, καθώς και σελ. 60 - 64 του πρώτου υπομνήματος). Δεν κατέστη δυνατό να διαπιστωθεί από ποια συστήματα προέρχονται τα δεδομένα προηγούμενων ετών. Επιπλέον, ανεξαρτήτως έτους αναφοράς, τα δεδομένα των εντύπων Ε9 και Ε2, καθώς και τα στοιχεία μητρώου, δεν μπορεί να προέρχονται από το σύστημα εκτυπώσεων, καθώς δεν αποστέλλονται σε σχέση με αυτά σχετικά σημειώματα ή ειδοποιητήρια στους φορολογούμενους.

γ) Κατά το έτος 2010 είχε αναφερθεί περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων που αφορούσε στοιχεία εισοδήματος του έτους 2008 και του μητρώου και είχε υποβληθεί σχετική μηνυτήρια αναφορά, χωρίς όμως να πραγματοποιηθεί Ε.Δ.Ε. (πβλ. και σημείο ΕΡ5 του πρακτικού). Αντίγραφο της αναφοράς δεν υπάρχει στα αρχεία της Γ.Γ.Π.Σ., όπως δηλώθηκε κατά τη συνεδρίαση. Με αφορμή το παραπάνω περιστατικό, τα μέτρα ασφάλειας της Γ.Γ.Π.Σ. ενισχύθηκαν, όπως προκύπτει από την πρόβλεψη και έναρξη λειτουργίας από 1-11-2011 του Γραφείου Ασφάλειας Πληροφοριακών Συστημά-

των και Προστασίας Δεδομένων και Υποδομών (άρθρ. 89 του ν. 3842/2010, Υ.Α. Δ6Α-1159770ΕΞ2011 - ΦΕΚ Β 2841 2011), την ενεργοποίηση της καταγραφής ενεργειών ανάγνωσης (SELECT) των πινάκων στους οποίους τηρούνται τα δεδομένα του εντύπου Ε1 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος και της ηλεκτρονικής κάρτας αποδείξεων (φοροκάρτας), την επικαιροποίηση της Πολιτικής Ασφάλειας Πληροφοριακών Συστημάτων (στο εξής ΠΑΠΣ-ΓΓΠΣ - έκδοση 2.4 - Ιανουάριος 2011) και την κατάρτιση οριζόντιου σχεδίου ασφάλειας των Πληροφοριακών Συστημάτων (Φεβρουάριος 2011).

δ) Δεν έχει πραγματοποιηθεί ολοκληρωμένη αποτίμηση των ευπαθειών ως προς τα υφιστάμενα συστήματα, ενώ ως προς τη νέα πληροφοριακή υποδομή της Γ.Γ.Π.Σ., στην οποία μεταφέρονται σταδιακά τα υφιστάμενα συστήματα, αυτή έχει προβλεφθεί αλλά δεν έχει ακόμη παραληφθεί (πβλ. σημείο Ε9 του Πρακτικού). Επιπλέον, αν και στην πολιτική και το οριζόντιο σχέδιο ασφάλειας προβλέπονται επαρκή μέτρα, αυτά δεν εφαρμόζονται πλήρως. Ειδικότερα (πβλ. και σημεία ΕΡ7, ΕΡ10, ΕΡ14, ΕΡ15, ΕΡ16, ΕΡ17, ΕΡ18, ΕΡ19, ΕΡ20 του πρακτικού): i) Δεν έχουν καταρτισθεί τα προβλεπόμενα στην ενότητα 1.4 της ΠΑΠΣ-ΓΓΠΣ σχέδια υλοποίησης ασφάλειας των επιμέρους πληροφοριακών συστημάτων (ΣΥΑ-ΠΣ). ii) Δεν ελέγχεται η εφαρμογή των προβλεπόμενων στις υπάρχουσες πολιτικές μέτρων, τα οποία επιπλέον αναφέρονται περισσότερο στις υποδομές και λιγότερο στις διαδικασίες. Για παράδειγμα, η διαδικασία εκτυπώσεων δεν προβλέπεται και κατά συνέπεια δεν ελέγχεται· ο μόνος έλεγχος πραγματοποιήθηκε μετά την ενημέρωση της Γ.Γ.Π.Σ. από την Αρχή για το περιστατικό. iii) Δεν έχει εφαρμοστεί διαδικασία εσωτερικών ή εξωτερικών ελέγχων ασφάλειας. iv) Δεν έχει ολοκληρωθεί το κεντρικό σύστημα ελέγχου πρόσβασης στα πληροφοριακά συστήματα της Γ.Γ.Π.Σ. με αποτέλεσμα η πρόσβαση να πραγματοποιείται ανά εφαρμογή. Η απομακρυσμένη πρόσβαση των διαχειριστών στο πληροφοριακό σύστημα δεν ελέγχεται. v) Τα συνθηματικά που χρησιμοποιούνται για την πρόσβαση δεν είναι πάντα ισχυρά. vi) Δεν εφαρμόζεται πολιτική ελέγχου των αποσπώμενων μέσων ή λήψης αντιγράφων από τους υπολογιστές που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Παρά τη ρητή πρόβλεψη στην πολιτική ασφάλειας για χρήση μόνο καθορισμένου και καταγεγραμμένου λογισμικού, έλεγχο της σύνδεσης του εσωτερικού τοπικού δικτύου με εξωτερικά δίκτυα και χρήση του διαδικτύου μόνο υπό αυστηρές προϋποθέσεις (ενότητες 7.1, 7.7 και 7.9 της ΠΑΠΣ-ΓΓΠΣ), τα τερματικά από τα οποία πραγματοποιείται η επεξεργασία είναι όλα συνδεδεμένα με το διαδίκτυο, ενώ οι χρήστες μπορούν ανεξέλεγκτα να χρησιμοποιούν αποσπώμενα μέσα (π.χ. οπτικούς δίσκους CD-DVD και USB) και να εγκαθιστούν λογισμικό. Η απενεργοποίηση των αποσπώμενων μέσων και η απαγόρευση πρόσβασης στο διαδίκτυο από τους υπολογιστές εφαρμόστηκαν ως αντίμετρο για την αντιμετώπιση του περιστατικού παραβίασης αλλά και τότε μόνον για το σύστημα εκτυπώσεων (πβλ. σελ 64 του πρώτου υπομνήματος). vii) Η ενεργοποίηση καταγραφής ενεργειών χρηστών στην βάση δεδομένων του πληροφοριακού συστήματος αφορά μόνον στις ενέργειες σύνδεσης και αποσύνδεσης, καθώς επίσης και στις ενέργειες ανάγνωσης των πινάκων εισοδήματος και κάρτας αποδείξεων. Οι διαχειριστές έχουν τη δυνατότητα να απενεργοποιήσουν την καταγραφή και να διαγράψουν τα σχετικά αρχεία καταγραφής, ενώ δεν υπάρχει διαδικασία εξασφάλισης της ακεραιότητας των αρχείων καταγραφής. Ο έλεγχος των αρχείων αυτών δεν πραγματοποιείται με αυτοματοποιημένο τρόπο, συνεπώς είναι εξαιρετικά δυσχερές αν ληφθεί υπόψη το μέγεθός τους. Η Γ.Γ.Π.Σ. ισχυρίζεται ότι η επιλεκτική καταγραφή των ενεργειών σε συγκεκριμένους πίνακες ήταν αποτέλεσμα σωρείας πειραματισμών, όπου συνεκτιμήθηκαν οι επιπτώσεις στην απόδοση των συστημάτων και οι απαιτήσεις χωρητικότητας σε αποθηκευτικά μέσα (πβλ. και σελ 10 του δεύτερου υπομνήματος).

ε) Αναφορικά με την αντιμετώπιση του περιστατικού παραβίασης προσωπικών δεδομένων, η Γ.Γ.Π.Σ. ανέστειλε (πβλ. σελ 60-64 του πρώτου υπομνήματος) τη λειτουργία του συστήματος εκτυπώσεων (από όπου θεωρεί ότι προέκυψε η διαρροή). Η εκτύπωση των σημειωμάτων, ειδοποιητηρίων, κ.λπ., για τους δύο τελευταίους μήνες του έτους 2012 πραγματοποιήθηκε από την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ Α.Ε. (ΕΛΤΑ), χωρίς το γεγονός αυτό να μπορεί να θεωρηθεί ως αντίμετρο, καθώς η εν λόγω ανάθεση έλαβε χώρα δυνάμει προϋφιστάμενης του περιστατικού συμφωνίας (συγκεκριμένα δυνάμει του από 21-02-2007 συμφωνητικού μεταξύ της εταιρείας και του ελληνικού Δημοσίου, όπως αυτό τροποποιήθηκε στις 15-11-2012 -πρβλ. δεύτερο υπόμνημα, σελ. 15 - 17) και επιπλέον η συγκεκριμένη σύμβαση περιορίζεται σε εργασίες που πρέπει να πραγματοποιηθούν μέχρι το τέλος του 2012. Επιπλέον, στη σύμβαση της 15-11-2012 και ειδικότερα στο άρθρο 6 αυτής περιέχονται όροι σχετικά με την εμπιστευτικότητα και την ασφαλή επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Παρότι προβλέπεται δικαίωμα επιθεώρησης και ελέγχου των εφαρμοζόμενων από τα ΕΛΤΑ μέτρων ασφαλείας, δεν αναφέρθηκε ότι κάτι τέτοιο έχει λάβει χώρα. Περαιτέρω, για τη διερεύνηση και αντιμετώπιση του περιστατικού, συγκλήθηκε η αρμόδια επιτροπή ασφάλειας πολλές φορές (πβλ. σελ 14-15 του δεύτερου υπομνήματος), αλλά άτυπα και χωρίς πρακτικά, οπότε δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί πώς και για ποιο λόγο αποφασίστηκαν σταδιακά μέτρα και αντίμετρα. Επισημαίνεται επίσης ότι από την 10-12-2012 έχει ληφθεί ακριβές ηλεκτρονικό αντίγραφο (κλώνος) του υπολογιστή εκτυπώσεων, χωρίς να έχει πραγματοποιηθεί εξέτασή του από την ίδια ή από άλλη αρμόδια υπηρεσία. Αξίζει να σημειωθεί ότι το Γραφείο Ασφάλειας της Γ.Γ.Π.Σ. έχει αρμοδιότητα και για τον έλεγχο και τη διερεύνηση επεισοδίων ασφάλειας, σύμφωνα με το άρθρο 89 στοιχ. δ) του ν. 3842/2010, ενώ στην ΠΑΠΣ-ΓΓΠΣ προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι, σε περίπτωση σοβαρής παραβίασης της ασφάλειας, το Γραφείο συντάσσει έκθεση περιστατικού μετά από αναφορά του υπευθύνου του εκάστοτε πληροφοριακού συστήματος, όπου περιγράφεται λεπτομερώς η παραβίαση και αναφέρονται τα εμπλεκόμενα μέρη. Τέλος, η Γ.Γ.Π.Σ. ανέφερε κατά την ακρόαση ότι μελετά την πιστοποίησή της σε θέματα διαδικασιών ασφάλειας.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού άκουσε τους εισηγητές και τους βοηθούς εισηγητές, οι οποίοι στη συνέχεια αποχώρησαν, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Κατά τη γενική διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 ν. 2472/1997 οι υποχρεώσεις του νόμου βαρύνουν τον υπεύθυνο επεξεργασίας, προς τον οποίον κατά συνέπεια απευθύνονται συστάσεις κατά το άρθρο 19 παρ. 1 γ) και επιβάλλονται οι κυρώσεις του άρθρου 21. Ο γενικός αυτός κανόνας ακολουθείται και ως προς την υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας να λαμβάνει κατά το άρθρο 10 παρ. 3 τα κατάλληλα μέτρα ασφάλειας. Η ύπαρξη εκτελούντος την επεξεργασία κατά την παρ. 4 του ιδίου άρθρου δεν απαλλάσσει τον υπεύθυνο από τη δική του υποχρέωση· αντιθέτως η υποχρέωση βαρύνει αναλόγως και τον εκτελούντα έτσι ώστε η ανάθεση της επεξεργασίας να μην οδηγή στην απομείωση της προστασίας των υποκειμένων των δεδομένων, εν τέλει της αποτελεσματικότητας του νόμου.

Ως υπεύθυνος επεξεργασίας ορίζεται στο νόμο (άρθρο 2 στοιχ. ζ) ν. 2472/1997) όποιος «...καθορίζει το σκοπό και τον τρόπο της επεξεργασίας, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός. Όταν ο σκοπός και τρόπος καθορίζονται με διατάξεις νόμου ή κανονιστικές διατάξεις εθνικού ή κοινοτικού δικαίου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια βάσει των οποίων γίνεται

η επιλογή του καθορίζονται αντίστοιχα από το εθνικό ή το κοινοτικό δίκαιο». Η Οδηγία 95/46/ΕΚ περιέχει αντίστοιχο ορισμό στο άρθρο 2 στοιχ. δ) με μόνη διευκρινιστική προσθήκη -την οποία δεν αποκλείει το γράμμα και το πνεύμα του ελληνικού νόμου¹- ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας καθορίζει *από μόνος του ή από κοινού με άλλους* το σκοπό και τον τρόπο της επεξεργασίας, προβλέποντας έτσι ότι η πολυπλοκότητα των εννόμων σχέσεων, των συναλλακτικών και τεχνολογικών αναγκών μπορεί να οδηγεί σε περισσότερους υπευθύνους επεξεργασίας για την ίδια ή διαφορετική, επιμέρους εργασία στο ευρύτερο πλαίσιο της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ) ν. 2472/1997.

Η έννοια του υπευθύνου επεξεργασίας, η οποία αποτελεί αυτόνομη έννοια του ενωσιακού δικαίου², ως προς το υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής της αναφέρεται σε σχέση με το δημόσιο τομέα σε αρχή, δημόσια υπηρεσία, νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή άλλο οργανισμό. Στο βαθμό που ο ορισμός του άρθρου 2 στοιχ. δ) της Οδηγίας 95/46/ΕΚ αναφέρει παρατακτικά τις έννοιες δημόσια υπηρεσία, αρχή, οργανισμό κλπ. δεν αποκλείει τη διαφορετική διοικητική οργάνωση των εθνικών εννόμων τάξεων. Βαρύτητα δίδεται στο λειτουργικό κριτήριο, δηλαδή υπεύθυνος επεξεργασίας είναι αυτός που καθορίζει το σκοπό ή/και τα ουσιώδη, τουλάχιστον, στοιχεία του τρόπου της επεξεργασίας. Στη δημόσια διοίκηση το λειτουργικό κριτήριο συνάπτεται κατ' αρχήν με τις αρμοδιότητες που απονέμει ο νόμος σε συγκεκριμένη αρχή, υπηρεσία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, οι οποίες θα πρέπει και στην πράξη να ασκούνται από τους φορείς τους.

Η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων συστάθηκε με το π.δ. 61/1997 και αποτελεί αυτοτελή υπηρεσία κατά τις διατάξεις των άρθρων 26 και 27 ν. 1558/1985 για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα, όπως ισχύουν (βλ. και άρθρα 51 και 52 του κωδικοποιητικού π.δ. 63/2005, όπως ισχύουν). Εκτός της διοικητικής έχει και δημοσιονομική αυτοτέλεια με ιδιαίτερη λογιστική απεικόνιση του προϋπολογισμού της στον κρατικό προϋπολογισμό (Κωδικός Φορέα 150, βλ. ν. 4095/2012 για την Κύρωση του Κρατικού Προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2013 σε συνδυασμό με το Παράρτημα, σελ. 104, 108, διαθέσιμο σε: <http://www.minfin.gr/portal/el/resource/contentObject/id/05f96a54-21cb-4243-b04c-7cd78adf5bf7>). Ως εκ του νόμου αυτοτελής υπηρεσία, κατά μείζονα λόγο αποτελεί ιδιαίτερη οργανωτική ενότητα με δική της γραφειοκρατική οργάνωση που αλληλογραφεί απευθείας με τις δημόσιες υπηρεσίες και τους διοικουμένους και η οποία μάλιστα εκδίδει εκκαθαριστικά σημειώματα προσδιορισμού φορολογικών και δημοσιονομικών υποχρεώσεων απευθυνόμενα στους υπόχρεους³. Στο βαθμό που η έννοια του υπευθύνου επεξεργασίας στη δημόσια διοίκηση προϋποθέτει κάποια αυτοτελή οργανωτική δομή, η Γ.Γ.Π.Σ. πληροί, οπωσδήποτε, το κριτήριο αυτό⁴ και εξετάζεται στη συνέχεια η συνδρομή του λειτουργικού κριτηρίου.

Ως προς το λειτουργικό κριτήριο: Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 και 4 του π.δ.

1. Πρβλ. ομοίως για τη διατύπωση στο γερμανικό ομοσπονδιακό νόμο προστασίας δεδομένων Dammann σε: Simitis, Bundesdatenschutzgesetz, 7^η έκδοση, άρθρο 3, αρ. περ. 226.

2. Πρβλ. για την έννοια του υπευθύνου και εκτελούντος την επεξεργασία τη Γνώμη 1/2010 της Ο.Ε. του Άρθρου 29, διαθέσιμη σε: http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2010/wp169_el.pdf

3. Πρβλ. για τις αυτοτελείς υπηρεσίες και την έννοια της δημόσιας αρχής Ε. Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 2001, σελ. 255 - 257, 130 υποσημ. 2, αντιστοίχως, και Μ. Στασινόπουλος, Μαθήματα Διοικητικού Δικαίου, 1957, σελ. 275 επ.).

4. Εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου πρώτου παρ. Ε.2-7, υποπαράγραφος Ε.2, περ. 3 του ν. 4093/2012 για το Μεσοπρόθεσμο 2013-2016, όπως αυτή προστέθηκε με την περ. 1 υποπαρ.Β. της παρ.Β του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 η Γ.Γ.Π.Σ. συνάπτει μνημόνιο συνεργασίας με τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, στο οποίο καθορίζονται οι υπηρεσίες που παρέχονται από τη Γ.Γ.Π.Σ. στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων.

61/1997 σε συνδυασμό με το άρθρο 1 παρ. 1 του π.δ. 43/1997 για τη σύσταση Γενικής Διεύθυνσης Κέντρου Πληροφορικής Υπουργείου Οικονομικών (ΚΕ.Π.Υ.Ο.) και τα άρθρα 32 - 34 του π.δ. 284/1988 για τον Οργανισμό του Υπουργείου Οικονομικών στη Γ.Γ.Π.Σ. ανήκουν οι αρμοδιότητες των Διευθύνσεων 30 - 32 του Υπουργείου Οικονομικών, όπως ενδεικτικώς: α) δημιουργία μηχανογραφικών εφαρμογών σε θέματα i) εκκαθάρισης, βεβαίωσης και είσπραξης φόρων εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, ii) φορολογίας κεφαλαίου (μεταβιβάσεις ακινήτων, κληρονομίες, δωρεές, ακίνητη περιουσία, γονικές παροχές) και αντικειμενικού προσδιορισμού αξίας ακινήτων, iii) βεβαίωσης και είσπραξης τελών κυκλοφορίας αυτοκινήτων, iv) εκκαθάρισης, βεβαίωσης και είσπραξης Φ.Π.Α. και άλλων ειδικών και έμμεσων φόρων, v) τελωνείων και ειδικότερα για τον υπολογισμό δασμών και φόρων, β) διασταύρωση στοιχείων των ανωτέρω εφαρμογών, γ) καθορισμός και σύνταξη προτύπων ανάπτυξης και συντήρησης των εφαρμογών, δ) παρακολούθηση της αποδοτικής λειτουργίας των συστημάτων Η/Υ, ε) συντήρηση (προληπτικής και κατασταλτικής) του υλικού και λογισμικού στ) επεξεργασία των χρονοδιαγραμμάτων ροής των εφαρμογών και συντονισμό των εργασιών, ζ) τήρηση των διαδικασιών για την αποκατάσταση της λειτουργίας του συστήματος, μετά από οποιαδήποτε διακοπή ή βλάβη, η) μέριμνα για την ασφάλεια των αρχείων, θ) καθορισμός και σύνταξη προτύπων για την ασφάλεια και την ακεραιότητα των πληροφοριών, ι) καθορισμός των διαδικασιών για την αποκατάσταση της λειτουργίας των συστημάτων μετά από διακοπή ή βλάβη, ια) μελέτη των στοιχείων για την αποτελεσματικότητα των εγκατεστημένων εφαρμογών εισαγωγής πληροφοριών και η εισήγηση για οργανωτικές βελτιώσεις. Ορισμένες δε από τις προηγούμενες αρμοδιότητες καθώς και άλλες ανατέθηκαν με το άρθρο 89 ν. 3842/2010 σε αυτοτελές Γραφείο Ασφάλειας Πληροφοριακών Συστημάτων και Προστασίας Δεδομένων και Υποδομών, το οποίο υπάγεται απευθείας στο Γενικό Γραμματέα Πληροφοριακών Συστημάτων, όπως: α) η μέριμνα για την ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων με την καθιέρωση και εφαρμογή αρχών, διαδικασιών, τεχνικών και μέτρων προστασίας των δεδομένων και του πληροφοριακού συστήματος από κάθε τυχαία ή σκόπιμη απειλή, β) η σύνταξη προτύπων σχεδιασμού, ανάπτυξης και λειτουργίας πληροφοριακού συστήματος, ασφάλειας και ποιοτικού ελέγχου, γ) η ανάπτυξη του σχεδίου και η παρακολούθηση της υλοποίησης των αναγκαίων μέτρων προστασίας, καθώς και η αποτίμηση του βαθμού αποτελεσματικότητας των μέτρων προστασίας, δ) ο έλεγχος και η διερεύνηση των επεισοδίων ασφάλειας, ε) ο προσδιορισμός των απαιτούμενων ανθρώπινων, οικονομικών, γνωστικών και λοιπών πόρων για την ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων, στ) η ανάπτυξη σχεδίου ανάκαμψης σε περίπτωση καταστροφής τους. Συμπληρωματικώς, η Απόφαση Δ6Α 1083438ΕΞ2010/22.6.2010 (ΦΕΚ Β 920) του Υπουργού Οικονομικών για τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και εξουσιοδότηση υπογραφής με εντολή υπουργού στο Γενικό Γραμματέα Πληροφοριακών Συστημάτων, όπως ισχύει, ορίζει ότι ο Γενικός Γραμματέας α) έχει την ευθύνη λειτουργίας της ΓΓΠΣ ως κέντρο δεδομένων του Υπουργείου Οικονομικών και την αρμοδιότητα να εγκαθιστά στους χώρους της ΓΓΠΣ, να λειτουργεί και να υποστηρίζει τεχνικά το σύνολο των κεντρικών υπολογιστών των πληροφοριακών συστημάτων των υπηρεσιών του Υπουργείου και β) καθορίζει την τεχνολογική στρατηγική του Υπουργείου Οικονομικών. Επίσης, η Γ.Γ.Π.Σ. σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 28 παρ. 4 ν. 3528/2007 (Κώδικας Δημοσίων Υπαλλήλων), μεριμνά για τη μηχανογραφική επεξεργασία των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης και την κατοχύρωση του απόρρητου χαρακτήρα των στοιχείων που περιέχονται σε αυτές.

Από τις εκ του νόμου αρμοδιότητες της Γ.Γ.Π.Σ. συνάγεται ότι η δημόσια αυτή υπηρεσία καθορίζει πρωτοτύπως ουσιώδη στοιχεία του τρόπου της επεξεργασίας που συ-

νάπτονται με την ασφάλεια της επεξεργασίας, δηλαδή θέτει τους στόχους της ασφάλειας των δεδομένων, σχεδιάζει, υλοποιεί και ελέγχει τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφάλειας, προσδιορίζει τους απαιτούμενους οικονομικούς, ανθρώπινους κλπ. πόρους, χωρίς επιπλέον να προβλέπεται ως προς τούτα ο έλεγχος της από άλλη υπηρεσία⁵.

Συνεπώς, η Γ.Γ.Π.Σ. είναι κατά τα προεκτεθέντα υπεύθυνος επεξεργασίας κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. ζ) ν. 2472/1997, ανεξαρτήτως αν τα προσωπικά δεδομένα τυγχάνουν επεξεργασίας και από άλλες δημόσιες υπηρεσίες, που καθίστανται υπεύθυνοι επεξεργασίας. Τούτο δεν ανατρέπεται από τη διάταξη του άρθρου μόνον περ. Α. της Απόφασης Δ6Α 1000443ΕΞ2012 (ΦΕΚ Β 33/19-1-2012) του Υπουργού Οικονομικών, η οποία σημειωτέον αντικατέστησε αντιθέτου περιεχομένου διάταξη τριών προηγούμενων υπουργικών αποφάσεων⁶, και προβλέπει ότι ο Γενικός Γραμματέας της Γ.Γ.Π.Σ. ορίζεται ως εκτελών την επεξεργασία, εφόσον, όπως αναλυτικώς προεξετέθη, οι αρμοδιότητες μιας υπηρεσίας σχετικά με τον καθορισμό του σκοπού ή/και των ουσιαστών στοιχείων του τρόπου της επεξεργασίας είναι το κρίσιμο στοιχείο για το νομικό χαρακτηρισμό της ως υπευθύνου της επεξεργασίας.

2. Κατά το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. η) του ν. 2472/1997 *«Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες :... η) Ενεργεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας διοικητικούς ελέγχους στο πλαίσιο των οποίων ελέγχονται η τεχνολογική υποδομή και άλλα, αυτοματοποιημένα ή μη, μέσα που υποστηρίζουν την επεξεργασία των δεδομένων. Έχει προς τούτο δικαίωμα προσβάσεως στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και συλλογής κάθε πληροφορίας για τους σκοπούς του ελέγχου, χωρίς να μπορεί να της αντισταχθεί κανενός είδους απόρρητο...»*. Στην ανωτέρω έννοια των διοικητικών ελέγχων δεν περιλαμβάνονται μόνον οι επιτόπιοι έλεγχοι αλλά και οι έλεγχοι που διεξάγονται μέσω συλλογής στοιχείων με άλλους τρόπους, όπως για παράδειγμα μέσω αλληλογραφίας ή μέσω συναντήσεων με τους ελεγχόμενους φορείς, όπως εν προκειμένω. Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη στην υπό κρίση περίπτωση την πληθώρα των Πληροφοριακών Συστημάτων που διαχειρίζεται η Γ.Γ.Π.Σ, τον όγκο των δεδομένων που επεξεργάζεται καθώς και την κρισιμότητα αυτών καθίσταται σαφές ότι ο έλεγχος της Αρχής δύναται να είναι συνεχής ώστε η τελευταία να ενημερώνεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα για την πρόοδο της Γ.Γ.Π.Σ. ως προς τη λήψη των κατά τα κατωτέρω κατάλληλων μέτρων ασφάλειας.

3. Κατά το άρθρο 10 παρ. 3 του ν. 2472/1997 *«Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας...»*. Ο φορέας της υποχρέωσης, δηλαδή ο υπεύθυνος επεξεργασίας, οφείλει ο ίδιος, όπως προαναφέρθηκε στη σκέψη 1 της παρούσας, να προσδιορίζει την καταλληλότητα των μέτρων με κριτήρια α) τη φύση των δεδομένων, όπως καταρχήν απλά ή ευαίσθητα, χωρίς να αποκλείονται υποπεριπτώσεις αυτών, για παράδειγμα τα προστατευόμενα από ειδικά απόρρητα δεδομένα, και β) την επικινδυνότητα της επεξερ-

5. Αντιθέτως ο εκτελών την επεξεργασία ελέγχεται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 4 ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 17 παρ. 3 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Για παράδειγμα, στο προαναφερθέν συμφωνητικό του ελληνικού Δημοσίου με την ΕΛ.ΤΑ. Α.Ε προβλέπονται ειδικά μέτρα εποπτείας εκ μέρους του πρώτου συμβαλλομένου .

6. Άρθρο 2 παρ. 1 της Απόφασης Δ6Α 1083438ΕΞ2010/22.6.2010 (ΦΕΚ Β 920/24-6-2010) του Υπουργού Οικονομικών, όπως τροποποιήθηκε με την Δ6Α 1128876ΕΞ2010 (ΦΕΚ Β 1554/21-9-2010) και την Δ6Α 1073973 ΕΞ2011 (ΦΕΚ Β 1296/16-6-2011).

γασίας, δηλαδή ιδίως τις επιπτώσεις που ενδέχεται να επιφέρουν στα φυσικά πρόσωπα περιστατικά παραβίασης των δεδομένων.

Καταρχάς η ασφάλεια εξειδικεύεται σε τρεις βασικούς στόχους, ήτοι την εμπιστευτικότητα, ακεραιότητα και διαθεσιμότητα των δεδομένων, ενώ συμπληρωματικοί στόχοι, ιδίως από τη σκοπιά της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, αποτελούν ιδίως η μη αποποίηση της ευθύνης (ή λογοδοσία) καθώς και ο διαχωρισμός των δεδομένων ανάλογα με το σκοπό της επεξεργασίας. Κατά τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων (π.χ. βλ. σειρά ISO/IEC 27000) τα κατάλληλα μέτρα κατά το άρθρο 10 παρ. 3 ν. 2472/1997 εντάσσονται σε ένα Σύστημα Ασφάλειας Πληροφοριακών Συστημάτων (ISMS). Το εν λόγω Σύστημα προϋποθέτει την εκπόνηση μελέτης επικινδυνότητας με βάση τους κινδύνους και τη φύση των δεδομένων, και μεταξύ άλλων περιλαμβάνει την κατάρτιση πολιτικής και σχεδίων ασφάλειας, όπου προσδιορίζονται συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα. Τα μέτρα αυτά, εκτός του ότι πρέπει να εφαρμόζονται, επιπλέον παρακολουθούνται και αξιολογούνται με σκοπό τη διαρκή προσαρμογή τους στις επιχειρησιακές ανάγκες του υπευθύνου επεξεργασίας και στις τεχνολογικές εξελίξεις, τις οποίες οφείλει να λαμβάνει υπ' όψιν ο υπεύθυνος επεξεργασίας (βλ. άρθρο 17 παρ. 1 Οδηγία 95/46/ΕΚ).

Από το γράμμα και το σκοπό της διάταξης είναι σαφές ότι η υποχρέωση αυτή του υπευθύνου επεξεργασίας έχει προληπτικό και κατασταλτικό χαρακτήρα. Προληπτικό ώστε τα εφαρμοστέα μέτρα να αποτρέψουν περιστατικά παραβίασης προσωπικών δεδομένων, κατασταλτικό ώστε τυχόν περιστατικό να μπορεί να ανιχνευθεί και να διερευνηθεί. Όπως ήδη έκρινε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σχετικά με τα μέτρα της ελεγχόμενης πρόσβασης και καταγραφής των ενεργειών σε ένα πληροφοριακό σύστημα, η έλλειψη τους στοιχειοθετεί παραβίαση της εκπορευόμενης από το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ θετικής υποχρέωσης του κράτους να διασφαλίσει το σεβασμό της ιδιωτικής ζωής μέσω της λήψης κατάλληλων μέτρων ασφαλείας, καθώς η ανωτέρω έλλειψη καθιστά αδύνατο τον κατασταλτικό έλεγχο και ως εκ τούτου την ικανοποίηση των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων, όπως αυτά προβλέπονται κάθε φορά στο εθνικό δίκαιο (βλ. Ι ν. Finland, απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008).

4. Η Γ.Γ.Π.Σ. επεξεργάζεται εν γένει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τόσο απλά όσο και ευαίσθητα κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. α) και β) του ν. 2472/1997, για παράδειγμα στο βαθμό που οι δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος περιέχουν πεδία για τη φορολόγηση με ειδικό τρόπο (π.χ. ΑΜΕΑ). Ένα σημαντικό μέρος αυτών υπόκειται παράλληλα και στο φορολογικό απόρρητο κατά τη διάταξη του άρθρου 85 παρ. 2 του ν. 2238/1994 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος), όπως και η ίδια η Γενική Γραμματεία συνομολογεί (πβλ. σελ. 7, 10, 11, 12, 21, 22, 23, 25 του πρώτου υπομνήματος). Για παράδειγμα, στο μέτρο που οι δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης των δημοσίων υπαλλήλων περιέχουν στοιχεία των φορολογικών δηλώσεων, τα δεδομένα αυτά υπόκεινται επίσης στο φορολογικό απόρρητο. Άλλες κατηγορίες δεδομένων αφορούν τη μισθοδοσία διάφορων υπουργείων, την Ενιαία Αρχή Πληρωμών, το επίδομα πετρελαίου θέρμανσης κ.α. (πβλ. σελ. 26 - 50 του πρώτου υπομνήματος). Από το σύνολο των δεδομένων που τηρεί η Γ.Γ.Π.Σ. είναι δυνατό να εξαχθεί το οικονομικό και περιουσιακό προφίλ κάθε φορολογουμένου στην Ελλάδα. Η χρήση των στοιχείων αυτών από μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα, όπως οι εταιρείες στις οποίες διενεργήθηκαν οι διοικητικοί έλεγχοι καθώς και όσοι τρίτοι προμηθεύθηκαν από τις εταιρείες τα δεδομένα, συνιστά ιδιαίτερα έντονη προσβολή του δικαιώματος στην προστασία των προσωπικών δεδομένων. Συνεπώς, η Γ.Γ.Π.Σ. οφείλει, κατ' εφαρμογή των οριζόμενων στο άρθρο 10 παρ. 3 του ν. 2472/1997 να εξασφαλίζει ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο ασφάλειας, χωρίς να αποκλείονται διαβαθμί-

σεις ανάλογα με κάθε κατηγορία δεδομένων, εφόσον αυτά διαχωρίζονται, όπως άλλωστε οφείλει ο υπεύθυνος επεξεργασίας σύμφωνα με τους προεκτεθέντες στόχους της ασφάλειας των δεδομένων (βλ. σκ. 3 της παρούσας). Επιπλέον, στο μέτρο που σε ένα σύστημα τηρούνται προσωπικά καθώς και άλλα δεδομένα, τα οποία δεν μπορούν να τύχουν ή δεν τυγχάνουν ξεχωριστής επεξεργασίας, τα μέτρα ασφάλειας πρέπει να διαμορφωθούν με γνώμονα τους κανόνες προστασίας των προσωπικών δεδομένων (βλ. Γνώμη 4/2007 της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με την έννοια του όρου «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα», σελ. 29).

5. Ειδικότερα τα δεδομένα, τα οποία κατέστησαν αντικείμενο μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης και περαιτέρω επεξεργασίας συνιστούν προσωπικά δεδομένα, τόσο απλά όσο και ευαίσθητα, και επιπλέον υπόκεινται στο σύνολό τους στο φορολογικό απόρρητο. Το πλήθος και ο χρόνος αναφοράς των δεδομένων υποδεικνύουν ουσιαστικά σειρά αλληπάλληλων επιμέρους περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων, τουλάχιστον από το 2000 (στοιχεία Ε9) έως και το 2012, τα οποία και μεμονωμένα έχουν ιδιαίτερη έκταση και σοβαρότητα. Τα υφιστάμενα μέτρα ασφάλειας δεν κατέστησαν δυνατή την ανίχνευση και εξιχνιάσή τους. Και τούτο, όπως αποδεικνύουν τα πιο πρόσφατα περιστατικά, παρά το γεγονός ότι, μετά το προηγούμενο περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων του έτους 2010, τα μέτρα ασφάλειας, είχαν ενισχυθεί και ειδικώς καταγραφεί σε εγκεκριμένη πολιτική ασφαλείας (ΠΑΠΣ-ΓΓΠΣ), ενώ παράλληλα είχε θεσμοθετηθεί από την 01-11-2011 η λειτουργία αυτοτελούς Γραφείου Ασφάλειας με συναφείς αρμοδιότητες για τον προσδιορισμό των κατάλληλων μέτρων και την εξιχνίαση περιστατικών παραβίασης δεδομένων. Επιπλέον, όπως αναλυτικώς αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας, διαπιστώθηκε ότι μέχρι και σήμερα η πολιτική ασφαλείας δεν εφαρμόζεται πλήρως (βλ. σημείο δ) των διαπιστώσεων στο ιστορικό της παρούσας), και σε αρκετές περιπτώσεις τα εφαρμοζόμενα μέτρα είναι ιδιαίτερος ελλιπή, συμπεριλαμβανομένων των αντίμετρων ασφαλείας που λήφθηκαν κατόπιν του περιστατικού αφού αυτά αφορούν μόνον στο σύστημα εκτυπώσεων και δεν αποτρέπουν τον κίνδυνο νέου περιστατικού από τα λοιπά συστήματα.

6. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η Γ.Γ.Π.Σ. πρέπει καταρχήν να εφαρμόζει πλήρως, δηλαδή σε όλα τα πληροφοριακά συστήματα που βρίσκονται υπό την ευθύνη της, την εγκεκριμένη πολιτική ασφαλείας ΠΑΠΣ-ΓΓΠΣ. Επίσης, μετά από ολοκληρωμένη μελέτη ανάλυσης επικινδυνότητας και ευπαθειών, πρέπει να προβεί σε αναθεώρηση της υφιστάμενης πολιτικής ασφαλείας, κατάρτιση, εφαρμογή και αξιολόγηση των επιμέρους σχεδίων ασφαλείας.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω ενεργειών πρέπει να προβλεφθούν και τα ακόλουθα: α) Η σταδιακή διερεύνηση του ενδεχομένου λήψης πιστοποίησης σε θέματα διαδικασιών ασφαλείας. β) Ο έλεγχος από ανεξάρτητο οργανισμό, σε τακτική βάση τουλάχιστον ετησίως, της ασφαλείας των συστημάτων και διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένης της αποτίμησης των εφαρμοζόμενων μέτρων ασφαλείας. Τα αποτελέσματά του να κοινοποιούνται στην Αρχή. γ) Ο περιοδικός έλεγχος από τη Γ.Γ.Π.Σ., τουλάχιστον ετησίως, των τυχόν εκτελούντων την επεξεργασία ως προς τη λήψη των κατάλληλων μέτρων ασφαλείας.

Η Γ.Γ.Π.Σ. πρέπει εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας, να συντάξει σχετικό χρονοδιάγραμμα, στο οποίο θα προσδιορίζονται οι διαδικασίες για την κατάρτιση, την υλοποίηση, την επίβλεψη και την επικαιροποίηση των ανωτέρω και ο χρόνος εκτέλεσής τους. Πρέπει, επίσης, σύμφωνα με την σκέψη 2 της παρούσας, να γνωστοποιήσει αμελλητί στην Αρχή το χρονοδιάγραμμα, και να την ενημερώνει ανά τρίμηνο για την εφαρμογή του.

Επιπλέον, ως μέτρα για την αποφυγή, ανίχνευση και διερεύνηση περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων θα πρέπει να προβλεφθούν και εφαρμοστούν αμελλητί τα εξής: α) Ελεγχόμενη, μέσω κατάλληλων εξουσιοδοτήσεων, διαδικασία εξαγωγής ή/και λήψης δεδομένων από τα τερματικά που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων ή/και να αποκλειστεί η χρήση αποσπώμενων μέσων και η σύνδεση στο διαδίκτυο από συγκεκριμένα τερματικά. β) Μέτρα για την προστασία της ακεραιότητας των αρχείων καταγραφής, τον έλεγχο της απομακρυσμένης πρόσβασης και την ενεργοποίηση συστηματικής διαδικασίας χρήσης και ελέγχου συνθηματικών σε κάθε σύστημα. γ) Αναθεώρηση της διαδικασίας καταγραφής ενεργειών τύπου ερωτημάτων (SELECT) σε πίνακες της βάσης δεδομένων ή συστήματα που επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα και λήψη μέτρων για τον αυτοματοποιημένο, προληπτικό, έλεγχο των αρχείων καταγραφής.

7. Η μη λήψη των κατάλληλων μέτρων ασφάλειας κατά το άρθρο 10 παρ. 3 του ν. 2472/1997, που ήδη οδήγησε σε ιδιαιτέρως εκτεταμένο σε πλήθος και διάρκεια περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων δικαιολογεί την επιβολή στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, ως υπευθύνου επεξεργασίας, προστίμου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 21 του νόμου αυτού. Για το ύψος της παραπάνω διοικητικής κύρωσης συνεκτιμώνται, ιδίως, η φύση και ο όγκος των δεδομένων, οι ενδεχόμενες και πραγματικές συνέπειες για τα υποκείμενα των δεδομένων από τη μη λήψη των κατάλληλων μέτρων ασφάλειας καθώς και τα τυχόν αντίμετρα (δηλαδή, διορθωτικά μέτρα) που λαμβάνει ο υπεύθυνος επεξεργασίας μετά τη διαπίστωση περιστατικού παραβίασης προσωπικών δεδομένων. Εν προκειμένω, όπως αναλυτικώς αναφέρεται στις σκέψεις 5 και 6 της παρούσας πλήθος προσωπικών δεδομένων φορολογικού χαρακτήρα που αφορούν στο σύνολο των φορολογουμένων στην Ελλάδα για τα έτη τουλάχιστον από το 2000 έως και το 2012 κατέστησαν ήδη αντικείμενο παράνομης επεξεργασίας από τρίτους, γεγονός που οφείλεται στην μη ύπαρξη μέχρι και σήμερα κατάλληλων μέτρων ασφάλειας για την αποτροπή, ανίχνευση και διερεύνηση περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων. Δικαιολογείται, συνεπώς, η επιβολή του ανώτερου προβλεπόμενου προστίμου των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) Ευρώ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή:

Επιβάλλει στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών, ως υπευθύνου επεξεργασίας, πρόστιμο εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) Ευρώ για την ως άνω διαπιστωθείσα παραβίαση της διάταξης του άρθρου 10 παρ. 3 του ν. 2472/1997.

Καλεί τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών να εφαρμόζει κατάλληλα μέτρα ασφάλειας, όπως αυτά περιγράφονται στο σημείο 6 του σκεπτικού της παρούσας, και να ενημερώνει την Αρχή κατά τα προβλεπόμενα στο ίδιο σημείο χρονικά διαστήματα.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 99/2013**ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΙ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΧΡΗΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΚΟΠΟ ΤΗΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΑΖΗΤΗΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (SPAM).****Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΗΣ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:**

Στην Αρχή υποβλήθηκαν οι με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1574/02-03-2012, Γ/ΕΙΣ/4972/17-07-2012, Γ/ΕΙΣ/3744/23-05-2012, Γ/ΕΙΣ/4285/13-06-2012 καταγγελίες που αφορούν στην αποστολή αζήτητων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση των παραληπτών (spam) από την «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών», με σκοπό την προώθηση του επαγγελματικού προγράμματος CSAP. Η «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών» είναι ένα επιστημονικό μη κερδοσκοπικού σκοπού Σωματείο.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο διοικητικού ελέγχου που πραγματοποίησε η Αρχή στην εταιρεία «Airtouch» προέκυψε, μετά από ανάλυση των πειστηρίων-ευρημάτων του εν λόγω ελέγχου, ότι η «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών» διέθετε αρχείο με περί τις 250.000 διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email). Τις διευθύνσεις αυτές απέστειλε στην εταιρεία «Airtouch», η οποία τις χρησιμοποίησε για αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων για λογαριασμό της «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών». Επισημαίνεται ότι η Αρχή με την Απόφαση 42/2013 (σχετικό Πόρισμα με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1283/21-2/2013) επέβαλε διοικητικές κυρώσεις στην εταιρεία «Airtouch» για παράνομη συλλογή και περαιτέρω χρήση προσωπικών δεδομένων για τον σκοπό της απευθείας εμπορικής προώθησης και διαφήμισης μέσω της αποστολής αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας (παραβίαση του άρθρου 11 ν. 3471/2006).

Η «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών» κατέθεσε σχετικά το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4424/02-07-2013 υπόμνημα. Στο υπόμνημα αναφέρεται ότι οι διευθύνσεις email στις οποίες εστάλη η επικοινωνία για την προώθηση του μεταπτυχιακού προγράμματος CSAP έχουν συλλεχθεί νομίμως μέσω διαφόρων συνεδρίων και εκδηλώσεων αλλά και με οικειοθελή καταχώρησή τους σε εφαρμογή, η οποία είναι διαθέσιμη στο διαδικτυακό τόπο του προγράμματος, μέσω της οποίας δηλώνουν οι ενδιαφερόμενοι το email τους προκειμένου να λαμβάνουν ενημερωτικό υλικό (newsletters) σχετικά με το πρόγραμμα. Ειδικά για τον καταγγέλλοντα Β, (καταγγελία με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4972/17-07-2012), στο υπόμνημα περιλαμβάνεται εκτύπωση από την εν λόγω εφαρμογή, στην οποία περιέχεται η ηλεκτρονική του διεύθυνση με ημερομηνία εγγραφής 6/7/2013.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού αναγνώστηκαν τα πρακτικά της 2/7/2013, άκουσε τον εισηγητή και την βοηθό εισηγητή, ο οποία στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Το άρθρο 2 του ν. 2472/1997 ορίζει ότι «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» είναι *«κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων»*. «Υποκείμενο των δεδομένων» είναι *«το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα, και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, δηλαδή μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτική ή κοινωνική»*. Στο πλαίσιο αυτό, η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ενός φυσικού προσώπου αποτελεί προσωπικό

δεδομένο, αφού μπορεί να λειτουργήσει ως στοιχείο έμμεσης αναγνώρισης του κατόχου της, επιτρέποντας την επικοινωνία με αυτόν, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις φέρει ακόμα και στοιχεία του ονόματος του κατόχου. Επισημαίνεται δε ότι, σύμφωνα και με τη Γνώμη 4/2007 της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 της Ε.Ε. σχετικά με την έννοια των προσωπικών δεδομένων, ειδικά κατά τη λειτουργία ηλεκτρονικών υπηρεσιών, στοιχεία έμμεσης αναγνώρισης, όπως η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μπορούν επαρκώς σε ορισμένες περιπτώσεις να διακρίνουν ένα άτομο από άλλα στο πλαίσιο ενός συγκεκριμένου συνόλου, ακόμα και αν δεν έχει γίνει η εξακρίβωση του ονόματός του. Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. ζ) ν. 2472/1997, ως “υπεύθυνος επεξεργασίας”, ορίζεται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που καθορίζει τον σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2. Το άρθρο 4 ν. 2472/1997 ορίζει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει : α) να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών; β) να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας; γ) να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση; δ) να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους.

3. Όταν ο σκοπός της επεξεργασίας είναι η απευθείας εμπορική προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών για διαφημιστικούς σκοπούς με χρήση αυτόματων συστημάτων κλήσης, τυγχάνει εφαρμογής το ειδικότερο άρθρο 11 ν. 3471/2006 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 1 του παραπάνω άρθρου, *«η χρησιμοποίηση αυτόματων συστημάτων κλήσης, ιδίως με χρήση συσκευών τηλεομοιοτυπίας (φαξ) ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, και γενικότερα η πραγματοποίηση μη ζητηθεισών επικοινωνιών με οποιοδήποτε μέσο ηλεκτρονικής επικοινωνίας χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών και για κάθε είδους διαφημιστικούς σκοπούς, επιτρέπεται μόνο αν ο συνδρομητής συγκατατεθεί εκ των προτέρων ρητώς»*. Η Αρχή με την Οδηγία 2/2011 για την ηλεκτρονική συγκατάθεση περιγράφει αναλυτικά τις προϋποθέσεις και τους τρόπους νόμιμης λήψης της συγκατάθεσης με ηλεκτρονικά μέσα για τους σκοπούς της ανωτέρω διάταξης. Μοναδική εξαίρεση στην υποχρέωση λήψης προηγούμενης συγκατάθεσης αποτελεί, σύμφωνα με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου, η περίπτωση κατά την οποία τα στοιχεία επαφής ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αποκτήθηκαν νομίμως, στο πλαίσιο της πώλησης προϊόντων ή υπηρεσιών ή άλλης συναλλαγής και χρησιμοποιούνται για την απευθείας προώθηση παρόμοιων προϊόντων ή υπηρεσιών του προμηθευτή ή για την εξυπηρέτηση παρόμοιων σκοπών και υπό τις λοιπές προϋποθέσεις που θέτει η συγκεκριμένη παράγραφος. Επισημαίνεται ότι τα παραπάνω, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 11 ν. 3471/2006, ισχύουν και για παραλήπτες μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που είναι νομικά πρόσωπα.

4. Στην υπό κρίση περίπτωση, η «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών», πραγματοποιούσε αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προκειμένου να προωθήσει το επαγγελματικό πρόγραμμα CSAP, σε μεγάλο αριθμό παραληπτών, χωρίς να έχει εξασφαλίσει την προηγούμενη συγκατάθεσή τους. Ειδικά για τις καταγγελλόμενες περιπτώσεις, μόνο για τον καταγγέλλοντα Β, (καταγγελία με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4972/17-07-2012) προσκομίστηκε στοιχείο για την ύπαρξη ηλεκτρονική συγκατάθεσης, αλλά και στην περίπτωση αυτή ο τρόπος λήψης της συγκατάθεσης δεν πληροί τις προϋποθέσεις

που ορίζονται στην Οδηγία 2/2011 της Αρχής. Συγκεκριμένα, η εφαρμογή συλλογής ηλεκτρονικών διευθύνσεων (διαθέσιμη στην ιστοσελίδα www.hsss.eu) για τη λήψη ενημερωτικού υλικού (newletters) δεν εφαρμόζει τις επιταγές του άρθρου 4 της Οδηγίας, αφού δεν ακολουθεί ειδικές διαδικασίες για την επιβεβαίωση της δήλωσης συγκατάθεσης του συνδρομητή ή χρήστη, όπως αυτές περιγράφονται στην παρ.2 της Οδηγίας. Συνεπώς τα όσα υποστηρίζει η «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών» με το υπόμνημά της ως προς τη νομιμότητα του τρόπου συλλογής του ανωτέρω μεγάλου αριθμού διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τη συγκατάθεση των τρίτων στους οποίους ανήκουν αυτές για την τήρησή τους σε αρχείο και τον ως άνω τρόπο της περαιτέρω χρησιμοποίησής τους τυχάνουν αβάσιμα.

5. Παρά το γεγονός ότι η αποστολή γινόταν μέσω της εταιρείας «Airtouch», η «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών» καθόριζε τόσο τον σκοπό, όσο και τα μέσα της επεξεργασίας (διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου). Ως εκ τούτου αποτελεί τον υπεύθυνο της επεξεργασίας (σε συνεργασία με την εταιρεία «Airtouch» που είναι συν-υπεύθυνος της επεξεργασίας, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην απόφαση 42/2013 της Αρχής).

6. Καθώς η συγκεκριμένη περίπτωση δεν εμπίπτει στην εξαίρεση της παρ. 3 άρθρου 11 ν. 3471/2006, η πραγματοποιούμενη επεξεργασία συνιστά αζητήτη ηλεκτρονική επικοινωνία χωρίς τη συγκατάθεση των παραληπτών (spam) και παραβιάζει την παρ. 1 άρθρου 11 του ίδιου νόμου και αιτιολογεί την, κατ εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 21 παρ. 1 εδαφ. β' και ε' Ν. 2472/1997, επιβολή των διοικητικών ποινών που ορίζονται στο διατακτικό, για το ύψος της πρώτης των οποίων λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα της παράβασης και για την δεύτερη η σοβαρότητα της παράβασης, ενόψει του μεγάλου αριθμού των ηλεκτρονικών διευθύνσεων που περιλάμβανε το αρχείο που τηρούσε η «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών» αλλά και τη συναλλαγή που είχε η τελευταία ως προς την προμήθεια των διευθύνσεων αυτών με την προαναφερθείσα εταιρεία «Airtouch» που, όπως λέχθηκε έχει ήδη απασχολήσει την Αρχή με το ανωτέρω αποτέλεσμα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η Αρχή επιβάλλει στην «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών», ως υπεύθυνο επεξεργασίας:

α) Πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ για παράνομη συλλογή και περαιτέρω χρήση προσωπικών δεδομένων για τον σκοπό της απευθείας εμπορικής προώθησης και διαφήμισης μέσω της αποστολής αζητήτης ηλεκτρονικής επικοινωνίας (παραβίαση του άρθρου 11 ν. 3471/2006).

β) Καταστροφή του αρχείου των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που διατηρεί η εταιρεία «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών», για τις οποίες δεν έχει λάβει νομίμως τη συγκατάθεση των κατόχων τους, με ακόλουθη ενημέρωση της Αρχής.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 108/2013

ΑΝΤΙΡΡΗΣΗ ΚΑΤΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Ο Χ υπάλληλος ΠΕ κλάδουτης Α (ανεξάρτητης Αρχής) κατά τον κρίσιμο χρόνο, υπέβαλε ένσταση στο Υπηρεσιακό Συμβούλιο της Α (ανεξάρτητης Αρχής) κατά των εκθέσεων αξιολόγησης του για τα έτη 2008, 2009 και 2010 και με το υπόμνημά του

άσκησε το δικαίωμα αντίρρησης του άρθρου 13 του ν.2472/1997 επικαλούμενος ότι οι ανωτέρω εκθέσεις αξιολόγησης περιέχουν ανακριβή πραγματικά περιστατικά που συνιστούν προσωπικά δεδομένα και ζήτησε τη διαγραφή τους και την εκ του λόγου αυτού διόρθωση της βαθμολογίας. Το Υπηρεσιακό Συμβούλιο της Α (ανεξάρτητης Αρχής) με την υπ' αριθμόν .../2012 απόφασή του της 1^{ης} Ιουνίου 2012 απέρριψε ως εκπρόθεσμη την ένσταση, λόγω της παρέλευσης της προθεσμίας των δέκα εργάσιμων ημερών, την οποία θεσπίζει το άρθρο 19 παρ. 2 του π.δ. 318/1992 σχετικά με την «αξιολόγηση προσόντων προσωπικού Δημοσίου και ΝΠΔΔ» και έκρινε ότι ήταν αναρμόδιο να εξετάσει το παραδεκτό και τυχόν βάσιμο των αντιρρήσεων του ενιστάμενου κατά το άρθρο 13 του ν.2472/1997, και τις διαβίβασε στον Πρόεδρο (της ανεξάρτητης Αρχής) Α, ο οποίος στη συνέχεια εισήγαγε το ανακύψαν θέμα προς εξέταση στο Τμήμα της Αρχής. Η υπόθεση, μετά από διαδοχικές αναβολές, συζητήθηκε κατά τη συνεδρίαση της 29-5-2013, κατά την οποία παρέστη και ο Χ, που είχε κληθεί προς τούτο και ανέπτυξε τις θέσεις του επί του δικαιώματος αντίρρησης που κατά τα ανωτέρω άσκησε οι οποίες καταχωρήθηκαν στα πρακτικά.

Μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης και αφού έλαβε υπόψη τα πρακτικά της συνεδρίασης και άκουσε τον εισηγητή, Χ. Ανθόπουλο, αναπληρωματικό μέλος ΑΠΔΠΧ, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης, η Αρχή

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Κατά το άρθρο 81 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007), το οποίο είναι εφαρμοστέο και επί των μονίμων υπαλλήλων των ανεξάρτητων Αρχών με βάση το άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 3051/2002:

«1. Τα ουσιαστικά προσόντα των υπαλλήλων αξιολογούνται βάσει συστήματος Αξιολόγησης, το οποίο διέπεται από τις αρχές της αμεροληψίας, της επαγγελματικής ικανότητας του υπαλλήλου και της αποδοτικότητάς του.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μετά από γνώμη της ΑΔΕΔΥ, η οποία διατυπώνεται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών, καθορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείται αξιολόγηση, τα κριτήρια αξιολόγησης, ο χρόνος, η συχνότητα, ο τύπος, η διαδικασία και τα όργανα αξιολόγησης, καθώς και τα δικαιώματα και οι εγγυήσεις υπέρ των υπαλλήλων σε σχέση με αυτήν.»

Το π. δ/μα 318/1992, το οποίο, κατά το άρθρο 168 παρ. 4 του Υπαλληλικού Κώδικα, εξακολουθεί να ισχύει μέχρι την έκδοση του π. δ/τος που προβλέπεται από την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 81 παρ. 2 του Υπαλληλικού Κώδικα, ορίζει:

Άρθρο1:«Η αξιολόγηση του προσωπικού των δημοσίων υπηρεσιών-πλην των εκπαιδευτικών λειτουργιών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης- και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στον Υπαλληλικό Κώδικα, γίνεται με τις εκθέσεις αξιολόγησης και αποβλέπει στην αντικειμενική και αμερόληπτη στάθμιση της επαγγελματικής ικανότητας των υπαλλήλων σε σχέση με το αντικείμενο της εργασίας τους και τα καθήκοντα που ασκούν»

Άρθρο 2. «Ο τύπος και το περιεχόμενο των εκθέσεων αξιολόγησης του κατά το άρθρο 1 προσωπικού, καθορίζεται στα υποδείγματα με στοιχεία Α', Β', Γ' και Δ' τα οποία προσαρτώνται στο παρόν διάταγμα και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του....»

Άρθρο 5 παρ.2 «.... Τα κριτήρια αξιολόγησης που είναι δέκα (10)... κατατάσσονται σε τέσσερις διακεκριμένες ομάδες κριτηρίων....»

Άρθρο 8 παρ. 1 «Κάθε επιμέρους κριτήριο αξιολόγησης βαθμολογείται... Η κλίμακα των βαθμών ορίζεται από το 1 έως το 10...»

Άρθρο 14 παρ. 1 «Την κατά το παρόν διάταγμα αξιολόγηση ενεργούν αυτοτελώς δύο το πολύ προϊστάμενοι ανάλογα με την θέση του αξιολογούμενου....»

Άρθρο 19 «Ο αξιολογούμενος δικαιούται να ασκήσει τις ακόλουθες ενστάσεις για τις οποίες αποφαίνεται το υπηρεσιακό συμβούλιο.

α) Ένσταση διόρθωσης βαθμολογίας, στη περίπτωση που η διαφορά βαθμολογίας στις ομάδες κριτηρίων μεταξύ του πρώτου και δεύτερου αξιολογητή είναι μεγαλύτερη των δύο (2) βαθμών, με αίτημα τη διόρθωση της βαθμολογίας στις ομάδες αυτές κριτηρίων στον ανώτερο βαθμό του άλλου προϊσταμένου,

β) Ένσταση διόρθωσης της βαθμολογίας του επιθεωρητή αν αυτή είναι κατώτερη του πρώτου ή του δεύτερου αξιολογητή κατά τρεις (3) τουλάχιστον βαθμούς στις αντίστοιχες ομάδες κριτηρίων.

γ) Ένσταση μεροληψίας του ενός εκ των δύο αξιολογητών ή του επιθεωρητή με αίτημα την εξολοκλήρου διαγραφή της έκθεσης μόνο σε περίπτωση που ο αξιολογούμενος βαθμολογήθηκε με βαθμό 6 ή κατώτερο σε δύο τουλάχιστον ομάδες κριτηρίων.

Δ) Ένσταση διαγραφής γεγονότων που τυχόν διαλαμβάνονται στην αιτιολογία της αξιολόγησής τους ως ανακριβών σε περίπτωση βαθμολόγησης με βαθμό 4 και κάτω, με αίτημα τη διόρθωση της βαθμολογίας.

2. Οι ενστάσεις ασκούνται μέσα σε δέκα εργάσιμες ημέρες από την κατά την παρ. 1 του άρθρου 21 γνωστοποίηση της έκθεσης στον υπάλληλο ή από τη συμπλήρωση τριμήνου από τότε που έλαβε γνώση.

3. Η ένσταση πρέπει να περιλαμβάνει αναλυτικά τα συγκεκριμένα στοιχεία και πραγματικά περιστατικά στα οποία ο υπάλληλος θεμελιώνει τους ισχυρισμούς του.»

Πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι όπως παγίως κρίνει το ΣΤΕ (βλ. ενδεικτικά ΣΤΕ 1831/1999 Γ΄ Τμήμα) οι εκθέσεις αξιολόγησης δεν επιφέρουν καθεαυτές μεταβολή στην υπηρεσιακή κατάσταση του υπαλλήλου για προαγωγή ή για άλλη μεταβολή της υπηρεσιακής του κατάστασης. Με την προσβολή δε της διοικητικής πράξεως που δημιουργεί την υπηρεσιακή μεταβολή, ελέγχεται από το ακυρωτικό δικαστήριο και η κρίση του υπηρεσιακού συμβουλίου περί του κύρους της εκθέσεως αξιολογήσεως στην οποία στήριξε την απόφασή του (ΣΤΕ 1831/1999, 4496-97/1987). Πάντως το υπηρεσιακό συμβούλιο δεν μπορεί να ελέγξει το κύρος των εκθέσεων αξιολογήσεως όταν ο έλεγχος αυτός έχει ανατεθεί από το νόμο σε άλλο όργανο, αποφαινόμενο κατ' ειδική διαδικασία διορθώσεως ή διαγραφής της εκθέσεως αξιολογήσεως, η απόφαση του οποίου έχει πάντοτε εκτελεστό χαρακτήρα (ΣΤΕ 2629/1986, 1083/1974, 3303/1972). Σε κάθε περίπτωση η έκθεση αξιολόγησης στερείται εκτελεστότητας και απαραδέκτως στρέφεται κατ' αυτής αυτοτελώς αίτηση ακυρώσεως (ΣΤΕ 1831/1999, 4496-97/1987, 2629/1986, 3506, 3572/1974 3303/1972.)

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις συνάγεται ότι για την αξιολόγηση των υπαλλήλων των ανεξαρτήτων Αρχών, οι οποίοι έχουν την ιδιότητα του μόνιμου δημοσίου υπαλλήλου, όπως οι υπάλληλοι του κλάδου ΠΕ της Α (Ανεξάρτητη Αρχή) έχει διαπλασθεί από τον Υπαλληλικό Κώδικα ολόκληρο σύστημα, το οποίο για την εξασφάλιση των υπαλλήλων προβλέπει και το δικαίωμα ασκήσεως ενστάσεως στις περιπτώσεις που προβλέπονται από το άρθρο 19 του π.δ/τος 318/1992, η συνταγματικότητα και η νομιμότητα του οποίου κρίνεται από τα αρμόδια διοικητικά δικαστήρια και τελικώς από το ΣΤΕ. Το σύστημα αυτό είναι ειδικό για τους υπαγομένους σ' αυτό δημοσίου υπαλλήλους και δεν είναι δυνατόν να αντικαθίσταται, ούτε να συμπληρώνεται από άλλες διατάξεις οι οποίες έχουν τεθεί από την ελληνική έννομη τάξη για άλλους σκοπούς, έστω και κατ' επιταγή άλλων συνταγματικών διατάξεων, όπως οι διατάξεις του ν. 2472/1997.

Κατ' αρχήν, το δικαίωμα αντίρρησης του άρθρου 13 ν. 2472/1997 του οποίου επίκληση γίνεται με το ανωτέρω αίτημα του υπαλλήλου, προσιδιάζει στις περιπτώσεις που μια επεξεργασία επιτρέπεται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε) και δ) του ιδίου νόμου, διότι οι διατάξεις αυτές προϋποθέτουν στάθμιση αντιρροπων συμφερόντων (πρβλ. Αποφάσεις ΑΠΔΠΧ 91/2009, 53/2011 καθώς και σκ. 45 και άρθρο 14 στοιχ. α) Οδηγίας 95/46/ΕΚ, όπου, επιπλέον, ρητώς αναφέρεται ότι το δικαίωμα αντίρρησης επιτρέπεται για επιτακτικούς και νόμιμους λόγους που συνδέονται με την προσωπική κατάσταση του υποκειμένου των δεδομένων).

Συνεπώς, τυχόν ανακριβή γεγονότα, που, κατά τους ισχυρισμούς του αιτούντος, διαλαμβάνονται στην αιτιολογία της έκθεσης αξιολόγησης του υπαλλήλου, δεν αποτελούν αντικείμενο διόρθωσης κατά το άρθρο 13 του ν.2472/1997, αλλά μπορούν να διαγραφούν μόνο με βάση τη σχετική ένσταση διαγραφής που περιέχει και αίτημα διορθώσεως της βαθμολογίας και προβλέπεται στο προαναφερθέν άρθρο 19 παρ. 1 περ. δ' του Π.Δ.318/1992, αρμόδιο δε για την έρευνά της τυχάνει το Υπηρεσιακό Συμβούλιο. Τη διαδικασία αυτή οφείλει να ακολουθήσει ο αξιολογηθείς υπάλληλος, κατ' εφαρμογή της εν λόγω διάταξης, η οποία ρυθμίζει ειδικά και εξαντλητικά το ζήτημα της διαγραφής ανακριβών περιστατικών και της διορθώσεως της βαθμολογίας υπό τις προβλεπόμενες στο άρθρο αυτό προϋποθέσεις και εντός της νομίμου προθεσμίας και ως ειδική κατισχύει κάθε άλλης διατάξεως που αναφέρεται γενικά στο θέμα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, όπως η διάταξη του άρθρου 13 του ν. 2472/1997, η οποία προβλέπει μεταξύ των άλλων και υποβολή ειδικού αιτήματος προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας για διόρθωση ή διαγραφή προσωπικών του δεδομένων που έτυχαν επεξεργασίας. Δεν είναι δε επιτρεπτό εκείνο που αποκλείει η ειδική ως άνω διάταξη (άρθρο 19 παρ. 1 δ' π.δ. 318/1992) να επιδιώκεται με την γενική ρύθμιση του άρθρου 13 Ν. 2472/1997. Υιοθέτηση της αντίθετης απόψεως θα οδηγούσε στο άτοπο της καθιέρωσης δύο παράλληλων διαδικασιών προσβολής της εκθέσεως αξιολόγησης του υπαλλήλου, και να επιτυγχάνεται περιγραφή των προϋποθέσεων (τυπικών και ουσιαστικών) που θέτει η ειδική διάταξη για την υποβολή της σχετικής ενστάσεως διαγραφής ανακριβών περιστατικών και του αιτήματος διόρθωσης της βαθμολογίας, αίτημα το οποίο όμως δεν μπορεί να ικανοποιηθεί κατά τη δεύτερη γενική διάταξη, αφού αυτή δεν παρέχει τέτοια δυνατότητα και ευλόγως άλλωστε αφού αυτό ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπηρεσιακού Συμβουλίου που επιλαμβάνεται της εξετάσεως της ενστάσεως του υπαλλήλου.

Ωστόσο, κατά τη γνώμη ενός μέλους του Τμήματος, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα υποβολής αντιρρήσεων κατά το άρθρο 13 του ν. 2472/1997 με αίτημα τη διόρθωση ανακριβών γεγονότων που τυχόν διαλαμβάνονται στην έκθεση αξιολόγησης του υπαλλήλου, στις περιπτώσεις που δεν καλύπτονται από το άρθρο 19 παρ. 1 περ. δ' του Π.Δ. 318/1992, δηλαδή σε περιπτώσεις βαθμολόγησης με βαθμό 4 και πάνω.

Κατ' ακολουθία τούτων, κατά την γνώμη που κράτησε στο Τμήμα, οι με το ανωτέρω περιεχόμενο αντιρρήσεις του Χ μη νομίμως ασκήθηκαν και πρέπει να απορριφθούν.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή απορρίπτει, κατά πλειοψηφία, τις με βάση το άρθρο 13 του ν.2472/1997 αντιρρήσεις και το αίτημα διαγραφής από τις προαναφερθείσες εκθέσεις αξιολόγησης γεγονότων που διαλαμβάνονται σ αυτές ως ανακριβών, ως και διόρθωσης της βαθμολογίας του αξιολογηθέντος υπαλλήλου Χ ...της Αρχής, Α.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 109/2013**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ HSBC BANK PLC ΕΛΛΑΔΟΣ ΓΙΑ ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ Ν. 2472/1997 ΚΑΙ 3471/2006.****Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:**

Η Αρχή πραγματοποίησε στις 29 Νοεμβρίου 2012 επιτόπιο διοικητικό έλεγχο στην Τράπεζα HSBC BANK PLC Ελλάδος (εφεξής «υπεύθυνος επεξεργασίας»), σύμφωνα με το άρθρο 19 στοιχ. η' του ν. 2472/1997. Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις του υπευθύνου επεξεργασίας, στη διεύθυνση Λεωφ. Μεσογείων 109-111, 115 26 Αθήνα, από τους υπαλλήλους του Τμήματος Ελεγκτών Ε. Σιουγλέ, Ε. Ι. Τσακίριδου, Ι. Λυκοτραφίτη και Κ. Λιμνιώτη (εφεξής «ομάδα ελέγχου»), μετά από την υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/7669/28-11-2012 εντολή του Προέδρου της Αρχής.

Ο έλεγχος ήταν αυτεπάγγελτος και πραγματοποιήθηκε κατόπιν διοικητικού έλεγχου της Αρχής στην εταιρεία με την επωνυμία PANNER ΣΥΛΛΟΓΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΕΠΕ και με διακριτικό τίτλο Runner ΕΠΕ (εφεξής Runner) και των στοιχείων που προέκυψαν. Συγκεκριμένα, στον ως άνω έλεγχο στην εταιρεία Runner: α) συνελέγησαν ως πειστήρια φωτογραφίες από τρία (3) τιμολόγια στα οποία αναφέρεται η πώληση αρχείου εμπορικού και οικονομικού ενδιαφέροντος από τη Runner στον υπεύθυνο επεξεργασίας, αξίας 677,73 €, 2.479,68 € και 6.998,70 € αντίστοιχα (Πειστήριο με κωδικό Π30 για τον έλεγχο της Runner: Γ/ΕΙΣ/7858/06-12-2012), β) συνελέγη ως πειστήριο αντίγραφο σκληρού δίσκου, από την ψηφιακή ανάλυση του οποίου ανακτήθηκαν τμήματα μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τα οποία είχαν ανταλλαγή μεταξύ υπαλλήλων του υπευθύνου επεξεργασίας και της Runner, και από τα οποία προκύπτει ύπαρξη εμπορικών συναλλαγών μεταξύ του υπευθύνου επεξεργασίας και της Runner (Πειστήριο με κωδικό Π13 για τον έλεγχο της Runner: Γ/ΕΙΣ/7858/06-12-2012).

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας είχε υποβάλει στην Αρχή το ιδιωτικό συμφωνητικό συνεργασίας που είχε συνάψει με τη Runner (Γ/ΕΙΣ/6872/18-10-06). Όπως αναφέρεται σε αυτό, η Runner αναλαμβάνει να διαβιβάσει στον υπεύθυνο επεξεργασίας αρχεία προσωπικών δεδομένων, προς επίτευξη του σκοπού της προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών για τρίτους δυνητικούς πελάτες του υπευθύνου. Η εν λόγω σύμβαση θα ήταν σε ισχύ για το διάστημα 16/10/2006 – 31/10/2007, και θα ανανεωνόταν αυτόματα για ένα (1) έτος τη φορά, εφόσον οποιοδήποτε εκ των συμβαλλόμενων μερών δεν την κατήγγειλε τρεις μήνες πριν τη λήξη της.

Ο έλεγχος έγινε χωρίς προηγούμενη ενημέρωση του υπευθύνου επεξεργασίας. Η ομάδα ελέγχου συνομίλησε με υπαλλήλους του υπευθύνου επεξεργασίας και στη συνέχεια διενήργησε επιτόπιο τεχνικό έλεγχο σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές υπαλλήλων του υπευθύνου επεξεργασίας. Στο πλαίσιο αυτό η ομάδα ελέγχου συνέλεξε ηλεκτρονικά και έντυπα πειστήρια. Η λίστα των πειστηρίων εκτυπώθηκε σε δύο (2) αντίγραφα, υπογράφηκε από την ομάδα ελέγχου, καθώς και από εκπρόσωπο του υπευθύνου επεξεργασίας και πρωτοκολλήθηκε με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7733/30-11-2012. Για τη διασφάλιση της ακεραιότητας των ηλεκτρονικών πειστηρίων εφαρμόστηκε αλγόριθμος κατακερματισμού (MD5 hash) με χρήση κατάλληλου λογισμικού.

Επίσης, στο πλαίσιο του ελέγχου, ελέχθη από εκπροσώπους του υπευθύνου επεξεργασίας ότι αντίγραφα παλαιότερων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που εστάλησαν από ή προς τους υπαλλήλους του τηρούνται (e-mail archive) στην πληροφοριακή υποδομή της Τράπεζας HSBC στην Αγγλία για διάστημα είκοσι (20) ετών και ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχει κανένας εξυπηρετητής (ούτε replication ούτε mail relay server).

Περαιτέρω, αναφέρθηκε στην ομάδα ελέγχου ότι για να ληφθεί αντίγραφο κάποιου ηλεκτρονικού μηνύματος από το e-mail archive που βρίσκεται στην Αγγλία, θα πρέπει να σταλεί σχετική αίτηση στην Αγγλία, προσδιορίζοντας τις λέξεις-κλειδιά βάσει των οποίων θα γίνει η αναζήτηση. Λόγω αυτού, ζητήθηκε από την ομάδα ελέγχου να αποσταλεί σχετικό αίτημα από τον υπεύθυνο επεξεργασίας - βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων ως προς τη λέξη «runner» - για την εύρεση όλων των ηλεκτρονικών μηνυμάτων που ενδεχομένως έστειλαν ή έλαβαν υπάλληλοι της εταιρείας και αφορούν την Runner. Η απάντηση στο αίτημα δεν ελήφθη την ημέρα του ελέγχου, ενώ κατόπιν μεταγενέστερων τηλεφωνικών επικοινωνιών της ομάδας ελέγχου με εκπρόσωπο του υπεύθυνου επεξεργασίας, το σχετικό αίτημα προς την Αγγλία συγκεκριμενοποιήθηκε περαιτέρω, βάσει και των ηλεκτρονικών διευθύνσεων συγκεκριμένων υπαλλήλων του υπεύθυνου επεξεργασίας. Τα αποτελέσματα της ως άνω αναζήτησης υποβλήθηκαν στην Αρχή, με αποστολή κρυπτογραφημένου ψηφιακού δίσκου (CD), με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7961/11-12-2012.

Μετά από την ολοκλήρωση του επιτόπιου ελέγχου και τη λήψη του ανωτέρω ψηφιακού δίσκου, η ομάδα ελέγχου συνέταξε τα Πρακτικά του ελέγχου (εφεξής «Πρακτικά»), στα οποία καταγράφονται οι απαντήσεις/διευκρινήσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας, καθώς και οι επιτόπιες παρατηρήσεις της ομάδας ελέγχου. Τα Πρακτικά εστάλησαν στον υπεύθυνο επεξεργασίας με το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/961/12-02-2013 έγγραφο, για υποβολή σχολίων ή/και παρατηρήσεων. Με το ίδιο έγγραφο ζητήθηκαν από τον υπεύθυνο επεξεργασίας διευκρινίσεις αναφορικά με το γεγονός ότι κάποια εκ των ηλεκτρονικών μηνυμάτων που συνελέγησαν κατά τον έλεγχο δεν ευρέθηκαν με την αναζήτηση στο e-mail archive της Αγγλίας, παρόλο που πληρούσαν τα κριτήρια αναζήτησης. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας απήντησε με το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1455/27-02-2013 έγγραφο. Έπειτα, τα Πρακτικά οριστικοποιήθηκαν και απεστάλησαν στον υπεύθυνο επεξεργασίας (Γ/ΕΞ/1455-1/02-04-2013).

Εν συνεχεία, η ομάδα ελέγχου μελέτησε τα Πρακτικά, πραγματοποίησε ανάλυση των ψηφιακών πειστηρίων που είχαν συλλεχθεί κατά τον έλεγχο, και υπέβαλε στην Αρχή το με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4574/08-07-2013 Πόρισμα στο οποίο αναφέρονται τα ευρήματα του ελέγχου. Στο ίδιο πόρισμα αναφέρονται και τα σχετικά ευρήματα που προέκυψαν από την ανάλυση των ψηφιακών πειστηρίων που συνελέγησαν κατά τον προγενέστερο έλεγχο στη Runner και τα οποία σχετίζονται με την εξεταζόμενη υπόθεση.

Με βάση τα ευρήματα που αναφέρονται στο ως άνω πόρισμα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας αγοράζε, κατά το διάστημα από το 2007 μέχρι και το 2011, λίστες προσωπικών δεδομένων από την Runner (το ότι πραγματοποιήθηκε αγορά λιστών προκύπτει, πέρα από το περιεχόμενο σχετικών μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ του υπεύθυνου επεξεργασίας και της Runner, και από την ύπαρξη τιμολογίων αναφορικά με πώληση αρχείων εμπορικού και οικονομικού ενδιαφέροντος από τη Runner στον υπεύθυνο επεξεργασίας). Στις λίστες που συνελέγησαν περιέχονται ονοματεπώνυμα, Αριθμοί Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ), ταχυδρομικές διευθύνσεις, τηλέφωνα και επαγγέλματα (η μεγαλύτερη εκ των λιστών που βρέθηκαν περιέχει 52.864 καταχωρήσεις).

Όπως προκύπτει από τα ηλεκτρονικά μηνύματα που συνελέγησαν, τα αιτήματα του υπεύθυνου επεξεργασίας προς τη Runner για αγορά λιστών με προσωπικά δεδομένα αφορούσαν φυσικά πρόσωπα που ικανοποιούσαν συγκεκριμένα κριτήρια - όπως κριτήρια βάσει εισοδήματος, επαγγέλματος, ηλικίας, φύλου, οικογενειακής κατάστασης, κατοχής αυτοκινήτου συγκεκριμένης μάρκας, στεγαστικού δανείου. Ενδεικτικά αναφέρεται τμήμα ενός τέτοιου μηνύματος (βλ. Π13.22 του Παραρτήματος Γ του πορίσματος ελέγχου): *«Αγαπητέ Α, Σε συνέχεια της τηλεφωνικής μας επικοινωνίας σας ζητούμε να μας ετοιμάσετε προσφορά και αρχείο για επικοινωνία μέσω τηλεφώνου με τις πα-*

ρακάτω προδιαγραφές: - κάτοχοι στεγαστικού δανείου οι οποίοι θα εντοπιστούν από τους τόκους (...) στο εκκαθαριστικό της εφορίας - με ετήσιο οικογενειακό εισόδημα από 25.000 μέχρι 80.000 Ευρώ - κάτοικοι νομού Αττικής Στη λίστα να αναγράφονται όλα τα στοιχεία επικοινωνίας, το εισόδημα, το επάγγελμα και το ΑΦΜ των δυνητικών πελατών. Με βάση τις προδιαγραφές αυτές όπως συζητήσαμε αναμένουμε ότι το μέγεθος του αρχείου θα πλησιάζει τα 27.000 records (...). Επίσης, δεδομένου ότι η λίστα αυτή θα χρησιμοποιηθεί για τηλεφωνική επικοινωνία, μας ενδιαφέρουν ονόματα που έχουν και διαθέσιμο τηλέφωνο (...). Ευχαριστώ, Β».

Ιδιαίτερα σημειώνεται ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας σε διάφορα μηνύματά του προς την Runner της ζητά οι λίστες να προκύπτουν με βάση τα προαναφερόμενα κριτήρια (εισόδημα, στεγαστικά δάνεια, τόκοι αυτών) επισημαίνοντας ότι οι πληροφορίες αυτές μπορούν να αναζητηθούν από το εκκαθαριστικό της εφορίας ή οπουδήποτε αλλού (βλ. Π13.8, Π13.9, Π13.10, Π13.21, Π13.22, Παράρτημα Γ του πορίσματος του ελέγχου).

Επισημαίνεται, επίσης, ότι σε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ υπαλλήλων του υπευθύνου επεξεργασίας, υπάρχει επισυναπτόμενο αρχείο με προσωπικά δεδομένα, με όνομα LIST RUNNER.xls.zip (Πειστήριο Π1.1, Παράρτημα Β του πορίσματος ελέγχου). Στο περιεχόμενο του μηνύματος αναφέρεται αφενός ότι τις επόμενες ημέρες επίκειται η λήψη δεύτερης λίστας από άλλον προμηθευτή και αφετέρου ότι το σύνολο της λίστας «έχει περάσει από Τειρεσία», γεγονός που υποδηλώνει ότι πραγματοποιήθηκε κάποιου είδους αντιπαραβολή με τη βάση δεδομένων του Τειρεσία. Το επισυναπτόμενο αρχείο περιέχει 52.864 καταχωρήσεις, όπου για κάθε καταχώρηση αναγράφεται ονοματεπώνυμο, Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ), ταχυδρομική διεύθυνση, τηλέφωνο και το επάγγελμα.

Σε κάποια μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αναφέρεται ρητά ότι οι λίστες θα χρησιμοποιηθούν για τηλεφωνική επικοινωνία (βλ. Π13.8, Π13.17, Π13.22, Παράρτημα Γ του πορίσματος ελέγχου), ενώ σε άλλα για αποστολή σχετικής επιστολής (βλ. Π13.9, Π13.14, Π13.16, Παράρτημα Γ του πορίσματος ελέγχου).

Από το περιεχόμενο πολλών μηνυμάτων προκύπτει ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιθυμούσε τη συλλογή λιστών με προσωπικά στοιχεία προσώπων που ήταν δυνητικοί και μόνο πελάτες του (βλ. Π13.8, Π13.9, Π13.10, Π13.16, Π13.21 και Π13.22 του Παραρτήματος Γ του πορίσματος ελέγχου, στα οποία γίνεται αναφορά για υποψήφιους πελάτες) - κάτι το οποίο άλλωστε είναι και σε συνάφεια με τα όσα αναφέρονται στη σύμβαση του υπευθύνου επεξεργασίας με τη Runner.

Στην πλειοψηφία των ανωτέρω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αναφέρεται, από υπαλλήλους του υπευθύνου επεξεργασίας, ότι τα στοιχεία των σχετικών λιστών πρέπει να «είναι δημοσιοποιημένα και να έχουν περάσει από τη λίστα Δαφέρμου» - μία διατύπωση από την οποία προκύπτει ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν επιθυμούσε να επικοινωνήσει με άτομα τα οποία είχαν εγγραφεί στο σχετικό μητρώο που τηρεί η Αρχή σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 13 παρ. 3 του ν. 2472/1997.

Περαιτέρω, κατά την ανάλυση των ηλεκτρονικών πειστηρίων που συνελέγησαν κατά τον επιτόπιο έλεγχο στις εγκαταστάσεις του υπευθύνου επεξεργασίας, προκύπτει συνεργασία αυτού και με την Ανώνυμη Διαφημιστική Εταιρεία ΑΤΤΡ (εφεξής ΑΤΤΡ) για την αγορά λιστών με προσωπικά δεδομένα. Ειδικότερα, ανευρέθηκαν δύο μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ υπαλλήλων του υπευθύνου επεξεργασίας και της ΑΤΤΡ, στα οποία γίνεται αναφορά σε αρχείο με προσωπικά δεδομένα που αποστέλλεται από την εταιρεία στον υπεύθυνο επεξεργασίας. Στο ένα μήνυμα υπάρχει επισυναπτόμενο αρχείο το οποίο περιέχει 365 καταχωρήσεις, όπου για την κάθε καταχώρηση αναγράφεται το ονοματεπώνυμο, ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ), ο Αριθμός Φορολογικού

Μητρώου συζύγου, ο αριθμός ταυτότητας, το πατρώνυμο, το μητρώνυμο, η ταχυδρομική διεύθυνση, το τηλέφωνο (κινητό και σταθερό) καθώς και εισοδήματα (πεδία «income_y» και «income_s», που υποδηλώνουν εισόδημα υπόχρεου και εισόδημα συζύγου αντίστοιχα, ενώ εμφανίζεται και το άθροισμα αυτών των εισοδημάτων). Η ταχυδρομική διεύθυνση εμφανίζεται, για την κάθε καταχώρηση, σε δύο διαφορετικά πεδία, όπου το δεύτερο έχει διαφορετικό χρώμα (κίτρινο) και την ένδειξη «ΟΤΕ» - κάτι που υποδηλώνει ότι η πηγή αυτών είναι κάποιος κατάλογος του ΟΤΕ (οπότε, για τα υπόλοιπα πεδία, ακόμα και για εκείνα που υπάρχουν σε δημόσιο κατάλογο του ΟΤΕ, η πηγή προκύπτει πως είναι διαφορετική). Στο δεύτερο μήνυμα γίνεται αναφορά στο κοστολόγιο της λίστας, καθώς επίσης και ότι αφορά σε πρόσωπα με συνολικό εισόδημα άνω των 60.000 €. Στο μήνυμα επίσης αναφέρεται ότι έχει γίνει «εκκαθάριση από Τειρεσία και αρχή προστασίας δεδομένων» (Πιστόριο Π.11, Παράρτημα Β του πορίσματος του ελέγχου).

Κατόπιν αυτού του ευρήματος, και ενώ ήταν σε εξέλιξη η περαιτέρω ανάλυση των πειστηρίων του ελέγχου, πραγματοποιήθηκε στις 19-12-2012 αυτεπάγγελτος διοικητικός έλεγχος στις εγκαταστάσεις της ΑΤΤΡ, στη διεύθυνση Τζαφέρη 16, Τ.Κ. 118 54, Γκάζι, μετά από την με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/8053/14-12-2012 εντολή του Προέδρου της Αρχής. Σύμφωνα με όσα δήλωσαν οι εκπρόσωποι της εν λόγω εταιρείας κατά τον επιτόπιο έλεγχο και μετά από την ανάλυση των ηλεκτρονικών πειστηρίων του ελέγχου (τα οποία αναλυτικώς παρατίθενται στο υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4411/01-07-2013 πόρισμα του ελέγχου), η ΑΤΤΡ διακίνησε αρχεία προσωπικών δεδομένων μεταξύ της HSBC και τρίτης εταιρείας με την επωνυμία «Φουλφίλ Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε. x Μονοπρόσωπη Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης παροχής υπηρεσιών, προώθησης εμπορίας και διαφήμισης προϊόντων και επιχειρήσεων x FULFILL L.T.D» (εφεξής FULFILL). Η HSBC αποτελούσε έναν από τους σημαντικότερους πελάτες της ΑΤΤΡ. Συγκεκριμένα, η ΑΤΤΡ ανταποκρίθηκε σε αίτημα της HSBC για την παροχή αρχείων με προσωπικά δεδομένα πολιτών, βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, τα οποία προμηθεύτηκε από την FULFILL, η οποία δραστηριοποιείτο στην εμπορία αρχείων οικονομικού και εμπορικού ενδιαφέροντος. Η ΑΤΤΡ προσέφερε έναντι χαμηλής αμοιβής την υπηρεσία αυτή στην HSBC. Ειδικότερα, η HSBC καθόρισε τις απαιτήσεις και τα κριτήρια σχετικά με το περιεχόμενο των λιστών με προσωπικά δεδομένα που ενδιαφερόταν να αγοράσει. Το αίτημα αφορούσε σε άτομα συγκεκριμένου προφίλ, τα οποία θα ήταν υποψήφιοι πελάτες της HSBC για την προωθητική καμπάνια τραπεζικής υπηρεσίας. Το προφίλ περιλαμβάνει μεταξύ άλλων προσδιορισμούς του φύλου, της ηλικίας και του εισοδήματος των υποψηφίων πελατών. Τα αρχεία περιείχαν διάφορα προσωπικά δεδομένα φυσικών προσώπων, όπως επώνυμο, όνομα, όνομα πατρός, επώνυμο πατρός, όνομα μητρός, επώνυμο μητρός, ημερομηνία γέννησης, φύλο, εθνικότητα, ΑΦΜ, ΑΦΜ συζύγου, κωδικός ΔΟΥ, αριθμός δελτίου ΑΤ, οδός, Αριθμός, ΤΚ, πόλη, νομός, τηλέφωνο, εισόδημα, εισόδημα συζύγου, συνολικό εισόδημα, επάγγελμα.

Η Τράπεζα HSBC BANK PLC Ελλάδος κλήθηκε, όπως προαναφέρθηκε (με την υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4601/08-07-2013 κλήση), νομίμως σε ακρόαση ενώπιον της Αρχής στη συνεδρίαση της 17-07-2013 για να δώσει περαιτέρω διευκρινίσεις και να εκθέσει διεξοδικά τις απόψεις της. Μαζί με την κλήση, της επιδόθηκε το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4574/08-07-2013 πόρισμα του ελέγχου, καθώς επίσης και το σχετικό απόσπασμα από τη λίστα πειστηρίων του υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4411/01-07-2013 πορίσματος του ελέγχου στην ΑΤΤΡ.

Στη συνεδρίαση της Αρχής, την 17-07-2013, παρέστη νομίμως, ως εκπρόσωπος του υπευθύνου επεξεργασίας, ο Γεώργιος Βασαλάκης, δικηγόρος. Κατά την ακρόαση, ο ως άνω εκπρόσωπος εξέθεσε προφορικά τις απόψεις του υπευθύνου επεξεργασίας, ενώ

ζήτησε και έλαβε προθεσμία για την υποβολή υπομνήματος. Κατόπιν της ακρόασης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας κατέθεσε εμπροθέσμως σχετικό υπόμνημα (Γ/ΕΙΣ/4969/24-07-2013), εκθέτοντας και εγγράφως τις απόψεις του.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού αναγνώστηκαν τα πρακτικά της συνεδρίασης της 17-07-2013, άκουσε τον εισηγητή και τους βοηθούς εισηγητές. Οι τελευταίοι αποχώρησαν πριν τη διάσκεψη. Η Αρχή κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Κατά το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. α΄ του ν. 2472/1997 *«τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών».*

Επίσης, το ίδιο άρθρο (στοιχ. β΄ της ίδιας παρ.) ορίζει ότι τα δεδομένα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών επεξεργασίας (αρχή της αναλογικότητας).

2. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 2472/1997, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο έχει δώσει τη συγκατάθεσή του, εκτός εάν συντρέχει μία από τις προβλεπόμενες από την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου εξαιρέσεις, οπότε είναι νόμιμη η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου. Σημειώνεται ότι, κατά το άρθρο 2 στοιχ. ια΄ του ν. 2472/1997, ως συγκατάθεση νοείται *«κάθε ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως που εκφράζεται με τρόπο σαφή, και εν πλήρη επίγνωση, και με την οποία, το υποκείμενο των δεδομένων, αφού προηγουμένως ενημερωθεί, δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο της επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. ...».*

Εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε΄ του ν. 2472/1997, κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς συγκατάθεση όταν: *«η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας (...), και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών».*

3. Ειδικότερα, αναφορικά με τους όρους για την νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για σκοπούς της άμεσης εμπορίας ή διαφήμισης, η με αριθ. 26/2004 Απόφαση της Αρχής (ΦΕΚ Β΄/684/11-5-2004, με την οποία επαναλήφθηκε η με αριθ. 50/20-1-2000 Απόφαση της Αρχής που δεν είχε δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως) ορίζει ότι:

«Θεωρείται νόμιμη η συλλογή δεδομένων για σκοπούς απευθείας διαφήμισης και απευθείας προώθησης πωλήσεων προϊόντων ή υπηρεσιών σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 εδ. α του Ν. 2472/97 είτε γίνεται εξ επαγγέλματος είτε όχι (στην δεύτερη περίπτωση μόνον για προώθηση ή διαφήμιση ιδίων προϊόντων ή υπηρεσιών), υπό τις εξής προϋποθέσεις:

I) Το υποκείμενο έδωσε τη συγκατάθεσή του σύμφωνα με τα άρ. 2 εδ. ια) και 5 παρ.1 του Ν. 2472/97. Η συγκατάθεση είναι απαραίτητη στις περιπτώσεις της έρευνας καταναλωτικής συμπεριφοράς με σκοπό την άμεση ή έμμεση διαφήμιση προϊόντων η την παροχή υπηρεσιών.

II) Το υποκείμενο δεν έχει δώσει την συγκατάθεσή του οπότε η επεξεργασία είναι νόμιμη κατ' εξαίρεση σύμφωνα με το Άρθρο 5 παρ.2, εδ. ε, διότι α) είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση τού εννόμου συμφέροντος πού επιδιώκει ο υπεύθυνος

επεξεργασίας β) το έννομο συμφέρον αυτού υπερέχει προφανώς του συμφέροντος του υποκειμένου, ενόψει του ότι τα συμφέροντα των υποκειμένων των δεδομένων των οποίων επιτρέπεται η επεξεργασία (βλ. παρακ. υπό ΙΙΙ.3) δεν θίγονται ουσιωδώς, δηλαδή δεν θίγονται σε τέτοιο βαθμό, ώστε να δικαιολογείται η απαγόρευση των εν θέματι δραστηριοτήτων και γ) πάντως δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες του υποκειμένου. (...)

ΙΙΙ) Για να γίνει χρήση της εξαίρεσης του αρ.5 παρ.2 εδ. ε πρέπει να συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

1) τα δεδομένα να προέρχονται από καταλόγους πού απευθύνονται στο ευρύ κοινό (π.χ. τηλεφωνικός κατάλογος του ΟΤΕ) και να υπάρχει η βεβαιότητα ότι τα υποκείμενα που έχουν συμπεριληφθεί σε αυτόν έχουν δώσει την συγκατάθεσή τους, ή από πηγές δημόσια προσβάσιμες που προορίζονται για την παροχή πληροφοριών στο ευρύ κοινό, εφόσον στην συγκεκριμένη περίπτωση έχουν τηρηθεί οι νόμιμες προϋποθέσεις για την πρόσβαση σ' αυτές, ή το ίδιο το υποκείμενο να δημοσιοποίησε τα προσωπικά του δεδομένα για συναφείς σκοπούς (π.χ. διανομή διαφημιστικών φυλλαδίων, συμμετοχή σε καταλόγους εμπορικών εκθέσεων κλπ).

(...)

3) Ο υπεύθυνος επεξεργασίας να περιορίζεται στα απολύτως αναγκαία δεδομένα για την επίτευξη του συγκεκριμένου σκοπού. Ως τέτοια θεωρούνται μόνο το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση και το επάγγελμα. (...).

4. Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3471/2006, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3917/2011, «η χρησιμοποίηση αυτόματων συστημάτων κλήσης, ιδίως με χρήση συσκευών τηλεομοιοτυπίας (φαξ) ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, και γενικότερα η πραγματοποίηση μη ζητηθεισών επικοινωνιών με οποιοδήποτε μέσο ηλεκτρονικής επικοινωνίας, χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών και για κάθε είδους διαφημιστικούς σκοπούς, επιτρέπεται μόνο αν ο συνδρομητής συγκατατεθεί εκ των προτέρων ρητώς».

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 3471/2006, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3917/2011, «δεν επιτρέπεται η πραγματοποίηση μη ζητηθεισών επικοινωνιών με ανθρώπινη παρέμβαση (κλήσεων) για τους ανωτέρω σκοπούς, εφόσον ο συνδρομητής έχει δηλώσει προς τον φορέα παροχής της διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας, ότι δεν επιθυμεί γενικώς να δέχεται τέτοιες κλήσεις. Ο φορέας υποχρεούται να καταχωρίζει δωρεάν τις δηλώσεις αυτές σε ειδικό κατάλογο συνδρομητών, ο οποίος είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου».

Σημειώνεται ότι, πριν την τροποποίηση του ν. 3471/2006 που έλαβε χώρα με το ν. 3917/2011, για την πραγματοποίηση μη ζητηθεισών κλήσεων για τους ανωτέρω σκοπούς ήταν, κατ' αρχήν, υποχρεωτική η προηγούμενη λήψη της συγκατάθεσης του καλούμενου (σύστημα «opt-in»). Πλέον, μετά την ανωτέρω τροποποίηση, οι φορείς που επιθυμούν να πραγματοποιούν προωθητικές ενέργειες, μπορούν να πραγματοποιούν μη ζητηθείσες κλήσεις με ανθρώπινη παρέμβαση, εφόσον ο καλούμενος δεν έχει δηλώσει στον πάροχό του ότι δεν επιθυμεί να δέχεται τέτοιες κλήσεις (σύστημα «opt-out»).

5. Κατά το άρθρο 10 παρ. 2 του ν. 3471/2006 «τα περιεχόμενα στους έντυπους ή ηλεκτρονικούς καταλόγους συνδρομητών [τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών] δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία βρίσκονται στη διάθεση του κοινού ή μπορούν να ληφθούν μέσω των υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου, πρέπει να περιορίζονται στα απαραίτητα για την αναγνώριση της ταυτότητας συγκεκριμένου συνδρομητή (όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, διεύθυνση), εκτός εάν ο συνδρομητής έχει δώσει τη ρητή συγκατάθεση του για τη δημοσίευση συμπληρωματικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».

Αντίστοιχη πρόβλεψη υπάρχει και στο άρθρο 5 παρ. 3 του Κανονισμού της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) για τον καθορισμό της μορφής των καταλόγων συνδρομητών, Απόφαση 491/026/2008 (ΦΕΚ Β΄/1622/13-8-2008), όπου ορίζεται ότι *«τα στοιχεία των συνδρομητών που καταχωρούνται στον κατάλογο, ατελώς για τους συνδρομητές, περιορίζονται στα απαραίτητα για την αναγνώριση της ταυτότητας συγκεκριμένου συνδρομητή και συνίστανται σε: α. Επώνυμο, β. Όνομα, γ. Πατρώνυμο, δ. Διεύθυνση. Λοιπά στοιχεία, όπως το επάγγελμα, οι διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου καθώς και προσωπικών ιστοσελίδων, δύναται να περιλαμβάνονται στον κατάλογο, ατελώς για το συνδρομητή και κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματός του, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας»*.

6. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2472/1997, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να γνωστοποιεί εγγράφως στην Αρχή τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ή την έναρξη της επεξεργασίας (εφόσον δεν εμπίπτει σε κάποια από τις εξαιρέσεις του άρθρου 7Α του ίδιου νόμου).

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας, σε συνέχεια της υποβολής προς την Αρχή της σύμβασής του με τη Runner (Γ/ΕΙΣ/6872/18-10-2006), υπέβαλε στην Αρχή την υπ' αριθ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/799/01-11-2006 γνωστοποίηση τήρησης αρχείου προσωπικών δεδομένων για το σκοπό της προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών. Στη γνωστοποίηση αυτή ο υπεύθυνος επεξεργασίας δηλώνει ότι η επεξεργασία γίνεται σύμφωνα με τους όρους της με αριθ. 50/20-1-2000 Απόφασης της Αρχής και ότι οι πηγές των δεδομένων είναι δημόσια προσιτοί κατάλογοι (π.χ. ΟΤΕ). Ακολούθως, ο υπεύθυνος επεξεργασίας υπέβαλε νέα γνωστοποίηση με αριθ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/866/18-07-2011 ομοίως για το σκοπό της προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών. Στην τελευταία αυτή γνωστοποίηση δηλώνονται, ως πηγές των δεδομένων, φυσικά ή νομικά πρόσωπα που συνδέονται άμεσα με τα υποκείμενα των δεδομένων, φυσικά ή νομικά πρόσωπα που συνδέονται άμεσα με τον υπεύθυνο επεξεργασίας, ασφαλιστικές εταιρείες καθώς και λοιπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (και όχι δημόσια προσιτοί κατάλογοι, π.χ. ΟΤΕ).

7. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, από τα ευρήματα των επιτόπιων ελέγχων (βλ. υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4574/08-07-2013 πόρισμα ελέγχου στην HSBC, καθώς και υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4411/01-07-2013 πόρισμα ελέγχου στην ΑΤΤΡ), και την ακρόαση των εκπροσώπων της HSBC και της ΑΤΤΡ, προκύπτει ότι η ως άνω τράπεζα (HSBC) αγόρασε λίστες με προσωπικά δεδομένα από τις εταιρείες Runner και ΑΤΤΡ, για το σκοπό της στοχευμένης προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών σε δυνητικούς υποψήφιους πελάτες, που κατά προτίμηση είχαν υψηλό εισόδημα (βλ. και τη διαφημιζόμενη υπηρεσία HSBC Premier για ευκατάστατους πελάτες, τραπεζικό προϊόν που αναφέρθηκε και από τους εκπροσώπους της ΑΤΤΡ, για την προώθηση του οποίου αγοράστηκε η λίστα από την τελευταία εταιρεία). Αγορά λίστας προσωπικών δεδομένων από την εταιρεία ΑΤΤΡ έλαβε χώρα μόνο μία φορά το 2011, ενώ αντιθέτως η συνεργασία με τη Runner ήταν ενεργή κατά το διάστημα από τα τέλη του 2006 μέχρι τις αρχές του 2012 και ο υπεύθυνος επεξεργασίας (HSBC) αγόραζε από την τελευταία εταιρεία, κατά το διάστημα από το 2007 μέχρι και το 2011, λίστες προσωπικών δεδομένων σε συνεχή και επαναλαμβανόμενη βάση.

Ο συγκεκριμένος σκοπός επεξεργασίας (προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών σε δυνητικούς πελάτες) είναι καθορισμένος, σαφής και νόμιμος. Ωστόσο, η αγορά των εν λόγω λιστών έγινε με βάση συγκεκριμένα κριτήρια ως προς τα πρόσωπα που θα περιέχονται σε αυτές - όπως, για παράδειγμα, κριτήρια εισοδήματος, ύπαρξης στεγαστικού δανείου, κατοχής συγκεκριμένων μοντέλων αυτοκινήτων, κτλ. - για τα οποία οι σχετικές πληροφορίες δεν μπορούν να προκύψουν από δημόσια προσβάσιμες πηγές. Σημειώνε-

ται ότι τούτο σαφώς ήταν εις γνώσιν του υπευθύνου επεξεργασίας. Μάλιστα και οι ίδιοι οι υπάλληλοι της HSBC επισήμαιναν σε μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς την εταιρεία Runner ότι οι πληροφορίες που ζητούσαν για λογαριασμό της HSBC θα έπρεπε να αναζητηθούν από το εκκαθαριστικό της εφορίας, ενώ και ο εκπρόσωπος ακόμη του υπευθύνου επεξεργασίας, ερωτηθείς κατά τη διαδικασία ακρόασης, δεν υποστήριξε ότι υπήρχε κάποια νόμιμη προσβάσιμη πηγή, από την οποία δικαιολογημένα να πίστευαν οι υπάλληλοι της HSBC ότι προέρχονται τα δεδομένα.

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι οι όροι στις σχετικές συμβάσεις του υπευθύνου επεξεργασίας με τις εταιρείες Runner και ΑΤΤΡ περί ευθύνης των τελευταίων για τη νομιμότητα λήψης των στοιχείων, δεν μπορεί να άρουν την αντίστοιχη ευθύνη του υπευθύνου επεξεργασίας αναφορικά με τη λήψη των στοιχείων από πλευράς του, διότι ζήτησε και αγόρασε λίστες βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων που έθετε ο ίδιος και τα οποία κατά κανόνα προϋποθέτουν - προκειμένου να δημιουργηθεί η σχετική λίστα στοιχείων - τη δυνατότητα μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης σε βάσεις προσωπικών δεδομένων (κριτήριο αυτού του είδους αποτελεί, όπως προαναφέρθηκε, το ετήσιο εισόδημα, το οποίο μάλιστα εμφανίζεται στη λίστα που ο υπεύθυνος επεξεργασίας αγόρασε από την ΑΤΤΡ).

Σημειώνεται επίσης ότι, με βάση τα ευρήματα του ελέγχου, προκύπτει ότι για τις λίστες που έλαβε ο υπεύθυνος επεξεργασίας, υπήρξε και κάποιου είδους πρόσβαση στη βάση δεδομένων του Τειρεσία, πιθανότατα από τον υπεύθυνο επεξεργασίας που, ως τράπεζα, έχει πρόσβαση στη βάση του Τειρεσία για τους σκοπούς που καταρχάς ορίζουν οι με αριθ. 24 και 25/2004 Αποφάσεις της Αρχής (ΦΕΚ Β΄/684/11-5-2004), σε καμία όμως περίπτωση για τον σκοπό της άμεσης προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών, χωρίς αίτηση του ενδιαφερομένου για κατάρτιση σύμβασης (π.χ. δανείου) με την τράπεζα ή ενεργή σύμβαση (βλ. και άρθρο 40 του ν. 3259/2004, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει). Επισημαίνεται ότι, παρόλο που ο εκπρόσωπος του υπευθύνου επεξεργασίας ερωτήθηκε κατά την ακρόαση για την πρόσβαση στον Τειρεσία, δεν παρέσχε απάντηση ούτε προφορική ούτε με το υποβληθέν έγγραφο υπόμνημά του. Εξάλλου, κατά την ακρόαση τέθηκε γενικότερα το ερώτημα περί της ακριβούς διαδικασίας που ακολουθείτο για την επεξεργασία και εκκαθάριση των λιστών, ωστόσο ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν απάντησε ούτε κατά την ακρόαση ούτε με το έγγραφο υπόμνημά του.

Επίσης, σημειώνεται ότι απάντηση δεν δόθηκε και σε συμπληρωματική διευκρίνιση που ζητήθηκε αναφορικά με το ακριβές είδος μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που τηρούνται στην Αγγλία (το ερώτημα αυτό τέθηκε σε σχέση με το γεγονός ότι το πλήθος μηνυμάτων που υποβλήθηκαν στην Αρχή με το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7961/11-12-2012 έγγραφο (ψηφιακό δίσκο) ήταν πολύ μικρό, σε συνδυασμό και με τη σχετική, μη πειστική κατά την εκτίμηση της Αρχής, δικαιολόγηση της εταιρείας με το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1455/27-02-2013 έγγραφο).

Από όλα τα στοιχεία του φακέλου (βλ., ιδίως, τα ευρήματα του ελέγχου ως προς το είδος των δεδομένων που περιείχαν οι επίμαχες λίστες, το περιεχόμενο των σχετικών ηλεκτρονικών μηνυμάτων μεταξύ της HSBC και των εταιρειών Runner και ΑΤΤΡ, και το αναφερθέν παράπονο που διατύπωσε προς την HSBC παραλήπτης διαφημιστικού μηνύματος της τελευταίας), προκύπτει σαφώς ότι δεν είχε ληφθεί η συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων για την εν λόγω συλλογή δεδομένων, τα δεδομένα δεν ελήφθησαν από πηγές δημόσια προσβάσιμες που προορίζονται για την παροχή πληροφοριών στο ευρύ κοινό ούτε τα ίδια τα υποκείμενα είχαν δημοσιοποιήσει τα δεδομένα τους για συναφείς σκοπούς, και αυτά ήταν εις γνώσιν του υπευθύνου επεξεργασίας.

Περαιτέρω, προκύπτει ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας αγόρασε, τήρησε σε αρχείο και επεξεργάστηκε για δικούς του οικονομικούς σκοπούς λίστες με παρανόμως συλλε-

χθέντα προσωπικά δεδομένα και παραβίασε τις διατάξεις του άρθρου 4 για τη νομιμότητα κάθε συλλογής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς επίσης και τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 2472/1997.

8. Η επικοινωνία, για σκοπούς προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών, με τα πρόσωπα των οποίων τα στοιχεία υπήρχαν στις ως άνω λίστες γινόταν (βλ. τα ευρήματα του ελέγχου) είτε μέσω τηλεφώνου είτε μέσω ταχυδρομικής επιστολής. Σημειώνεται τέλος ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας για όσο διάστημα ήταν σε ισχύ ο ν. 3471/2006 πριν την τροποποίησή του από το ν. 3917/2011 είχε την υποχρέωση λήψης συγκατάθεσης των υποκειμένων των δεδομένων για να ενεργεί τηλεφωνικές κλήσεις.

9. Ενόψει της βαρύτητας της παράβασης που διαπιστώθηκε, του πλήθους των προσώπων στα οποία αφορούσαν τα δεδομένα που συνελέγησαν, του είδους αυτών, καθώς και του γεγονότος ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας σκοπούσε με τις ανωτέρω ενέργειες οπωσδήποτε να αποκομίσει κέρδος, η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι πρέπει να επιβληθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας η προβλεπόμενη στο άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 κύρωση που αναφέρεται στο διατακτικό της παρούσας και η οποία κρίνεται ανάλογη με τη βαρύτητα της παράβασης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή:

1) Επιβάλλει, με βάση τα άρθρα 19 παρ. 1 στοιχ. στ' και 21 του ν. 2472/1997, στην Τράπεζα HSBC BANK PLC Ελλάδος πρόστιμο εβδομήντα πέντε χιλιάδων (75.000) Ευρώ για την ως άνω διαπιστωθείσα παραβίαση των διατάξεων των άρθρων 4 και 5 του ν. 2472/1997, καθώς επίσης και καταστροφή κάθε σχετικής λίστας με προσωπικά δεδομένα που συλλέχτηκε με τον τρόπο που αναφέρεται στο σκεπτικό της παρούσας κατά παραβίαση των ως άνω άρθρων, με ακόλουθη ενημέρωση της Αρχής.

2) Απευθύνει, με βάση το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. γ' του ν. 2472/1997, σύσταση στην Τράπεζα HSBC BANK PLC Ελλάδος να συμμορφώνεται, αναφορικά με την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών, σε όσα προβλέπονται στο άρθρο 11 του ν. 3471/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και στις σχετικές Κανονιστικές Πράξεις και Οδηγίες της Αρχής.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 110/2013

ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΑΙΤΗΣΕΩΣ ΤΡΙΤΟΥ ΓΙΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΕΥΑΙΣΘΗΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΣΕ ΑΡΧΕΙΟ ΤΟΥ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΛΟΓΩ ΕΛΛΕΙΨΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΝΑ ΖΗΤΗΣΕΙ ΤΗΝ ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΔΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΚΑΘΩΣΟΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΤΟ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΜΟΝΟ Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΗΣ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Με την υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4684/10.7.2013 αίτησή της προς την Αρχή, η Α ζητά από την Αρχή να χορηγήσει άδεια στο Υπουργείο Παιδείας, προκειμένου να λάβει από το αρχείο του Υπουργείου έγγραφο της Διεθνούς Αμνηστίας, που απευθύνεται στον Υπουργό Παιδείας για το θέμα του διεμφυλικού μαθητή του Γυμνασίου Χ, ως έχουσα έννομο συμφέρον επειδή διώκεται πειθαρχικά και προς υπεράσπισή της στο Πειθαρχικό Συμβούλιο.

Ειδικότερα, όπως αναφέρει η Α, καθηγήτρια του Γυμνασίου Χ στην ανωτέρω αναφερόμενη αίτησή της προς την Αρχή, λόγω του ότι απέτρεψε νομίμως τον διευθυντή του σχολείου Β, να αποπέμψει το διεμφυλικό μαθητή Γ από το σχολείο, παραπέμφθηκε στο Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο της Περιφ/κής Δ/σης Πρωτ/θμιας και Δευτ/

θμιας Εκπαίδευσης Ψ για τα πειθαρχικά παραπτώματα α) της ανάρμοστης συμπεριφοράς εντός υπηρεσίας, γιατί δυσχέραινε τις διαδικασίες συνεδρίασης του Συλλόγου διδασκόντων, δεν φρόντιζε για τη δημιουργία κλίματος αρμονικής συνεργασίας στο χώρο του σχολείου, έπληττε το κύρος της Δ/νσης του σχολείου και παρεμπόδιζε το έργο του βαθμολογικού κέντρου κατά τις πανελλαδικές εξετάσεις με τη συμπεριφορά της, β) της μη τήρησης του ωραρίου, γιατί καθυστερούσε την προσέλευσή της και αρνούνταν να προσφέρει γραμματειακή υποστήριξη γ) της απλής απείθειας, γιατί αρνούνταν να συμμορφωθεί στις υποδείξεις του διευθυντή του σχολείου και δεν αποδεχόταν να εφαρμόζει τις ποινές που επέβαλλε εκείνος στους μαθητές, δ) της άσκησης κριτικής των πράξεων της προϊσταμένης αρχής επειδή ενθάρρυνε και προέτρεπε απρεπή συμπεριφορά μαθητών σε βάρος της Δ/νσης και ε) της παράβασης καθήκοντος, επειδή διέδιδε κατά καθηγητών γεγονότα που θίγουν την τιμή και την υπόληψή τους. Επίσης, λόγω της ανωτέρω παραπομπής με την από --.2013 διαπιστωτική πράξη του Υφυπουργού Παιδείας, τέθηκε αυτοδίκαια σε αργία. Για τον λόγο αυτό και προκειμένου να υπερασπίσει το τον εαυτό της ενώπιον του πειθαρχικού οργάνου στο οποίο παραπέμφθηκε ζητά να λάβει γνώση του ως άνω αναφερόμενου εγγράφου, προκειμένου να το προσκομίσει στο πειθαρχικό συμβούλιο. Όπως δε προκύπτει από τα επισυναπτόμενα στην αίτησή της προς την Αρχή έγγραφα, ζήτησε με την από --.2013 αίτησή της προς την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών, η οποία διαβιβάσθηκε στην Δ/νση Σπουδών Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας τη χορήγηση του σχετικού εγγράφου, πλην όμως το Υπουργείο με το από --.2013 και με αρ. πρωτ./. έγγραφό του απάντησε ότι το έγγραφο της Διεθνούς Αμνηστίας περιέχει ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα και η χορήγησή του εγκρίνεται από την Αρχή, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 7 του ν. 2472/1997, κατά συνέπεια αδυνατεί να το χορηγήσει στην αιτούσα. Όπως δε αναφέρει η αιτούσα Α στην με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5667/4.9.2013 συμπληρωματική αίτησή της προς την Αρχή, το αποσταλέν από τη Διεθνή Αμνηστία στο Υπουργείο Παιδείας έγγραφο, προβαίνει σε επισήμανση αντιδεοντολογικής συμπεριφοράς των εμπλεκόμενων, όσον αφορά το μαθητή Γ και σχετικές συστάσεις προς αυτούς, κατά συνέπεια, είναι απαραίτητη η χορήγησή του στην αιτούσα, κατά την απολογία της στο Πειθαρχικό Συμβούλιο, προκειμένου να αντικρούσει τους ισχυρισμούς περί ανάρμοστης συμπεριφοράς εντός σχολείου και να αποδείξει ότι δεν δυσχέρανε τις διαδικασίες συνεδρίασης του Συλλόγου διδασκόντων, αλλά προέβη στις απαραίτητες ενέργειες για την αποφυγή αποπομπής του μαθητή από το σχολείο.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, οι διατάξεις των άρθρων 2 στοιχ. β', 4 παρ. 1 και 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του ν. 2472/1997 καθορίζουν τους όρους και τις προϋποθέσεις για τη νόμιμη επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997, που προβλέπουν την κατ' εξαίρεση ανακοίνωση προσωπικών δεδομένων σε τρίτο πρόσωπο χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, εφόσον η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος του προσώπου αυτού.

2. Κατά τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 1, 2 και 3 του ν. 2472/1997, όπως η τελευταία τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 παρ. 2 . του ν. 3471/2006:

«1. Απαγορεύεται η συλλογή και η Επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων.

2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α)ζ)

3. Η Αρχή χορηγεί άδεια συλλογής και επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και άδεια ιδρύσεως και λειτουργίας σχετικού αρχείου, ύστερα από αίτηση του υπεύθυνου επεξεργασίας. Εφόσον η Αρχή διαπιστώσει ότι πραγματοποιείται επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, η Γνωστοποίηση αρχείου, σύμφωνα με το άρθρο 6 του παρόντος νόμου, επέχει θέση αιτήσεως για τη χορήγηση άδειας. Η Αρχή μπορεί να επιβάλλει όρους και προϋποθέσεις για την αποτελεσματικότερη προστασία του δικαιώματος ιδιωτικής ζωής των υποκειμένων ή τρίτων.....».

Όπως προκύπτει από τις ανωτέρω διατάξεις η άδεια για επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων παρέχεται μόνον στον υπεύθυνο επεξεργασίας και κατόπιν αιτήσεως του τελευταίου, χωρίς την οποία η Αρχή δε μπορεί να επιληφθεί του ζητήματος αυτού και δεν νομιμοποιείται προς τούτο ο τρίτος. Σύμφωνα με την εν λόγω ρύθμιση τυγχάνει και η διάταξη του άρθρου 19 παρ. 1 εδαφ. ιγ' του ίδιου νόμου που καθορίζει τις αρμοδιότητες της Αρχής, κατά την οποία:

«.....ιγ. Εξετάζει τα παράπονα των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή του νόμου και την προστασία των δικαιωμάτων τους, όταν αυτά θίγονται από την επεξεργασία δεδομένων που τους αφορούν. Εξετάζει επίσης αιτήσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας.....» .

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι, όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας αρνείται να ικανοποιήσει το αίτημα του τρίτου για, κατόπιν επικλήσεως του προς τούτο εννόμου συμφέροντος, χορήγηση κάποιου εγγράφου, διότι κρίνει ότι αυτό περιέχει ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα και απαιτείται η χορήγηση αδείας από τη Αρχή, οφείλει να απευθύνει την σχετική αίτηση σ' αυτήν, προκειμένου να κρίνει, σταθμίζοντας τη συνδρομή ή μη των, κατά τις ανωτέρω διατάξεις, προϋποθέσεων, αν μπορεί να χορηγηθεί η οικεία άδεια.

3. Στην παρούσα περίπτωση, κατά το ανωτέρω ιστορικό της κρινόμενης υποθέσεως, η αιτούσα τρίτη, της οποίας η αίτηση προς τον προαναφερθέντα υπεύθυνο επεξεργασίας (Υπουργείο Παιδείας) δεν ικανοποιήθηκε για τον ανωτέρω εκτιθέμενο λόγο, απευθύνεται στην Αρχή και ζητάει να παρασχεθεί η άδεια στο Υπουργείο να της χορηγήσει το αιτούμενο έγγραφο της Διεθνούς Αμνηστίας, προκειμένου να το προσκομίσει στο Πειθαρχικό Συμβούλιο προς αντίκρουση τουλάχιστον του ενός από τα πειθαρχικά αδικήματα που της αποδίδονται. Σύμφωνα όμως με αυτά που εκτέθηκαν ανωτέρω η αιτούσα δεν μπορεί, κατά νόμο, να υποβάλει την εν λόγω αίτηση, αλλά μόνον ο ανωτέρω υπεύθυνος επεξεργασίας νομιμοποιείται σε τούτο και έχει συναφή υποχρέωση να απευθυνθεί στην ΑΠΔΠΧ για να λάβει ή όχι τη σχετική άδεια. Συνεπώς η αίτηση πρέπει να απορριφθεί. Ανεξαρτήτως όμως τούτου, η Αρχή θα αποφασίσει για τη χορήγηση ή μη της σχετικής αδείας μετά από την υποβολή εκ μέρους του υπευθύνου επεξεργασίας της κατά τα ανωτέρω αιτήσεως.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή,

Απορρίπτει τη αίτηση που αναφέρεται στο ιστορικό.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 126/2013**ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΥΓΕΙΑΣ, ΛΟΓΩ ΕΛΛΕΙΨΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ.****Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΗΣ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:**

Το Υπουργείο Υγείας γνωστοποίησε στην Αρχή με το υπ. αρ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/390/22-03-2013 έγγραφό του τη σύσταση και έναρξη λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα που αφορούν την υγεία των ωφελούμενων χρηστών/ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας από μονάδες ψυχικής υγείας, δυνάμει της υπ. αριθμ. Υ5α,β/ΓΠ.οικ.39321 Απόφασης της Υφυπουργού Υγείας (ΦΕΚ 453/Τεύχος Β/16.04.2010). Ως σκοπός της επεξεργασίας του αρχείου αναφέρεται ο έλεγχος των δαπανών (προϋπολογιστικά και απολογιστικά στοιχεία) των χρηματοδοτούμενων από το Υπουργείο μονάδων ψυχικής υγείας. Τα προσωπικά δεδομένα των χρηστών/ληπτών ψυχικής υγείας που υφίστανται επεξεργασία περιλαμβάνουν ονοματεπώνυμο, φύλο, ηλικία, τόπο μόνιμης κατοικίας, ΑΜΚΑ, ασφαλιστικό φορέα, ημερομηνία και τρόπο προσέλευσης, ένδειξη αν πρόκειται για νέο ή επαναλαμβανόμενο λήπτη, αριθμό επισκέψεων και θεραπευτικών πράξεων μηνιαίως, λειτουργικότητα ασθενούς, ύπαρξη οικογενειακού περιβάλλοντος, διάγνωση, υποστηρικτικό περιβάλλον, στοιχεία δικαστικού συμπαράστατη (τα τελευταία τρία για χρόνιους ασθενείς), κ.ά. Η παραπάνω γνωστοποίηση του Υπουργείου επείχε και θέση αίτησης για άδεια από την Αρχή βάσει του άρθρου 7 ν. 2472/1997.

Η Αρχή, κατά την εξέταση της γνωστοποίησης και του σχετικού νομικού πλαισίου, εθεώρησε (βλ. αρ. πρωτ. ΓΝ/ΕΞ/390-1/30-05-2013 έγγραφό της) ότι η υπ. αριθμ. Υ5α,β/ΓΠ.οικ.39321 απόφαση δεν παρέχει την απαραίτητη νομική βάση για την επεξεργασία των ευαίσθητων δεδομένων από το Υπουργείο Υγείας. Κι αυτό γιατί η εν λόγω απόφαση αναφέρεται αποκλειστικά σε ποσοτική εκτίμηση/αποτύπωση στοιχείων των μονάδων ψυχικής υγείας που αφορούν στους χρήστες/λήπτες υπηρεσιών ψυχικής υγείας, δηλαδή στην επεξεργασία αποκλειστικά στατιστικών στοιχείων και όχι δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ως εκ τούτου, η Αρχή κάλεσε το Υπουργείο να θεμελιώσει την απαιτούμενη νομική βάση για την επεξεργασία, προκειμένου να προχωρήσει στην αναλυτικότερη εξέταση της υπόθεσης και ιδίως των όρων και προϋποθέσεων για την έκδοση άδειας.

Λίγους μήνες μετά και χωρίς να έχει υπάρξει σχετική ενημέρωση της Αρχής από το Υπουργείο, υποβλήθηκαν στην Αρχή καταγγελίες από μονάδες ψυχικής υγείας αναφορικά με το υπ. αρ. πρωτ. Υ5β/Γ.Π.οικ.63818/28-06-2013 έγγραφο του Υπουργείου που τις υποχρέωνε σε διαβίβαση αναλυτικών δεδομένων ωφελούμενων χρηστών/ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας προς το Υπουργείο. Συγκεκριμένα πρόκειται για τις υπ. αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4588/08-07-2013, Γ/ΕΙΣ/4587/08-07-2013, Γ/ΕΙΣ/4491/04-07-2013 και Γ/ΕΙΣ/4613/09-07-2013 καταγγελίες, από τις οποίες η Αρχή πληροφορήθηκε την έκδοση νέων υπουργικών αποφάσεων για το ίδιο ζήτημα.

Εν συνεχεία, με τη ΓΝ/ΕΙΣ/1011/22-07-2013 συμπληρωματική γνωστοποίησή του, το Υπουργείο Υγείας διαβίβασε στην Αρχή τις αποφάσεις Υ5β/Γ.Π.οικ 50557/29-05-2013 (ΦΕΚ 1299-Β/29-5-2013), Υ5β/Γ.Π.οικ 50552/29-05-2013 (ΦΕΚ 1299-Β/29-5-2013), Υ5β/Γ.Π.οικ 56669/11-06-2013 (ΦΕΚ 1426-Β/12-6-2013) και Υ5β/Γ.Π.οικ. 56675/11-06-2013 (ΦΕΚ 1426-Β/12-6-2013) της Υφυπουργού Υγείας που τροποποιούν παλαιότερες υπουργικές αποφάσεις αναφορικά με τον τρόπο λειτουργίας και οργάνωσης των Κέντρων Ημέρας, Κινητών Μονάδων Ψυχικής Υγείας, Μονάδων Ψυχοκοινωνικής Αποκα-

τάστασης (Οικοτροφεία, Ξενώνες) και Προγραμμάτων Προστατευόμενων Διαμερισμάτων. Βάσει των παραπάνω υπουργικών αποφάσεων που αναφέρονται ειδικά στην επεξεργασία δεδομένων ωφελούμενων χρηστών/λήπτων υπηρεσιών ψυχικής υγείας, το Υπουργείο επανέφερε το αίτημά του για άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, επισυνάπτοντας και τους πίνακες με τα αναλυτικά στοιχεία που επιθυμεί να τηρεί στο πληροφοριακό του σύστημα ανά κατηγορία μονάδων ψυχικής υγείας.

Με σκοπό την περαιτέρω διερεύνηση της νομικής βάσης, καθώς και του προτεινόμενου από το Υπουργείο τρόπου επεξεργασίας και ιδίως των μέτρων ασφαλείας που εφαρμόζονται για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, πραγματοποιήθηκε ειδική συνάντηση στις 31/7/2013 μεταξύ στελεχών του Υπουργείου και των ελεγκτών της Αρχής που χειρίζονται την υπόθεση. Στη συνάντηση συζητήθηκαν δυνατές λύσεις αναφορικά με την ψευδωνυμοποίηση και την ασφάλεια των δεδομένων τόσο για το τρέχον χρονικό διάστημα (μέχρι την εξέταση του θέματος από το συμβούλιο της Αρχής), όσο και για την τελική εφαρμογή του νέου συστήματος.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τους εισηγητές και τους βοηθούς εισηγητές, οι τελευταίοι στη συνέχεια αποχώρησαν και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, από τις διατάξεις των άρθρων 2, 4 παρ. 1 και 7 παρ. 2 του ν. 2472/1997 προκύπτει ότι η επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται μετά από άδεια της Αρχής, η οποία εκδίδεται στην περίπτωση που ο σκοπός της γνωστοποιηθείσας επεξεργασίας είναι νόμιμος, σαφής και καθορισμένος, τα δεδομένα τα οποία τυγχάνουν επεξεργασίας είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα απαιτούνται για την επίτευξη του σκοπού της επεξεργασίας και εφόσον επιπλέον συντρέχει μία από τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 παρ. 2 του προαναφερθέντος νόμου.

2. Επειδή, το άρθρο 4 παρ. 4 και 5 ν. 2716/1999 («Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών ψυχικής υγείας και άλλες διατάξεις») ορίζει ότι οι μονάδες ψυχικής υγείας οποιασδήποτε νομικής μορφής που επιχορηγούνται εν όλω ή εν μέρει, άμεσα ή έμμεσα, από το Δημόσιο, υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργείου Υγείας, ως προς τον τρόπο λειτουργίας τους, καθώς και ως προς τον τρόπο διοίκησης και οικονομικής διαχείρισής τους. Επίσης, το άρθρο 11 του ίδιου νόμου, όπως αυτός τροποποιήθηκε από το ν. 3754/2009 («Ρυθμίσεις για την Ψυχική Υγεία») προβλέπει τη σύσταση ειδικής Επιτροπής Διοικητικού, Οικονομικού - Διαχειριστικού Ελέγχου (Ε.Δ.Ο.Ε.) για το διοικητικό, οικονομικό - διαχειριστικό έλεγχο των μονάδων ψυχικής υγείας που ανήκουν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, ο τρόπος άσκησης ελέγχου και οι σχετικές με αυτόν αρμοδιότητες, θα καθορίζονται με απόφαση του υπουργού. Βάσει των παραπάνω διατάξεων, εκδόθηκε η υπουργική απόφαση Υ5β/Γ.Π.οικ 50557/29-05-2013 της Υφυπουργού Υγείας σε τροποποίηση της Υ5β/Γ.Π.οικ.156618/25-11-2009 («Καθορισμός του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας των Κέντρων Ημέρας άρθρου 8 ν. 2716/1999»), η οποία ορίζει (άρθρο 16 παρ. 2, 3 και 6) ότι: « 2. Για κάθε ωφελούμενο (χρήστη/λήπτη υπηρεσιών ψυχικής υγείας) θα τηρούνται στοιχεία επικοινωνίας και θα δηλώνεται υποχρεωτικά ο Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ). Τα στοιχεία των ωφελούμενων θα τηρούνται στη μονάδα ψυχικής υγείας και υποχρεωτικά στο πληροφοριακό σύστημα υπηρεσιών ψυχικής υγείας της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας. 3. Προκειμένου να καθίσταται δυνατή η πιστοποίηση της διενέργειας των δηλούμενων επισκέψεων, θα υποβάλλεται στη Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας από τη μονάδα ψυχικής υγείας αναλυτική

αποτύπωση και υποβολή των διενεργούμενων επισκέψεων ανά είδος και ωφελούμενο. Οι επισκέψεις ανά ωφελούμενο θα συσχετίζονται με σχετικές θεραπευτικές πράξεις. Σε περίπτωση κατά την οποία διαπιστωθεί, με βάση τα στατιστικά στοιχεία κίνησης που τηρούνται από προηγούμενα έτη, αύξηση/μείωση μεγαλύτερη του 10% των διενεργούμενων επισκέψεων, η Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας θα προβαίνει σε έλεγχο της μονάδας. (...) 6. Σε περίπτωση μη τήρησης των αναφερομένων στο παρόν άρθρο, δεν θα καθίσταται δυνατή, η επιχορήγηση κάθε μορφής.»

Περαιτέρω, το άρθρο 11 (παρ. 2, 3 και 6) της υπουργικής απόφασης Υ5β/Γ.Π.οικ 50552/29-05-2013 (σε τροποποίηση της Υ5β/οικ 1662/21-05-2001) καθορίζει τον τρόπο λειτουργίας και στελέχωσης των κινητών μονάδων ψυχικής υγείας του άρθρου 7 ν. 2716/1999.

Επίσης, το άρθρο 26 (παρ. 2 και 3) της Υ5β/Γ.Π.οικ. 56675/11-06-2013 (σε τροποποίηση της κοινής υπουργικής απόφασης Α3α/οικ.876/16-05-200 «Καθορισμός του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας των μονάδων ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης (οικοτροφεία, ξενώνες) και των προγραμμάτων προστατευόμενων διαμερισμάτων του άρθρου 9 ν. 2716/1999) ορίζει τα εξής: «2. Για κάθε ωφελούμενο (χρήστη/λήπτη υπηρεσιών ψυχικής υγείας) θα τηρούνται στοιχεία επικοινωνίας και θα δηλώνεται υποχρεωτικά ο Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ). Τα στοιχεία των ωφελουμένων θα τηρούνται στη μονάδα ψυχικής υγείας και υποχρεωτικά στο πληροφοριακό σύστημα υπηρεσιών ψυχικής υγείας της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας, ώστε να ελέγχεται η πληρότητα των μονάδων σε καθημερινή βάση. (...) 6. Σε περίπτωση μη τήρησης των αναφερομένων στο παρόν άρθρο, δεν θα καθίσταται δυνατή, η επιχορήγηση κάθε μορφής.»

3. Επειδή, όπως προκύπτει από τις ανωτέρω διατάξεις, το Υπουργείο Υγείας έχει την αρμοδιότητα διοικητικής και οικονομικής εποπτείας των χρηματοδοτούμενων από το Δημόσιο μονάδων ψυχικής υγείας, ο τρόπος άσκησης της οποίας ειδικεύεται μέσω αποφάσεων του Υπουργού Υγείας. Οι υπουργικές αποφάσεις που έχουν αρμοδίως εκδοθεί για το σκοπό αυτό προβλέπουν ρητά τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων των ωφελουμένων χρηστών/ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας προς το Υπουργείο, τα οποία περιλαμβάνουν τόσο στοιχεία αναγνώρισης (ΑΜΚΑ, στοιχεία επικοινωνίας), όσο και ευαίσθητα δεδομένα υγείας (αναλυτική αποτύπωση και υποβολή διενεργούμενων επισκέψεων ανά είδος και ωφελούμενο για τα κέντρα ημέρας και τις κινητές μονάδες ψυχικής υγείας). Αναφέρεται δε ότι τα παραπάνω στοιχεία θα τηρούνται και στο πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Υγείας. Η διαβίβαση δε των δεδομένων από τις μονάδες ψυχικής υγείας στη Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου αποτελεί προϋπόθεση για την επιχορήγηση των τελευταίων από το Υπουργείο Υγείας.

4. Επειδή, η συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων υγείας από το Υπουργείο Υγείας για το σκοπό του ελέγχου κρατικών δαπανών, πρέπει να λειτουργεί και αναπτύσσει τις συνέπειές της στο πλαίσιο του κράτους δικαίου και της αρχής της νομιμότητας. Όπως παγίως γίνεται δεκτό, η αρχή της νομιμότητας λειτουργεί ως περιοριστικό όριο της διοικητικής δράσης, ή, με αντίστροφο συλλογισμό, η διοικητική ενέργεια πρέπει να είναι σύμφωνη προς τον κανόνα δικαίου που διέπει τη δράση της Διοίκησης. Επιπλέον, στο βαθμό που η προβλεπόμενη επεξεργασία συνιστά περιορισμό του ατομικού δικαιώματος του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, θα πρέπει να ορίζεται γενικώς και αντικειμενικώς με τυπικό νόμο ή κατόπιν ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης με διάταγμα, να δικαιολογείται από αποχρώντες λόγους δημοσίου συμφέροντος, να τελεί σε πρόδηλη λογική συνάφεια με τον επιδιωκόμενο σκοπό, να είναι πρόσφορη, κατάλληλη και αναγκαία για την επίτευξη του σκοπού αυτού, να μην θίγει τον πυρήνα του δικαιώματος και

να μην απονέμει στη διοίκηση ευρεία διακριτική ευχέρεια. Στην προκειμένη περίπτωση, επομένως, θα πρέπει καταρχήν να εξετασθεί κατά πόσον η ενέργεια της άντλησης των συγκεκριμένων δεδομένων από τις χρηματοδοτούμενες μονάδες ψυχικής υγείας και της περαιτέρω επεξεργασίας από το Υπουργείο Υγείας των ανωτέρω ευαίσθητων δεδομένων για τον σκοπό του ελέγχου των σχετικών δαπανών προβλέπεται από διάταξη νόμου ή από προεδρικό διάταγμα μετά από ειδική εξουσιοδότηση νόμου η οποία αναφέρει ρητώς τη διαβίβαση στο Υπουργείο και τα διαβιβαζόμενα προσωπικά δεδομένα.

5. Επειδή, οι διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 4 και 5 και 11 παρ. 7^ο και β του ν. 2716/199 τις οποίες επικαλείται ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν περιέχουν ειδική νομοθετική πρόβλεψη για τη σκοπούμενη επεξεργασία, όπως αυτή περιγράφεται στην κρινόμενη γνωστοποίηση και αίτηση λήψης αδειας τήρησης αρχείου και για τη σύσταση ειδικής ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων μέσω της οποίας θα λαμβάνει χώρα η επεξεργασία αυτή, πολλώ δε μάλλον δεν αναφέρουν ειδικώς τα διαβιβαζόμενα προσωπικά δεδομένα των ωφελουμένων ούτε παρέχουν νόμιμη ειδική εξουσιοδότηση για την έκδοση κανονιστικής υπουργικής απόφασης και ως εκ τούτου οι σχετικές υπουργικές αποφάσεις που ρυθμίζουν τις ουσιαστικές και τεχνικές λεπτομέρειες του ελέγχου δεν μπορεί να θεωρηθούν ότι συνιστούν την απαραίτητη νομική βάση διαβίβασης των ανωτέρω στοιχείων.

6. Επειδή για να είναι νόμιμη η αιτούμενη επεξεργασία πρέπει να προβλέπεται σε διάταξη τυπικού νόμου όπου θα περιγράφονται οι αρμοδιότητες ελέγχου και εποπτείας των μονάδων ψυχικής υγείας και τα βασικά χαρακτηριστικά της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων των ωφελουμένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, ο σκοπός της επεξεργασίας, τα συγκεκριμένα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που είναι αναγκαίο να τύχουν επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων, κατά τρόπο ώστε να προκύπτει σαφώς ότι τα συγκεκριμένα δεδομένα είναι αναγκαία και πρόσφορα σε σχέση με τον σκοπό της επιδιωκόμενης επεξεργασίας κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, ο χρόνος τήρησης των δεδομένων, οι τυχόν αποδέκτες των δεδομένων αυτών και να παρέχεται ειδικώς η αναγκαία νομοθετική εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση ειδικότερων, τεχνικών ή λεπτομερειακών θεμάτων, όπως ο σχεδιασμός του συγκεκριμένου συστήματος και τα εν γένει οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων.

7. Επειδή, η γνωστοποίηση που υποβλήθηκε στην Αρχή τόσο κατά την αρχική της νομική θεμελίωση όσο και κατά την μεταγενέστερη δεν πληροί τους όρους της χορηγήσεως της αιτούμενης άδειας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή απορρίπτει την κρινόμενη αίτηση.

ΑΠΟΦΑΣΗ 130/2013

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΓΟΝΕΑ ΣΕ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΟΥ ΑΝΗΛΙΚΟΥ ΓΙΟΥ ΤΟΥ, ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΑΣΚΕΙ ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΣΥΖΥΓΟ ΤΟΥ ΤΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Υποβλήθηκε στην Αρχή από τον αιτούντα τρίτο Α η υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3932/07-06-2013 αίτηση (και τα συνημμένα σε αυτή έγγραφα), η οποία συμπληρώθηκε, στη συνέχεια, με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6230/03-10-2013 έγγραφο (και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα), με την οποία ζητείται από την Αρχή όπως «χορηγηθεί άδεια στους ιατρούς

Β, ψυχίατρο, καθώς και στην Γ, ψυχολόγο-ψυχοθεραπεύτρια ώστε να αρθεί το ιατρικό απόρρητο ως προς αυτούς και να τους επιτραπεί, συνακόλουθα, να [του] χορηγήσουν σχετική ιατρική γνωμάτευση αναφορικά με τα αποτελέσματα της οικογενειακής συμβουλευτικής θεραπείας που από κοινού με τη σύζυγό [του] Δ [παρακολούθησαν] κατά τις συνεδρίες που έλαβαν χώρα, ενδεικτικά, στις ημερομηνίες της ../../2010, της ../../2010 κ.ο.κ. Ειδικότερα να [του] γνωστοποιηθούν εγγράφως οι ιατρικές παρατηρήσεις και διαπιστώσεις σχετικά με την ψυχική κατάσταση [του ιδίου] και της συζύγου [του] και, περαιτέρω, την φύση και το είδος της τυχόν ενδεικνυόμενης θεραπείας (φαρμακευτικής ή ψυχοθεραπευτικής), καθώς και την τυχόν προβλέψιμη πορεία-πρόγνωση, διάρκεια και θεραπευτικό σχεδιασμό που συνέστησαν και την αντίστοιχη κατάσταση του γιου [τους] Ε. Επιπρόσθετα, να [πληροφορηθεί] ταυτόχρονα, σε ποιον «ειδικότερο» ψυχίατρο παρέπεμψαν τη σύζυγό [του] με τον ανήλικο γιο [τους], προκειμένου να [μπορέσει] να [ενημερωθεί] στη συνέχεια και από τον ίδιο». Ο τρίτος αιτών, πριν προσφύγει στην Αρχή κατά τα προαναφερόμενα, είχε ήδη από τις ../../2013 υποβάλει σχετική αίτηση προς καθένα από τους δύο ως άνω ιατρούς, ως υπευθύνους επεξεργασίας, με εξώδικο πρόσκλησή του, η οποία επιδόθηκε νομίμως –κατά τους ισχυρισμούς του αιτούντος και όπως προκύπτει από τις σχετικές εκθέσεις επιδοσης, που ο ίδιος υπέβαλε στην Αρχή– και με την οποία ζητούσε όπως του χορηγηθούν οι ως άνω ζητηθείσες πληροφορίες. Ωστόσο, και οι δύο ως άνω ιατροί παρέλειψαν να του χορηγήσουν τις πληροφορίες αυτές, χωρίς να του απαντήσουν εγγράφως, αλλά επικαλούμενοι προφορικά τις διατάξεις του Ν. 3418/2005 σχετικά με τον Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας. Παρέλειψαν, επίσης, να ζητήσουν από την Αρχή όπως χορηγήσει στον καθένα τους, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, την απαιτούμενη από τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997 για την Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τη διαβίβαση στον τρίτο αιτούντα εκείνες από τις ως άνω πληροφορίες, που αφορούν τη σύζυγό του Δ.

Ο αιτών τρίτος επικαλείται προσωπικό, ενεστώς και άμεσο έννομο συμφέρον για τη χορήγηση στον ίδιο από καθένα από τους δύο ως άνω ιατρούς, ως διακριτούς υπευθύνους επεξεργασίας, της ως άνω ζητηθείσας ιατρικής γνωμάτευσης, για το λόγο ότι η διευκρίνιση της ψυχολογικής κατάστασης της συζύγου του ενδέχεται να ασκήσει σημαντική επιρροή στην υποστήριξη της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων, που ο ίδιος έχει ασκήσει σε βάρος της (με αρ. κατάθ./../2013) ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, με κύριο αίτημα την ανάθεση στον ίδιο της αποκλειστικής άσκησης της επιμέλειας των δύο ανήλικων τέκνων του ζεύγους, καθώς και στην αποτελεσματική προάσπιση των δικαιωμάτων του ιδίου και των δύο ανήλικων τέκνων του ζεύγους. Η συζήτηση της ως άνω αίτησης είχε προσδιορισθεί αρχικά για την ../../2013 και επρόκειτο να συνεκδικασθεί με την αντίστοιχη ομοειδή αίτηση της συζύγου του σε βάρος του, πλην όμως, αναβλήθηκε για τη δικάσιμο της ../../2013 και, μεταγενέστερα, για τη δικάσιμο της ../../2013.

Μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης, αφού άκουσε την πρόταση του εισηγητή και του βοηθού εισηγητή, ο οποίος στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

Η Αρχή,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, το άρθρο 2 του Ν. 2472/1997 ορίζει ότι για τους σκοπούς του νόμου αυτού νοούνται ως «ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν, μεταξύ άλλων, στην υγεία.

2. Επειδή, η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, εναρμονιζόμενη, ιδίως, με τις διατάξεις των άρθρων 9Α, 25 παρ. 1 και 28 του Συν/τος, 8 και 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΕ, ρητά ορίζει ότι: *«Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. (...)»*.

3. Επειδή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 1, 2 και 3 του Ν. 2472/1997, όπως ισχύει: *«1. Απαγορεύεται η συλλογή και η Επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων. 2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: (...) ζ) 3. Η Αρχή χορηγεί άδεια συλλογής και επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και άδεια ιδρύσεως και λειτουργίας σχετικού αρχείου, ύστερα από αίτηση του υπεύθυνου επεξεργασίας. Εφόσον η Αρχή διαπιστώσει ότι πραγματοποιείται Επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, η Γνωστοποίηση αρχείου, σύμφωνα με το άρθρο 6 του παρόντος νόμου, επέχει θέση αιτήσεως για τη χορήγηση άδειας. Η Αρχή μπορεί να επιβάλλει όρους και προϋποθέσεις για την αποτελεσματικότερη προστασία του δικαιώματος ιδιωτικής ζωής των υποκειμένων ή τρίτων (...)»*. Όπως προκύπτει από τις ανωτέρω διατάξεις, η άδεια για επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων παρέχεται μόνον στον υπεύθυνο επεξεργασίας και κατόπιν αιτήσεως του τελευταίου, χωρίς να νομιμοποιείται προς τούτο ο τρίτος (Βλ. και τις πρόσφατες αποφάσεις της Αρχής 110/2013 και 125/2013). Συναφής με την προαναφερόμενη ρύθμιση τυγχάνει και η διάταξη του άρθρου 19 παρ. 1 εδ. (ιγ) του Ν. 2472/1997, που καθορίζει τις αρμοδιότητες της Αρχής και κατά την οποία, η Αρχή: *«(...) Εξετάζει τα παράπονα των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή του νόμου και την προστασία των δικαιωμάτων τους, όταν αυτά θίγονται από την επεξεργασία δεδομένων που τους αφορούν. Εξετάζει επίσης αιτήσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας (...)»*.

Από τα προαναφερόμενα συνάγεται ότι, όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας αρνείται να ικανοποιήσει το αίτημα του τρίτου για -κατόπιν επικλήσεώς του προς τούτο εννόμου συμφέροντος- χορήγηση κάποιου εγγράφου, διότι κρίνει ότι καλύπτεται από το ιατρικό απόρρητο, ότι κωλύεται από τον κώδικα ιατρικής δεοντολογίας ή τέλος περιέχει ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα και απαιτείται η χορήγηση αδείας από τη Αρχή, υποχρεούται να απευθύνει την σχετική αίτηση σ' αυτήν, προκειμένου η Αρχή να κρίνει, σταθμίζοντας τη συνδρομή ή μη των, κατά τις ανωτέρω διατάξεις, προϋποθέσεων, εάν μπορεί να χορηγηθεί η οικεία άδεια (Βλ. και τις πρόσφατες αποφάσεις της Αρχής 110/2013, σκέψη υπ' αρ. 2, και 125/2013, σκέψη υπ' αρ. 4).

4. Επειδή, ακολουθώντας, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 και 7 του Ν. 2472/1997 προκύπτει ότι η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, καταρχήν, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Ωστόσο, η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου τους, στις περιπτώσεις που περιοριστικά προβλέπει ο νόμος. Ειδικότερα, επιτρέπεται, για τα μεν απλά δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (ε') και για τα ευαίσθητα δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ.

(γ') του Ν. 2472/1997.

5. Επειδή, το άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 ρητά ορίζει ότι «*εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς*».

6. Επειδή, επιπλέον, το άρθρο 12 του Ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «*1. Καθένας έχει δικαίωμα να γνωρίζει εάν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν αποτελούν ή αποτέλεσαν αντικείμενο επεξεργασίας. Προς τούτο, ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει υποχρέωση να του απαντήσει εγγράφως. 2. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ζητεί και να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, χωρίς καθυστέρηση και κατά τρόπο εύληπτο και σαφή, τις ακόλουθες πληροφορίες: (...)*». Η δε παρ. 4 του άρθρου αυτού ορίζει τα ακόλουθα: «*4. Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν απαντήσει εντός δεκαπέντε (15) ημερών ή εάν η απάντησή του δεν είναι ικανοποιητική, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή. Στην περίπτωση κατά την οποία ο υπεύθυνος επεξεργασίας αρνηθεί να ικανοποιήσει το αίτημα του ενδιαφερομένου, κοινοποιεί την απάντησή του στην Αρχή και ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο ότι μπορεί να προσφύγει σε αυτήν*». Εξάλλου, οσάκις ο υπεύθυνος επεξεργασίας παραλείψει να ικανοποιήσει προσηκόντως το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου, εκτίθεται σε διοικητικές κυρώσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 21 του Ν. 2472/1997, και σε ποινικές κυρώσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 22 παρ. 5.

7. Επειδή, οι διατάξεις των άρθρων 14, σχετικά με την τήρηση των ιατρικών αρχείων, 5 παρ. 3, σχετικά με την έκδοση των ιατρικών πιστοποιητικών και γνωματεύσεων, και 13, σχετικά με την άρση του ιατρικού απορρήτου, του Ν. 3418/2005 για τον *Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας* δεν καθιερώνουν απόλυτη προστασία του ιατρικού απορρήτου και επιφυλάσσουν την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 2472/1997 κατά την επεξεργασία ιατρικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα., προβλέπουν δε την κατ' εξαίρεση χορήγηση ιατρικών πιστοποιητικών σε τρίτο πρόσωπο, εφόσον έχει έννομο συμφέρον και το αποδεικνύει και τις προϋποθέσεις άρσης του ιατρικού απορρήτου.

8. Επειδή, τέλος, το άρθρο το άρθρο 1510 ΑΚ ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «*Η μέριμνα για το ανήλικο τέκνο είναι καθήκον και δικαίωμα των γονέων (γονική μέριμνα), οι οποίοι την ασκούν από κοινού. Η γονική μέριμνα περιλαμβάνει την επιμέλεια του προσώπου, τη διοίκηση της περιουσίας και την εκπροσώπηση του τέκνου σε κάθε υπόθεση ή δικαιοπραξία ή δίκη, που αφορούν το πρόσωπο ή την περιουσία του*». Εξάλλου, το άρθρο 1513 ΑΚ ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «*Στις περιπτώσεις διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου και εφόσον ζουν και οι δύο γονείς, η άσκηση της γονικής μέριμνας ρυθμίζεται από το δικαστήριο. Η άσκηση της γονικής μέριμνας μπορεί να ανατεθεί στον έναν από τους γονείς ή, αν αυτοί συμφωνούν ορίζοντας συγχρόνως τον τόπο διαμονής του τέκνου, στους δύο από κοινού. Το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει διαφορετικά, ιδίως να κατανείμει την άσκηση της γονικής μέριμνας μεταξύ των γονέων ή να την αναθέσει σε τρίτον*».

9. Επειδή, στην υπό κρίση περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι ο Α ζήτησε, με τις από .../2013 αιτήσεις του, από τους ιατρούς Β, ψυχίατρο, και Γ, ψυχολόγο-ψυχοθεραπεύτρια, να του χορηγήσουν σχετική ιατρική γνωμάτευση αναφορικά, καταρχάς, με τα αποτελέσματα της συμβουλευτικής θεραπείας, που και ο ίδιος ακολούθησε, και να του γνωστοποιηθούν εγγράφως οι ιατρικές παρατηρήσεις και διαπιστώσεις σχετικά με την ψυχική κατάσταση του ίδιου. Οι πληροφορίες αυτές συνιστούν ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του Α, στα οποία ο ίδιος έχει δικαίωμα πρόσβασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 12 του Ν. 2472/1997, χωρίς ο ίδιος να χρειάζεται να επικαλεστεί ή αποδείξει κάποιο έννομο

συμφέρον προς τούτο. Οι προαναφερόμενοι ιατροί έχουν παρανόμως παραλείψει να ικανοποιήσουν το δικαίωμα πρόσβασης του Α στα επίμαχα δεδομένα του προσωπικού χαρακτήρα.

10. Επειδή, ακολούθως, προκύπτει ότι ο Α ζήτησε, με τις εν λόγω από .../.../2013 αιτήσεις του, από τους αυτούς ιατρούς, να του χορηγήσουν σχετική ιατρική γνώμатеυση αναφορικά με τα αποτελέσματα της συμβουλευτικής θεραπείας, που και ο ανήλικος υιός του Ε ακολούθησε, και να του γνωστοποιηθούν εγγράφως οι ιατρικές παρατηρήσεις και διαπιστώσεις σχετικά με την ψυχική κατάσταση αυτού και, περαιτέρω, τη φύση και το είδος της τυχόν ενδεικνυόμενης θεραπείας (φαρμακευτικής ή ψυχοθεραπευτικής), καθώς και την τυχόν προβλέψιμη πορεία-πρόγνωση, διάρκεια και θεραπευτικό σχεδιασμό που συνέστησαν και την αντίστοιχη κατάσταση του υιού του Ε καθώς και το ονοματεπώνυμο του θεράποντος ιατρού, στον οποίο οι ως άνω ιατροί τυχόν παρέπεμψαν τον ανήλικο Ε. Οι ως άνω ζητηθείσες από τον Α πληροφορίες, που αφορούν τον ανήλικο υιό του Ε και τηρούνται στα αρχεία των ιατρών Β και Γ, ως υπευθύνων επεξεργασίας αντίστοιχα, συνιστούν ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου τους, Ε. Στα δεδομένα αυτά ο Α έχει, επίσης, δικαίωμα πρόσβασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 12 του Ν. 2472/1997. Και τούτο, διότι σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 1510 και 1513 ΑΚ, ο Α ασκεί, προς το παρόν, από κοινού με την εν διαστάσει σύζυγό του τη γονική μέριμνα των ανήλικων τέκνων τους, και έχει, συνεπώς, δικαίωμα πρόσβασης στα ιατρικά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα αυτών, όπως προκύπτει από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1510 και 1513 ΑΚ, 14 παρ. 8 εδ. (α΄) του Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας και 12 του Ν. 2472/1997, χωρίς να απαιτείται περαιτέρω η συνδρομή στο πρόσωπό του συγκεκριμένου εννόμου συμφέροντος. Ο Α, ως ασκών από κοινού με την εν διαστάσει σύζυγό του τη γονική μέριμνα των ανήλικων τέκνων τους, ταυτίζεται με τα υποκείμενα των επίμαχων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Συνεπώς, καθένας από τους ιατρούς Β και Γ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, υποχρεούται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 12 του Ν. 2472/1997, να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης του Α στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του ανήλικου τέκνου του, που τηρούνται στα αρχεία του (Βλ. σχετικά, μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της Αρχής 24/2009, 21/2010, 22/2010 και 53/2010). Οι προαναφερόμενοι ιατροί έχουν παρανόμως παραλείψει να ικανοποιήσουν το δικαίωμα πρόσβασης του Α στα επίμαχα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του ανήλικου υιού του. Συνεπώς η αίτηση του τελευταίου η οποία, κατ' ορθό νομικό χαρακτηρισμό έχει τον χαρακτήρα προσφυγής του άρθρου 12 παρ. 4 Ν. 2472/1997 πρέπει να γίνει δεκτή, κατά το διατακτικό

11. Οι λοιπές από τις ως άνω ζητηθείσες από τον αιτούντα τρίτο Α πληροφορίες σχετικά με τη διενέργεια ιατρικών εξετάσεων, τη σχετική διάγνωση, την εν γένει κατάσταση της υγείας, κλπ., της εν διαστάσει συζύγου του Δ συνιστούν ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα αυτής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 στοιχ. (β΄) του Ν. 2472/1997, καθόσον αφορούν στην υγεία της. Από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης προκύπτει ότι ούτε ο ιατρός Β ούτε η ιατρός Γ, ως διακριτοί υπεύθυνοι επεξεργασίας, υπέβαλαν, ως όφειλαν κατά τα προαναφερόμενα, σχετική αίτηση προς την Αρχή για τη χορήγηση άδειας για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, όπως ορίζει η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 3 του Ν. 2472/1997. Σύμφωνα, όμως, με αυτά που εκτέθηκαν ανωτέρω, ο τρίτος αιτών δεν μπορεί, κατά νόμο, να υποβάλει την εν λόγω αίτηση, αλλά μόνον οι ανωτέρω υπεύθυνοι επεξεργασίας νομιμοποιούνται σε τούτο και έχουν συναφή υποχρέωση να απευθυνθούν στην Αρχή για να λάβουν ή όχι τη σχετική άδεια (Βλ. σχετικά τις αποφάσεις της Αρχής 110/2013 και 125/2013). Συνεπώς, το Τμήμα κρίνει, κατά πλειοψηφία, ότι η σχετική αίτηση του τρίτου αιτούντος Α πρέπει να απορριφθεί.

Ανεξαρτήτως όμως τούτου, η Αρχή θα αποφασίσει για τη χορήγηση ή μη της σχετικής άδειας μετά από την υποβολή εκ μέρους των ως άνω υπευθύνων επεξεργασίας –όπως αυτοί οφείλουν– της κατά τα ανωτέρω αιτήσεως.

Ωστόσο, ένα μέλος του Τμήματος εξέφρασε την ακόλουθη μειοψηφήσασα γνώμη: Η έννοια της προαναφερόμενης ρύθμισης του άρθρου 7 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 είναι ότι η άδεια για επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων παρέχεται μόνον στον υπεύθυνο επεξεργασίας και κατόπιν αιτήσεως του τελευταίου, χωρίς καταρχήν να νομιμοποιείται προς τούτο ο τρίτος. Όμως, κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση –όπως η υπό κρίση υπόθεση– άρνησης ή υπαίτιας παράλειψης υπευθύνου επεξεργασίας να ζητήσει από την Αρχή όπως του χορηγήσει την απαιτούμενη από τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997 άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τη διαβίβαση σε τρίτο αιτούντα, ο οποίος νομοτύπως, εγκαίρως και –κατά τις περιστάσεις– εμπροθέσμως έχει υποβάλει σχετική αίτηση προς τον εν λόγω υπεύθυνο επεξεργασίας, η Αρχή δύναται να χορηγεί τη σχετική άδεια στον εν λόγω υπεύθυνο επεξεργασίας, μετά από αίτηση του τρίτου αιτούντος προς την Αρχή, με την οποία αποδεικνύεται η σχετική άρνηση ή υπαίτια παράλειψη του εν λόγω υπευθύνου επεξεργασίας υπό την προϋπόθεση ότι, λόγω σύντομης δικασίμου και γενικότερα, ενόψει των σχετικών δικονομικών διατάξεων, τίθεται ζήτημα απώλειας της δυνατότητας χρήσης κρίσιμου αποδεικτικού μέσου. Στην αντίθετη περίπτωση, θα ετίθετο κίνδυνος σοβαρού πλήγματος ή και ματαίωσης ακόμη του συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος του τρίτου αιτούντος σε δικαστική ακρόαση και προστασία (άρθρο 20 παρ. 1 Συν/τος), το οποίο κατοχυρώνεται από διατάξεις ίσης τυπικής ισχύος με εκείνο της προστασίας του υποκειμένου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα (κατά το άρθρο 9Α Συν/τος). Συνεπώς, στις εξαιρετικές ως άνω περιπτώσεις άρνησης ή υπαίτιας παράλειψης υπευθύνου επεξεργασίας, απαιτείται όπως επέλθει συγκερασμός ανάμεσα στα δύο προαναφερόμενα συνταγματικώς κατοχυρωμένα δικαιώματα. Σε κάθε δε περίπτωση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ενημερώσει το υποκείμενο των επίμαχων δεδομένων, πριν από τη διαβίβασή τους σε τρίτο αιτούντα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, και το υποκείμενο των επίμαχων δεδομένων δικαιούται να προβάλει αντιρρήσεις σχετικά με την επεξεργασία αυτή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 13 του ίδιου νόμου. Συνεπώς, καθόσον ούτε ο ιατρός Β ούτε η ιατρός Γ, ως διακριτοί υπεύθυνοι επεξεργασίας, υπέβαλαν, ως όφειλαν κατά τα προαναφερόμενα, σχετική αίτηση προς την Αρχή για τη χορήγηση άδειας για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 7 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, η υπό κρίση σχετική αίτηση του τρίτου αιτούντος Α πρέπει να γίνει δεκτή, ενόψει και της πολύ σύντομης δικασίμου της υποθέσεως.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή,

1) Αποφαίνεται ότι ο Α έχει δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα του προσωπικού χαρακτήρα, που τηρούνται στα αρχεία των ιατρών Β και Γ, ως υπευθύνων επεξεργασίας. Συνεπώς, καθένας από τους ιατρούς αυτούς, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, υποχρεούται να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης του Α στα δεδομένα του προσωπικού χαρακτήρα, που τηρούνται στα αρχεία του.

2) Αποφαίνεται ότι ο Α ως πατέρας του ανήλικου Ε, έχει δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα του προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία τηρούνται στα αρχεία των ιατρών Β και Γ, ως υπευθύνων επεξεργασίας. Συνεπώς, καθένας από τους ιατρούς αυτούς, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, υποχρεούται να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης του

Α στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του ανήλικου υιού του, που τηρούνται στα αρχεία του.

3) Απορρίπτει, κατά πλειοψηφία, την υπό κρίση σχετική αίτηση του τρίτου αιτούντος Α σχετικά με τη διαβίβαση στον ίδιο από τους ως άνω υπευθύνους επεξεργασίας, των επίμαχων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της εν διαστάσει συζύγου του και θα αποφασίσει για τη χορήγηση ή μη της σχετικής αδείας μετά από την υποβολή εκ μέρους των ως άνω υπευθύνων επεξεργασίας, όπως αυτοί οφείλουν, της κατά τα ανωτέρω αιτήσεως.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 135/2013

ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΑΘΩΩΤΙΚΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΗΣ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Με την υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4026/12.6.2013 αίτησή της προς την Αρχή, η Δ/νση Προσωπικού & Διοικητικής Οργάνωσης του Υπουργείου Εξωτερικών, ζητά τη γνώμη της σχετικά με το εάν η δημοσιοποίηση της αμετάκλητης αθωωτικής πειθαρχικής αποφάσεως διωκόμενου υπαλλήλου στο διαδίκτυο ή με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο αντίκειται ή όχι στις διατάξεις του Ν. 2472/1997.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, *«τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών, β) να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται ενόψει των σκοπών της επεξεργασίας».*

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 του ιδίου νόμου για να είναι νόμιμη η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων θα πρέπει να έχει προηγηθεί η συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, κατά τη διάταξη δε της παραγ. 2 εδαφ. β' του ιδίου άρθρου, κατ' εξαίρεση η επεξεργασία επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρεώσεως του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από τον νόμο.

Ακόμη, όπως προβλέπεται στο άρθρο 13 του Ν. 2472/1997, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να προβάλλει οποτεδήποτε αντιρρήσεις για την επεξεργασία των δεδομένων που το αφορούν. Οι αντιρρήσεις υποβάλλονται στον υπεύθυνο επεξεργασίας και περιλαμβάνουν αίτημα για συγκεκριμένη ενέργεια, όπως διόρθωση, προσωρινή μη χρησιμοποίηση, μη διαβίβαση ή διαγραφή των δεδομένων του υποκειμένου.

Τέλος, με το δεύτερο άρθρο του Ν. 4057/2012 «Πειθαρχικό Δίκαιο Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου», προστέθηκε στο άρθρο 144 (Εκτέλεση απόφασης) του Υπαλληλικού Κώδικα (Ν. 3528/2007) η παράγραφος 6 σύμφωνα με την οποία *«Σε περίπτωση που ο διωκόμενος υπάλληλος αθωωθεί αμετάκλητα, περίληψη της απόφασης αναρτάται στο διαδίκτυο ή δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο τρόπο».*

Συνεπώς, μετά τον Ν. 4057/2012, η δημοσιοποίηση στο διαδίκτυο ή με κάθε πρόσφορο τρόπο περίληψης της αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης του διωκόμενου υπαλλήλου, είναι θεμιτή και επιβαλλόμενη από το νόμο, κατά την παρατεθείσα αμέσως ανωτέρω διάταξη και περαιτέρω καταρχήν σύμφωνη με την προβλεπόμενη στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ.1 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997 αρχή της αναλογικότητας, εφόσον, καταρχήν συνεπάγεται ευνοϊκές για τον αθωωθέντα υπάλληλο συνέπειες.

Όμως σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997, τα μέτρα δημοσιοποίησης πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα και αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού.

Ειδικότερα, όσον αφορά τη συγκεκριμένη επεξεργασία αυτή τυγχάνει θεμιτή ως προβλεπόμενη ρητώς από την προαναφερθείσα διάταξη, επιπροσθέτως δε με αυτή σκοπείται η αποκατάσταση της τρωθείσας υπηρεσιακής υπόστασης και της τιμής και υπολήψεώς του σε προσωπικό, οικογενειακό και κοινωνικό επίπεδο του απαλλαγέντος υπαλλήλου, οπότε θεμιτός τυγχάνει και ο σκοπός αυτής. Πλην όμως, σε ορισμένες περιπτώσεις, η δημοσιοποίηση ακόμα και της αθωωτικής απόφασης ιδιαιτέρως δε με την ανάρτησή της στο διαδίκτυο μπορεί να προκαλέσει μεγαλύτερη βλάβη στο υποκείμενο των δεδομένων από τη μη δημοσιοποίηση της, δεδομένου ότι είναι δυνατόν η πειθαρχική διαδικασία να μην είχε γίνει γνωστή ενόψει και της μυστικότητας της πειθαρχικής ανάκρισης (Υ.Κ. 127), και έτσι η όλη υπόθεση και τα πραγματικά περιστατικά που θα συγκροτούσαν το πειθαρχικό αδίκημα, για το οποίο εκώρησε απαλλαγή του διωχθέντος υπαλλήλου, να ανακυκλωθούν και να καταστούν γνωστά σε απροσδιόριστο κύκλο προσώπων που τα αγνοούσαν, όπως και την όλη υπόθεση, πράγμα το οποίο πιθανόν δεν επιθυμεί ο απαλλαγείς υπάλληλος. Συνεπώς ανακύπτει θέμα εφαρμογής της βασικής αρχής του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού σύμφωνα με την οποία το ίδιο το υποκείμενο των δεδομένων θα αποφασίσει ποιες πληροφορίες που το αφορούν θα δημοσιοποιηθούν, και κατά τη σύμφωνη με το άρθρο 9^Α του Συντάγματος και του κοινοτικού δικαίου (Οδηγία 95/46 ΕΚ) ερμηνεία των σχετικών ως άνω διατάξεων, η επικείμενη δημοσιοποίηση να γνωστοποιείται στο υποκείμενο των δεδομένων και να του τάσσεται εύλογη προθεσμία, προκειμένου, εφόσον το επιθυμεί, να αντιταχθεί στη γνωστοποίηση με τον τρόπο αυτό της απόφασης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή κρίνει ότι: α) η δημοσιοποίηση της αμετάκλητης για το πειθαρχικό αδίκημα αθωωτικής απόφασης είναι νόμιμη, β) θα πρέπει η επικείμενη δημοσιοποίησή της να γνωστοποιείται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας στον απαλλαγέντα υπάλληλο και να παρέχεται σ' αυτόν εύλογη προθεσμία, ώστε, αν το επιθυμεί, να δυνθεθεί να αντιταχθεί σ' αυτήν .

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 136/2013

ΥΠΗΡΕΣΙΑ STREET VIEW ΕΙΚΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ GOOGLE INC.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Η εταιρεία «Google, Inc.» (εφεξής η εταιρεία) με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/1205/22-12-2008 έγγραφο είχε γνωστοποιήσει στην Αρχή την έναρξη επεξεργασίας στην Ελλάδα στο πλαίσιο της υπηρεσίας Street View σχετικά με την τρισδιάστατη περιήγηση στους δρόμους ελληνικών περιοχών.

Η Αρχή, σε απάντηση της ανωτέρω γνωστοποίησης, ζήτησε με το υπ' αριθμ. ΓΝ/ΕΞ/374/14-04-2009 έγγραφό της περαιτέρω διευκρινίσεις και συγκεκριμένα μέτρα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, ενώ επιφυλάχθηκε να κρίνει τη νομιμότητα της επεξεργασίας μετά την υποβολή των συμπληρωματικών στοιχείων. Μέχρι τότε δεν επέτρεψε να πραγματοποιηθούν εργασίες συλλογής φωτογραφικών εικόνων, που απαιτούνταν για την παροχή της υπηρεσίας (πβλ. αναλυτικά 53/2011 Απόφαση).

Η εταιρεία, με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/261/14-03-2011 έγγραφο, τροποποίησε την αρχική γνωστοποίηση σε σχέση με το σκοπό επεξεργασίας. Συγκεκριμένα, η εταιρεία δήλωσε ως σκοπό επεξεργασίας τη χαρτογράφηση δρόμων ελληνικών περιοχών που θα χρησιμοποιηθεί και σε άλλες υπηρεσίες της, όπως την υπηρεσία παροχής οδηγιών για τη μετάβαση από μία τοποθεσία σε άλλη (Google Maps). Επιπροσθέτως, όρισε ως εκπρόσωπό της στην Ελλάδα, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 στοιχ. β) ν. 2472/1997, την εταιρεία «Γκουγκλ Ελλάς Εφαρμογές Διαδικτύου Ε.Π.Ε.».

Η Αρχή εξέδωσε την υπ' αριθμ. 53/2011 Απόφαση, με την οποία έκρινε, όπως και στην υπ' αριθμ. 91/2009 Απόφαση, ότι η λήψη και επεξεργασία φωτογραφιών δρόμων ελληνικών περιοχών από την εταιρεία για σκοπούς δημιουργίας χαρτών ελληνικών δρόμων και παροχής συναφών υπηρεσιών (π.χ. πλοήγησης) οδηγεί σε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο μέτρο που οι φωτογραφίες περιέχουν πρόσωπα, πινακίδες οχημάτων και οικίες. Ο σκοπός της επεξεργασίας είναι θεμιτός και αυτή επιτρέπεται επί τη βάση της διάταξης του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε) ν. 2472/1997, εφόσον όμως πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις, ώστε να τηρείται η αρχή της αναλογικότητας υπό την ειδικότερη έκφανση της ελαχιστοποίησης των δεδομένων και ο υπεύθυνος επεξεργασίας εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του σε σχέση με τη λήψη κατάλληλων μέτρων ασφάλειας κατά το άρθρο 10, καθώς και τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων κατά τα άρθρα 11 και 12 ν. 2472/1997. Ειδικότερα, η Αρχή όρισε ότι η εταιρεία, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, οφείλει να προβαίνει σε μόνιμη αυτοματοποιημένη «θόλωση» προσώπων και πινακίδων οχημάτων μετά την πάροδο δώδεκα (12) μηνών από τη φωτογράφιση, το οποίο ισχύει και ως προς τις οικίες, εφόσον η τήρησή τους δεν απαιτείται πλέον για το δηλωθέντα σκοπό της επεξεργασίας, ήτοι της χαρτογράφησης των δρόμων, ενώ τυχόν περαιτέρω σκοπός επεξεργασίας θα πρέπει να γνωστοποιηθεί στην Αρχή εντός της ορισθείσας διάρκειας τήρησης των πρωτογενών δεδομένων (πρβλ. σκ. 6 και 7 της υπ' αριθμ. 53/2011 Απόφασης). Επιπροσθέτως, η Αρχή όρισε ότι οφείλεται κατάλληλη ενημέρωση με πρόσφορα μέσα, δηλαδή δια του τύπου ή με άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης καθώς και στην ιστοσελίδα της εταιρείας σε εμφανές σημείο, όπου θα αναφέρονται οι περιοχές όπου πρόκειται να πραγματοποιηθεί φωτογράφιση και το προγραμματισμένο χρονικό διάστημα ανά περιοχή (πρβλ. σκ. 9 της υπ' αριθμ. 53/2011 Απόφασης).

Τέλος, ως προς το δικαίωμα πρόσβασης η Αρχή έκρινε ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ικανοποιεί το δικαίωμα πρόσβασης στα πρωτογενή δεδομένα, με τη συνδρομή του υποκειμένου των δεδομένων, υπό την προϋπόθεση ότι το υποκείμενο των δεδομένων προσκομίζει επαρκή στοιχεία για τον εντοπισμό των δεδομένων που το αφορούν. Αναφορικά με το δικαίωμα αντίρρησης, το οποίο εν προκειμένω θα συνίστατο σε αίτημα διαγραφής/θόλωσης των πρωτογενών δεδομένων και ικανοποίηση αυτού, η Αρχή λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της υπό κρίση περίπτωσης, δηλαδή ότι πρόκειται για μια επεξεργασία που δεν οδηγεί στη δημοσίευση στο διαδίκτυο, έκρινε ότι η άσκησή του θα ήταν αλυσιτελής (πρβλ. σκ. 10 της υπ' αριθμ. 53/2011 Απόφασης).

Στη συνέχεια, η εταιρεία, γνωστοποίησε με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 5^{ης} Φεβρουαρίου 2013, και εγγράφως με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/204/13-02-2013

έγγραφο, όπως αυτό συμπληρώθηκε με τα υπ' αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/1212/29-08-2013 και ΓΝ/ΕΙΣ/1296/13-09-2013 έγγραφα, την πρόθεσή της να επεξεργασθεί τις εικόνες δρόμων ελληνικών περιοχών για τον επιπρόσθετο σκοπό της παροχής της υπηρεσίας Street View, δηλαδή της τρισδιάστατης περιήγησης στους δρόμους ελληνικών περιοχών. Με το ίδιο έγγραφο δήλωσε ότι η φωτογράφιση προς το σκοπό της δημιουργίας χαρτών ολοκληρώθηκε την 9^η Φεβρουαρίου 2012 και η περαιτέρω επεξεργασία των δεδομένων αυτών προς εκπλήρωση του σκοπού της χαρτογράφησης για λόγους τεχνικούς και διαχειριστικούς αρχίζει μετά την ολοκλήρωση της φωτογράφισης όλων των περιοχών.

Επιπλέον, η εταιρεία, ήδη με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/184/17-02-2010 έγγραφό της και μεταγενέστερα με το υπ' αριθμ. ΓΝ/ΕΙΣ/1212/29-08-2013, δήλωσε ότι η εν λόγω υπηρεσία, όπως έχει ήδη υλοποιηθεί στα κράτη που προσφέρεται, αλλά και όπως προτίθεται η εταιρεία να την προσφέρει στην Ελλάδα, θα παρέχει στον χρήστη τη δυνατότητα να αναφέρει μέσω ειδικού ηλεκτρονικού εργαλείου περιπτώσεις μη επαρκούς θόλωσης προσώπου ή πινακίδας οχήματος είτε πρόκειται για το ίδιο το υποκείμενο των δεδομένων είτε για τρίτο. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται μετά την έναρξη της υπηρεσίας και τη δημοσίευση των σχετικών φωτογραφιών. Το υποκείμενο των δεδομένων θα μπορεί επίσης να ζητήσει τη θόλωση της πρόσοψης της οικίας του. Η εταιρεία δήλωσε με το υπ' αριθμ. ΓΝ/ΕΙΣ/1212/29-08-2013 έγγραφο ότι τα αιτήματα αυτά θα ικανοποιούνται εντός πενθημέρου από την υποβολή τους.

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των προαναφερθέντων στοιχείων, αφού άκουσε τον εισηγητή και τους βοηθούς εισηγητές και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Η Αρχή ήδη με την υπ' αριθμ. 53/2011 Απόφαση έκρινε ότι η λήψη και επεξεργασία φωτογραφιών δρόμων ελληνικών περιοχών από την εταιρεία για το σκοπό δημιουργίας χαρτών και παροχής συναφών υπηρεσιών (π.χ. πλοήγησης) είναι σύμφωνη με το ν. 2472/1997, εφόσον η εταιρεία ως υπεύθυνος επεξεργασίας τηρεί τους όρους που θέτει η Απόφαση. Εξάλλου, η επεξεργασία προς το σκοπό της τρισδιάστατης περιήγησης στους δρόμους ελληνικών περιοχών έχει κριθεί νόμιμη με την υπ' αριθμ. 91/2009 Απόφαση, εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας τηρεί συγκεκριμένους όρους.

2. Εν προκειμένω, η εταιρεία, η οποία εμπροθέσμως τροποποίησε την υπ' αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/14-03-2011 γνωστοποίησή της, έτσι ώστε πέραν της δημιουργίας χαρτών να επιδιώκει την παροχή της υπηρεσίας Street View, ήτοι της τρισδιάστατης περιήγησης στους δρόμους ελληνικών περιοχών, οφείλει καταρχάς και ως προς αυτή την υπηρεσία να τηρεί τους όρους που τέθηκαν με την υπ' αριθμ. 53/2011 Απόφαση. Επιπροσθέτως η εταιρεία οφείλει να τηρήσει τα ακόλουθα:

3. Η διάταξη του άρθρου 11 παρ. 1 ν. 2472/1997 ορίζει ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ενημερώνει τα υποκείμενα των δεδομένων μεταξύ άλλων για το σκοπό της επεξεργασίας. Συνεπώς, ως προς το νέο σκοπό της τρισδιάστατης περιήγησης στους δρόμους ελληνικών περιοχών, η εταιρεία οφείλει να ενημερώσει τα υποκείμενα των δεδομένων, πριν την έναρξη της υπηρεσίας, δια του τύπου και μέσω σχετικής με τη συγκεκριμένη υπηρεσία ιστοσελίδας και τούτο υπό τους ίδιους όρους που τέθηκαν με την υπ' αριθμ. 53/2011 Απόφαση (σκ. 9). Εφόσον, όμως, η υπηρεσία παρασχεθεί ταυτόχρονα για όλες τις ελληνικές περιοχές που φωτογραφήθηκαν, τότε η ενημέρωση διά του τύπου θα πρέπει να πραγματοποιηθεί σε δύο πανελλαδικής κυκλοφορίας εφημερίδες (καθημερινή και κυριακάτικη), από τις πέντε με τη μεγαλύτερη κυκλοφορία, σύμφωνα με τα στοιχεία του Πρακτορείου Αθηναϊκού Τύπου. Επισημαίνεται ότι την υποχρέωση

αυτή φέρει η εταιρεία στο μέλλον και για κάθε τυχόν νέα συλλογή πρωτογενών δεδομένων προς το σκοπό επικαιροποίησης της υπηρεσίας Street View.

4. Όσον αφορά στα δικαιώματα πρόσβασης και αντίρρησης, κατά τα άρθρα 12 και 13 ν. 2472/1997, η Αρχή έχει ήδη κρίνει με την υπ' αριθμ. 91/2009 Απόφαση (σκ. 7) ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να τα ικανοποιεί με τρόπο πρόσφορο που προσιδιάζει στα χαρακτηριστικά της υπηρεσίας.

5. Ειδικότερα, ως προς την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης στα πρωτογενή δεδομένα, εφαρμόζονται καταρχήν όσα αναφέρονται στις σκέψεις 7 και 10 των υπ' αριθμ. 91/2009 και 53/2011 Αποφάσεων, αντιστοίχως, δηλαδή ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να το ικανοποιεί, υπό την προϋπόθεση ότι το υποκείμενο των δεδομένων προσκομίζει επαρκή στοιχεία για τον εντοπισμό των δεδομένων που το αφορούν. Στη συγκεκριμένη όμως περίπτωση η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης αφορά, εκ των πραγμάτων, μόνον στις οικίες, καθώς οι εικόνες προσώπων και πινακίδων οχημάτων έχουν πλέον μονίμως θολωθεί (σκ. 5 της υπ' αριθμ. 53/2011 Απόφασης).

6. Τέλος, όσον αφορά στο δικαίωμα αντίρρησης του υποκειμένου των δεδομένων αυτό ασκείται οποτεδήποτε σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 1 ν. 2472/1997. Συνεπώς, η άσκησή του είναι επιτρεπτή πριν και μετά την έναρξη της υπηρεσίας, καθώς με την τροποποίηση της γνωστοποίησης η εταιρεία επεξεργάζεται ήδη τα δεδομένα προς τον επιπρόσθετο σκοπό της υπηρεσίας περιήγησης στους δρόμους ελληνικών πόλεων. Για τους λόγους, ωστόσο, που αναφέρονται στην αμέσως προηγούμενη υπό σημείο 5 σκέψη η άσκηση του δικαιώματος αντίρρησης πριν την έναρξη της υπηρεσίας περιορίζεται πλέον μόνον στις οικίες. Εξάλλου, η εταιρεία, όπως αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας, δήλωσε ότι με την έναρξη της υπηρεσίας παρέχει ειδικό ηλεκτρονικό εργαλείο μέσω του οποίου κάθε χρήστης μπορεί να ζητά τη θόλωση εικόνων προσώπων και πινακίδων οχημάτων, ενώ το υποκείμενο των δεδομένων και τη θόλωση της οικίας του. Τα δε αιτήματα ικανοποιούνται εντός πενθημέρου. Συνεπώς, εν προκειμένω τυχόν υποβληθέντα αιτήματα θόλωσης οικίας πριν την έναρξη της υπηρεσίας, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει προσκομίσει επαρκή στοιχεία εντοπισμού, πρέπει να έχουν ικανοποιηθεί εντός πενθημέρου από την έναρξη της υπηρεσίας. Η προθεσμία αυτή ισχύει και για αιτήματα θόλωσης που υποβάλλονται μετά την έναρξη της υπηρεσίας, με αφετηρία την ημερομηνία υποβολής τους.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή κρίνει ότι η παροχή υπηρεσίας εικονικής περιήγησης στους δρόμους ελληνικών περιοχών από την εταιρεία «Google, Inc.», ως υπεύθυνο επεξεργασίας, είναι σύμφωνη με το ν. 2472/1997 υπό τους όρους που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 137/2013

ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Α.Ε.» ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΒΙΝΤΕΟΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΩΝ ΣΥΡΜΩΝ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΗΣ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Υποβλήθηκε στην Αρχή το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1157/14-02-2011 ερώτημα της Αττικό Μετρό Εταιρεία Λειτουργίας Α.Ε. (εφεξής «ΑΜΕΛ»). Με το έγγραφο αυτό, η ΑΜΕΛ ζητούσε να επιτρέψει η Αρχή την επέκταση του υπάρχοντος συστήματος βιντεοεπιτήρησης και εντός των συρμών του μετρό της Αθήνας, και συγκεκριμένα στους συρμούς

των γραμμών 2 και 3. Σημειώνεται ότι η εταιρεία είχε ήδη γνωστοποιήσει με την με αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/604/22-05-2009 γνωστοποίηση, όπως αυτή συμπληρώθηκε με το με αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/755/14-06-2010 έγγραφο, την εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης 670 καμερών στους χώρους των σταθμών του μετρό (π.χ. είσοδοι, αποβάθρες, διάδρομοι, χώροι διακίνησης και έκδοσης εισιτηρίων κτλ), καθώς και στους χώρους στάθμευσης των συρμών (αμαξοστάσια).

Πιο συγκεκριμένα, με το ανωτέρω ερώτημα, το οποίο συμπληρώθηκε με τα με αρ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/490/28-03-2012, ΓΝ/ΕΙΣ/496/29-03-2012, ΓΝ/ΕΙΣ/513/03-04-2012 και ΓΝ/ΕΙΣ/572/17-04-2012 έγγραφα της ΣΤΑΣΥ¹, η εταιρεία ζητά την έγκριση της Αρχής για την εγκατάσταση καμερών και εντός των συρμών του μετρό. Ο σκοπός για τον οποίο επιθυμεί η εταιρεία κάτι τέτοιο είναι διττός: για λόγους ασφάλειας έναντι κακόβουλων πράξεων (security), και για λόγους ασφάλειας έναντι τυχαίων γεγονότων ή ατυχημάτων (safety).

Αναφορικά με την προστασία από κακόβουλες πράξεις, η ΣΤΑΣΥ επισημαίνει ότι τα χαρακτηριστικά του μέσου (υπόγειες εγκαταστάσεις, πληθώρα εγκαταστάσεων και απομακρυσμένων σημείων, συνωστισμός) συντελούν στην ελκυστικότητά του σε ό,τι αφορά σε παραβατικές συμπεριφορές (π.χ. βανδαλισμοί, μικροκλοπές) και καθιστούν την διασφάλιση της ασφάλειας μια πρόκληση για την εταιρεία. Επισημαίνει, επίσης, τα γενικότερα κοινωνικά χαρακτηριστικά αυτής της περιόδου στην χώρα, με την αύξηση της εγκληματικότητας και των βανδαλισμών, ενώ τονίζει το κόστος αποκατάστασης των ζημιών που επιφέρουν οι βανδαλισμοί στην εταιρεία.

Αναφορικά με τις περιπτώσεις τυχαίων γεγονότων ή ατυχημάτων, τονίζεται στα ανωτέρω έγγραφα της εταιρείας ότι συχνά υπάρχουν περιστατικά όπως ατυχήματα, λιποθυμίες που απαιτούν άμεση αντίδραση για την αντιμετώπισή τους. Με τις κάμερες εντός του συρμού, η εταιρεία ισχυρίζεται ότι θα δίνεται η δυνατότητα στον οδηγό να εντοπίσει τα περιστατικά αυτά και να αντιδράσει άμεσα, ενώ η καταγραφή θα επιτρέπει να προσδιοριστούν λεπτομέρειες για τον τρόπο που συνέβησαν, εφόσον αυτό απαιτηθεί μεταγενέστερα.

Στη συνεδρίαση της Ολομέλειας της Αρχής στις 18-04-2013, η εταιρεία, με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1157-3/03-04-2013 έγγραφο, κλήθηκε νομίμως σε ακρόαση ενώπιον της Αρχής για να δώσει διευκρινίσεις και να εκθέσει τις απόψεις της για το θέμα. Παράλληλα, στην ίδια συνεδρίαση, κλήθηκε και το Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1157-2/03-04-2013 έγγραφο, να παρευρεθεί στη συνεδρίαση προκειμένου να παράσχει τις απόψεις του επί του θέματος, κατά λόγο αρμοδιότητας. Κατά τη συνεδρίαση, οι εκπρόσωποι της ΣΤΑΣΥ έδωσαν τις απαραίτητες διευκρινίσεις. Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου, ερωτηθείς για το αν έχει υπάρξει κάποια πρωτοβουλία για τη ρύθμιση του εν λόγω ζητήματος με νομοθετικό τρόπο, δήλωσε πως το Υπουργείο δεν έχει κάνει κάποιες σχετικές ενέργειες προς αυτή την κατεύθυνση, αφού η εταιρεία δεν το έχει ζητήσει ως τώρα.

Κατόπιν της ακρόασης, η εταιρεία υπέβαλε εμπροθέσμως το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3049/29-04-2013 έγγραφο υπόμνημα, για την ανάπτυξη των θέσεων της και τη συμπλήρωση του φακέλου της Αρχής που είχε σχηματιστεί για την ως άνω υπόθεση. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το υπόμνημα αυτό, η ΣΤΑΣΥ προσθέτει, σε σχέση με

1. Στις 17 Ιουνίου του 2011, η Αττικό Μετρό Εταιρεία Λειτουργίας Α.Ε. (Α.Μ.Ε.Λ. Α.Ε.) απορρόφησε την Ηλεκτρικοί Σιδηρόδρομοι Αθηνών Πειραιώς Α.Ε. (Η.Σ.Α.Π.), και την TRAM Α.Ε., και στη συνέχεια η απορροφώσα εταιρεία μετονομάστηκε σε «Σταθερές Συγκοινωνίες Α.Ε. - ΣΤΑΣΥ.». Το αρχικό σχετικό αίτημα είχε υποβληθεί από την Α.Μ.Ε.Λ. Α.Ε., ενώ η ΣΤΑΣΥ. Α.Ε. δεν έχει θέσει θέμα εγκατάστασης συστήματος βιντεοεπιτήρησης εντός των συρμών των Η.Σ.Α.Π. Α.Ε. και TRAM Α.Ε..

τα όσα είχε διατυπώσει σε προηγούμενα έγγρατά της, ότι το προτεινόμενο σύστημα βιντεοεπιτήρησης εντός των συρμών του μετρό τελεί σε πρόδηλη λογική συνάφεια με τον επιδιωκόμενο σκοπό, είναι απολύτως πρόσφορο και αναγκαίο για την επίτευξή του, ενώ ο σκοπός δεν μπορεί να επιτευχθεί εξίσου αποτελεσματικά με άλλα ηπιότερα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων μέσα. Επιπλέον, η ΣΤΑΣΥ επισυνάπτει ανάλυση των διάφορων κινδύνων από κακόβουλες πράξεις και τυχαία γεγονότα ή ατυχημάτων που σχετίζονται με τη λειτουργία του μετρό (τρομοκρατία, κοινό και οργανωμένο έγκλημα, καταστάσεις κοινού κινδύνου, ατυχήματα και ασύμμετρες απειλές) και την χρησιμότητα του προτεινόμενου συστήματος στην αποτελεσματική αντιμετώπιση, πρόληψη ή/και αποτροπή αυτών.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το υπόμνημα αυτό, το οποίο συμπληρώνει τις τεχνικές προδιαγραφές του προτεινόμενου συστήματος, όπως αυτές είχαν αρχικά προσδιοριστεί με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1157/14-02-2011 έγγραφο, η ΣΤΑΣΥ επιθυμεί να εγκαταστήσει έγχρωμες κάμερες, σταθερού οπτικού πεδίου και εστίασης, σε τέσσερα (4) σημεία της οροφής στο εσωτερικό κάθε βαγονιού, με τέτοιο τρόπο ώστε ανά ζεύγη οι κάμερες να καλύπτουν όλο το εσωτερικό του. Οι εσωτερικές κάμερες θα εγκατασταθούν με σταθερή γωνία θέασης 120 μοιρών. Επιπλέον, η εταιρεία επιθυμεί την εγκατάσταση δύο (2) πλευρικών καμερών, εξωτερικά σε κάθε βαγόνι, από μία σε κάθε πλευρά του, για την επίβλεψη των θυρών και των εξωτερικών πλευρών των συρμών. Κάθε συρμός αποτελείται από έξι (6) βαγόνια. Συνεπώς, το σύστημα θα διαθέτει συνολικά 24 εσωτερικές και 12 εξωτερικές πλευρικές κάμερες, ανά συρμό. Σύστημα μπαταριών θα εξασφαλίζει την αδιάκοπη λειτουργία τους. Η απεικόνιση θα γίνεται, υπό κανονικές συνθήκες, με δειγματοληψία 4 πλαισίων ανά δευτερόλεπτο (frames per second).

Το σήμα από τις 36 κάμερες θα καταλήγει μέσω καλωδίων στις δύο (2) καμπίνες οδήγησης που υπάρχουν ανά συρμό, όπου θα βρίσκονται εγκατεστημένες οι δύο (2) μονάδες ελέγχου του συστήματος βιντεοεπιτήρησης (κάθε στιγμή μόνο μια μονάδα ελέγχου από τις δύο καμπίνες μπορεί να είναι ενεργοποιημένη). Σε κάθε μονάδα ελέγχου θα βρίσκεται οθόνη απεικόνισης 10.4 ιντσών. Η προβολή θα γίνει σε διαιρούμενη οθόνη, ενώ ο οδηγός/χρήστης της οθόνης θα μπορεί να επιλέξει κάποια συγκεκριμένη κάμερα, ή να επιλέξει την κυκλική εναλλαγή της εικόνας από βαγόνι σε βαγόνι (π.χ. ταυτόχρονη προβολή των 4 καμερών του βαγονιού σε εικόνα χωρισμένη στα 4). Λόγω του αριθμού των καμερών και του μικρού μεγέθους της οθόνης, δεν θα είναι δυνατή η απεικόνιση της εικόνας όλων των καμερών ταυτόχρονα. Όπως σημειώνει η ΣΤΑΣΥ, παραμετροποιήσιμος θα είναι τόσο ο τρόπος μετάδοσης της εικόνας από τις κάμερες στην οθόνη του οδηγού, όσο και η καταγραφή της εικόνας.

Η εταιρεία έχει σχεδιάσει τον ακόλουθο τρόπο λειτουργίας των καμερών: όταν ο συρμός είναι σταματημένος με τις πόρτες κλειστές (ή κατά την πρώτη ενεργοποίηση), η οθόνη θα είναι ενεργοποιημένη και θα προβάλλει εικόνα από τις κάμερες ενός βαγονιού (4 εσωτερικές και 2 εξωτερικές πλευρικές κάμερες). Μετά την αναχώρηση του συρμού και την πάροδο λίγων δευτερολέπτων, η οθόνη θα απενεργοποιείται αυτόματα για να μην αποσπάται η προσοχή του οδηγού κατά την οδήγηση από σταθμό σε σταθμό. Όταν ο συρμός σταματήσει στην αποβάθρα και οι πόρτες ανοίξουν, η οθόνη θα προβάλλει εικόνα από τις εξωτερικές πλευρικές κάμερες ώστε ο οδηγός να μπορεί να ελέγξει πιο αποτελεσματικά την επιβίβαση/αποβίβαση των επιβατών.

Βέβαια, από τη στιγμή που ο συρμός βρίσκεται σε κίνηση, η οθόνη θα μπορεί να ενεργοποιηθεί χειροκίνητα από τον οδηγό, αφού πρώτα λάβει σχετική έγκριση από το Κέντρο Ελέγχου, ή η οθόνη θα ενεργοποιείται αυτόματα στην περίπτωση που υπάρξει κάποιο «γεγονός συναγερμού». Ως τέτοιο γεγονός ορίζεται το εξωτερικό σήμα που

έρχεται από τον υπόλοιπο εξοπλισμό του συρμού και έχει προγραμματιστεί να δρα ως «σκανδάλη» (trigger), π.χ. η ενεργοποίηση σήματος κινδύνου από επιβάτη, η προσπάθεια χειροκίνητου ανοίγματος θύρας από επιβάτη, η ενεργοποίηση του συστήματος ανίχνευσης καπνού ή εμποδίου θυρών. Στην περίπτωση αυτή, η οθόνη ενεργοποιείται αυτόματα και θα προβάλει την εικόνα από την πλησιέστερη κάμερα στο σημείο του «γεγονότος συναγερμού», προκειμένου ο οδηγός να μπορεί να έχει καλύτερη επικοινωνία με τον επιβάτη (σε περίπτωση ενεργοποίησης του σήματος κινδύνου) ή, γενικότερα, να εκτιμήσει καλύτερα την κατάσταση. Σε κάθε περίπτωση, ο οδηγός θα έχει πρόσβαση στις κάμερες σε πραγματικό χρόνο. Η εταιρεία, με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4593/08-07-2013 έγγραφό της, αναφέρει ότι δεν καταγράφεται σε αρχείο συμβάντων η χειροκίνητη ενεργοποίηση της οθόνης από τον οδηγό, αλλά σε κάθε περίπτωση, μπορεί να καταργηθεί η εν λόγω δυνατότητα του οδηγού, εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο από την Αρχή.

Το προτεινόμενο σύστημα θα έχει τη δυνατότητα καθορισμού της διάρκειας τήρησης των δεδομένων. Τα δεδομένα θα αποθηκεύονται σε κωδικοποιημένη μορφή σε αποσπώμενο προστατευμένο αποθηκευτικό μέσο στις καμπίνες οδήγησης, η αφαίρεση του οποίου θα γίνεται μόνο από εξουσιοδοτημένο προσωπικό με χρήση ειδικού κλειδιού. Η εταιρεία δεν εξειδικεύει περαιτέρω τον τρόπο ή τη μέθοδο κωδικοποίησης που θα εφαρμοστεί.

Πλέον του εξοπλισμού που θα εγκατασταθεί εντός των συρμών, η εταιρεία θα εγκαταστήσει και Σταθμό Εργασίας (εκτός των συρμών), κατάλληλα εξοπλισμένο για την συλλογή και επεξεργασία του υλικού που θα έχει καταγραφεί εντός των συρμών όταν αυτό θα απαιτείται (π.χ. σε περίπτωση ενός συμβάντος). Έτσι σε περίπτωση περιστατικού, που χρήζει διερεύνησης, τότε το καταγεγραμμένο υλικό θα μεταφέρεται στο σταθμό εργασίας, όπου θα μπορεί να γίνει επεξεργασία του, όπως για παράδειγμα η εξαγωγή μεμονωμένων εικόνων ή τμήματος βίντεο. Η πρόσβαση στο εν λόγω λογισμικό επεξεργασίας θα περιορίζεται μέσω ονόματος χρήστη/κωδικού πρόσβασης. Μόνο με τη χρήση του ειδικού λογισμικού που θα είναι εγκατεστημένο στο Σταθμό εργασίας θα είναι δυνατή η ανάγνωση του καταγεγραμμένου υλικού από το αποσπώμενο μέσο.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερθέντων στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης, αφού αναγνώστηκαν τα πρακτικά των συνεδριάσεων της 18-04-2013 και της 04-07-2013, άκουσε τους εισηγητές και το βοηθό εισηγητή, ο οποίος στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. α' ν. 2472/1997 και τις αιτιολογικές σκέψεις 14-17 στο προοίμιο της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, τα δεδομένα ήχου και εικόνας, εφόσον αναφέρονται σε πρόσωπα, συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 5 ν. 3917/2011, η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας από δημόσιες αρχές, ΟΤΑ, φυσικά ή νομικά πρόσωπα στους χώρους που διαχειρίζονται επιτρέπεται για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2472/1997 και τις κατευθυντήριες οδηγίες που εκδίδονται από την Αρχή.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 2472/2007 «ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να γνωστοποιήσει εγγράφως στην Αρχή, τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ή την έναρξη της επεξεργασίας».

4. Σύμφωνα με το άρθρο 5 της υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγίας, που αναφέρεται στην εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, η νομιμότητα της επεξεργασίας εξετάζεται

στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία επιβάλλει τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης να είναι πρόσφορα και αναγκαία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος θα πρέπει να μην δύναται να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα (άρθρο 4 του ν. 2472/1997). Η προσφορότητα και η αναγκαιότητα της βιντεοεπιτήρησης εκτιμάται με βάση τον κίνδυνο που ο υπεύθυνος επεξεργασίας θέλει να αντιμετωπίσει σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Περαιτέρω, τα σημεία εγκατάστασης των καμερών και ο τρόπος λήψης των δεδομένων πρέπει να προσδιορίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε τα δεδομένα που συλλέγονται να μην είναι περισσότερα από όσα είναι απολύτως αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού της επεξεργασίας και να μη θίγονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των προσώπων που ευρίσκονται στο χώρο που επιτηρείται και ιδίως να μην παραβιάζεται αυτό το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ως «νόμιμη προσδοκία κάποιου βαθμού προστασίας της ιδιωτικής ζωής» σε κάποιον χώρο.

5. Η Αρχή έχει εκδώσει σχετικά την με αριθμ. 46/2008 απόφαση με την οποία δεν επέτρεψε την εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο εσωτερικό των λεωφορείων της «Αστικό ΚΤΕΛ Κατερίνης Α.Ε.» για λόγους ασφάλειας και προστασίας των οδηγών και των επιβατών, κρίνοντας ότι ο συγκεκριμένος σκοπός μπορεί να επιτευχθεί με άλλα ηπιότερα μέσα (πχ εσωτερικό σύστημα ειδοποίησης αρχών σε περιπτώσεις κινδύνου, ειδικός συναγερμός σε συνδυασμό με σύστημα γεωγραφικού εντοπισμού κα).

6. Στην υπό κρίση περίπτωση, ως σκοπός επεξεργασίας του εν λόγω συστήματος βιντεοεπιτήρησης δηλώνεται από την εταιρεία, για τις μεν κάμερες στο εσωτερικό των συρμών, η καλύτερη εξυπηρέτηση και προστασία του επιβατικού κοινού, η δημιουργία ενός αποτρεπτικού μηχανισμού παραβατικών ενεργειών, η εκ των υστέρων εξιχνίαση και ανάλυση των αιτιών τυχόν περιστατικών ασφαλείας στο εσωτερικό των συρμών, ενώ για τις εξωτερικές πλευρικές κάμερες, η εταιρεία αναφέρει ότι σκοπό έχουν την βελτίωση της εποπτείας της αποβάθρας κατά την αποβίβαση και επιβίβαση των επιβατών, και την αναχώρηση του συρμού με τη μεγαλύτερη δυνατή ασφάλεια (μέσω της αποφυγής περιπτώσεων εγκλωβισμού επιβατών ανάμεσα στις θύρες).

7. Το θέμα που εξετάζεται είναι κατά πόσο οι ανωτέρω σκοποί μπορούν να επιτευχθούν χρησιμοποιώντας μέσα λιγότερο επαχθή, ώστε να μη θίγονται υπέρμετρα τα θεμελιώδη δικαιώματα των επιβατών (αρχή της αναγκαιότητας), όπως επίσης και σε ποιο βαθμό τα μέσα αυτά, δηλ. οι εσωτερικές και οι εξωτερικές κάμερες που προτείνονται, επιτυγχάνουν τους συγκεκριμένους σκοπούς αποτελεσματικά, δικαιολογώντας την συνεχή παρακολούθηση (αρχή της αναλογικότητας).

8. Στην υπό κρίση περίπτωση, και ειδικότερα σε ό,τι αφορά τις κάμερες στο εξωτερικό των συρμών του μετρό, είναι δεδομένη η αποτελεσματικότητα στην καλύτερη επιτήρηση των θυρών του συρμού κατά την αναχώρησή του, χωρίς την ύπαρξη εναλλακτικών ηπιότερων μέσων για την επίτευξη του ίδιου σκοπού.

9. Αναφορικά με τις κάμερες στο εσωτερικό των συρμών, παρόλο που ο αποτρεπτικός ρόλος τους είναι αδιαμφισβήτητος, η αποτελεσματικότητά τους στην καταστολή και αντιμετώπιση σε πραγματικό χρόνο τυχόν περιστατικών ασφαλείας δεν έχει επαρκώς τεκμηριωθεί, ενώ η ΣΤΑΣΥ δεν εξέτασε αν είναι εφικτή η πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού επεξεργασίας με τη χρήση μέσων λιγότερων επαχθών. Πιο συγκεκριμένα, τα ηπιότερα μέσα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν συνίστανται, μεταξύ άλλων, στην επιτήρηση των εσωτερικών χώρων των συρμών από προσωπικό ασφαλείας ή στην περαιτέρω αξιοποίηση των δυνατοτήτων των ήδη εγκατεστημένων καμερών ασφαλείας στους σταθμούς και στις αποβάθρες του μετρό.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και όλα τα στοιχεία του φακέλου, η Αρχή διαπιστώνει ότι οι κάμερες στο εξωτερικό των συρμών κρίνονται ως αναλογικό μέτρο για τον επιδιωκόμενο σκοπό επεξεργασίας, ωστόσο, για τις κάμερες στο εσωτερικό των συρμών, η ΣΤΑΣΥ δεν απέδειξε την αναγκαιότητα της εγκατάστασής τους. Συνεπώς, δεδομένης ιδίως της ύπαρξης ηπιότερων μέσων για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού των εσωτερικών καμερών, όπως αυτά αναλύονται στην σκέψη 9 της παρούσας και η εφαρμογή των οποίων δεν έχει εξεταστεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, κρίνεται, τουλάχιστον προς το παρόν, ότι δεν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις εγκατάστασης και λειτουργίας του συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο εσωτερικό των συρμών του μετρό.

Εξυπακούεται ότι, παρόλο που δεν αναλύθηκαν στην παρούσα, ισχύουν οι λοιπές υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας που απορρέουν από τις σχετικές διατάξεις της υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγίας και του ν. 2472/1997, όπως για παράδειγμα η υποχρέωση γνωστοποίησης του συστήματος βιντεοεπιτήρησης στην Αρχή και η ικανοποίηση του δικαιώματος ενημέρωσης των υποκειμένων (εν προκειμένω των επιβατών) μέσω της ανάρτησης ενημερωτικών πινακίδων.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή απορρίπτει προς το παρόν την αίτηση της «Σταθερές Συγκοινωνίες Α.Ε.» κατά το μέρος που αφορά στην εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο εσωτερικό των συρμών του μετρό της Αθήνας, ενώ κρίνει ως σύλληπτη την εγκατάσταση και λειτουργία καμερών στο εξωτερικό των συρμών του μετρό της Αθήνας, στις γραμμές 2 και 3, για τον σκοπό επεξεργασίας και υπό τις όρους που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 146/2013

ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ, ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ Η ΑΡΧΗ ΕΙΧΕ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙ ΣΕ ΨΥΧΙΑΤΡΟ ΩΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΑΔΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΣΕ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΤΡΙΤΟΥΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ, ΓΙΑ ΤΟ ΣΚΟΠΟ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ, ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4912/22-07-2013 έγγραφό της (και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα), όπως συμπληρώθηκε μεταγενέστερα με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6356/09-10-2013 έγγραφό της (και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα), η Α υπέβαλε στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα αίτηση θεραπείας, με την οποία ζητεί την ανάκληση της απόφασης της Αρχής 125/2012.

Ειδικότερα, με την απόφασή της 125/2012, η Αρχή παρέσχε - για τους λόγους που διεξοδικά αναφέρονται στο σκεπτικό της απόφασης αυτής - στην ψυχίατρο Β, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, την απαιτούμενη από τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (γ') του Ν. 2472/1997 για την *Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα*, προκειμένου αυτή να χορηγήσει στους αιτούντες τρίτους Γ και την αδελφή του Δ ιατρική βεβαίωση για την κατάσταση της ψυχικής υγείας της Α, εν διαστάσει συζύγου του Γ, από την οποία να προκύπτουν το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο η εν λόγω ψυχίατρος παρακολουθούσε την Α, η διάγνωση της ψυχικής της υγείας, η προταθείσα ιατροφαρμακευτική αγωγή και το αποτέλεσμα της, εφόσον τα στοιχεία αυτά προκύπτουν από τον ιατρικό φάκελο που τηρεί η ψυχίατρος, προκειμένου οι αιτούντες

τρίτοι να τη χρησιμοποιήσουν στο πλαίσιο των ένδικων διαφορών, που έχουν με την Α και αναφέρονταν στο ιστορικό της εν λόγω απόφασης της Αρχής, αφού προηγουμένως η ψυχίατρος ενημερώσει την Α, κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997.

Στη συνέχεια, η ψυχίατρος Β, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, αφού ενημέρωσε την Α, κατά τα προαναφερόμενα, για τη σκοπούμενη διαβίβαση των επίμαχων ευαίσθητων δεδομένων της προσωπικού χαρακτήρα στους αιτούντες τρίτους, έθεσε – με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6939/30-10-2012 έγγραφό της – προς την Αρχή αίτημα για γνωμοδότηση σχετικά με τη νομιμότητα της σκοπούμενης διαβίβασης, καθόσον η Α υπέβαλε αντιρρήσεις για την επεξεργασία αυτή, κατά το άρθρο 13 του Ν. 2472/1997, δηλώνοντας ότι δεν συναινεί για τη διαβίβαση των επίμαχων ευαίσθητων δεδομένων της προσωπικού χαρακτήρα στους αιτούντες τρίτους. Η Αρχή, με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/611/30-01-2013 έγγραφό της, ενημέρωσε τη Β ότι με την απόφασή της 125/2012 έχει ήδη κρίνει τη νομιμότητα της χορήγησης της ως άνω ιατρικής βεβαίωσης, θεωρώντας ότι το αιτούμενο έγγραφο περιλαμβάνει ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα υγείας της Α, τα οποία είναι συναφή και πρόσφορα σε σχέση με τον σκοπό για τον οποίο ζητούνται από τους αιτούντες τρίτους, δηλαδή την υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων, και για το λόγο αυτό η Αρχή παρέσχε στη Β την άδεια να την χορηγήσει στους αιτούντες τρίτους, κατ' εφαρμογή του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (γ') του Ν. 2472/1997. Η δε δήλωση της Α ότι δεν συναινεί στη σκοπούμενη διαβίβαση των επίμαχων ευαίσθητων δεδομένων της προσωπικού χαρακτήρα στους αιτούντες τρίτους δεν προβάλλει ούτε θεμελιώνει νέα πραγματικά περιστατικά ικανά να δικαιολογήσουν ανάκληση ή τροποποίηση της απόφασης 125/2012 ή συγκεκριμένο λόγο, που να κωλύει κατά το άρθρο 7 του 2472/1997 τη χορήγηση της συγκεκριμένης γνωμάτευσης. Συνεπώς, η χορήγηση από την ψυχίατρο Β, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, της ως άνω γνωμάτευσης στους τρίτους αιτούντες είναι σύννομη.

Με την προαναφερόμενη αίτηση θεραπείας της, η Α εξιστορεί την αντιδικία της με τους τρίτους αιτούντες και προσάπτει στην Αρχή ότι, με τα διαλαμβανόμενα στο σκεπτικό της απόφασής της 125/2012, παρερμήνευσε τις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 3418/2005, περί ιατρικού απορρήτου. Ζητεί, συνακολούθως, την ανάκληση της εν λόγω απόφασης της Αρχής.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και το βοηθό εισηγητή, ο οποίος στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, το άρθρο 2 στοιχ. (α') και (β') του Ν. 2472/1997 προσδιορίζει για τους σκοπούς του νόμου αυτού τις έννοιες των απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Στα ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα περιλαμβάνονται και τα σχετικά με την υγεία του προσώπου.

2. Επειδή, η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, εναρμονιζόμενη, ιδίως, με τις διατάξεις των άρθρων 9Α, 25 παρ. 1 και 28 του Συν/τος, 8 και 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΕ, ρητά ορίζει ότι: *«Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. (...)»*.

3. Επειδή, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 και 7 του Ν. 2472/1997 προκύπτει ότι η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, καταρχήν, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Ωστόσο, η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου τους, στις περιπτώσεις που περιοριστικά προβλέπει ο νόμος. Ειδικότερα, επιτρέπεται, για τα μεν απλά δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (ε') και για τα ευαίσθητα δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (γ') του Ν. 2472/1997. Συγκεκριμένα επιτρέπεται, στην πρώτη περίπτωση όταν *«η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέρχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών»*, στη δε δεύτερη, που περιλαμβάνει και τα δεδομένα που αφορούν την υγεία, όταν *«η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου»*.

4. Επειδή με τις διατάξεις αυτές καθιερώνονται ως θεμελιώδεις προϋποθέσεις για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και για τη νομιμότητα της σύστασης και λειτουργίας κάθε αρχείου, οι αρχές του σκοπού της επεξεργασίας και της αναλογικότητας των δεδομένων σε σχέση πάντα με το σκοπό επεξεργασίας. Συνεπώς, κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που γίνεται πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού η οποία δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξή του, δεν είναι νόμιμη. Συνακόλουθα, τόσο για τα απλά όσο και για τα ευαίσθητα δεδομένα, πρέπει ο σκοπός επεξεργασίας να είναι νόμιμος, σαφής και καθορισμένος, και τα δεδομένα να μην υπερβαίνουν το σκοπό της επεξεργασίας. Ειδικότερα δε για τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, όπως και εκείνα που αφορούν την υγεία, η επεξεργασία επιτρέπεται, όπως λέχθηκε ανωτέρω, όταν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου. Η προϋπόθεση αυτή ισχύει, όπως έχει κρίνει η Αρχή, και για τα απλά δεδομένα (βλ. αντί πολλών ιδίως τις αποφάσεις της Αρχής 27/2001, 75/2001 και πρόσφατες 92/2011 και 111/2011).

5. Επειδή, επιπλέον, το άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 ρητά ορίζει ότι *«εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς»*.

6. Επειδή, το άρθρο 14 του Ν. 3418/2005 σχετικά με τον *Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας* ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: *«1. Ο ιατρός υποχρεούται να τηρεί ιατρικό αρχείο, σε ηλεκτρονική ή μη μορφή, το οποίο περιέχει δεδομένα που συνδέονται αρρήκτως ή αιτιωδώς με την ασθένεια ή την υγεία των ασθενών του. Για την τήρηση του αρχείου αυτού και την επεξεργασία των δεδομένων του εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 2472/1997 (ΦΕΚ 50 Α'). 2. Τα ιατρικά αρχεία πρέπει να περιέχουν το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, το φύλο, την ηλικία, το επάγγελμα, τη διεύθυνση του ασθενή, τις ημερομηνίες της επίσκεψης, καθώς και κάθε άλλο ουσιώδες στοιχείο που συνδέεται με την παροχή φροντίδας στον ασθενή, όπως, ενδεικτικά και ανάλογα με την ειδικότητα, τα ενοχλήματα της υγείας του και το λόγο της επίσκεψης, την πρωτογενή και δευτερογενή διάγνωση ή την αγωγή που ακολουθήθηκε. 3. Οι κλινικές και τα νοσοκομεία τηρούν στα ιατρικά τους αρχεία και τα αποτελέσματα όλων των κλινικών και παρακλινικών εξετάσεων. 4. Η υποχρέωση διατήρησης των ιατρικών αρχείων ισχύει: α) στα ιδιωτικά ιατρεία και τις λοιπές*

μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας του ιδιωτικού τομέα, για μία δεκαετία από την τελευταία επίσκεψη του ασθενή και β) σε κάθε άλλη περίπτωση, για μία εικοσαετία από την τελευταία επίσκεψη του ασθενή. (...) 6. Ο ιατρός τηρεί τα επαγγελματικά του βιβλία με τέτοιο τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται το ιατρικό απόρρητο και η προστασία των προσωπικών δεδομένων. 7. Στα ιατρικά αρχεία δεν πρέπει να αναγράφονται κρίσεις ή σχολιασμοί για τους ασθενείς, παρά μόνον εάν αφορούν στην ασθένεια τους. 8. Ο ασθενής έχει δικαίωμα πρόσβασης στα ιατρικά αρχεία, καθώς και λήψης αντιγράφων του φακέλου του. Το δικαίωμα αυτό, μετά το θάνατο του, ασκούν οι κληρονόμοι του, εφόσον είναι συγγενείς μέχρι τετάρτου βαθμού. 9. Δεν επιτρέπεται σε τρίτο η πρόσβαση στα ιατρικά αρχεία ασθενή. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η πρόσβαση: α) στις δικαστικές και εισαγγελικές αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους αυτεπάγγελα ή μετά από αίτηση τρίτου που επικαλείται έννομο συμφέρον και σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες, β) σε άλλα όργανα της Ελληνικής Πολιτείας, που με βάση τις καταστατικές τους διατάξεις έχουν τέτοιο δικαίωμα και αρμοδιότητα. 10. Ο ασθενής έχει το δικαίωμα πρόσβασης, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, στα εθνικά ή διεθνή αρχεία στα οποία έχουν εισέλθει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν». Εξάλλου, το άρθρο 5 παρ. 3 του Ν. 3418/2005 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «(...) 3. Τα ιατρικά πιστοποιητικά και οι ιατρικές γνωματεύσεις εκδίδονται μετά από προηγούμενη γραπτή ή προφορική αίτηση του προσώπου στο οποίο αφορούν ή, κατ' εξαίρεση, τρίτου προσώπου που έχει έννομο συμφέρον και το αποδεικνύει, καθώς και όταν αυτό ρητά προβλέπεται στο νόμο (...)». Τέλος, το άρθρο 13 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «(...) 3. Η άρση ιατρικού απορρήτου επιτρέπεται όταν: (...) β) Ο ιατρός αποβλέπει στη διαφύλαξη έννομου ή άλλου δικαιολογημένου, ουσιώδους δημοσίου συμφέροντος ή συμφέροντος του ίδιου του ιατρού ή κάποιου άλλου, το οποίο δεν μπορεί να διαφυλαχθεί διαφορετικά (...)». Συνεπώς, οι προαναφερόμενες διατάξεις του Ν. 3418/2005 δεν καθιερώνουν απόλυτη προστασία του ιατρικού απορρήτου και επιφυλάσσουν την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 2472/1997 κατά την επεξεργασία ιατρικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα., προβλέπουν δε την κατ' εξαίρεση χορήγηση ιατρικών πιστοποιητικών σε τρίτο πρόσωπο, εφόσον έχει έννομο συμφέρον και το αποδεικνύει καθώς, επίσης, και τις προϋποθέσεις άρσης του ιατρικού απορρήτου.

7. Επειδή, τα άρθρα 1510επ. ΑΚ και 1518επ. ΑΚ ρυθμίζουν, αντίστοιχα, τα σχετικά με τη γονική μέριμνα και την επιμέλεια των τέκνων. Ειδικότερα ως προς τη γονική μέριμνα, το άρθρο 1510ΑΚ ορίζει τα εξής: «Η μέριμνα για το ανήλικο τέκνο είναι καθήκον και δικαίωμα των γονέων (γονική μέριμνα), οι οποίοι την ασκούν από κοινού. Η γονική μέριμνα περιλαμβάνει την επιμέλεια του προσώπου, τη διοίκηση της περιουσίας και την εκπροσώπηση του τέκνου σε κάθε υπόθεση ή δικαιοπραξία ή δίκη, που αφορούν το πρόσωπο ή την περιουσία του. Σε περίπτωση που η γονική μέριμνα παύει λόγω θανάτου, κήρυξης σε αφάνεια ή έκπτωσης του ενός γονέα, η γονική μέριμνα ανήκει αποκλειστικά στον άλλο. Αν ο ένας από τους γονείς αδυνατεί να ασκήσει τη γονική μέριμνα για πραγματικούς λόγους ή γιατί είναι ανίκανος ή περιορισμένα ικανός για δικαιοπραξία, την ασκεί μόνος ο άλλος γονέας. Η επιμέλεια όμως του προσώπου του τέκνου ασκείται και από τον ανήλικο γονέα». Το άρθρο 1511ΑΚ ορίζει τα εξής: «Κάθε απόφαση των γονέων σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας πρέπει να αποβλέπει στο συμφέρον του τέκνου. Στο συμφέρον του τέκνου πρέπει να αποβλέπει και η απόφαση του δικαστηρίου, όταν, κατά τις διατάξεις του νόμου, το δικαστήριο αποφασίζει σχετικά με την ανάθεση της γονικής μέριμνας ή με τον τρόπο της άσκησής της. Η απόφαση του δικαστηρίου πρέπει επίσης να σέβεται την ισότητα μεταξύ των γονέων και να μην κάνει διακρίσεις εξαιτίας του φύλου, της φυλής, της γλώσσας, της θρησκείας, των πολιτικών ή όποιων άλλων

πεποιθήσεων, της ιθαγένειας, της εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης ή της περιουσίας. Ανάλογα με την ωριμότητα του τέκνου πρέπει να ζητείται και να συνεκτιμάται η γνώμη του πριν από κάθε απόφαση σχετική με τη γονική μέριμνα, εφόσον η απόφαση αφορά τα συμφέροντά του». Το άρθρο 1516ΑΚ ορίζει τα εξής: «Ο καθένας από τους γονείς επιχειρεί και μόνος του πράξεις αναφερόμενες στην άσκηση της γονικής μέριμνας: 1. όταν πρόκειται για συνήθεις πράξεις επιμέλειας του προσώπου του τέκνου ή για την τρέχουσα διαχείριση της περιουσίας του ή για πράξεις που έχουν επείγοντα χαρακτήρα. 2. όταν πρόκειται για τη λήψη δήλωσης της βούλησης που είναι απευθυντέα προς το τέκνο. Στις περιπτώσεις διακοπής της συμβίωσης των γονέων, διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου τους, καθώς και όταν πρόκειται για τέκνο γεννημένο χωρίς γάμο των γονέων του, τις αξιώσεις διατροφής που έχει το τέκνο κατά του γονέα, ο οποίος δεν έχει την επιμέλεια του προσώπου του, μπορεί να τις ασκεί αυτός που έχει την επιμέλεια και, αν δεν την έχει κανείς, αυτός με τον οποίο διαμένει το τέκνο». Το άρθρο 1517ΑΚ ορίζει τα εξής: «Αν τα συμφέροντα του τέκνου συγκρούονται με τα συμφέροντα του πατέρα του ή της μητέρας του, που ασκούν τη γονική μέριμνα, καθώς και των συζύγων ή των συγγενών τους εξ αίματος ή εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή, διορίζεται ειδικός επίτροπος».

8. Επειδή, εξάλλου, ειδικότερα ως προς την επιμέλεια των τέκνων, το άρθρο 1518ΑΚ ορίζει τα εξής: «Η επιμέλεια του προσώπου του τέκνου περιλαμβάνει ιδίως την ανατροφή, την επίβλεψη, τη μόρφωση και την εκπαίδευσή του, καθώς και τον προσδιορισμό του τόπου της διαμονής του. Κατά την ανατροφή του τέκνου οι γονείς το ενισχύουν, χωρίς διάκριση φύλου, να αναπτύσσει υπεύθυνα και με κοινωνική συνείδηση την προσωπικότητά του. Η λήψη σωφρονιστικών μέτρων επιτρέπεται μόνο εφόσον αυτά είναι παιδαγωγικά αναγκαία και δεν θίγουν την αξιοπρέπεια του τέκνου. Κατά τη μόρφωση και την επαγγελματική εκπαίδευση του τέκνου οι γονείς λαμβάνουν υπόψη τις ικανότητες και τις προσωπικές του κλίσεις. Γι' αυτό το σκοπό οφείλουν να συνεργάζονται με το σχολείο και, αν υπάρχει ανάγκη, να ζητούν τη συνδρομή αρμοδίων κρατικών υπηρεσιών ή δημόσιων οργανισμών».

9. Επειδή, περαιτέρω, το άρθρο 1531ΑΚ ορίζει για την ευθύνη των γονέων τα εξής: «Οι γονείς, κατά την άσκηση της γονικής μέριμνας, έχουν υποχρέωση να δείχνουν την επιμέλεια που δείχνουν και στις δικές τους υποθέσεις. Αν ζημία που προκλήθηκε οφείλεται σε παράβαση υποχρέωσης και των δύο γονέων, οι γονείς ευθύνονται εις ολόκληρον». Το άρθρο 1532ΑΚ ορίζει για τις συνέπειες κακής άσκησης τα εξής: «Αν ο πατέρας ή η μητέρα παραβαίνουν τα καθήκοντα που τους επιβάλλει το λειτούργημά τους για την επιμέλεια του προσώπου του τέκνου ή τη διοίκηση της περιουσίας του ή αν ασκούν το λειτούργημα αυτό καταχρηστικά ή δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν σ' αυτό, το δικαστήριο μπορεί, εφόσον το ζητήσουν ο άλλος γονέας, οι πλησιέστεροι συγγενείς του τέκνου, ο εισαγγελέας ή και αυτεπαγγέλτως, να διατάξει οποιοδήποτε πρόσφορο μέτρο. Το δικαστήριο μπορεί ιδίως να αφαιρέσει από τον ένα γονέα την άσκηση της γονικής μέριμνας ολικά ή μερικά και να την αναθέσει αποκλειστικά στον άλλο ή, αν συντρέχουν και στο πρόσωπο αυτού οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου, να αναθέσει την πραγματική φροντίδα του τέκνου ή, ακόμη, και την επιμέλειά του ολικά ή μερικά σε τρίτον ή και να διορίσει επίτροπο. «Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου και επίκειται άμεσος κίνδυνος για τη σωματική ή την ψυχική υγεία του τέκνου, ο εισαγγελέας μπορεί να διατάσσει κάθε πρόσφορο μέτρο για την προστασία του, μέχρι την έκδοση της αποφάσεως του δικαστηρίου, στο οποίο πρέπει να απευθύνεται εντός τριάντα ημερών». Το δε άρθρο 1533ΑΚ ορίζει σχετικά τα εξής: «Η αφαίρεση του συνόλου της επιμέλειας του προσώπου του τέκνου και από τους δύο γονείς και η ανάθεσή της σε τρίτο διατάσσονται από το δι-

καστήριο μόνο όταν άλλα μέτρα έμειναν χωρίς αποτέλεσμα ή κρίνεται ότι δεν επαρκούν για να αποτρέψουν κίνδυνο της σωματικής, πνευματικής ή ψυχικής υγείας του τέκνου. Το δικαστήριο ορίζει την έκταση της γονικής μέριμνας που παραχωρεί στον τρίτο, και τους όρους της άσκησης της. Το δικαστήριο αποφασίζει την ανάθεση της πραγματικής φροντίδας ή της επιμέλειας στον τρίτο κατά τη δεύτερη παράγραφο του προηγούμενου άρθρου ή την πρώτη παράγραφο του παρόντος, ύστερα από έλεγχο του ήθους, των βιοτικών συνθηκών και γενικά της καταλληλότητάς του, στηριζόμενο υποχρεωτικά σε βεβαίωση της κοινωνικής υπηρεσίας. Η ανάθεση γίνεται σε κατάλληλη οικογένεια, κατά προτίμηση συγγενική (ανάδοχη οικογένεια) και, αν αυτό δεν είναι δυνατό, σε κατάλληλο ίδρυμα».

10. Επειδή, τέλος, το άρθρο 24 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚΔΔ), που κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο του Ν. 2690/1999 (ΦΕΚ Α' 45, 09.03.1999) ορίζει τα εξής: «Αν από τις σχετικές διατάξεις δεν προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης της, κατά το επόμενο άρθρο, ειδικής διοικητικής, ή ενδικοφανούς προσφυγής, ο ενδιαφερόμενος, για την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης των έννομων συμφερόντων του που προκαλείται από ατομική διοικητική πράξη μπορεί, για οποιονδήποτε λόγο, με αίτησή του, να ζητήσει, είτε από τη διοικητική αρχή η οποία εξέδωσε την πράξη, την ανάκληση ή την τροποποίησή της (αίτηση θεραπείας), είτε, από την αρχή η οποία προΐσταται εκείνης που εξέδωσε την πράξη, την ακύρωσή της (ιερарχική προσφυγή). (...)». Εξάλλου, το άρθρο 21 του ΚΔΔ ορίζει τα εξής: «1. Αρμόδιο για την ανάκληση ατομικής διοικητικής πράξης όργανο είναι εκείνο που την εξέδωσε ή που είναι αρμόδιο για την έκδοσή της. 2. Για την ανάκληση δεν είναι απαραίτητο να τηρείται η διαδικασία που προβλέπεται για την έκδοση της πράξης, εκτός αν ανακαλείται πράξη νόμιμη ή πράξη παράνομη ύστερα από εκτίμηση πραγματικών περιστατικών».

11. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση θεραπείας της η Α εξιστορεί την αντιδικία της με τους τρίτους αιτούντες, μεταξύ των οποίων και ο πατέρας του ανήλικου τέκνου τους, και προσάπτει στην Αρχή ότι, με τα διαλαμβανόμενα στο σκεπτικό της απόφασής της 125/2012, παρερμήνευσε τις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 3418/2005 περί ιατρικού απορρήτου. Ζητεί, συνακολούθως, την ανάκληση της εν λόγω απόφασης της Αρχής.

12. Επειδή, με την απόφασή της 125/2012 η Αρχή επέτρεψε, με την άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που παρέσχε, τη χορήγηση της συγκεκριμένης βεβαίωσης από τον υπεύθυνο επεξεργασίας στους τρίτους αιτούντες, αφού έκρινε ότι η ως άνω ζητηθείσα από τους τρίτους αιτούντες βεβαίωση είναι αναγκαία και πρόσφορη για το σκοπό επεξεργασίας που είχαν προβάλει οι αιτούντες τρίτοι, δηλαδή την υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων και εισαγγελικών αρχών. Με την υπό κρίση αίτησή της, η Α δεν αποδεικνύει ότι η ως άνω ζητηθείσα από τους τρίτους αιτούντες βεβαίωση δεν είναι αναγκαία και πρόσφορη για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των τρίτων αιτούντων ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων και εισαγγελικών αρχών. Αντίθετα, λαμβάνοντας υπόψη και τις προαναφερόμενες διατάξεις του ΑΚ και τα στοιχεία του φακέλου της υπό κρίση υπόθεσης – ιδίως δε τα συνημμένα στην υπό κρίση αίτηση ανακλήσεως έγγραφα που υπέβαλε η Α προς την Αρχή σχετικά με την αντιδικία της με τους τρίτους αιτούντες – προκύπτει ότι η ως άνω ζητηθείσα από τους τρίτους αιτούντες βεβαίωση είναι όντως αναγκαία και πρόσφορη για το σκοπό επεξεργασίας που έχουν προβάλει οι αιτούντες τρίτοι, δηλαδή την υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων – ιδιαίτερα δε για την κρίση των αρμοδίων δικαστηρίων ως προς την επιμέλεια του προσώπου της ανήλικης κόρης τους – και πρέπει οπωσδήποτε να τεθεί στη διάθεση των αρμοδίων δικαστηρίων, προκειμένου αυτά να είναι σε θέση, αφού εκτιμήσουν την αποδεικτική αξία – μεταξύ

άλλων αποδεικτικών μέσων – και της επίμαχης βεβαίωσης, να διαμορφώσουν τη δικαιοδοτική τους κρίση, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς τους, σχετικά με όλα τα ζητήματα που αφορούν την αντιδικία της Α με τους αιτούντες τρίτους και, ιδίως, την υπεράσπιση των δικαιωμάτων και των συμφερόντων του ανήλικου τέκνου της Α και του Γ. Εξάλλου, η αιτούσα Α επικαλείται κατά τρόπο αντιφατικό, στην υπό κρίση αίτηση ανακλήσεως, ότι τα ανωτέρω στοιχεία έχουν ήδη δοθεί σε προηγούμενα δικαστήρια. Συνεπώς, η υπό κρίση αίτηση ανακλήσεως πρέπει να απορριφθεί, καθόσον δεν προβάλλονται ούτε αποδεικνύονται νέα πραγματικά περιστατικά ικανά να δικαιολογήσουν την ανάκληση ή τροποποίηση της ανωτέρω απόφασης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή,

Απορρίπτει την υπό κρίση αίτηση της Α για την ανάκληση της απόφασης 125/2012 της Αρχής.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 154/2013

ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ ΣΕ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΗΣ ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΣΕ ΦΥΣΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΓΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΣΕ ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Με την υπ' αριθμ πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6557/15.10.2012 προσφυγή της προς την Αρχή, η Α παραπονείται για παράνομη επεξεργασία δεδομένων σχετικά με την πιστοληπτική της ικανότητα από την Τράπεζα Κύπρου, την εταιρεία Χ., η οποία τυγχάνει πιστούχος και πελάτης της προαναφερόμενης τράπεζας, καθώς και προσωπικά από τον Β, ο οποίος είναι και ο νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας Χ. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα, η οποία είναι δικαστική λειτουργός, αναφέρει ότι στις ...-2012 προσήλθε στο γραφείο της Γενικής Επιτρόπου των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων (κατόπιν σχετικής τηλεφωνικής κλήσης από τη Γραμματεία) και ενημερώθηκε ότι την προηγούμενη ημέρα (...-2013) βρέθηκε κάτω από την πόρτα του γραφείου της Γενικής Επιτρόπου μια ανώνυμη-ανυπόγραφη-δακτυλογραφημένη επιστολή που την αφορούσε. Η εν λόγω επιστολή αναφερόταν, μεταξύ άλλων, σε χρέη της Α απέναντι σε τεχνίτες που είχαν εργαστεί για την ανακαίνιση της οικίας της, καθώς και σε σχετική καταχώρισή της στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η επιστολή εστάλη στο γραφείο της Γενικής Επιτρόπου των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων με σκοπό τη ματαίωση της επικείμενης προαγωγής της σε Εφέτη, καθώς η παραλήπτρια της επιστολής ήταν το πρόσωπο που θα εισηγείτο στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο Διοικητικής Δικαιοσύνης περί της επάρκειας, ακεραιότητας και ικανότητας των υπό προαγωγή τελούντων προέδρων πρωτοδικών, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα. Την ίδια ημέρα, η προσφεύγουσα άσκησε το δικαίωμα πρόσβασης στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε., από όπου και πληροφορήθηκε ότι στις ...-2012 πραγματοποιήθηκαν για το πρόσωπό της δυο αναζητήσεις, μία από την Millennium Bank/Κεντρικές Υπηρεσίες και μία από την Τράπεζα Κύπρου/Ανω Πατήσια. Ακολούθως, η προσφεύγουσα άσκησε το δικαίωμα πρόσβασης στην Τράπεζα Κύπρου, η οποία της απάντησε ότι η αναζήτηση στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. έγινε μετά από τηλεφωνικό ερώτημα του λογιστή της εταιρείας Χ. για το αν η τράπεζα θα μπορούσε να δεχθεί ως ενέχυρο μια επιταγή εκδόσεως της προσφεύγουσας. Περαιτέρω, η προ-

σφεύγουσα αναφέρει ότι συζούσε επί χρονικό διάστημα επτά (7) ετών περίπου με τον Β, νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας Χ, καθώς και ότι, μετά τη διακοπή της συμβίωσης αυτής (κατά το Μάρτιο του 2011), ο Β ξεκίνησε έναν «ανηλεή πόλεμο» εναντίον εκείνης και συγγενικών της προσώπων (τέκνων και πρώην συζύγου της), με πάμπολλα εξώδικα, αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων, μηνύσεις και αγωγές, οι οποίες εκκρεμούν στα αρμόδια δικαστήρια. Κατόπιν τούτων, η προσφεύγουσα καταγγέλλει συγκεκριμένα ότι:

α) Η Τράπεζα Κύπρου αναζήτησε προσωπικά της δεδομένα στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. χωρίς νόμιμο λόγο και, στη συνέχεια, ανακοίνωσε τα δεδομένα αυτά στην εταιρεία Χ., ως πιστούχου και πελάτη της.

β) Ο Β, εκμεταλλευόμενος την ιδιότητά του ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας Χ, ζήτησε και έμαθε (μέσω του λογιστή της εταιρείας) από την Τράπεζα Κύπρου, χωρίς νόμιμο λόγο, τα τηρούμενα στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. δυσμενή δεδομένα της προσφεύγουσας. Στη συνέχεια, σύμφωνα πάντα με τα καταγγελλόμενα, ο Β ανακοίνωσε τα δεδομένα αυτά στη Γενική Επίτροπο των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων μέσω της προαναφερόμενης ανώνυμης επιστολής με σκοπό να ματαιώσει την επικείμενη προαγωγή της προσφεύγουσας ως Εφέτη και να την βλάψει ηθικά, επαγγελματικά και οικονομικά.

Στο πλαίσιο εξέτασης της ως άνω υπόθεσης, η Αρχή, με τα υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3809/04-06-2013 και Γ/ΕΞ/3810/04-06-2013 έγγραφά της, ζήτησε από την Τράπεζα Κύπρου και την εταιρεία Χ. να διευκρινίσουν τις απόψεις τους επ' αυτής. Ακολούθως, οι καταγγελλόμενες παρείχαν τις απαραίτητες διευκρινίσεις με τα υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4402/01-07-2013 και Γ/ΕΙΣ/4194/19-06-2013 έγγρατά τους, αντίστοιχα, ενώ παράλληλα η Τράπεζα Πειραιώς – Πρώην Δίκτυο Τράπεζας Κύπρου στην Ελλάδα, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4168/18-06-2013 έγγραφο της, ενημέρωσε την Αρχή, μεταξύ άλλων, ότι *«... σύμφωνα με τους όρους των από 26-03-2013 συμβάσεων που υπεγράφησαν στο πλαίσιο των μέτρων εξυγίανσης του πιστωτικού συστήματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, μεταβιβάστηκαν στην Τράπεζα Πειραιώς συγκεκριμένα μόνο στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού των υποκαταστημάτων στην Ελλάδα των πιστωτικών ιδρυμάτων ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ, CYPRUS POPULAR BANK CO LTD και ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ»*. Ταυτόχρονα με την παροχή των απαραίτητων διευκρινίσεων για την ως άνω υπόθεση (δηλ. με το ίδιο έγγραφο υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4194/19-06-2013), ο νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας Χ, ως φυσικό πρόσωπο εν προκειμένω, παραπονείται ότι η προσφεύγουσα Α επεξεργάστηκε χωρίς νόμιμο λόγο προσωπικά του δεδομένα σχετικά με τραπεζικούς λογαριασμούς και ποινική δίωξη. Ειδικότερα, ο Β, ως φυσικό πρόσωπο, καταγγέλλει ότι:

α) Η Α έστειλε σε τέσσερα διαφορετικά πρόσωπα (στον Γ-πατέρα της εγγονής της Α και υπάλληλο του Β, στη Δ-εν διαστάσει σύζυγο του Β, στη Ε-κοινή φίλη της Α και του Β και στον ΣΤ-φίλο και συνεργάτη του Β), τα οποία είχαν προβεί σε ένορκες βεβαιώσεις υπέρ του Β στο πλαίσιο εκκρεμούσης ποινικής διαδικασίας (μήνυση για συκοφαντική δυσφήμιση που η ίδια Α είχε υποβάλλει κατά του Β), τέσσερις αντίστοιχες επιστολές. Στις επιστολές αυτές, σύμφωνα πάντα με τα καταγγελλόμενα, η Α αναφέρει, μεταξύ άλλων, δεδομένα σχετικά με τραπεζικούς λογαριασμούς του Β και επισυνάπτει αποσπάσματα κινήσεως των λογαριασμών αυτών (“extraits”).

β) Η Α, εκμεταλλευόμενη την ιδιότητά της ως δικαστικού λειτουργού, συνέλεξε από το αρχείο της εισαγγελίας δεδομένα σχετικά με εκκρεμή ποινική δίωξη του Β, ήτοι αντικείμενο κατηγορίας (μη έγκαιρη καταβολή εργοδοτικών εισφορών) και ημ/νία δικασίμου (../..) και ανέφερε τα στοιχεία αυτά σε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που απευθυνόταν από εκείνη προς τον Β.

Στη συνέχεια, η Α, η εταιρεία Χ, δια του νομίμου εκπροσώπου της Β και η Τράπεζα Κύπρου κλήθηκαν νομίμως προς ακρόαση κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον του Τμήματος της Αρχής στις ...-2013 με τις υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/6243/03-10-2013, Γ/ΕΞ/6247/03-10-2013 και Γ/ΕΞ/6246/03-10-2013 κλήσεις αντίστοιχα και παρέστησαν. Κατά τη συνεδρίαση οι κληθέντες εξέθεσαν προφορικά τις απόψεις τους, τις οποίες ανέπτυξαν κατόπιν διεξοδικώς με σχετικά υπομνήματά τους (βλ. τα υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6521/15-10-2013, Γ/ΕΙΣ/6767/24-10-2013 και Γ/ΕΙΣ/6828/25-10-2013 υπομνήματα των Α, Χ, και Τράπεζα Κύπρου αντίστοιχα). Στη συνεδρίαση παρέστη επίσης η Ε και άσκησε παραδεκτώς πρόσθετη παρέμβαση υπέρ του Β με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6768/24-10-2013 έγγραφό της. Ειδικότερα, η Ε αναφέρει ότι έχει έννομο συμφέρον να επιθυμεί την αποδοχή της προσφυγής του Β ως προς το σκέλος που αφορά στην ανακοίνωση δεδομένων σχετικών με τραπεζικούς του λογαριασμούς από την Α σε τρίτα πρόσωπα, καθώς με την ενέργειά της αυτή η Α διέδωσε παρανόμως και προσωπικά δεδομένα της προσθέτως παρεμβαίνουσας, ήτοι ότι η τελευταία κατέθετε σε τακτική βάση χρήματα σε τραπεζικό λογαριασμό του Β για ένα εξάμηνο περίπου.

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των προαναφερόμενων στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγητή, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Στο άρθρο 2 στοιχ. α', β', γ', δ', ε' και ζ' του ν. 2472/1997 ορίζονται οι έννοιες των απλών και ευαίσθητων δεδομένων, του υποκειμένου αυτών, της επεξεργασίας, του αρχείου και του υπεύθυνου επεξεργασίας. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 στοιχ. α' του ίδιου νόμου, οι διατάξεις του ν. 2472/1997 δεν εφαρμόζονται στην επεξεργασία δεδομένων που πραγματοποιείται από φυσικό πρόσωπο για την άσκηση δραστηριοτήτων αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών. Ακολουθώντας, στο άρθρο 4 του ίδιου νόμου ορίζονται οι βασικές αρχές της επεξεργασίας, ενώ στο άρθρο 5 ορίζονται οι επιμέρους προϋποθέσεις για τη νομιμότητά της. Σύμφωνα δε με το άρθρο 5 παρ. 1 του ίδιου νόμου, η επεξεργασία απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνο όταν το υποκείμενο έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση, στην περίπτωση που συντρέχουν οι όροι που περιοριστικά αναφέρονται στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου. Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 5 του Ν. 2472/1997, *«Οι διατάξεις των άρθρων 11, 12, 13 [δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων] και 19 παρ. 1 [αρμοδιότητα της Αρχής] του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται στο ποινικό μητρώο και στα υπηρεσιακά αρχεία που τηρούνται από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές για την εξυπηρέτηση των αναγκών της ποινικής δικαιοσύνης και στο πλαίσιο της λειτουργίας της»*.

2. Η Αρχή, με τις Κανονιστικές Αποφάσεις 24/2004 και 25/2004, όρισε τις προϋποθέσεις τήρησης αρχείου από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. Σκοπός τήρησης και λειτουργίας του εν λόγω αρχείου είναι *«η ελαχιστοποίηση των κινδύνων από τη σύναψη πιστωτικών συμβάσεων με αφερέγγυους πελάτες και εν γένει από τη δημιουργία επισφαλών απαιτήσεων και τελικά η προστασία της εμπορικής πίστης και η εξυγίανση των οικονομικών συναλλαγών»*, ενώ η σχετική επεξεργασία επιτρέπεται ως επεξεργασία απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του υπέρτερου έννομου συμφέροντος του υπεύθυνου επεξεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997 (βλ. παρ. 1 της απόφασης 24/2004). Περαιτέρω, με βάση τις προαναφερόμενες Κανονιστικές Αποφάσεις (βλ. ιδίως παρ. 4 της Απόφασης 24/2004 και παρ. Β' της Απόφασης 25/2004), νόμιμοι

αποδέκτες του αρχείου της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. είναι -μεταξύ άλλων- τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τα οποία έχουν το δικαίωμα χρησιμοποίησης των σχετικών δεδομένων για τον προαναφερθέντα σκοπό, ενώ η περαιτέρω επεξεργασία των δεδομένων αυτών (διαβίβαση σε τρίτους κ.λ.π.) είναι απολύτως απαγορευτική.

3. Αναφορικά με την πρόσβαση και άντληση δεδομένων πιστοληπτικής ικανότητας της προσφεύγουσας από το αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε., η Τράπεζα Κύπρου παραδέχεται ότι ο ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτημένος υπάλληλός της, ανταποκρινόμενος σε τηλεφωνικό ερώτημα του λογιστή της πιστούχου εταιρίας Χ., προέβη σε αναζήτηση των στοιχείων της προσφεύγουσας στο αρχείο ΣΑΥ&ΣΥΠ της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε., προκειμένου να ερευνήσει τη φερεγγυότητά της, να εκτιμήσει τον αναλαμβανόμενο από την τράπεζα πιστωτικό κίνδυνο και να αποφανθεί επί της απόρριψης ή της αποδοχής του αιτήματος ενεχύρασης επιταγής εκδόσεως της προσφεύγουσας με βάση την πολιτική χορηγήσεων της τράπεζας. Ωστόσο, ο εν λόγω υπάλληλος αρκέστηκε σε τηλεφωνικό αίτημα της πιστούχου εταιρίας, παρά τις σχετικές οδηγίες και τη θεμελιωμένη πρακτική της Τράπεζας Κύπρου για προσκόμιση εγγράφων προς τεκμηρίωση της εκάστοτε αναζήτησης στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. [βλ. το από ...-2009 υπηρεσιακό σημείωμα της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Μεθόδων της Τράπεζας Κύπρου προς όλα τα διευθυντικά στελέχη του δικτύου και της διοίκησης με θέμα «ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΤΕΙΡΕΣΙΑ», όπου ορίζεται ότι «... οποιαδήποτε αναζήτηση στοιχείων στον ΤΕΙΡΕΣΙΑ πρέπει να αποδεικνύεται και να τεκμηριώνεται με έγγραφα. Ειδικότερα: - Αναζήτηση στοιχείων στο σύστημα ΣΑΥ (Μαύρη Λίστα), τεκμηριώνεται μόνο εφ' όσον υπάρχουν έγγραφα που αποδεικνύουν έννομο συμφέρον (αίτηση δανείου, αίτηση έκδοσης checkbook, επιταγή κλπ.)», καθώς και τον από 23.05.2012 Οδηγό Εργασιών σχετικά με τις διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθούνται για την ενεχυρίαση μεταχρονολογημένων επιταγών]. Οι ισχυρισμοί της Τράπεζας ότι πρόκειται για έκτακτο και μεμονωμένο περιστατικό προς χειρισμό του οποίου η Τράπεζα ενήργησε άμεσα και με ειλικρίνεια προς την προσφεύγουσα (ικανοποιώντας εγγράφως και εντός δυο ημερών το δικαίωμα πρόσβασής της), ότι κανένα άλλο παρόμοιο περιστατικό δεν έχει λάβει χώρα από το χρόνο λήψης των προαναφερόμενων οργανωτικών μέτρων (υπηρεσιακό σημείωμα και οδηγός εργασιών), καθώς και ότι είχε δημιουργηθεί με την εταιρεία Χ. ένα κλίμα εμπιστοσύνης λόγω της εύρυθμης και ομαλής εξέλιξης της μεταξύ τους συμβατικής σχέσης (σύμβαση πίστωσης με αλληλόχροο λογαριασμό από το έτος 2008, στο πλαίσιο της οποίας έχουν ενεχυραστεί μέχρι και σήμερα συνολικά 16 επιταγές) δεν αναιρούν το γεγονός ότι ο εν λόγω υπάλληλος παραβίασε τις ως άνω οδηγίες της Τράπεζας στην συγκεκριμένη περίπτωση. Συνεπώς, η Τράπεζα Κύπρου έχει λάβει καταρχάς κατάλληλα οργανωτικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 2472/1997 τόσο προς τεκμηρίωση των αναζητήσεων στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. όσο και προς έλεγχο και απόδειξη των νόμιμων λόγων αναζήτησης, οποτεδήποτε αυτό απαιτηθεί (πρβλ. Απόφαση 57/2013 της Αρχής, όπου η καταγγελλόμενη τράπεζα δεν ήταν σε θέση να ελέγξει εάν αναζητήσεις στο σύστημα της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ από τους υπαλλήλους της στην συγκεκριμένη περίπτωση είχαν γίνει νόμιμα ή όχι). Ωστόσο, στην υπό κρίση περίπτωση παραβιάστηκαν τα προαναφερόμενα οργανωτικά μέτρα, δηλαδή οι πράξεις επεξεργασίας (πρόσβαση και άντληση) στις οποίες υποβλήθηκαν τα δεδομένα της προσφεύγουσας δεν είχαν νόμιμο σκοπό κατά την έννοια του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997, όπως αυτός εξειδικεύεται στην παρ. 1 της Κανονιστικής Απόφασης 24/2004 της Αρχής, καθώς δεν είχε προσκομιστεί αντίγραφο επιταγής εκδόσεως της προσφεύγουσας, ώστε να νομιμοποιείται η Τράπεζα να ελέγξει την πιστοληπτική της ικανότητα από το αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. Η δε Τράπεζα δεν ασκούσε τον δέοντα έλεγχο αν οι υπάλληλοί της, όπως και ο ανωτέρω, ενεργούσαν σύμφωνα με τον νόμο και τις εγκυκλίου των αρμοδίων οργάνων της, ως και την

τήρηση των εντολών της κατά την πρόσβαση στα δεδομένα της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. και την άντληση στοιχείων απ αυτά σε βάρος πολιτών.

4. Αναφορικά με την ανακοίνωση/χορήγηση δεδομένων πιστοληπτικής ικανότητας της προσφεύγουσας στην εταιρία Χ., ακόμη και αν γίνουν δεκτοί οι ισχυρισμοί της Τράπεζας Κύπρου και του Β ότι ο τελευταίος δεν ζήτησε ποτέ (μέσω της εταιρείας του) από την Τράπεζα να αντλήσει δυσμενή δεδομένα της προσφεύγουσας από το αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε., καθώς και ότι πράγματι η Τράπεζα δεν ανακοίνωσε σε αυτόν κανένα συγκεκριμένο στοιχείο, παρά μόνο το γεγονός ότι δεν θα δεχόταν ως ενέχυρο επιταγή εκδόσεως της προσφεύγουσας, με την σχετική πληροφόρηση που παρείχε η Τράπεζα στον Β αποκαλύπτονται εμμέσως δεδομένα σχετικά με τη φερεγγυότητα της προσφεύγουσας, ότι δηλαδή δεν θα δεχόταν η Τράπεζα ως ενέχυρο επιταγή εκδόσεως της προσφεύγουσας γιατί, κατά λογική ακολουθία, θεωρεί την τελευταία ως πρόσωπο αφερέγγυο. Άλλωστε, ο μέσος σύγχρονος συναλλασσόμενος γνωρίζει πλέον πως, για να αξιολογήσει μια τράπεζα τη φερεγγυότητα ενός φυσικού προσώπου, θα συνεκτιμήσει (κατεξοχήν) τα στοιχεία που θα αντλήσει από το αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. Από το γεγονός αυτό όμως σε καμία περίπτωση δεν συνάγεται, όπως εσφαλμένα υποστηρίζει ο Β ότι έχει καθιερωθεί ως «επιχειρηματική πρακτική», ότι η Τράπεζα νομιμοποιείται να ενεργεί ως «εταιρεία επιχειρηματικής πληροφόρησης/πιστοληπτικής ικανότητας» παρέχοντας στους πελάτες της (ανταποκρινόμενη μάλιστα σε απλά τηλεφωνικά ερωτήματα) οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με τη φερεγγυότητα ενός άλλου φυσικού προσώπου (βλ. ιδίως παρ. 4 της Απόφασης 24/2004 και παρ. Β΄ της Απόφασης 25/2004).

5. Ο ισχυρισμός της Α ότι τα ανωτέρω δυσμενή δεδομένα (καταχώριση το αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.) ανακοινώθηκαν από τον Β προς τη Γενική Επίτροπο των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων μέσω της αναφερόμενης στο ιστορικό της παρούσης ανώνυμης επιστολής δεν αποδεικνύεται και, ως εκ τούτου, η προσφυγή της Α πρέπει να απορριφθεί ως προς αυτό το σκέλος, αφού δεν ενισχύεται από κάποιο αποδεικτικό στοιχείο και δεν αποτελεί τέτοιο το επικαλούμενο από την προσφεύγουσα ότι ήταν το μόνο πρόσωπο που θα ήθελε με τον τρόπο αυτό να την βλάψει υπηρεσιακά και να αποτρέψει την προαγωγή της σε Εφέτη, η οποία (προαγωγή) και τελικά πραγματοποιήθηκε.

6. Αναφορικά με τα στοιχεία κινήσεως τραπεζικών λογαριασμών του Β, όπως και ο ίδιος παραθέτει, η Α συνέλλεξε νομίμως τα υπό κρίση δεδομένα, καθώς είχαν κατατεθεί από τον ίδιο σε φάκελο εκδοθείσας σε βάρος της διαταγής πληρωμής. Στη συνέχεια, η Α χρησιμοποίησε τα δεδομένα αυτά για σκοπό διαφορετικό από εκείνον για τον οποίο νομίμως τα συνέλλεξε, δηλαδή για την ενημέρωσή της προκειμένου να ασκήσει ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής, καθώς (όπως και η ίδια συνομολογεί) τα ανακοίνωσε στον ΣΤ-φίλο και συνεργάτη του Β μέσω προσωπικής επιστολής, με την οποία εκφράζει στον ως άνω παραλήπτη τη δυσαρέσκειά της για την ένορκη βεβαίωση στην οποία αυτός προέβη σε βάρος της ως παλιός της γνώριμος από τη σχέση της με τον Β. Ειδικότερα, στην επιστολή αυτή η Α διέλαβε για το ζήτημα αυτό τα ακόλουθα: *«Η κα Ε, χρόνια επιστήθια φίλη μου [20 χρόνια?], τι να πω? [...] Αποδείχθηκε κι αυτή “φίδι κολοβό”, βέβαια, όταν εγώ ανακάλυψα, όλως τυχαίως, ότι η κ. Ε κατέθετε συχνά πυκνά χρήματα σε τραπεζικό λογ/σμό του κου Β στην ΓΙΟΥΡΟΜΠΑΝΚ, για ένα εξάμηνο περίπου, που εγώ πήρα τα σχετικά παραστατικά στα χέρια μου από το φάκελο του ειρηνοδικείου, που ο Β είχε εκδώσει διαταγή πληρωμής εις βάρος μου, και “έπεσα από τα σύννεφα” γιατί δεν μπορούσα να φανταστώ τι είδους οικονομική δοσοληψία είχαν αυτοί οι δυο, κατάλαβα ότι η ξαφνική φιλία της κας Ε με τον κο Β και η έχθρα της για μένα δεν ήταν τυχαία και φυσικά ΚΑΘΟΛΟΥ ΑΝΙΔΙΟΤΕΛΗΣ! ΟΛΟΙ ΕΧΟΥΝ ΤΟ ΤΙΜΗΜΑ ΤΟΥΣ!!»,* δεν αποδεικνύεται όμως ότι επεσύναψε στην επιστολή αυτή απόσπασμα κινήσεως λογαριασμού (“extraît”) του

Β ούτε περαιτέρω αν η ίδια απέστειλε επιστολές παρόμοιου περιεχομένου και αποσπάσματα κινήσεως λογαριασμών στα λοιπά τρία πρόσωπα που αναφέρει ο Β (ήτοι στον Γ-πατέρα της εγγονής της Α και υπάλληλο του Β, στη Δ-εν διαστάσει σύζυγο του Β και στην Ε -πρώην κοινή φίλη της Α και του Β), ισχυρισμούς που η ίδια η Α αρνείται κατηγορηματικά. Συνεπώς, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η πραγματοποιηθείσα ανακοίνωση με τον ανωτέρω τρόπο, δεδομένων σχετικά με περιοδικές καταθέσεις χρημάτων από τη Ε σε τραπεζικό λογαριασμό του Β για ένα εξάμηνο περίπου (άρθρα 2 στοιχ. α', γ', δ', ε' και ζ' του ν. 2472/1997), πραγματοποιήθηκε χωρίς νόμιμο σκοπό (άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. α' και άρθρο 5 του ν. 2472/1997) και εμπίπτει στις διατάξεις του ν. 2472/1997 εφόσον εκφεύγει της προσωπικής χρήσης για την οποία προόριζε αρχικά τα απλά αυτά προσωπικά δεδομένα του Β η εν λόγω αντίδικός του στην δίκη εκείνη. Ωστόσο, ένα μέλος διατύπωσε την άποψη ότι η εν λόγω επεξεργασία προσωπικών δεδομένων δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997, καθώς, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 στοιχ. α', πραγματοποιήθηκε από την καταγγέλλουσα κατά την άσκηση προσωπικών της δραστηριοτήτων. Η ανακοίνωση μέσω προσωπικής αλληλογραφίας σε ένα μόνον άτομο -με το οποίο ο υπεύθυνος επεξεργασίας διατηρεί ή διατηρούσε προσωπικές/φιλικές σχέσεις- προσωπικών δεδομένων τρίτου προσώπου, με το οποίο ο υπεύθυνος διατηρούσε επίσης φιλικές σχέσεις, όπως συμβαίνει εν προκειμένω, εμπίπτει στην έννοια της προσωπικής χρήσης, ενώ ο θιγόμενος θα πρέπει να αναζητήσει προστασία με βάση τις κείμενες διατάξεις περί δυσφήμισης ή/και προσβολής προσωπικότητας.

7. Τα δεδομένα σχετικά με ποινική δίωξη του Β, ήτοι αντικείμενο κατηγορίας (μη έγκαιρη καταβολή εργοδοτικών εισφορών) και ημ/νία δικασίμου (.../...), αποτελούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα του υποκειμένου τους (άρθρο 2 στοιχ. β' και γ' του ν. 2472/1997), ενώ η συλλογή των δεδομένων αυτών συνιστά επεξεργασία (άρθρο 2 στοιχ. δ' και θ' του ν. 2472/1997), η οποία επιτρέπεται κατ' εξαίρεση ύστερα από άδεια της Αρχής (άρθρο 7 παρ. 2 του ν. 2472/1997). Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 5 του ν. 2472/1997, η Αρχή δεν ασκεί εποπτεία στο ποινικό μητρώο και στα υπηρεσιακά αρχεία που τηρούνται από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές για την εξυπηρέτηση των αναγκών της ποινικής δικαιοσύνης και στο πλαίσιο της λειτουργίας της (βλ. Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων της Αρχής 2012, 3.12.2 *Ειδικά ζητήματα αρμοδιότητας που απασχόλησαν την Αρχή*, καθώς και απαντητικό έγγραφο Γ/ΕΞ/6084/26-09-2013). Συνεπώς, η εξέταση της νομιμότητας της συλλογής των προαναφερόμενων δεδομένων σχετικών με ποινική δίωξη του Β από την Α εκφεύγει της αρμοδιότητας της Αρχής. Επιπρόσθετα, όταν μια επεξεργασία δεδομένων πραγματοποιείται στο πλαίσιο άσκησης δραστηριοτήτων αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών, τότε εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής του ν. 2472/1997 (άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 2472/1997). Συνεπώς, εφόσον η Α ανέφερε τα εν λόγω δεδομένα σε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που απευθυνόταν αποκλειστικά από εκείνη προς τον Β (όπως προκύπτει από τα στοιχεία που και ο ίδιος ο Β προσκομίζει) και σε κανέναν άλλο τρίτο, η εν λόγω επεξεργασία πρέπει να γίνει δεκτό ότι πραγματοποιήθηκε για αποκλειστικά προσωπική χρήση κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του ν. 2472/1997 και, ως εκ τούτου, εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής του νόμου αυτού.

Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τη βαρύτητα των παραβάσεων των άρθρων 4 και 5 του ν. 2472/1997 που αποδείχθηκαν και της προσβολής που επήλθε από αυτές στα υποκείμενα, κρίνει κατά πλειοψηφία ότι πρέπει να επιβληθούν στους υπεύθυνους επεξεργασίας οι προβλεπόμενες στο άρθρο 21 παρ.1 εδαφ. α' και β' του ν. 2472/1997 κυρώσεις που αναφέρονται στο διατακτικό και οι οποίες κρίνονται ανάλογες με τη βαρύτητα των παραβάσεων, καθώς και ότι πρέπει να απευθυνθεί σε έναν εκ των υπευθύνων επεξεργασίας σχετική σύσταση σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. γ' του ν. 2472/1997.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή

1) Αποφαίνεται ότι η πρόσβαση της Τράπεζας Κύπρου στα δεδομένα πιστοληπτικής ικανότητας της προσφεύγουσας Α που τηρούνται στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. και η ακόλουθη ανακοίνωση των δεδομένων αυτών στην εταιρεία Χ. και κατ' επέκταση στο νόμιμο εκπρόσωπο αυτής Β αντιβαίνει στο ν. 2472/1997 ως επεξεργασία δεδομένων που πραγματοποιήθηκε για παράνομο σκοπό.

2) Επιβάλλει στην Τράπεζα Κύπρου, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, χρηματικό πρόστιμο ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) Ευρώ για παράνομη πρόσβαση στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. και για παράνομη ανακοίνωση των δεδομένων που άντλησε από το αρχείο αυτό σε τρίτο πρόσωπο.

3) Επιβάλλει στην εταιρεία Χ., ως υπεύθυνο επεξεργασίας, χρηματικό πρόστιμο ύψους τριών χιλιάδων (3.000) Ευρώ για παράνομη συλλογή δεδομένων πιστοληπτικής ικανότητας της Α.

4) Επιβάλλει την κύρωση της προειδοποίησης στην Α, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για παράνομη ανακοίνωση δεδομένων σχετικών με τραπεζικό λογαριασμό του Β σε τρίτο πρόσωπο.

5) Απευθύνει σύσταση στην Τράπεζα Κύπρου, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, να λάβει αυστηρότερα οργανωτικά μέτρα σχετικά με την τεκμηρίωση των αναζητήσεων που πραγματοποιούν οι εξουσιοδοτημένοι προς τούτο υπάλληλοί της στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. (π.χ. εντατικοποίηση των ελέγχων που πραγματοποιεί προς διαπίστωση συμμόρφωσης των υπαλλήλων της με τις σχετικές οδηγίες), ώστε να αποφευχθούν στο μέλλον παρόμοια περιστατικά αναφορικά με πρόσβαση στα εν λόγω αρχεία χωρίς νόμιμο λόγο.

6) Απορρίπτει εν μέρει την προσφυγή της Α ως προς το σκέλος της περαιτέρω δι-άδοσης δεδομένων σχετικών με καταχώρισή της στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. από τον Β στη Γενική Επίτροπο των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, για τους λόγους που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας (σκέψη 5).

7) Απορρίπτει εν μέρει την προσφυγή του Β ως προς το σκέλος της πρόσβασης της Α στο αρχείο της Εισαγγελίας και της περαιτέρω χρήση των δεδομένων αυτών για τους λόγους που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας (σκέψη 7).

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 155/2013**ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΤΡΙΤΟΥ ΣΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΥ ΕΞΑΙΡΕΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΥΓΕΙΑΣ.****Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:**

Με τη με αριθμ. εμπ. πρωτ.-...-...-2013 (αριθμ. πρωτ. της Αρχής Γ/ΕΙΣ/7499/25.11.2013) αίτησή του και κατ' ορθή εκτίμηση αυτής το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (στο εξής και Α.Π.Θ.) ζήτησε από την Αρχή να του χορηγήσει άδεια προκειμένου να διαθέσει στην αιτούσα, Α, ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (δεδομένα υγείας) των συναδέλφων της που εξαιρέθηκαν από τη διαδικασία θέσης των υπαλλήλων σε καθεστώς διαθεσιμότητας κατά τις προβλέψεις του άρθρου 90 του ν. 4172/2013.

Συγκεκριμένα κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 90 παρ. 2 Ε του ν. 4172/2013 εκδόθηκε η με αριθμό ΔΙΠΙΔΔ/Β.2/2/οικ. 21634/7.8.2013 απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για τον καθορισμό της διαδικασίας επιλογής των υπαλλήλων που τίθενται σε διαθεσιμότητα, των

κριτηρίων επιλογής και κατάταξης τους και τον τρόπο μοριοδότησής τους. Ακολούθως εκδόθηκε η με αριθμό 135211/Β2/24.9.2013 απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων - Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για την κατάργηση 1349 οργανικών και προσωποπαγών θέσεων μονίμου και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού των Πανεπιστημίων κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 90 του ν. 4172/2013, η οποία τροποποιήθηκε με τη με αριθμό 150539/Β2/15.10.2013 απόφαση των ίδιων Υπουργών. Δυνάμει της ανωτέρω απόφασης στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης καταργήθηκαν, μεταξύ άλλων, ...(...) θέσεις μόνιμου και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού κατηγορίας ...κλάδου ή και ειδικότητας ..., στην οποία εντάσσεται και η αιτούσα.

Στις ...-...-2013 δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ) ο πίνακας κατάταξης των υπαλλήλων του συγκεκριμένου κλάδου/ειδικότητας κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας και ακολούθως δημοσιεύθηκε και ο τελικός πίνακας κατάταξης των εν λόγω υπαλλήλων. Οι συγκεκριμένοι πίνακες κατάταξης περιλαμβάνουν ...(αριθμός) άτομα (η αιτούσα κατετάγη ...), ενώ στην εν λόγω κατηγορία εντάσσονται συνολικά ...(αριθμός). Μετά από ερώτημά της η αιτούσα πληροφορήθηκε από τη Διεύθυνση Προσωπικού του Α.Π.Θ. ότι τρεις υπάλληλοι εξαιρέθηκαν από τη διαθεσιμότητα για λόγους υγείας, κατά τις προβλέψεις του άρθρου 90 παρ. 2 Δ του ν. 4172/2013, ενώ δύο ακόμα αντιμετώπισαν προβλήματα κατά τη διαδικασία απογραφής. Ακολούθως, η αιτούσα, Α, υπέβαλε αίτηση προς τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης με αντικείμενο την πρόσβαση στο προσωπικό μητρώο των υπαλλήλων που εξαιρέθηκαν από το μέτρο της διαθεσιμότητας, επικαλούμενη τη συνδρομή στο πρόσωπό της ειδικού εννόμου συμφέροντος που συνίσταται στην άσκηση ένστασης, αίτησης θεραπείας ή οποιασδήποτε άλλης μορφής προσφυγής για την προσβολή των προαναφερθέντων πινάκων κατάταξης. Ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης εξέδωσε τη με αριθμ. πρωτοκόλλου .../...-...-2013 εισαγγελική παραγγελία, με την οποία διαβίβασε την αίτηση της Α και παρήγγειλε τη χορήγηση των αιτούμενων εγγράφων, καθώς έκρινε ότι στο πρόσωπο της αιτούσας συντρέχει έννομο προς τούτο συμφέρον.

Η Αρχή ήδη με το με αριθμ. πρωτοκόλλου Γ/ΕΞ/7411-1/26-11-2013 έγγραφό της και με την αιτιολογία που αναφέρεται σε αυτό ενημέρωσε το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης ότι δεν κωλύεται από το ν. 2472/1997 να χορηγήσει σε αιτούντες υπαλλήλους στοιχεία από το προσωπικό μητρώο συναδέλφων τους, προκειμένου οι πρώτοι να δύνανται να ασκήσουν ενστάσεις ή ένδικα βοηθήματα κατά των πινάκων κατάταξης. Ειδικά, όμως, για τη χορήγηση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, όπως για παράδειγμα δεδομένων υγείας, η Αρχή με το ίδιο έγγραφο επιφυλάχθηκε να εκδώσει σχετική άδεια επί συγκεκριμένων αιτημάτων.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγητή, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Το άρθρο 2 στοιχ. α', β', δ' και θ' του ν. 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προβλέπει ότι «Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως: “Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα”, κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων... “Ευαίσθητα δεδομένα” τα δεδομένα που αφορούν τη φυλετική ή εθνική προέλευση, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε ένωση, σωματείο και συνδικαλιστική οργάνωση, την υγεία, την κοινωνική πρόνοια και την ερωτική ζωή, καθώς

και τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες... “Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα” κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται, από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή... “Τρίτος”, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία, ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, εκτός από το υποκείμενο των δεδομένων, τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία ή για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας ».

Το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. α' και β' του ν. 2472/1997 ορίζει ότι ο σκοπός της επεξεργασίας πρέπει να είναι καθορισμένος, σαφής και νόμιμος, τα δε δεδομένα να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα απαιτούνται ενόψει του σκοπού της επεξεργασίας.

Για τη νόμιμη επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων απαραίτητη είναι η χορήγηση άδειας από την Αρχή στην περίπτωση που συντρέχει κάποια από τις βάσεις νομιμότητας της επεξεργασίας που ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 του ν. 2472/1997. Κατά το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του προαναφερθέντος νόμου «Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:...γ) Η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου...».

Η διάταξη του άρθρου 11 παρ. 3 του ν. 2472/1997 προβλέπει ότι «Εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς».

2. Τα στοιχεία του προσωπικού μητρώου των δημοσίων υπαλλήλων και των υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. αποτελούν προσωπικά δεδομένα αυτών κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. α' και β' του ν. 2472/1997. Σύμφωνα, μάλιστα, με τη διάταξη του άρθρου 4 του π.δ/τος 178/2004 για τον τρόπο τήρησης και ενημέρωσης του προσωπικού μητρώου των δημοσίων υπαλλήλων «...2. Ο προϊστάμενος της οικείας υπηρεσίας προσωπικού είναι υπεύθυνος για την τήρηση, ασφαλή φύλαξη και ενημέρωση όλων των στοιχείων που συγκροτούν το προσωπικό μητρώο, όπως επίσης και για τη διαβίβαση των στοιχείων αυτών, όταν αυτό επιβάλλεται από ειδικές διατάξεις νόμων, αφού προηγουμένως ενημερώσει σχετικά τον υπάλληλο, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση του απορρήτου του περιεχομένου αυτού... 4. Πέραν των οριζόμενων στις προηγούμενες παραγράφους 2 και 3 και με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 23 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. που κυρώθηκε με το Ν. 2683/1999, αποκλείεται η γνώση και πρόσβαση οιοδήποτε τρίτου στο περιεχόμενο των στοιχείων του προσωπικού μητρώου... 6. Η τήρηση και επεξεργασία των στοιχείων του προσωπικού μητρώου του υπαλλήλου, καθώς και οι υποχρεώσεις των υπεύθυνων για την τήρηση αυτού, διέπονται συμπληρωματικά από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».

Από τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 6 του ανωτέρω π.δ/τος προκύπτει ότι το απόρρητο που καθιερώνεται στο συγκεκριμένο άρθρο δεν είναι απόλυτο και κατά συνέπεια η

επεξεργασία των στοιχείων του προσωπικού μητρώου επιτρέπεται στην περίπτωση που συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 4, 5 και 7 του ν. 2472/1997 (βλ. Απόφαση της Αρχής 75/2011, διαθέσιμη στο διαδικτυακό της τόπο www.dpa.gr, Γνμ ΝΣΚ 165/2008, διαθέσιμη στο διαδικτυακό του τόπο www.nsk.gov.gr).

3. Στην υπό κρίση περίπτωση από την αίτηση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης προέκυψε ότι τα δεδομένα υγείας των υπαλλήλων ελήφθησαν υπόψη για την κατάρτιση των πινάκων κατάταξης και ειδικότερα για την εξαίρεση από το μέτρο της διαθεσιμότητας των υπαλλήλων που περιλαμβάνονται στις αναφερόμενες στο άρθρο 90 παρ. 2 Δ του ν. 4172/2013 περιπτώσεις. Ως εκ τούτου, τα εν λόγω δεδομένα είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορα για την άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων της αιτούσας, Α, και ειδικότερα για την άσκηση ένστασης, αίτησης θεραπείας ή οποιασδήποτε άλλης μορφής προσφυγής για την προσβολή των προαναφερθέντων πινάκων κατάταξης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή χορηγεί άδεια στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης να παρέχει στην αιτούσα, Α, πρόσβαση στο προσωπικό μητρώο των υπαλλήλων που εξαιρέθηκαν από το μέτρο της διαθεσιμότητας και ειδικά στα ευαίσθητα δεδομένα (δεδομένα υγείας) που περιλαμβάνονται σε αυτό. Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης οφείλει ως υπεύθυνος επεξεργασίας να ενημερώσει τα υποκείμενα των δεδομένων ότι προσωπικά τους δεδομένα θα διαβιβασθούν σε τρίτο.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΑΡ. 1/2013**ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΑ - ΜΕΤΑΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΜΕ ΛΑΤΙΝΙΚΟΥΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ.**

Η Αρχή συνεδρίασε προκειμένου να γνωμοδοτήσει, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. θ' του ν. 2472/1997, επί του τρόπου μεταγραφής σε λατινικούς χαρακτήρες του ονόματος των προσώπων στα διαβατήρια.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έχει γίνει αποδέκτης προσφυγών ελλήνων πολιτών (25 προσφυγές/καταγγελίες και διαβίβαση δύο σχετικών υποθέσεων από το Συνήγορο του Πολίτη), οι οποίοι διαμαρτύρονται για τον τρόπο μεταγραφής του ονόματός τους σε λατινικούς χαρακτήρες στα υπό έκδοση / εκδοθέντα διαβατήριά τους. Ειδικότερα, διαμαρτύρονται γιατί ο τρόπος μεταγραφής του ονόματός τους κατά το πρότυπο ΕΛΟΤ 743 διαφέρει από αυτόν με τον οποίο το όνομά τους έχει μεταγραφεί σε παλαιότερα ελληνικά ή αλλοδαπά δημόσια έγγραφα, με βάση τα οποία οι προσφεύγοντες έχουν γίνει γνωστοί και επί ικανό χρονικό διάστημα εξατομικεύονται στο πλαίσιο των σχέσεων και συναλλαγών τους στην αλλοδαπή.

Η Αρχή με τη με αριθμ. πρωτοκόλλου Γ/ΕΞ/7618/27.11.2012 κλήση της κάλεσε τη Διεύθυνση Διαβατηρίων του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη να παραστεί στη συνεδρίασή της την Πέμπτη 6.12.2012 και ώρα 10.00 π.μ., στην έδρα της, προκειμένου να συζητηθούν οι ανωτέρω προσφυγές / καταγγελίες. Κατά τη συνεδρίαση της 6.12.2012 το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη παρέστη διά του Α, Διευθυντή της Διεύθυνσης Διαβατηρίων της Ελληνικής Αστυνομίας, και της Β, Τμηματάρχη του 2ου τμήματος της ίδιας υπηρεσίας.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού αναγνώστηκαν τα πρακτικά της 6.12.2012, άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια, η οποία μετά τη διατύπωση των απόψεών της αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης, εκδίδει την ακόλουθη

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

1. Η Αρχή έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει επί των διατάξεων που ρυθμίζουν τον τρόπο μεταγραφής σε λατινικούς χαρακτήρες του ονόματος των προσώπων στα διαβατήρια βάσει του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. θ' του ν. 2472/1997, το οποίο ορίζει ότι «1. Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες: ... θ) Γνωμοδοτεί για κάθε ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».

2. Το όνομα (κύριο όνομα και επώνυμο) αποτελεί βασικό στοιχείο της προσωπικότητας και εντάσσεται στο προστατευτικό πεδίο του ιδιωτικού βίου. Υπό το πρίσμα αυτό, το όνομα του προσώπου συνιστά δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. α' του ν. 2472/97. Κατά συνέπεια, οποιαδήποτε επεξεργασία του ονόματος, ως δεδομένου προσωπικού χαρακτήρα, υπόκειται στους περιορισμούς του άρθρου 4 παρ. 1 του νόμου αυτού. Ειδικότερα, η επεξεργασία αυτή πρέπει να μην αλλοιώνει τον τρόπο γλωσσικής εκφοράς του ονόματος, γιατί διαφορετικά το προσωπικό αυτό δεδομένο παύει να είναι ακριβές, όπως επιβάλλεται από το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. γ'. Η καταχώριση του ονόματος σε αρχείο διαβατηρίων υπόκειται στον πιο πάνω περιορισμό. Η καταγραφή, συνεπώς, του ονόματος στην ελληνική αλλά και η μεταγραφή του σε λατινικούς χαρακτήρες πρέπει να είναι ακριβής, να αποδίδει δηλαδή ακριβώς το όνομα του υποκειμένου.

3. Το άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος κατοχυρώνει το δικαίωμα της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας, στοιχείο της οποίας αποτελεί το ονοματεπώνυμο του

ατόμου, όπως αμέσως παραπάνω αναφέρθηκε. Χάριν της προστασίας της προσωπικότητας, αλλά και για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας των συναλλαγών ο νομοθέτης μπορεί να ρυθμίζει τα της προσλήψεως και μεταβολής του ονοματεπωνύμου, καθιερώνοντας την αρχή της σταθερότητας και του αμεταβλήτου αυτού, προβλέποντας δε σχετικές εξαιρέσεις (πρβλ. ΣτΕ 2567/2002, 4473/1995 κ.ά.). Για την ταυτότητα του λόγου, ο νομοθέτης μπορεί να θέσει σταθερούς κανόνες μεταγραφής σε λατινικούς χαρακτήρες των ονοματεπωνύμων στα διαβατήρια και στα λοιπά έγγραφα, προβλέποντας όμως, χάριν κυρίως της προστασίας της προσωπικότητας του ενδιαφερομένου ατόμου, αποκλίσεις από τους κανόνες αυτούς (βλ. ΣτΕ 1189/2005, 1602/2005).

4. Με την απόφαση ΔΙΕΜ/Φ06.5/Α12167/28.9.1983 του Υπουργού Προεδρίας της Κυβερνήσεως (Β' 579), εκδοθείσα κατ' επίκληση, μεταξύ άλλων, του ν. 372/1976 περί Ελληνικού Οργανισμού Τυποποιήσεως (ΕΛ.Ο.Τ.) και της ανάγκης «*υιοθέτησης από το δημόσιο τομέα πρότυπου μεταγραφής ελληνικού κειμένου σε λατινικό και αντιστρόφως*» για κάθε χρήση πλην της τηλεματικής ανταλλαγής δεδομένων, καθορίσθηκε ότι για την μετατροπή ελληνικού κειμένου σε λατινικό και αντιστρόφως εφαρμόζεται το πρότυπο ΕΛΟΤ 743. Ο παραπάνω ν. 372/1976 (Α. 166) ορίζει, για τις ανάγκες της εφαρμογής του, την έννοια του προτύπου ως εξής: «*Πρότυπο (STANDARD, NORME): Το έγγραφο, στο οποίο περιλαμβάνονται, για γενική και επαναλαμβανόμενη χρήση, κανόνες, κατευθυντήριες γραμμές ή χαρακτηριστικά για δραστηριότητες ή τα αποτελέσματά τους και το οποίο έχει καταρτισθεί, μετά από συναίνεση, από έναν αναγνωρισμένο φορέα, προκειμένου να επιτευχθεί ο καλύτερος δυνατός βαθμός τάξης σε ένα δεδομένο πλαίσιο εφαρμογής ...*» (άρθρο 2 περ. 2, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 9 παρ. 1 του ν. 2642/1998, Α. 216).

5. Ειδικά για τον τύπο και το περιεχόμενο ενδείξεων διαβατηρίου η με αριθμό 3021/22/10/6.7.2010 απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης προβλέπει στο άρθρο 5 ότι: «*Στο διαβατήριο αναγράφονται τα στοιχεία προσωπικής κατάστασης του κατόχου, ήτοι επώνυμο, όνομα, ιθαγένεια, ημερομηνία και τόπος γέννησης, φύλο και ύψος του κατόχου. Το επώνυμο και το όνομα αναγράφονται και με λατινικούς χαρακτήρες, με μεταγραφή σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛ.Ο.Τ. 743, που καθορίζεται από την υπ' αριθμ. ΔΙΕΜ Φ.06.5/Α 12167/28-9-1983 απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης (Β' - 579). Τα ανωτέρω στοιχεία αναγράφονται με λατινικούς χαρακτήρες κατά παρέκκλιση του προτύπου αυτού, ύστερα από αίτημα του ενδιαφερομένου, με βάση τη διαφορετική εγγραφή που υφίσταται σε δημόσιο έγγραφο ημεδαπής ή αλλοδαπής αρχής το οποίο υποχρεούται να επιδείξει. Φωτοαντίγραφο του εγγράφου αυτού τηρείται μαζί με τα υπόλοιπα δικαιολογητικά*».

6. Από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει ότι απόκλιση από τους κανόνες μεταγραφής του ονοματεπωνύμου σε λατινικούς χαρακτήρες σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ 743 στα υπό έκδοση διαβατήρια δικαιολογείται μετά από αίτημα του ενδιαφερόμενου προσώπου, όταν αυτό στηρίζεται σε διαφορετική εγγραφή που υφίσταται σε δημόσιο έγγραφο ημεδαπής ή αλλοδαπής αρχής (πρβλ. ΣτΕ 1189/2005, 1602/2005, οι οποίες εκδόθηκαν πριν τη θέση σε ισχύ της προαναφερόμενης κοινής υπουργικής απόφασης και κατά τις οποίες «*απόκλιση δικαιολογείται και όταν υποβάλει αίτημα εκδόσεως νέου διαβατηρίου πρόσωπο, το οποίο έχει γίνει γνωστό και επί ικανό χρονικό διάστημα εξατομικεύεται, στο πλαίσιο των σχέσεων και συναλλαγών του στην αλλοδαπή, με ονοματεπώνυμο μεταγεγραμμένο στο διαβατήριό του σε λατινικούς χαρακτήρες με τρόπο διαφορετικό από αυτόν που επιβάλλουν οι ισχύοντες κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος σχετικοί κανόνες και το οποίο (πρόσωπο) ζητεί την διατήρηση στο νέο του διαβατήριο του αρχικού τρόπου μεταγραφής σε λατινικούς χαρακτήρες του ονοματεπωνύμου του*»).

7. Διπλή αναγραφή του ονόματος, δηλαδή τόσο κατά το πρότυπο ΕΛΟΤ 743 όσο και κατά τον τρόπο μεταγραφής σε παλαιότερο δημόσιο έγγραφο με την προσθήκη ανάμεσα στους δύο τρόπους γραφής του αγγλικού διαζευκτικού όρου «OR», στην οποία κατέληξε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους με τη με αριθμό 4/2011 γνωμοδότησή του (διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του ΝΣΚ www.nsk.gov.gr) για λόγους αποτελεσματικότερης διασφάλισης της δημόσιας τάξης και ασφάλειας, μέσω της δυνατότητας πληρέστερου ελέγχου της έκνομης συμπεριφοράς πολιτών, μπορεί να γίνει δεκτή μόνο στην περίπτωση που η διπλή αναγραφή στη μηχανικώς αναγνώσιμη ζώνη του διαβατηρίου είναι τεχνικά δυνατή.

8. Επιπλέον, στην περίπτωση μεταγραφής στα λατινικά ονόματος αλλοδαπής προέλευσης θα πρέπει να ακολουθείται αποκλειστικά η εγγραφή που υφίσταται στο αλλοδαπό δημόσιο έγγραφο, που προσκομίζει το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, καθώς σε αυτήν την περίπτωση δεν πρόκειται για μεταγραφή του ονόματος σε λατινικούς χαρακτήρες αλλά ουσιαστικά για καταγραφή αυτού.

9. Ειδικά για τους ανηλίκους πρέπει να σημειωθεί επιπλέον ότι το αίτημα για μεταγραφή του ονοματεπωνύμου του σε λατινικούς χαρακτήρες κατά παρέκκλιση του προτύπου ΕΛΟΤ 743 μπορεί να στηρίζεται όχι μόνο δημόσια έγγραφα που αφορούν τον ίδιο τον ανήλικο αλλά και σε δημόσια έγγραφα που αφορούν τους γονείς του. Και τούτο καθώς αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή θα παραβίαζε ενδεχομένως το άρθρο 8 παρ. 1 της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα του Παιδιού που κυρώθηκε με το ν. 2101/1992, το οποίο ορίζει ότι *«Τα συμβαλλόμενα κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται το δικαίωμα του παιδιού για διατήρηση της ταυτότητάς του, συμπεριλαμβανομένων της ιθαγένειας του, του ονόματός του και των οικογενειακών σχέσεων του, όπως αυτά αναγνωρίζονται από το νόμο, χωρίς παράνομη ανάμιξη»*.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΑΡ. 2/2013

ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟ ΤΟΠΟ ΤΟΥ Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. ΤΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΠΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΟΣΗΜΟ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ.

Ι) ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Υποβλήθηκε στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα το υπ' αρ. πρωτ. .../...-2012 (και υπ' αρ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/1760/08-03-2012) ερώτημα (και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα) από τον ΕΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ (Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π), ως υπεύθυνο επεξεργασίας, όπως νομίμως εκπροσωπείται από το Γενικό Διευθυντή του, με το οποίο ερωτάται η Αρχή εάν συνάδει με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 για την *Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα* η δημοσιοποίηση στο διαδικτυακό τόπο του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π των οφειλών προσώπων από ασφαλιστικές εισφορές και αγγελιόσημο προς τον Οργανισμό κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο έγγραφο αυτό και το συνημμένο σχέδιο πλαισίου δημοσιοποίησης οφειλών εξ αγγελιοσήμου και εισφορών 3%.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

1. Ο Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π έχει συσταθεί και λειτουργεί με βάση τον Α.Ν. 248/1967 *περί συστάσεως «Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφαλίσεως και Περιθάλψεως»*, ως και άλλων *τινών διατάξεων* (ΦΕΚ Α', 243, 30-12-1967), όπως πλέον ισχύει.

Κρίσιμες διατάξεις του νόμου αυτού για την υπό κρίση υπόθεση, είναι οι ακόλουθες:

Άρθρο 2: «1. Ο δια του παρόντος συνιστώμενος «Ενιαίος Δημοσιογραφικός Οργανισμός Επικουρικής ασφάλισης και Περιθάλψεως», (εφ' εξής δε συντετμημένος «Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.»), τελών υπό την εποπτεία του Υπουργείου Προεδρίας της Κυβερνήσεως, αποτελεί Νομικόν Πρόσωπον Ιδιωτικού Δικαίου, διεπόμενον υπό των διατάξεων του Καταστατικού αυτού, του παρόντος Νόμου και των περί αλληλοβοηθητικών Σωματείων κειμένων τοιούτων. 2. Το Καταστατικόν του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. θέλει συνταγή ως εν άρθρω 7 του παρόντος ορίζεται».

2. Άρθρο 6: «1. Πόροι του δια του παρόντος συνιστωμένου Οργανισμού ορίζονται: α)

Τα 17% εκ του, κατ' άρθρα 11 και 12 του παρόντος, αγγελιοσήμου (εξ 20%) επί του τιμήματος των δημοσιευομένων εις τας ημερησίας εφημερίδας Αθηνών διαφημίσεων, ως και του τιμήματος παντός επί πληρωμή δημοσιεύματος εν αυταίς. β) Τα 14% εκ του εν ταις αυταίς διατάξεσιν αγγελιοσήμου (16%) επί του τιμήματος ομοίων ως άνω διαφημίσεων και δημοσιευμάτων εις τας εν Θεσσαλονίκη εκδιδόμενας ημερησίας εφημερίδας. γ) Τα 10% εκ του εν άρθρω 11 παρ. 3 αγγελιοσήμου επί του τιμήματος πάσης διαφημίσεως γιγνομένης δια των εκπομπών του Ραδιοφωνικού Σταθμού Ενόπλων Δυνάμεων. δ) Αι κατά το άρθρον 10 του παρόντος εφ' άπαξ εισφοραί των εν αυτώ Οργανώσεων. ε) Το κατ' άρθρον 14 παρ. 4 παράβολον επί νεοεκδομένων ημερησίων εφημερίδων. στ) Εισφορά 3% επί των πάσης φύσεως τακτικών αποδοχών των συντακτών των ημερησίων εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης, μελών των οικείων Ενώσεων Συντακτών και του προσωπικού των ημερησίων εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης. ζ) Εισφορά 3% επί των πάσης φύσεως τακτικών αποδοχών των κατ' άρθρον 3 παρ. 2 του παρόντος ασφαλιζομένων εις τον Οργανισμόν μισθωτών. η) Οι τόκοι εκ της περιουσίας του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. και πάσα εκ της διαχειρίσεως αυτής πρόσοδος. θ) Πάσα άλλη πρόσοδος εκ δωρεών, κληροδοτημάτων κλπ. 2. α) Τα υπό στοιχεία α'-ε' της προηγουμένης παραγράφου έσοδα του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. κατατίθενται παρά τη Εθνική Τραπέζη της Ελλάδος, κατά τα εν άρθροις 10 και 12 του παρόντος Νόμου οριζόμενα. β) Αι υπό στοιχεία στ' και ζ' εισφοραί παρακρατούνται εκ των καταβαλλομένων τοις υποκειμένοις εις αυτάς μηνιαίων αποδοχών και αποδίδονται υπό των οικείων Λογιστηρίων, δια καταθέσεως τούτων εντός του πρώτου δεκαημέρου του επομένου από της πραγματώσεως των μηνός, εις ειδικόν υπέρ του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. παρά τη αυτή ως άνω Τραπέζη, λογαριασμόν, βάσει καταστάσεως, δύο αντίτυπα της οποίας, μετά των σχετικών αποδεικτικών καταθέσεως, αποστέλλονται αμελλητί προς την διαχείρισιν του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.

1. Άρθρο 11: «Από της εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως του

παρόντος: 1ον) Το κατά τας διατάξεις του άρθρου 3 εδαφ. δ' του Ν.Δ. 465/1941, ως αύται συνεπληρώθησαν και αντικατεστάθησαν υπό του άρθρου 3 παρ. 1 εδαφ. ε' του Ν.Δ. 1151/1942, του άρθρου 36 παρ. 1 του Ν.Δ. 158/1946, του άρθρου 1 παρ.6 του Ν. 1872/1951, του άρθρου 8 παρ. 1 εδάφ. α' του Ν.Δ. 3572/1956 και του άρθρου 14 παρ. 2 του Ν. 4041/1960, αγγελιόσημον εκ 15% επί των δημοσιευομένων εις τας ημερησίας εφημερίδας Αθηνών διαφημίσεων προσαυξάνεται εις 20%, επεκτεινόμενον και επί του τιμήματος παντός εν αυταίς επί πληρωμή δημοσιεύματος. 2ον) Το επί του τιμήματος των διαφημίσεων των δημοσιευομένων εις τας ημερησίας εφημερίδας Θεσσαλονίκης, κατά το άρθρον 3 του Ν. 1872/1951 και άρθρο 6 παρ. 1 του αυτού νόμου, ως τούτο ετροποποιήθη δια του άρθρου 4 του Ν.Δ. 3616/1956, αγγελιόσημον εκ 12% προσαυξάνεται εις 16%, επεκτεινόμενον και επί του τιμήματος των επί πληρωμή παντός είδους δημοσιευμάτων των αυτών εφημερίδων. 3ον) Επιβάλλεται αγγελιόσημον εξ 20% επί του τιμήματος πάσης διαφημίσεως γιγνομένης δια των εκπομπών του Ραδιοφωνικού Σταθμού Ενόπλων Δυνάμεων».

Η Αρχή, αφού έλαβε υπόψη τα όσα ελέχθησαν κατά την ακρόαση των εκπροσώπων του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π, τη γραπτή και προφορική εισήγηση του εισηγητή και βοηθού εισηγητή, ο οποίος μετά τη διατύπωση των απόψεων τους αποχώρησε, μετά από διεξοδική συζήτηση εκδίδει την ακόλουθη

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

1. Επειδή με τις διατάξεις των άρθρων 9Α του Συντάγματος, 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), καθώς επίσης, με τις διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, της Σύμβασης 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Ν.2472/1997, κατοχυρώνεται το ατομικό δικαίωμα του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού, ήτοι η προστασία του ατόμου από την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα.

2. Επειδή, κατά τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας για τα χαρακτηριστικά των περιορισμών των συνταγματικώς κατοχυρωμένων ατομικών δικαιωμάτων, οι περιορισμοί αυτοί πρέπει να ορίζονται γενικώς και αντικειμενικώς με τυπικό νόμο ή κατόπιν ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης με διάταγμα, να δικαιολογούνται από αποχρώντες λόγους δημοσίου συμφέροντος, να τελούν σε πρόδηλη λογική συνάφεια με το σκοπό αυτό, να είναι πρόσφοροι, κατάλληλοι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, να μη θίγουν τον πυρήνα του δικαιώματος και να μην απονέμουν στη Διοίκηση ευρεία διακριτική ευχέρεια (βλ. ενδεικτικά ΟλΣτΕ 3665/2005, ΔΔΙΚΗ 2006, σελ. 391 και ειδικά για το ζήτημα του περιορισμού της διακριτικής ευχέρειας της Διοίκησης βλ. Ολ. ΣτΕ 3037/2008, in NOMOS). Ειδικά όσον αφορά τον έλεγχο της προσφορότητας και αναγκαιότητας των μέτρων, που θεσπίζονται για την επίτευξη ενός σκοπού, ο νομοθέτης διαθέτει ευρύ περιθώριο εκτίμησης, για τον καθορισμό των ρυθμίσεων, που αυτός κρίνει πρόσφορες και αναγκαίες. Ως εκ τούτου, ο δικαστικός έλεγχος της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας περιορίζεται στην κρίση για το εάν η θεσπιζόμενη ρύθμιση είτε είναι προδήλως απρόσφορη, είτε υπερβαίνει προδήλως το απαραίτητο για την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού μέτρο (βλ. Ολ. ΣτΕ 2010/2010, in NOMOS).

3. Επειδή το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (απόφαση C-92/09 και C-93/09) της 9^{ης} Νοεμβρίου 2010 (τμήμα μείζονος συνθέσεως) ερμηνεύοντας τα άρθρα 8 παρ. 1 και ιδίως παρ. 2 και 52 παρ. 1 και 3 της ΕΣΔΑ, κατά τον αυτό τρόπο κατά τον οποίο εγγυάται τα δικαιώματα αυτά η ΕΣΔΑ δέχεται ότι η δημοσιοποίηση -ανάρτηση στο διαδίκτυο- προσωπικών δεδομένων φυσικών προσώπων πρέπει να προβλέπεται από νόμο, ο οποίος πρέπει να σέβεται το βασικό περιεχόμενο των προστατευόμενων από την ΕΣΔΑ δικαιωμάτων των άρθρων 7 και 8 της ΕΣΔΑ και οι επιβαλλόμενοι από το νόμο περιορισμοί των δικαιωμάτων αυτών πρέπει να είναι αναγκαίοι και να ανταποκρίνονται πραγματικά στους σκοπούς γενικότερου συμφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων τρίτων, δοθέντος ότι η αρχή της αναλογικότητας, η οποία αποτελεί γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, απαιτεί τα προβλεπόμενα από διάταξη νόμου περιοριστικά μέτρα να είναι πρόσφορα για την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου από την οικεία διάταξη σκοπού και να μην υπερβαίνουν το αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού μέτρο.

4. Επειδή η ανάρτηση στο Διαδίκτυο των ονοματεπωνύμων και λοιπών προσδιοριστικών στοιχείων των οφειλετών των ασφαλιστικών εισφορών υπέρ του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π ως και του αγγελιοσήμου συνιστά επεξεργασία απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με έντονο περιορισμό του ατομικού δικαιώματος του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού, εν όψει των ιδιαίτερων κινδύνων του Διαδικτύου για την προσωπικότητα του ατόμου

(καθολική και μη τυχόν ελεγχόμενη πρόσβαση, χρήση μηχανών αναζήτησης πληροφοριών, απεριόριστη δυνατότητα συσχετισμού πληροφοριών και δημιουργία *profile*, μεταφόρτωση πληροφοριών, κ.λπ). Συνεπώς, κατά τα προλεχθέντα, απαιτείται να προβλέπεται σε νόμο η εξουσία της οικείας αρχής για τη δημοσιοποίηση μέσω του Διαδικτύου των ονοματεπωνύμων και λοιπών στοιχείων των οφειλετών προς επιδίωξη συγκεκριμένου θεμιτού σκοπού.

5. Επειδή με το πρώτο ερώτημα ζητείται να ερευνηθεί η νομιμότητα της αναρτήσεως στο διαδικτυακό τόπο του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π των προσωπικών δεδομένων φυσικών προσώπων, δηλαδή του επωνύμου, ονόματος, ονομάτων πατέρα και μητέρας και του ΑΦΜ, ως και των στοιχείων της ληξιπρόθεσμης βασικής οφειλής άνω των 50.000,00 ευρώ από τις εισφορές του 3% προς τον Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π και το αγγελιόσημο δηλώσεων και διαφημίσεων (βασική οφειλή, χρονική περίοδος οφειλής, προσαυξήσεις, σύνολο οφειλομένου ποσού). Η δημοσιοποίηση, όμως, των ανωτέρω προσωπικών δεδομένων των οφειλετών ασφαλιστικών εισφορών και αγγελιόσημου δεν προβλέπεται από διάταξη νόμου ή Π. Δ/τος εκδοθέντος κατά ειδική νομοθετική εξουσιοδότηση, ούτε άλλωστε το νομικό πρόσωπο, το οποίο ζητεί την ανάρτηση προβάλλει ότι η δημοσιοποίηση αυτή επιβάλλεται από ειδική διάταξη νόμου, αλλά ισχυρίζεται ότι η δημοσιοποίηση είναι πρόσφορο και αναγκαίο μέτρο για την αντιμετώπιση της εισφοροδιαφυγής έναντι των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης, η οποία κατοχυρώνεται και συνταγματικώς (αρ. 22 παρ. 5Σ), ως και της αποφυγής εκπλήρωσης των νομίμων οφειλών προς τον Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π, ο οποίος, ως ΝΠΙΔ και λόγω ελλείψεως ειδικής προβλέψεως από το νόμο, δεν δύναται να εισπράξει τα δικαιώματά του κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ σύμφωνα με την νομολογία των Πολιτικών Δικαστηρίων (βλ. ΑΠ 1254/2005)· χεπιπλέον δε η δημοσιοποίηση αυτή ικανοποιεί και τις απαιτήσεις της διαφάνειας στη διαχείριση των πόρων του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. Υπό τα δεδομένα αυτά δεν πληρούνται ως προς την ανάρτηση στο διαδίκτυο των ως άνω στοιχείων των φυσικών προσώπων οι προϋποθέσεις νόμιμης δημοσιοποίησής των και η δημοσίευση αυτών αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 9Α του Συντάγματος και του άρθρου 4 του Ν.2472/1997.

6. Επειδή ως προς το δεύτερο ερώτημα του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π με το οποίο ζητείται να θεωρηθεί νόμιμη η ανάρτηση στον διαδικτυακό τόπο του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π του ΑΦΜ, της επωνυμίας, της διευθύνσεως έδρας νομικών προσώπων οφειλετών του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π λόγω βασικών οφειλών άνω των 50.000,00 ευρώ με εξειδίκευση της βασικής οφειλής, της χρονικής περιόδου οφειλής των προσαυξήσεων και του συνολικού οφειλομένου ποσού, πρέπει να ληφθεί ότι η Αρχή με σειρά προσφάτων αποφάσεών της εδέχθη ότι ο Ν. 2472/1997 εφαρμόζεται επί των προσωπικών δεδομένων φυσικών προσώπων και δεν επεκτείνεται η προστασία των διατάξεών του και εις τα νομικά πρόσωπα (Γνωμοδότηση 1 και 4/2011).

Πρέπει να σημειωθεί ότι η άποψη της Αρχής γίνεται δεκτή χωρίς εξαιρέσεις από την πλειονότητα των συγγραφέων και τη νομολογία, τούτο δε φαίνεται να καθιερώνει και το Σχέδιο Κανονισμού Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου που συζητείται στο εθνικά κοινοβούλια και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Όμως, η σχετικά πρόσφατη απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως (C-92/09, C-93/09 που δημοσιεύθηκε στις 9 Νοεμβρίου 2010) φαίνεται να δέχεται μία κάμψη της αρχής αυτής στην περίπτωση που η επωνυμία εταιρείας προσδιορίζει απευθείας τα φυσικά πρόσωπα που συνδέονται με αυτήν (σκέψεις 53,54)· καίτοι τελικά το δικαστήριο δέχεται (σκέψη 87) ότι δεν υπερβαίνει τα όρια που επιβάλλει η αρχή της αναλογικότητας η δημοσιοποίηση δεδομένων έστω προσδιοριστικών φυσικών προσώπων ως προς τα νομικά πρόσωπα, ενόψει του διαφορετικού χαρακτήρα της

προβολής στα νομικά πρόσωπα και του δυσανάλογου διοικητικού φόρτου των αρμοδίων αρχών να προσδιορίσουν αν η επωνυμία για κάθε νομικό πρόσωπο προσδιορίζει φυσικά πρόσωπα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι η ανάρτηση στο διαδικτυακό τόπο του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π ως υπευθύνου επεξεργασίας των οφειλών φυσικών προσώπων από ασφαλιστικές εισφορές προς το Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π και αγγελίωση δεν συνιστά νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΑΡ. 4/2013

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΑΛΛΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ, ΟΠΟΥ ΘΑ ΔΗΛΩΝΕΙ Ο ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΟΤΙ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΤΕΙ ΓΙΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΡΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑ.

Η Αρχή συνεδρίασε προκειμένου να γνωμοδοτήσει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. (θ´) και (ιγ´) του Ν. 2472/1997 για την *Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα*, σχετικά με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4350/12-07-2010 ερώτημα (και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα), που υποβλήθηκε από την ανώνυμη ασφαλιστική εταιρεία ζωής με την επωνυμία «ING Ελληνική Ανώνυμη Ασφαλιστική Εταιρεία Ζωής» (εφεξής: ING Ελλάς), που εδρεύει στην Καλλιθέα Αττικής, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, σχετικά με τη νομιμότητα επεξεργασίας ποινικών μητρώων γενικής χρήσης εργαζομένων της. Με το ερώτημά της αυτό, η ING Ελλάς υπέβαλε στην Αρχή τις κατηγορίες του διοικητικού προσωπικού της με τις αντίστοιχες αρμοδιότητες ανά κατηγορία εργαζομένων και ζητεί από την Αρχή τη γνωμοδότησή της σχετικά με τη νομιμότητα της προαναφερόμενης επεξεργασίας.

Η προαναφερόμενη αίτηση για γνωμοδότηση της ING Ελλάς, όπως νομίμως εκπροσωπείται, έχει ως εξής:

«(...) παρακαλώ όπως μας ενημερώσετε εάν νομιμοποιείται η εταιρία μας να ζητά αντίγραφο ποινικού μητρώου γενικής χρήσης για τις ακόλουθες κατηγορίες εργαζομένων ή αν πρέπει να περιοριστεί στις υπεύθυνες δηλώσεις που θα δηλώνει ο εργαζόμενος ότι δεν έχει καταδικαστεί για εγκλήματα που είναι σχετικά με το αντικείμενο εργασίας του:

1. Διευθυντικά Στελέχη, Προϊσταμένους Τμημάτων και των γραμματέων τους.

2. Αναλογιστές: τεχνική υποστήριξη όσον αφορά στην τιμολόγηση των προϊόντων σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπουργείου Εμπορίου και την πολιτική πωλήσεων, στον υπολογισμό των μαθηματικών αποθεμάτων, κινδύνων εν ισχύ και μη ληξάντων κινδύνων, στην αποτίμηση του χαρτοφυλακίου και στον υπολογισμό της φερεγγυότητας των ασφαλιστικών εταιριών του Ομίλου, και στη σύνταξη αναφορών προς το Υπουργείο Εμπορίου και τη μητρική εταιρία.

3. Compliance Officer: αναγνώριση των κινδύνων για τη φήμη και την ακεραιότητα της εταιρίας.

4. Υπάλληλος Τεχνικού Τμήματος: συντήρηση των κτιριακών εγκαταστάσεων των κεντρικών γραφείων του Ομίλου, ανακαίνιση, μετασκευή των υποκαταστημάτων της Αττικής και της Νοτίου Ελλάδας, η διενέργεια προμηθειών εντύπων και διαφόρων ειδών, και η παρακολούθηση της κίνησης της αποθήκης και της αλληλογραφίας του Ομίλου. Επίσης, εξωτερικές εργασίες (Τράπεζες, Δημόσιους Οργανισμούς κτλ).

5. Φύλακας: ασφάλεια κτηρίου

6. Υπάλληλος Λογιστηρίου: καθημερινή απεικόνιση της οικονομικής κινήσεως της εταιρείας για την επιτυχή εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας και την επεξεργασία στοιχείων για την παροχή πληροφοριών προς τις Διευθύνσεις της εταιρείας και προς τρίτους

7. Υπάλληλος Ταμείου: διαχείριση χρημάτων

8. Υπάλληλος Τμήματος Management Control: τήρηση του συστήματος διοικητικής πληροφόρησης της εταιρείας, σύμφωνα με τα πρότυπα και τις απαιτήσεις της έδρας, ώστε να επιτυγχάνεται η ορθή, ακριβής και έγκαιρη έκδοση των πληροφοριακών καταστάσεων και εκθέσεων προς τη διοίκηση στην Ελλάδα και προς τη μητρική εταιρεία.

9. Υπάλληλος Τμήματος ORM, IRM και Physical & Personal Security: αναγνώριση/μέτρηση κινδύνων αναφορικά με τις "πληροφορίες" και λειτουργίες της εταιρείας, ασφάλεια ανθρώπων που εργάζονται στην εταιρεία.

10. Υπάλληλοι Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού: διαχείριση υπαλλήλων με σχέση εξαρτημένης εργασίας.

11. Υπάλληλοι Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου: επιβεβαίωση της ορθότητας και ακρίβειας των οικονομικών στοιχείων που δημοσιεύονται ή αποστέλλονται στη μητρική εταιρεία, της τήρησης των εγκεκριμένων διαδικασιών, της τήρησης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, και της τήρησης των εντολών της γενικής διεύθυνσης, αφετέρου δε η αξιολόγηση και αξιοποίηση των ευρημάτων των ελέγχων, ώστε να εισηγείται βελτιώσεις.

12. Υπάλληλοι Τμήματος Μηχανογράφησης: επίτευξη των στρατηγικών στόχων πληροφορικής του Ομίλου και παρέχει αποτελεσματική πληροφοριακή υποστήριξη σε όλες τις λειτουργικές διευθύνσεις του Ομίλου.

13. Υπάλληλοι Διεύθυνσης Marketing: αναγνώριση των αναγκών υποστήριξης του δικτύου υποκαταστημάτων και γραφείων του Ομίλου, και ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς του μέσω της ανάπτυξης έντυπου προωθητικού υλικού, της συλλογής και επεξεργασίας πληροφοριών σχετικά με τον ανταγωνισμό, αντιμετώπισης των προβλημάτων και παραπόνων των πελατών και ανάπτυξης νέων προϊόντων.

14. Μεταφράστρια: διενεργεί μεταφράσεις.

15. Υπάλληλοι Διεύθυνσης Πωλήσεων: υποστήριξη με την προσυμβατική και μετασυμβατική εκπαίδευση των ασφαλιστών και την επίλυση των προβλημάτων των πελατών, όπως επίσης και την υποστήριξη του δικτύου πωλήσεων

16. Υπάλληλοι Τμήματος Agent Services: υποστήριξη ασφαλιστικών συμβούλων.

17. Υπάλληλοι Διεύθυνσης Operations: εκδόσεις, μετατροπές και ακυρώσεις συμβολαίων (Underwriting, Claims)

18. Υπάλληλοι Τμήματος Brokerage: ασφαλίσσεις μέσω άλλων εταιριών

19. Υπάλληλοι Τμήματος CCS & Credits: Εξυπηρέτηση πελατών και πιστώσεις

20. Υπάλληλοι Τμήματος Operations Controlling: διαχείριση παραπόνων, παραγωγή report της Διεύθυνσης Operations

21. Υπάλληλοι Τμήματος Project Management Office: υπεύθυνοι για Project που θα βελτιώσουν διαδικασίες και λειτουργίες της Εταιρείας.

22. Υπάλληλοι Τμήματος Procurement: υπεύθυνοι για τη διαχείριση συμβολαίων της Εταιρείας με τρίτους.

23. Γραμματείς υποκαταστημάτων: εκδόσεις, μετατροπές, εξυπηρέτηση πελατών.

Επίσης, θα ήθελα να μας ενημερώσετε αν είναι νομότυπο να ρωτάμε κατά τη διάρκεια της συνέντευξης τον υποψήφιο τα εξής:

1. αν έχει κάνει κάποια πράξη στο παρελθόν που να μην τον καταστούν άξιο εμπιστοσύνης

2. αν έχει δεύτερη εργασία εκτός της ING».

Με βάση τα προαναφερόμενα, κλήθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 19 και 21 του Ν. 2472/1997, του άρθρου 6 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής και του άρθρου 14 παρ. 10 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (που κυρώθηκε με το Ν. 2690/1999), η ασφαλιστική εταιρεία ING Ελλάς, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, όπως νομίμως εκπροσωπείται, να παραστεί στην συνεδρίαση της Ολομέλειας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, την Πέμπτη 28-06-2012 και ώρα 10:00΄, για τη συζήτηση του ως άνω υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4350/12-07-2010 ερωτήματός της. Στη συνεδρίαση αυτή η ING Ελλάς εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Αθανάσιο Κυράτση, ο οποίος υπέβαλε αίτημα αναβολής της συζήτησης της παρούσας υπόθεσης. Η Αρχή έκανε δεκτό το προαναφερόμενο αίτημα και ανέβαλε τη συζήτηση της παρούσας υπόθεσης για τη συνεδρίαση της 26-07-2013. Κατά τη συνεδρίαση της 26-07-2013 η ING Ελλάς εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Αθανάσιο Κυράτση και από τον Α, διευθυντικό στέλεχος της εν λόγω εταιρείας και Υπεύθυνο Καταπολέμησης Απάτης, οι οποίοι εξέθεσαν τις απόψεις τους και απάντησαν σε ερωτήσεις, που τους τέθηκαν. Ζήτησαν δε και έλαβαν προθεσμία για την υποβολή υπομνήματος, για την πληρέστερη ανάπτυξη των ισχυρισμών τους. Ακολούθως, υποβλήθηκε το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5138/25-07-2012 έγγραφο υπόμνημα της ING Ελλάς.

Μετά από την εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού άκουσε την άποψη του εισηγητή και του βοηθού εισηγητή και μετά από διεξοδική συζήτηση,

Η Αρχή εκδίδει την ακόλουθη

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Επειδή, το άρθρο 9Α του Συν/τος ορίζει ότι «*καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί όπως νόμος ορίζει*». Το άρθρο 5Α του Συν/τος ορίζει τα εξής: «*1. Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων. 2. Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, τηρουμένων πάντοτε των εγγυήσεων των άρθρων 9, 9Α και 19*». Τέλος, το άρθρο 25 παρ. 1 του Συν/τος ορίζει ότι «*Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιστη και αποτελεσματική άσκησή τους. Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών στις οποίες προσιδιάζουν. Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας*».

Επειδή, από τις διατάξεις των άρθρων 9Α του Συν/τος, 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), καθώς, επίσης, και της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, της Σύμβασης 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Ν. 2472/1997, κατοχυρώνεται το ατομικό δικαίωμα του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού, ήτοι η προστασία του ατόμου από την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα.

Επειδή, κατά την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι περιορισμοί ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να ορίζονται γενικώς και αντικειμενικώς με τυπικό νόμο ή κατόπιν ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης με διάταγμα, να δικαιολογούνται από αποχρώντες λόγους δημόσιου συμφέροντος, να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μη θίγουν τον πυρήνα του ατομικού δικαιώματος. Αντίστοιχα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) έχει δεχθεί, ιδίως κατά την ερμηνεία του άρθρου 8 παρ. 2 της ΕΣΔΑ, ότι οποιαδήποτε επέμβαση (περιορισμός) στην ιδιωτική ζωή του ατόμου από τη δημόσια εξουσία πρέπει να προβλέπεται σε νόμο, που φέρει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της προσβασιμότητας (*accessibility*) και της προβλεψιμότητας των συνεπειών του (*foreseeability*). Η νομολογία αυτή απηχεί την αρχή της νομιμότητας, που διέπει τη δράση της δημόσιας διοίκησης, υπό την έννοια ότι η αρμοδιότητα των δημόσιων αρχών πρέπει να προβλέπεται από νόμο και να ασκείται σύμφωνα με το νόμο.

Επειδή, το άρθρο 15 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 ορίζει ότι: *«Συνιστάται Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Αρχή), με αποστολή την εποπτεία της εφαρμογής του παρόντος νόμου και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά».*

Επειδή, το άρθρο 19 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: *«Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες: (...) (θ΄) Γνωμοδοτεί για κάθε ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. (...) (ιγ΄) (...) Εξετάζει επίσης αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας. (...)».*

Επειδή, το άρθρο 2 στοιχ. (α΄), (γ΄) και (δ΄) του Ν. 2472/1997 ορίζει για τους σκοπούς του νόμου αυτού την έννοια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ως κάθε πληροφορία, που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων, δηλαδή στο φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, καθόσον μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως, και την επεξεργασία τους ως κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται, από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο (...), όπως η συλλογή, η καταχώρηση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, ή συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή. Εξάλλου, το άρθρο 2 στοιχ. (β΄) του Ν. 2472/1997 ορίζει κατά τρόπο περιοριστικό τις κατηγορίες των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ των οποίων είναι και τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες.

Επειδή, η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, εναρμονιζόμενη, ιδίως, με τις διατάξεις των άρθρων 9Α, 25 παρ. 1 και 28 του Συν/τος, 8 και 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΕ, ρητά ορίζει ότι: *«Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους*

σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. (...)».

Επειδή, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 και 7 του Ν. 2472/1997 προκύπτει ότι η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, καταρχήν, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Ωστόσο, η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου τους, στις περιπτώσεις που περιοριστικά προβλέπει ο νόμος. Ειδικότερα, επιτρέπεται, για τα μεν απλά δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (ε') και για τα ευαίσθητα δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (γ') του Ν. 2472/1997. Συγκεκριμένα επιτρέπεται, στην πρώτη περίπτωση όταν «*η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών*», στη δε δεύτερη, που περιλαμβάνει και τα δεδομένα που αφορούν την υγεία, όταν «*η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου*».

Επειδή, με τις διατάξεις αυτές καθιερώνονται ως θεμελιώδεις προϋποθέσεις για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και για τη νομιμότητα της σύστασης και λειτουργίας κάθε αρχείου, οι αρχές του σκοπού της επεξεργασίας και της αναλογικότητας των δεδομένων σε σχέση πάντα με το σκοπό επεξεργασίας. Συνεπώς, κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που γίνεται πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού η οποία δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξή του, δεν είναι νόμιμη. Συνακόλουθα, τόσο για τα απλά όσο και για τα ευαίσθητα δεδομένα, πρέπει ο σκοπός επεξεργασίας να είναι νόμιμος, σαφής και καθορισμένος, και τα δεδομένα να μην υπερβαίνουν το σκοπό της επεξεργασίας. Ειδικότερα δε για τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, όπως και εκείνα που αφορούν τις ποινικές διώξεις ή καταδίκες, η επεξεργασία επιτρέπεται, όπως λέχθηκε ανωτέρω, όταν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου. Η προϋπόθεση αυτή ισχύει, όπως έχει κρίνει η Αρχή, και για τα απλά δεδομένα (βλ. αντί πολλών ιδίως τις αποφάσεις της Αρχής 27/2001, 75/2001 και πρόσφατες 92/2011 και 111/2011).

Επειδή, οι ρυθμίσεις για το ποινικό μητρώο περιέχονται κατά βάση στο Ένατο Βιβλίο του ΚΠΔ (άρθρα 573επ.). Σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 576 ΚΠΔ: «*1. Οι υπηρεσίες που τηρούν ποινικό μητρώο εκδίδουν από αυτό δύο τύπους αντιγράφων: α) το αντίγραφο δικαστικής χρήσης, β) το αντίγραφο γενικής χρήσης. 2. Στο αντίγραφο δικαστικής χρήσης καταχωρίζεται το περιεχόμενο όλων των δελτίων ποινικού μητρώου εκτός από εκείνα που έχουν παύσει να ισχύουν σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του προηγούμενου άρθρου. 3. Στο αντίγραφο γενικής χρήσης καταχωρίζεται το περιεχόμενο όλων των δελτίων ποινικού μητρώου, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, εκτός από εκείνα: α) που αναγράφουν χρηματική ποινή ή ποινή φυλάκισης έως έξι μήνες, μετά την πάροδο τριών ετών. β) που αναγράφουν ποινή φυλάκισης πέραν των έξι μηνών ή ποινή περιορισμού σε ψυχιατρικό κατάστημα, μετά την πάροδο οκτώ ετών. γ) που αναγράφουν κάθειρξη, μετά την πάροδο είκοσι ετών.*

4. Οι προθεσμίες της προηγούμενης παραγράφου αρχίζουν από την απότιση της ποινής. Αν επήλθε μεταγενέστερη καταδίκη για πλημμέλημα ή κακούργημα, οι προθεσμίες αυτές αρχίζουν από την απότιση της νέας ποινής. 5. Η ποινή θεωρείται ότι αποτίθηκε και όταν: α) μετατράπηκε σε χρηματική, από την ημέρα καταβολής του ποσού της μετατροπής, β) χαρίστηκε, από την έκδοση του οικείου προεδρικού διατάγματος, γ) χορηγήθηκε απόλυση, από την επιτυχή πάροδο του χρόνου δοκιμασίας. 6. Αν η καταδικαστική απόφαση δεν εκτελέστηκε, οι πιο πάνω προθεσμίες αρχίζουν από την παραγραφή της. 7. Κατ' εξαίρεση, όταν πρόκειται για πρώτη καταδίκη ή για καταδίκη που αφορά α) έγκλημα από αμέλεια ή β) έγκλημα με δόλο, για το οποίο ο νόμος απειλεί ποινή φυλάκισης μέχρι ένα έτος ή χρηματική ποινή, οι προθεσμίες που προβλέπουν τα εδάφια α' έως και γ' της παρ. 3 του άρθρου αυτού μπορούν να συντημηθούν στο μισό, με διάταξη του αρμόδιου κατά το άρθρο 580 του ΚΠΔ εισαγγελέα πλημμελειοδικών, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου. Η σύντηψη παρέχεται, αν υπάρχει προσδοκία έντιμου βίου στο μέλλον. 8. Αν μαζί με την ποινή τη στερητική της ελευθερίας έχουν επιβληθεί παρεπόμενες ποινές ή μέτρα ασφαλείας, δεν καταχωρίζονται στο αντίγραφο γενικής χρήσης στις περιπτώσεις που η κύρια ποινή δεν καταχωρίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3. 9. Ο αρμόδιος για την έκδοση του ποινικού μητρώου υπάλληλος οφείλει να αναγράφει στο τριπλότυπο καταβολής της ποινής που έχει μετατραπεί σε χρηματική τα στοιχεία ταυτότητας και τον τόπο και ημερομηνία γέννησης του καταδικασμένου. Αντίγραφο του τριπλότυπου αυτού αποστέλλεται στο γραμματέα ποινικού μητρώου του τόπου γέννησης του καταδικασμένου, καθώς και στην υπηρεσία που τηρεί το Γενικό Ποινικό Μητρώο. Σε περίπτωση αποφυλάκισης καταδίκου ο διευθυντής των φυλακών οφείλει να ενημερώνει για την αποφυλάκιση αυτήν το γραμματέα ποινικού μητρώου του τόπου γέννησης του αποφυλακιζομένου, καθώς και την υπηρεσία που τηρεί το Γενικό Ποινικό Μητρώο».

Επειδή, περαιτέρω, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 575 ΚΠΔ σχετικά με την έννοια αντιγράφου ποινικού μητρώου: «Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 1, 3 και 4 του άρθρου 577, όπου ο νόμος προβλέπει την έκδοση και τη χορήγηση αντιγράφου οποιουδήποτε τύπου ή αποσπάσματος ποινικού μητρώου, παρέχεται αντίγραφο γενικής χρήσης». Οι δε διατάξεις του άρθρου 577 ΚΠΔ ρυθμίζουν τα της έκδοσης αντιγράφων δικαστικής και γενικής χρήσης και προβλέπεται η δυνατότητα έκδοσης αντιγράφων δικαστικής χρήσης κατά τρόπο περιοριστικό, ως ακολούθως: «1. Αντίγραφο ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης χορηγείται μόνο: α) στον εισαγγελέα, τον τακτικό ανακριτή ή τον επίτροπο του στρατοδικείου, για δικαστική αποκλειστικά χρήση. β) στους διευθυντές φυλακών και άλλων σωφρονιστικών ή θεραπευτικών καταστημάτων για κρατούμενο που με αμετάκλητη απόφαση εκτίει ποινή στερητική της ελευθερίας ή υποβάλλεται σε μέτρο ασφαλείας. γ) στις αλλοδαπές αρχές που ασκούν ποινική δικαιοδοσία, εφ' όσον υπάρχει υποχρέωση δικαστικής συνδρομής. δ) στις δημόσιες υπηρεσίες, πολιτικές, στρατιωτικές, στις εκκλησιαστικές αρχές, σε Ν.Π.Δ.Δ., σε οργανισμούς, σε επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας ή σε τράπεζες, μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία. ε) στις αλλοδαπές πρεσβείες ή προξενεία που έχουν διαπιστευθεί στην Ελλάδα για όσους πρόκειται να μεταναστεύσουν. στ) για το διορισμό δικαστικών λειτουργών, εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων, οργάνων των Σωμάτων Ασφαλείας και των υποψηφίων για την εισαγωγή στις παραγωγικές σχολές των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, το οποίο αποστέλλεται απευθείας στο αρμόδιο όργανο. (...)». 3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, μπορεί να ορισθεί ότι αντίγραφο ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης εκδίδεται και για διορισμό σε οποιαδήποτε άλλη δημόσια υπηρεσία ή σε οποιοδήποτε άλλο νομικό πρόσωπο του δημόσιου τομέα».

Επειδή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. (θ´) και (ιγ´) του Ν. 2472/1997, η Αρχή έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει στο ως άνω ερώτημα της ING Ελλάς, ως υπευθύνου επεξεργασίας, καθόσον: (1) οι πληροφορίες, που συλλέγουν από τους εργαζομένους της και επεξεργάζονται περαιτέρω οι αρμόδιες υπηρεσίες της εν λόγω εταιρείας σχετικά με τα ποινικά τους μητρώα ή τις υπεύθυνες δηλώσεις περί ανυπαρξίας καταδίκης συνιστούν ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων τους, όπως ρητά προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 2 στοιχ. (β´) του Ν. 2472/1997. (2) τα προαναφερόμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υφίστανται περισσότερες διαδοχικές και διακριτές επεξεργασίες (συλλογή, καταχώριση, οργάνωση, διατήρηση ή αποθήκευση, τροποποίηση, εξαγωγή, χρήση, συσχέτιση ή συνδυασμό, διασύνδεση, δέσμευση, διαγραφή, καταστροφή), σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. (δ´) του Ν. 2472/1997, (3) οι εν λόγω επεξεργασίες είναι τουλάχιστον εν μέρει αυτοματοποιημένες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, επιπλέον δε (4) τα προαναφερόμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τηρούνται σε αρχεία, τα οποία είναι όντως διαρθρωμένα, υπό την έννοια των διατάξεων των άρθρων 2 στοιχ. (ε´) και 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, καθόσον είναι προσιτά στους αρμόδιους υπαλλήλους της ING Ελλάς, ως υπευθύνου επεξεργασίας, με κριτήριο, τουλάχιστον, το ονοματεπώνυμο του ενδιαφερόμενου εργαζόμενου.

Επειδή, η εταιρεία ING Ελλάς ισχυρίζεται, σχετικά με τη νομιμότητα επεξεργασίας πιστοποιητικών ποινικών μητρώων γενικής χρήσης εργαζομένων της ή υπευθύνων δηλώσεών τους για την απουσία ποινικής τους καταδίκης, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: «Οι λόγοι για τους οποίους είναι απόλυτα δικαιολογημένη, αν όχι επιβεβλημένη, η επεξεργασία των ανωτέρω εγγράφων των εργαζομένων της εταιρίας μας θεμελιώνονται στα κατωτέρω δύο βασικά επιχειρήματα: Σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, ασφαλιστική διαμεσολάβηση μπορούν να ασκήσουν στην Ελλάδα συγκεκριμένες κατηγορίες ασφαλιστικών διαμεσολαβητών, στις οποίες περιλαμβάνεται και αυτή των υπαλλήλων ασφαλιστικών επιχειρήσεων, που νόμιμα λειτουργούν στην Ελλάδα. Ενώ, δε, ο Νόμος προβλέπει και απαιτεί συγκεκριμένα προσόντα, τα οποία πρέπει η κάθε κατηγορία ασφαλιστικών διαμεσολαβητών να ικανοποιεί, εν τούτοις για την κατηγορία των ασφαλιστικών υπαλλήλων δεν υφίσταται σήμερα ουδεμία σχετική πρόβλεψη, πέραν βεβαίως της προϋπόθεσης ο εν λόγω διαμεσολαβητής να είναι ασφαλιστικός υπάλληλος και να διαμεσολαβεί για ασφαλιστικά προϊόντα της ασφαλιστικής επιχείρησης, όπου και εργάζεται. Μεταξύ των προσόντων και προϋποθέσεων που ο Νόμος θέτει για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση σε όλες τις λοιπές, εκτός των ασφαλιστικών υπαλλήλων, κατηγορίες ασφαλιστικών διαμεσολαβητών είναι και η υποβολή πιστοποιητικού ποινικού μητρώου, από το οποίο να προκύπτει και αποδεικνύεται ότι το εν λόγω πρόσωπο δεν έχει καταδικαστεί για συγκεκριμένα, ρητώς στο Νόμο αναφερόμενα, εγκλήματα, προσιδιάζοντα κυρίως στα εγκλήματα κατά της περιουσίας ή οικονομικά εγκλήματα (απάτη, υπεξαίρεση, πλαστογραφία, εκβίαση κλπ.). Ενώ, λοιπόν, κάθε ασφαλιστικός διαμεσολαβητής – εκτός των ασφαλιστικών υπαλλήλων – υποχρεούται να προσκομίζει, μεταξύ άλλων προϋποθέσεων, και το παραπάνω πιστοποιητικό, ώστε να εγγραφεί στο οικείο Επιμελητήριο και να λάβει την σχετική επαγγελματική του άδεια, της οποίας η διάρκεια ισχύος δεν δύναται να υπερβεί την ζετία από την έκδοσή της και την οποία υποχρεούται να ανανεώνει επανυποβάλλοντας και αυτό το πιστοποιητικό, στην περίπτωση των ασφαλιστικών υπαλλήλων δεν υφίσταται τέτοια υποχρέωση, ούτε διενεργείται αντίστοιχος έλεγχος. Η δικαιολογητική βάση της απουσίας τέτοιας υποχρέωσης, που προδήλως είναι αναγκαία για την ενάσκηση της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, βάση της οποίας αποτελεί η δημιουργία σχέσης εμπιστοσύνης και πίστης, έγκειται, πιθανότατα, στην σχέ-

ση προσθήσεως του ασφαλιστικού υπαλλήλου με την ασφαλιστική εταιρία, στην οποία αυτός εργάζεται και για τα προϊόντα της οποίας, αποκλειστικά, αυτός διαμεσολαβεί. Έτσι, όλη και κάθε ευθύνη προερχόμενη ή απορρέουσα από τις πράξεις και παραλείψεις του ασφαλιστικού υπαλλήλου κατά την ενάσκηση της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης είναι δυνατό, υπό προϋποθέσεις βέβαια, να θεωρηθεί ότι καλύπτεται από τη σχέση προσθήσεως, άρα η ασφαλιστική εταιρία ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τον ασφαλιστικό υπάλληλο. Τα παραπάνω καταδεικνύουν την αναγκαιότητα όπως η εταιρία μας ελέγχει και διασφαλίζει ότι οι εργαζόμενοί της δεν έχουν καταδικαστεί τουλάχιστον για τα εγκλήματα, που ο Νόμος θέτει ως απαγορευτικά για την λήψη άδειας ασφαλιστικού διαμεσολαβητή. Η αναγκαιότητα αυτή πηγάζει από δύο βασικές υποχρεώσεις της εταιρίας μας: (α) να διασφαλίζει ότι κάθε ασφαλιστικός υπάλληλος της ικανοποιεί μία εκ των βασικότερων προϋποθέσεων που ο Νόμος προβλέπει για όλες τις άλλες κατηγορίες ασφαλιστικών διαμεσολαβητών, και (β) να διασφαλίζει ότι λαμβάνει όλα τα δυνατά μέτρα ώστε οι καταναλωτές, στην ασφάλιση των οποίων διαμεσολαβούν οι υπάλληλοι της, συναλλάσσονται με πρόσωπα που δεν έχουν υποπέσει σε αδικήματα τέτοια, των οποίων η γνώση θα καθιστούσε απαγορευτική ή θα λειτουργούσε αποφευκτικά για την δημιουργία σχέσης εμπιστοσύνης, και άρα ασφαλιστικής διαμεσολάβησης. Επιπρόσθετα, υπάρχουν ήδη επαρκή στοιχεία, από τα οποία προκύπτει και αποδεικνύεται ότι ο κίνδυνος της απάτης στον κλάδο της ιδιωτικής ασφάλισης έχει κατακόρυφα αυξηθεί, ειδικά τα τελευταία χρόνια, δεδομένο που καθιστά επιτακτική την στόχευση στην πρόληψη, αφού η καταστολή εφαρμόζεται πολύ αργά και όχι πάντοτε αποτελεσματικά. Από τα στοιχεία που αφορούν την εταιρία μας και τον Όμιλο εταιριών της ING, όπου αυτή ανήκει, καθώς και από τις διαπιστώσεις του Ελληνικού Ινστιτούτου κατά της Απάτης προκύπτουν τα εξής: (...)».

Επειδή, από τις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 577 ΚΠΔ προκύπτει ότι στις περιοριστικά αναφερόμενες στις διατάξεις αυτές περιπτώσεις έκδοσης αντιγράφων δικαστικής χρήσης σαφώς περιλαμβάνονται και περιπτώσεις πρόσληψης, διορισμού ή ανάληψης υπηρεσίας, αλλά αυτές αφορούν κατά βάση σε δημόσιες υπηρεσίες ή σε νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα ή σε οργανισμούς ή σε επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και, μάλιστα, εφόσον υπάρχει σχετική ρητή νομοθετική ρύθμιση. Στις περιπτώσεις αυτές, τα αντίγραφα ποινικών μητρώων δύναται να αναζητηθούν και με βάση τις διατάξεις για την αυτεπάγγελη αναζήτηση πιστοποιητικών. Όσον αφορά τον ιδιωτικό τομέα, πάντοτε υπό την επιφύλαξη της ύπαρξης σχετικής ρητής νομοθετικής ρύθμισης, επιτρέπεται η έκδοση αντιγράφων δικαστικής χρήσης για πρόσληψη σε τράπεζες ή και σε επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, εφόσον αυτές δεν βρίσκονται υπό κρατικό έλεγχο.

Επειδή, στον τομέα της ιδιωτικής οικονομίας, υπάρχουν περιπτώσεις ύπαρξης ρητών νομοθετικών ρυθμίσεων, οι οποίες επιβάλλουν για τη θεμιτή άσκηση συγκεκριμένων οικονομικών ή επαγγελματικών δραστηριοτήτων είτε σε μέλη της διοίκησης νομικών προσώπων, που ασκούν τις εν λόγω δραστηριότητες, είτε σε εργαζόμενους αυτών των νομικών προσώπων είτε και στις δύο κατηγορίες φυσικών προσώπων την απουσία ποινικής καταδίκης, τουλάχιστον για ορισμένες κατηγορίες εγκλημάτων. Σχετικά παραδείγματα, πέρα από τον προαναφερόμενο τραπεζικό τομέα, βρίσκουμε στις εταιρείες παροχής υπηρεσιών ασφαλείας (εταιρείες *security*), στις χρηματιστηριακές εταιρείες, στις εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις, κλπ. Ανάλογες ρυθμίσεις υπάρχουν και στον τομέα παροχής ασφαλιστικών υπηρεσιών. Αναφέρουμε, ενδεικτικά, ανάμεσα στα ασφαλιστικά επαγγέλματα εκείνα των διαμεσολαβητών στις συμβάσεις ιδιωτικής ασφάλισης. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 1569/1985 για τη διαμεσολάβηση στις συμβάσεις ιδιωτικής ασφάλισης κλπ., «διαμεσολά-

βση στη σύναψη ασφαλιστικών συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, ασκούν οι ασφαλιστικοί πράκτορες, οι μεσίτες ασφαλίσεων, οι ασφαλιστικοί σύμβουλοι, οι συντονιστές ασφαλιστικών συμβούλων καθώς και οι ασφαλιστικοί υπάλληλοι. (...)». Κατά το άρθρο 7 παρ. 1 του ίδιου νόμου, «1. Προκειμένου να εγγραφεί ως ασφαλιστικός πράκτορας, στο κατά το άρθρο 5 του παρόντος τοπικώς αρμόδιο Επιμελητήριο, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να υποβάλει στο Επιμελητήριο αυτό τα ακόλουθα δικαιολογητικά: α) Απολυτήριο Λυκείου ή Εξαταξίου Γυμνασίου ή ισότιμου ή ισοδύναμου σχολείου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. β) Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου, από το οποίο να προκύπτει ότι δεν έχει καταδικασθεί για κλοπή, υπεξαίρεση, τοκογλυφία, αισχροκέρδεια, απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, δωροδοκία, δόλια χρεοκοπία, λαθρεμπορία. γ) Πιστοποιητικό ότι δεν τελεί υπό δικαστική απαγόρευση ή αντίληψη. δ) Πιστοποιητικό μη πτωχεύσεως. ε) Έγγραφο που να πιστοποιούν ότι ο ενδιαφερόμενος κατέχει γενικές εμπορικές ή επαγγελματικές γνώσεις και έχει εργασθεί: (...)». Ανάλογες ρυθμίσεις με εκείνες που περιέχουν οι διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 1 του Ν. 1569/1985 εφαρμόζονται και επί μεσιτών ασφαλίσεων (άρθρο 15Α παρ. 3), επί ασφαλιστικών συμβούλων (άρθρο 17 παρ. 1) και επί συντονιστών ασφαλιστικών συμβούλων (άρθρο 20 παρ. 2).

Ωστόσο, το άρθρο 19 του ίδιου νόμου ορίζει τα ακόλουθα: «1. Υπάλληλοι ασφαλιστικών επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων ασφαλιστικής πρακτόρευσης ή εταιριών μεσιτείας ασφαλίσεων μπορούν να ασκούν διαμεσολάβηση στη σύναψη ασφαλίσεων για λογαριασμό των επιχειρήσεων στις οποίες εργάζονται ή άλλων συνδεδεμένων με αυτές, μετά από έγκριση του εργοδότη τους, χωρίς τις προϋποθέσεις του άρθρου 17. 2. Η σχέση του ασφαλιστικού υπαλλήλου με τις προαναφερόμενες επιχειρήσεις, για λογαριασμό των οποίων διαμεσολαβεί κατά τα ανωτέρω, είναι σύμβαση έργου και ανεξάρτητη από τη σύμβαση εργασίας. 3. Η ιδιότητα του ασφαλιστικού υπαλλήλου είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του ασφαλιστικού συμβούλου». Συνεπώς, εκ πρώτης όψεως, από τη γραμματική ερμηνεία της διάταξης, οι υπάλληλοι ασφαλιστικών επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων ασφαλιστικής πρακτόρευσης ή εταιριών μεσιτείας ασφαλίσεων, που ασκούν διαμεσολάβηση στη σύναψη ασφαλίσεων για λογαριασμό των επιχειρήσεων στις οποίες εργάζονται ή άλλων συνδεδεμένων με αυτές, δεν υπόκεινται στις προϋποθέσεις του άρθρου 17 του ίδιου νόμου. Τούτο, όμως, δεν φαίνεται να συνάδει με τη γενική ratio της ρύθμισης της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης και, κατά τελεολογική ερμηνεία των διατάξεων, οι πραγματικά ασκούντες έργα ασφαλιστικής διαμεσολάβησης απαλλάσσονται μεν από την υποχρέωση εγγραφής στο αρμόδιο επιμελητήριο, αλλά πρέπει να έχουν τα προσόντα των περιπτώσεων (β') και (ε') του άρθρου 7 παρ. 1 του Ν. 1569/1985 (που εφαρμόζονται, κατά τα προαναφερόμενα, και επί μεσιτών ασφαλίσεων κατά το άρθρο 15Α παρ. 3, και επί ασφαλιστικών συμβούλων κατά το άρθρο 17 παρ. 1 και επί συντονιστών ασφαλιστικών συμβούλων κατά το άρθρο 20 παρ. 2 του Ν. 1569/1985).

Επειδή, στο πλαίσιο αυτό πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη η ανάγκη σεβασμού δύο προστατευόμενων έννομων αγαθών, που κατοχυρώνονται και συνταγματικά: (1) Καταρχάς, το τεκμήριο αθωότητας. Δεν αρκεί απλά η ποινική δίωξη για την ανατροπή του τεκμηρίου, πόσω μάλλον που στο πεδίο των εργασιακών σχέσεων, αφενός, είναι δυνατή η καταγγελία της εργασιακής σχέσης μετά από υποβολή μήνυσης για τέλεση αξιόποινης πράξης και, αφετέρου, υπάρχει ο θεσμός της διαθεσιμότητας, που είναι επιεικέστερη λύση έναντι εκείνης της καταγγελίας, μέχρι να επέλθει ενδεχομένως καταδίκη. (2) Ακολούθως, την προστασία της ανθρώπινης αξίας, που καλύπτει και τους ποινικά καταδικασθέντες και επιβάλλει, επίσης, τη μέριμνα για την κοινωνική τους επανένταξη. Μία αυστηρή και άτεγκτη απαίτηση απουσίας – και μάλιστα, οποιασδήποτε – ποινικής καταδίκης δύναται να οδηγήσει σε απώλεια κάθε δυνατότητας κοινωνικής επανέντα-

ξης, ακόμα και στη βάση άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας ως αυτοαπασχολούμενου. Από τη σκοπιά του δικαίου της προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα αυτό το ενδεχόμενο προσκρούει στην αρχή της αναλογικότητας των δεδομένων εν όψει του βασικού σκοπού επεξεργασίας, που συνίσταται στη διαφύλαξη εννόμων συμφερόντων της εργοδότης εταιρείας, και στο δικαίωμα στη λήθη. Εξάλλου, έκφανση του δικαιώματος στη λήθη συναντάται και στις ρυθμίσεις των άρθρων 575, 576 και 578 ΚΠΔ για το περιεχόμενο και τη χρονική ισχύ των (αντιγράφων) ποινικών μητρώων. Επιβάλλεται, συνεπώς, ο αναγκαίος συγκεκρισμός ανάμεσα στα δύο προαναφερόμενα συνταγματικά προστατευόμενα αγαθά και σε εκείνα της εργοδότης εταιρείας, καθώς επίσης και στις υποχρεώσεις της εργοδότης εταιρείας, ως υπευθύνου επεξεργασίας, που απορρέουν και από τις διατάξεις του άρθρου 10 παρ. 2 του Ν. 2472/1997, που ορίζει ότι: «(...) 2. Για τη διεξαγωγή της επεξεργασίας ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να επιλέγει πρόσωπα με αντίστοιχα επαγγελματικά προσόντα που παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις από πλευράς τεχνικών γνώσεων και προσωπικής ακεραιότητας για την τήρηση του απορρήτου. (...)».

Επειδή, εξάλλου η Οδηγία της Αρχής 115/2001 για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων περιέχει (σελ. 14) αναφορές στη συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία πληροφοριών σχετικά με το ποινικό μητρώο των ενδιαφερομένων εργαζομένων: «Για ορισμένες θέσεις εργασίας είναι απαραίτητη η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων που αφορούν τις ποινικές διώξεις και καταδίκες ενός προσώπου. Επισημαίνεται πάντως ότι η συλλογή και επεξεργασία είναι θεμιτή και νόμιμη μόνο εφόσον το είδος των δεδομένων αυτών συνδέεται άμεσα με την συγκεκριμένη απασχόληση και είναι απολύτως απαραίτητα για τη λήψη συγκεκριμένης απόφασης στο συγκεκριμένο πλαίσιο (π.χ. ποινικό μητρώο για εργαζόμενους που διαχειρίζονται χρήματα, για εκπαιδευτικούς κλπ.) Λόγω της φύσεως των δεδομένων αυτών και του βαθμού προσβολής που ενέχει η χρήση τους, αυτά πρέπει να συλλέγονται απευθείας και μόνον από τον εργαζόμενο ή τον υποψήφιο».

Επειδή, με βάση τα ανωτέρω εκτιθέμενα, η Αρχή κρίνει ότι στο πρώτο ερώτημα της ING Ελλάς, σχετικά με το εάν νομιμοποιείται η εν λόγω εταιρεία να ζητεί αντίγραφο ποινικού μητρώου γενικής χρήσης για τις ως άνω κατηγορίες εργαζομένων ή αν πρέπει να περιοριστεί στις υπεύθυνες δηλώσεις, όπου θα δηλώνει ο εργαζόμενος ότι δεν έχει καταδικαστεί για εγκλήματα που είναι σχετικά με το αντικείμενο εργασίας του, αρμόζει η ακόλουθη απάντηση: Στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει σαφής, ρητή και ειδική νομοθετική πρόβλεψη για την απουσία ποινικής καταδίκης για συγκεκριμένα εγκλήματα, η συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από υποψήφιους προς εργασία ή προς κατάληψη θέσης σχετικά με απουσία ποινικής καταδίκης είναι δυνατό να γίνει ανεκτή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (γ') του Ν. 2472/1997. Προκειμένου, ωστόσο, να πληρούται και η θεμελιώδης αρχή της αναλογικότητας των δεδομένων εν όψει του προβαλλόμενου σκοπού επεξεργασίας, δηλαδή τη διαφύλαξη των εννόμων συμφερόντων της εργοδότης εταιρείας, πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

(1) Οι πληροφορίες σχετικά με την απουσία ποινικής καταδίκης πρέπει να συλλέγονται απευθείας και μόνον από τον εκάστοτε ενδιαφερόμενο εργαζόμενο ή υποψήφιο.

(2) Αποκλείεται η συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία αντιγράφων ποινικού μητρώου γενικής χρήσης, καθόσον υπερβαίνει τον προβαλλόμενο σκοπό επεξεργασίας. Και τούτο, ιδίως διότι τοιαύτη επεξεργασία δύναται να αποκαλύψει την ύπαρξη ποινικών καταδικών, που δεν έχουν σχέση με την κύρια οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της εργοδότης εταιρείας, ως υπευθύνου επεξεργασίας.

(3) Επιτρέπεται η συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία υπεύθυνων δηλώσεων από τους υποψήφιους προς εργασία ή κατάληψη θέσης, με τις οποίες θα δηλώνεται η απουσία ποινικών καταδικών για συγκεκριμένα εγκλήματα, που έχουν σχέση με την κύρια οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της εργοδότης εταιρείας, ως υπευθύνου επεξεργασίας (ήτοι οικονομικά εγκλήματα, όπως κλοπή, υπεξαίρεση, τοκογλυφία, αισχροκέρδεια, απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, δωροδοκία, δόλια χρεοκοπία, λαθρεμπορία).

(4) Η συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία των ως άνω υπεύθυνων δηλώσεων επιτρέπεται όχι για όλες τις κατηγορίες προσωπικού, αλλά μόνο για εκείνες που έχουν σχέση με την κύρια οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της εργοδότης εταιρείας, ως υπευθύνου επεξεργασίας, όπως τα καθήκοντα των εργαζομένων των κατηγοριών αυτών προκύπτουν από τις συμβάσεις εργασίας τους και καθορίζουν το κύριο επάγγελμά τους, λαμβανομένων υπόψη και των διατάξεων του ΠΔ 156/1994 για την υποχρέωση του εργοδότη να ενημερώνει τον εργαζόμενο για τους όρους που διέπουν τη σύμβαση ή τη σχέση εργασίας. Οι εν λόγω κατηγορίες μπορεί να οριοθετηθούν ως εξής: Διευθυντικά Στελέχη, Προϊσταμένους Τμημάτων και των γραμματέων τους, Αναλογιστές, Compliance Officer, Φύλακας, Υπάλληλος Λογιστηρίου, Υπάλληλος Ταμείου: διαχείριση χρημάτων, Υπάλληλος Τμήματος Management Control, Υπάλληλος Τμήματος ORM, IRM και Physical & Personal Security, Υπάλληλοι Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου, Υπάλληλοι Τμήματος Μηχανογράφησης, Υπάλληλοι Διεύθυνσης Marketing, Υπάλληλοι Διεύθυνσης Πωλήσεων, Υπάλληλοι Τμήματος Agent Services, Υπάλληλοι Διεύθυνσης Operations, Υπάλληλοι Τμήματος Brokerage, Υπάλληλοι Τμήματος CCS & Credits, Υπάλληλοι Τμήματος Operations Controlling, Υπάλληλοι Τμήματος Project Management Office, Υπάλληλοι Τμήματος Procurement, Γραμματείς υποκαταστημάτων.

(5) Ο χρόνος τήρησης των δεδομένων για τους ήδη εργαζομένους πρέπει να προσδιοριστεί στα πέντε έτη από τη λήξη της εργασιακής σχέσης, ενώ για τους υποψήφιους προς εργασία στους έξι μήνες από την ολοκλήρωση της διαδικασίας πρόσληψης (ανακοίνωση προσληφθέντων).

Επειδή, στα άλλα δύο ερωτήματα, για τα οποία ζητεί τη γνωμοδότηση της Αρχής η ING Ελλάς με το προαναφερόμενο υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4350/12-07-2010 ερώτημά της, σχετικά με το εάν συνάδει με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 το να ερωτηθούν οι υποψήφιοι προς εργασία, κατά τη διάρκεια συνέντευξης, εάν ενδεχομένως έχουν διαπράξει κάποια πράξη στο παρελθόν, που να μην τους καθιστούν άξιους εμπιστοσύνης, και εάν έχουν δεύτερη εργασία εκτός της ING, αρμόζει καταρχήν θετική απάντηση, με την επιφύλαξη ότι οι σχετικές απαντήσεις των υποψηφίων καταγράφονται και καταχωρούνται ή πρόκειται να καταχωρηθούν σε διαρθρωμένο αρχείο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 2 και 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΑΡ. 5/2013

ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΗΤΡΩΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ.

Η Αρχή συνεδρίασε προκειμένου να γνωμοδοτήσει, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. θ' του ν. 2472/1997, επί ερωτήματος του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων κατά τα αμέσως κατωτέρω αναφερόμενα. Στη συνεδρίαση και μετά από πρόσκληση της Αρχής (Γ/ΕΞ/5668-1/16-09-2013) παρέστησαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους ο Α, σύμβουλος του Γενικού Γραμματέα Δημόσιων Εσόδων, και ο Β, υπάλληλος του Γρα-

φείου Ασφάλειας Πληροφοριακών Συστημάτων και Προστασίας Δεδομένων και Υποδομών της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων με το με αριθμ. πρωτ. Γ.Γ.Δ.Ε 0006891 ΕΞ 2013/4.9.2013 (αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/5668/4.9.2013) έγγραφό του ζήτησε τη γνωμοδότηση της Αρχής επί του σχεδίου υπουργικής απόφασης για την ενεργοποίηση και λειτουργία του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (στο εξής και Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π.). Ακολούθως, στις 13.9.2013 (αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/5846/13.9.2013) και 19.9.2013 (αριθμ. πρωτ. της Αρχής Γ/ΕΙΣ/5951/19.9.2013) διαβιβάσθηκαν στην Αρχή το σχέδιο Κανονισμού Διαχείρισης και Λειτουργίας καθώς και κείμενο τεχνικών προδιαγραφών του ίδιου συστήματος αντίστοιχα.

Το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών συνιστάται με το άρθρο 62 του ν. 4170/2013· σε αυτό δε εντάσσονται δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ασκούν ελεγκτικό και διωκτικό έργο στις οποίες μέσω του συστήματος παρέχεται η δυνατότητα αυτοματοποιημένης πρόσβασης σε στοιχεία τραπεζικών λογαριασμών και λογαριασμών πληρωμών που τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα πληρωμών για φυσικά και νομικά πρόσωπα.

Με την παράγραφο 6 της ανωτέρω διάταξης παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να ρυθμίσει με απόφασή του «το χρόνο έναρξης λειτουργίας του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών, τη λεπτομερή διαδικασία ένταξης των φορέων και πρόσβασης τους στο Σύστημα, τα διαβιβαζόμενα και τηρούμενα στοιχεία από τα πιστωτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα πληρωμών, τις προθεσμίες και τα θέματα παροχής πληροφοριών από τα υπόχρεα πρόσωπα προς τις αρχές, τις υπηρεσίες και τους φορείς του Δημοσίου στις περιπτώσεις που η παροχή αυτών των πληροφοριών διενεργείται εκτός Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π., καθώς και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος». Παράλληλα σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου «με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων ορίζεται υπεύθυνος διαχείρισης του Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π. και χωρίς προηγούμενη άδεια από την Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων εκδίδεται Κανονισμός Διαχείρισης της Λειτουργίας του εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών στον οποίο ειδικότερα ορίζεται η διαδικασία διασύνδεσης και επικοινωνίας των αρχών, υπηρεσιών και φορέων του Δημοσίου με τα υπόχρεα πρόσωπα, ο τρόπος καταγραφής των πληροφοριών και στοιχείων που επιτρέπει την προσήκουσα αποτύπωση και διαβίβαση τους, οι μορφότυποι παροχής των πληροφοριών και στοιχείων και κάθε άλλο σχετικό θέμα με τη διαχείριση της λειτουργίας του Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π.».

Το Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π. όπως ορίζεται στο άρθρο 62 του ν. 4170/2013, αποσκοπεί στη διευκόλυνση της διαβίβασης αιτημάτων άρσης του τραπεζικού απορρήτου από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες (συγκεκριμένα από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, την Οικονομική Αστυνομία, τον Οικονομικό Εισαγγελέα, τον Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς και την Αρχή Καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες) προς τα πιστωτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα πληρωμών και στην άμεση λήψη των σχετικών απαντήσεων χωρίς πρόθεση να θιγεί η κείμενη νομοθεσία περί άρσης του τραπεζικού και επαγγελματικού απορρήτου. Από το σύνολο των διαβιβασθεισών ρυθμίσεων (δηλαδή το σχέδιο απόφασης του Υπουργού Οικονομικών και τον Κανονισμό Διαχείρισης και Λειτουργίας του συστήματος) και το κείμενο τεχνικών

προδιαγραφών του συστήματος προκύπτουν, όμως, τα παρακάτω: α) η πρόσβαση των δημόσιων αρχών και υπηρεσιών στο Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π πραγματοποιείται μέσω της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (στο εξής και Γ.Γ.Π.Σ.) του Υπουργείου Οικονομικών, β) η Γ.Γ.Π.Σ. δεν λειτουργεί απλώς ως μοναδικός κόμβος διασύνδεσης και επικοινωνίας μεταξύ των αρχών αυτών και των πιστωτικών ιδρυμάτων αλλά και ως αποθετήριο των αιτημάτων και των απαντήσεων, από τις οποίες ένα μήνα μετά διαγράφονται οι επονομαζόμενες «ευαίσθητες πληροφορίες», δηλαδή το περιεχόμενο των απαντήσεων, γ) προβλέπεται η πρόσβαση των δημοσίων αρχών και υπηρεσιών όχι μόνο στα βασικά στοιχεία των τραπεζικών λογαριασμών αλλά και σε επιπλέον στοιχεία, όπως για παράδειγμα στο πρόσημο του λογαριασμού, στο υπόλοιπο και στην ημερομηνία τελευταίας κίνησης του λογαριασμού (βλ. Παράρτημα Γ' του σχεδίου της υπουργικής απόφασης), δ) ο έλεγχος νομιμότητας των αιτημάτων παροχής πληροφοριών – άρσης του τραπεζικού απορρήτου ανατίθεται εξ' ολοκλήρου στις δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που έχουν πρόσβαση στο Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π (άρ. 62 παρ. 1 εδ. γ' του ν. 4170/2013), οι οποίες αναλαμβάνουν και την ευθύνη σε περίπτωση παραβίασης του (άρ. 63 παρ. 1 εδ. β' του ν. 4170/2013), ε) ο χρόνος τήρησης των στοιχείων των τραπεζικών λογαριασμών στο συγκροτούμενο Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π δεν προβλέπεται σε διάταξη νόμου (τυπικού ή ουσιαστικού) αλλά μόνο στο κείμενο τεχνικών προδιαγραφών του συστήματος (10 έτη από τη στιγμή που ο λογαριασμός έπαψε να είναι ενεργός), στ) προβλέπεται η τήρηση αρχείων καταγραφής από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, τη διατραπεζική εταιρεία «Τειρεσίας Α.Ε.» και τα πιστωτικά ιδρύματα χωρίς εντούτοις να ορίζεται και ο χρόνος τήρησης αυτών (Παράρτημα 6 του Κανονισμού Διαχείρισης και Λειτουργίας του συστήματος). Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι τόσο το σχέδιο υπουργικής απόφασης όσο και το σχέδιο Κανονισμού Διαχείρισης και Λειτουργίας του συστήματος περιέχουν ουσιώδεις ρυθμίσεις στα παραρτήματά τους, τέσσερα (σε σύνολο εννέα) από τα οποία είναι κενά.

Η Αρχή, αφού άκουσε τους εισηγητές και τους βοηθούς εισηγητές, οι οποίοι μετά τη διατύπωση των απόψεών τους αποχώρησαν, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης, εκδίδει την ακόλουθη

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

1. Η Αρχή έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει επί του σχεδιασμού και της υλοποίησης του προτεινόμενου συστήματος βάσει του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. θ' του ν. 2472/1997, το οποίο ορίζει ότι «1. Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες : ... θ) Γνωμοδοτεί για κάθε ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ...». Από τη διάταξη αυτή, ερμηνευομένη υπό το πρίσμα του άρθρου 28 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, προκύπτει ότι η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της Αρχής πρέπει να ασκείται εγκαίρως κατά το στάδιο καταρτίσεως νομοθετικών ή κανονιστικών ρυθμίσεων, διοικητικών μέτρων καθώς και κατά το σχεδιασμό επιμέρους επεξεργασιών (βλ. και Γνμ Αρχής 2/2010, σκ. 1).

2. Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων φυσικών προσώπων από δημόσιες αρχές λειτουργεί και αναπτύσσει τις συνέπειές της στο πλαίσιο του κράτους δικαίου και της αρχής της νομιμότητας. Επιπλέον, στο βαθμό που η προβλεπόμενη επεξεργασία συνιστά περιορισμό του ατομικού δικαιώματος του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού, θα πρέπει να ορίζεται γενικώς και αντικειμενικώς με τυπικό νόμο ή κατόπιν ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης με διάταγμα, να δικαιολογείται από αποχρώντες λόγους δημοσίου συμφέροντος, να τελεί σε πρόδηλη λογική συνάφεια με τον επιδιωκόμενο σκοπό, να είναι πρόσφορη, κατάλληλη και αναγκαία για την επίτευξη του σκοπού αυτού, να μην

θίγει τον πυρήνα του δικαιώματος και να μην απονέμει στη Διοίκηση ευρεία διακριτική ευχέρεια. Κατά συνέπεια είναι απαραίτητο η σκοπούμενη επεξεργασία να προβλέπεται σε νομοθετική διάταξη, η οποία θα αναφέρει τα βασικά χαρακτηριστικά της επεξεργασίας, δηλαδή τον υπεύθυνο επεξεργασίας, το σκοπό αυτής, τα δεδομένα τα οποία θα τύχουν επεξεργασίας και το χρόνο τήρησης αυτών καθώς και τους αποδέκτες των δεδομένων. Με ειδικότερη νομοθετική εξουσιοδότηση επιτρέπεται να ανατεθεί στον κανονιστικό νομοθέτη η ρύθμιση ειδικότερων, τεχνικών ή λεπτομερειακών θεμάτων, όπως ο σχεδιασμός του συγκεκριμένου συστήματος, δηλαδή οι τεχνικές προδιαγραφές των απαιτούμενων για τη λειτουργία του Σ.Μ.Τ.Α. και Λ.Π. εφαρμογών, τα εν γένει οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Το άρθρο 62 παρ. 2 του ν. 4170/2013 ορίζει ότι *«Η πρόσβαση των αρχών και υπηρεσιών του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του παρόντος στο Σ.Μ.Τ.Α. και Λ.Π. πραγματοποιείται ηλεκτρονικά μέσω της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.) του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία λειτουργεί ως μοναδικός κόμβος διασύνδεσης και επικοινωνίας μεταξύ αυτών των αρχών και υπηρεσιών με τα υπόχρεα πρόσωπα. Αντίστοιχα, ως κόμβος ηλεκτρονικής διασύνδεσης και επικοινωνίας των υπόχρεων προσώπων με τη Γ.Γ.Π.Σ. για τις ανάγκες του παρόντος, ορίζεται η διατραπεζική εταιρεία “Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών – Τειρεσίας Α.Ε.”»*. Από την ανωτέρω διάταξη προκύπτει ότι η Γ.Γ.Π.Σ. οφείλει να λειτουργεί ως απλός κόμβος διασύνδεσης και επικοινωνίας μεταξύ των δημοσίων αρχών και υπηρεσιών και των πιστωτικών ιδρυμάτων και κατά συνέπεια ο χρόνος τήρησης της *«ευαίσθητης πληροφορίας»* (των απανήσεων δηλαδή των πιστωτικών ιδρυμάτων) από την ίδια θα πρέπει να περιοριστεί στον απολύτως αναγκαίο για τη λειτουργία του συστήματος. Ως εκ τούτου η διάταξη του άρ. 4.3. του σχεδίου Κανονισμού Διαχείρισης και Λειτουργίας του συστήματος στο μέτρο που προβλέπει τη λειτουργία της Γ.Γ.Π.Σ. και ως αποθετηρίου *«ευαίσθητων πληροφοριών»* που περιέχουν προσωπικά δεδομένα για χρονικό διάστημα ενός μηνός δεν συνάδει με την προαναφερθείσα διάταξη του άρ. 62 παρ. 2 του ν. 4170/2013 και για το λόγο αυτό οι *«ευαίσθητες πληροφορίες»* θα πρέπει να διαγράφονται από το σύστημα αμέσως μόλις διαπιστώνεται η λήψη της απάντησης από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες. Προς τούτο επιπλέον τεχνικά μέτρα θα πρέπει να εφαρμοσθούν για την ασφαλή διαπίστωση ότι η απάντηση ελήφθη από τον αιτούντα χρήστη.

Τα *«διαβιβαζόμενα και τηρούμενα στοιχεία από τα πιστωτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα πληρωμών»* (κατά τις προβλέψεις της παραγράφου 6 του άρ. 62 του ν. 4170/2013) συνιστούν ουσιώδη στοιχεία της επεξεργασίας και ως εκ τούτου ο προσδιορισμός τους θα πρέπει λάβει χώρα με τυπικό νόμο. Κατά συνέπεια, η πρόβλεψη των μεν πρώτων στο παράρτημα Γ΄ του σχεδίου της υπουργικής απόφασης των δε δεύτερων στο παράρτημα Δ΄ του κειμένου τεχνικών προδιαγραφών, δεν είναι ισχυρή.

Η παραπάνω παρατήρηση ισχύει και για τον προσδιορισμό του χρόνου τήρησης των στοιχείων του μητρώου, διότι η χρονική διάρκεια της επεξεργασίας αποτελεί βασική αρχή του δικαίου της προστασίας των προσωπικών δεδομένων (βλ. άρθρα 4 του ν. 2472/1997 και 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ). Ως εκ τούτου η πρόβλεψη στο κείμενο τεχνικών προδιαγραφών του συστήματος του χρόνου τήρησης των στοιχείων των τραπεζικών λογαριασμών στο συγκροτούμενο Σ.Μ.Τ.Α. και Λ.Π (10 έτη από τη στιγμή που ο λογαριασμός έπαψε να είναι ενεργός) δεν είναι ισχυρή.

4. Όπως και παραπάνω (υπό σημείο 2) αναφέρθηκε, η ρύθμιση ειδικότερων, τεχνικών ή λεπτομερειακών θεμάτων, όπως τα εν γένει οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων επιτρέπεται να ανατεθεί με νομοθε-

τική εξουσιοδότηση στον κανονιστικό νομοθέτη, υπό την έννοια ότι στην κανονιστική απόφαση θα τίθενται οι στόχοι της ασφάλειας της επεξεργασίας, οι οποίοι δύναται να εξειδικεύονται με την υιοθέτηση πολιτικής και σχεδίου ασφαλείας, τα οποία με τη σειρά τους επιβάλλεται να επικαιροποιούνται.

4.1. Η ασφάλεια των δεδομένων εξειδικεύεται με μέτρα που ικανοποιούν τρεις βασικούς στόχους, ήτοι την εμπιστευτικότητα, ακεραιότητα και διαθεσιμότητα των δεδομένων, ενώ συμπληρωματικοί στόχοι, ιδίως από τη σκοπιά της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, αποτελούν η μη αποποίηση της ευθύνης καθώς και ο διαχωρισμός των δεδομένων ανάλογα με το σκοπό της επεξεργασίας. Ως εκ τούτου, για το συγκεκριμένο σύστημα, θα πρέπει στην κανονιστική πράξη να υπάρχει ρητή αναφορά στην υποχρέωση λήψης μέτρων ώστε:

α) να απαγορεύεται η καθ' οιονδήποτε τρόπο ανάγνωση, αντιγραφή, τροποποίηση ή διαγραφή δεδομένων από μη δικαιούμενα και εξουσιοδοτημένα πρόσωπα,

β) να διασφαλίζεται η δυνατότητα ελέγχου και εξακρίβωσης: i) των δεδομένων που έχουν τύχει επεξεργασίας στο πλαίσιο λειτουργίας του συστήματος, ii) της επιμέρους ενέργειας, iii) του χρόνου της ενέργειας, iv) του προσώπου που προέβη στην ενέργεια (όχι μόνο σε επίπεδο φορέα, αλλά και σε επίπεδο φυσικού προσώπου που προέβη στη σχετική ενέργεια),

γ) να εξασφαλίζεται ότι τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα έχουν πρόσβαση μόνο στα δεδομένα που εμπίπτουν στον τομέα της αρμοδιότητάς τους βάσει των ειδικών διατάξεων,

δ) να διασφαλίζεται η ασφαλής μετάδοση (εμπιστευτικότητα και ακεραιότητα) των δεδομένων, τόσο από τα υπόχρεα πρόσωπα προς τη ΓΓΠΣ, όσο και από τη ΓΓΠΣ προς τους αρμόδιους φορείς.

4.2. Από το περιεχόμενο των αρχείων καταγραφής (Παράρτημα 6 του σχεδίου Κανονισμού Διαχείρισης και Λειτουργίας του συστήματος) προκύπτει ότι δεν καθίσταται πλήρως εφικτός ο εκ των υστέρων έλεγχος της ορθής χρήσης του συστήματος – και τούτο διότι στα αρχεία καταγραφής (όπου και αποτυπώνονται οι αναζητήσεις που έλαβαν χώρα μέσω του συστήματος) δεν τηρείται η κρίσιμη πληροφορία αναφορικά με το πρόσωπο στο οποίο αφορά η κάθε αναζήτηση καθώς και το περιεχόμενο της απάντησης του πιστωτικού ιδρύματος. Η εδώ περιγραφόμενη διαδικαστική εγγύηση εξυπηρετεί την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την παροχή αποτελεσματικής έννομης προστασίας, αφού καθιστά δυνατό τον έλεγχο από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές και την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ενώ παράλληλα επιβεβαιώνει ότι δεν διαφοροποιείται η μέχρι σήμερα πρακτική άρσης του απορρήτου, κατά την οποία τα πιστωτικά ιδρύματα προβαίνουν σε έλεγχο της αρμοδιότητας της αιτούσας δημόσιας αρχής, έλεγχος ο οποίος με το προτεινόμενο σύστημα μπορεί να λάβει χώρα μόνον εκ των υστέρων. Προς αυτήν την κατεύθυνση, επισημαίνουμε ότι ως πλέον πρόσφορη λύση παρουσιάζεται η επιβολή υποχρέωσης τήρησης αυτής της πληροφορίας στα πιστωτικά ιδρύματα και όχι στη Γ.Γ.Π.Σ., η οποία λειτουργεί ως κόμβος διασύνδεσης και επικοινωνίας. Επίσης, κατά την αρχή του χρονικού περιορισμού θα πρέπει να προβλεφθεί ο χρόνος τήρησης των αρχείων καταγραφής από τα εμπλεκόμενα μέρη, ο οποίος θα πρέπει να προσδιορίζεται ευλόγως ώστε να συνάδει με τη συνταγματικώς κατοχυρωμένη αρχή της αποτελεσματικής έννομης προστασίας.

4.3. Ο περιγραφόμενος μηχανισμός αυθεντικοποίησης των χρηστών του συστήματος βασίζεται στη χρήση των κωδικών πρόσβασης που οι ίδιοι χρησιμοποιούν για τις υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών (κωδικοί TAXISnet), χωρίς να περιγράφεται συμπληρωματικός μηχανισμός αυθεντικοποίησής τους, όπως για παράδειγμα βάσει

διαδικτυακής (IP) διεύθυνσης ή βάσει ψηφιακού πιστοποιητικού. Ως εκ τούτου, ο ανωτέρω μηχανισμός, όπως περιγράφεται, είναι προβληματικός, διότι η επιλογή συνθηματικού είναι ιδιαίτερα κρίσιμη για την ασφάλεια του συστήματος και, ως εκ τούτου, η χρήση κωδικού πρόσβασης που ήδη χρησιμοποιείται από τους ίδιους χρήστες στο Διαδίκτυο για άλλους σκοπούς, και μάλιστα και από σταθμούς εργασίας εκτός των χώρων εργασίας τους, πρέπει να αποφεύγεται.

5. Η παράγραφος 2 του άρθρου 62 του ν. 4170/2013 προβλέπει ότι με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και «χωρίς προηγούμενη άδεια από την Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων» εκδίδεται Κανονισμός Διαχείρισης της Λειτουργίας του Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π, στον οποίο ορίζεται η διαδικασία διασύνδεσης και επικοινωνίας των αρχών, υπηρεσιών και φορέων του Δημοσίου με τα υπόχρεα πρόσωπα, ο τρόπος καταγραφής των πληροφοριών και στοιχείων που επιτρέπει την προσήκουσα αποτύπωση και διαβίβασή τους, οι μορφότυποι παροχής των πληροφοριών και στοιχείων και κάθε άλλο σχετικό θέμα με τη διαχείριση της λειτουργίας του Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π. Στο σημείο αυτό πρέπει να διευκρινισθεί ότι, υπό το καθεστώς του ν. 2472/1997, η προηγούμενη άδεια της Αρχής δεν συνιστά προαπαιτούμενο όρο για την έκδοση (με κανονιστική πράξη) του κανονισμού λειτουργίας ενός συστήματος επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων. Άδεια απαιτείται μόνο για τη λειτουργία ενός συστήματος, στην περίπτωση που το εν λόγω σύστημα επεξεργάζεται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997, γεγονός που δεν συντρέχει εν προκειμένω. Σε κάθε περίπτωση παραμένει η γενική γνωμοδοτική αρμοδιότητα της Αρχής, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. θ' του ν. 2472/1997, αλλά και η εκ του άρθρου 6 του ίδιου νόμου υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας να γνωστοποιήσει στην Αρχή την πραγματοποιούμενη επεξεργασία και μάλιστα πριν από την έναρξη αυτής.

6. Η απαλλαγή, βάσει της παραγράφου 5 του άρθρου 62 του ν. 4170/2013, από την ευθύνη σε περίπτωση διαβίβασης δεδομένων, τα οποία δεν περιλαμβάνονται στο αίτημα των δημοσίων αρχών και υπηρεσιών, πρέπει, κατ' ορθή ερμηνεία της σχετικής διάταξης, να διευκρινισθεί ότι για λόγους ισότητας αφορά και στις τράπεζες και είναι για τις τράπεζες εντελώς περιορισμένη. Περιλαμβάνει μόνο την περίπτωση κατά την οποία η διαβίβαση διαφορετικών από τα αιτηθέντα δεδομένων οφείλεται στον ίδιο τον αλγόριθμο που προβλέπεται στο παράρτημα Α' του σχεδίου της υπουργικής απόφασης, εφόσον αυτός ορίζεται σε κανονιστική πράξη και οι τράπεζες οφείλουν να τον εφαρμόσουν. Σε καμία περίπτωση, όσον αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων, η προαναφερθείσα διάταξη δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προβλέπει την απαλλαγή των τραπεζών από την ευθύνη τους για τη μη λήψη των κατάλληλων μέτρων αποτροπής απαγορευμένης πρόσβασης ή απαγορευμένης διαβίβασης δεδομένων κατά τη λειτουργία του Μητρώου Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών, καθώς κάτι τέτοιο θα ήταν αντίθετο με το ενωσιακό δίκαιο περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων και ειδικότερα με τα άρθρα 6 και 17 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 6/2013

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ.

Η Αρχή συνεδρίασε προκειμένου να γνωμοδοτήσει επί αιτήσεων υπευθύνων επεξεργασίας - υπηρεσιών του δημόσιου τομέα, οι οποίοι ζητούν να πληροφορηθούν, εάν είναι επιτρεπτή η πρόσβαση τρίτου σε δημόσια έγγραφα που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Η σχέση μεταξύ του συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος της πληροφοριακής αυτοδιάθεσης του ατόμου (άρθρο 9Α Σ) και της επίσης συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής της διαφάνειας (με τις ειδικότερες εκφάνσεις του δικαιώματος στην πληροφόρηση, άρθρο 5Α Σ, και του δικαιώματος πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα, άρθρο 10 παρ. 3 Σ) απασχολεί ιδιαίτερα την Αρχή κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών. Με δεδομένο ότι δεν υπάρχει ιεραρχική σειρά μεταξύ των ανωτέρω δικαιωμάτων, η ταυτόχρονη εφαρμογή των νομοθετικών διατάξεων που εξασφαλίζουν την πρόσβαση του πολίτη στα δημόσια έγγραφα (άρθρο 5 ΚΔΔιαδ) αφενός και την προστασία των προσωπικών δεδομένων (ν. 2472/1997) αφετέρου συνιστά αρκετές φορές πρόκληση. Ένα μεγάλο ποσοστό των αιτήσεων για γνωμοδότηση της Αρχής, προέρχεται από υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, οι οποίες ζητούν να πληροφορηθούν, εάν είναι επιτρεπτή η πρόσβαση τρίτου σε δημόσια έγγραφα που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Ως αντιπροσωπευτικές φέρονται ενώπιον της Αρχής οι ακόλουθες περιπτώσεις:

1) Το ΤΕΙ [περιοχής] Π ζητά τη γνώμη της Αρχής σχετικά με τη νομιμότητα χορήγησης σε αιτούντα τρίτο του πρακτικού εκλεκτορικού σώματος Τμήματος ... ΤΕΙ [περιοχής] Π. Συγκεκριμένα, η αιτούσα Α, επίκουρη καθηγήτρια στο Τμήμα αυτό ζητά τη χορήγηση του προαναφερθέντος πρακτικού που αφορά στη μετατροπή προσωποπαγούς θέσης επίκουρου καθηγητή, του Β, σε μόνιμη τακτική θέση αναπληρωτή καθηγητή στο ίδιο τμήμα. Η αιτούσα ζητά το έγγραφο αυτό προκειμένου να το χρησιμοποιήσει δικαστικά για την υπεράσπιση των νόμιμων δικαιωμάτων της, ήτοι να προσφύγει στη δικαιοσύνη και τη διοίκηση εναντίον της απόρριψης αίτησής της για μετατροπή της προσωποπαγούς θέσης της επίκουρης καθηγήτριας που κατέχει σε αναπληρώτριας και όχι για να προσβάλει δικαιώματα τρίτων.

2) Με προσφυγή της η Γ καταγγέλλει στην Αρχή ότι το Συμβούλιο Επιλογής Διευθυντών του Νοσοκομείου [περιοχής] Ρ επεξεργάστηκε παράνομα προσωπικά της δεδομένα. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα αναφέρει ότι συμμετείχε σε διαδικασία για τη πλήρωση θέσης Διευθυντή Βιοπαθολογίας ή Αιματολογίας του Νοσοκομείου [περιοχής] Ρ με συνέπεια το πρακτικό επιλογής που εκδόθηκε να περιλαμβάνει προσωπικά στοιχεία και πληροφορίες που αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα της ίδιας. Εν συνεχεία, και κατά τη διάρκεια παρόμοιας διαδικασίας για την πλήρωση θέσης Διευθυντή Αιμοδοσίας του Νοσοκομείου [περιοχής] Σ η προσφεύγουσα διαπίστωσε ότι η συνυποψήφιά της στην προκήρυξη αυτή, Δ είχε καταθέσει υπόμνημα στο οποίο είχε συναφθεί το ως άνω αναφερόμενο πρακτικό επιλογής του Νοσοκομείου [περιοχής] Ρ, στο οποίο, όπως προαναφέρθηκε, περιλαμβάνονταν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα της Γ και το οποίο όμως, δεν αφορούσε την Δ καθώς δεν είχε λάβει μέρος στη διαδικασία πρόσληψης του νοσοκομείου αυτού.

3) Ο Δήμος [περιοχής] Σ ζητά από την Αρχή να του γνωρίσει εάν είναι νόμιμη η χορήγηση σε δημότη (Ε) στοιχείων σχετικών με τις υφιστάμενες οφειλές προς το Δήμο. Ειδικότερα, ο αιτών δημότης ζητά να γνωρίζει από ποια αιτία προέρχεται και από πότε κάθε οφειλή προς το Δήμο [περιοχής] Σ για κάθε οφειλέτη ξεχωριστά.

4) Η ΣΤ - κάτοχος άδειας λειτουργίας κινητής καντίνας στη θέση «...» του Δήμου [περιοχής] Τ ζητά από το Δήμο [περιοχής] Τ και ειδικότερα από τις δημοτικές ενότητες [περιοχής] Υ και [περιοχής] Φ τη χορήγηση αντιγράφων όλων των ιδιωτικών συμφωνητικών, που έχουν συναφθεί με οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο σχετικά με την παραχώρηση χρήσης αιγιαλού στις παραλίες «...» και «...» της δημοτικής ενότητας [περιοχής] Υ και των δικαιολογητικών που έχουν κατατεθεί από τους ενδιαφερόμενους επιχειρηματίες για παραχώρηση αιγιαλών και χορήγηση άδειας λειτουργίας κινητών

καντινών στις θέσεις «...», «...», «...» «...», «...» και «...». Επίσης, ζητείται από την ΣΤ να επιτραπεί στο Λιμεναρχείο [περιοχής] Χ να της γνωστοποιήσει εγγράφως ποιες πα-
ραλίες είχαν ελεγχθεί κατά τον έλεγχο που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουλίου 2012,
ποιες καντίνες ήταν αυτοκινούμενες και είχαν αριθμό κυκλοφορίας, ποιοι ιδιοκτήτες
έφεραν άδεια λειτουργίας κινητών καντινών και ποιοι από τους παραπάνω ιδιοκτήτες
έφεραν μισθωτήρια για παραχωρήσεις χώρου αιγιαλού για τοποθέτηση ομπρελών και
ξαπλώστρων.

5) Η Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας
[περιοχής] Ψ ζητά από την Αρχή να της γνωρίσει εάν είναι νόμιμη η χορήγηση σε κά-
τοικο της δημοτικής κοινότητας [περιοχής] Ω εγγράφων (πίνακες, διαγράμματα, συμ-
βολαιογραφικά έγγραφα, πρακτικά επιτροπής αναδασμού, μελέτη περιβαλλοντικών
επιπτώσεων) που αφορούν σε περατωθέντα αναδασμό αγροκτήματος [περιοχής] Ω μη
ελεγχθέντα όμως και μη κυρωθέντα.

Η Αρχή, αφού άκουσε τον εισηγητή και τους βοηθούς εισηγητές, οι οποίοι μετά τη
διατύπωση των απόψεών τους αποχώρησαν, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης, εκδίδει
την ακόλουθη

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

1. Η επεξεργασία των «απλών» προσωπικών δεδομένων διέπεται από τη διάταξη του
άρθρου 5 του ν. 2472/1997, σύμφωνα με την παράγραφο 1 της οποίας, *«επεξεργασία
δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδο-
μένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του»*. Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων χωρίς
τη συγκατάθεση των υποκειμένων τους, είναι κατ' εξαίρεση επιτρεπτή, μόνο στην περί-
πτωση που συντρέχει κάποια από τις εξαιρετικές βάσεις νομιμότητας της επεξεργασίας
της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, η οποία ορίζει ότι: *«Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται
η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν: ... β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία
για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται
από το νόμο ...»*. Τέτοια υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας προβλέπεται από τη
διάταξη του άρθρου 5 ΚΔΔιαδ για το δικαίωμα (και αντίστοιχη αξίωση) πρόσβασης στα
δημόσια έγγραφα, υπό τις προϋποθέσεις που η εν λόγω διάταξη θέτει. Η σχετική κρίση
περί συνδρομής των προϋποθέσεων του άρθρου 5 παρ.1 ΚΔΔιαδ, όπως κατά λογική
αναγκαιότητα και η ερμηνεία των σχετικών διατάξεών του, ανατίθεται από τον νομοθέτη
του ν.2472/1997 αποκλειστικά στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος θα ερμηνεύσει τις
σχετικές διατάξεις του άρθρου 5 ΚΔΔιαδ και του άρθρου 5 του ν. 2472/1997 με βάση τη
νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και τις γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβου-
λίου του Κράτους, στο οποίο, αν είναι δημόσια αρχή ή νηδδ μπορεί και να προστρέξει.

2. Η παγίωση μέσω της νομολογίας (βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 1397/1993), υπό το νομοθετι-
κό καθεστώς του ν. 1599/1986, της αναγκαιότητας συνδρομής εύλογου ενδιαφέροντος
στο πρόσωπο του αιτούντος πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα αποτυπώθηκε και στη δια-
τύπωση του άρθρου 5 ΚΔΔιαδ, το οποίο ορίζει ότι *«κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαί-
ωμα ... να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων»*. Η νομολογία, όπως αυτή εκφρά-
ζεται με αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας και των διοικητικών δικαστηρίων,
πάγια δέχεται ότι ο όρος *«εύλογο ενδιαφέρον»* αναφέρεται στη συνδρομή προσωπικής
έννομης σχέσης που συνδέει τον αιτούντα με το περιεχόμενο των εγγράφων. Και ναι
μεν για τη θεμελίωση του δικαιώματος πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα δεν απαιτεί-
ται η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος υπό την στενή έννοια των άρθρων 47 του π.δ/τος
18/1989 ή του άρθρου 902 του ΑΚ, ως εύλογο όμως ενδιαφέρον δεν νοείται το ενδια-
φέρον κάθε πολίτη για την εύρυθμη άσκηση των γενικών καθηκόντων μίας υπηρεσίας

και την τήρηση των νόμων, αλλά εκείνο το οποίο προκύπτει, κατά τρόπο αντικειμενικό, από την ύπαρξη μιας συγκεκριμένης, προσωπικής έννομης σχέσης συνδεδεμένης με το περιεχόμενο των διοικητικών στοιχείων στα οποία ζητείται η πρόσβαση (βλ. ενδεικτικά ΣΤΕ 1214/2000 και εκεί περαιτέρω παραπομπές στη νομολογία, ΔΕφΑθ 368/2011, Γνμ. ΝΣΚ 92/2005). Σύμφωνα όμως με τη γνώμη ενός μέλους της Ολομέλειας, στην περίπτωση που τα δημόσια έγγραφα περιέχουν δεδομένα προσώπων που συμμετέχουν στον πολιτειακό και πολιτικό βίο της χώρας και εφόσον τα δεδομένα συνδέονται με την άσκηση των καθηκόντων τους, η αρχή της διαφάνειας της κρατικής δράσης εισέρχεται με αυξημένο βάρος στη διαδικασία της στάθμισης των αντιτιθέμενων δικαιωμάτων και είναι δυνατό να δικαιολογήσει μία ευρύτερη ερμηνεία της αόριστης έννοιας του «*ευλόγου ενδιαφέροντος*» που δεν συνδέεται αναγκαίως με προσωπική σχέση του αιτούντος με το έγγραφο.

3. Ενόψει των ανωτέρω δεν δικαιολογείται η αποστολή - και μάλιστα αθρόα - εκ μέρους των υπευθύνων επεξεργασίας, κρατικών φορέων ή και ιδιωτών προς την ΑΠΔΠΧ ερωτημάτων περί χορηγήσεως ή μη αντιγράφων ή καθ' οιονδήποτε άλλο τρόπο πρόσβασης πολιτών στα δημόσια έγγραφα που κατέχουν, δοθέντος ότι το άρθρο 5 του ΚΔΔιαδ έχει παγίως ερμηνευθεί και εφαρμοσθεί από τα αρμόδια δικαστήρια και το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, η δε παρεμβολή της ΑΠΔΠΧ, το μεν δεν απαιτείται από τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 2472/1997, το δε δεν προβλέπεται από άλλες διατάξεις ότι έχει κατά οιονδήποτε τρόπο δεσμευτική ή οιασδήποτε άλλης μορφής ενέργεια κατά το στάδιο της κρίσης του υπευθύνου επεξεργασίας περί της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής του άρθρου 5 του ΚΔΔιαδ. Συνεπώς αλυσιτελώς υποβάλλονται σχετικά ερωτήματα ενώπιον της ΑΠΔΠΧ.

4. Διαφορετική είναι η λύση στην περίπτωση που αφορά τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997, όπου η χορήγησή τους σε «ενδιαφερόμενο», ενέργεια που συνιστά επεξεργασία, επιτρέπεται υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 3 ΚΔΔιαδ και του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του ν. 2472/1997. Απαιτείται, δηλαδή, η χορήγηση τους κατόπιν προηγούμενης άδειας της Αρχής, η οποία, κατά την κρατήσασα πρακτική, εκδίδεται στην περίπτωση που η επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου μετά από αίτημα του υπευθύνου επεξεργασίας που αφορά και σε «ενδιαφερόμενο» τρίτο, υπό την προϋπόθεση ότι το διακυβευόμενο συμφέρον του τρίτου υπερέχει ή τουλάχιστον προστατεύεται ειδικώς από το δίκαιο παράλληλα με το συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων, τηρουμένων των αρχών της προσφορότητας, αναγκαιότητας και αναλογικότητας και λαμβανομένου υπόψη ότι η τελική κρίση για την αποδεικτική αξία του αιτούμενου εγγράφου ανήκει στα δικαστήρια ή σε πρώτη φάση στο αρμόδιο πειθαρχικό όργανο.

Στην περίπτωση αυτή η ΑΠΔΠΧ ασκεί την αρμοδιότητα που ρητά προβλέπεται από το άρθρο 7 παρ. 2 του ν. 2472/1997.

5. Τέλος, από τις διατάξεις των άρθρων 1, 3 παρ. 2 και 4 παρ. 4 του ν. 3448/2006 (για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα, θέματα ΟΤΑ κλπ) συνάγεται ότι, στην περίπτωση κατά την οποία δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 5 ΚΔΔιαδ, η πρόσβαση τρίτου σε δημόσια έγγραφα που περιέχουν προσωπικά δεδομένα με σκοπό τη περαιτέρω χρήση τους επιτρέπεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 του ν. 3448/2006, τηρουμένων των διατάξεων του ν. 2472/1997, τα δε αιτούμενα δημόσια έγγραφα χορηγούνται κατά κανόνα ανωνυμοποιημένα.

6. Η Αρχή εξουσιοδοτεί τα μέλη της να επιλύουν τις στο ιστορικό της παρούσας αναφερόμενες υποθέσεις με την έκδοση σχετικών αποφάσεων / εγγράφων.

NOMOΘETIKEΣ ΠΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ

N. 4139/2013 (ΦΕΚ 74 Α/2013)

«Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις»

-Άρθρο 79

«Δημοσιοποίηση προσωπικών δεδομένων κατηγορουμένων».

Άρθρο 76

Η παράγραφος 1 του άρθρου 2 του ν. 4022/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. α) Για τα, στο άρθρο 1, αναφερόμενα κακούργηματα ορίζεται στις Εισαγγελίες Αθηνών και Θεσσαλονίκης, Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς, με βαθμό αντεισαγγελέα εφετών, από εκείνους που υπηρετούν στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών και Θεσσαλονίκης αντίστοιχα. Η τοποθέτησή τους διενεργείται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Ο Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς εκτελεί τα καθήκοντά του με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση και συνεπικουρείται από δύο, τουλάχιστον, εισαγγελείς ή αντεισαγγελείς πρωτοδικών. Οι τελευταίοι ορίζονται από τους διευθύνοντες τις οικείες Εισαγγελίες, μετά από γνώμη του Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς. Το έργο των αρμόδιων για τα εγκλήματα διαφθοράς Εισαγγελέων εποπτεύει και συντονίζει Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου που ορίζεται με πλήρη ή μερική απασχόληση από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Στα καθήκοντα του Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς, ανήκει η εποπτεία, η καθοδήγηση και ο συντονισμός των ενεργειών των γενικών κατά το άρθρο 33 παράγραφος 1 περίπτωση α' του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και ειδικών προανακριτικών υπαλλήλων, κατά τη διενέργεια ερευνών, προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης για την εξακρίβωση τελέσεως των αδικημάτων αρμοδιότητάς του. Ο Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς, όταν λάβει την μήνυση, την έγκληση ή την αναφορά για την τέλεση πράξης από αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος, ενεργεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 43 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και παραγγέλλει την άσκηση ποινικής δίωξης. Σε κάθε περίπτωση, η προκαταρκτική εξέταση που διενεργείται για τα ως άνω εγκλήματα ολοκληρώνεται μέσα σε προθεσμία δύο μηνών.

β) Όπου στο ν. 4022/2011 ορίζεται «Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών», νοείται ο Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς και οι συνεπικουρούντες αυτόν εισαγγελείς ή αντεισαγγελείς.»

Άρθρο 77**Τακτικές άδειες κρατούμενων**

Η περίπτωση 1 της παρ. 1 του άρθρου 55 του ν. 2776/1999 (Α' 291) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο κατάδικος έχει εκτίσει το ένα πέμπτο της ποινής του χωρίς ευεργετικό υπολογισμό ημερών ποινής λόγω εργασίας και η κράτηση έχει διαρκέσει τουλάχιστον τρεις μήνες. Σε περίπτωση έκτισης ποινής ισόβιας κάθειρξης, η κράτηση πρέπει να έχει διαρκέσει τουλάχιστον οκτώ έτη. Κατ' εξαίρεση, σε αυτόν που καταδικάστηκε σε ποινή πρόσκαιρης κάθειρξης για παράβαση της παρ. 2 του άρθρου 380 του Ποινικού Κώδικα, τακτικές άδειες χορηγούνται εφόσον έχει εκτίσει τα δύο πέμπτα της ποινής του χωρίς ευεργετικό υπολογισμό ημερών ποινής λόγω εργασίας και η κράτηση έχει διαρκέσει τουλάχιστον δύο έτη.

Αν στον κατάδικο έχουν επιβληθεί περισσότερες ποινές κατά της ελευθερίας και δεν έχει γίνει προσμέτρησή τους σε μια συνολική ποινή, κατά το άρθρο 94 του Ποινικού Κώδικα, για τον υπολογισμό της ποινής που

έχει εκτιθεί κατά την έννοια της παρούσας διάταξης, λαμβάνεται υπόψη το άθροισμα των επί μέρους ποινών. Σε περίπτωση ποινικού σωφρονισμού, απαιτείται ο εφηβικής ή μετεφηβικής ηλικίας κατάδικος να έχει εκτίσει το ένα πέμπτο του περιορισμού που του έχει επιβληθεί χωρίς ευεργετικό υπολογισμό ημερών ποινής λόγω εργασίας και η κράτηση έχει διαρκέσει τουλάχιστον τρεις μήνες.

Άρθρο 78**Διαγραφές πειθαρχικών ποινών κρατούμενων**

1. Οι πειθαρχικές ποινές που έχουν επιβληθεί σε κρατούμενους μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διαγράφονται από το ατομικό δελτίο πειθαρχικού ελέγχου τους και δεν λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση τακτικής άδειας και απόλυσης υπό όρο, καθώς και για τη χορήγηση άλλων ευεργετικών μέτρων.

2. Δεν διαγράφονται πειθαρχικές ποινές που έχουν επιβληθεί για τα πειθαρχικά παραπτώματα:

α) που προβλέπονται στις περιπτώσεις β' και θ' της παραγράφου 2 και στην περίπτωση στ' της παραγράφου 3 του άρθρου 68 του Σωφρονιστικού Κώδικα,

β) από τα προβλεπόμενα στην περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 68 μόνο εκείνα για άσκηση βίας κατά μελών του προσωπικού του καταστήματος και

γ) από τα προβλεπόμενα στην περίπτωση ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 68, μόνο εκείνα για εισαγωγή ναρκωτικών ουσιών στο κατάστημα κράτησης.

Άρθρο 79**Δημοσιοποίηση προσωπικών δεδομένων κατηγορουμένων**

Η περίπτωση β' του άρθρου 2 του ν. 2472/1997 (Α' 50), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18 του ν. 3471/2006 (Α' 133), όπως εν συνεχεία αντικαταστάθηκε με το άρθρο όγδοο παρ. 3 του ν. 3625/2007 (Α' 290) αντικαθίσταται ως εξής:

«β. «Ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια και στην ερωτική ζωή, στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, καθώς και στη συμμετοχή σε συναφείς με τα ανωτέρω ενώσεις προσώπων.

Ειδικά για τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες δύναται να επιτραπεί η δημοσιοποίηση μόνον από την εισαγγελική αρχή για τα αδικήματα που αναφέρονται στο εδάφιο β' της παρ. 2 του άρθρου 3 με διάταξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών ή του Εισαγγελέα Εφετών, εάν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο. Η διάταξη πρέπει να είναι ειδικώς και πλήρως αιτιολογημένη, να προσδιορίζει τον τρόπο δημοσιοποίησης και το χρονικό διάστημα που θα διαρκέσει. Η δημοσιοποίηση αυτή αποσκοπεί στην προστασία του κοινωνικού συνόλου, των ανηλίκων, των ευάλωτων ή ανίσχυρων πληθυσμιακών ομάδων και προς ευχερέστερη πραγμάτωση της αξίωσης της Πολιτείας για τον κολασμό των παραπάνω αδικημάτων. Κατά της εισαγγελικής διάταξης επιτρέπεται προσφυγή εντός 2 ημερών από τη γνωστοποίηση στον κατηγορούμενο ή κατάδικο ενώπιον του Προϊστάμενου της Εισαγγελίας Πρωτοδικών ή του Προϊστάμενου

της Εισαγγελίας Εφετών, εάν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο, ο οποίος αποφαινεται εντός 2 ημερών. Μέχρι να αποφανθεί ο αρμόδιος Εισαγγελέας απαγορεύεται η εκτέλεση της διάταξης και η δημοσιοποίηση δεδομένων.»

Άρθρο 80

Θέσεις του προσωπικού των Καταστημάτων Κράτησης

1. Οι θέσεις του προσωπικού των Καταστημάτων Κράτησης που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων: α) 49 παρ. 2 του ν. 2721/1999 (Α' 112), β) 24 παράγραφος 3 του π.δ. 36/2000 (Α' 29), γ) 7 παράγραφος 3 του ν. 3060/2002 (Α' 242), δ) 14 παράγραφος 13 του ν. 3038/2002 (Α' 180), ε) 42 του ν. 3388/2005 (Α' 225), στ) 59 του ν. 3659/2008 (Α' 77), όπως διαμορφώθηκαν μετά την κατάργηση των κενών με την αριθμ. 110820/23.11.2011 υ.α. (Β' 2767) και τη διατήρηση ορισμένων εξ αυτών με την αριθμ. 14413/9.2.2012 υ.α. (Β' 487) κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1α του άρθρου 33 του ν. 4024/2011 (Α' 226) αυξάνονται ως εξής:

1. Του κλάδου ΠΕ Σωφρονιστικού Ενηλίκων κατά δέκα (10).

2. Του κλάδου ΠΕ Ιατρών ειδικότητας κατά τέσσερις (4), που κατανέμονται σε δύο (2) θέσεις ειδικότητας Παθολογίας και δύο (2) θέσεις ειδικότητας Ψυχιατρικής.

3. Του κλάδου ΠΕ Οδοντιάτρων κατά δύο (2).

4. Του κλάδου ΠΕ Εγκληματολόγων κατά δύο (2).

5. Του κλάδου ΠΕ Ψυχολόγων κατά δύο (2).

6. Του κλάδου ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού κατά έξι (6).

7. Του κλάδου ΤΕ Πληροφορικής κατά δύο (2).

8. Του κλάδου ΤΕ Υγείας - Πρόνοιας κατά δεκαέξι (16), που κατανέμονται σε:

δέκα (10) θέσεις Ειδικότητας Νοσηλευτικής και έξι (6) θέσεις ειδικότητας Κοινωνικής Εργασίας.

9. Του κλάδου ΤΕ Ηλεκτρονικών κατά δύο (2).

10. Του κλάδου ΤΕ Μηχανικών ειδικότητας Ηλεκτρολογίας κατά δύο (2).

11. Του κλάδου ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού κατά είκοσι (20).

12. Του κλάδου ΔΕ Τεχνικού κατά τέσσερις (4), που κατανέμονται σε δύο (2) θέσεις ειδικότητας ηλεκτρολόγων και δύο (2) θέσεις ειδικότητας υδραυλικών.

13. Του κλάδου ΔΕ Φύλαξης κατά τετρακόσιες (400).

14. Του κλάδου ΔΕ Προσωπικού Εξωτερικής Φρούρησης κατά τριακόσιες (300).

Άρθρο 81

Ρυθμίσεις που αφορούν στη συγκρότηση του Συμβουλίου Χαρίτων

1. Η περίπτωση δ' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν.δ. 68/1968 (Α' 301), όπως είχε αντικατασταθεί από την παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 2408/1996, αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) από δύο υπαλλήλους οι οποίοι προΐστανται Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων».

2. Η παρ. 3 του άρθρου 1 του ν.δ. 68/1968 (Α' 301) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Σε περίπτωση έλλειψης, απουσίας ή κωλύματος του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης,

Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο Συμβούλιο μετέχει υπάλληλος της Κεντρικής Υπηρεσίας του ιδίου Υπουργείου, ο οποίος προΐστανται Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης, που ορίζεται με την απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για τη συγκρότηση του Συμβουλίου. Στην περίπτωση αυτή προεδρεύει του Συμβουλίου ο αρχαιότερος δικαστικός λειτουργός.»

3. Η παρ. 5 του άρθρου 1 του ν.δ. 68/1968 (Α' 301) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Στο Συμβούλιο καθήκοντα εισηγητή, χωρίς δικαίωμα ψήφου, εκτελεί ο Προϊστάμενος του Τμήματος Απονομής Χάριτος του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, χρέη δε γραμματέα του Συμβουλίου εκτελεί ένας από τους υπαλλήλους του ιδίου Τμήματος, ο οποίος ορίζεται, με τον αναπληρωτή του, με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Κατά τον ίδιο τρόπο ορίζεται, ως αναπληρωτής του, σε περίπτωση έλλειψης, απουσίας ή κωλύματος του εισηγητή ένας από τους Προϊσταμένους Τμήματος της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.»

Άρθρο 82

Παροχή κοινωφελούς εργασίας

Όποιος έχει καταδικαστεί πριν την έναρξη ισχύος του ν. 3904/2010 (Α' 218) σε ποινή φυλάκισης που έχει μετατραπεί περαιτέρω σε παροχή κοινωφελούς εργασίας και συνεχίζει να την παρέχει, μπορεί (μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του νόμου) να υποβάλλει αίτηση στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών του τόπου εκτέλεσης της ποινής, ο οποίος με απόφασή του διατάσσει την απόλυσή του, εφόσον έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο αριθμό ωρών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ποινικού Κώδικα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Άρθρο 83

Άσκηση δεύτερης προσφυγής

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 70 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η άσκηση δεύτερης προσφυγής όταν η πρώτη έχει απορριφθεί τελεσιδικώς για λόγους τυπικούς. Η προσφυγή αυτή ασκείται εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίηση της τελεσιδικής απόφασης και τα αποτελέσματα της άσκησής της ανατρέχουν στον χρόνο άσκησης της πρώτης.»

Άρθρο 84

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 127 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, προστίθενται εδάφια, ως ακολούθως:

«Όσες από τις διαφορές της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 6, που υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του εφετείου, έχουν αντικείμενο που υπερβαίνει τις πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ, προσδιορίζονται κατά προτεραιότητα εντός τριών μηνών από την κατάθεση του δικογράφου. Ως αντικείμενο της

ΝΟΜΟΙ

N. 4152/2013 (ΦΕΚ 107 Α/2013)

«Επείγοντα μέτρα εφαρμογής των νόμων 4046/2012, 4093/2012 και 4127/2013».

-Άρθρο Πρώτο, παράγραφος ΣΤ', υποπαράγραφος ΣΤ.11, ΠΕΡ.2.

«Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης»

**ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.15: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗ-
ΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣ-
ΜΟΥ**

1. Η παράγραφος 6 του άρθρου 14 του ν. 710/1977 (Α'283), όπως προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 42 του ν. 4111/2013 (Α'18), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«6. Η υλοποίηση των ταχύρρυθμων προγραμμάτων του παρόντος άρθρου μπορεί να ανατίθεται απευθείας σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα (ΑΕΙ) της ημεδαπής με τη σύναψη σχετικής σύμβασης με το Υπουργείο Τουρισμού, στην οποία θα περιγράφεται το ανατιθέμενο έργο, το ύψος της αμοιβής του εκπαιδευτικού ιδρύματος, ο τόπος, ο χρόνος υλοποίησης, ο αριθμός των καταρτιζομένων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Το ύψος της αμοιβής του εκπαιδευτικού ιδρύματος επιμερίζεται στους συμμετέχοντες και τα διδάκτρα κατατίθενται σε τραπεζικό λογαριασμό του εκπαιδευτικού ιδρύματος. Οι λεπτομέρειες της καταβολής των διδάκτρων από τους συμμετέχοντες ορίζονται στην υπουργική απόφαση της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.»

2. Στο άρθρο 14 του ν. 710/1977, προστίθεται παράγραφος 7 ως ακολούθως:

«7. Τα ταχύρρυθμα προγράμματα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου δύνανται να υλοποιούνται και από Κέντρα Δια Βίου Μάθησης Επιπέδου Δύο της υποπαραγράφου Θ.3. του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 30 του ν. 4111/2013 (Α'18).»

**ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ':
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.1.

Στην περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 146B του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας, ν. 3528/2007), όπως προστέθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012, προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Ως αναπληρωτής του προέδρου του Πειθαρχικού Συμβουλίου μπορεί να ορίζεται με την απόφαση της παρ. 1 του παρόντος άρθρου και συνταξιούχος δικαστικός λειτουργός.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.2.

1. Η περίπτωση β' της παρ. 3 του άρθρου 141 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας, ν. 3528/2007), όπως το άρθρο αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 3731/2008 (Α' 263) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α'54), τροποποιείται ως εξής:

«β) υπέρ της διοίκησης ή υπέρ του υπαλλήλου, κάθε πειθαρχικός προϊστάμενος, οι πρόεδροι των συλλογικών οργάνων του άρθρου 119 του παρόντος, ο Υπουργός, καθώς και ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης.»

2. Στο άρθρο 141 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας, ν. 3528/2007), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 3731/2008 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012, προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«Οι αποφάσεις των πειθαρχικών συμβουλίων που εκδίδονται μετά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και επιβάλλουν τις πειθαρχικές ποινές του υποβιβασμού και της οριστικής παύσης δεν υπόκεινται σε ένσταση ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου αλλά σε προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.3.

Στο άρθρο 145 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007), προστίθεται παρ. 8 ως εξής:

«Οι αποφάσεις των πειθαρχικών συμβουλίων που εκδίδονται μετά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και επιβάλλουν τις πειθαρχικές ποινές του υποβιβασμού και της οριστικής παύσης δεν υπόκεινται σε ένσταση ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου αλλά σε προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.4.

Η παρ. 5 του άρθρου 140 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας, ν. 3528/2007), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012, αντικαθίσταται ως εξής:

«Η πειθαρχική απόφαση δεν ανακαλείται.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.5.

Η παρ. 5 του άρθρου 144 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η πειθαρχική απόφαση δεν ανακαλείται.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.6.

Η παρ. 1 του άρθρου 122 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας, ν. 3528/2007), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η πειθαρχική δίωξη αρχίζει είτε με την κλήση του υπαλλήλου σε απολογία από το μονομελές πειθαρχικό όργανο είτε με την παραπομπή του στο πειθαρχικό συμβούλιο. Η πειθαρχική διαδικασία ολοκληρώνεται το αργότερο εντός δύο μηνών από την κλήση σε απολογία είτε με την έκδοση πειθαρχικής απόφασης μονομελούς οργάνου είτε με παραπομπή ενώπιον πειθαρχικού συμβουλίου. Σε περίπτωση παραπομπής ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου, η πειθαρχική διαδικασία ολοκληρώνεται εντός δύο μηνών από την παραπομπή εκτός αν απαιτείται η διεξαγωγή ανάκρισης οπότε ολοκληρώνεται εντός τεσσάρων μηνών.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.7.

Το άρθρο 126 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 126

1. Η πειθαρχική δίωξη αρχίζει είτε με την κλήση του υπαλλήλου σε απολογία από το μονομελές πειθαρχικό Όργανο είτε με την παραπομπή του στα συλλογικά Πειθαρχικά Όργανα των άρθρων 123 και 124 του παρόντος. Η πειθαρχική διαδικασία ολοκληρώνεται εντός διμήνου από την κλήση σε απολογία, είτε με την έκδο-

ση πειθαρχικής απόφασης μονομελούς οργάνου είτε με παραπομπή στα συλλογικά όργανα του άρθρου 123 του παρόντος.

2. Τα Συλλογικά Πειθαρχικά όργανα του άρθρου 123 του παρόντος ολοκληρώνουν την πειθαρχική διαδικασία εντός δύο μηνών από την παραπομπή, είτε με την έκδοση πειθαρχικής απόφασης είτε με παραπομπή ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου. Σε περίπτωση παραπομπής ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου, ολοκληρώνεται η πειθαρχική διαδικασία εντός διμήνου από την παραπομπή, εκτός εάν απαιτείται η διεξαγωγή ανάκρισης οπότε ολοκληρώνεται εντός τετραμήνου από την παραπομπή.

3. Η υπαίτια παράβαση της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα. Το παράπτωμα αυτό, για τα μέλη του Πειθαρχικού Συμβουλίου, εκδικάζεται μετά από παραπομπή από τον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.8.

Τα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 4 του άρθρου 141 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας, ν. 3528/2007), όπως τροποποιήθηκαν με την παρ.2 του άρθρου 30 του ν. 3731/2008 και όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012, αντικαθίστανται ως εξής:

«4. Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης ή την πλήρη γνώση αυτής από τον υπάλληλο ή από την περιέλευσή της στα όργανα που δικαιούνται να ασκήσουν ένσταση. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά είκοσι (20) ημέρες για εκείνους που διαμένουν στο εξωτερικό.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.9.

Η παρ. 4 του άρθρου 145 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007) αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης στον υπάλληλο ή από την περιέλευσή της στα όργανα που δικαιούνται να ασκήσουν ένσταση. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά είκοσι (20) ημέρες για εκείνους που διαμένουν στο εξωτερικό.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.10.

Στην παρ. 7 του άρθρου 141 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας, ν. 3528/2007), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 3731/2008 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφασίζει για την ένσταση εντός τεσσάρων μηνών από την ημέρα περιέλευσης σε αυτό του πλήρους φακέλου της πειθαρχικής διαδικασίας.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.11.

1. Μετά την παράγραφο 3 του άρθρου 2 του ν. 3074/2002 (Α' 296) προστίθεται παράγραφος 3Α, ως εξής:

«3Α. Το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. παρακολουθεί τις πειθαρχικές διαδικασίες στους φορείς της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Για το σκοπό αυτόν κάθε πράξη με την οποία ασκείται πειθαρχική δίωξη και

κάθε πειθαρχική απόφαση κοινοποιούνται υποχρεωτικά στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.»

2. Στην περίπτωση στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 7Α του ν. 2472/1997 (Α' 50) που προστέθηκε με το άρθρο 10 του ν. 3090/2002 (Α' 329), προστίθεται εδάφιο με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«Το αυτό ισχύει και για το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του που επιβάλλει ο νόμος.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ.12.

Η περίπτωση 3 της υποπαραγράφου Ζ.2 της παραγράφου Ζ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι ρυθμίσεις των περιπτώσεων 1 και 2 εφαρμόζονται αναλόγως στους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, ανεξάρτητων αρχών, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού, οι θέσεις των οποίων καταργούνται. Σε περίπτωση κατάργησης θέσεων σε Ν.Π.Δ., προβλέπεται καταγγελία της σύμβασης εργασίας των υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.»

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ':

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2011/7 ΤΗΣ 16ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2011 ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΣΤΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.1: ΣΚΟΠΟΣ

(Άρθρο 1 παρ. 1 Οδηγίας 2011/7/ΕΕ)

Σκοπός των διατάξεων της παρούσας παραγράφου είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2011/7/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Φεβρουαρίου 2011 «για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές», προκειμένου να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να ενισχυθεί με τον τρόπο αυτόν η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των μικρών και μεσαίων (ΜΜΕ).

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.2: ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

(Άρθρο 1 παράγραφοι 2 και 3 Οδηγίας 2011/7/ΕΕ)

Οι διατάξεις του νόμου αυτού εφαρμόζονται στις πληρωμές που έχουν χαρακτήρα αμοιβής στο πλαίσιο εμπορικών συναλλαγών.

Εξαιρούνται οφειλές που αποτελούν αντικείμενο διαδικασίας αφερεγγυότητας κατά του οφειλέτη, συμπεριλαμβανομένων διαδικασιών αναδιάρθρωσης χρέους (άρθρο 99 επ. του Πτωχευτικού Κώδικα).

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ.3: ΟΡΙΣΜΟΙ

(Άρθρο 2 Οδηγίας 2011/7)

Κατά την έννοια του νόμου αυτού:

1) «Εμπορική συναλλαγή»: κάθε συναλλαγή μεταξύ επιχειρήσεων ή μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών, η οποία συνεπάγεται την παράδοση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής.

2) «Δημόσια αρχή»: κάθε αναθέτουσα αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α' του π.δ. 59/2007 (Α' 63/ άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α' της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ) και του άρθρου 2 παράγραφος 9 του π.δ. 60/2007 (Α' 64/ άρθρο 1 παράγραφος 9 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ), ανεξαρτήτως του αντικειμένου ή της αξίας της σύμβασης.

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2013

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΚΗΦΙΣΙΑΣ 1-3, 115 23 ΑΘΗΝΑ
www.dpa.gr, e-mail: contact@dpa.gr